Vijeće
Europske unije

Bruxelles, 6. srpnja 2021.
(OR. en)

Međuinstitucijski predmet:
2021/0156 (NLE)

10150/21
ADD 1 REV 2

ECOFIN 637
CADREFIN 332
UEM 172
FIN 513

NAPOMENA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Delegacije
Predmet:	REVIDIRANI PRILOG Provedbenoj odluci Vijeća o odobrenju ocjene plana za oporavak i otpornost Španjolske

Za delegacije se u prilogu nalazi navedeni revidirani prilog Provedbenoj odluci Vijeća, o kojemu se na temelju prijedloga Komisije COM (2021) 322 usuglasila Radna skupina financijskih savjetnika.

DIO 1.: REFORME I ULAGANJA U OKVIRU PLANA ZA OPORAVAK I OTPORNOST

1. Opis reformi i ulaganja

A. KOMPONENTA 01.: AKCIJSKI PLAN ODRŽIVE, SIGURNE I POVEZANE MOBILNOSTI U URBANIM I VELEGRADSKIM OKRUŽENJIMA

Tom komponentom plana za oporavak i otpornost Španjolske rješavaju se problemi povezani s kvalitetom zraka koji uglavnom pogađaju velika gradska područja te su 2018. u Španjolskoj doveli do više od 20 000 slučajeva prerane smrti. Glavni je cilj reformi i ulaganja u ovu komponentu prelazak na čistu, sigurnu i pametnu gradsku mobilnost. Posebni ciljevi ove komponente su sljedeći:

- ubrzati provedbu zona s niskim emisijama u svim općinama s više od 50 000 stanovnika i glavnih gradova u pokrajini te prodiranje električne mobilnosti;
- promicati aktivnu mobilnost, kao i druge mjere za smanjenje upotrebe osobnih automobila;
- digitalna i održiva transformacija sektora javnog prijevoza kao stvarna alternativa upotrebi privatnih vozila;
- poboljšanje kvalitete i pouzdanosti željezničkih usluga na kratkim udaljenostima kako bi se povećala njihova učinkovita uporaba u velegradskim okruženjima, na štetu privatnog vozila;
- optimiziranje upravljanja prometom i olakšavanje donošenja odluka radi promicanja čišće mobilnosti.

Komponenta se odnosi na preporuke za Španjolsku o promicanju javnih i privatnih ulaganja i poticanju zelene tranzicije (preporuka za Španjolsku br. 3 iz 2020.), promicanju ulaganja u inovacije i energetsku učinkovitost (preporuka za Španjolsku br. 3 iz 2019.), kao i o jačanju suradnje na svim razinama vlasti (preporuka za Španjolsku br. 4 iz 2019.).

Očekuje se da se nijednom mjerom u ovoj komponenti ne nanosi znatna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjera i mjere ublažavanja utvrđene u planu za oporavak i otpornost u skladu s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01).

A.1. Opis reformi i ulaganja za programe bespovratne financijske potpore

Reforma 1. (C1.R1) – Plan za punjenje i poticanje infrastrukture električnih vozila

Cilj je ove mjere ojačati operativni i regulatorni okvir kojim se olakšava uvođenje infrastrukture za punjenje radi poticanja upotrebe električnih vozila.

Reforma se sastoji od donošenja sljedećeg regulatornog okvira čiji je cilj uklanjanje prepreka koje trenutačno ometaju širenje mjesta za punjenje:

- Kraljevski dekret kojim se uređuju javno dostupne usluge naplate i osigurava pravilno i pouzdano funkcioniranje instaliranih mjesta;
- Kraljevski dekret sa zakonskom snagom 23/2020 od 23. lipnja 2020., kojim se pridonosi ubrzanju obrade infrastrukture za punjenje proglašavanjem postrojenja za punjenje snage veće od 250 kW od javne koristi;

- Odluka TMA/178/2020 o smanjenju administrativnog opterećenja za odobravanje i uvođenje postrojenja za punjenje električnom energijom na benzinskim postajama;
- izmijenjeni Kodeks o tehničkoj zgradi, kojim se povećavaju minimalne količine infrastrukture za punjenje električnih vozila na stambenim i tercijarnim parkiralištima, čime se premašuju minimalni zahtjevi Direktive o energetskoj učinkovitosti zgrada; i
- izmijenjeni Zakon o niskonaponskoj elektrotehnici kojim su obuhvaćene obveze za infrastrukturu za punjenje na parkiralištima, koje nisu povezane sa zgradom.

Provedba reforme dovršava se do 30. lipnja 2022.

Reforma 2. (C1.R2) – Zakon o mobilnosti i financiranju prometa

Cilj je te mjere, koja se provodi putem zakona, pružiti regulatorni okvir na kojem se temelji obnovljena politika mobilnosti u Španjolskoj koja se temelji na poboljšanoj održivosti i digitalnoj dimenziji.

Zakonom se predviđa barem sljedeće:

- uspostava mehanizma plaćanja za upotrebu državnih cesta koji će se uvesti od 2024. u skladu s načelom „onečišćivač plaća”. Cilj je takve mjere internalizirati vanjske troškove cestovnog prometa, čime bi se stvorili poticaji za veću učinkovitost u tom sektoru i smanjile emisije stakleničkih plinova.
- niz obveza i metodoloških smjernica primjenjivih na općine i poduzeća određene veličine kako bi se potaknula provedba plana održive gradske mobilnosti i održivih programa mobilnosti povezanih s radom;
- uspostava mehanizma za povećanje strogosti u planiranju infrastrukture u skladu s preporukama koje je izdalo neovisno fiskalno tijelo (Autoridad Independiente de Responsabilidad Fiscal, AIReF), uključujući razmatranja o održivosti i analizi socijalnih troškova i koristi;
- uspostava predvidljivog sustava financiranja gradskog prijevoza u svim općinama zemlje koji se temelji na ujednačenim kriterijima raspodjele državnih sredstava;
- uvođenje regulatornog eksperimentalnog okruženja kojim se olakšavaju inovacije u sektoru mobilnosti i prometa te njihov ulazak na tržište;
- poboljšanje upravljanja u skladu s preporukama AIReF-a uspostavom: i. nacionalnog sustava mobilnosti za poticanje koordinacije i suradnje između triju teritorijalnih uprava nadležnih za promet i mobilnost; ii. Višeg vijeća za promet i mobilnost, kao tijela za savjetovanje, raspravu i uključivanje proizvodnih sektora, akademske zajednice i civilnog društva u definiranje prometnih politika i politika mobilnosti; i iii. Integrirane informacijske platforme za promet i mobilnost za integraciju informacija iz različitih uprava i vanjskih izvora o prometu i mobilnosti. Time se upravama omogućuje da optimiziraju oblikovanje javnih politika i poboljšaju svoje kapacitete za odgovor na krize i hitne situacije.

Mjera se objavljuje u Službenom listu do 31. prosinca 2023.

Ulaganje 1 (C1.I1) – Područja s niskom razinom emisija i preobrazba gradskog i velegradskog prijevoza

Cilj je ove mjere poticati održivu i digitalnu transformaciju usluga prijevoza kako bi se do 2030. smanjila upotreba osobnih vozila u gradskim sredinama za 35 %. Mjera obuhvaća i poticaje za preobrazbu putničkih i teretnih voznih parkova poduzeća koja pružaju usluge prijevoza. To ulaganje provode lokalna tijela, autonomne zajednice i Ministarstvo prometa, mobilnosti i urbanog razvoja (MITMA).

Investicijski projekti koje autonomne zajednice trebaju provesti mogu se odnositi na: (a) pretvorbu voznih parkova javnog prijevoza kako bi se postigli ciljevi Direktive o čistim vozilima i u skladu s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01); (b) provedbu zona niskih emisija i upravljanje njima; (c) digitalizaciju javnog prijevoza, njegovo administrativno upravljanje i poboljšanje njegove dostupnosti; (d) mjere za davanje prednosti kolektivnom prijevozu i aktivnoj mobilnosti, uključujući biciklističke infrastrukture i pješačke staze; (e) poticanje prodora novih tehnologija s nultom stopom emisija u promet u Španjolskoj; (f) parkirališta za odvraćanje smještena izvan tih općina i glavnih gradova pokrajine kako bi se smanjio promet koji ulazi u gradski centar i (g) proširenje ili nadogradnja sustava željezničkog prijevoza (npr. podzemne željeznice ili željeznice); (h) projekte digitalizacije kojima se dopunjuju mjere za potporu održivoj mobilnosti, uključujući informacijske sustave u stvarnom vremenu o uslugama javnog prijevoza, mobilnosti kao usluge, projekte za poboljšanje intermodalnog izdavanja karata ili izdavanja karata među službama, projekte za potporu upravljanju prometom i mobilnošću te analizu informacija kako bi se povećala učinkovitost prometnog sustava i (i) bilo koje druge projekte kojima se: i. pridonosi poboljšanju kvalitete zraka, posebno u urbanim područjima, ii. potiče smanjenje korištenja privatnog prijevoza u gradskim i velegradskim područjima iii. potiče uporaba javnog prijevoza ili iv. potiče aktivna i zdrava mobilnost)

Projekti koje će lokalne vlasti, primjerice, sastojat će se od: (a) pretvorbe voznih parkova javnog prijevoza kako bi se postigli ciljevi Direktive o čistim vozilima i u skladu s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01); (b) provedbe zona niskih emisija i upravljanje njima; (c) digitalizacije javnog prijevoza, upravljanje njegovom upravom i poboljšanje njegove dostupnosti; i (d) mjera za poticanje i davanje prednosti kolektivnom prijevozu i aktivnoj mobilnosti

Ta se potpora dodjeljuje općinama s više od 50 000 stanovnika i glavnim gradovima pokrajine te se pod određenim uvjetima može dodijeliti i općinama s 20 000 do 50 000 stanovnika.

Projekti ulaganja MITMA trebali bi se baviti humanizacijom i organizacijom prometa na gradskim cestama u njezinoj nadležnosti. Ulaganja doprinose promicanju mobilnosti pješaka i biciklista i drugih novih oblika mobilnosti (romobili) ili smanjenju automobilskih prostora i brzine vozila, s ciljem smanjenja emisija u zrak i onečišćenja bukom.

Poticaji za preobrazbu putničkih i teretnih voznih parkova prijevoznih poduzeća sastoje se od sljedećih linija potpore: (a) potpore za nabavu putničkih i teretnih vozila s nultim i niskim emisijama; (b) potpore za uvođenje infrastrukture za opskrbu gospodarskih vozila alternativnim gorivima (električna energija, ukapljeni prirodni plin, stlačeni prirodni plin i biometan); (c) potpore za poduzetnike za nabavu ili prilagodbu prikolica i poluprikolica intermodalnom prijevozu; i (d) potpore poduzetnicima za rashodovanje starih vozila.

Očekuje se da se tom mjerom ne nanosi znatna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjere i olakšavajuće korake utvrđene u planu za oporavak i otpornost u skladu s Tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01). Konkretno, potpora za liniju potpore (a) obuhvaća samo niskopodne autobuse na električni pogon i vodik (kategorije M2 i M3, obično gradske i prigradske autobuse); visokopodne autobuse uključujući UPP/SPP, hibridne, električne i autobuse s pogonom na vodik (kategorije M2 i M3, obično međugradski autobusi) koji su sukladni s EURO VI-E (kategorije M2 i M3, obično međugradski

autobusi); te kamione s nultim emisijama[1], s niskim emisijama[2] i UPP/SPP koji rade na biogoriva, tekuća biogoriva i goriva iz biomase[3]. Za liniju potpore (b) infrastruktura za opskrbu gorivom za gospodarska vozila u skladu je s uvjetima za biogoriva, tekuća biogoriva i goriva iz biomase[4].

Kriterijima za odabir osigurava se da se najmanje 310 000 000 EUR pridonosi ciljevima u području klimatskih promjena s koeficijentom za klimu od 100 % najmanje 2 195 000 000 EUR s koeficijentom za klimu od 40 %, u skladu s Prilogom VI. Uredbi (EU) 2021/241 o Instrumentu za oporavak i otpornost.

Djelovanja u okviru ove mjere moraju biti provedena do 31. prosinca 2025.

Ulaganje 2 (C1.I2) – Program poticaja za postavljanje mjesta za punjenje, kupnju električnih vozila i vozila s gorivnim ćelijama te inovacije u području elektromobilnosti, punjenja i zelenog vodika

Cilj je te mjere poduprijeti usklađenost sa španjolskim nacionalnim okvirom za alternativnu energiju u prometu, ubrzati provedbu nacionalnog integriranog energetskog i klimatskog plana te poduprijeti teritorijalnu koheziju elektrifikacijom mobilnosti u ruralnim područjima. Ulaganje je izraženo u različitim programima potpore kojima se potiče uvođenje električnih vozila i vozila s gorivim ćelijama uz istodobno poticanje pojedinačnih inovacijskih projekata povezanih s vrijednosnim lancem elektromobilnosti i obnovom voznog parka u cjelini, uključujući iskorištavanje tehnologije zelenog vodika. Ulaganje uključuje i postavljanje javnih punionica u stambenim područjima, kao i u nacionalnoj cestovnoj mreži. Kriteriji odabira koji se upotrebljavaju u pozivima na podnošenje prijedloga za dodjelu programa potpore uključuju: i. smanjenje utjecaja na okoliš, ii. tehničku i gospodarsku održivost, iii. razinu tehnološkog razvoja i inovacija, iv. mogućnost replikacije i prilagodljivosti, v. stvaranje radnih mjesta povezano s projektom, izravno i neizravno te vi. učinak na lanac vrijednosti i sinergiju s drugim sektorima, uglavnom industrijskim.

To se ulaganje mora biti provedeno do 31. kolovoza 2025.

---

[1] Kako je definirano u članku 3. stavku 11. Uredbe 2019/1242: vozilo bez motora s unutarnjim izgaranjem ili s motorom s unutarnjim izgaranjem koje emitira manje od 1 g CO2/km.

[2] Kako je definirano u članku 3. stavku 12. Uredbe (EU) 2019/1242: s emisijama CO2 manjima od polovine referentnih emisija CO2 svih vozila u podskupini vozila; referentne vrijednosti razlikuju se ovisno o vrsti kamiona.

[3] Biogoriva, tekuća biogoriva i goriva iz biomase ispunjavaju kriterije održivosti i uštede emisija stakleničkih plinova utvrđene u člancima od 29. do 31. i pravila o biogorivima proizvedenima iz prehrambenih proizvoda i hrane za životinje iz članka 26. Direktive (EU) 2018/2001 o obnovljivoj energiji (REDII) i povezanih provedbenih i delegiranih akata; i vozila koja primaju potporu u okviru RRF-a upotrebljavaju isključivo biogoriva, tekuća biogoriva i goriva iz biomase usklađena s Direktivom REDII; a razina biogoriva, tekućih biogoriva i goriva iz biomase/udio nacionalne mješavine s vremenom se povećava.

[4] Biogoriva, tekuća biogoriva i goriva iz biomase ispunjavaju kriterije održivosti i uštede emisija stakleničkih plinova utvrđene u člancima od 29. do 31. i pravila o biogorivima proizvedenima iz prehrambenih proizvoda i hrane za životinje iz članka 26. Direktive (EU) 2018/2001 o obnovljivoj energiji (REDII) i povezanih provedbenih i delegiranih akata; i vozila koja primaju potporu u okviru RRF-a upotrebljavaju isključivo biogoriva, tekuća biogoriva i goriva iz biomase usklađena s Direktivom REDII; a razina biogoriva, tekućih biogoriva i goriva iz biomase/udio nacionalne mješavine s vremenom se povećava.

Ulaganje 3 (C1.I3) – Mjere za poboljšanje kvalitete i pouzdanosti usluga željezničkog prijevoza

Cilj je te mjere povećati privlačnost i dostupnost javne željezničke mreže na kratke udaljenosti (tzv. Cercanías) jer ona postaje okosnica mobilnosti u gradskim područjima i zamjenjuje upotrebu osobnih vozila u velegradskim područjima. Projekte provode ADIF (upravitelj željezničke infrastrukture) i RENFE (operater željezničkih usluga s obvezama javnih usluga).

ADIF provodi ulaganja u infrastrukturu u željeznici Cercanías, uključujući obnovu kolosijeka, modernizaciju kolodvora, poboljšanje elektrifikacije i signalizacijskog sustava. Nadalje, RENFE je odgovoran za provedbu ulaganja u modernizaciju upravljanja javnim željezničkim prijevozom. Ulaganja se uglavnom kreću u pet dimenzija: (a) digitalizaciju sigurnosnih sustava na postajama; (b) informacijske sustave za putnike; (c) poboljšanje kontrole pristupa; (d) prilagodbu strojeva za samoprodaju novim tehnologijama; i (e) opremanje objekata na postajama mreže Cercanías.

Provedba se mora dovršiti do 30. lipnja 2026.

A.2. Ključne etape, ciljne vrijednosti, pokazatelji i vremenski raspored za praćenje i provedbu programa bespovratne financijske potpore

Vidjeti tablicu u nastavku. Polazni datum za sve pokazatelje jest 1. veljače 2020., osim ako je u opisu mjere navedeno drukčije. Iznosi u tablici ne uključuju PDV.

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelj za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
1.	C1.R1	M	Odluka TMA/178/2020 i Kraljevski dekret sa zakonskom snagom 23/2020	Odredba u odluci i Kraljevskom dekretu sa zakonskom snagom u kojoj se navodi njihovo stupanje na snagu				Q4	2020.	i. Odluka TMA/178/2020 o smanjenju administrativnog opterećenja za ugradnju električnih postrojenja za punjenje na benzinskim postajama i definiranje vremena potrebnog za uklanjanje infrastrukture, ii. Kraljevski dekret sa zakonskom snagom 23/2020 od 23. lipnja 2020. kojom se proglašava javna komunalna infrastruktura za punjenje snage veće od 250 kW kako bi se ubrzalo uvođenje te vrste objekata.
2	C1.R1	M	Izmjene Kodeksa o tehničkoj zgradi (još nije potvrđeno), propisa o niskonaponskoj elektrotehnici (LVER) i odobrenje kraljevskog dekreta o reguliranju javnih usluga punjenja	Odredba zakonika, uredbe i kraljevskog dekreta kojom se označava njihovo stupanje na snagu				Q2	2022.	Stupanje na snagu: i. izmijenjenog Zakonika o tehničkoj zgradi radi (a) obveze osiguravanja prethodne ugradnje mjesta za punjenje na 100 % novih parkirnih mjesta u stambenim zgradama i 20 % novih parkirnih mjesta u komercijalnim i drugim zgradama, (b) postavljanja jednog mjesta za punjenje na svakih 40 novih parkirnih mjesta (i jedno za svakih 20 parkirnih mjesta u zgradama opće državne uprave) i (c) obveze za postojeće parkirališne parkove s više od 20 parkirnih mjesta da ispune prethodno navedeni uvjet (tj. postavljanje jednog mjesta za punjenje na svakih 40 parkirnih mjesta) do 2023.; ii. izmijenjenog Zakona o niskonaponskoj elektrotehnici kojim su obuhvaćene obveze za infrastrukturu za punjenje na parkiralištima koja nisu povezana sa zgradom; iii. kraljevskog dekreta za reguliranje javnih usluga punjenja, uključujući odnos subjekata koji sudjeluju u pružanju usluge (operatori stanica za punjenje, pružatelji usluga električne mobilnosti) i utvrđivanje njihovih prava i obveza
3	C1.R2	M	Donošenje zakona o održivoj mobilnosti i financiranju prometa	Odredba zakona o stupanju na snagu zakona				Q4	2023.	Stupanje na snagu zakona o održivoj mobilnosti i financiranju prijevoza kojim se poboljšava planiranje, koordinacija i učinkovitost politika javnog prijevoza, podupire digitalizacija prometa i uporaba javnog prijevoza te uspostavlja sustav financiranja za očuvanje i održavanje javnih infrastruktura kojim se internaliziraju troškovi zaštite okoliša
4.	C1.I1	T	Proračun potrošen u kupovini ili proračun koji dodjeljuju općine u cilju promicanja održive mobilnosti		Milijuni EUR	0	400	Q4	2022.	Objava dodjele projekta ili subvencija u SL-u ili na platformi za javnu nabavu ili izvršenje izdataka povezanih s kupnjom od strane općina koje doprinose promicanju održive mobilnosti u općinama s više od 50 000

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelj za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
										stanovnika i glavnim gradovima u pokrajini i, pod određenim uvjetima, mogu se dodijeliti općinama s 20 000 do 50 000 stanovnika. Projektima se pruža potpora za: (a) pretvorbu voznih parkova javnog prijevoza kako bi se postigli ciljevi Direktive o čistim vozilima i u skladu s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01); (b) provedbu zona niskih emisija i upravljanje njima; (c) digitalizaciju javnog prijevoza, upravljanje njegovom upravom i poboljšanje njegove dostupnosti; (d) mjere za poticanje i davanje prednosti kolektivnom prijevozu i aktivnoj mobilnosti. Kriterijima odabira osigurava se, na proporcionalnoj osnovi, da se od ukupnog konačnog proračuna od 1 500 000 000 EUR najmanje 310 000 000 EUR pridonosi ciljevima u području klimatskih promjena s koeficijentom za klimu od 100 % i najmanje 1 190 000 000 EUR s koeficijentom za klimu od 40 %, u skladu s Prilogom VI. Uredbi (EU) 2021/241 o Instrumentu za oporavak i otpornost.
5	C1.I1	T	Proračun potrošen na kupnju ili ga dodjeljuju autonomne zajednice u iznosu od najmanje 900 milijuna EUR s ciljem promicanja održive mobilnosti		Milijuni EUR	0	900	Q4	2023.	Objava dodjele projekata ili subvencija u SL-u ili na platformi za javnu nabavu ili izvršenje izdataka povezanih s kupnjom od strane autonomnih zajednica. Projekti i subvencije koje dodjeljuju i kupnje koje provode autonomne zajednice: 1. pridonose promicanju održive mobilnosti subvencijama privatnim poduzećima za (a) otpis njihovih teških vozila (b) obnovu teških putničkih i teretnih voznih parkova čišćim vozilima, (b) kupnju ili prilagodbu svojih prikolica ili poluprikolica za intermodalni prijevoz ili (d) postavljanje mjesta za opskrbu alternativnim gorivima (električna energija, ukapljeni prirodni plin, stlačeni prirodni plin i biometan). Subvencije bi se trebale dodjeljivati u skladu s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01); ili 2. pridonose promicanju održive mobilnosti u općinama s više od 50 000 stanovnika i glavnim gradovima pokrajine podupiranjem (a) prenamjene voznih parkova javnog prijevoza kako bi se postigli ciljevi Direktive o čistim vozilima i u skladu s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01); (b) provedbe zona niskih emisija i upravljanje njima; (c) digitalizacije javnog prijevoza, upravljanja njegovom upravom i poboljšanja njegove dostupnosti; (d) mjera za davanje prednosti kolektivnom prijevozu i aktivnoj mobilnosti, uključujući biciklističke infrastrukture i pješačke staze; (e) poticanja prodora novih tehnologija s nultom stopom emisija u promet u Španjolskoj; (f) parkirališta za

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelj za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
										odvraćanje smješteno izvan tih općina i glavnih gradova pokrajine kako bi se smanjio promet koji ulazi u gradski centar; (g) proširenja ili nadogradnje sustava željezničkog prijevoza kao što su podzemne željeznice ili željeznice; (h) projekata digitalizacije kojima se dopunjuju mjere za potporu održivoj mobilnosti, uključujući informacijske sustave u stvarnom vremenu o uslugama javnog prijevoza, mobilnosti kao usluge, projekte za poboljšanje intermodalnog izdavanja karata ili izdavanja karata među službama, projekte za potporu upravljanju prometom i mobilnošću te analizu informacija kako bi se povećala učinkovitost prometnog sustava i (i) drugih projekata kojima se: i. pridonosi poboljšanju kvalitete zraka, posebno u urbanim područjima, ii. potiče smanjenje korištenja privatnog prijevoza u gradskim i velegradskim područjima iii. potiče uporaba javnog prijevoza ili iv. potiče aktivna i zdrava mobilnost. Kriterijima odabira osigurava se da se najmanje 900 000 000 EUR pridonosi ciljevima u području klimatskih promjena s koeficijentom za klimu od 40 %, u skladu s Prilogom VI. Uredbi (EU) 2021/241 o Instrumentu za oporavak i otpornost.
6.	C1.I1	T	Dovršeni projekti kojima se promiče održiva mobilnost, među ostalim u urbanim i velegradskim područjima		Broj	0	25	Q4	2023.	Završeno je najmanje 25 projekata za promicanje održive mobilnosti u 150 urbanih i velegradskih područja s više od 50 000 stanovnika i, pod određenim uvjetima, u urbanim područjima između 20 000 i 50 000 stanovnika. Projekti kojima se promiče održiva mobilnost su sljedeći: i. projekti koje su izradile općine i doprinose promicanju održive mobilnost u općinama s više od 50 000 stanovnika i glavnim gradovima pokrajine te se pod određenim uvjetima može dodijeliti i općinama s 20 000 do 50 000 stanovnika. Projektima se pruža potpora za: (a) pretvorbu voznih parkova javnog prijevoza kako bi se postigli ciljevi Direktive o čistim vozilima i u skladu s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01); (b) provedbu zona niskih emisija i upravljanje njima; (c) digitalizacije javnog prijevoza, upravljanje njegovom upravom i poboljšanje njegove dostupnosti; (d) mjere za poticanje i davanje prednosti kolektivnom prijevozu i aktivnoj mobilnosti. Projekt je niz definiranih, međusobno povezanih i koordiniranih aktivnosti koje se provode sa zajedničkim ciljem unutar određenih rokova i proračunskih ograničenja za koje se traži subvencija. Jedna općina može razviti više od jednog projekta. ii. projekti kojima se promiče održiva mobilnost u

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelj za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
										gradskim i velegradskim područjima koje su razvile autonomne zajednice. To se odnosi na tipologije od a) do i) navedene u ulaganju C1.I1. Urbana i velegradska područja definiraju se kao općine s više od 50 000 stanovnika, glavni gradovi u pokrajinama i, pod određenim uvjetima, općine s više od 20 000 stanovnika. Svaka autonomna zajednica može razviti više od jednog projekta. iii. projekti kojima se osiguravaju subvencije privatnim poduzećima za (a) otpis njihovih teških vozila (b) obnovu teških putničkih i teretnih voznih parkova čišćim vozilima, (c) kupnju ili prilagodbu prikolica ili poluprikolica za intermodalni prijevoz ili (d) postavljanje mjesta za opskrbu alternativnim gorivima (električna energija, ukapljeni prirodni plin, stlačeni prirodni plin i biometan). Potrebno je subvencionirati najmanje 3 000 teških vozila ili stanica za opskrbu kako bi se smatralo da je dovršen jedan projekt kojim se promiče održiva mobilnost. Subvencije bi trebalo osigurati u skladu s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01).
7	C1.I1	T	Proračun potrošen u kupovini ili proračun koji dodjeljuju općine u cilju promicanja održive mobilnosti		Milijuni EUR	400	1 500	Q4	2024.	Objava dodjele projekta ili subvencija u SL-u ili na platformi za javnu nabavu ili izvršenje izdataka povezanih s kupnjom od strane općina koje doprinose promicanju održive mobilnosti u općinama s više od 50 000 stanovnika i glavnim gradovima u pokrajini i, pod određenim uvjetima, mogu se dodijeliti općinama s 20 000 do 50 000 stanovnika. Projektima se pruža potpora za: (a) pretvorbu voznih parkova javnog prijevoza kako bi se postigli ciljevi Direktive o čistim vozilima i u skladu s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01); (b) provedbu zona niskih emisija i upravljanje njima; (c) digitalizaciju javnog prijevoza, upravljanje njegovom upravom i poboljšanje njegove dostupnosti; (d) mjere za poticanje i davanje prednosti kolektivnom prijevozu i aktivnoj mobilnosti. Kriterijima za odabir osigurava se da se najmanje 310 000 000 EUR pridonosi ciljevima u području klimatskih promjena s koeficijentom za klimu od 100 % i najmanje 1 190 000 000 EUR s koeficijentom za klimu od 40 %, u skladu s Prilogom VI. Uredbi (EU) 2021/241 o Instrumentu za oporavak i otpornost. (polazni datum: 31. prosinca 2022.)
8	C1.I1	T	Dodjela sredstava za projekte za		Milijuna	0	105	Q4	2024.	Objava u SL-u ili na platformi za javnu nabavu dodjele najmanje 105

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelj za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
			poboljšanje novih oblika mobilnosti na državnim cestama		EUR					milijuna EUR koju dodjeljuje Ministarstvo prometa, mobilnosti i Plana za gradove u projektima kojima se poboljšavaju državne ceste u urbanim područjima. Projekti će se sastojati od izgradnje novih biciklističkih staza, proširenja pješačkih područja, smanjenja parkirališta ili poboljšanja sigurnosti na prijelazima.
9	C1.I1	T	Dovršeni projekti kojima se promiče održiva mobilnost, među ostalim u urbanim i velegradskim područjima		Broj	25	280	Q4	2025.	Dovršeno je najmanje 280 projekata za promicanje održive mobilnosti, uključujući u gradskim i velegradskim područjima, kako bi se doprinijelo održivoj mobilnosti u 150 urbanih područja s više od 50 000 stanovnika i, pod određenim uvjetima, u urbanim područjima između 20 000 i 50 000 stanovnika. Projekti kojima se promiče održiva mobilnost su sljedeći: i. projekti koje su izradile općine i doprinose promicanju održive mobilnost u općinama s više od 50 000 stanovnika i glavnim gradovima pokrajine te se pod određenim uvjetima može dodijeliti i općinama s 20 000 do 50 000 stanovnika. Projektima se pruža potpora za: (a) pretvorbu voznih parkova javnog prijevoza kako bi se postigli ciljevi Direktive o čistim vozilima i u skladu s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01); (b) provedbu zona niskih emisija i upravljanje njima; (c) digitalizacije javnog prijevoza, upravljanje njegovom upravom i poboljšanje njegove dostupnosti; (d) mjere za poticanje i davanje prednosti kolektivnom prijevozu i aktivnoj mobilnosti. Projekt je niz definiranih, međusobno povezanih i koordiniranih aktivnosti koje se provode sa zajedničkim ciljem unutar određenih rokova i proračunskih ograničenja za koje se traži subvencija. Jedna općina može razviti više od jednog projekta. ii. projekti kojima se promiče održiva mobilnost u gradskim i velegradskim područjima koje su razvile autonomne zajednice. To se odnosi na tipologije od a) do i) navedene u ulaganju C1.I1. Urbana i velegradska područja definiraju se kao općine s više od 50 000 stanovnika, glavni gradovi u pokrajini i općine s više od 20 000 pod određenim uvjetima. Svaka autonomna zajednica može razviti više od jednog projekta. iii. projekti kojima se osiguravaju subvencije privatnim poduzećima za (a) otpis njihovih teških vozila (b) obnovu teških putničkih i teretnih voznih parkova čišćim vozilima, (c) kupnju ili prilagodbu prikolica ili poluprikolica za intermodalni prijevoz ili (d) postavljanje mjesta za opskrbu alternativnim gorivima (električna energija, ukapljeni prirodni plin, stlačeni prirodni plin i biometan).

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelj za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
										Potrebno je subvencionirati najmanje 3 000 teških vozila ili stanica za opskrbu ili punjenje ili mjesta za opskrbu kako bi se smatralo da je dovršen jedan projekt kojim se promiče održiva mobilnost. Subvencije bi trebalo osigurati u skladu s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01). (polazni datum: 31. prosinca 2023.)
10	C1.I1	T	Poboljšane državne ceste u urbanim područjima radi promicanja novih oblika mobilnosti		Broj	0	34	Q4	2025.	Barem 34 državne ceste poboljšano izgradnjom novih biciklističkih staza, proširenjem pješačkih područja, smanjenjem parkirališta ili poboljšanjem sigurnosti na prijelazima. To ulaganje provodi Ministarstvo prometa, mobilnosti i Plana za gradove na cestama koje posjeduje u gradskim područjima.
11	C1.I2	T	Dodjela inovativnih projekata za promicanje elektromobilnosti		Milijuni EUR	0	250	Q2	2023.	Objava u SL-u dodjele najmanje 250 milijuna EUR u pozivima kojima se podupiru inovativni projekti kojima se promiče elektromobilnost. Kriteriji odabira koji se upotrebljavaju u pozivima na podnošenje prijedloga za dodjelu programa potpore uključuju: i. smanjenje utjecaja na okoliš, ii. tehničku i gospodarsku održivost, iii. razinu tehnološkog razvoja i inovacija, iv. mogućnost replikacije i prilagodljivosti, v. stvaranje radnih mjesta povezano s projektom, izravno i neizravno te vi. učinak na lanac vrijednosti i sinergiju s drugim sektorima, uglavnom industrijskim.
12	C1.I2	T	Električna vozila i instalirana mjesta za punjenje		Broj	0	238 000	Q4	2023.	Subvencionirano najmanje 238 000 električnih vozila (BEV, REEV, PHEV, FCEV) i stanica za punjenje
13	C1.I2	T	Završetak inovativnih projekata za promicanje elektromobilnosti		Broj	0	85	Q4	2025.	Završetak najmanje 85 projekata pokrenutih u okviru programa potpore za inovacijske projekte u području elektromobilnosti (MOVES Singulares).
14	C1.I3	T	Željezničke pruge kratke udaljenosti (Cercanías)		Broj (km)	0	200	Q4	2023.	Najmanje 200 km željezničkih pruga na kratkim udaljenostima moderniziranih u bilo kojem podsustavu: platforma, kolosijek, elektrifikacija, sigurnost i oprema za komunikaciju/signalizaciju. Duljinu željezničkih pruga na kratkim udaljenostima koje se moderniziraju trebalo bi tumačiti s obzirom na duljinu koja se nalazi u gradskim ili velegradskim područjima gdje je provedena znatna intervencija koja nije iznos koji treba napraviti ili popraviti. Intervencije bi mogle uključivati elektrifikaciju, obnovu kolosijeka, poboljšanje signalno-sigurnosnih

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelj za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
										sustava i poboljšanja na postajama koja nadilaze održavanje i popravke te se provode duž državnog područja u svim populacijskim centrima u kojima Cercanías Ferroviarias pruža usluge.
15	C1.I3	T	Kolodvori su poboljšani zahvaljujući digitalizaciji		Broj	0	420	Q4	2023.	Poboljšano je najmanje 420 postaja, pri čemu su svi ili neki projekti koje je RENFE razvio kao operator SPO-a sljedeći: • digitalizacija sigurnosnih sustava na postajama (kao što su inteligentna videoanaliza, kibersigurnost i kontrola prijevara) • sustavi informiranja putnika • poboljšanje kontrole pristupa stanicama • projekti automata za prodaju karata • prilagodba objekata
16	C1.I3	T	Poboljšane postaja „Cercanías”		Broj	0	20	Q4	2023.	ADIF je poboljšao najmanje 20 postaja „Cercanías”, uglavnom u smislu pristupačnih radova i novih ili obnovljenih željezničkih pruga
17.	C1.I3	T	Kumulativni proračun dodijeljen za ulaganja u željezničke linije na kratkim udaljenostima		Milijuni EUR	0	1 619	Q4	2024.	Objava u SL-u kumulativnih proračunskih sredstava dodijeljenih za ulaganja u željezničke linije na kratkim udaljenostima: najmanje: 1 619 000 000 EUR.
18	C1.I3	T	Modernizirane željezničke pruge na kratkim udaljenostima (Cercanías)		Broj (km)	200	700	Q2	2026.	Najmanje 700 km željezničkih pruga na kratkim udaljenostima moderniziranih u bilo kojem podsustavu: platforma, kolosijek, elektrifikacija, sigurnost i oprema za komunikaciju/signalizaciju. Duljinu željezničkih pruga na kratkim udaljenostima koje se moderniziraju trebalo bi tumačiti s obzirom na duljinu koja se nalazi u gradskim ili velegradskim područjima gdje je provedena znatna intervencija koja nije iznos koji treba napraviti ili popraviti. Intervencije bi mogle uključivati elektrifikaciju, obnovu kolosijeka, poboljšanje sustava signalizacije i sigurnosti te poboljšanja na postajama koja nadilaze održavanje i popravke, a provode se na cijelom državnom području u svim populacijskim centrima u kojima Cercanías Ferroviarias pruža usluge. (polazni datum: 31. prosinca 2023.)
19	C1.I3	T	Kolodvori su poboljšani zahvaljujući digitalizaciji		Broj	420	850	Q2	2026.	Poboljšano je najmanje 850 postaja, pri čemu su svi ili neki projekti koje je RENFE razvio kao operator SPO-a sljedeći: • digitalizacija sigurnosnih sustava na postajama (kao što su inteligentna videoanaliza, kibersigurnost i kontrola prijevara) • sustavi informiranja putnika • poboljšanje kontrole pristupa stanicama • projekti automata za prodaju karata • prilagodba objekata (polazni datum: 31. prosinca 2023.)

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelj za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
20	C1.I3	T	Poboljšane postaje „Cercanías”		Broj	20	70	Q2	2026.	ADIF je poboljšao najmanje 70 postaja „Cercanías”, uglavnom u smislu pristupačnih radova i novih ili obnovljenih željezničkih pruga (polazni datum: 31. prosinca 2023.)

B. KOMPONENTA 02.: PROVEDBA ŠPANJOLSKOG PLANA ZA GRADOVE: PLAN URBANE REHABILITACIJE I OBNOVE

Ova komponenta plana za oporavak i otpornost Španjolske bavi se energetskom obnovom zgrada, njihovom dekarbonizacijom te poboljšanjem njihove kvalitete i udobnosti. Bavi se i socijalnim stanovanjem iznajmljivanjem, povećanjem njegova fonda i osiguravanjem pravednijeg i uključivijeg oporavka. Osim toga, tom se komponentom nastoji riješiti problem energetskog siromaštva podupiranjem socijalnog ili cjenovno pristupačnog stanovanja za najam. Uključene su i aktivnosti digitalizacije. Tom komponentom plana za oporavak i otpornost Španjolske podupire se provedba španjolskog nacionalnog energetskog i klimatskog plana, kojim se predviđa obnova 1 200 000 stambenih zgrada do 2030. te sustava grijanja i hlađenja u prosjeku 300 000 stambenih zgrada godišnje. U tom kontekstu Španjolska predlaže sljedeće:

a) razvoj i provedba reformskih mjera, uključujući španjolski plan za gradove, dugoročnu strategiju obnove Španjolske, zakon o stanovanju, zakon za poboljšanje arhitektonskog krajolika i stvaranje jedinstvenih kontaktnih točaka za obnovu zgrada;
b) obnova najmanje 355 000 jedinstvenih stambenih objekata u okviru najmanje 510 000 mjera obnove, najmanje 600 hektara urbanih područja, ekvivalent najmanje 40 000 stambenih zgrada i 690 000 m² nestambenih zgrada, najmanje 26 000 stambenih zgrada u općinama i urbanim područjima s manje od 5 000 stanovnika i najmanje 1 230 000 m² javnih zgrada do 2026., čime se u prosjeku ostvaruje ušteda primarne energije od više od 30 %, uključujući obnavljanjem i unapređenjem sustava grijanja i hlađenja;
c) izgradnja najmanje 20 000 novih stambenih objekata za socijalno stanovanje ili po pristupačnim cijenama, pri čemu je potražnja za primarnom energijom najmanje 20 % niža od potreba zgrada približno nulte energije; i
d) provedba najmanje 100 pilot-projekata na lokalnoj razini kojima se podupire energetska učinkovitost i provedba španjolskog Plana za gradove.

Ovom komponentom plana za oporavak i otpornost Španjolske podupire se zelena tranzicija (preporuka za Španjolsku br. 3 iz 2019.), a posebno poboljšanja energetske učinkovitosti (preporuka za Španjolsku br. 3 iz 2020.). Time se poboljšava i potpora obiteljima (preporuka za Španjolsku br. 2 iz 2019.); preporuka za Španjolsku br. 2 iz 2020.) te se pomaže u pojačanom financiranju zrelih projekata javnih ulaganja na početku razdoblja i promicanju privatnih ulaganja radi poticanja gospodarskog oporavka (preporuka za Španjolsku br. 3 iz 2020.).

Očekuje se da se nijednom mjerom u ovoj komponenti ne nanosi znatna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjera i mjere ublažavanja utvrđene u planu za oporavak i otpornost u skladu s Tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01).

B.1. Opis reformi i ulaganja za programe bespovratne financijske potpore

Reforma 1. (C2.R1) – Provedba španjolskog Plana za gradove (i povezanog akcijskog plana)

Cilj je ove mjere priprema i odobrenje španjolskog Plana za gradove, koji će biti strateški i neregulatorni dokument kojim se održivost uključuje u područje politike urbanog razvoja. To je također radna metoda kojom se svi javni i privatni dionici usmjeravaju na postizanje pravednog i održivog razvoja unutar svojih područja te služe lokalnoj upravi, gradovima i selima, bez obzira na broj stanovnika, kao instrument sa strateškom, integriranom i sveobuhvatnom perspektivom, u skladu s Planom EU-a za gradove i Novom Poveljom iz Leipziga.

Španjolski plan za gradove obuhvaća utvrđivanje slabosti i izazova s kojima se suočavaju španjolski gradovi i sela kako bi se ostvario ekološki održiv, socijalno kohezivan i ekonomski izvediv urbani

razvoj. Uključuje strateški okvir strukturiran oko sljedećih deset strateških izazova: demografski; zaštita okoliša; gospodarski i socijalni; trenutačno stanje fonda zgrada; izloženost negativnim posljedicama klimatskih promjena; (visoka) ovisnost o turizmu; i rizici povezani s onečišćenjem.

Plan za gradove uključuje i poseban akcijski plan za nacionalnu upravu i uključuje smjernice za potporu lokalnim subjektima u pripremi vlastitih lokalnih akcijskih planova u skladu s metodologijom koju je predložila opća državna uprava, obvezujući se na poboljšanje javnog i javno-privatnog upravljanja. Ulaganje 6 dopunjuje tu reformu podupiranjem izrade najmanje 100 lokalnih akcijskih planova.

U okviru Plana za gradove i potrebe za ispunjavanjem Direktive (EU) 2018/844 o energetskoj učinkovitosti zgrada i o energetskoj učinkovitosti Španjolska uspostavlja dugoročnu strategiju obnove kako bi poduprla obnovu nacionalnog fonda stambenih i nestambenih zgrada. To uključuje i javne i privatne zgrade i njime se do 2050. postiže energetski visokoučinkovit i dekarboniziran fond zgrada, čime se olakšava troškovno učinkovita pretvorba postojećih zgrada u zgrade približno nulte energije.

Provedba mjere mora biti dovršena do 30. lipnja 2020.

Reforma 2. (C2.R2) – Ažuriranje španjolske dugoročne strategije obnove i povezanog akcijskog plana za 2020.

Cilj je ove mjere provedba dugoročne strategije obnove (ERESEE). To uključuje mjere za pripremu, raspravljanje u posebnim radnim skupinama, odobravanje i širenje strateškog dokumenta akcijskog plana dugoročne strategije obnove. Akcijski plan mora biti u skladu s mjerama uključenima u ERESEE. Radi provedbe ERESEE-a osniva se nekoliko radnih skupina kako bi se izradile jasne preporuke za provedbu akcijskog plana za urbanu rehabilitaciju i obnovu. Objavljuju se izvješća s preporukama radnih skupina.

U dijelu III. ERESEE-a, naslovljenom „Provedba”, ERESEE uključuje niz mjera, među kojima je niz reformi opisan kao dio plana za promicanje urbane obnove i obnove te poticanje zelene i digitalne tranzicije. Plan je strukturiran oko jedanaest osi i djelovanja usmjerenih na poboljšanje upravljanja, propisa i financiranja. Taj se plan uključuje u strateški dokument kao glavni korak prema provedbi ERESEE-a. Najvažnije mjere uključuju:

- preuređenje zgrada javne uprave (usklađeno s komponentom 11. plana za oporavak i otpornost Španjolske);
- financiranje područja u kojima su utvrđena poboljšanja, uključujući novo oporezivanje pogodno za obnovu, i u stambenom i u tercijarnom sektoru;
- promicanje i mobilizacija privatnog financiranja;
- borbu protiv energetskog siromaštva;
- uvođenje novog energetskog modela u građevinskom sektoru kako bi se potaknula potrošnja energije iz obnovljivih izvora u zgradama;
- aktiviranje i objedinjavanje potražnje za rehabilitacijom;
- poboljšanje uvjeta na strani ponude poticanjem modernizacije sektora rehabilitacije s pomoću istraživanja, razvoja i inovacija, digitalizacije i praćenja, jačanja vještina i osposobljavanja;
- širenje informacija građanima i poduzećima te razmjena dobre prakse među upravama; i
- razvoj statističkih podataka i pokazatelja praćenja za praćenje javno financiranih mjera kako bi se javne politike mogle pravilno ocijeniti.

Tim strateškim dokumentom omogućuje se provedba ERESEE-a, u okviru španjolskog Plana za gradove, integriranjem različitih uprava (središnjih, regionalnih i lokalnih).

Provedba mjere mora biti dovršena do 30. lipnja 2023.

Reforma 2. (C2.R3) – Zakon o stanovanju

Cilj je te mjere provesti, putem Zakona o stanovanju, prvu vrstu propisa u Španjolskoj, kako bi se u obzir uzeli razni postojeći instrumenti javnog planiranja, programiranja i suradnje za potporu pravu na pristojno i primjereno stanovanje. Bavit će se obnovom i poboljšanjem postojećih stambenih zgrada, javnih i privatnih, te regeneracijom i obnovom stambenih okruženja u kojima se nalaze, kako bi se poboljšala kvaliteta života. Zakon se bavi postizanjem dostatne razine zaliha stambenih nekretnina za iznajmljivanje nekretnina, dostupnih po pristupačnim cijenama.

Zakonodavstvo se odnosi na različite instrumente planiranja, programiranja i suradnje kako bi se osiguralo ostvarenje prava na pristojne i primjerene stambene prostore, uključujući, kao jedan od svojih prioriteta, obnovu i poboljšanje postojećeg stambenog fonda, kao i obnovu i obnovu stambenih okruženja u kojima se nalaze.

Osim toga, zakonom se potiče povećanje ponude cjenovno pristupačnih i socijalnih stanova osiguravanjem usklađenosti sa zahtjevima koji su trenutačno utvrđeni za zgrade približno nulte energije u skladu s Dokumentom o osnovnoj potrošnji energije (DB-HE) Kodeksa o tehničkoj zgradi (CTE) te se izbjegavaju mjere kojima bi se srednjoročno mogla ometati opskrba stambenih prostora.

Ta se provedba reforme dovršava do 30. rujna 2022.

Reforma 3. (C2.R4) – Zakon o kvaliteti arhitekture i građevnog okoliša i nova nacionalna strategija arhitekture

Cilj je ovog zakona proglasiti kvalitetu arhitekture i zgrada javnim dobrom za poboljšanje kvalitete života, promicanje društvenih korijena arhitekture, promicanje održivog razvoja urbanih područja i čvorišta, doprinos gospodarskom i društvenom razvoju te zaštitu i očuvanje kulturne i prirodne baštine.

U tu će se svrhu Zakon baviti raznim inicijativama i djelovanjima usko povezanima sa planom za oporavak i otpornost Španjolske u toj komponenti. Zakonom se posebno uređuje sljedeće: i. mjere međuadministrativne suradnje u području nabave arhitektonskih, inženjerskih i urbanističkih projekata i radova; ii. alati za širenje dobre prakse i potpore, osposobljavanja i javno-privatnih partnerstava; i iii. promicanje rehabilitacije iz sveobuhvatne perspektive, kao što je prethodno opisano.

Ta se provedba reforme dovršava do 30. rujna 2022.

Reforma 4. (C2.R5) – Uredi za obnovu („sve na jednom mjestu”)

Cilj je ove mjere potaknuti i proširiti lokalne urede za obnovu osnovane u nekim općinama kako bi se kućanstva i zajednice vlasnika popratile u vrlo složenim zadacima sanacije stambene zgrade.

U tu svrhu, ovom se mjerom dodatno potiče i proširuje ovaj pristup uspostavom postupka kojim se osigurava učinkovita suradnja i suradnja između središnjih, regionalnih i/ili lokalnih vlasti. To uključuje jačanje koordinacije između svih javnih potpora (na središnjoj, regionalnoj ili lokalnoj razini). Sve razine vlasti uključene su u te jedinstvene kontaktne točke kako bi se maksimalno povećala učinkovitost mjera obnove.

Provedba reforme dovršit će se do 30. rujna 2021.

Reforma br. 5 (C2.R6) – Poboljšano financiranje mjera obnove

Cilj je te mjere ukloniti jednu od glavnih prepreka pokretanju aktivnosti obnove, odnosno pristup financiranju pod povoljnim uvjetima. Za odobrenje zajma za obnovu ponekad je potrebno odobriti

pojedinačni osobni zajam svakom pojedinačnom vlasniku u zgradi. To je predstavljalo prepreku sveobuhvatnoj obnovi zgrada.

Kako bi se riješilo to pitanje, mjerom se:

- uspostavlja novu liniju jamstva Instituto de Crédito Oficial (ICO) kako bi se djelomično pokrio rizik zajmova koje odobravaju privatne financijske institucije za obnovu stambenih zgrada;
- promiče donošenje posebnih regulatornih odredbi, uključujući reformu Zakona o pravu vlasništva nad stanom, kako bi se vlasnicima zajednicama poboljšao pristup financiranju; i
- potiče financijske institucije da uvedu zeleno financiranje.

Provedba reforme mora biti dovršena do 30. rujna 2022.

Ulaganje 1 (C2.I1) – Program obnove za gospodarski i socijalni oporavak u stambenom okruženju

Cilj je ove mjere poduprijeti obnovu energetske učinkovitosti u stambenim zgradama i četvrtima. Djelovanjima u okviru ove mjere provodi se najmanje 510 000 mjera obnove u najmanje 355 000 jedinstvenih stambenih objekata, čime se u prosjeku postiže smanjenje potražnje za primarnom energijom od najmanje 30 % potvrđeno energetskim certifikatima. Podupiru se sljedeća djelovanja:

a) program za potporu energetskim obnovama na razini četvrti pružanjem bespovratnih sredstava i druge potpore u iznosu od prosječno 20 000 EUR po stambenom objektu. Programom se obnavlja najmanje 600 hektara urbanih područja, čime se u prosjeku postiže smanjenje potražnje za primarnom energijom od najmanje 30 % potvrđeno energetskim certifikatima. Mjere uključuju poboljšanje energetske učinkovitosti, uvođenje infrastrukture za električnu mobilnost, poboljšanje pristupačnosti zgrada i uklanjanje opasnih tvari. Najviše 15 % mjere namijenjeno je poboljšanjima na razini četvrti, kao što su poboljšanja vanjske rasvjete, biciklističkih staza, zelene infrastrukture i sustava odvodnje, uzimajući u obzir društveno-ekonomske značajke susjedstva.
b) program za potporu energetskim obnovama stambenih zgrada dodjelom bespovratnih sredstava u iznosu od prosječno 15 000 EUR po stambenom objektu. Razina potpore viša je za one mjere za koje je smanjenje potražnje za primarnom energijom veće i za kućanstva s niskim dohotkom. Mjere uključuju poboljšanje energetske učinkovitosti, uvođenje infrastrukture za električnu mobilnost, poboljšanje pristupačnosti zgrada i uklanjanje opasnih tvari.
c) skup aktivnosti odnosi se na poticaje za energetske obnove. To uključuje, među ostalim, i. mogućnost oduzimanja obnove od poreza na osobni dohodak ako se ostvari smanjenje potražnje za primarnom energijom od najmanje 30 % i ii. poboljšanje okvira financiranja poticanjem javno-privatnih partnerstava.

Kraljevskim dekretom utvrđuju se tehnički zahtjevi kako bi se osigurala usklađenost s prosječnim smanjenjem potražnje za primarnom energijom od 30 %. Izmjene poreza na osobni dohodak odobravaju se kraljevskim dekretom sa zakonskom snagom, a njihov je cilj definirati porezne olakšice za mjere obnove zgrada radi poboljšanja energetske učinkovitosti.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

Ulaganje 2 (C2.I2) – Program za izgradnju socijalnih stanova u energetski učinkovitim zgradama

Cilj je ove mjere izgraditi najmanje 20 000 novih stambenih objekata za socijalno stanovanje po pristupačnim cijenama koje su u skladu s kriterijima energetske učinkovitosti. Oni se posebno grade na područjima u kojima su socijalni stanovi trenutačno nedostatni i na zemljištima u javnom vlasništvu.

Potražnja za primarnom energijom u socijalnim stanovima mora biti najmanje 20 % niža od potreba zgrada približno nulte energije. U tu svrhu kraljevskim dekretom utvrđuju se tehnički zahtjevi za

ograničavanje vrijednosti potražnje za primarnom energijom na 80 % granične vrijednosti utvrđene u odjeljku HE 0 osnovnog dokumenta za uštedu energije (DB-HE) Kodeksa o tehničkoj zgradi (CTE).

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

Ulaganje 3 (C2.I3) – Program za energetsku rehabilitaciju zgrada

Cilj je ove mjere poduprijeti energetske obnove ekvivalentnih najmanje 40 000 stambenih zgrada i 690 000 m² nestambenih zgrada te poboljšati energetsku učinkovitost i integrirati energiju iz obnovljivih izvora. Programom se podupire samo energija iz obnovljivih izvora, bez fosilnih goriva, osigurava se viši intenzitet potpore za Energetske zajednice i omogućuje pretfinanciranje mjera obnove. Posebne mjere obuhvaćaju poboljšanje energetske učinkovitosti toplinskom izolacijom, uporabu obnovljive energije u sustavima grijanja i hlađenja te poboljšanje sustava rasvjete. Predviđa se da će se energetskim certifikatima u prosjeku postići smanjenje potražnje za primarnom energijom od najmanje 30 %.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

Ulaganje 4 (C2.I4) – Program obnove i demografski izazov

Cilj je ove mjere poduprijeti obnovu zgrada u općinama i urbanim područjima s manje od 5 000 stanovnika. Mjere uključuju poboljšanje energetske učinkovitosti zgrada, javne opreme i infrastrukture, proizvodnju i potrošnju energije iz obnovljivih izvora, potrošnju vlastite energije i lokalne energetske zajednice vlasnika te održivu mobilnost (kao što su stanice za punjenje električnom energijom). Poduzimaju se dvije vrste mjera:

a) za energetsku učinkovitost najmanje 26 000 energetskih obnova provodi se u stambenim zgradama, čime se u prosjeku postiže smanjenje potražnje za primarnom energijom od najmanje 30 % koje se provjerava energetskim certifikatima;
b) najmanje 250 jedinstvenih projekata čiste energije provodi se putem konkurentnih natječaja ili ulaganja lokalnih vlasti u sljedećim područjima: i. ugradnja električne energije ili grijanja i hlađenja iz obnovljivih izvora za javne zgrade ili infrastrukturu (uključujući najmanje 80 % vlastite potrošnje); ii. energetska obnova javnih zgrada ili infrastrukture (ostvaruju najmanje 30 % uštede primarne energije, provjerene energetskim certifikatima); iii. održiva mobilnost (projekti za promjenu načina prijevoza ili elektromobilnost); iv. smanjenje svjetlosnog onečišćenja poboljšanom javnom rasvjetom; i v. lokalna energetska zajednica ili drugi projekti pod vodstvom zajednice u tim općinama.

U tu svrhu, u Službenom listu objavljuju se regulatorne osnove i poziv za potporu za ulaganje koji su proširen na lokalna tijela.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

Ulaganje 5 (C2.I5) – Program obnove javnih zgrada

Cilj je ove mjere poduprijeti energetske obnove u javnim zgradama, uključujući javnu upravu, obrazovanje, socijalnu skrb, sport, zdravstvo, kulturu ili javne usluge. Obnovit će se najmanje 1 230 000 m² javnih zgrada, čime se u prosjeku postiže smanjenje potražnje za primarnom energijom od najmanje 30 % potvrđeno energetskim certifikatima. Mjerom se podupiru: i. poboljšanja u upotrebi vode, materijala, gospodarenja otpadom i prilagodbe klimatskim promjenama; ii. poboljšanja pristupačnosti zgrada; iii. uklanjanje opasnih tvari i poboljšanje kvalitete zraka u zatvorenim prostorima; i iv. očuvanje zgrada.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

Ulaganje 6 (C2.I6) – Program potpore za razvoj pilot-projekata za lokalne akcijske planove u okviru španjolske Plana za gradove

Cilj je ove mjere podržati lokalne vlasti u provedbi 10 strateških ciljeva španjolskog Plana za gradove odobravanjem najmanje 100 lokalnih akcijskih planova. Deset strateških ciljeva španjolskog Plana za gradove su: i. planiranje korištenja zemljišta i njegovo racionalnije korištenje, očuvanje i zaštita; ii. izbjegavanje širenja urbanih područja i revitalizaciju postojećih gradova; iii. sprečavanje i smanjenje učinaka klimatskih promjena i otpornosti; iv. održivo korištenje resursa i promicanje kružnog gospodarstva; v. promicanje blizine i održive mobilnosti; iv. poticanje socijalne kohezije i promicanje jednakosti; vii. promicanje i poticanje urbanog gospodarstva; viii. osiguravanje pristupa stanovanju; ix. vođenje i promicanje digitalnih inovacija; i x. poboljšanje instrumenata za sudjelovanje i upravljanje.

Mjera i. služi kao uzor drugim lokalnim tijelima u izradi njihovih akcijskih planova; ii. njome se provodi španjolski plan za gradove s akcijskim planovima na lokalnoj razini; i iii. njome se provode konkretni projekti kao dio lokalnih akcijskih planova kako bi se istaknuo potencijal španjolskog Plana za gradove. Potpora se dodjeljuje putem konkurentnog javnog natječaja, a posebno obuhvaća međusektorske i integrirane projekte sa strateškom vizijom i modelom upravljanja kojim se osigurava najšire sudjelovanje.

Djelovanja u okviru ovog ulaganja moraju biti dovršena do 31. prosinca 2022.

B.2. Ključne etape, ciljne vrijednosti, pokazatelji i vremenski raspored za praćenje i provedbu programa bespovratne financijske potpore

Vidi tablicu u nastavku. Polazni datum za sve pokazatelje jest 1. veljače 2020., osim ako je u opisu mjere navedeno drukčije. Iznosi u tablici ne uključuju PDV.

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
21	C2.R1	M	Stupanje na snagu španjolskog Plana za gradove. i dugoročne strategije obnove za energetsku obnovu u građevinskom sektoru u Španjolskoj	Objava u Službenom listu				Q2	2020.	Stupanje na snagu španjolskog Plana za gradove kao nacionalne urbane politike kojom će se osigurati integrirano i sveobuhvatno strateško planiranje gradova te ažuriranje dugoročne strategije obnove za 2020. za energetsku obnovu u građevinskom sektoru u Španjolskoj (ERESEE). Svrha je strategije ERESEE izraditi dijagnozu fonda zgrada u Španjolskoj te ukloniti prepreke i stvoriti nove pristupe ekspanziji obnove zgrada, potaknuti ulaganja u sektor, povećati uštedu energije i smanjiti emisije ugljika u skladu s klimatskim ciljevima.
21bis	C2.R2	M	Objava preporuka radnih skupina za provedbu dugoročne strategije obnove u Španjolskoj	Objava preporuka radnih skupina				Q2	2023.	Objava detaljnih preporuka radnih skupina za provedbu ažurirane dugoročne strategije obnove za 2020. za energetsku obnovu u građevinskom sektoru u Španjolskoj (ERESEE). Svrha je strategije ERESEE izraditi dijagnozu fonda zgrada u Španjolskoj te ukloniti prepreke i stvoriti nove pristupe ekspanziji obnove zgrada, potaknuti ulaganja u sektor, povećati uštedu energije i smanjiti emisije ugljika u skladu s klimatskim ciljevima. Radi provedbe ERESEE-a osniva se nekoliko radnih skupina kako bi se izradile jasne preporuke za provedbu akcijskog plana za urbanu rehabilitaciju i obnovu. Detaljne preporuke uključuju plan i metodološke vodiče za svaku mjeru koju treba poduzeti i uputiti svakom uključenom agentu (javna uprava, dionici itd.).
22	C2.R3	M	Stupanje na snagu Zakona o stanovanju, uključujući mjere za podupiranje povećanja stambene ponude u skladu sa zgradom gotovo nulte energije	Odredba o stupanju na snagu Zakona o stanovanju				Q3	2022.	Zakonom o stanovanju obuhvaćeni su različiti instrumenti planiranja, programiranja i suradnje kako bi se osiguralo pravilno ostvarenje prava na pristojne i primjerene stambene prostore, uključujući, kao jedan od prioriteta, obnovu i poboljšanje postojećeg stambenog fonda, kao i obnovu i obnovu stambenih okruženja u kojima se nalaze. Zakonom se potiče povećanje ponude cjenovno pristupačnih i socijalnih stanova osiguravanjem usklađenosti sa zahtjevima koji su trenutačno utvrđeni za zgrade približno nulte energije u skladu s Dokumentom o osnovnoj potrošnji energije (DB-HE) Tehničkog zakonika zgrada (CTE).
23	C2.R4	M	Stupanje na snagu Zakona o kvaliteti arhitekture i građevnog okoliša	Odredba u Zakonu o kvaliteti arhitekture i građevnog okoliša o stupanju na snagu				Q3	2022.	Donošenje Zakona o kvaliteti arhitekture i građevnog okoliša, uključujući integrirani pristup sanaciji kojim će se potaknuti rast fonda zgrada gotovo nulte energije (NZEB), ne samo među novim zgradama nego i među postojećim zgradama. Zakonom se utvrđuje načelo kvalitete arhitekture i izgrađenog okoliša, utvrđuje okolišna održivost i doprinos postizanju ciljeva energetske učinkovitosti kao jedan od ključnih kriterija procjene te usmjerava potrebna obnova parka prema integriranom pristupu obnovi.
24	C2.R5	M	Stupanje na snagu kraljevskog dekreta o	Odredba kraljevskog				Q3	2021.	Donošenje kraljevskog dekreta kojim se utvrđuje opseg ureda za obnovu („sve na jednom mjestu”) i njihovo financiranje. Održana je Sektorska konferencija o

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
			uredima za obnovu („sve na jednom mjestu”)	dekreta o uredima za obnovu o stupanju na snagu						stanovanju, a faza informiranja javnosti i drugi pravni postupci bit će završeni prije finalizacije kraljevskog dekreta.
25	C2.R6	M	Stupanje na snagu izmjena Zakona o pravu vlasništva nad stanom kako bi se olakšalo financiranje sanacije	Odredba o stupanju na snagu u Zakonu o pravu vlasništva nad stanom				Q3	2022.	Izmjene Zakona 49/1960 (Zakon o pravu vlasništva nad stanom) od 21. srpnja o suvlasništvu kako bi se vlasnicima zajednica promicalo provođenje obnove i poboljšanja zgrada te pristup financiranju. Cilj je ove izmjene olakšati donošenje odluka u zajednicama vlasnika da provedu radove obnove zgrada kojima se doprinosi poboljšanju energetske učinkovitosti i olakšati pristup bankovnom financiranju.
26	C2.I1	M	Stupanje na snagu kraljevskog dekreta o regulatornom okviru za provedbu programa obnove i kraljevskog dekreta sa zakonskom snagom kojim se uređuju poticaji za porez na dohodak za potporu programu	Odredba o stupanju na snagu kraljevskog dekreta i kraljevskog dekreta sa zakonskom snagom				Q3	2021.	Donošenje kraljevskog dekreta kojim se utvrđuje regulatorni okvir za provedbu programa obnove i kraljevskog dekreta sa zakonskom snagom kojim se uređuju poticaji za porez na dohodak za potporu programu. Kraljevskim dekretom kojim se utvrđuje regulatorni okvir utvrđuju se tehnički zahtjevi za osiguravanje usklađenosti s prosječnim smanjenjem potrošnje primarne energije iz neobnovljivih izvora od 30 %. Održava se sektorska konferencija o stanovanju, a faza informiranja javnosti i drugi pravni postupci završavaju prije finalizacije kraljevskog dekreta.
27	C2.I1	T	Završetak aktivnosti obnove stambenih zgrada, čime se u prosjeku postiže smanjenje potražnje za primarnom energijom od najmanje 30 % (231 000 aktivnosti u najmanje 160 000 jedinstvenih stambenih objekata)		Broj	0	231 000	Q4	2023.	Završeno je najmanje 231 000 aktivnosti obnove stambenih zgrada u najmanje 160 000 jedinstvenih stambenih objekata, čime se u prosjeku postiže smanjenje potražnje za primarnom energijom od najmanje 30 % (kumulativno). Za potrebe pokazatelja, koncept stanovanja mora biti u skladu s definicijom Eurostata („stambeni prostor je soba ili niz soba – uključujući dodatne prostorije, predvorja i hodnike – u trajnoj zgradi ili strukturno odvojenom dijelu zgrade koji je, kako je izgrađen, obnovljen ili preinačen, namijenjen stanovanju u jednom privatnom kućanstvu tijekom cijele godine”) i može uključivati, prema potrebi, socijalno ili javno stanovanje. Korišteni pokazatelji poboljšanja energetske učinkovitosti akreditiraju se odgovarajućim energetskim certifikatom u okviru Direktive 2010/31/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 19. svibnja 2010. o energetskoj učinkovitosti zgrada. Broj mjera sanacije stambenih objekata određuje se kao zbroj svih mjera poboljšanja i obnove (unutar razgraničenih četvrti, na razini zgrada ili stambenih objekata) koje se provode

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
										provedbom jedne od linija pomoći (potpuna obnova ili elementi zgrade) ili poreznog poticaja. Prosječni postotak uštede potrošnje primarne energije iz neobnovljivih izvora u svrhu usklađivanja s minimalnom vrijednošću od 30 % dobiva se ponderiranjem skupa mjera obnove i iznosa potpore ili financiranja primijenjenog u okviru Plana za oporavak i otpornost. Taj pokazatelj uključuje mjere poboljšanja i obnove u svim općinama, bez obzira na njihovu veličinu. Kako bi se opravdala usklađenost s ostvarenim uštedama energije, energetski certifikati dovršenih radova potrebni su i objedinjeni kako bi se potvrdila prosječna ostvarena ušteda energije.
28	C2.I1	T	Hektari zemljišta u dovršenim područjima ili četvrtima koje podliježu obnovi, uz prosječno smanjenje potražnje za primarnom energijom od najmanje 30 %		Broj (hektari)	0	600	Q2	2026.	Završeno najmanje 600 hektara zemljišta u područjima ili četvrtima koji podliježu obnovi (kumulativni iznos). Ta brojka uključuje površinu onih okruga ili gradskih područja koji su bili predmet djelovanja na temelju sporazuma u okviru programa. Djelovanja se provode osiguravanjem tehničkih zahtjeva kako bi se osigurala usklađenost s prosječnim smanjenjem potrošnje primarne energije iz neobnovljivih izvora pri obnovi zgrada od 30 %. Kako bi se opravdala usklađenost s ostvarenim uštedama energije, energetski certifikati dovršenih radova potrebni su i objedinjeni kako bi se potvrdila prosječna ostvarena ušteda energije.
29	C2.I1	T	Završetak aktivnosti obnove stambenih zgrada, čime se u prosjeku postiže smanjenje potražnje za primarnom energijom od najmanje 30 % (510 000 aktivnosti u najmanje 355 000 jedinstvenih stambenih objekata)		Broj	231 000	510 000	Q2	2026.	Dovršeno je najmanje 510 000 mjera obnove stambenih zgrada u najmanje 355 000 jedinstvenih stambenih objekata, čime se u prosjeku postiže smanjenje potražnje za primarnom energijom od najmanje 30 % (kumulativno). Za potrebe pokazatelja, koncept stanovanja mora biti u skladu s definicijom Eurostata („stambeni prostor je soba ili niz soba – uključujući dodatne prostorije, predvorja i hodnike – u trajnoj zgradi ili strukturno odvojenom dijelu zgrade koji je, kako je izgrađen, obnovljen ili preinačen, namijenjen stanovanju u jednom privatnom kućanstvu tijekom cijele godine”) i može uključivati, prema potrebi, socijalno ili javno stanovanje. Korišteni pokazatelji poboljšanja energetske učinkovitosti akreditiraju se odgovarajućim energetskim certifikatom u okviru Direktive 2010/31/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 19. svibnja 2010. o energetskoj učinkovitosti zgrada. Broj stambenih obnova određuje se kao zbroj svih mjera poboljšanja i obnove (unutar razgraničenih četvrti, na razini zgrada ili stambenih objekata) koje se provode provedbom jedne od linija pomoći (potpuna obnova ili elementi zgrade) ili poreznog poticaja. Prosječni postotak uštede potrošnje primarne energije iz neobnovljivih izvora u svrhu usklađivanja s minimalnom vrijednošću od 30 % dobiva se ponderiranjem skupa mjera obnove i iznosa potpore ili financiranja primijenjenog u okviru plana za oporavak i otpornost. Taj pokazatelj uključuje mjere poboljšanja i obnove u svim općinama, bez obzira na njihovu veličinu. Kako bi se opravdala usklađenost s ostvarenim uštedama energije,

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
										energetski certifikati dovršenih radova potrebni su i objedinjeni kako bi se potvrdila prosječna ostvarena ušteda energije. (polazni datum: 31. prosinca 2023.)
30.	C2.I2	M	Stupanje na snagu kraljevskog dekreta o definiranju regulatornog okvira za provedbu programa energetski učinkovitih socijalnih stanova za najam u skladu s kriterijima energetske učinkovitosti	Odredba u kraljevskom dekretu o stupanju na snagu				Q3	2021.	Donošenje kraljevskog dekreta kojim se utvrđuje regulatorni okvir za provedbu Programa energetski učinkovitih socijalnih stanova za najam u skladu s kriterijima energetske učinkovitosti. Kraljevskim dekretom utvrđuju se tehnički zahtjevi kako bi se osiguralo da je u izgradnji zgrada cilj postizanja potražnje za primarnom energijom (PED) najmanje 20 % niži od zahtjeva za zgrade približno nulte energije u skladu s nacionalnim smjernicama. U tu svrhu kraljevskim dekretom utvrđuju se tehnički zahtjevi za ograničavanje vrijednosti potražnje za primarnom energijom na 80 % granične vrijednosti utvrđene u odjeljku HE 0 osnovnog dokumenta za uštedu energije (DB-HE) Kodeksa o tehničkoj zgradi (CTE). Održava se sektorska konferencija o stanovanju, a faza informiranja javnosti i drugi pravni postupci završavaju prije finalizacije kraljevskog dekreta.
31	C2.I2	T	Novi stambeni objekti izgrađeni za socijalno stanovanje ili po pristupačnim cijenama u skladu s kriterijima energetske učinkovitosti		Broj	0	20 000	Q2	2026.	Najmanje 20 000 stambenih objekata izgrađenih za socijalno stanovanje ili po pristupačnim cijenama u skladu s kriterijima energetske učinkovitosti. Ta brojka odgovara broju stanova za koje će biti dovršena izgradnja i odnosi se na socijalno stanovanje po pristupačnim cijenama, što je potvrđeno potvrdom ili dokazom o dovršetku i korištenju stanova od strane nadležnog tijela. Osim toga, ispunjavanje zahtjeva da se vrijednost potrošnje neobnovljive primarne energije ograniči na 80 % granične vrijednosti utvrđene u odjeljku HE 0 osnovnog dokumenta o uštedi energije (DB-HE) Tehničkog kodeksa zgrade (CTE) osigurava se energetskim certifikatom.
32	C2.I3	M	Dodjela ugovora za obnovu stambenih i nestambenih zgrada, čime se u prosjeku postiže smanjenje potražnje za primarnom energijom od najmanje 30 %	Objedinjene odluke autonomnih zajednica o koncesijama				Q4	2023.	Dodijeljeno je najmanje 40 000 renovacija stambenih objekata i 690 000 m² nestambenih zgrada, čime se u prosjeku postiže smanjenje potražnje za primarnom energijom od najmanje 30 %. Jednakovrijednost se definira u odnosu na odgovarajuće prosječne uštede energije po m² svake vrste intervencije. Za potrebe pokazatelja, koncept stanovanja mora biti u skladu s definicijom Eurostata („stambeni prostor je soba ili niz soba – uključujući dodatne prostorije, predvorja i hodnike – u trajnoj zgradi ili strukturno odvojenom dijelu zgrade koji je, kako je izgrađen, obnovljen ili preinačen, namijenjen stanovanju u jednom privatnom kućanstvu tijekom cijele godine") i može uključivati, prema potrebi, socijalno ili javno stanovanje. Korišteni pokazatelji poboljšanja energetske učinkovitosti akreditiraju se odgovarajućim energetskim certifikatom u okviru Direktive 2010/31/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 19. svibnja 2010. o energetskoj učinkovitosti zgrada.
33	C2.I3	M	Dovršetak obnove stambenih i nestambenih	Združeni energetski				Q2	2026.	Ekvivalent najmanje 40 000 stambenih objekata i 690 000 m² nestambenih zgrada, čime se u prosjeku postiže smanjenje potražnje za primarnom energijom od najmanje

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
			zgrada, čime se u prosjeku postiže smanjenje potražnje za primarnom energijom od najmanje 30 %	certifikati dovršenih radova —						30 %. Jednakovrijednost se definira u odnosu na odgovarajuće prosječne uštede energije po m² svake vrste intervencije. Za potrebe pokazatelja, koncept stanovanja mora biti u skladu s definicijom Eurostata („stambeni prostor je soba ili niz soba – uključujući dodatne prostorije, predvorja i hodnike – u trajnoj zgradi ili strukturno odvojenom dijelu zgrade koji je, kako je izgrađen, obnovljen ili preinačen, namijenjen stanovanju u jednom privatnom kućanstvu tijekom cijele godine") i može uključivati, prema potrebi, socijalno ili javno stanovanje. Korišteni pokazatelji poboljšanja energetske učinkovitosti akreditiraju se odgovarajućim energetskim certifikatom u okviru Direktive 2010/31/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 19. svibnja 2010. o energetskoj učinkovitosti zgrada. Kako bi se opravdala usklađenost s ostvarenim uštedama energije, energetski certifikati dovršenih radova potrebni su i objedinjeni kako bi se potvrdila prosječna ostvarena ušteda energije.
34	C2.I4	T	Dovršena obnova stambenih objekata u općinama s manje od 5 000 stanovnika, čime se u prosjeku postiže smanjenje potražnje za primarnom energijom od najmanje 30 %		Broj	0	26 000	Q2	2026.	Najmanje 26 000 stambenih objekata obnovljeno je u općinama s manje od 5 000 stanovnika, čime se u prosjeku postiže smanjenje potražnje za primarnom energijom od najmanje 30 %. Kako bi se opravdala usklađenost s ostvarenim uštedama energije, energetski certifikati dovršenih radova potrebni su i objedinjeni kako bi se potvrdila prosječna ostvarena ušteda energije.
35	C2.I4	T	Projekti čiste energije u općinama s manje od 5 000 stanovnika		Broj	0	250	Q2	2026.	Najmanje 250 jedinstvenih projekata čiste energije dovršenih na lokalnoj razini u općinama s manje od 5 000 stanovnika. Karakteristike: projekti koji uključuju projekte kojima se dodjeljuju sredstva u konkurentnim natječajima ili ulaganjima lokalnih tijela, u odabiru ili kombinaciji sljedećeg: – ugradnja električne energije ili grijanja i hlađenja iz obnovljivih izvora za javne zgrade ili infrastrukturu (uključujući najmanje 80 % vlastite potrošnje), može uključivati centralizirano grijanje/hlađenje. — energetska obnova javnih zgrada ili infrastrukture (kojom se ostvaruje ušteda od najmanje 30 % primarne energije) – održiva mobilnost (projekti za promjenu načina prijevoza ili električna mobilnost) – smanjenje svjetlosnog onečišćenja poboljšanom javnom rasvjetom – lokalna energetska zajednica ili drugi projekti pod vodstvom zajednice u tim općinama.
36	C2.I5	T	Dovršetak javne obnove zgrada, čime se u prosjeku postiže smanjenje potražnje za primarnom		Broj (m²)	0	290 000	Q4	2024.	Najmanje 290 000 m² (kumulativno) obnovljenih javnih zgrada kojima se u prosjeku smanjuje potražnja za primarnom energijom od najmanje 30 %. Provjera potvrda o završetku radova ili potvrda o prihvaćanju radova (autonomne zajednice) ili popratni dokument svake od općina koje ih primaju, kako je utvrđeno u članku 30. Zakona o

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
			energijom od najmanje 30 % (najmanje 290 000 m²)							subvencijama (38/2003), provjerava se nakon završetka projekta (EELL). Kako bi se opravdala usklađenost s ostvarenim uštedama energije, energetski certifikati dovršenih radova potrebni su i objedinjeni kako bi se potvrdila prosječna ostvarena ušteda energije.
37	C2.I5	T	Dovršetak javne obnove zgrada, čime se u prosjeku postiže smanjenje potražnje za primarnom energijom od najmanje 30 % (najmanje 1 230 000 m²)		Broj (m²)	290 000	1 230 000	Q2	2026.	Najmanje 1 230 000 m² (kumulativno) obnovljenih javnih zgrada, čime se u prosjeku smanjuje potražnja za primarnom energijom od najmanje 30 %. Provjera potvrda o završetku radova ili potvrda o prihvaćanju radova (autonomne zajednice) ili popratni dokument svake od općina koje ih primaju, kako je utvrđeno u članku 30. Zakona o subvencijama (38/2003), provjerava se nakon završetka projekta (EELL). Kako bi se opravdala usklađenost s ostvarenim uštedama energije, energetski certifikati dovršenih radova potrebni su i objedinjeni kako bi se potvrdila prosječna ostvarena ušteda energije. (polazni datum: 31. prosinca 2024.)
38.	C2.I6	T	Akcijski planovi u okviru španjolskog Plana za gradove.		Broj	0	100	Q4	2022.	Najmanje 100 općina odobrava svoj lokalni akcijski plan (strategija grada) i raspolaže kriterijima utvrđenima u španjolskom Planu za gradove, koji obuhvaća procjenu i linije djelovanja u skladu s 10 strateških ciljeva.

C. KOMPONENTA 03.: EKOLOŠKA I DIGITALNA TRANSFORMACIJA POLJOPRIVREDNO-PREHRAMBENOG SUSTAVA I SUSTAVA RIBARSTVA

Tom komponentom plana za oporavak i otpornost Španjolske poboljšat će se održivost, konkurentnost i otpornost poljoprivredno-prehrambenog sektora i sektora ribarstva u gospodarskom, ekološkom i socijalnom smislu. Kako bi se ostvario taj cilj, ulaganja i reforme uključene u komponentu plana za oporavak i otpornost Španjolske usmjerene su na sljedeće elemente:

a) poboljšanje učinkovitosti i održivosti navodnjavanja;
b) poticanje održivosti i konkurentnosti poljoprivrede i stočarstva;
c) donošenje strategije za promicanje digitalizacije u poljoprivredno-prehrambenom i ruralnom sektoru u cjelini; i
d) poticanje održivosti, istraživanja, inovacija i digitalizacije sektora ribarstva.

Komponenta se odnosi na preporuke po državama članicama za promicanje ulaganja u inovacije i energetsku učinkovitost (preporuka za Španjolsku br. 3), poboljšanje pristupa digitalnom učenju (preporuka za Španjolsku br. 2) te za promicanje javnih i privatnih ulaganja i poticanje zelene tranzicije (preporuka za Španjolsku br. 3).

Očekuje se da se nijednom mjerom u ovoj komponenti ne nanosi znatna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjera i mjere ublažavanja utvrđene u planu za oporavak i otpornost u skladu s Tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01).

C.1. Opis reformi i ulaganja za programe bespovratne financijske potpore

Reforma 1. (C3.R1) – Izmjena pravila kojima se uređuju trgovinski odnosi u prehrambenom lancu, uključujući izmjenu Zakona 12/2013 od 2. kolovoza 2007. o mjerama za poboljšanje funkcioniranja prehrambenog lanca

Cilj je te mjere poboljšati funkcioniranje prehrambenog lanca izmjenom nacionalnog zakonodavstva kojim se uređuju trgovinski odnosi u prehrambenom lancu (Zakon 12/2013), uključujući prenošenje Direktive (EU) 2019/633, ali i više od toga. Mjerom je obuhvaćeno barem sljedeće:

a) proširenje područja primjene zakona uključivanjem i. trgovinskih odnosa s obje države članice i trećim zemljama kad god se gospodarski subjekt nalazi u Španjolskoj i ii. sirovina i drugih proizvoda obuhvaćenih Prilogom I. Ugovoru o funkcioniranju Europske unije;
b) proširenje minimalnog sadržaja ugovora o hrani uključivanjem i. ugovornih kazni, ii. iznimaka zbog više sile i iii. upućivanja na zahtjev za posredovanje uključenih strana radi rješavanja slučajeva nesporazuma;
c) proširenje popisa nepoštenih poslovnih praksi kao što su jednostrane izmjene ugovora u pogledu obujma ili povrata neprodanih proizvoda; i
d) priznavanje Agencije za informiranje i kontrolu hrane kao tijela odgovornog za uspostavu i razvoj sustava kontrole potrebnog za provjeru usklađenosti s pravom na nacionalnoj razini te kao kontaktne točku za suradnju među provedbenim tijelima, kao i s Europskom komisijom i autonomnim zajednicama u njihovim teritorijalnim područjima.

Mjerom se dopunjuju i. Kraljevski dekret sa zakonskom snagom 5/2020 od 25. veljače 2020., kojim su donesene hitne mjere u pogledu poljoprivrede i hrane, i ii. Zakon 8/2020 o izmjeni Zakona 12/2013 o hitnim mjerama za poboljšanje funkcioniranja prehrambenog lanca.

Provedba mjere mora biti dovršena do 31. prosinca 2021.

Reforma 2. (C3.R2) – Razvoj i preispitivanje regulatornog okvira za ekološku održivost stočarstva

Ovom se mjerom poboljšava okolišna održivost stočarstva razvojem i revizijom zakonodavnog okvira kako slijedi:

a) razvoj općeg registra najboljih raspoloživih tehnika (NRT-i) kako bi se olakšali izračuni emisija onečišćujućih tvari i stakleničkih plinova na svinjogojskim i peradarskim gospodarstvima te obuhvaćanje drugih podataka o okolišu. Njome se osigurava bolja procjena usklađenosti uzgajivača s obvezama u pogledu emisija stakleničkih plinova i onečišćujućih tvari.
b) postupna revizija zakonodavstva o planiranju u sektoru stočarstva, kojim se utvrđuju zahtjevi u pogledu lokacije, udaljenosti, veličine, zdravstvenih uvjeta, biosigurnosti te ekološke infrastrukture i infrastrukture za dobrobit životinja na poljoprivrednim gospodarstvima u sektorima u kojima se ona već provodi (svinjogojstvo), kao i uspostava novog regulatornog okvira u sektorima (uzgoj peradi), koji još nisu regulirani. Ona utvrđuje pojedinačne sektorske obveze smanjenja emisija, utvrđujući zahtjeve u skladu s njihovim doprinosom stvaranju onečišćujućih plinova, u skladu s načelom proporcionalnosti.

Mjera uključuje obje zakonodavne odredbe, koje će biti objavljene do kraja 2022. Predviđa se i da će provedba općeg registra najboljih raspoloživih tehnika biti operativna za svinjogojska i peradarska gospodarstva do 31. prosinca 2023. Primjena revidiranog zakonodavstva o planiranju provodi se postupno u roku od približno dvije godine od njegove objave.

Provedba mjere mora biti dovršena do 31. prosinca 2022.

Reforma 3. (C3.R3) – Zakonodavni okvir za održivu prehranu na poljoprivrednim tlima i zakonodavstvo o onečišćenju poljoprivrednog podrijetla

Cilj je te mjere regulirati radove gnojidbe kako bi se omogućilo dosljedno rješavanje različitih izvora unosa hranjivih tvari u poljoprivredna tla. Osim toga, pruža tehničke savjete poljoprivrednicima kako bi im pomogla u ispunjavanju zakonskih zahtjeva i racionalizirala gnojidbu. To će: i. smanjiti negativne učinke klimatskih promjena; ii. smanjiti onečišćenje voda nitratima i fosfatima poljoprivrednog podrijetla; i iii. poboljšati kvalitetu zraka.

Predloženi zakonodavni okvir povezan je s drugim pravnim instrumentom: nacrt kraljevskog dekreta o zaštiti voda od raspršenog onečišćenja uzrokovanog nitratima iz poljoprivrednih izvora (koji zamjenjuje Kraljevski dekret 261/1996 od 16. veljače). Povezan je i s izradom akcijskog plana za sprečavanje, ispravljanje i smanjenje raspršenog onečišćenja uzrokovanog nitratima, posebno iz poljoprivrednih izvora. Tom se mjerom uvodi kraljevski dekret kojim se prenosi Direktiva 91/676/EEZ od 12. prosinca 1991. o zaštiti voda od onečišćenja uzrokovanog nitratima iz poljoprivrednih izvora, utvrđujući ambicioznije ciljeve od Direktive i povećavajući usklađenost s ciljevima planiranja voda.

Provedba mjere mora biti dovršena do 31. ožujka 2023.

Reforma 4. (C3.R4) – Poticanje upravljanja i održivog upravljanja navodnjavanjem u Španjolskoj

Cilj je te mjere uspostaviti mehanizam upravljanja na nacionalnoj razini kako bi se svim sektorima i razinama predmetnih javnih tijela omogućila suradnja u području navodnjavanja. To uključuje okolišnu održivost, kriterije provedbe i aspekte povezane s primjenjivim zakonodavstvom. Mjerom se uspostavlja promatračka skupina za održivost navodnjavanja u Španjolskoj radi pružanja podataka o gospodarskom, socijalnom i ekološkom učinku navodnjavanja na to područje.

Provedba reforme mora biti dovršena do 31. prosinca 2022.

Reforma br. 5 (C3.R5) – Provedba Akcijskog plana II. Strategije digitalizacije poljoprivrednih i ruralnih područja

Tom se mjerom nastoji nastaviti provedba španjolske strategije za digitalizaciju poljoprivredno-prehrambenih i ruralnih područja koju je španjolska vlada donijela u ožujku 2019. Mjerom se utvrđuje drugi akcijski plan koji je u skladu s tri osnovna cilja strategije: i. smanjenje digitalnog jaza; ii. promicanje uporabe podataka; i iii. poticanje poslovnog razvoja i novih poslovnih modela.

Mjerom se i dalje podupire donošenje i uključivanje digitalnih procesa i vještina u gospodarske aktivnosti povezane s ruralnim područjima i njihovom društvenom strukturom. Mjerom se osmišljava, razrađuje i provodi drugi akcijski plan strategije digitalizacije poljoprivredno-prehrambenog sektora i ruralnih područja.

Provedba mjere mora biti dovršena do 31. prosinca 2023.

Reforma 6. (C3.R6) – Revizija nacionalnog regulatornog okvira za regulaciju održivog ribarstva

Cilj je ove mjere: i. poticati uključivanje gospodarske i socijalne održivosti u upravljanje ribarstvom; ii. osigurati veću pravnu sigurnost za sve sudionike u sektoru ribarstva; te iii. osigurati veću transparentnost, modernizaciju i digitalizaciju upravljanja ribarstvom. Mjerom se uzimaju u obzir ciljevi politika i izazova EU-a, uključujući reformu zajedničke ribarstvene politike, strategiju za biološku raznolikost do 2030., pomorske strategije i ciljeve održivog razvoja.

Kako bi se postigli ti ciljevi, mjerom se postiže sljedeće:

a) revizija važećeg Zakona o ribarstvu kako bi ga se uskladilo s novim kriterijima održivosti i istraživačkim potrebama u ribarstvu;
b) ažuriranje upravljanja različitim alatima, metodama i popisima nacionalnih ribolovnih područja na temelju kraljevskog dekreta; i
c) provedba zakona o modernizaciji sustava kontrole, inspekcije i sankcioniranja u području ribarstva.

Objavljivanje kraljevskog dekreta o poboljšanju upravljanja različitim alatima, metodama i pritužbama nacionalnih ribolovnih područja predviđeno je do 30. lipnja 2022.

Provedba mjere mora biti dovršena do 31. prosinca 2022.

Ulaganje 1 (C3.I1) – Plan za poboljšanje učinkovitosti i održivosti u navodnjavanju

Cilj je te mjere poboljšati učinkovitost i održivost navodnjavanja nizom odabranih mjera. Njome se promiče štednja vode i energetska učinkovitost u aktivnostima navodnjavanja. Te mjere uključuju:

a) modernizaciju djelovanja, uključujući barem: i. djelovanja u područjima koja zamjenjuju površinske ili podzemne vode uporabom nekonvencionalnih vodnih resursa (kao što su obnovljena voda u skladu s Uredbom (EU) 2020/741 i desalinizirana voda u skladu s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” 2021./C58/01) u okviru postupka modernizacije; i ii. aktivnosti kojima se povećava ušteda vode ili postiže daljnje smanjenje potražnje za vodom ili veća ušteda energije;
b) modernizaciju sustava navodnjavanja s energetskim učinkom, uključujući i. povlašteni tretman mjera za čije funkcioniranje nije potrebna električna energija u odnosu na one kojima je potrebna ili im je potrebna obnovljiva energija; i ii. mjere modernizacije za olakšavanje samodostatnosti u električnoj energiji, uključujući uporabu obnovljive energije; i
c) poticanje novih tehnologija, kao što su: i. djelovanja kojima se omogućuju više razine provedbe novih tehnologija i inovacija kako bi se postiglo učinkovitije navodnjavanje; i ii. mjere kojima se predlaže viši stupanj intenziteta modernizacije.

Provedbu mjere provodi javno poduzeće Sociedad Estatal de Infraestructuras Agrarias (SEIASA). U tu svrhu, sporazumom između Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i prehrane (MAPA) i SEIASA-e uređuje se režim javnog/privatnog financiranja ulaganja u modernizaciju navodnjavanja, kriteriji

odabira projekata, postupci provedbe plana i popis mjera koje treba provesti. Taj popis mjera uključuje barem:

a) Zamjenu uporabe podzemnih ili površinskih voda uporabom nekonvencionalnih vodnih resursa (obnovljena voda ili desalinizirana voda u skladu s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu" (2021/C58/01);
b) provedbu sustava regulacije voda (rezerva) koji omogućuju navodnjavanje gravitacijom;
c) zamjenu jaraka na otvorenom podzemnim cijevima;
d) konstrukciju sustava za filtriranje i pumpanje; i
e) ugradnju brojila i sustava daljinskog upravljanja.

Očekuje se da se tom mjerom ne nanosi znatna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjere i olakšavajuće korake utvrđene u planu za oporavak i otpornost u skladu s Tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01). Desalinizirana voda proizvodi se uporabom najbolje dostupne tehnologije s najmanjim utjecajem na okoliš u tom sektoru. Sve aktivnosti navodnjavanja provode se u skladu s Okvirnom direktivom o vodama, potrebne procjene utjecaja na okoliš provode se u skladu s direktivama 2009/147/EZ i 92/43/EEZ te se provode potrebni koraci ublažavanja za zaštitu okoliša.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

Ulaganje 2 (C3.I2) – Plan za poticanje održivosti i konkurentnosti poljoprivrede i stočarstva (I): Modernizacija laboratorija za zdravlje životinja i biljaka

Tom se mjerom poboljšava sigurnost opskrbe hranom u poljoprivrednom sektoru i sektoru stočarstva osiguravanjem brzog djelovanja u slučaju izbijanja bolesti životinja, uključujući bolesti koje utječu na ljude, izgradnjom objekata s razinom biološke sigurnosti 3. Konkretno, mjerom se osigurava početak rada sljedećih objekata:

a) laboratorij za biološku sigurnost razine 3 (LSCA-Santa Fe);
b) objekt za biološku sigurnost životinja razine 3 (LCV Algete); i
c) nacionalni laboratorij za biljno zdravstvo u Lugou.

Provedba ulaganja dovršava se do 31. prosinca 2023.

Ulaganje 3 (C3.I3) – Plan za poticanje održivosti i konkurentnosti poljoprivrede i stočarstva (II): Jačanje izgradnje kapaciteta i sustava biosigurnosti u rasadnicima, centrima za čišćenje i dezinfekciju

Tom se mjerom jača sprečavanje i zaštita od bolesti životinja i organizama štetnih za bilje čija se učestalost povećala zbog klimatskih promjena, poboljšanjem sustava izgradnje kapaciteta i biosigurnosti u rasadnicima i centrima za čišćenje i dezinfekciju. Njome se jačaju sustavi biosigurnosti u objektima za proizvodnju biljnog reprodukcijskog materijala, koji imaju važnu ulogu u dobivanju materijala bez štetočina, što dovodi do smanjenja upotrebe sredstava za zaštitu bilja.

Potpora ima oblik investicijske pomoći namijenjene poljoprivrednim gospodarstvima biljnog reprodukcijskog materijala i centrima za čišćenje i dezinfekciju prijevoznih sredstava živih životinja. Konkretno, predviđena su bespovratna sredstva za tehnološko poboljšanje tih objekata automatizacijom, robotizacijom i ugradnjom novih sustava čišćenja i dezinfekcije, kao što je toplinska dezinfekcija.

Mjera uključuje jačanje najmanje 465 centara za čišćenje i dezinfekciju te centara za proizvodnju biljnog reprodukcijskog materijala s pojačanim osposobljavanjem i sustavima biosigurnosti.

Provedba ulaganja dovršava se do 31. prosinca 2023.

Ulaganje 4 (C3.I4) – Plan za poticanje održivosti i konkurentnosti poljoprivrede i stočarstva (III.): Ulaganja u preciznu poljoprivredu, energetsku učinkovitost i kružno gospodarstvo u sektoru poljoprivrede i stočarstva

Ovom se mjerom promiče održivost i konkurentnost poljoprivrednog i stočarskog sektora ulaganjem u: i. preciznu poljoprivredu; ii. energetsku učinkovitost; iii. kružno gospodarstvo; i iv. korištenje obnovljive energije.

Točnije, ulaganja se odnose na sljedeće:

a) provedbu novih sustava za gospodarenje poljoprivrednim otpadom i stočnim otpadnim vodama i njihovim nusproizvodima, uključujući strukturne reforme;
b) modernizaciju staklenika, njihovih instalacija i opreme;
c) promicanje uporabe bioplina i obnovljivih izvora energije; i
d) prikupljanje podataka u stvarnom vremenu s pomoću senzora koji omogućuju upotrebu precizne poljoprivrede i tehnologije na poljoprivrednim gospodarstvima, što uključuje uvođenje satelitskih navigacijskih sustava (GNSS) i geolokaciju u stočarstvu.

Mjera se provodi u obliku pojedinačnih ili zajedničkih ulaganja u poljoprivredna gospodarstva ili poljoprivredna poduzeća koja pružaju usluge. Najmanje 5 000 poljoprivrednih gospodarstava mora imati završene projekte za preciznu poljoprivredu, energetsku učinkovitost, kružno gospodarstvo i uporabu obnovljive energije.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

Ulaganje 5 (C3.I5) – Strategija za digitalizaciju poljoprivrednog i šumarskog sektora i ruralnog okoliša: Razvoj mjera za potporu digitalizaciji i poduzetništvu poljoprivredno-prehrambenog i šumarskog sektora i ruralnog okruženja

Tom se mjerom utvrđuju mjere u Strategiji za digitalizaciju poljoprivredno-prehrambenog, šumarskog i ruralnog sektora, koju je španjolska vlada donijela u ožujku 2019., i u njezinu drugom akcijskom planu za razdoblje 2021.–2023. Te mjere uključuju:

a) posebnu liniju financijske potpore za MSP-ove u poljoprivredno-prehrambenom sektoru za poticanje inovativnih i digitalnih poslovnih projekata, koja će se provoditi davanjem participativnih zajmova;
b) digitalnoinovacijski centar za poduzeća u poljoprivredno-prehrambenom sektoru koji će se provoditi putem internog ugovora i javne nabave putem konkurentnog javnog nadmetanja;
c) opservatorij za digitalizaciju u poljoprivredno-prehrambenom sektoru putem sporazuma o partnerstvu između MAPA-a i tijela koje surađuje; i
d) platformu savjetnika za sustav znanja i inovacija u poljoprivredi (AKIS) koja bi djelovala kao alat za poticanje prijenosa znanja i informacija među dionicima AKIS-a, a provodit će se putem internog ugovora i javne nabave putem konkurentnog javnog nadmetanja.

U okviru te mjere najmanje 60 poljoprivredno-prehrambenih MSP-ova provodi inovativne i digitalne poslovne projekte koji su u skladu s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01) i koji se financiraju participativnim zajmovima do kraja 2023.

Kako bi se osiguralo da je mjera u skladu s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01), pravni sporazum između Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i hrane, Empresa Nacional de Innovación (ENISA) i naknadna investicijska politika financijskog instrumenta

i. zahtijevaju primjenu tehničkih smjernica Komisije o provjeri održivosti za fond InvestEU; i
ii. isključuju sljedeći popis aktivnosti i imovine iz prihvatljivosti: i. aktivnosti i imovinu povezane s fosilnim gorivima, uključujući silaznu uporabu[5]; ii. aktivnosti i imovinu u okviru sustava EU-a za trgovanje emisijama (ETS) kojima se postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu niže od relevantnih referentnih vrijednosti[6]; iii. aktivnosti i imovinu povezane s odlagalištima otpada, spalionicama[7] i postrojenjima za mehaničko-biološku obradu[8]; i iv. aktivnosti i imovinu kod kojih dugoročno odlaganje otpada može naštetiti okolišu;
iii. zahtijevaju da ENISA provjerava usklađenost projekata s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom o okolišu za sve transakcije, uključujući one izuzete od provjere održivosti.

Ne podupiru se aktivnosti povezane s hvatanjem i skladištenjem ugljika.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

Ulaganje 6 (C3.I6) – Plan za poticanje održivosti, istraživanja, inovacija i digitalizacije u sektoru ribarstva (I): Modernizacija mreže morskih rezervi od interesa za ribarstvo

Cilj je ove mjere modernizirati mrežu morskih rezervi koje su od ribarstvenog interesa sljedećim mjerama:

a) nabava dvaju pomoćnih plovila posebne namjene kako bi se osigurala kontrola i nadzor aktivnosti koje se obavljaju u rezervama;
b) primjena informacijske i komunikacijske tehnologije kako bi se omogućila kontrola i praćenje rezervi nabavom i. najmanje četiri dijela opreme za noćno gledanje radi otkrivanja zabranjenih aktivnosti; i iii. bespilotne letjelice dovoljne snage da omoguće aktivnosti kontrole i praćenja te optimiziraju postojeća sredstva;
c) proširenje mreže rezervi stvaranjem nove morske rezerve; i
d) ažuriranje postojećeg morskog rezervata Faro de Alborán i njegove okoline kako bi se olakšao pristup, poboljšala njegova energetska učinkovitost i opremilo ga se odgovarajućom opremom (tj. radarska radijska veza s poluotokom) za praćenje i kontrolu rezerve.

---

[5] Osim projekata u okviru ove mjere u području proizvodnje električne energije i/ili topline te povezane infrastrukture za prijenos i distribuciju, u kojima se upotrebljava prirodni plin, koji su u skladu s uvjetima iz Priloga III. tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01).

[6] Ako se aktivnostima koje se podupiru postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu znatno niže od relevantnih referentnih vrijednosti, potrebno je objasniti razloge zašto to nije moguće. Referentne vrijednosti za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica za djelatnosti obuhvaćene područjem primjene sustava trgovanja emisijama, kako je utvrđeno u Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2021/447.

[7] To se izuzeće ne primjenjuje na mjere u okviru ove mjere u postrojenjima koja su namijenjena isključivo obradi opasnog otpada koji se ne može reciklirati i postojećim postrojenjima, ako su mjere u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti, hvatanju ispušnih plinova za skladištenje ili uporabu ili oporabi materijala iz pepela za spaljivanje, pod uvjetom da takve radnje u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

[8] To se izuzeće ne primjenjuje na mjere u okviru ove mjere u postojećim postrojenjima za mehaničko-biološku obradu, ako su mjere u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti ili naknadnoj ugradnji u postupke recikliranja odvojenog otpada radi kompostiranja biootpada i anaerobne razgradnje biološkog otpada, pod uvjetom da takve mjere u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

Nabava dvaju pomoćnih plovila posebne namjene i uvođenje informacijske i komunikacijske tehnologije kako bi se omogućila kontrola i praćenje provode se postupcima javne nabave.

Očekuje se da se tom mjerom ne nanosi znatna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjere i olakšavajuće korake utvrđene u planu za oporavak i otpornost u skladu s Tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01). Konkretno, dva pomoćna plovila za posebne namjene najbolje su dostupne tehnologije s najmanjim utjecajem na okoliš u tom sektoru. Ulaganje koje se odnosi na proširenje mreže morskih rezervata sastoji se od studije o stvaranju nove morske rezerve koja se planira provesti na temelju internog ugovora. Isto vrijedi i za radove koji su planirani za ažuriranje rezervata Faro de Alborán i njegove okoline, koji uključuju potrebnu preliminarnu studiju o izgradnji i optimizaciji energije.

Provedba ulaganja dovršava se do 31. prosinca 2024.

Ulaganje 7 (C3.I7) – Plan za poticanje održivosti, istraživanja, inovacija i digitalizacije u sektoru ribarstva (II): Poticanje istraživanja u području ribarstva i akvakulture te potpora osposobljavanju

Tom se mjerom poboljšavaju količina i kvaliteta znanstvenih spoznaja na kojima se temelji donošenje odluka u području upravljanja ribarstvom. Mjera uključuje: i. kupnju najmanje dviju akustičnih sondi za opremanje dvaju postojećih ribarskih i oceanografskih istraživačkih plovila kako bi se osigurala kvaliteta podataka dobivenih za znanstvenu procjenu različitih stokova pelagičnih vrsta i ii. promicanje istraživanja u području ribarstva i akvakulture kako bi se osigurao pristup donošenju odluka u upravljanju ribarstvom utemeljen na ekosustavu.

Nabava dviju akustičnih sondi provodi se na temelju postupka javne nabave u kojem se ponuda odvija na isključivoj osnovi. Promicanje istraživanja u području ribarstva i akvakulture ostvaruje se potpisivanjem sporazuma s javnim istraživačkim tijelima i, prema potrebi, dodjeljivanjem vlastitih sredstava za zapošljavanje promatrača na plovilu ili javnim natječajem.

Provedba ulaganja dovršava se do 30. lipnja 2022.

Ulaganje 8 (C3.I8) – Plan za poticanje održivosti, istraživanja, inovacija i digitalizacije u sektoru ribarstva (III): Tehnološki razvoj i inovacije u ribarstvu i akvakulturi

Cilj je ove mjere uspostaviti ekološki, gospodarski i društveno održivi sektor ribarstva i akvakulture s pomoću dva područja djelovanja:

a) stvaranje javno-privatnih partnerstava za poticanje plavog rasta u tom sektoru kako bi se proveli projekti koji služe kao katalizatori procesa plavog gospodarstva; i
b) potpora tehnološkom razvoju i inovacijama u sektoru.

Mjerom se predviđa završetak najmanje 20 istraživačkih, razvojnih i inovacijskih projekata za usvajanje novih tehnologija koje pogoduju otpornosti i održivosti sektora ribarstva i akvakulture.

Provedba ulaganja dovršava se do 31. prosinca 2023.

Ulaganje 9 (C3.I9) – Plan za poticanje održivosti, istraživanja, inovacija i digitalizacije u sektoru ribarstva (IV): Digitalizacija i upotreba IKT-a u sektoru ribarstva

Cilj je te mjere poboljšati nadzor ribolovnih aktivnosti kako bi se osigurala ekološka održivost te srednjoročna i dugoročna održivost sektora ribarstva. Mjera se sastoji od dva smjera djelovanja:

a) program potpore za digitalizaciju sektora ribarstva i akvakulture, uključujući i. potpore za uređaje za elektroničko podnošenje ulova i njihovu geolokaciju za plovila kraća od 12 m; i ii. potpore za postavljanje sustava nadzora s pomoću kamera za daljinsko praćenje ribarstva i borbu protiv odbacivanja ulova za plovila dulja od 24 metra; i
b) moderna rješenja IKT-a za nadzor ribolova, uključujući i. sustav evidentiranja ulova s mogućnošću praćenja plovila kraćih od 12 metara; ii. uspostavu službe za letenje bespilotnim letjelicama za kontrolu i nadzor ribarstva te sustava daljinskog praćenja ulova ribarskih plovila

duljine veće od 24 metra; i iii. uređaje i softver (tj. postavljanje drugog vatrozida) za jačanje sigurnosti španjolskog informacijskog sustava za ribarstvo.

Digitalizacija španjolskog sektora ribarstva i akvakulture provodi se u obliku bespovratnih sredstava za konkurentno nadmetanje, dok se moderna rješenja IKT-a za nadzor ribarstva provode otvorenom i centraliziranom nabavom.

Provedba ulaganja dovršava se do 31. prosinca 2024.

Ulaganje 10 (C3.I10) – Plan za poticanje održivosti, istraživanja, inovacija i digitalizacije u sektoru ribarstva (V): Potpora borbi protiv nezakonitog, neprijavljenog i nereguliranog ribolova

Tom se mjerom podupire borba protiv nezakonitog, neprijavljenog i nereguliranog ribolova, koji je i dalje jedna od postojećih prijetnji morskim ekosustavima. U tu svrhu mjerom se podupiru sljedeća ulaganja:

a) nabava četiriju patrolnih plovila; i
b) modernizacija triju patrolnih plovila na otvorenom moru koja će se upotrebljavati za borbu protiv nezakonitog, neprijavljenog i nereguliranog ribolova.

Mjera se provodi postupkom javne nabave za izgradnju patrolnih plovila i izmjenom sporazuma sa španjolskom mornaricom u slučaju odobalnih ophodnih plovila, čime se osigurava pravno pokriće za prijenos u mornaricu, koja upravlja prethodno navedenim radovima modernizacije.

Očekuje se da se tom mjerom ne nanosi znatna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjere i olakšavajuće korake utvrđene u planu za oporavak i otpornost u skladu s Tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01). Konkretno, nabave i modernizacije plovila smiju se odnositi samo na najbolju dostupnu tehnologiju s najmanjim utjecajem na okoliš u tom sektoru.

Provedba ulaganja dovršava se do 31. prosinca 2022.

Ulaganje 11 (C3.I11) – Plan za poticanje održivosti, istraživanja, inovacija i digitalizacije u sektoru ribarstva (VI): Potpora za financiranje sektora ribarstva

Tom se mjerom osigurava financiranje projekata ulaganja u sektoru ribarstva davanjem zajma Sociedad Anónima Estatal de Caución Agraria (SAECA). Cilj je mjere stvaranje financijske linije za financiranje projekata povezanih s aktivnostima održivog ribarstva, uključujući: i. poboljšanje radnih i sigurnosnih uvjeta; ii. digitalizaciju procesa i sustava; iii. poboljšanje vrijednosti i sljedivosti proizvoda; iv. pretraživanje novih proizvoda i prezentacija, uključujući ambalažu; i v. poticanje inovacija, poboljšanje energije i energetske učinkovitosti te prelazak na energiju s manjim klimatskim učincima.

Mjera se provodi na temelju sporazuma između Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i hrane i SAECA-e o potpori financiranju projekata ulaganja u sektoru ribarstva. Mehanizam se temelji na zajmu SAECA-i za uspostavu linije financiranja namijenjene ponovnom jamstvu za projekte povezane s aktivnostima povezanima s održivim ribolovnim aktivnostima. Sporazum sadržava uvjet kojim se jamči da su ulaganja izvršena tim financiranjem u skladu s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01).

Kako bi se osiguralo da je mjera u skladu s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01), pravni sporazum između Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i hrane i SAECA-e i naknadna politika ulaganja financijskog instrumenta

i. zahtijevaju primjenu tehničkih smjernica Komisije o provjeri održivosti za fond InvestEU; i
ii. isključuju sljedeći popis aktivnosti i imovine iz prihvatljivosti: i. aktivnosti i imovinu povezane s fosilnim gorivima, uključujući silaznu uporabu[9]; ii. aktivnosti i imovinu u okviru sustava EU-a za trgovanje emisijama (ETS) kojima se postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu niže od relevantnih referentnih vrijednosti[10]; iii. aktivnosti i imovinu povezane s odlagalištima otpada, spalionicama[11] i postrojenjima za mehaničko-biološku obradu[12]; i iv. aktivnosti i imovinu kod kojih dugoročno odlaganje otpada može naštetiti okolišu; i
iii. zahtijevaju da SAECA provjeri jesu li projekti u skladu s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom o okolišu za sve transakcije, uključujući one izuzete od provjere održivosti.

Provedba ulaganja dovršava se do 30. lipnja 2022.

C.2. Ključne etape, ciljne vrijednosti, pokazatelji i vremenski raspored za praćenje i provedbu programa bespovratne financijske potpore

Vidjeti tablicu u nastavku. Polazni datum za sve pokazatelje jest 1. veljače 2020., osim ako je u opisu mjere navedeno drukčije. Iznosi u tablici ne uključuju PDV.

[9] Osim projekata u okviru ove mjere u području proizvodnje električne energije i/ili topline te povezane infrastrukture za prijenos i distribuciju, u kojima se upotrebljava prirodni plin, koji su u skladu s uvjetima iz Priloga III. tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01).

[10] Ako se aktivnostima koje se podupiru postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu znatno niže od relevantnih referentnih vrijednosti, potrebno je objasniti razloge zašto to nije moguće. Referentne vrijednosti za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica za djelatnosti obuhvaćene područjem primjene sustava trgovanja emisijama, kako je utvrđeno u Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2021/447.

[11] To se izuzeće ne primjenjuje na mjere u okviru ove mjere u postrojenjima koja su namijenjena isključivo obradi opasnog otpada koji se ne može reciklirati i postojećim postrojenjima, ako su mjere u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti, hvatanju ispušnih plinova za skladištenje ili upo rabu ili oporabi materijala iz pepela za spaljivanje, pod uvjetom da takve radnje u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

[12] To se izuzeće ne primjenjuje na mjere u okviru ove mjere u postojećim postrojenjima za mehaničko-biološku obradu, ako su mjere u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti ili naknadnoj ugradnji u postupke recikliranja odvojenog otpada radi kompostiranja biootpada i anaerobne razgradnje biološkog otpada, pod uvjetom da takve mjere u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
39	C3.R1	M	Stupanje na snagu Kraljevskog zakonskog dekreta 5/2020 o hitnim mjerama u vezi s poljoprivredom i hranom i Zakona 8/2020 o izmjeni Zakona 12/2013 o mjerama za poboljšanje funkcioniranja prehrambenog lanca	Odredbe Kraljevske uredbe sa zakonskom snagom 5/2020, Zakona 8/2020, Zakona 12/2013 o stupanju na snagu				Q4	2020.	Stupanje na snagu Kraljevskog dekreta sa zakonskom snagom 5/2020 (25. veljače 2020.) s hitnim mjerama u vezi s poljoprivredom i hranom kako bi se poboljšalo funkcioniranje prehrambenog lanca izmjenom nacionalnog zakonodavstva kojim se uređuju trgovinski odnosi u prehrambenom lancu. Glavni su ciljevi da cijene prehrambenih proizvoda pokrivaju troškove proizvodnje, da se izbjegne uništavanje vrijednosti u prehrambenom lancu i zabrane promidžbe kojima je cilj obmanjivanje potrošača u pogledu cijene i imidža proizvoda. Stupanje na snagu Zakona 8/2020 o izmjeni Zakona 12/2013 o hitnim mjerama za poboljšanje funkcioniranja prehrambenog lanca kako bi se donošenjem zakona potvrdio prethodno navedeni Kraljevski dekret sa zakonskom snagom.
40	C3.R1	M	Stupanje na snagu druge izmjene Zakona 12/2013 o mjerama za poboljšanje funkcioniranja prehrambenog lanca	Odredba Zakona 12/2013 o stupanju na snagu				Q4	2021.	Stupanje na snagu druge izmjene Zakona 12/2013 o mjerama za poboljšanje funkcioniranja prehrambenog lanca, iznad minimalnih zahtjeva iz Direktive (EU) 2019/633. Ovom se zakonskom izmjenom promiču različite mjere za postizanje transparentnijeg i uravnoteženijeg vrijednosnog lanca prehrambenih proizvoda, što podrazumijeva promjene u i. proširenom području primjene zakona na trgovinske odnose; ii. minimalni sadržaj ugovora o hrani proširuje se na gotovo sve transakcije.
41	C3.R2	M	Stupanje na snagu regulatornog okvira za razvoj općeg registra najboljih raspoloživih tehnika na poljoprivrednim gospodarstvima radi informiranja o onečišćivačima i emisijama stakleničkih plinova te reforma zakonodavstva o planiranju s kriterijima za poljoprivredna gospodarstva u svim sektorima	Odredba regulatornog okvira o stupanju na snagu				Q4	2022.	Regulatorni okvir za razvoj općeg registra najboljih raspoloživih tehnika olakšava izračun onečišćujućih tvari i emisija stakleničkih plinova na svinjogojskim i peradarskim gospodarstvima, kao i bilježenje drugih podataka o okolišu. Postupnom revizijom zakonodavstva o planiranju u sektoru stočarstva uređuju se zahtjevi u pogledu lokacije, veličine, sanitarnih uvjeta i infrastrukture na poljoprivrednim gospodarstvima, mijenjajući zahtjeve za svinjogojska gospodarstva i stvarajući novi regulatorni okvir za sektor peradi.
42	C3.R3	M	Stupanje na snagu normativnog okvira za održivu prehranu u poljoprivrednim tlima.	Odredba normativnog okvira o stupanju na snagu				Q1	2023.	Tim se normativnim okvirom želi regulirati aktivnosti gnojidbe i promicati tehničko savjetovanje poljoprivrednika kako bi se racionalizirala gnojidba i ispunili pravni zahtjevi.
43	C3.R4	M	Stupanje na snagu kraljevskog dekreta o mehanizmu upravljanja za poboljšanje španjolskog sustava navodnjavanja.	Odredba kraljevskog dekreta o				Q4	2022.	Kraljevskim dekretom uspostavlja se mehanizam upravljanja na nacionalnoj razini kako bi zahvaćeni sektori mogli surađivati u aspektima povezanima sa španjolskim navodnjavanjem, kao što su održivost,

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
				stupanju na snagu						provedbeni kriteriji, propisi itd. Također je namijenjen stvaranju opservatorija održivog navodnjavanja u Španjolskoj.
44	C3.R5	M	Objava drugog akcijskog plana strategije digitalizacije poljoprivredno-prehrambenog sektora i ruralnih područja.	Objava na internetskoj stranici Ministarstva poljoprivrede				Q4	2022.	Mjerom se osigurava kontinuitet strategije digitalizacije poljoprivredno-prehrambenog sektora i ruralnog okruženja s drugim planom, s ciljem smanjenja digitalnog jaza, promicanja upotrebe podataka i promicanja poslovnog razvoja i novih poslovnih modela.
45	C3.R6	M	Stupanje na snagu kraljevskog dekreta o upravljanju nacionalnim ribolovnim područjima	Odredba kraljevskog dekreta o stupanju na snagu				Q2	2022.	Kraljevskim dekretom usklađuje se upravljanje različitim alatima, metodama i popisima nacionalnih ribolovnih područja, čime se olakšava bolje poslovno upravljanje i uzimaju u obzir ciljevi glavnih politika i izazova EU-a, kao što su, među ostalim, reforma zajedničke ribarstvene politike, strategija za biološku raznolikost 2030., strategije o morskom okolišu ili ciljevi održivog razvoja.
46	C3.I1	T	Stupanje na snagu ugovornog sporazuma između Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i hrane (MAPA) i SEIASA-e za potporu poboljšanju i održivosti navodnjavanih područja (faza I.)		Milijuna EUR	0	260	Q3	2021.	Sporazum o suradnji između Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i hrane (MAPA) i SEIASA-e (faza I.; izvršenja proračuna u iznosu od 260 000 000 EUR provode se uvjeti plana za poboljšanje učinkovitosti i održivosti navodnjavanja koji se provodi ovim ulaganjem. Tom pravnom normom uređuje se, među ostalim, režim javnog/privatnog financiranja za ta ulaganja u modernizaciju navodnjavanja, kriteriji za odabir projekata, postupci provedbe plana te popis mjera koje treba provesti u vezi s izvršenjem proračuna u okviru ove mjere.
47	C3.I1	T	Provedba sporazuma između Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i hrane (MAPA) i SEIASA-e za potporu poboljšanju i održivosti navodnjavanih područja (faza II.)		Milijuna EUR	0	303	Q4	2022.	Sporazum o suradnji između Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i hrane (MAPA) i SEIASA-e (faza II.; 303 000 000 EUR izvršenja proračuna) provode se uvjeti plana za poboljšanje učinkovitosti i održivosti navodnjavanja koji se provodi ovim ulagačkim projektom. Tom pravnom normom uređuje se, među ostalim, režim javnog/privatnog financiranja za ta ulaganja u modernizaciju navodnjavanja, kriteriji za odabir projekata, postupci provedbe plana te popis mjera koje treba provesti u vezi s izvršenjem proračuna u okviru ove mjere.
48	C3.I1	T	Modernizacija sustava navodnjavanja moderniziranih u smislu uštede vode i energetske učinkovitosti		Broj (hektari)	0	100 000	Q2	2026.	Osuvremenjeno najmanje 100 000 hektara sustava navodnjavanja u smislu uštede vode i energetske učinkovitosti. Osuvremenjena površina ulaganjima iz plana za oporavak i otpornost, kao i tipologije provedenih aktivnosti, odražava se u sporazumima o suradnji koje je SEIASA

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
										potpisala s pogođenim zajednicama navodnjavanja ili subjektima koji upravljaju vodnim resursima na Kanarskim otocima. Tim se sporazumima utvrđuju posebne mjere koje treba provesti kako bi se zajamčila ušteda vode i energetska učinkovitost moderniziranih sustava navodnjavanja. Neke od mjera koje se provode s ovim planom su sljedeće: i. nadomještanje uporabe podzemnih ili površinskih voda upotrebom nekonvencionalnih vodnih resursa (obnovljenih ili desaliniziranih u skladu s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01) ii. provedba sustava regulacije vode kojima se omogućuje navodnjavanje gravitacijom (uz pomoć razlike u elevaciji tako da za prijevoz vode nije potrebna upotreba energije), iii. zamjena energije iz fosilnih izvora koja je potrebna za crpljenje pomoću obnovljivih izvora energije (uglavnom fotovoltaičnom energijom), iv. zamjena otvorenih betonskih ili zemljanih jaraka podzemnim cijevima, v. izgradnja stanica za filtriranje i pumpanje i vi. instalacija metara i sustava za daljinsko upravljanje. Do drugog tromjesečja 2026. modernizira se najmanje 100 000 hektara sustava navodnjavanja u smislu uštede vode i energetske učinkovitosti, što se može provjeriti sporazumima o zajednicama navodnjavanja SIEASA-e.
49	C3.I2	T	Puštanje u rad objekta za životinje, laboratorija s razinom biološke sigurnosti 3 i Nacionalnog laboratorija za biljno zdravstvo		Broj	0	3	Q4	2023.	Tri objekta su laboratorij za biološku sigurnost razine 3 (LCSA-Santa Fe), objekt za biološku sigurnost 3. razine (LCV Algete) i Nacionalni laboratorij za biljno zdravstvo u Lugou.
50	C3.I3	T	Poboljšani centri za čišćenje i dezinfekciju te centri za proizvodnju biljnog reprodukcijskog materijala s pojačanim osposobljavanjem i sustavima biosigurnosti		Broj	0	465	Q4	2023.	Najmanje 465 centara za čišćenje i dezinfekciju te centara za proizvodnju biljnog reprodukcijskog materijala s pojačanim osposobljavanjem i sustavima biosigurnosti. Razvoj kapaciteta uključuje poboljšanje i izgradnju objekata za čišćenje i dezinfekciju diljem Španjolske, a biosigurnost se sastoji od pristupačnih, modernih i opremljenih objekata za čišćenje i dezinfekciju. Čišćenje i dezinfekcija ključni su stup mjera biosigurnosti te je stoga ključno tehnološko poboljšanje tih objekata, kao što su automatizacija, robotizacija, ugradnja novih sustava za čišćenje i dezinfekciju, kao što su toplinska dezinfekcija ili ugradnja sustava.
51	C3.I4	T	Plan ulaganja za promicanje održivosti i konkurentnosti poljoprivrede i stoke		Milijuni EUR	0	307	Q2	2022.	Završetak plana ulaganja za promicanje održivosti i konkurentnosti poljoprivrednih i stočarskih aktivnosti u preciznoj poljoprivredi,

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
										energetskoj učinkovitosti i kružnom gospodarstvu (izvršenje proračuna u iznosu od 307 000 000 EUR). Regulatornim osnovama utvrđuje se tko su korisnici, zahtjevi koje moraju ispuniti, vrsta prihvatljivih ulaganja i kriteriji prihvatljivosti za ulaganja u: preciznu poljoprivredu, energetsku učinkovitost, kružno gospodarstvo i upotrebu obnovljivih izvora energije.
52	C3.I4	T	Dovršeni projekti za preciznu poljoprivredu, energetsku učinkovitost, kružno gospodarstvo i uporabu obnovljive energije		Broj	0	5 000	Q2	2026.	Najmanje 5 000 poljoprivrednih gospodarstava dovršilo je projekte za preciznu poljoprivredu, energetsku učinkovitost, kružno gospodarstvo i uporabu obnovljive energije. Precizna poljoprivreda uključuje geolokaciju i satelitske navigacijske sustave (GNSS), prikupljanje podataka u stvarnom vremenu putem senzora te satelitskih i zrakoplovnih snimaka, zajedno s geografskim informacijskim sustavima (GIS), kartiranjem, komunikacijom i povezivanjem, energetska učinkovitost uključuje kondicioniranje i izolaciju zgrada (skladišta i pomoćne zgrade) i sustave koji optimiziraju kontrolu klime stakleničkih plinova i potrošnju energije i toplinske energije poljoprivrednih i stočnih gospodarstava, a kružno gospodarstvo uključuje strukture za uporabu i oporabu poljoprivrednih i stočnih izvora energije kako bi se unaprijedila infrastruktura za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora i naknadno korištenje energije te korištenje energije poljoprivrednim i stočarskim izvorima energije.
53	C3.I5	T	Potpisivanje ugovornih sporazuma između Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i hrane (MAPA) i ENISA-e		Milijuni EUR	0	30	Q2	2023.	Potpisivanje triju ugovornih sporazuma (jedan godišnje) između Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i hrane (MAPA) i ENISA-e za potporu digitalnoj transformaciji poljoprivredno-prehrambenih MSP-ova s pomoću potpore inovativnom ili tehnološkom poduzetništvu u španjolskom poljoprivredno-prehrambenom sektoru (izvršenje proračuna: 30 000 000 EUR; 10 000 000 EUR godišnje). Sporazumima o suradnji između Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i hrane i ENISA-e utvrđuju se uvjeti tehnološke poduzetničke linije za potporu MSP-ovima u poljoprivredno-prehrambenom sektoru koji predstavljaju inovativne i digitalne poslovne projekte dodjelom participativnih zajmova, ulagačkom politikom i kriterijima prihvatljivosti. Prethodno navedeni sporazumi sadržavaju klauzulu kojom se jamči da su ulaganja izvršena u okviru tog financiranja u skladu s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01) za transakcije koje primaju potporu u okviru te mjere

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
										upotrebom provjere održivosti, popisa za isključivanje i zahtjeva usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša. Cilj je ovog ulaganja odgovoriti na nekoliko ciljeva španjolske strategije za digitalizaciju poljoprivredno-prehrambenog sektora i ruralnog okruženja te njezinih akcijskih planova.
54	C3.I5	T	Poljoprivredno-prehrambeni MSP-ovi koji provode inovativne i digitalne poslovne projekte s primljenom potporom		Broj	0	60	Q4	2023.	Najmanje 60 poljoprivredno-prehrambenih MSP-ova dobilo je kredite za provedbu inovativnih i digitalnih poslovnih projekata. Cilj je ove linije potpore odobriti participativne zajmove kako bi se poduzeća potaknula na razvoj održivih i inovativnih projekata povezanih s elektroničkom trgovinom i konsolidacijom industrije 4.0, među mnogim drugim polugama promjena u digitalnim poslovnim modelima za prehrambenu industriju. Prethodno navedeni sporazumi sadržavaju klauzulu kojom se jamči da su ulaganja izvršena u okviru tog financiranja u skladu s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01) za transakcije koje primaju potporu u okviru te mjere upotrebom provjere održivosti, popisa za isključivanje i zahtjeva usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša.
55	C3.I6	M	Nabava opreme IKT-a za morske pričuve ribolovnih interesa i ugovori za nabavu plovila posebne namjene za morske rezerve	Objava dodjele ugovora na platformi za javnu nabavu				Q4	2022.	Objava na platformi za javnu nabavu ugovora o nabavi opreme IKT-a za morske rezerve od interesa za ribarstvo i dodjela dvaju ugovora za nabavu dvaju plovila posebne namjene za pomorske rezerve. IKT oprema za pomorske rezerve sastoji se od i. radarske radijske veze Alborán Lighthouse s poluotokom, ii. kupnje najmanje četvero komada noćne opreme za gledanje radi otkrivanja zabranjenih aktivnosti i iii. kupnje bespilotnih letjelica dovoljne snage koja omogućuje aktivnosti kontrole i praćenja te optimizaciju postojećih sredstava, čime se također smanjuje utjecaj na okoliš. Za kupnju plovila posebne namjene za novu morsku rezervu traži se najbolja tehnologija koja omogućuje usklađenost s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01).
56	C3.I7	M	Sporazumi s javnim istraživačkim tijelima	Potpisivanje sporazuma s javnim istraživačkim tijelima				Q4	2021.	Potpisivanje sporazuma s javnim istraživačkim tijelima radi promicanja istraživanja u području ribarstva i akvakulture, čime se osigurava pristup donošenju odluka u upravljanju ribarstvom temeljen na ekosustavu

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
57	C3.I7	T	Nabava akustičnih sondi za istraživanje u ribarstvu		Broj	0	2	Q2	2022.	Objava na platformi za javnu nabavu ugovora o nabavi dviju akustičnih sondi posvećenih istraživanju ribarstva. Cilj je nabave dviju sondi za dva postojeća ribarska plovila osigurati kvalitetu dobivenih podataka i time dati prednost znanstvenim procjenama različitih stokova pelagičnih vrsta, čime se doprinosi održivosti ribarstva i donošenju odluka u području upravljanja ribarstvom koje se temelji na najboljim znanstvenim spoznajama.
58	C3.I8	T	Istraživački razvoj i inovacijski projekti za potporu otpornosti i održivosti sektora ribarstva i akvakulture		Broj	0	20	Q4	2023.	Završetak najmanje 20 istraživačkih, razvojnih i inovacijskih projekata za usvajanje novih tehnologija koje pogoduju otpornosti i održivosti sektora ribarstva i akvakulture.
59	C3.I9	M	Digitalno jačanje španjolskog informacijskog sustava za ribarstvo (SIPE) i sustava za nadzor ribolova	Ugradnja druge protupožarne zapreke				Q4	2023.	Digitalno jačanje informacija o ribolovu i nadzora, uključujući postavljanje druge protupožarne prepreke (vatrozidnog sustava) kako bi se povećala sigurnost španjolskog informacijskog sustava za ribarstvo (SIPE), u skladu sa zahtjevima utvrđenima u Nacionalnom programu sigurnosti (ENS) za visoku razinu sigurnosti i digitalizaciju ribarskih plovila.
60	C3.I10	M	Nabava laganih ophodnih brodova i patrolnih plovila na otvorenom moru za borbu protiv nezakonitog, neprijavljenog i nereguliranog ribolova	Objava dodjele ugovora na platformi za javnu nabavu				Q4	2022.	Objava na platformi za javnu nabavu dodjele ugovora za četiri nova laka ophodna broda i tri nova ophodna plovila na otvorenom moru koja će se upotrebljavati za borbu protiv nezakonitog, neprijavljenog i nereguliranog ribolova, koji je i dalje jedna od najvećih postojećih prijetnji morskim ekosustavima. Traži se najbolja tehnologija koja omogućuje usklađenost s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01).
61	C3.I11	T	Financiranje investicijskih projekata u sektoru ribarstva		Milijuni EUR	0	5	Q2	2022.	Odobrenje sporazuma između Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i hrane i SAECA-e o potpori financiranju projekata ulaganja u sektoru ribarstva dodjelom zajma u iznosu od najmanje 5 000 000 EUR udruženju Sociedad Anónima Estatal de Caución Agraria (SAECA) za uspostavu linije financiranja namijenjene ponovnom osiguranju projekata koji uključuju aktivnosti povezane s održivom ribolovnom aktivnošću; poboljšanje radnih uvjeta i sigurnosti aktivnosti; i digitalizaciju procesa i sustava. Navedeni sporazum sadržava klauzulu kojom se jamči da su transakcije koje primaju potporu u okviru ovog ulaganja u skladu s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01) za transakcije koje primaju potporu u okviru te mjere upotrebom provjere

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
										održivosti, popisa isključenja i zahtjeva usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom o okolišu.

D. KOMPONENTA 04.: EKOSUSTAVI I BIOLOŠKA RAZNOLIKOST

Tom komponentom plana za oporavak i otpornost Španjolske rješava se osjetljivost Španjolske na izravne i neizravne negativne učinke klimatskih promjena zbog njezine biogeografije i geomorfologije poboljšanjem stanja očuvanosti ekosustava, njihovom ekološkom obnovom, prema potrebi, i smanjenjem gubitka biološke raznolikosti, osiguravanjem održive upotrebe prirodnih resursa te očuvanjem i poboljšanjem usluga ekosustava. Ova komponenta također doprinosi prilagodbi ekosustava štetnim učincima klimatskih promjena usvajanjem mjera za svođenje njihovih učinaka na najmanju moguću mjeru, usmjeravajući se na šumske požare. Dodatni naglasak stavlja se na zaštitu, očuvanje i obnovu morskih ekosustava.

Provedbom te komponente plana za oporavak i otpornost Španjolske i. pokretat će se plava agenda za poboljšanje mora i njihove biološke raznolikosti; ii. povećanje udjela zaštićenih morskih područja, zaštita najmanje 18 % španjolskog državnog područja do kraja 2025. obranom vrsta, faune i flore; i iii. prvi put u Španjolskoj uvođenje okvira za upravljanje morem.

Osim toga, njime će se očuvati i ruralna područja, njihovi ekosustavi, bioraznolikost i šumska područja te održivo upravljati njima. Ruralna područja, u kojima je depopulacija imala posebno nepovoljan učinak, dom su velikog dijela bogate španjolske prirodne baštine i stoga su izvor lokalnog bogatstva, što otvara mogućnosti za zaustavljanje demografskog pada.

Ovom komponentom plana za oporavak i otpornost Španjolske podupiru se ulaganja u zelenu i digitalnu tranziciju (preporuka za Španjolsku br. 3 iz 2020.). Njime se podupire i pravilno upravljanje zemljištem, posebno gospodarenje šumama, zaštita i obnova prirode u skladu s ciljevima europskog zelenog plana i Strategije EU-a za biološku raznolikost do 2030.

Očekuje se da se nijednom mjerom u ovoj komponenti ne nanosi znatna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjera i mjere ublažavanja utvrđene u planu za oporavak i otpornost u skladu s Tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01).

D.1. Opis reformi i ulaganja za programe bespovratne financijske potpore

Reforma 1. (C4.R1) – Očuvanje kopnene i morske biološke raznolikosti

Tom reformom ažurira se zakonodavstvo o bioraznolikosti i prirodnoj baštini te planovi za ispunjavanje obveza koje proizlaze iz Konvencije o biološkoj raznolikosti i nedavno donesene strategije EU-a o biološkoj raznolikosti do 2030.

Glavna mjera u okviru ove reforme je priprema, odobrenje i provedba Strateškog plana za prirodnu baštinu i biološku raznolikost (kako je utvrđeno Zakonom 42/2007 o prirodnoj baštini i bioraznolikosti), koji će imati dugotrajan učinak na očuvanje svih španjolskih prirodnih sustava i upravljanje njima, kao i na usluge koje se pružaju društvu. Ta reforma uključuje i sljedeće mjere u okviru ove mjere:

a) donošenje strategije za biološku raznolikost, znanost i znanje kojom se utvrđuju glavni nedostaci u istraživanju i utvrđuju posebna područja u kojima je potrebno istraživanje biološke raznolikosti
b) donošenje kraljevskog dekreta kojim se odobrava Plan mreže zaštićenih morskih područja kojim se promiče ekološki koherentna mreža kojom se doprinosi očuvanju područja prirodne baštine i morske bioraznolikosti, čime se potiče planirano, učinkovito i dosljedno upravljanje zaštićenim morskim područjima;
c) Nacionalnom strategijom za očuvanje oprašivača osiguravaju se potrebne mjere za poboljšanje položaja oprašivača. Strategija će se posebno usredotočiti na i. promicanje

povoljnih područja za oprašivače; ii. poboljšanje upravljanja njome i smanjenje rizika koje stvaraju štetne vrste; iii. fitosanitarne proizvode; i iv. promicanje istraživanja o očuvanju oprašivača i širenje povezanih rezultata istraživanja u tom području.

d) donošenje uredbe o ažuriranju upravnih i znanstvenih tijela u okviru Uredbe o međunarodnoj trgovini ugroženim vrstama divljih životinja i biljaka (Uredba CITES), kojom se jamči provedba mjera proizašlih iz CITES-a i osigurava da trgovina ne šteti stanju očuvanosti vrsta i njihovom dugoročnom preživljavanju;
e) plan za očuvanje i obnovu močvarnih područja kojim se jamči očuvanje i racionalno iskorištavanje močvarnih zemljišta.

Razvoj tih mjera u okviru ove mjere izravno se podupire ulaganjem 1 i ulaganjem 2 komponente (opisane u nastavku) plana za oporavak i otpornost Španjolske. Njime se dopunjuju i druge dvije reforme i ulaganja opisani u ovoj komponenti plana za oporavak i otpornost Španjolske.

Provedba mjere mora biti dovršena do 31. prosinca 2022.

Reforma 2. (C4.R2) – Obnova ekosustava i zelene infrastrukture

Cilj je te reforme razvoj i provedba strategije središnje vlasti za zelenu infrastrukturu, povezivost i ekološku obnovu s ciljem obnove oštećenih ekosustava i konsolidacije mreže potpuno funkcionalnih kopnenih i morskih prirodnih i poluprirodnih područja povezanih u Španjolskoj do 2050.

Te reforme obuhvaćaju sedam različitih smjerova djelovanja: i. smanjenje učinaka fragmentacije i gubitka ekološke povezanosti; ii. obnovu staništa i ekosustava u ključnim područjima; iii. održavanje i poboljšanje pružanja usluga ekosustava elemenata zelene infrastrukture; iv. poboljšanje otpornosti elemenata povezanih sa zelenom infrastrukturom; v. osiguravanje teritorijalne koherentnosti; iv. uključivanje učinkovite zelene infrastrukture; i vii. osiguravanje odgovarajuće komunikacije, obrazovanja i sudjelovanja interesnih skupina i društva u razvoju zelene infrastrukture.

Tu reformu dodatno podupire ulaganje 3 te komponente plana za oporavak i otpornost Španjolske , posebno uzimajući u obzir preporuke iz Europske strategije za biološku raznolikost iz 2030. za uključivanje ekoloških koridora, sadnju drveća velikih razmjera, znatan napredak u obnovi onečišćenog zemljišta i cilj da se osigura da gradovi s 20 000 stanovnika ili više imaju ambiciozan plan urbane ekologizacije. Povezan je i s reformom 1. i ulaganjem 1 te komponente plana za oporavak i otpornost Španjolske.

Provedba mjere mora biti dovršena do 30. lipnja 2021.

Reforma 3. (C4.R3) – Održivo gospodarenje šumama

Tom reformom ažurira se španjolska strategija za šume iz 1999. zajedno sa španjolskim šumskim planom za razdoblje 2002 –2032., čime se razvija paket mjera za poticanje šumarskog sektora koji obuhvaća španjolsku šumu u cjelini: zaštita vrsta i područja, požara, vlasništva, razvoja, trenutačnog stanja i trendova u šumskim područjima i resursima, među ostalim. Reforma će se baviti gospodarskom i socijalnom revitalizacijom velikih ruralnih područja koja se suočavaju s ozbiljnim problemima depopulacije i koja su dobro usklađena sa zelenim planom EU-a.

Španjolska šumarska strategija ima pet strateških prioriteta:

1) očuvanje i poboljšanje prirodne baštine, biološke raznolikosti i povezanosti;
2) zaštita, zdravstvena sigurnost i zaštita prevencije i prilagodbe prirodnim rizicima i rizicima za okoliš;
3) biogospodarstvo šuma: zeleno gospodarstvo i radna mjesta, mobilizacija šumskih resursa i održiv društveno-gospodarski razvoj šumarskog sektora;
4) razvoj i poboljšanje znanja i šumarstva;

5) model upravljanja šumama: regulatorni, administrativni i instrumentalni okvir španjolske šumarske politike.

U španjolskoj strategiji za šume postoje dva glavna instrumenta koja su potrebna za reformu šumarskog sektora u cjelini. Prvi je donošenje smjernica za održivo upravljanje šumama. Ove smjernice obuhvaćaju pitanja kao što su biološka raznolikost, klimatske promjene i kružno biogospodarstvo. Drugo, strateške smjernice za upravljanje šumskim požarima u Španjolskoj, u kojima se utvrđuju ciljevi koje treba slijediti, definiraju glavne linije rada i utvrđuju skupine u društvu s određenim stupnjem odgovornosti. Te su strateške smjernice ključne za kontrolu šumskih požara i postizanje strateške važnosti šumarskog sektora u kontekstu ekološke tranzicije.

Provedba reforme dovršava se do 30. lipnja 2022.

Ulaganje 1 (C4.I1) – Digitalizacija i znanje o prirodnoj baštini

Ulaganjem se uspostavlja sustav za digitalizaciju upravljanja, kontrole i praćenja prirodne baštine, koji obuhvaća kopnena i morska polja. Tim se ulaganjem postiže znatno poboljšanje znanja o vrstama i staništima, kao i kartiranja informacija i prirodne baštine (uključujući geološke). Ulaganje je usmjereno na prikupljanje informacija i upravljanje njima, uključujući:

1) program za poboljšanje znanja i digitalizacije biološke raznolikosti i upravljanja prirodnom baštinom na nacionalnoj razini uz razvoj mreža za praćenje, uvođenje senzora i upotrebu fiksnih i mobilnih digitalnih sustava za prikupljanje informacija,
2) razvoj sustava ili platformi za upravljanje informacijama na nacionalnoj razini s dodatnim analitičkim mogućnostima i mogućnostima širenja.

Sustav avionike u floti hidroaviona mora se ažurirati. Tim se ulaganjem poboljšava rad uređaja za gašenje požara uvođenjem tehnoloških ažuriranja kao što su bolje kamere i senzori koordinacije vatre, čime će zrakoplovi postati sigurniji i učinkovitiji u gašenju požara.

Očekuje se da se tom mjerom ne nanosi znatna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjere i olakšavajuće korake utvrđene u planu za oporavak i otpornost u skladu s Tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01). Konkretno, poboljšanje sustava avionike u floti hidroaviona ugrađuje se samo u postojeće zrakoplove i ne povećava životni vijek ili kapacitet tih zrakoplova. Ona osigurava sigurnosne uvjete i uvjete letenja samo tijekom operacija u kojima se koriste za gašenje šumskih požara.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

Ulaganje 2 (C4.I2) – Očuvanje kopnene i morske biološke raznolikosti

Ulaganje obuhvaća skup izravnih ulaganja i linija za dodjelu bespovratnih sredstava za očuvanje kopnene i morske bioraznolikosti. Uključuje pet smjerova djelovanja koji su usklađeni s reformom 1:

1) očuvanje kopnene bioraznolikosti, rješavanje poboljšanja stanja očuvanosti vrsta i staništa, sprečavanje prijetnji i smrtnosti te mjere za kontrolu i iskorjenjivanje invazivnih stranih vrsta;
2) poboljšanje infrastrukture, što uključuje mjere kao što su osiguravanje, obnova i nadogradnja objekata i infrastrukture povezanih s upravljanjem prirodnom baštinom i podizanjem svijesti te isticanjem i širenjem važnosti očuvanja biološke raznolikosti za zdravlje i dobrobit ljudi;
3) očuvanje morske bioraznolikosti, kojim se uspostavlja plan očuvanja za 30 % morskog područja do 2030. Cilj je tih ulaganja zaštititi 18 % španjolskog morskog područja do 2025.;
4) obnova močvarnih zemljišta mjerama za očuvanje, poboljšanje i obnovu močvarnih zemljišta, a posebno mjerama povezanima s Planom za očuvanje i obnovu močvarnih područja iz reforme 2.;
5) nadzor međunarodne trgovine radi poboljšanja i konsolidacije mreže centara za spašavanje CITES-a i jačanja Akcijskog plana protiv nezakonite trgovine.

Očekuje se da se tom mjerom ne nanosi znatna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjere i olakšavajuće korake utvrđene u planu za oporavak i otpornost u skladu s Tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01). Posebno, za kupnju plovila posebne namjene, kriterijima odabira za ulaganje osigurava se odabir samo najboljih dostupnih tehnologija s najmanjim utjecajem na okoliš u sektoru, uzimajući u obzir posebnu namjenu kojoj služe.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

Ulaganje 3 (C4.I3) – Obnova ekosustava i zelene infrastrukture

To ulaganje sadržava niz mjera za potporu provedbi reforme 2. Cilj je obnoviti prirodne ekosustave i područja koja su pogođena rudarskim aktivnostima, kao i druge inicijative u urbanim sredinama čiji je cilj promicanje urbane povezanosti i preokreta.

Cilj ulaganja je obnova 30 000 hektara prirodnih ekosustava. Mjere obnove usmjerene su na narušena područja ili ekosustave uklanjanjem umjetnih elemenata, poboljšanjem tla i morfologije te obnovom vegetacije i naturalizacijom. U pogledu rudarenja, ulaganjem se obnavlja najmanje 30 bivših rudarskih lokacija. Sanacija bivših rudarskih lokacija uključuje dekontaminaciju tla, obnovu morfologije i obnovu vegetacije te naturalizaciju bivših rudarskih lokacija koje više nisu u pogonu.

Konačno, ulaganje se odnosi na zelenu infrastrukturu i obuhvaća potrebe lokalnih tijela, uključujući: i. strategije urbanističkog planiranja i obnove s ciljem stvaranja i obnove zelene i plave infrastrukture te oslobađanja urbanog prostora kako bi se povećala biološka raznolikost, propusnost tla i prirodna povezanost u gradovima; ii. djelovanja i projekte koji obuhvaćaju postupke upravljanja i sudjelovanja, upravljanje zelenim i plavim prostorima i projekte urbanog metabolizma povezane s bioraznolikošću; i iii. potporu projektima opreme i infrastrukture za urbanističko planiranje.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

C4.I4 Održivo gospodarenje šumama

To ulaganje odnosi se na ulaganja u održivo upravljanje šumama:

1) djelovanja kojima se poboljšava upravljanje šumama koja se odnose na borbu protiv šumskih požara i druge intervencije upravljanja šumama; tehničku potporu vlasnicima šuma i upravama kako bi se konsolidiralo javno vlasništvo; planovi upravljanja šumama za promicanje biološke raznolikosti i održive uporabe;
2) djelovanja kojima se štiti od klimatskih promjene i prilagođava njima, uključujući obnovu najmanje 100 sredstava za gašenje požara posebne namjene, baza vatrogasnih postrojbi i napredak u pogledu mjera za poboljšanje šuma;
3) nizom mjera podupire se šumarski sektor kao ključni resurs za rješavanje demografskih izazova, s posebnim naglaskom na zelenom poduzetništvu i lokalnom biogospodarstvu. Taj dio ulaganja uključuje bespovratna sredstva za lokalna tijela i druge javne i privatne sudionike za promicanje konkurentnosti, poduzetništva i održivosti šumarskog sektora i njegove industrije. Te mjere posebno su usmjerene na stvaranje zelenih radnih mjesta, posebno podupiranjem sudjelovanja žena i mladih u šumarskom sektoru i zelenog poduzetništva.

Očekuje se da se tom mjerom ne nanosi znatna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjere i olakšavajuće korake utvrđene u planu za oporavak i otpornost u skladu s Tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01). Konkretno, mjerom se izričito sprečava i isključuje potpora za monokulturne plantaže, posebno eukaliptus, kako bi se na najmanju moguću mjeru sveli nestašica vode i opasnosti od požara. Za nabavu zračnih sredstava (zrakoplova ili helikoptera) i kupnju nove opreme za gašenje požara na kopnu podržavaju

se samo najbolje dostupne tehnologije s najmanjim utjecajem na okoliš u sektoru, uzimajući u obzir posebnu namjenu kojom služe.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

D.2. Ključne etape, ciljne vrijednosti, pokazatelji i vremenski raspored za praćenje i provedbu programa bespovratne financijske potpore

Vidjeti tablicu u nastavku. Polazni datum za sve pokazatelje je 1. veljače, osim ako je drukčije navedeno u opisu mjere. Iznosi u tablici ne uključuju PDV.

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
62	C4.R1	M	Strateški plan za prirodnu baštinu i biološku raznolikost i Plan o mreži zaštićenih morskih područja	Objava u Službenom listu				Q4	2022.	Donošenje Strateškog plana za prirodnu baštinu i biološku raznolikost (kraljevski dekret) i Plana za mrežu zaštićenih morskih područja (kraljevski dekret), uključujući uspostavu najmanje 9 baza za upravljanje morem.
63	C4.R2	M	Donošenje nacionalne strategije za zelenu infrastrukturu, povezanost i ekološku obnovu	Objava u Službenom listu				Q2	2021.	Donošenje nacionalne strategije za zelenu infrastrukturu, povezanost i ekološku obnovu. Strategija uključuje pravce djelovanja za postizanje sljedećih ciljeva: i. smanjenje učinaka fragmentacije i gubitka ekološke povezanosti; ii. obnova ekosustava u ključnim područjima; iii. održavanje i poboljšanje pružanja usluga ekosustava; iv. poboljšanje otpornosti; v. definicija modela upravljanja; i vi. komunikacija, obrazovanje i sudjelovanje dionika.
64.	C4.R3	M	Odobrenje španjolske strategije za šume i plana potpore za šume	Objava u Službenom listu				Q4	2022.	Donošenje španjolske strategije i plana potpore za šume, uključujući smjernice za održivo upravljanje šumama
65	C4.I1	M	Dodjela ugovora za zrakoplove posebne namjene za gašenje požara i uspostava sustava praćenja znanja o bioraznolikosti i upravljanja njime	Dodjela ugovora				Q2	2022.	Dodjela ugovora za ažuriranje i nadogradnju najmanje 10 zrakoplova posebne namjene za gašenje požara te stavljanje na raspolaganje sustava praćenja znanja o bioraznolikosti i upravljanja njime. Sustav uključuje povećanje znanja o vrstama i staništima te digitalnu platformu. Ulaganjem se osigurava usklađenost s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01) nadogradnjom samo postojećih zrakoplova čime se ne smije povećati njihov životni vijek ili kapacitet.
66	C4.I1	M	Završetak ažuriranja i modernizacije vatrogasnih zrakoplova te operacionalizacija sustava praćenja znanja o bioraznolikosti i upravljanja njime	*Acta de Recepción*				Q2	2026.	Dovršeno je najmanje 10 ažuriranih i nadograđenih zrakoplova posebne namjene za gašenje požara (Canadair), a sustav praćenja znanja o bioraznolikosti i upravljanja njime dovršen je i operativan (uključujući digitalnu platformu).
67.	C4.I2	T	Zaštićena morska područja		% španjolskog morskog područja	13	15	Q4	2023.	Ostvarenje zaštićenog morskog područja na najmanje 15 % španjolskog morskog područja. Zaštićeno morsko područje je morsko područje uključeno u mrežu Natura 2000 ili druge kategorije zaštićenih prirodnih prostora, kako je utvrđeno Zakonom 42/2007; područja zaštićena međunarodnim instrumentima i morskim rezervatima uključit će se u RAMPE (španjolsku mrežu zaštićenih morskih područja). (polazni datum: 31. prosinca 2020.)

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
68.	C4.I2	T	Zaštićena morska područja		% španjolskog morskog područja	15	18	Q4	2025.	Ostvarenje zaštićenog morskog područja na najmanje 18 % španjolskog morskog područja. Zaštićeno morsko područje je morsko područje uključeno u mrežu Natura 2000 ili druge kategorije zaštićenih prirodnih prostora, kako je utvrđeno Zakonom 42/2007; područja zaštićena međunarodnim instrumentima i morskim rezervatima uključit će se u RAMPE (španjolsku mrežu zaštićenih morskih područja). (polazni datum: 31. prosinca 2023.)
69.	C4.I2	T	Mjere očuvanja biološke raznolikosti		Broj (hektari)	0	50 000	Q2	2026.	Najmanje 50 000 hektara obuhvaćenih dovršenim aktivnostima očuvanja biološke raznolikosti. Mjere očuvanja uključuju sljedeće: i. mjere za sprečavanje smrtnosti endemskih vrsta faune i flore, ii. mjere za rano otkrivanje, kontrolu ili eliminaciju invazivnih vrsta, iii. mjere za upravljanje ugroženim vrstama i poboljšanje njihova staništa, iv. mjere za obnovu močvarnih područja kao što su poboljšanje prirodne dinamike, količine i kvalitete vode te prirodne fauna i flora te v. mjere kojima se osigurava, obnavljaju i nadograđuju objekti i infrastruktura povezani s upravljanjem prirodnom baštinom i posebnim zaštićenim područjima (Natura 2000 i zaštićena prirodna područja), nadograđuje infrastruktura Konvencije o nezakonitoj prodaji ugroženih vrsta (CITES), uključujući osnivanje novog referentnog centra za spašavanje. Za kupnju plovila posebne namjene kriterijima odabira za ulaganje osigurava se usklađenost s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01) podupiranjem samo najboljih dostupnih tehnologija s najmanjim utjecajem na okoliš u sektoru, uzimajući u obzir posebnu namjenu kojom služe.
70.	C4.I3	T	Sanacija bivših rudarskih lokacija (najmanje 20 bivših rudnika)		Broj (rudarske lokacije)	0	20	Q2	2023.	Sanacija najmanje 50 % svakog rudarskog lokaliteta, usmjerena na najmanje 20 bivših rudarskih lokacija, uključujući dekontaminaciju tla, oporabu morfologije te obnovu vegetacije i naturalizaciju.
71.	C4.I3	T	Mjere obnove ekosustava		Broj (hektari)	0	30 000	Q4	2024.	Najmanje 30 000 hektara obuhvaćenih dovršenim aktivnostima obnove ekosustava na degradiranim područjima ili ekosustavima, uključujući uklanjanje umjetnih elemenata, poboljšanje tla i morfologije te obnovu vegetacije i naturalizaciju.
72	C4.I3	T	Završetak sanacije bivših rudnika (30 lokacija)		Broj (rudarske lokacije)	0	30	Q2	2026.	Sanirano je najmanje 30 bivših rudnika, uključujući dekontaminaciju tla, obnovu morfologije te obnovu i naturalizaciju bivših rudnika koji više nisu u pogonu.
73.	C4.I4	M	Mjere za održivo gospodarenje šumama	Certifikat koji je potpisao MITERD				Q2	2023.	Završetak aktivnosti održivog upravljanja šumama, uključujući obnovu najmanje 100 vozila posebne namjene za gašenje požara, obnovu baza vatrogasnih postrojbi i završetak aktivnosti za poboljšanje šuma, uključujući planiranje prilagodljivih

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
										praksi održivog gospodarenja šumama i obogaćivanje vrsta. Za kupnju plovila posebne namjene kriterijima odabira za ulaganje osigurava se usklađenost s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01) podupiranjem samo najboljih dostupnih tehnologija s najmanjim utjecajem na okoliš u sektoru, uzimajući u obzir posebnu namjenu kojom služe.

E. KOMPONENTA 05.: OBALA I VODNI RESURSI

Cilj je komponente poboljšati upravljanje vodnim resursima, provesti politiku prilagodbe obale učincima klimatskih promjena i ojačati provedbu pomorskih strategija i pomorskih prostornih planova.

Radi boljeg upravljanja vodnim resursima Španjolska se treba suočiti s različitim izazovima kao što su utvrđivanje novih onečišćujućih tvari (npr. mikroplastika), postojeći nedostatak ulaganja u planiranje, prilagodba obale klimatskim promjenama, kontrola i upravljanje javnom hidrauličkom domenom, pomorskom i teritorijalnom imovinom i pročišćavanjem voda te kašnjenje u uvođenju novih tehnologija i IKT tehnologija za upravljanje vodama. U tu svrhu Španjolska poboljšava učinkovitost sektora. Također se usklađuje s ciljevima zaštite okoliša kao što su oni utvrđeni u europskom zelenom planu, strategiji za biološku raznolikost do 2030. i akcijskom planu EU-a za nultu stopu onečišćenja. U tu svrhu primjenjuju se različite strategije, kao što je digitalizacija javne uprave kako bi imala pristup informacijama kao što su kvaliteta vode i usklađenost s ekološkim tokovima, osiguravanje i poboljšanje okolišne infrastrukture, sigurnost infrastrukture ili poboljšanje stanja podzemnih voda i oporavak vodonosnika.

Klimatske promjene pogoršale su utjecaj erozije i poplava na obali. Stoga se ovom komponentom plana za oporavak i otpornost Španjolske provodi i politika prilagodbe španjolske obale štetnim učincima te pojave. Radi suzbijanja erozije i smanjenja rizika od poplava uvodi se niz mjera prilagodbe, kao što su, među ostalim, ekološki oporavak degradiranih područja, poboljšanje uredne i pravilne dostupnosti javnog kopnenog pomorskog dobra ili izrada i provedba prirodnih rješenja. Ovim smjerom djelovanja ne samo da će se stvoriti otpornija obala na učinke klimatskih promjena, već će se aktivirati i turistički sektor i drugi sektori koji ovise o statusu obalnih područja. Osim toga, time se dodatno jača uloga programa Copernicus, koji je ključan za sprečavanje i procjenu štete i utjecaja ekstremnih vremenskih uvjeta.

Kao dio ove komponente plana za oporavak i otpornost Španjolske, Španjolska promiče optimalni održivi razvoj pomorskih sektora i štiti morski okoliš s ciljem postizanja dobrog stanja okoliša donošenjem zakona, prenošenjem Okvirne direktive o pomorskoj strategiji i jačanjem njezine provedbe.

Ta komponenta plana za oporavak i otpornost Španjolske pridonosi usmjeravanju investicijske politike na poticanje energetske učinkovitosti i upotrebe resursa (preporuka za Španjolsku br. 3 iz 2019.). Ulaganja su usmjerena i na zelenu i digitalnu tranziciju, osobito poticanjem istraživanja i inovacija, čiste i učinkovite proizvodnje i uporabe izvora energije, energetske infrastrukture, gospodarenja vodom i otpadom te održivog prometa (preporuka za Španjolsku br. 3 iz 2020.).

Očekuje se da se nijednom mjerom u ovoj komponenti ne nanosi znatna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjera i mjere ublažavanja utvrđene u planu za oporavak i otpornost u skladu s Tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01).

E.1. Opis reformi i ulaganja za programe bespovratne financijske potpore

Reforma 1. (C5.R1) – Planovi i strategije u području voda te regulatorne promjene

Reformom će se obuhvatiti preispitivanje i ažuriranje preinačenog teksta Zakona o vodama, njegovih uredbi i drugog sekundarnog zakonodavstva kako bi se osigurao pravni okvir povoljan za poticanje ulaganja. Reforma uključuje donošenje i reviziju niza planova i strategija na kojima se temelje ulaganja i upravljanje vodama kojima se jačaju i povećavaju ulaganja. Te su regulatorne promjene usklađene s europskim zelenim planom.

Tom reformom rješavaju se brojna pitanja u pogledu svih vrsta vode, kao što su bolji financijski okvir za ponovnu uporabu otpadnih voda, Strategija za vodu za ekološku tranziciju, donošenje tehničkih standarda za sigurnost brana i njihovih spremnika, donošenje nacionalnog plana za pročišćavanje, sanaciju, učinkovitost, uštedu i ponovnu uporabu vode (provedba pročišćavanja, sanitarnih uvjeta, učinkovitosti, uštede, ponovne uporabe i sigurnosti infrastrukture – plan DSEAR) i, među ostalim, preispitivanje planova upravljanja rizicima od poplava u drugom ciklusu.

Provedba mjere mora biti dovršena do 30. lipnja 2023.

Ulaganje 1 (C5.I1) – Provedba mjera pročišćavanja, ispunjavanja sanitarnih uvjeta, učinkovitosti, uštede, ponovne uporabe i sigurnosti infrastrukture (DESEAR)

Tim se ulaganjem provode sljedeće aktivnosti:

1) provedba mjera pročišćavanja, ispunjavanja sanitarnih uvjeta i ponovne uporabe vode. Cilj je ove linije djelovanja poboljšati prikupljanje i pročišćavanje komunalnih otpadnih voda. U nekim slučajevima u okviru mjera moraju se ponovno upotrijebiti komunalne otpadne vode, čime se smanjuju trenutačni pritisci zahvaćanja. Novim mjerama pročišćavanja postiže se nulta neto potrošnja energije cijelog sustava za pročišćavanje otpadnih voda. Infrastruktura se smatra barem novom ili poboljšanom infrastrukturom za pročišćavanje otpadnih voda kojom se osigurava dodatni kapacitet za pročišćavanje otpadnih voda. Pročišćavanje će biti novoodređeno ili nadograđeno na razinu koja je barem u skladu s Direktivom o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda (Direktiva 91/271/EEZ). Poboljšanje i obnova postojeće infrastrukture rezultiraju smanjenjem prosječne potrošnje energije za najmanje 10 %. Te uštede ostvaruju se provedbom mjera energetske učinkovitosti (kogeneracija, energetska i toplinska oporaba, fotonaponske ploče, LED rasvjeta itd.) u izradi projekata i uvođenjem klauzula i kriterija o energetskoj učinkovitosti u pozivima na podnošenje projekata i radova.
2) mjere za poboljšanje učinkovitosti i smanjenje gubitka vode. Tim se mjerama provodi program subvencija za poboljšanje učinkovitosti opskrbnih mreža srednjih i malih općina, omogućujući općinama ili javnim tijelima nadležnima za opskrbu vodom da je poboljšaju smanjenjem gubitaka u distribucijskim mrežama i mjerama za popravak i poboljšanje postrojenja za skladištenje vode, kao i objekata u srednjim i malim općinama. Stanovnici koji te infrastrukture koriste odgovaraju onima koje opskrbljuje sustav za distribuciju vode.
3) ulaganja u poboljšanje sigurnosti brana i rezervoara. Tim se mjerama osigurava sigurnost velikih brana u državnom vlasništvu provedbom odgovarajućih interventnih planova i drugih komplementarnih djelovanja. To ne smije dovesti do izgradnje novih brana ili proširenja postojećih brana.

Ulaganje se mora dovršiti do 30. rujna 2023.

Ulaganje 2 (C5.I2) – Praćenje i obnova riječnih ekosustava, oporavak vodonosnika i ublažavanje rizika od poplava

Ciljevi su ovog ulaganja sljedeći:

1) praćenje i obnova riječnih ekosustava i prirodnih rijeka. Ovaj pravac djelovanja obuhvaća niz konkretnih mjera usmjerenih na obnovu riječnog prostora, širenje mreža za praćenje i poboljšanje inventara hidromorfoloških pritisaka koji ugrožavaju taj prostor.
2) osmišljavanje mjera za ublažavanje rizika od poplava. Ovaj pravac djelovanja uključuje postojeće planove upravljanja poplavnim rizicima, uključujući preventivne mjere za prostorno i urbanističko planiranje, razvoj tehničkih smjernica za smanjenje osjetljivosti izloženih područja u područjima poplava i promicanje prilagodbe rizicima od poplava u različitim gospodarskim sektorima. Nadalje, općine se bave provedbom mjera za obnovu rijeka u urbanim sredinama, uvode održive sustave odvodnje i poboljšavaju propusnost urbanog okoliša i njihovu povezanost s okolišnim vrijednostima rijeka u urbanim područjima izradom tehničkih smjernica i ciljeva planiranja voda.
3) donošenje mjere za smanjenje zahvaćanja podzemnih voda iskorištavanjem alternativnih resursa (oporaba vodonosnika). Tim će se mjerama smanjiti zahvaćanje nekih tijela podzemnih voda, posebno onih koja ugrožavaju područje Doñana i određenih vodonosnika u jugoistočnoj Španjolskoj, te proširiti piezometrijske mreže za praćenje.

To ulaganje mora biti dovršeno do 31. prosinca 2023.

Ulaganje 3 (C5.I3) – Digitalna tranzicija u vodnom sektoru (provedba digitalne zaštite okoliša)

Digitalna tranzicija može imati ključnu ulogu u poboljšanju učinkovitosti vodnog sektora. Kako bi se osigurala digitalizacija upravljanja vodama, postoje tri smjera djelovanja u okviru tog ulaganja.

1) poboljšano znanje i upotreba vodnih resursa, nakon mjera kao što je poboljšanje digitalnog sustava za praćenje voda, jačanje praćenja i kontrole resursa i infrastrukture javnih voda te provedba učinkovitih sustava za predviđanje i uzbunjivanje kako bi se smanjili učinci poplava;
2) mjere za praćenje padalina u riječnim slivovima i obalnim područjima. Ovim se pravcem djelovanja promiče obnova mreže meteoroloških radara i njezin dovršetak s novim objektima kratkog pojasa kao što su obnova i poboljšanje automatskih meteoroloških postaja za radarsku kalibraciju u stvarnom vremenu te projektiranje, razvoj i uvođenje nacionalnog radarskog centra.
3) poboljšano meteorološko promatranje te praćenje i sprečavanje klimatskih rizika, to uključuje novi integrirani sustav meteorološke pomoći, alate za meteorološko promatranje za rano upozoravanje, uključujući provedbu integriranog globalnog sustava promatranja, uspostavu eksternalizacije, automatsku kontrolu kvalitete i označavanje meteoroloških podataka upotrebom tehnika umjetne inteligencije, dubinu podataka NoSQL za učinkovitu primjenu podataka na temelju obrade velikih količina podataka.

Ulaganje se odnosi na početak upotrebe 26 alata ili obnovljene infrastrukture za poboljšanje znanja i upotrebe vodnih resursa te za praćenje padalina i drugih meteoroloških podataka kako bi se spriječili rizici povezani s klimom.

Ulaganje se mora dovršiti do 31. prosinca 2023.

Ulaganje 4 (C5.I4) – Prilagodba obale klimatskim promjenama i provedba pomorskih strategija i planova prostornog planiranja morskog područja

Klimatske promjene imaju i očekuje se da će imati snažne negativne učinke na španjolsku obalu. Tim se ulaganjem provodi strategija za prilagodbu obale učincima klimatskih promjena s ciljem povećanja otpornosti španjolske obale na klimatske promjene i klimatske varijabilnosti te uključivanja prilagodbe klimatskim promjenama u planiranje i upravljanje španjolskom obalom. To uključuje stvaranje pratitelja, umjetnih plaža, plutajućih površina, upravljanje sedimentima, prirodna rješenja, obnovu plaža i dina, infrastrukturu za zaštitu obale, uvođenje pametnih mreža za daljinsko praćenje erozije obale ili mjere sa sličnim učincima.

Tim se ulaganjem štite i obnavljaju obalni ekosustavi ili degradirana područja. To se postiže različitim mjerama kao što su: i. postrojenja za premještanje koja su pogođena nazadovanjem; ii. razgraničenje kopnenog pomorskog dobra u državnom vlasništvu; iii. povrat pomorskog zemljišta u državnom vlasništvu koje se nepropisno ili neprimjereno koristi; iv. procjena rizika i upravljanje njima ili slične mjere; v. ekološki oporavak narušenih obalnih područja i ekosustava, očuvanje obale i upravljanje njome; i vi. djelovanja sa sličnim učincima.

Njime se također poboljšava uredna i pravilna dostupnost javnog kopnenog pomorskog dobra oporabom zemljišta kako bi se omogućio pristup javnoj domeni, planiranjem, upravljanjem i obnovom pristupa ili mjerama sa sličnim učinkom. Ulaganje se odnosi na provedbu strateških politika pomorskog planiranja. To se provodi pomorskim prostornim planiranjem, pomorskim strategijama, znanstvenim savjetima o oceanima i klimi te razvojem georeferencirane internetske aplikacije za korisnike mora.

To ulaganje mora biti dovršeno do 31. prosinca 2023.

E.2. Ključne etape, ciljne vrijednosti, pokazatelji i vremenski raspored za praćenje i provedbu programa bespovratne financijske potpore

Vidjeti tablicu u nastavku. Polazni datum za sve pokazatelje jest 1. veljače 2020., osim ako je u opisu mjere navedeno drukčije. Iznosi u tablici ne uključuju PDV.

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
74	C5.R1	M	Stupanje na snagu izmjena Uredbe o hidrološkom planiranju	Odredba kraljevskog dekreta o stupanju na snagu				Q4	2021.	Kraljevski dekret o izmjeni Uredbe o hidrološkom planiranju (Službeni list). Izmjene se odnose na aspekte povezane sa sušom i nestašicom vode, zahtjevima za provedbu Okvirne direktive o vodama i relevantnim normama u okviru Zajedničke strategije za provedbu direktiva o vodama.
75	C5.R1	M	Stupanje na snagu izmjene Zakona o vodama i nove uredbe kojom se zamjenjuje Kraljevski dekret 1620/2007	Odredba Zakona o vodama o stupanju na snagu				Q2	2023.	Izmjena Zakona o vodama kako bi se uključila revizija poreza na ispuštanje otpadnih voda i sustava za povrat troškova vodne infrastrukture u skladu s načelima „onečišćivač plaća" i povrata troškova. Novom uredbom kojom se zamjenjuje Kraljevski dekret 1620/2007 izmjenjuje se regulatorni i financijski okvir za ponovnu uporabu otpadnih voda u skladu s načelima „onečišćivač plaća" i povrata troškova, – poboljšanjem praćenja i zaštite vodnih tijela, uključujući podzemne vode, te rješavanjem aspekata suše i nestašica.
76.	C5.I1	T	Poboljšana infrastruktura za pročišćavanje vode i otpadnih voda		Broj (broj stanovnika)	0	175 000	Q2	2023.	Puštanje u pogon infrastrukture za pročišćavanje vode i otpadnih voda koje pružaju usluge za najmanje 175 000 populacijskih ekvivalenata, s ciljem osiguravanja usklađenosti s Direktivom 91/271/EEZ i postizanja kriterija energetske učinkovitosti ili poboljšanja učinkovitosti i/ili smanjenja gubitka vode u vodoopskrbnim sustavima.
77	C5.I2	M	Obnova riječnih obala zaštite od poplavnih rizika	Certifikati koje je potpisao MITERD				Q4	2022.	Najmanje 200 km riječnih obala obnovljeno je, a najmanje 40 000 stanovnika zaštićeno je od rizika od poplava.
78	C5.I2	T	Smanjenje volumena vode ekstrahirane iz vodonosnika		Broj (hm^3/godina)	510	470	Q4	2023.	Smanjenje godišnje količine vode iz vodonosnika koji se nalaze u Doñani, Segura-Mar Menor, Mancha Oriental i Rules s 510 hm^3/godina na 470 hm^3/godišnje.
79	C5.I3	M	Uvođenje alata za poboljšanje znanja i uporabe vodnih resursa te za praćenje padalina i drugih meteoroloških podataka	Potvrđivanje rashoda				Q4	2023.	Puštanje u uporabu 26 alata ili obnovljene infrastrukture za poboljšanje znanja i uporabe vodnih resursa te za praćenje padalina i drugih meteoroloških podataka radi sprečavanja klimatskih rizika. Mjere su prvenstveno povezane s osmišljavanjem i provedbom elektroničkog registra voda (upravljanje hidrološkim podacima i kvalitetom vode, digitalizacija obrade datoteka i modernizacija zrakoplovne meteorološke mreže za nadzor).
80.	C5.I4	T	Obnova narušenih područja i ekosustava na najmanje 50 kilometara		Broj (kilometar	0	50	Q4	2022.	Završetak radova na najmanje 50 kilometara obale za obnovu narušenih područja i ekosustava, zaštitu i povećanje dostupnosti obalnim područjima, ublažavanje

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
			obale		a)					erozije, bolje znanje i povećanje otpornosti obalnih područja i prilagodbu na učinke klimatskih promjena, praćenje na daljinu i provedbu politika strateškog pomorskog planiranja. U mjerama se mora uzeti u obzir nešto od sljedećeg: i. povećati otpornost španjolske obale na negativne učinke klimatskih promjena suzbijanjem erozije i jačanjem obale, To uključuje stvaranje pratitelja, umjetnih plaža, plutajućih površina, upravljanje sedimentima, prirodna rješenja, obnovu plaža i dina, infrastrukturu za zaštitu obale, uvođenje pametnih mreža za daljinsko praćenje erozije obale ili mjere sa sličnim učincima. ii. štititi i obnavljati obalni ekosustavi ili degradirana područja, To se obavlja s pomoću (a) postrojenja na koje utječe nazadovanje; (b) razgraničenja kopnenog pomorskog dobra u državnom vlasništvu; (c) povratom pomorskog zemljišta u vlasništvu države koje se nepropisno ili neprimjereno koristi;; (d) procjenama rizika i upravljanja ili sličnim mjerama; (e) ekološkim oporavkom narušenih obalnih područja i ekosustava; (f) očuvanjem obale i upravljanjem njome; i (g) djelovanjima sa sličnim učincima. ii. poboljšati uredan i ispravan pristup javnom kopnenom pomorskom dobru. To se može postići obnovom zemljišta kako bi se omogućio pristup javnoj domeni, planiranjem, upravljanjem i obnovom pristupa ili mjerama sa sličnim učinkom. Provedba politika strateškog pomorskog planiranja. To se može postići provedbom pomorskog prostornog planiranja, pomorskih strategija, znanstvenih savjeta o oceanima, klimi i brzini te razvojem georeferencirane internetske aplikacije za korisnike mora.
81.	C5.I4	T	Obnova narušenih područja i ekosustava na najmanje 100 kilometara obale		Broj (kilometara)	50.	100	Q4	2023.	Završetak radova na najmanje 100 kilometara obale za obnovu narušenih područja i ekosustava, zaštitu i povećanje dostupnosti obalnim područjima, ublažavanje erozije, bolje znanje i povećanje otpornosti obalnih područja i prilagodbu na učinke klimatskih promjena, praćenje na daljinu i provedbu politika strateškog pomorskog planiranja. Radovi uključuju nešto od sljedećeg: i. povećati otpornost španjolske obale na negativne učinke klimatskih promjena suzbijanjem erozije i jačanjem obale, To uključuje stvaranje pratitelja, umjetnih plaža, plutajućih površina, upravljanje sedimentima, prirodna rješenja, obnovu plaža i dina, infrastrukturu za zaštitu obale, uvođenje pametnih mreža za daljinsko praćenje erozije obale ili mjere sa sličnim učincima. ii. štititi i obnavljati obalni ekosustavi ili degradirana područja. To se obavlja s pomoću (a) postrojenja na koje utječe nazadovanje; (b) razgraničenja kopnenog pomorskog dobra u državnom vlasništvu; (c) povratom pomorskog zemljišta u vlasništvu države koje se nepropisno ili neprimjereno

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
										koristi;; (d) procjenama rizika i upravljanja ili sličnim mjerama; (e) ekološkim oporavkom narušenih obalnih područja i ekosustava; (f) očuvanjem obale i upravljanjem njome; i (g) djelovanjima sa sličnim učincima. ii. poboljšati uredan i ispravan pristup javnom kopnenom pomorskom dobru. To se može postići obnovom zemljišta kako bi se omogućio pristup javnoj domeni, planiranjem, upravljanjem i obnovom pristupa ili mjerama sa sličnim učinkom. Provedba politika strateškog pomorskog planiranja. To se može postići provedbom pomorskog prostornog planiranja, pomorskih strategija, znanstvenih savjeta o oceanima, klimi i brzini te razvojem georeferencirane internetske aplikacije za korisnike mora. (polazni datum: 31. prosinca 2022.)

F. KOMPONENTA 06.: ODRŽIVA MOBILNOST (NA DUGE UDALJENOSTI)

Tm komponentom plana za oporavak i otpornost Španjolske rješavaju se sljedeći izazovi: 1. prijelaz na održivije načine prijevoza; 2. smanjenje emisija u prometnom sektoru; 3. učiniti prometni sektor sigurnijim, pristupačnijim, održivijim i uključivijim.

Ciljevi komponenata su: razvoj španjolske željezničke mreže (posebno glavnih koridora TEN-T-a i neosnovne mreže TEN-T); uspostava interoperabilnije prometne mreže (željeznica, cesta, luka) s ciljem smanjenja ugljičnog otiska; poboljšati prekogranične veze s Francuskom i Portugalom; modernizirati prometni sektor uvođenjem naprednih digitalnih tehnologija.

Ova komponenta odnosi se na preporuke za Španjolsku za promicanje ulaganja u energetsku učinkovitost i upotrebu resursa za promicanje infrastrukture željezničkog prijevoza tereta (preporuka za Španjolsku br. 3 iz 2019.) i za ulaganja u zelenu i digitalnu tranziciju te održivi promet (preporuka za Španjolsku br. 3 iz 2020.).

Očekuje se da se nijednom mjerom u ovoj komponenti ne nanosi znatna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjera i mjere ublažavanja utvrđene u planu za oporavak i otpornost u skladu s Tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01).

F.1. Opis reformi i ulaganja za programe bespovratne financijske potpore

Reforma 1. (C6.R1) – Strategija sigurne, održive i povezane mobilnosti

Ciljevi su mjere sljedeći:

a) povećanje sigurnosti mreže mobilnosti kako bi se osigurala bolja zaštita ljudi i robe, poboljšali standardi i smanjile nesreće,
b) povećanje održivosti s obzirom na dnevnu mobilnost, gospodarsku i socijalnu pravednost, energetsku učinkovitost i borbu protiv klimatskih promjena,
c) poboljšanje povezanosti s digitalizacijom, tehnološkim napretkom i multimodalnom povezanošću.

strategija obuhvaća posebne mjere u sljedećih devet područja:

i. mobilnost za sve (osiguravanje univerzalnog pristupa uz razumne troškove);
ii. nove investicijske politike (kako bi se osiguralo odgovarajuće financiranje prometne infrastrukture i usluga);
iii. sigurna mobilnost (prioritizacija ulaganja u praćenje, održavanje i kibersigurnost);
iv. mobilnost s niskom razinom emisije (povećanje učinkovitosti, smanjenje potrošnje energije);
v. pametna mobilnost (poticanje istraživanja i inovacija, razvoj i mobilnost, izgradnja i upravljanje inteligentnom infrastrukturom);
vi. pametni intermodalni logistički lanci (prioritetni prijevoz robe željeznicom u javnim i privatnim planovima);
vii. povezivanje Europe i povezivanje sa svijetom (povezivanje luka s intermodalnim logističkim terminalima i jačanje suradnje sa susjednim zemljama radi koordinacije izgradnje i/ili poboljšanja prekogranične infrastrukture);
viii. socijalni i radni aspekti (mjere za rodnu ravnotežu te prekvalifikaciju i usavršavanje radne snage u prometnom sektoru); i

ix. digitalizacija Ministarstva prometa, mobilnosti i urbanog programa kako bi se prihvatila digitalna tranzicija i postala otvorenija i inovativnija.

Provedba mjere mora biti dovršena do 31. prosinca 2021.

Reforma 2. (C6.R2) – Okvirna strategija za željeznice

Cilj je reforme uspostava instrumenata kojima bi se osiguralo da željeznička mreža na usklađen i učinkovit način ispunjava potrebe buduće mobilnosti. Strategijom se utvrđuje jasan scenarij planiranja za način željezničkog prijevoza i omogućuje usklađivanje prioriteta ulaganja sa Strategijom za sigurnu, održivu i povezanu mobilnost (R1).

Reforma se sastoji od nekoliko mjera, uključujući:

a) uspostavu jasnijeg planiranja mjera u željezničkom sektoru, posebno usmjerenih na svakodnevnu mobilnost;
b) poboljšanje održavanja mreže;
c) osiguravanje gospodarske održivosti željezničke mreže;
d) davanje prednosti učinkovitosti resursa, uz *ex ante* i *ex post* evaluaciju investicijskih projekata;
e) jačanje interoperabilnosti mreže, posebno na koridorima transeuropske mreže, i intermodalnosti mreže;
f) poticanje željezničkog teretnog prometa;
g) povećanje sigurnosti u željezničkom prometu i
h) poticanje digitalizacije prometa i inovacija kako bi se osigurala povezana mobilnost.

Provedba mjere mora biti dovršena do 31. prosinca 2022.

Ulaganje 1 (C6.I1) – Nacionalna prijenosna mreža: Europski koridori

Ciljevi su mjere izgradnja nove željezničke infrastrukture u ključnim europskim koridorima TEN-T te modernizacija i nadogradnja postojećih.

Ulaganje se sastoji od sljedećih glavnih dimenzija:

a) platforma: projekti koji omogućuju uspostavu infrastrukture koja će podržavati željezničke kolosijeke i koja uključuje nasipe, udaljenost, vijadukte, tunele itd. Riječ je uglavnom o izgradnji nove infrastrukture;
b) zamjena usluga: mjere kojima se obnavljaju postojeće usluge (osvjetljenje, navodnjavanje, voda itd.) na koje se utječe tijekom izvođenja radova na željeznici;
c) kolosijeci: aktivnosti za montažu i nabavu tračničkih materijala (zastora, pragova, tračnica, skretnica i naprava za širenje) na novim dionicama željeznice, kao i obnovu postojećih kolosijeka;
d) električna energija: mjere za elektrifikaciju pruga, uključujući: kontaktnu mrežu, vučne trafostanice, centre za transformaciju, daljinski upravljač, visokonaponske električne vodove;
e) prometna signalizacija i kontrola: projekti koji se bave uvođenjem novih signalno-sigurnosnih i prometno-upravljačkih sustava;
f) telekomunikacije: projekti koji se bave nepokretnim i mobilnim telekomunikacijama na željezničkim prugama;
g) postaje: nadogradnja i obnova postojećih postaja, kao i izgradnja novih postaja.

Radovi se izvode na najmanje 1 400 kilometara mreže uključene u atlantski i sredozemni koridor, uključujući mjere za poboljšanje postojećih dionica i ulaganja kako bi se ostvario napredak u izgradnji novih dionica.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

Ulaganje 2 (C6.I2) – Program transeuropske prometne mreže, ostali radovi

Cilj je mjere poboljšati nacionalnu prometnu mrežu koja obuhvaća sve vrste prijevoza (željeznički, cestovni, zračni) kako bi bila pouzdanija, održivija, sigurnija i otpornija.

Ulaganje se sastoji od sljedećih mjera:

a) nadogradnja željezničke mreže u odnosu na neosnovnu mrežu TEN-T s radovima na najmanje 900 kilometara,
b) povećanje sigurnosti cestovne mreže u skladu s nacionalnim i europskim propisima,
c) poticanje razvoja jedinstvenog europskog neba (20 projekata),
d) potpora digitalnoj transformaciji Ministarstva prometa, mobilnosti i Plana za gradove.

Kriterijima odabira osigurava se da se najmanje 1 010 000 000 EUR pridonosi ciljevima u području klimatskih promjena s koeficijentom za klimu od 100 % i najmanje 301 000 000 EUR s koeficijentom za klimu od 40 %, u skladu s Prilogom VI. Instrumentu za oporavak i otpornost (EU) 2021/241.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

Ulaganje 3 (C6.I3) – Intermodalnost i logistika

Cilj je mjere provesti 6. os sigurne, održive i povezane strategije mobilnosti (R1) o pametnim intermodalnim logističkim lancima.

Ulaganje se sastoji od triju linija djelovanja:

a) razvoj ili nadogradnja devet strateških intermodalnih i logističkih terminala na, u nekim slučajevima, integraciju intermodalnih terminala s logističkim područjem i, u svakom slučaju, poticanje preusmjeravanja tereta s cestovnog na željeznički prijevoz;
b) poboljšati željeznički i cestovni pristup španjolskim lukama kako bi se potaknuo željeznički prijevoz tereta poboljšanjem povezanosti luka sa željeznicom (2 luke) i cestovnom mrežom (jedna luka);
c) poboljšati pristupačnost (19 projekata) i održivost u lukama (projekti u 25 lučkih uprava).

Kriterijima za odabir osigurava se da se najmanje 584 000 000 EUR pridonosi ciljevima u području klimatskih promjena s koeficijentom za klimu od 100 % i najmanje 217 000 000 EUR s koeficijentom za klimu od 40 %, u skladu s Prilogom VI. Uredbi (EU) 2021/241 o Instrumentu za oporavak i otpornost.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

Ulaganje 4 (C6.I4) – Program potpore za održiv i digitalni promet

Ciljevi su mjere poboljšanje učinkovitosti prometnog sustava digitalizacijom i uvođenjem novih tehnologija u sektor te podupiranjem najodrživijih prijevoznih sredstava, posebno željezničkog. To je ulaganje usklađeno s inicijativama programa rada Instrumenta za povezivanje Europe (CEF) i poziva na razvoj transeuropske prometne mreže.

Ulaganje se sastoji od paketa od 15 mjera u sljedećim područjima:

Područje djelovanja 1. Interoperabilnost u željezničkom prijevozu tereta

1. europski sustavi upravljanja željezničkim prometom (ERTMS) u vozilu;

2. mjere za uklanjanje prepreka interoperabilnosti željeznica;

3. inovacije i razvoj osi promjenjive širine u lokomotivama;

Linija djelovanja 2. Promicanje intermodalnosti prijevoza

4. izgradnja, prilagodba ili nadogradnja tereta i intermodalnih željezničko-cestovnih terminala i njihovih kopnenih veza;

5. potpora održivom prijevozu tereta (željeznički i pomorski) na temelju ECO-INCENTIVA za ponudu i potražnju;

Područje djelovanja 3. Modernizacija opreme za željeznički prijevoz robe

6. mjere za potporu obnovi ili modernizaciji vagona za željeznički prijevoz robe, uključujući za uspostavu usluga željezničke autoceste;

7. mjere za potporu obnove ili prilagodbe željezničke opreme drugim materijalima koji upotrebljavaju alternativna goriva kao vodik ili električnu energiju;

Područje djelovanja 4. Siguran, održiv i povezan cestovni promet

8. izgradnja i nadogradnja sigurnih parkirališta za gospodarska vozila i pružanje usluga informiranja;

9. inteligentne usluge prijevoza za cestovni sektor (ITS) za koncesije za autoceste s naplatom cestarine i druge usluge za sigurnost i očuvanje cesta;

10. mjere za podupiranje uvođenja alternativne infrastrukture za opskrbu teških vozila na cestovnoj mreži. Kriterijima prihvatljivosti za ovu mjeru osigurava se usklađenost s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01) utvrđivanjem uvjeta u skladu s kojim se u trenutku izgradnje mora omogućiti prijelazna i distribucijska infrastruktura plinovitih goriva za prijevoz plinova iz obnovljivih izvora i plinova s niskim emisijama ugljika;

11. mjere za potporu preuređenju ili prilagodbi strojeva za održivi cestovni kolnik, smanjenje ugljičnog otiska i smanjenje buke;

Područje djelovanja 5. Održivost pomorskog i zračnog prometa

12. potpora za uvođenje alternativnih goriva u lukama i zračnim lukama. Kriterijima prihvatljivosti za ovu mjeru osigurava se usklađenost s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01) utvrđivanjem uvjeta u skladu s kojim se u trenutku izgradnje mora omogućiti prijelazna i distribucijska infrastruktura plinovitih goriva za prijevoz plinova iz obnovljivih izvora i plinova s niskim emisijama ugljika;

13. potpora uvođenju alternativnih energetskih tehnologija u pomorskom sektoru;

Područje djelovanja 6. Digitalizacija prometa

14. projekti za digitalizaciju usluga putničkog i teretnog prijevoza na nacionalnoj razini;

Prijenos u autonomne zajednice

15. projekti za digitalizaciju usluga putničkog i teretnog prijevoza na regionalnoj i lokalnoj razini;

Kriterijima za odabir osigurava se da se najmanje 63 500 000 EUR pridonosi ciljevima u području klimatskih promjena s koeficijentom za klimu od 100 % i najmanje 210 000 000 EUR s koeficijentom za klimu od 40 %, u skladu s Prilogom VI. Uredbi (EU) 2021/241 o Instrumentu za oporavak i otpornost.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

F.2. Ključne etape, ciljne vrijednosti, pokazatelji i vremenski raspored za praćenje i provedbu programa bespovratne financijske potpore

Vidjeti tablicu u nastavku. Polazni datum za sve pokazatelje jest 1. veljače 2020., osim ako je u opisu mjere navedeno drukčije. Iznosi u tablici ne uključuju PDV.

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
82	C6.R1	M	Strategija održive, sigurne i povezane mobilnosti (javno savjetovanje)	Obavijest o završetku savjetovanja				Q4	2020.	Završetak postupka javnog savjetovanja o strategiji koja obuhvaća aktivnosti u sljedećih devet područja: 1. mobilnost za sve (osiguravanje univerzalnog pristupa uz razumne troškove); 2. nove investicijske politike (kako bi se osiguralo odgovarajuće financiranje prometne infrastrukture i usluga); 3. sigurna mobilnost (prioritizacija ulaganja u praćenje, održavanje i kibersigurnost); 4. mobilnost s niskom razinom emisije (povećanje učinkovitosti, smanjenje potrošnje energije); 5. pametna mobilnost (poticanje istraživanja i inovacija, razvoj i mobilnost, izgradnja i upravljanje inteligentnom infrastrukturom); 6. pametni intermodalni logistički lanci (kako bi se prednost dala prijevozu robe željeznicom); 7. povezivanje Europe i povezivanje sa svijetom (povezivanje luka s intermodalnim logističkim terminalima i jačanje suradnje sa susjednim zemljama radi koordinacije izgradnje i/ili poboljšanja prekogranične infrastrukture); 8. socijalni i radni aspekti (mjere za rodnu ravnotežu te prekvalifikaciju i usavršavanje radne snage u prometnom sektoru); 9. digitalizacija Ministarstva prometa (MITMA).
83.	C6.R1	M	Strategija održive, sigurne i povezane mobilnosti (odobrenje)	Odobrenje Vijeća ministara				Q4	2021.	Odobrenje Vijeća ministara strategije s aktivnostima u sljedećih devet osi: 1. mobilnost za sve (osiguravanje univerzalnog pristupa uz razumne troškove); 2. nove investicijske politike (kako bi se osiguralo odgovarajuće financiranje prometne infrastrukture i usluga); 3. sigurna mobilnost (prioritizacija ulaganja u praćenje, održavanje i kibersigurnost); 4. mobilnost s niskom razinom emisije (povećanje učinkovitosti, smanjenje potrošnje energije); 5. pametna mobilnost (poticanje istraživanja i inovacija, razvoj i mobilnost, izgradnja i upravljanje inteligentnom infrastrukturom); 6. pametni intermodalni logistički lanci (prioritetni prijevoz robe željeznicom u javnim i privatnim planovima); 7. povezivanje Europe i povezivanje sa svijetom (povezivanje luka s intermodalnim logističkim terminalima i jačanje suradnje sa susjednim zemljama radi koordinacije izgradnje i/ili poboljšanja prekogranične infrastrukture); 8. socijalni i radni aspekti (mjere za rodnu ravnotežu te prekvalifikaciju i usavršavanje radne snage u prometnom sektoru); 9. digitalizacija Ministarstva prometa MITMA.
84.	C6.R2	M	Indikativna strategija za željeznice	Objava u Službenom listu				Q4	2022.	Objava u Službenom listu rezolucije o odobrenju okvirne strategije za željeznice s aktivnostima u sljedećim područjima: a) uspostava jasnijeg planiranja mjera u željezničkom sektoru, posebno usmjerenih na svakodnevnu mobilnost; b) poboljšanje održavanja mreže; c) osiguravanje gospodarske održivosti željezničke mreže; d) davanje prednosti učinkovitosti resursa, uz *ex ante* i *ex post* evaluaciju investicijskih projekata; jačanje interoperabilnosti mreže, posebno na koridorima

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
										transeuropske mreže, i intermodalnosti mreže; f) poticanje željezničkog teretnog prometa; g) povećanje sigurnosti u željezničkom prijevozu; h) poticanje digitalizacije prometa i inovacija kako bi se osigurala povezana mobilnost. Za sve mjere uključene u „Okvirnu željezničku strategiju" osigurati ispunjenje odredbi Zakona 21/2013 o procjeni utjecaja na okoliš i Zakona 9/2018 od 5. prosinca o izmjeni Zakona 21/2013 i provesti mjere ublažavanja koje su potrebne za zaštitu okoliša u okviru procjene utjecaja na okoliš.
85.	C6.I1	M	Osnovna mreža TEN-T: dodjela projekata	Službena obavijest o dodjeli projekta –				Q4	2022.	Najmanje 1 400 000 000 EUR izdvojeno je za osnovnu mrežu TEN-T u sljedećim koridorima: Atlantic CORRIDOR • Y Vasca: Vitoria-Bilbao-San Sebastian/Astigarraga-Irun • Valladolid-Palencia-León • León-La Robla-Pola de Lena • Castejón-Pamplona • Ourense-Monforte • Talayuela-Plasencia-Cáceres-Mérida-Badajoz MEDITERRANSKI KORIDOR: • Frontera francesa-Barcelona/Tarragona-Vandellós • Sagunto-Teruel — Zaragoza • Zaragoza-Tarragona • Castellón-Valencia-La Encina-Alicante • Murcia-Cartagena • Murcia-Almería ZAJEDNIČKO ZA OBA KORIDORA • povezivanje HSL Barcelona — HSL Levante • Alcázar de San Juan-Manzanares • Madrid-Sevilla Radovi obuhvaćaju sljedeće aktivnosti: • platforma: projekti koji omogućuju uspostavu infrastrukture koja će podržavati kolosijeke i koja uključuje nasipe, udaljenost, vijadukte, tunele itd. Riječ je uglavnom o izgradnji nove infrastrukture. • zamjena usluga: mjere usmjerene na obnovu postojećih usluga (osvjetljenje, navodnjavanja, voda itd.) koje su pogođene tijekom izvođenja radova na željeznici. • kolosijeci: aktivnosti za montažu i nabavu tračničkih materijala (zastora, pragova, tračnica, skretnica i naprava za širenje) na novim dionicama željeznice, kao i obnovu postojećih kolosijeka. • električna energija: mjere usmjerene na elektrifikaciju pruga, uključujući: kontaktna mreža, vučne trafostanice, centri za transformaciju, daljinski upravljač, visokonaponski električni vodovi itd. • prometna signalizacija i upravljanje. projekti koji se bave uvođenjem novih signalno-sigurnosnih i prometno-upravljačkih sustava (ERTMS itd.). • telekomunikacije: projekti koji se bave nepokretnim i mobilnim telekomunikacijama na željezničkim prugama (kao što su svjetlovodna vlakna, GSM-R). • Stanice. nadogradnja i obnova postojećih postaja, kao i izgradnja novih postaja.
86.	C6.I1	T	Osnovna mreža TEN-T: napredak radova	-	Broj (km)	0	335	Q4	2024.	Najmanje 335 kilometara završenih radova na osnovnoj mreži TEN-T na koridorima definiranima i s karakteristikama definiranima u cilju #85 iz četvrtog tromjesečja 2022.

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
87.	C6.I1	T	Osnovna mreža TEN-T: završetak radova	-	Broj (km)	335	1 400	Q2	2026.	Najmanje 1 400 kilometara završenih radova na osnovnoj mreži TEN-T na koridorima definiranima i s karakteristikama definiranima u cilju #85 iz četvrtog tromjesečja 2022. (polazni datum: 31. prosinca 2024.).
88.	C6.I2	M	Različiti načini prijevoza (željeznica i cesta) mreže TEN-T: djelomična dodjela proračunskih sredstava	Službena obavijest o dodjeli projekta –				Q4	2022.	Dodijeljen kumulativni proračun u iznosu od najmanje 1 000 000 000 EUR (ukupni proračun 1 717 000 000 EUR) za intervencije u ne-osnovnoj mreži TEN-T za različite vrste prijevoza (željeznički i cestovni). Projekti se odabiru na temelju sljedećih kriterija odabira: a) veća interoperabilnost željezničke mreže uglavnom u odnosu na TEN-T s radovima na najmanje 900 km mreže (1 010 000 000 EUR). Njime su obuhvaćeni sljedeći elementi: • unaprjeđenje tehnološke infrastrukture za upravljanje željezničkim prometom • sigurnost (kao što je kibersigurnost, ugradnja detektora sudara) • zaštita od buke/karte buke • razvoj satelitske tehnologije koja se primjenjuje na signalizaciju ERTMS-a • elektrifikacija dionica (kao što su Monforte-Lugo) • obnova pruge u Europi (kao što su Soria-Torralba, Xátiva-Ontinyent i Monforte-Lug) • poboljšanje upravljanja i sustava signalizacije (kao što je Soria-Torralba i Ávila-Salamanca) • razvoj novih dijelova ili varijanti (kao što je Palencia-Santander, varijanta Rincón de Soto i varijanta Ourense) b) povećanje sigurnosti cestovne mreže u skladu s nacionalnim i europskim propisima (707 000 000 EUR). • poboljšanje sigurnosti na cestama (uključujući cestovnu sigurnost u najmanje 80 tunela) i zaštita nezaštićenih divljih životinja i korisnika (357 000 000 EUR) • održivost i energetska učinkovitost te mjere za smanjenje buke (302 000 000 EUR) • digitalizacija: uvođenje sustava za praćenje mostova, tunela, s pomoću analize velike količine podataka i interneta stvari; digitalizacija cesta za praćenje i održavanje (35 000 000 EUR). • uvođenjem inteligentnih prometnih sustava u autobusnim teretnim trakama (13 000 000 EUR) • ažuriranjem primarnog preliminarnog nacrta fiksne veze preko Gibraltarskog tjesnaca (2 300 000 EUR) Kriterijima odabira osigurava se da se u drugom tromjesečju 2026. najmanje 1 010 000 000 EUR pridonosi ciljevima u području klimatskih promjena s koeficijentom za klimu od 100 % i najmanje 301 000 000 EUR s koeficijentom za klimu od 40 %, u skladu s Prilogom VI. Instrumentu za oporavak i otpornost (EU) 2021/241.
89.	C6.I2	T	Sporedna mreža TEN-T: napredak u željezničkim radovima	-	Broj (km)	0	347	Q4	2024.	Završeno je najmanje 347 kilometara radova s ciljem povećanja interoperabilnosti željezničke mreže uglavnom u odnosu na TEN-T s konačnim ciljem ukupnih radova na najmanje 900 km mreže. Radovi se provode u područjima definiranima u dodjeli projekta iz četvrtog tromjesečja 2022. točke a) (ključna etapa 88)

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
90	C6.I2	T	Jedinstveno europsko nebo: dodijeljeni projekt i napredak u završetku projekata	-	Broj	0	15	Q4	2024.	Ukupno najmanje 15 dovršenih projekata (konačna ciljna vrijednost 20 projekata) u području digitalizacije i sigurnosti za razvoj jedinstvenog europskog neba sa sljedećeg popisa kriterija odabira: Ukupno najmanje 15 dovršenih projekata (konačna ciljna vrijednost 20 projekata) u području digitalizacije i sigurnosti za razvoj jedinstvenog europskog neba sa sljedećeg popisa kriterija odabira: • izravna ulaganja preko ENAIRE-a (Air Navigation Manager in Spain) za razvoj jedinstvenog europskog neba, povezana s modernizacijom sustava kontrole zračnog prometa i nadzornih sustava, digitalnom transformacijom informacijskih sustava i razvojem komunikacijskih sustava. • digitalizacija zrakoplovne dokumentacije (podaci i kartiranje) dostupne korisnicima za izvođenje letova • proširenje pokrivenosti zemlja/zrak i digitalizacija glasa u komunikacijama pilota-kontrolora. Poboljšati pokrivenost na niskoj razini u određenim područjima zračnog prostora modernizacijom zemaljske komunikacijske infrastrukture • razvoj sustava glasovne komunikacije u centrima za kontrolu zračnog prometa digitalizacijom i naprednom tehnologijom, pružajući poboljšanu kvalitetu, povećanu sigurnost, dostupnost informacija i povećani kapacitet za izvanredne situacije • tehnološke modernizacije primarne radarske mreže, poboljšavajući učinkovitost i usmjeravajući sustave za potpunu digitalizaciju primarnih radara s pomoću svih dostupnih tehnoloških napredaka radi povećanja operativne učinkovitosti • razvoj radarskih sustava kontrole radara sekundarnoj tehnologiji Modo S.p. pružanjem informacija različitim sustavima upravljanja zračnim prometom • zamjena hardverske opreme različitih sustava ENAIREs • razvoj različitih aplikacija za upravljanje sustavom ENAIRE • tehnološka modernizacija sustava pomorskog prometa davanjem prednosti njihovoj potpunoj digitalizaciji i provedbi rješenja za praćenje sustava i daljinsko upravljanje • stvaranje infrastrukture za provedbu novih sustava kontrole zračnog prometa. Ključno za osiguravanje provedbe novih operativnih koncepata u Španjolskoj. Osim toga, uključena je modernizacija postrojenja kako bi se osigurala otpornost na kvarove. • digitalizacija i automatizacija upravljanja tehničkim radom radi integriranog poboljšanja alata za praćenje sustava na daljinu • modernizacija sustava kontrole zračnog prometa radi usklađenosti s regulatornim kriterijima, uključujući poboljšanja koncepata kapaciteta, sigurnosti, kibersigurnosti i digitalizacije koji proizlaze iz jedinstvenog europskog neba
91.	C6.I2	M	Digitalizacija Ministarstva	Službena obavijest o				Q4	2024.	Završetak sljedećih projekata: • Stvaranje informacijskog modela (BIM) pokretanjem platforme za suradnju za upravljanje digitalnim informacijama i

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
			prometa, mobilnosti i Plana za gradove	dovršenju radova						modelima. • Poticanje mobilnosti kao usluge, pružanjem otvorenih podataka i upotrebom novih tehnologija za analizu i optimizaciju mobilnosti. • Provedba sustava analize, praćenja, nadzora, kontrole potreba, provedbe, uvođenja i primjene novih tehnologija u kopnenom prometu. • Digitizacijski plan Glavne uprave za ceste. • Razvoj novih usluga i poboljšano upravljanje, među ostalim, u području zračnog, pomorskog i geografskog informiranja.
92.	C6.I2	T	Nova ili nadograđena mreža TEN-T, drugi radovi	-	Broj (km)	347	900	Q2	2026.	Najmanje 900 kilometara dovršenih radova s ciljem povećanja interoperabilnosti željezničke mreže, uglavnom u vezi s TEN-T-om s radovima. Radovi se provode u područjima definiranima u kriterijima odabira za dodjelu sredstava projektima iz četvrtog tromjesečja 2022. točke a) (ključna etapa 88) (polazni datum: 31. prosinca 2024.).
93.	C6.I2	T	Jedinstveno europsko nebo: završetak projekta	-	Broj	15	20	Q2	2026.	Najmanje 20 projekata završenih u području digitalizacije i sigurnosti za razvoj jedinstvenog europskog neba s projektima odabranima u skladu s kriterijima za odabir projekata (ključna etapa 90) (polazni datum: 31. prosinca 2024.).
94.	C6.I2	M	Državna cestovna mreža prilagođena trenutačnoj regulativi	Završetak projekta				Q2	2026.	Završetak radova za sigurniju državnu cestovnu mrežu u skladu s nacionalnim i europskim propisima. Radovi u područjima definiranima u kriterijima odabira za dodjelu projekta iz 4. tromjesečja 2022. točke b) (ključna etapa 88) i uključuju radove u najmanje 80 tunela, radove na poboljšanju ograda i znakova za smanjenje vjerojatnosti naleta divljih životinja, provedbu mjera za poboljšanje sigurnosnih uvjeta najranjivijih sudionika u prometu, kao što su pješaci i biciklisti (pješačke i biciklističke staze), mjere za smanjenje buke, digitalizaciju (uvođenje sustava za praćenje mostova, tunela, s pomoću analize velike količine podataka i interneta stvari, digitalizacija cesta za praćenje i održavanje), provedba inteligentnih prometnih sustava u autobusnim letovima.
95.	C6.I3	M	Intermodalna i logička infrastruktura: djelomična dodjela proračunskih sredstava	Službena obavijest o dodjeli projekta –				Q4	2022.	Dodijeljen kumulativni proračun u iznosu od najmanje 330 000 0000 EUR (ukupni ciljni proračun od 974 000 000 EUR) za intervencije za poboljšanje intermodalne i logističke infrastrukture Projekti se dodjeljuju u skladu sa sljedećim kriterijima odabira: a) razvoj ili nadogradnja devet strateških intermodalnih i logističkih terminala (TILOS 217 000 000 EUR) na, u nekim slučajevima, integraciju intermodalnih terminala s logističkim područjem i, u svakom slučaju, poticanje preusmjeravanja tereta s cestovnog na željeznički prijevoz. Ti terminali i logistički objekti su: • Vicálvaro u Madridu; • La Llagosta u Barceloni • San Luis u Valenciji • Júndiz u Álavi. • logistička ustanova Can Tunis (Barcelona) • terminal Orduña (Bizkaia) • logistika u Lezu (Gipuzkoa) • Muriedas (Santander) • terminal

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
										Escombreras (Murcia) b) poboljšanje željezničkog pristupa dvjema španjolskim lukama (407 700 000 EUR) i cestovnog pristupa jednoj luci (43 000 000 EUR), uključujući: • željeznički pristup luci A Coruña • željeznički pristup luci Castellón • pristup luci Algeciras • izgradnju kolosijeka od 750 metara. c) poboljšana pristupačnost (19 projekata) i održivost (25 projekata) u lukama (306 000 000 EUR), uključujući: • pristupačnost (176 000 000 EUR): radovi na željezničkom pristupu, uključujući radove na obnovi i nadogradnji, kao i novi pristup i poboljšanje unutarnjeg prometa u lukama prilagodbom infrastrukture kojom se nastavlja njezin vanjski kopneni pristup • održivost: uključujući primjerenost sustava vodoopskrbe i odvodnje; planove za poboljšanje kvalitete zraka; postavljanje učinkovitijih energetskih mreža; solarne fotonaponske instalacije; obnovu rasvjetnih mreža i ugradnju LED tehnologije; sustave za regulaciju potrošnje električne energije; obnovu sustava za preradu Cilj je mjere provesti 6. os sigurne, održive i povezane strategije mobilnosti (R1) o pametnim intermodalnim logističkim lancima. Kriterijima odabira osigurava se, na proporcionalnoj osnovi, da se od ukupnog konačnog proračuna od 974 000 000 EUR najmanje 584 000 000 EUR pridonosi ciljevima u području klimatskih promjena s koeficijentom za klimu od 100 % i najmanje 217 000 000 EUR s koeficijentom za klimu od 40 %, u skladu s Prilogom VI. Uredbi (EU) 2021/241 o Instrumentu za oporavak i otpornost.
96.	C6.I3	M	Izvršenje proračuna za intermodalnu i logističku infrastrukturu	Službena obavijest o izvršenju proračuna				Q4	2024.	Kumulativni proračun izvršen u iznosu od najmanje 590 000 000 EUR za intermodalne i logističke infrastrukturne strukture. Radovi su u područjima definiranima u kriterijima odabira za dodjelu projekata iz četvrtog tromjesečja 2022., točaka a), b) i c) (ključna etapa 95)
97.	C6.I3	T	Intermodalna i logistička infrastruktura	-	Broj	0	12	Q2	2026.	Završetak radova na devet strateških intermodalnih i logističkih terminala (Tilos) i nov ili nadograđen pristup trima lukama kako bi se potaknuo željeznički prijevoz tereta. Radovi se provode u područjima definiranima u kriterijima odabira za dodjelu projekata iz četvrtog tromjesečja 2022., točaka a) i b) (ključna etapa 95)
98.	C6.I3	T	Završetak projekata za pristupačnost željeznica i projekata održivosti u lukama	-	Broj	0	44	Q2	2026.	Završetak 44 aktivnosti (19 + 25): najmanje 19 projekata za dostupnost željeznica i završetak projekata održivosti u lukama u 25 različitih lučkih uprava. Radovi se provode u područjima definiranima u kriterijima odabira za dodjelu projekata iz četvrtog tromjesečja 2022., točke c) (ključna etapa 95)

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
99.	C6.I4	M	Potpora programu održivog i digitalnog prometa.	Objava Službenog lista				Q4	2022.	Objava u Službenom listu iznosa od 800 000 000 EUR u okviru programa održivog i digitalnog prometa. Projekti se dodjeljuju za sljedećih 15 aktivnosti. Područje djelovanja 1. Interoperabilnost u željezničkom prijevozu tereta – 45 000 000 EUR 1. Europski sustavi upravljanja željezničkim prometom (ERTMS) u vozilu 2. Mjere za uklanjanje prepreka interoperabilnosti željeznica u skladu s TSI-jevima. Sustavi za smanjenje buke u željezničkim vozilima Prilagodba lokomotiva različitim radnim naponima Ugradnja osovina promjenjivog profila na teretnim vagonima 3. Inovacije i razvoj osi promjenjive širine u lokomotivama. Područje djelovanja 2. Promicanje intermodalnosti prometa 195 000 000 EUR 4. Izgradnja, prilagodba ili nadogradnja tereta i intermodalnih željezničko-cestovnih terminala i njihovih kopnenih veza 5. potpora održivom prijevozu tereta (željeznički i pomorski) na temelju ECO-INCENTIVA za ponudu i potražnju Područje djelovanja 3. Modernizacija opreme za željeznički prijevoz tereta 125 000 000 EUR 6. Mjere za potporu obnovi ili modernizaciji vagona za željeznički prijevoz robe, uključujući za uspostavu usluga željezničke autoceste. 7. Mjere za potporu obnovi ili prilagodbi opreme željezničkih traktora drugim materijalom na alternativna goriva (vodik ili električna energija). Područje djelovanja 4. Siguran, održiv i povezan cestovni promet 56 500 000 EUR 8. Izgradnja i nadogradnja sigurnih parkirališta za gospodarska vozila i pružanje usluga informiranja (Delegirana uredba (EU) br. 885/2013). 9. Inteligentne usluge prijevoza za cestovni sektor (ITS) za koncesije za autoceste s naplatom cestarine i druge usluge za sigurnost i očuvanje cesta 10. Mjere za podupiranje uvođenja infrastrukture za opskrbu alternativnim gorivima za teška vozila na cestovnoj mreži 11. Mjere za potporu obnovi ili prilagodbi sredstava i strojeva kako bi se postigao održivi pločnik: smanjenje ugljičnog otiska i smanjenje buke Područje djelovanja 5. Održivost pomorskog i zračnog prometa u iznosu od 111 000 000 EUR 12. Potpora za uvođenje alternativnih goriva u lukama i zračnim lukama 13. Potpora uvođenju alternativnih energetskih tehnologija u pomorskom sektoru. Područje djelovanja 6. Digitalizacija prometa 47 500 000 EUR 14. Projekti za digitalizaciju usluga putničkog i teretnog prijevoza na nacionalnoj razini. Prijenos autonomnim zajednicama u iznosu od 220 000 000 EUR 15. Projekti za digitalizaciju usluga putničkog i teretnog prijevoza na regionalnoj i lokalnoj razini. Za mjere 10. i 12. kriteriji za odabir moraju biti u skladu s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01), čime se osigurava da je infrastruktura omogućena u trenutku izgradnje za prijevoz obnovljivih plinova i plinova s niskim emisijama ugljika.

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
										Kriterijima za odabir osigurava se da se najmanje 63 500 000 EUR pridonosi ciljevima u području klimatskih promjena s koeficijentom za klimu od 100 % i najmanje 210 000 000 EUR s koeficijentom za klimu od 40 %, u skladu s Prilogom VI. Uredbi (EU) 2021/241 o Instrumentu za oporavak i otpornost.
100.	C6.I4	M	Održiv i digitalni promet: početak radova	Službena obavijest o početku radova				Q4	2024.	Početak radova u svim projektima dodijeljenima u četvrtom tromjesečju 2022. (ključna etapa 99) za promicanje održivog i digitalnog prometa. Radovi se provode u područjima definiranima u kriterijima odabira za dodjelu projekata u četvrtom tromjesečju 2022. (ključna etapa 99)
101.	C6.I4	M	Održiv i digitalni promet: završetak radova	Službena obavijest o dovršenju radova				Q2	2026.	Završetak svih projekata dodijeljenih u četvrtom tromjesečju 2022. (ključna etapa 99) za promicanje održivog i digitalnog prometa. Radovi se provode u područjima definiranima u kriterijima odabira za dodjelu projekata u četvrtom tromjesečju 2022. Za mjere 10. i 12. kriteriji za odabir moraju biti u skladu s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01), čime se osigurava da je infrastruktura omogućena u trenutku izgradnje za prijevoz obnovljivih plinova i plinova s niskim emisijama ugljika.

G. KOMPONENTA 07.: UVOĐENJE I INTEGRACIJA OBNOVLJIVIH IZVORA ENERGIJE

U Nacionalnom energetskom i klimatskom planu Španjolske za razdoblje 2021.–2030. predviđa se znatan porast prodiranja obnovljive energije u Španjolskoj, koja će 2030. dosegnuti 74 % u sektoru električne energije i 42 % u krajnjoj potrošnji. U tom je kontekstu cilj ove komponente plana za oporavak i otpornost Španjolske povećati uporabu obnovljive energije s pomoću sljedećih elemenata:

a) razvoj jasnog i predvidljivog regulatornog okvira kojim se promiču ulaganja u obnovljive izvore energije;

b) uspostava i konsolidacija industrijskog vrijednosnog lanca u području obnovljivih izvora energije;

c) potpora inovativnim izvorima tehnologija za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora, uključujući njihovu integraciju u krajnje uporabe; i

d) razvoj zelenih vještina.

Osim toga, tom se komponentom posebno nastoji promicati uvođenje obnovljivih izvora energije na španjolskim otocima, kao i sudjelovanje građana putem zajednica energije iz obnovljivih izvora.

Komponenta je povezana s promicanjem ulaganja u inovacije i energetsku učinkovitost (preporuka za Španjolsku br. 3 iz 2019.). Njime se promiču i javna i privatna ulaganja te se potiče zelena tranzicija (preporuka za Španjolsku br. 3 iz 2020.).

Očekuje se da se nijednom mjerom u ovoj komponenti ne nanosi znatna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjera i mjere ublažavanja utvrđene u planu za oporavak i otpornost u skladu s Tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01).

G.1. Opis reformi i ulaganja za programe bespovratne financijske potpore

Reforma 1. (C7.R1) – Regulatorni okvir za promicanje proizvodnje iz obnovljivih izvora

Cilj je ove mjere ojačati regulatorni okvir za promicanje proizvodnje iz obnovljivih izvora kako bi se povećala sigurnost i potaknula privatna ulaganja u obnovljivu energiju, uklonile prepreke uvođenju obnovljivih izvora energije i poboljšala njihova integracija u okoliš, električni sustav i različite sektore.

Mjera uključuje niz zakonodavnih i regulatornih koraka, uključujući:

- donošenje kraljevskog dekreta sa zakonskom snagom 23/2020 u lipnju 2020., kojim se uspostavlja novi sustav dražbi za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora i poboljšava mehanizam za pristup proizvodnje iz obnovljivih izvora elektroenergetskoj mreži;
- donošenje Kraljevskog dekreta 960/2020 u studenome 2020. kojim se povećava predvidljivost prihoda koje će obnovljiva proizvodnja ostvariti na novim dražbama;
- Kraljevski dekret 1183/2020 iz prosinca 2020., kojim se uređuju uvjeti pristupa i povezivanja za proizvodnju iz obnovljivih izvora, u skladu s odredbama Kraljevskog dekreta 23/2020; i
- Zakon o klimatskim promjenama i energetskoj tranziciji, predviđen za donošenje u prvoj polovini 2021., kojim će se zakonski utvrditi ciljevi za obnovljive izvore energije za 2030. i cilj klimatske neutralnosti do 2050. (uključujući sustav električne energije iz obnovljivih izvora od 100 %). Taj zakon uključuje i elemente koji su relevantni za druge sastavne

dijelove Plana (kao što je smanjenje administrativnih prepreka i zahtjeva za postavljanje javnih mjesta za punjenje).

Provedba mjere mora biti dovršena do 31. prosinca 2023.

Reforma 2. (C7.R2) – Nacionalna strategija za vlastitu potrošnju

Cilj je te mjere potaknuti potrošnju vlastite energije kao alternativnog oblika proizvodnje energije iz obnovljivih izvora, postaviti ciljeve u tom području za razdoblje od 2021. do 2030. te utvrditi i razviti mjere za ublažavanje glavnih prepreka njihovoj primjeni. Vlastita potrošnja pridonosi integraciji proizvodnje energije iz obnovljivih izvora u zgrade i urbana okruženja te potiče lokalno zapošljavanje.

Ta mjera uključuje donošenje nacionalne strategije za vlastitu potrošnju od strane španjolske vlade tijekom druge polovice 2021. kako bi se smanjile administrativne prepreke vlastitoj potrošnji. Strategijom se dijagnosticira trenutačna i potencijalna situacija u Španjolskoj te utvrditi mjere usmjerene na: (a) bolju koordinaciju među upravama; (b) širenje informacija potrošačima i podizanje svijesti; (c) utvrđivanje postojećih relevantnih vještina, kao i mogućnosti daljnjeg osposobljavanja u vezi s uvođenjem vlastite potrošnje.

Mjera se odnosi na provedbu ključnih elemenata nacionalne strategije za samopotrošnje, uključujući objavljivanje smjernica o tome kako poticati vlastitu potrošnju i završetak osposobljavanja usmjerenih na poboljšanje potrebnih vještina.

Provedba mjere mora biti dovršena do 30. lipnja 2023.

Reforma 3. (C7.R3) – Razvoj energetskih zajednica

Cilj je te mjere razviti energetske zajednice kako bi se potaknulo sudjelovanje građana u energetskoj tranziciji putem zajednica energije iz obnovljivih izvora i energetskih zajednica građana. Mjerom će se podupirati osposobljavanje, participativni procesi i procesi izgradnje zajednice te potpora određenim projektima.

Mjerom se dodjeljuje prvi pilot-projekt za energetske zajednice na temelju konkurentnog poziva na podnošenje ponuda kako bi se dokazala održivost tog modela. U okviru mjere provodi 37 pilot-projekata uz sudjelovanje lokalne zajednice do kraja 2023., s planom provedenih djelovanja i utvrđivanjem odgovarajućih budućih koraka. Ti se projekti temelje na obnovljivoj energiji.

Provedba mjere mora biti dovršena do 31. prosinca 2023.

Reforma 4. (C7.R4) – Okvir za inovacije i tehnološki razvoj u području obnovljive energije

Ovom se mjerom jača okvir za inovacije i tehnološki razvoj niza obnovljivih izvora energije te se doprinosi napretku prema ostvarenju cilja od 100 % obnovljivih izvora energije u potražnji za energijom. Obnovljivi izvori obuhvaćeni ovom mjerom uključuju energiju vjetra na moru i bioplin. Mjerom se olakšava istraživanje i razvoj u tehnologijama obnovljivih izvora energije.

Mjera uključuje objavljivanje plana za energiju vjetra na moru i drugu energiju mora. Cilj je ovog plana smanjiti administrativne prepreke za razvoj tog izvora obnovljive energije. Konkretno, planom se nastoji: (a) promicati istraživanje, razvoj i inovacije s pomoću prilagodljivijeg regulatornog okvira i jačanjem tehnoloških centara i platformi za ispitivanje novih prototipova; (b) utvrditi mogućnosti i sinergije s ključnim industrijskim sektorima; (c) razviti odgovarajući regulatorni okvira za uvođenje u Španjolskoj (posebno promjenjive tehnologije); i (d) utvrditi mjere za smanjenje utjecaja na okoliš na najmanju moguću mjeru (uz istodobno nastojanje da se pojednostave administrativni postupci). Mjerom se provode ključne regulatorne mjere utvrđene u planu za promicanje odobalnih vjetroelektrana, poticanje istraživanja i razvoja te podupiranje uvođenja plutajućih tehnologija.

Drugi je element ove mjere objava plana za bioplin u kojem se analizira odgovarajući regulatorni i sektorski alati za promicanje bioplina, s naglaskom na učinkovitoj uporabi tog izvora energije (primjerice u poljoprivredno-industrijskim primjenama i za teška vozila u kojima elektrifikacija još nije alternativa). Taj dio reforme odnosi se na provedbu ključnih aktivnosti iz plana za bioplin, uključujući: (a) uspostavu sustava jamstava o podrijetlu za obnovljive plinove, čiji je cilj poticanje ulaganja u bioplin i dekarbonizacija sektora kao što su industrija i promet; (b) razvoj alata za izračun doprinosa bioplina dekarbonizaciji; i (c) predstudije izvedivosti za promicanje uvođenja postrojenja za proizvodnju bioplina.

Provedba mjere mora biti dovršena do 31. prosinca 2023.

Ulaganje 1 (C7.I1) – Razvoj inovativnih obnovljivih energija integriranih u zgrade i proizvodne procese

Cilj je ove mjere poticanje razvoja inovativnih obnovljivih energija, kao i onih koje treba uključiti u zgrade i proizvodne procese. Njime se podupire potrošnja vlastite energije iz obnovljivih izvora i tehnologije koje još nisu potpuno konkurentne, uključujući obnovljive izvore električne energije i toplinske energije u poljoprivrednom sektoru, obnovljive izvore energije usmjerene na zahtjeve za hlađenje/grijanje stambenog i uslužnog sektora, toplinsku energiju iz obnovljivih izvora za industrijske procese, bioenergiju i obnovljive izvore energije iz mora. Potpora će biti u obliku potpore za ulaganje koja će se dodjeljivati putem natječaja kojima se osigurava isplativ ishod ili izravne potpore vlasničkom kapitalu za projekte obnovljive energije. Ulaganjem bi se poduprlo i prekvalifikaciju i unapređenje vještina u području proizvodnje energije iz obnovljivih izvora.

U okviru tog ulaganja do prve polovine 2026. instalira se najmanje 3 800 MW inovativne proizvodnje ili proizvodnje iz obnovljivih izvora s dodanom vrijednošću.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

Ulaganje 2 (C7.I2) – Održiva energija na otocima

Tim se ulaganjem podupire održiva energija na španjolskim otocima (Kanarski i Balearski otoci) kao dio šire strategije za potporu energetskoj tranziciji na otocima, posebno podupiranjem projekata za prodiranje i integraciju obnovljive energije u otoke i druge otočne sustave. To je u skladu sa španjolskim Nacionalnim energetskim i klimatskim planom, koji uključuje mjere za dekarbonizaciju otoka i smanjenje njihove ovisnosti o nafti.

Posebna ulaganja koja će se podupirati uključuju obnovljive izvore električne energije, rješenja za skladištenje i pametne projekte (kao dio programa „Pametni otoci”). Dio aktivnosti u okviru ovog ulaganja oslanjat će se na znanje stečeno u okviru programa „Čista energija za otoke EU-a”.

U okviru tog ulaganja instalira se najmanje 200 MW inovativne obnovljive proizvodnje, kao i oko 200 intervencija u okviru programa „Pametni otoci” i „Čista energija na otocima EU-a” te oko 400 projekata skladištenja.

Provedba reforme dovršava se do 30. lipnja 2026.

G.2. Ključne etape, ciljne vrijednosti, pokazatelji i vremenski raspored za praćenje i provedbu programa bespovratne financijske potpore

Vidjeti tablicu u nastavku. Polazni datum za sve pokazatelje jest 1. veljače 2020., osim ako je u opisu mjere navedeno drukčije. Iznosi u tablici ne uključuju PDV.

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
102	C7.R1	M	Stupanje na snagu Kraljevskog dekreta 23/2020 (energetske mjere)	Odredba Kraljevskog dekreta sa zakonskom snagom 23/2020 o stupanju na snagu				Q4	2020.	Kraljevskim dekretom sa zakonskom snagom 23/2020 odobravaju se energetske mjere čiji je cilj utvrđivanje pravne osnove za novi sustav dražbi, definiranje novih sudionika u energetskom sektoru, kao što su neovisni agregatori i zajednice energije iz obnovljivih izvora, te doprinos racionalizaciji dozvola za pristup i povezivanje.
103	C7.R1	M	Stupanje na snagu Kraljevskog dekreta 960/2020 (gospodarski režim za energiju iz obnovljivih izvora)	Odredba Kraljevskog dekreta 960/2020 o stupanju na snagu				Q4	2020.	Kraljevskim dekretom 960/2020 uređuje se gospodarski režim za energiju iz obnovljivih izvora
104	C7.R1	M	Stupanje na snagu Kraljevskog dekreta 1183/2020 (priključivanje obnovljivih izvora energije na elektroenergetsku mrežu)	Odredba Kraljevskog dekreta 1183/2020 o stupanju na snagu				Q4	2020.	Kraljevskim dekretom 1183/2020 uređuje se hibridizacija i nalaže pristup obnovljivim izvorima energije i njihovo priključivanje na elektroenergetsku mrežu.
105.	C7.R1	M	Stupanje na snagu Zakona o klimatskim promjenama i energetskoj tranziciji.	Odredba o stupanju na snagu u Zakonu o klimatskim promjenama i energetskoj tranziciji				Q2	2021.	Zakonom o klimatskim promjenama i energetskoj tranziciji osigurava se alternativna regulatorna stabilnost u odnosu na opseg obnovljivih izvora energije, smanjene administrativne prepreke i minimalni zahtjevi za instaliranje javnih mjesta za punjenje u službi.
106.	C7.R1	T	Dodatni proizvodni kapacitet za energiju iz obnovljivih izvora	-	Broj (MW)	0	8 500	Q4	2023.	Kumulativni dodatni proizvodni kapacitet za obnovljivu energiju koji se podupire u okviru novog zakonodavnog okvira uključenog u reformu C7.R1 (uključujući mehanizam dražbe uspostavljen RD-om 960/2020, novu uredbu o dozvolama za pristup i priključivanje te hibridizaciju): dodjela ugovora za najmanje 8 500 MW
107.	C7.R1	T	Kumulativni dodatni kapacitet za energiju iz obnovljivih izvora instaliran	-	Broj (MW)	0	1 500	Q4	2023.	Kumulativni dodatni kapacitet za energiju iz obnovljivih izvora koji je uspostavljen u Španjolskoj tijekom prvog tromjesečja 2020. – četvrtog

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
			u Spanjolskoj							tromjesečja 2023. u skladu s novim zakonodavnim okvirom koji omogućuje provedbu reforme C7.R1 (uključujući mehanizam dražbe uspostavljen RD-om 960/2020, novu uredbu o dozvolama za pristup i priključivanje te hibridizaciju): izgrađeno najmanje 1 500 MW
108.	C7.R2	M	Nacionalna strategija za vlastitu potrošnju	Objava na internetskoj stranici				Q4	2021.	Donošenje nacionalne strategije za vlastitu potrošnju u Vijeću ministara i objava nacionalne strategije za vlastitu potrošnju na internetskim stranicama vlade kako bi se smanjile administrativne prepreke vlastitoj potrošnji.
109.	C7.R2	M	Završetak mjera u okviru nacionalne strategije za vlastitu potrošnju	Objava rezultata na internetskoj stranici				Q2	2023.	Dovršetak ključnih mjera u okviru nacionalne strategije za vlastitu potrošnju, uključujući: objavu tehničkih smjernica i smjernica općinama o tome kako poticati vlastitu potrošnju i završetak osposobljavanja za poboljšanje potrebnih tehničkih vještina o obnovljivim izvorima energije za najmanje 500 stručnjaka na internetskim stranicama Ministarstva ekološke tranzicije.
110.	C7.R3	M	Pilot-projekt za energetske zajednice	Objava na internetskoj stranici				Q2	2022.	Dodjela prvog pilot-projekta za energetske zajednice na temelju poziva na podnošenje ponuda kako bi se dokazala održivost tog modela.
111.	C7.R3	T	Završetak pilot-projekata povezanih s energijom u lokalnim zajednicama	-	Broj	0	37	Q4	2023.	Završetak najmanje 37 pilot-projekata povezanih s energijom uz sudjelovanje lokalne zajednice, na temelju plana u kojem se navode provedene mjere i daljnji koraci. Ti pilot-projekti mogu uključivati participativne procese, potporu za osnivanje lokalnih energetskih zajednica ili pokretanje samih projekata u području energije iz obnovljivih izvora.
112.	C7.R4	M	Plan za energiju vjetra na moru i drugu energiju mora	Objava na internetskoj stranici				Q4	2021.	Objava Plana za energiju vjetra na moru i drugu energiju mora kako bi se smanjile administrativne prepreke za dubinu tog izvora obnovljive energije
113.	C7.R4	M	Stupanje na snagu regulatornih mjera utvrđenih na karti za energiju vjetra na moru i drugu energiju mora	Odredbe u regulatornim mjerama o stupanju na snagu				Q2	2023.	Objava u SL-u ključnih regulatornih mjera utvrđenih na karti za energiju vjetra na moru i drugu energiju mora, za promicanje istraživanja i inovacija te za potporu primjeni tehnologija protoka. Te ključne mjere uključuju: konačno odobrenje planova prostornog planiranja morskog područja, bolju koordinaciju planiranja mreže i odobalne strategije te ažuriranje regulatornog okvira.

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
114.	C7.R4	M	Završetak mjera utvrđenih u planu za bioplin	Objava na internetskoj stranici				Q4	2023.	Dovršetak ključnih mjera utvrđenih u planu za bioplin, uključujući uspostavu programa jamstava o podrijetlu za obnovljive plinove, za poboljšanje konkurentnosti bioplina i poticanje ulaganja u proizvodnju bioplina, čime se osigurava brža dekarbonizacija u sektorima kao što su industrija i promet.
115.	C7.I1	M	Natječaj za potporu ulaganjima za inovativan kapacitet ili obnovljivi kapacitet s dodanom vrijednošću	Objava u SL-u				Q2	2022.	Objava prvog natječaja u SL-u za potporu ulaganjima za inovativan kapacitet ili kapacitet za obnovljivu energiju s dodanom vrijednošću
116.	C7.I1	M	Novi projekti, tehnologije ili instalacije morske infrastrukture za obnovljivu energiju	Odluka o dodjeli/odluka tijela nadležnog za ulaganja				Q3	2023.	Dodijeljena sredstva za najmanje 6 aktivnosti kojima se promiču novi projekti, tehnologije ili instalacije morske infrastrukture za obnovljivu energiju. 6 aktivnosti trebalo bi doprinijeti provedbi projekata obnovljive energije mora u Španjolskoj. Aktivnosti mogu uključivati MSP-ove koji se bave djelatnošću u području obnovljive energije mora i koji primaju bespovratna sredstva, zajmove ili vlasnička ulaganja, sudjeluju u pretkomercijalnoj javnoj nabavi, kao i bespovratna sredstva izravno dodijeljena projektima u području obnovljive energije iz morskih izvora ili prototipu proizvodnje nove tehnologije u području obnovljive energije iz morskih izvora ili njezina uvođenja.
117.	C7.I1	T	Dodatni proizvodni kapacitet za inovativnu energiju ili energiju iz obnovljivih izvora s dodanom vrijednošću	-	Broj (MW)	0	3 800	Q2	2026.	Kumulativni dodatni proizvodni kapacitet za energiju iz obnovljivih izvora nabavljen na temelju natječaja za inovativan kapacitet ili obnovljivi kapacitet s dodanom vrijednošću (ugrađeno najmanje 3 800 MW)
118.	C7.I2	M	Ured za čistu energiju i pametne projekte za otoke	Objava na internetskoj stranici				Q3	2023.	Stvaranje Ureda za čistu energiju i pametne projekte za otoke s ciljem upravljanja programima potpore u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost. Ured će koordinirati dinamičnost i razvoj energetske tranzicije na otocima.
119.	C7.I2	T	Završetak projekata za potporu energetskoj tranziciji na otocima	-	Broj	0	500	Q3	2024.	Najmanje 500 aktivnosti, projekata ili programa koji se podupiru ili provode uključujući: programe ili urede za dinamizaciju, planove za otoke, projekte ulaganja ili pomoći povezane s čistom energijom za otoke EU-a ili program Pametni otoci, obnovljive izvore energije ili projekte održivog skladištenja.
120.	C7.I2	T	Dodatni proizvodni kapacitet za obnovljivu energiju na otocima	-	Broj (MW)	0	180	Q2	2026.	Kumulativni dodatni proizvodni kapacitet za energiju iz obnovljivih izvora nabavljen na temelju natječaja za kapacitet energije iz

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
										obnovljivih izvora na otocima (ugrađeno je najmanje 180 MW).

H. KOMPONENTA 08.: ELEKTROENERGETSKA INFRASTRUKTURA, PAMETNE MREŽE I UVOĐENJE FLEKSIBILNOSTI I SKLADIŠTENJA

Cilj je španjolskog nacionalnog energetskog i klimatskog plana (NECP) udio obnovljive energije od 42 % u konačnoj potrošnji energije do 2030. Integracija sve veće količine proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora (za koju se predviđa da će 2030. dosegnuti 74 % potražnje i 100 % do 2050.) zahtijeva niz dodatnih ulaganja u digitalizaciju mreže, skladištenje i upravljanje potražnjom. Konkretno, nepostojanost i djelomična predvidljivost tehnologija u području obnovljivih izvora energije znače da skladištenje energije ima važnu ulogu u osiguravanju fleksibilnosti sustava i stabilnosti mreže.

U tom kontekstu ciljevi komponente plana za oporavak i otpornost Španjolske jesu sljedeći:

a) razvoj fleksibilnijeg, decentraliziranijeg i dinamičnijeg energetskog sustava koji može učinkovito i sigurno apsorbirati više razine proizvodnje iz obnovljivih izvora;

b) razvoj novih inovativnih poslovnih modela; i

c) uključivanje novih aktera u elektroenergetski sustav (proizvođači, opskrbljivači i potrošači, uz operatore skladištenja i agregatore) i fleksibilniji regulatorni okvir koji se može prilagoditi novim potrebama putem regulatornih sigurnih okruženja.

Komponenta promiče ulaganja u inovacije i energetsku učinkovitost te potiče donošenje učinkovitih politika za poticanje inovacija (preporuka za Španjolsku br. 3 iz 2019.). Njime se promiču i javna i privatna ulaganja te potiče zelena tranzicija (preporuka za Španjolsku br. 3 iz 2020.).

Očekuje se da se nijednom mjerom u ovoj komponenti ne nanosi znatna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjera i mjere ublažavanja utvrđene u planu za oporavak i otpornost u skladu s Tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01).

H.1. Opis reformi i ulaganja za programe bespovratne financijske potpore

Reforma 1. (C8.R1) – Poticajni okvir za integraciju obnovljivih izvora energije u energetski sustav: mreže, skladištenje i infrastruktura

Cilj je ove mjere omogućiti transparentan i stabilan regulatorni okvir kojim se stvara sigurnost i omogućuje veća integracija obnovljivih izvora energije u energetski sustav putem ulaganja u mreže, skladištenje i infrastrukturu.

Reforma uključuje dugoročnu strategiju dekarbonizacije za 2050. („ELP 2050”). Cilj je te strategije postaviti temelje za strateški i regulatorni okvir za učinkovitu integraciju obnovljivih izvora energije u fleksibilan i inteligentan energetski sustav. Među ciljevima ELP-a 2050. su: (a) smanjenje emisija stakleničkih plinova za 90 % u odnosu na 1990. (klimatska neutralnost); (b) postizanje 97 % obnovljivih izvora energije u krajnjoj potrošnji energije; i (c) 100 %-tni sustav električne energije iz obnovljivih izvora.

Provedba mjere mora biti dovršena do 31. ožujka 2021.

Reforma 2. (C8.R2) – Strategija skladištenja energije i prilagodba regulatornog okvira za uvođenje skladištenja energije

Cilj je te mjere razviti, odobriti i uvesti regulatorni i strateški okvir za poticanje skladištenja energije. Reformom se osigurava potreban okvir za planirana ulaganja u okviru C8.I1 i C8.I3 koja se odnose na uvođenje skladištenja energije i novih poslovnih modela u energetskoj tranziciji.

Reforma uključuje odobrenje španjolske vlade za strategiju skladištenja energije. Cilj je te strategije osigurati 20 GW skladištenja energije 2030. i 30 GW 2050. godine.

Reforma uključuje tri zakonodavna i regulatorna akta: i. Kraljevski dekret 1183/2020 o uređenju pristupa mreži za skladišne objekte; ii. Okružnica Comisión Nacional de los Mercados y la Competencia 1/2021 za utvrđivanje metodologije i uvjeta za pristup prijenosnim i distribucijskim mrežama postrojenja za proizvodnju električne energije i njihovo priključivanje na te mreže; iii. Rezolucija Comisión Nacional de los Mercados y la Competencia od 10. prosinca 2020. kojom se uređuje sudjelovanje postrojenja za skladištenje energije u pružanju pomoćnih usluga.

Provedba mjere mora biti dovršena do 30. lipnja 2022.

Reforma 3. (C8.R3) – Razvoj regulatornog okvira za usluge agregacije, upravljanja potražnjom i fleksibilnosti

Cilj je te mjere razviti regulatorni okvir potreban za razvoj pametnog i dinamičnog energetskog sustava, uključujući: i. reguliranje usluga upravljanja potražnjom i fleksibilnosti u nacionalnom regulatornom okviru, ii. razvoj regulatornog okvira za obuhvaćanje različitih usluga fleksibilnosti i iii. razvoj okvira za osiguravanje pristupa potrošača podacima o njihovoj potrošnji energije.

Reforma je u skladu s nacionalnim energetskim klimatskim planom, u kojem se izričito prepoznaje potreba za utvrđivanjem tehničkih zahtjeva za sudjelovanje na postojećim tržištima i tržištima u razvoju sudionika koji nude energiju iz obnovljivih izvora, operatora za skladištenje energije i onih koji pružaju usluge odgovora na potražnju.

U nacionalnom energetskom klimatskom planu naglašava se i potreba za razvojem statusa agregatora, posebno neovisnih agregatora, kako bi se olakšalo njihovo sudjelovanje na tržištu. U tu je svrhu reformom predviđeno stvaranje statusa neovisnog agregatora potražnje Kraljevskim dekretom sa zakonskom snagom 23/2020 kako bi se omogućio ulazak novih sudionika na maloprodajno tržište.

Osim potpore nacionalnom energetskom klimatskom planu, reformom se također nastoji prenijeti Direktiva (EU) 2019/944 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. lipnja 2019. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije, kojom se utvrđuje obveza osiguravanja sudjelovanja potrošača na tržištima, među ostalim upravljanjem potrošnjom, promicanja sudjelovanja potrošača na pojedinačnoj ili zbirnoj osnovi ili putem neovisnih agregatora te omogućivanja upotrebe fleksibilnosti u distribucijskim mrežama.

Provedba mjere mora biti dovršena do 31. prosinca 2023.

Reforma 4. (C8.R4) – Regulatorna eksperimentalna okruženja ili ispitne platforme

Cilj je ove mjere razviti regulatorne okvire za testiranje u nacionalnom regulatornom okviru, omogućujući uvođenje novih proizvoda ili tehnoloških rješenja, iznimaka ili regulatornih zaštitnih mjera kako bi se olakšalo istraživanje i inovacije u energetskom sektoru. Reforma je izravno povezana s reformom C8.R3 i ulaganjem C8.I3.

Regulatorni okviri za testiranje industriji omogućuju ispitivanje novih tehnologija, sustava i usluga povezanih s fleksibilnošću, upravljanjem potrošnjom i skladištenjem energije u sigurnom okruženju u kojem zainteresirane strane mogu naići na inovativna rješenja, a da pritom ne podliježu preventivnim regulatornim zahtjevima. Osim toga, u okvirima za testiranje se mora osigurati dvosmjerni regulatorni dijalog između uprave i regulatora, koji ubrzava i olakšava preispitivanje postojećih propisa i prilagođava ih ulasku novih subjekata na tržište. Očekuje se da će se time olakšati osnivanje tehnoloških novoosnovanih poduzeća tako što će im se pružiti prilika da testiraju svoje poslovne modele.

Reforma uključuje donošenje kraljevskog dekreta o razvoju regulatornih okvira za testiranje kako bi se omogućio razvoj novih pilot-projekata u cilju poticanja istraživanja i inovacija u sektoru električne energije.

Provedba mjere mora biti dovršena do 30. lipnja 2023.

Ulaganje 1 (C8.I1) – Uvođenje skladištenja energije

Cilj je ove mjere uvođenje skladištenja energije pokretanjem inicijativa za potporu i ulaganja u tri glavna područja:

a) razvoj skladištenja velikih razmjera. Opsežna pohrana potrebna je za integraciju veće količine proizvodnje iz obnovljivih izvora i pružanje usluga sustavu, od regulacije frekvencije, potpore na stajanci (fleksibilnost) ili crnog starta;
b) promicanje skladištenja iza brojila i integrirano na sektorskoj razini. Tehnologije koje stoje iza brojila mogu uključivati vlastita postrojenja za potrošnju, litijske baterije i sustave za pohranu topline; i
c) javna inicijativa za stvaranje otvorenog zelenog klastera za tehnološki i industrijski razvoj skladištenja u Španjolskoj kako bi se mobilizirala i integrirala različita poduzeća u energetski sektor i druge industrijske sektore oko skladištenja, čime bi se ojačali industrijski i tehnološki kapaciteti zemlje.

Predložena ulaganja podupiru se u okviru utvrđenom reformama ove komponente, posebno reformama C8.R1 i C8.R2, kojima se osigurava pravna i strateška osnova za učinkovito uvođenje skladištenja energije.

Mjera se provodi putem inovativnih projekata skladištenja koji doprinose energetskoj tranziciji, posebno kako bi se osigurala nova fleksibilnost energetskom sektoru, uključujući integraciju obnovljivih izvora energije. Najmanje pet inovativnih projekata skladištenja mora biti operativno ili se mora ugraditi ukupni kapacitet od najmanje 600 MW (ili ekvivalent ukupne opskrbe energijom (MWh)).

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

Ulaganje 2 (C8.I2) – Digitalizacija mreža

Tom se mjerom pruža potpora ulaganjima povezanima s digitalizacijom distribucijskih mreža kako bi ih se uskladilo sa zahtjevima potrebnima za provedbu energetske tranzicije. Potreba za digitalizacijom elektroenergetskih mreža dio je Direktive (EU) 2019/944 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. lipnja 2019. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije, u kojoj se navodi da bi države članice trebale poticati modernizaciju mreža, primjerice uvođenjem pametnih mreža. Digitalizacija mreža nužna je za unapređenje transformacije energetskog sustava uz veću prisutnost obnovljivih izvora energije kako bi se uspostavio siguran i otporan elektroenergetski sustav. Od posebne je važnosti u područjima koja se nalaze izvan poluotoka i koja su obilježena većom osjetljivošću i energetskom ovisnošću.

Opći je cilj mjere povećati konkurentnost električne energije, ubrzavajući elektrifikaciju gospodarstva. U tu svrhu mjerom se osigurava početni mehanizam potpore kako bi se maksimalno iskoristio potencijal digitalizacije mreža: i. smanjenje gubitaka i izljeva energije iz obnovljivih izvora ii. poticanje sudjelovanja potražnje u upravljanju elektroenergetskim sustavom i iii. optimizacija konfiguracije mreže.

Mjera obuhvaća dodjelu najmanje 35 inovativnih projekata digitalizacije (za pametnu distribuciju električne energije) distribucijskim poduzećima.

Provedba ulaganja dovršava se do 31. prosinca 2023.

Ulaganje 3 (C8.I3) – Novi poslovni modeli u energetskoj tranziciji

Ta se mjera sastoji od ulaganja i potpornih mehanizama usmjerenih na poticanje novih poslovnih modela za tranziciju u vezi s uvođenjem skladištenja energije, kao i upravljanje drugim životnim vijekom i recikliranje, upravljanje potražnjom, agregatore, usluge fleksibilnosti, pristup podacima i eksperimentalna okruženja. Ta mjera posebno obuhvaća:

a) potpora za uvođenje agregatora na nacionalnom tržištu električne energije, s posebnim naglaskom na neovisne agregatore postavljanjem opreme za mjerenje u stvarnom vremenu (zasebno mjerenje) te kontrolnih i komunikacijskih centara, kao i promicanjem platformi za okupljanje;
b) uvođenje skladištenja duž cijelog vrijednosnog lanca;
c) potpora projektima upravljanja potražnjom u različitim profilima potrošača (velika industrija, MSP-ovi, zajednice energije iz obnovljivih izvora/građanske energetske zajednice, agregatori itd.);
d) pozive na podnošenje prijava za regulatorne testne platforme u obliku izravnih, konkurentnih potpora ili sporazuma o suradnji; i
e) potpore novoosnovanim poduzećima ili inovativnim inicijativama u području energetike.

Ulaganje je usko povezano s reformom C8.R4, čiji je cilj razvoj regulatornih sigurnih okruženja za inovativne projekte. Temelji se i na strateškom i regulatornom okviru koji je definiran drugim reformama, prije svega reformi C8.R3.

Očekuje se da će se oko 20 projekata dodijeliti za promicanje novih poslovnih modela za energetsku tranziciju, uključujući pametno mjerenje, skladištenje, upravljanje potrošnjom, usluge fleksibilnosti i podatke.

Provedba ulaganja dovršava se do 31. prosinca 2023.

H.2. Ključne etape, ciljne vrijednosti, pokazatelji i vremenski raspored za praćenje i provedbu programa bespovratne financijske potpore

Vidjeti tablicu u nastavku. Polazni datum za sve pokazatelje jest 1. veljače 2020., osim ako je u opisu mjere navedeno drukčije. Iznosi u tablici ne uključuju PDV.

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
121.	C8.R1	M	Odobrenje dugoročne strategije dekarbonizacije („ELP2050").	Odobrenje Vijeća ministara				Q1	2021.	Odobrenje dugoročne strategije dekarbonizacije („ELP2050"). Programom ELP50 utvrđuje se osnova za definiranje strateškog i regulatornog okvira za učinkovitu integraciju obnovljivih izvora energije u fleksibilan i inteligentan energetski sustav koji treba tumačiti u kontekstu šireg pristupa utvrđenog u NECP-u.
122.	C8.R2	M	Stupanje na snagu planskih, zakonodavnih i regulatornih reformi za promicanje razvoja rješenja za skladištenje energije.	Odredbe zakonskih i regulatornih mjera o stupanju na snagu				Q2	2021.	Stupanje na snagu planskih, zakonodavnih i regulatornih reformi za promicanje razvoja rješenja za skladištenje energije: a) odobrenje strategije Vijeća ministara za skladištenje energije s ciljem poticanja uvođenja skladištenja energije s pomoću 66 posebnih mjera grupiranih u deset smjerova djelovanja uključenih u Strategiju. Cilj je osigurati 20 GW skladištenja energije 2030. i 30 GW 2050.; b) objava u SL-u Kraljevskog dekreta 1183/2020 o uređenju pristupa mreži za skladišne objekte; c) objava u SL-u Okružnice Comisión Nacional de los Mercados y la Competencia 1/2021 za utvrđivanje metodologije i uvjeta za pristup prijenosnim i distribucijskim mrežama postrojenja za proizvodnju električne energije i njihovo priključivanje na te mreže; d) objava u SL-u Rezolucije od 10. prosinca 2020. kojom se uređuje sudjelovanje postrojenja za skladištenje energije u pružanju pomoćnih usluga
123.	C8.R3	M	Stupanje na snagu regulatornih mjera za integraciju fleksibilnosti i upravljanja potrošnjom.	Odredbe zakonskih i regulatornih mjera o stupanju na snagu				Q4	2023.	Razvoj regulatornog okvira za integraciju fleksibilnosti i upravljanja potrošnjom putem sljedećih mjera. a) objava Rezolucije od 10. prosinca 2020. koju je objavio Comisión Nacional de los Mercados y la Competencia kojom se prilagođavaju određeni operativni postupci za sudjelovanje u uslugama uravnoteženja. b) donošenje zakonodavstva kojim se u potpunosti prenosi Direktiva 2019/944 c) donošenje RDL23/2020 radi stvaranja statusa neovisnog agregatora
124.	C8.R4	M	Stupanje na snagu mjera za promicanje regulatornih sigurnih okruženja za poticanje istraživanja i inovacija u sektoru električne energije.	Odredbe kraljevskog dekreta o stupanju na snagu				Q2	2022.	Reforma uključuje donošenje i stupanje na snagu kraljevskog dekreta o razvoju regulatornih sigurnih okruženja kako bi se omogućio razvoj novih pilot-projekata u cilju poticanja istraživanja i inovacija u sektoru električne energije. Regulatorna eksperimentalna okruženja industriji omogućuju ispitivanje novih tehnologija, sustava i usluga povezanih s fleksibilnošću, upravljanjem potrošnjom i skladištenjem energije u sigurnom okruženju u kojem zainteresirane strane mogu naići na inovativna rješenja, a da pritom ne podliježu preventivnim regulatornim zahtjevima. Osim toga, time se osigurava dvosmjeran regulatorni dijalog između uprave i regulatora, koji ubrzava i olakšava preispitivanje postojećih propisa te ih prilagođava ulasku novih subjekata na tržište, potičući osnivanje tehnoloških start-up poduzeća pružajući im priliku da testiraju svoje poslovne modele.
125.	C8.I1	T	Dodjela inovativnih projekata skladištenja	-	Broj	0	5	Q4	2023.	Dodijeljeno je najmanje pet inovativnih projekata skladištenja koji odgovaraju ukupnom instaliranom kapacitetu od najmanje 600 MW ili ekvivalentu ukupne

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
										opskrbe energijom (MWh).
126.	C8.I1	T	Inovativni projekti skladištenja u funkciji	-	Broj	0	5	Q2	2026.	Najmanje pet inovativnih projekata skladištenja koji su u funkciji, što odgovara ukupnom instaliranom kapacitetu od najmanje 600 MW ili ekvivalentu ukupne opskrbe energijom (MWh).
127.	C8.I2	T	Inovativni projekti digitalizacije za distribuciju električne energije	-	Broj	0	35	Q4	2023.	Najmanje 35 inovativnih projekata digitalizacije (uključujući automatizaciju mreže) dodijeljenih distribucijskim poduzećima, u skladu sa značajkama i definicijama utvrđenima u Okružnici 6/2019 Comisión Nacional de los Mercados y la Competencia.
128.	C8.I3	T	Projekti za promicanje novih poslovnih modela za energetsku tranziciju	-	Broj	0	18	Q4	2023.	Najmanje 18 projekata kojima se promiču novi poslovni modeli za energetsku tranziciju, uključujući pametno mjerenje, skladištenje, upravljanje potrošnjom, usluge fleksibilnosti i podatke.

I. KOMPONENTA 09.: OBNOVLJIVI VODIK

Španjolskim nacionalnim energetskim i klimatskim planom za razdoblje 2021.–2030. emisije stakleničkih plinova nastoje se smanjiti za 23 % u odnosu na 1990. U tom je kontekstu glavni cilj komponente 9. plana za oporavak i otpornost Španjolske razvoj tehnologija vodika iz obnovljivih izvora:

a. kao način pohrane energije radi upravljanja razlikama između ponude i potražnje električne energije, pružajući fleksibilnost elektroenergetskom sustavu;
b. promicanjem njihova razvoja i konsolidacije u cijelom industrijskom vrijednosnom lancu, s obzirom na to da te tehnologije trenutačno nisu spremne za djelovanje po tržišnim uvjetima;
c. podupiranjem njihove integracije u krajnju uporabu, uključujući zamjenu vodika iz fosilnih goriva u industriji; i
d. razvojem zelenih vještina.

Ova komponenta plana za oporavak i otpornost Španjolske odnosi se na preporuke za Španjolsku za promicanje ulaganja u inovacije i energetsku učinkovitost (preporuka za Španjolsku br. 3 iz 2019.) i poticanje zelene tranzicije (preporuka za Španjolsku br. 3 iz 2020.).

Komponenta je dio strategije za obnovljivu energiju na kojoj se temelji komponenta 1 i komponenta 6 (uporaba vodika za mobilnost i promet), komponenta 7 (proizvodnja energije iz obnovljivih izvora) i komponenta 8 (skladištenje i pametne mreže) plana za oporavak i otpornost Španjolske.

Očekuje se da se nijednom mjerom u ovoj komponenti ne nanosi znatna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjera i mjere ublažavanja utvrđene u planu za oporavak i otpornost u skladu s Tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01).

I.1. Opis reformi i ulaganja za programe bespovratne financijske potpore

Reforma 1. (C9.R1) – Plan za vodik

Tom se mjerom pruža okvir za razvoj vodika iz obnovljivih izvora u Španjolskoj („plan za vodik”). U tu svrhu utvrđuju se ciljevi koje treba ostvariti do 2030. u pogledu instaliranog kapaciteta po sektorima (industrija i promet). Vijeće ministara odobrilo je plan za vodik u listopadu 2020. Mjerom se utvrđuju i konkretni načini potpore provedbi plana osiguravanjem opskrbe elektrolizatora za dobivanje vodika energijom iz obnovljivih izvora. Povezane regulatorne mjere uključuju i. uspostavu regulatornog instrumenta koji uključuje imenovanje i upravljanje nacionalnim tijelima koja izdaju jamstva o podrijetlu za obnovljive plinove, uključujući vodik iz obnovljivih izvora; i ii. regulatorni mehanizam kojim se utvrđuje kako se provjerava podrijetlo vodika iz obnovljivih izvora.

Ta reforma mora biti dovršena do 30. lipnja 2022.

Ulaganje 1 (C9.I1) – Obnovljivi vodik, projekt zemlje

Cilj je te mjere pridonijeti provedbi plana za vodik u četiri smjera djelovanja.

Prvi je jačanje znanja i inovativnog lanca vrijednosti u Španjolskoj, s posebnim naglaskom na MSP-ove. S obzirom na ranu razinu tehnološke spremnosti te tehnologije, ovom se mjerom predviđa potreba za potporom najmanje deset MSP-ova u jačanju postojećeg španjolskog vrijednosnog lanca jačanjem jedne od sljedećih aktivnosti ili više njih: proizvodne sposobnosti, vještine, konkurentnost, prijenos znanja i tehnologije i/ili međunarodna dimenzija. Mjera je usmjerena i na pet tehnoloških dostignuća ili prototipova (kao što su elektrolizatori, kompresori, posude za skladištenje, gorivne ćelije i prometni sustavi koji se temelje na H2), uključujući razvoj „prvih sustava svoje vrste” za

potporu validaciji novih proširenih projekata ili prototipova povezanih s proizvodnjom, distribucijom logistike ili potrošnjom vodika. Osim toga, mjera obuhvaća najmanje deset intervencija usmjerenih na poboljšanje ispitnih objekata ili uvođenje novih proizvodnih linija ključnih tehnologija razvoja ili sustava u lancu opskrbe vodikom, kao što su elektrolizatori ili gorivne ćelije. Oni moraju: i. poboljšati objekte ili laboratorije za ispitivanje povezane s istraživanjem, razvojem i inovacijama i/ili pripadajuću opremu; ili ii. poboljšati objekte i/ili nabavu nove opreme (kao što su alatni strojevi) za proizvodnju sustava, opreme ili sastavnih dijelova povezanih s vodikom i gorivnim ćelijama.

Drugim pravcem djelovanja nastoje se uspostaviti dva klastera vodika iz obnovljivih izvora koji uključuju opsežnu proizvodnju, preradu i potrošnju. Cilj je barem jednog od tih klastera integrirati obnovljivi elektrolizator za dobivanje vodika visokog kapaciteta koji izravno opskrbljuje lokalne industrijske potrošače vodikom. Elektrolizator se napaja električnom energijom iz obnovljivih izvora. Dobiveni vodik integrira se u industrijske procese i lance opskrbe poduzeća (uključujući prilagodbu i preusmjeravanje poslovnih modela s potrošnje vodika iz fosilnih goriva) kako bi se zamijenilo najmanje 5 % njihove godišnje potrošnje vodika iz fosilnih goriva. Ukupni proizvodni kapacitet svih elektrolizatora iznosi najmanje 500 MW.

U okviru treće linije djelovanja očekuje se potpora uvođenju vodika u nizu (najmanje deset) drugih pionirskih projekata manjih razmjera od klastera. Njima se obnovljiv vodik uvodi izvan jedinstvenog industrijskog čvorišta u izolirane energetske sustave koji omogućuju integraciju vodika iz obnovljivih izvora u područja kao što je promet. Očekuje se da će te intervencije obuhvaćati proizvodnju, distribuciju i potrošnju vodika iz obnovljivih izvora, čime će se povećati pokrivenost različitih sektora i dijelova španjolskog državnog područja.

Naposljetku, mjerom se nastoji promicati vodik kao dio šire strategije EU-a za razvoj vrijednosnog lanca Unije. Kao rezultat toga, određena poduzeća koja su primila potporu u okviru mjere mogu, zajedno s poduzećima iz drugih država članica, postati dio planiranog vodikovog IPCEI-ja, na temelju odgovarajućeg okvira za suradnju unutar Unije u cilju integracije nacionalnih lanaca vrijednosti radi tržišnog natjecanja.

Očekuje se da se tom mjerom ne nanosi znatna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjere i olakšavajuće korake utvrđene u planu za oporavak i otpornost u skladu s Tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01). Integracija vodika iz obnovljivih izvora posebno promiče elektrifikaciju industrijskih procesa.

Djelovanja u okviru ovog ulaganja moraju biti dovršena do 30. lipnja 2026.

I.2. Ključne etape, ciljne vrijednosti, pokazatelji i vremenski raspored za praćenje i provedbu programa bespovratne financijske potpore

Vidjeti tablicu u nastavku. Polazni datum za sve pokazatelje jest 1. veljače 2020., osim ako je u opisu mjere navedeno drukčije. Iznosi u tablici ne uključuju PDV.

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
129	C9.R1	M	Plan za vodik	Odobrenje Vijeća ministara				Q4	2020.	Odobrenje plana za vodik od strane Vijeća ministara. Planom za vodik utvrđuju se smjernice koje je Španjolska definirala za razvoj sektora vodika iz obnovljivih izvora. U tu se svrhu utvrđuju ciljevi koje treba ostvariti u pogledu instaliranog kapaciteta, industrije i mobilnosti do 2030.
130.	C9.R1	M	Stupanje na snagu uredbe o uspostavi jamstava o podrijetlu za obnovljive plinove	Odredba uredbe o stupanju na snagu uredbe				Q2	2022.	Stupanje na snagu uredbe o uspostavi nacionalnog sustava jamstava o podrijetlu za plinove iz obnovljivih izvora, uključujući vodik iz obnovljivih izvora, kojim se osigurava 100 % energije iz obnovljivih izvora. Sustav koji se uspostavlja regulatornim instrumentom uključuje imenovanje nacionalnih tijela izdavatelja i donošenje njihova upravljanja; te regulatorni mehanizam kojim se utvrđuje kako se provjerava obnovljivo podrijetlo vodika.
131.	C9.I1	T	Financiranje MSP-ova za jačanje vrijednosnog lanca vodika		Broj	0	10	Q2	2023.	Najmanje deset MSP-ova financiralo je jačanje postojećeg španjolskog vrijednosnog lanca vodika poboljšanjem jedne od sljedećih značajki ili više njih: proizvodne sposobnosti, vještine, konkurentnost, prijenos znanja i tehnologija, međunarodna dimenzija.
132.	C9.I1	T	Tehnološki razvoj vrijednosnog lanca vodika iz obnovljivih izvora		Broj	0	5	Q4	2023.	Financirano je najmanje pet tehnoloških dostignuća ili prototipova u cijelom vrijednosnom lancu vodika iz obnovljivih izvora. Oni (kao što su elektrolizatori, kompresori, posude za pohranu, transportni sustavi na bazi gorivih ćelija i vodika) mogu uključivati razvoj prototipa kako bi se omogućila validacija novog naprednog dizajna ili prototipa povezanog s proizvodnjom, logistikom i potrošnjom vodika.
133.	C9.I1	T	Pogoni za proizvodnju vodika iz obnovljivih izvora (ili doline)		Broj	0	2	Q4	2023.	Financirana su najmanje dva klastera vodika iz obnovljivih izvora (ili doline) za sektorsku integraciju. Klasteri ili velike doline vodika koncentriraju i lokalno integriraju opskrbu, distribuciju (logistiku) i potražnju za obnovljivim vodikom na posebnim lokacijama kako bi se istisnuli sivi vodik i fosilna goriva.
134.	C9.I1	T	Pionirski projekti u području vodika		Broj	0	10	Q4	2023.	Financirano je najmanje deset pionirskih projekata. To uključuje integrirane projekte koji obuhvaćaju proizvodnju, distribuciju i potrošnju vodika iz obnovljivih izvora na lokacijama različitima od klastera. Projekti mogu uključivati integraciju drugih potrebnih aktivnosti, kao što su istraživanje temeljeno na znanju i osposobljavanje.
135.	C9.I1	T	Objekti za ispitivanje ili novi proizvodni vodovi.		Broj	0	10	Q4	2023.	Financirano je najmanje deset intervencija usmjerenih na poboljšanje objekata za ispitivanje ili uvođenje novih proizvodnih linija. Intervencijama se mora: 1. poboljšati objekte ili laboratorije za ispitivanje povezane s istraživanjem, razvojem i inovacijama i/ili pripadajuću opremu; ili 2. poboljšati objekte i/ili nabavu nove opreme (kao što su alatni strojevi) ili tehnika za proizvodnju sustava, opreme ili sastavnih dijelova povezanih s vodikom i gorivnim ćelijama.
136.	C9.I1	T	Odobreni kapacitet elektrolizatora		Broj (MW)	0	500	Q2	2026.	Najmanje 500 MW ukupnog odobrenog kapaciteta elektrolizatora, uključujući dopunsku infrastrukturu. Akreditacija na jedan od sljedeća tri načina: unos u registar nacionalnog sustava

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
										jamstava o podrijetlu obnovljivih plinova ili administrativno odobrenje postrojenja koje je izdalo nadležno tijelo ili konačna odluka o ulaganju (FID) koju je dostavio korisnik.

J. KOMPONENTA 10.: PRAVEDNA TRANZICIJA

Ova komponenta plana za oporavak i otpornost Španjolske bavi se gospodarskim i socijalnim učinkom u geografskim područjima pogođenima zatvaranjem rudnika ugljena i elektrana na ugljen/nuklearnih elektrana, što je dodatno pogoršano učinkom pandemije COVID-a i zatvaranjem termoelektrana. Dodatni je cilj promijeniti model proizvodnje i potaknuti preobrazbu kojom se podupire otporniji gospodarski i socijalni model područja u budućnosti. Strategija je osmišljena usporedno sa španjolskim teritorijalnim planom Fonda za pravednu tranziciju (FPT), koji bi trebao imati šire područje primjene, dulje trajanje i veću stratešku usmjerenost na poslovni razvoj i potporu.

Tom se komponentom pridonosi rješavanju preporuka za Španjolsku koje se odnose na potporu zapošljavanju mjerama za očuvanje radnih mjesta, učinkovitim poticajima za zapošljavanje i razvoj vještina (preporuka za Španjolsku br. 2 iz 2020.); promicanje javnih i privatnih ulaganja kojima se potiče zelena tranzicija (preporuka za Španjolsku br. 3 iz 2020.) te jačanje suradnje na svim razinama vlasti (preporuka za Španjolsku br. 4 iz 2019.).

Očekuje se da se nijednom mjerom u ovoj komponenti ne nanosi znatna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjera i mjere ublažavanja utvrđene u planu za oporavak i otpornost u skladu s Tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01).

J.1. Opis reformi i ulaganja za programe bespovratne financijske potpore

Reforma 1. (C10.R1) – Protokoli za pravednu tranziciju

Vlada je u veljači 2020. odobrila Strategiju za pravednu tranziciju kako je navedena u Nacionalnom energetskom i klimatskom planu. U kontekstu ove strategije i u okviru plana za oporavak i otpornost Španjolske ovom se reformom uspostavlja 12 protokola za pravednu tranziciju kojima je obuhvaćeno svako područje pogođeno zatvaranjem rudnika ugljena i elektrana na ugljen. Svaki protokol Fonda za pravednu tranziciju obuhvaća barem područje pogođeno zatvaranjem elektrane na ugljen. Protokolima se utvrđuju sveobuhvatni i detaljni teritorijalni akcijski planovi kao alati za ekološku, gospodarsku i socijalnu održivost pogođenih područja. Naglasak je, među ostalim, na održavanju i stvaranju radnih mjesta, promicanju diversifikacije i specijalizacije, povećanju privlačnosti područja za borbu protiv depopulacije i obnovi okoliša zemljišta. Ti protokoli uključuju suradnju relevantnih lokalnih aktera (javnih i privatnih, uključujući poduzeća, socijalne partnere, obrazovni sektor, nevladine organizacije itd.).

Ta reforma uključuje i osnivanje Instituta za pravednu tranziciju. Cilj je Instituta utvrditi i donijeti mjere kojima se jamči pravedno postupanje prema radnicima i područjima na koje utječe prijelaz na niskougljično gospodarstvo, smanjenje negativnih učinaka na zapošljavanje i stanovništvo tih područja na najmanju moguću mjeru te optimiziranje mogućnosti procesa transformacije. Glavne su funkcije Instituta promicanje oblikovanja industrijskih politika, istraživanja i razvoja, promicanja gospodarske aktivnosti, zapošljavanja i stručnog osposobljavanja.

Mjera uključuje i osnivanje savjetodavnog vijeća koje se sastoji od predstavnika ministarstava i predstavnika lokalnih i regionalnih vlasti, a koje pruža savjete i procjenjuje učinak politika pravedne tranzicije.

Provedba mjere mora biti dovršena do 30. lipnja 2023.

Ulaganje 1 (C10.I1) – Ulaganja u pravednu tranziciju

Protokoli o pravednoj tranziciji popraćeni su ulaganjima na državnim područjima radi:

a) otvaranja radnih mjesta i podupiranja kratkoročnih aktivnosti;

b) ubrzanja promjena usmjeravanjem na manje pilot-projekte koji bi se, ako se smatraju uspješnima, povećali u kontekstu FPT-a; i

c) poticanja gospodarskog razvoja, čime se doprinosi socijalnoj i teritorijalnoj koheziji.

Projekti su usmjereni na četiri posebna područja:

i. planovi za obnovu okoliša (npr. ponovno pošumljavanje ili obnova vegetacije) zatvorenih ili napuštenih rudarskih lokacija i degradiranog zemljišta u blizini termalnih ili nuklearnih elektrana, koji obuhvaćaju najmanje 2 000 hektara obnovljenog zemljišta. U okviru tih planova potrebno je rastaviti postrojenja i rudarske objekte, a tlo treba obnoviti i podvrgnuti procesima ponovnog pošumljavanja ili obnove vegetacije, postrojenjima za obnovljivu energiju ili ekološki alternativnom gospodarskom razvoju;

ii. najmanje 100 ekoloških, digitalnih i socijalnih infrastrukturnih projekata u općinama i područjima u tranziciji na niskougljično gospodarstvo, za ukupna financijska ulaganja u iznosu od najmanje 91 000 000 EUR. Projekti obuhvaćaju niz područja, uključujući sljedeća: sanacija infrastrukture i javnih zgrada; inovativni projekti za komunikaciju između općina ili područja s izoliranim stanovništvom na temelju održivih rješenja za mobilnost te oporavka i alternativne uporabe postojeće prometne infrastrukture; sanacija javne infrastrukture kojom se podupire kružno gospodarstvo, uključujući kompozitna postrojenja u zajednici, centre za gospodarenje otpadom; ekološki projekti za obnovu i poboljšanje područja u javnom vlasništvu (kao što su rezervati, riječni prolazi ili pristaništa i područja za tumačenje prirode); digitalna infrastruktura i usluge za razvoj zadruga ekoloških proizvoda ili programa zajednice za zajedničku kupnju i prodaju putem interneta;

iii. potpora dvama projektima u području istraživanja, razvoja i inovacija u području skladištenja energije i zelenog vodika. Projektima se prilagođavaju postrojenja i laboratoriji CIUDEN-a (Ciudad de la Energía) – vladina zaklada RDI osnovana u Bierzu (Leon) pridružena Institutu za pravednu tranziciju i ovisno o lokaciji Ministarstva ekološke tranzicije i demografskih promjena – za dva projekta istraživanja, razvoja i inovacija u području proizvodnje zelenog vodika i skladištenja energije; i

iv. potpora prekvalifikaciji i povećanju zapošljivosti radnika i osoba pogođenih prijelazom na niskougljično gospodarstvo, pri čemu najmanje 4 000 osoba prima personaliziranu pomoć pri traženju posla i oblicima prekvalifikacije. Pomoć pri prekvalifikaciji trebala bi obuhvaćati barem sljedeća područja: postavljanje i slanje poruka o obnovljivoj energiji (vjetroenergija i fotonaponska energija), obnova i upravljanje okolišem i/ili integrirana energetska obnova stambenih jedinica.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

J.2. Ključne etape, ciljne vrijednosti, pokazatelji i vremenski raspored za praćenje i provedbu programa bespovratne financijske potpore

Vidjeti tablicu u nastavku. Polazni datum za sve pokazatelje jest 1. veljače 2020., osim ako je u opisu mjere navedeno drukčije. Iznosi u tablici ne uključuju PDV.

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
137	C10.R1	M	Osnivanje Instituta za Fond za pravednu tranziciju	Objava u SL-u				Q1	2020.	Kraljevskim dekretom 500/2020 o osnivanju Instituta za Fond za pravednu tranziciju. Cilj je Instituta utvrditi i donijeti mjere koje se temelje na solidarnosti i kojima se jamči pravedno postupanje prema radnicima i područjima pogođenima prijelazom na niskougljično gospodarstvo, smanjenje negativnih učinaka na zapošljavanje i stanovništvo tih područja na najmanju moguću mjeru te optimizacija mogućnosti procesa transformacije.
138.	C10.R1	T	Protokoli za pravednu tranziciju	-	Broj	0	12	Q2	2023.	Nakon participativnog procesa na *web*-mjestu za pravednu tranziciju objavljeno je 12 protokola za pravednu tranziciju, koji uključuju obveze u pogledu zapošljavanja, obnove okoliša te gospodarskog i socijalnog razvoja za lokalno stanovništvo u 12 pogođenih područja. Svaki protokol Fonda za pravednu tranziciju obuhvaća barem područje pogođeno zatvaranjem elektrane na ugljen.
139.	C10.I1	M	Program potpore za osposobljavanje u okviru „pravednog prijelaza” i potpora za gospodarski razvoj pravednih tranzicijskih područja	Objava u SL-u				Q4	2021.	Objava u Službenom listu: (a) odluke o odobrenju regulatornog okvira za program pomoći za „pravedni prijelaz” kojim se utvrđuje plan potpore za stručnu kvalifikaciju i integraciju na tržište rada radnika i osoba pogođenih prijelazom na niskougljično gospodarstvo; i (b) odluke o utvrđivanju regulatornih osnova za dodjelu potpora za gospodarski razvoj područja pravedne tranzicije razvojem okolišne, digitalne i socijalne infrastrukture u općinama i područjima u tranziciji prema niskougljičnom gospodarstvu.
140.	C10.I1	T	Potpora okolišnim, digitalnim i socijalnim infrastrukturnim projektima.	-	Broj	0	100	Q4	2022.	Objava dodjele najmanje 91 000 000 EUR u Službenom listu za najmanje 100 okolišnih, digitalnih i socijalnih infrastrukturnih projekata u općinama i područjima u tranziciji prema niskougljičnom gospodarstvu. Tih 100 projekata okolišne, digitalne i socijalne infrastrukture provodi se u općinama i područjima u područjima pravedne tranzicije.
141.	C10.I1	T	Pomoć pri traženju posla i prekvalifikacija nezaposlenih osoba	-	Broj	0	4 000	Q3	2023.	Najmanje 4 000 pojedinaca imalo je koristi od osobne pomoći pri traženju posla i individualnih oblika prekvalifikacije nezaposlenih osoba u područjima pravedne tranzicije. Oblici prekvalifikacije obuhvaćaju barem sljedeća područja: postavljanje i slanje poruka o obnovljivoj energiji (vjetroenergija i fotonaponska energija), obnova i upravljanje okolišem i/ili integrirana energetska obnova stambenih jedinica.
142.	C10.I1	T	Investicijski projekti za prilagodbu industrijskih postrojenja za zeleni vodik i	-	Broj	0	2	Q4	2023.	Završetak dvaju ulagačkih projekata za prilagodbu industrijskih postrojenja budućoj Infraestructura Científica y Técnica Singular (ICTP) za validaciju

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
			skladištenje energije.							proizvodnje zelenog vodika i skladištenja energije. Projektima se prilagođavaju postrojenja i laboratoriji Ciudad de la Energía (CIUDEN) za dva projekta istraživanja, razvoja i inovacija u području proizvodnje zelenog vodika i skladištenja energije.
143.	C10.I1	T	Sanirana zemljišta u zatvorenim rudnicima ugljena ili područjima koja graniče s elektranama.	-	Broj (hektari)	0	2 000	Q2	2026.	Najmanje 2 000 hektara obnovljenog zemljišta u zatvorenim rudnicima ugljena ili područjima koja graniče s termoelektranama ili nuklearnim elektranama. Površina obnovljenog zemljišta u zagađenim područjima, posebno rudnika ugljena ili zemljišta koje graniči s termalnim ili nuklearnim elektranama, u kojima se demontiraju elektrane i rudarski objekti, a tlo se obnavlja i podliježe postupcima ponovnog pošumljavanja ili obnove vegetacije, postrojenjima za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora ili ekološki alternativnom gospodarskom razvoju.

K. KOMPONENTA 11.: MODERNIZACIJA JAVNE UPRAVE

Ova komponenta plana za oporavak i otpornost Španjolske usmjerena je na izazove koji se odnose na javnu upravu, uključujući učinkovitost pravosudnog sustava, administrativne kapacitete i suradnju među različitim razinama vlasti. Cilj joj je modernizacija španjolske javne uprave reformom administrativnih postupaka, javne nabave, pravosuđa, zapošljavanja u javnom sektoru, uključujući kadrovske politike; povećati dostupnost i učinkovitost javnih usluga njihovom dodatnom digitalizacijom; promicanje uštede energije, korištenja obnovljive energije u javnim zgradama i infrastrukturi, poticanje održive mobilnosti javnih službenika; te jačanje administrativnih kapaciteta javnih uprava za praćenje, kontrolu i provedbu javnih politika. Ključne mjere za postizanje tih ciljeva su sljedeće:

a) reformirati središnju, regionalnu i lokalnu javnu upravu poboljšanjem međusobne suradnje, jačanjem okvira javne nabave, evaluacijom javnih politika i poticanjem prijelaza na ugovore za zapošljavanje na neodređeno vrijeme;
b) digitalizacija uprava i procesa s pet prioritetnih projekata u strateškim područjima: pravosuđe, javne službe za zapošljavanje, javnozdravstveni podaci, upravljanje konzulatima i teritorijalna uprava;
c) plan energetske tranzicije središnje države;
d) jačanje administrativnih kapaciteta.

Ovom komponentom plana za oporavak i otpornost Španjolske obuhvaćene su preporuke za Španjolsku za jačanje okvira javne nabave (preporuka za Španjolsku br. 1 iz 2019. i br. 4 iz 2020.), poticanje prijelaza na ugovore na neodređeno vrijeme (preporuka za Španjolsku br. 2 iz 2019.), pojačano financiranje projekata javnih ulaganja na početku razdoblja i usmjeravanje ulaganja na zelenu i digitalnu tranziciju (preporuka za Španjolsku br. 3 iz 2019. i br. 3 iz 2020.) te poboljšanje suradnje među upravama (preporuka za Španjolsku br. 4 iz 2019. i 2020.).

Očekuje se da se nijednom mjerom u ovoj komponenti ne nanosi znatna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjera i mjere ublažavanja utvrđene u planu za oporavak i otpornost u skladu s Tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01).

K.1. Opis reformi i ulaganja za programe bespovratne financijske potpore

Reforma 1. (C11.R1) – Reforma za modernizaciju i digitalizaciju uprave

Ta je mjera izražena u više smjerova djelovanja za uklanjanje nedostataka u politikama zapošljavanja javnih uprava, jačanje suradnje i koordinacije među različitim razinama vlasti te poboljšanje načina na koji središnja vlada provodi javne politike. Kad je riječ o politikama zapošljavanja, cilj je smanjiti stopu zaposlenika na određeno vrijeme u javnoj upravi i ojačati javne kapacitete za zapošljavanje prelaskom na model ljudskih resursa koji se temelji na kompetencijama, među ostalim za potrebe zapošljavanja. Druga je linija djelovanja daljnji razvoj *ex ante* evaluacije politika te povećanje transparentnosti i sudjelovanja građana u donošenju javnih politika. Naposljetku, reformom će se ojačati postojeći instrumenti za suradnju među različitim razinama vlasti u Španjolskoj. Time se jača uloga sektorskih konferencija, postojećih tijela za suradnju s regijama, pojašnjavajući kada mogu postići sporazume o obveznoj usklađenosti. Reformom će se ojačati i Konferencija predsjednika (u kojoj se premijer i predsjednici autonomnih zajednica sastaju na najvišoj razini). Reforma se odnosi i na instrumente zahvaljujući kojima je moguća suradnja između javnih uprava te se njome uspostavlja digitalna međuadministrativna povezanost i interoperabilnost između središnjih i regionalnih vladinih IT platformi.

Provedba te mjere mora biti dovršena do 31. prosinca 2024.

Reforma 2. (C11.R2) – Reforma za jačanje vladavine prava i učinkovitosti pravosudnog sustava

Zakonom 3/2020 od 18. rujna i programom Pravosuđe 2030. utvrđen je plan reforme pravosuđa u Španjolskoj. U tom se kontekstu tom mjerom modernizira pravosudni sustav stupanjem na snagu (uzimajući u obzir „*vacatio legis*" utvrđen u svakom zakonu),

do 31. prosinca 2022.:

(a) Zakona o postupovnoj učinkovitosti, radi skraćivanja trajanja postupaka u svim jurisdikcijama uz istodobno očuvanje postupovnih jamstava građana i uspostavu odgovarajućih alternativnih načina rješavanja sporova;

(b) reforme zakona o kaznenom postupku kako bi se vođenje pravosudne istrage dodijelilo državnim odvjetnicima, umjesto da ga vode istražni suci;

do 31. prosinca 2023.:

(c) Zakona o digitalnoj učinkovitosti, kojim se promiče podatkovna arhitektura za upravljanje informacijama;

(d) Zakona o organizacijskoj učinkovitosti pravosudnog sustava kako bi se izmijenila organizacija pravosudne karte. Mjerom se velik broj prvostupanjskih sudova s jednim sucem zamjenjuje s 431 kolegijalnim tijelom (Tribunales de Instancia) i provodi Sudski ured.

Provedba mjere mora biti dovršena do 31. prosinca 2022.

Reforma 3. (C11.R3) – Reforma za modernizaciju institucionalnog ustroja gospodarskog upravljanja

Tom se mjerom reformiraju aspekti institucionalnog okvira gospodarskog upravljanja, među ostalim ubrzavanjem i promicanjem digitalizacije procesa. To uključuje: a) reformu načina na koji Glavni fond za depozite (Caja General de Depósitos) postupa s jamstvima kako bi postala elektronička; b) osnivanje tijela za zaštitu financijskih klijenata čiji je cilj jamčenje prava financijskih klijenata; c) poboljšanje institucionalnog okvira za sanaciju financijskih institucija putem zakona o izmjeni postojećeg institucionalnog okvira za sanaciju; i d) modernizacija nadzora financijskog i revizijskog područja reformom općeg računovodstvenog plana i Uredbe o reviziji.

Provedba mjere mora biti dovršena do 31. prosinca 2022.

Reforma 4. (C11.R4) – Nacionalna strategija javne nabave

Tom se reformom dovršava provedba reforme javne nabave predviđene Zakonom 9/2017 o ugovorima u javnom sektoru (kao glavni akt o prenošenju Direktive 2014/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o javnoj nabavi i o stavljanju izvan snage Direktive 2004/18/EZ (Tekst značajan za EGP). Time se uspostavlja upravljačka struktura za rješavanje potrebe za dosljednim okvirom javne nabave kojim se osiguravaju transparentnost, učinkoviti mehanizmi kontrole, međupovezanost baza podataka o javnoj nabavi među svim razinama vlasti i koordinacija na svim razinama vlasti radi: i) potpune operativnosti nacionalnog ureda za evaluaciju ii) donošenja nacionalne strategije javne nabave.

Španjolska je već osnovala neovisan Ured za regulaciju i nadzor javne nabave i Nacionalni ured za evaluaciju. Tom reformom rješavaju se i problemi povezani s ograničenim pružanjem informacija i baza podataka o javnoj nabavi, kao i nedostatci u strukturi ugovora o javnoj nabavi. U tu svrhu reformom se: a) poboljšati učinkovitost javne nabave (procesi, rezultati, podaci i informacije); b) promicati profesionalizaciju aktera (u skladu s preporukom Komisije iz listopada 2017.); c) poboljšati pristup MSP-ova; i d) jačati pravni okvir za digitalnu javnu nabavu.

Provedba mjere mora biti dovršena do 31. prosinca 2022.

Reforma 5. (C11.R5) – Administrativni kapaciteti

Tom se reformom modernizira unutarnje funkcioniranje javnih uprava kako bi se poboljšala provedba plana za oporavak i otpornost Španjolske kako bi se ostvario dugotrajan učinak na provedbu budućih reformi i ulaganja španjolske javne uprave. Općenito, zajedno s ulaganjem 5, reformira kapacitet javnih uprava kako bi se osigurala pravilna provedba Plana za oporavak i otpornost. To podrazumijeva stvaranje integriranog informacijskog sustava i sustava upravljanja; razvoj aktivnosti osposobljavanja za one koji su uključeni u Plan za oporavak i otpornost; te provođenje komunikacijske aktivnosti namijenjene potencijalnim sudionicima i korisnicima plana za oporavak i otpornost, kao i poduzećima i kućanstvima općenito, kako bi postali svjesni mogućnosti koje nudi plan za oporavak i otpornost.

Upravljanje, izvješćivanje i praćenje mjera uključenih u plan za oporavak i otpornost provode se s pomoću novog modela administrativnog i financijskog upravljanja kako bi se osigurala pravilna provedba mjera utvrđenih u Planu za oporavak i otpornost. Taj jedinstveni model centralizirat će se u Glavnom tajništvu za europske fondove i upotrebljavati u ministarstvima koja izvješćuju, njihovim odgovarajućim odjelima IKT-a i, po mogućnosti, ravnopravnim upravama u regijama (autonomne zajednice). U tu je svrhu središnja vlada donijela Kraljevski dekret sa zakonskom snagom 36/2020.

Provedba mjere mora biti dovršena do 30. rujna 2021.

Ulaganje 1 (C11.I1) – Modernizacija opće državne uprave

Mjere u okviru ulaganja u C11.I1 i C11.I3 razvijaju se u skladu s istim načelima, pri čemu je I1 usmjeren na središnju državu, a I3 na regionalne i lokalne vlasti. Za sve navedene subjekte poduzima se sljedeće:

a) administracija usmjerenu na građane, poboljšanje digitalnih javnih usluga koje se pružaju građanima i poduzećima i provedbene mjere u skladu sa Španjolskom Digitalnom agendom do 2025.;

b) pametne operacije i upravljanje podacima, poboljšanje kvalitete i učinkovitosti upravljanja uslugama javne uprave (tj. javna nabava), uključujući protok podataka, upotrebom tehnologija pametne automatizacije i digitalne infrastrukture;

c) digitalne infrastrukture i kibersigurnost, čiji je cilj osiguravanje tehnološke infrastrukture španjolske javne uprave potrebne za njihovu modernizaciju. Kad je riječ o kibersigurnosti, tom se mjerom osniva Centar za kibersigurnosne operacije za cijelu Opću državnu upravu i njezine javne agencije radi zaštite od kibersigurnosnih prijetnji.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

Ulaganje 2 (C11.I2) – Posebni projekti za digitalizaciju središnje države

To ulaganje vodi do općenitijeg usvajanja digitalizacije i razvoja digitalnih usluga u cijeloj javnoj upravi. Područja politike za provedbu digitalne transformacije su:

a) zdravstveni sustav. Ulaganjem se poboljšava interoperabilnost između središnje vlasti i autonomnih zajednica, kao i promicanjem analize podataka;
b) pravosudni sustav. Ulaganjem se građanima i pravnim subjektima pružaju digitalni alati za bolje upravljanje odnosom s pravosuđem;
c) javne službe za zapošljavanje. Ulaganjem se ažuriraju IT sustavi na kojima se temelji upravljanje aktivnim politikama tržišta rada;
d) uključenost, socijalna sigurnost i migracije. Ulaganje će nadležnom ministarstvu osigurati digitalne alate kojima se olakšava provedba relevantnih politika za skupine u

najnepovoljnijem položaju, kao i korištenje informacija za razvoj dodatnih korektivnih mjera ili mjera ublažavanja;

e) konzularne usluge. Ulaganjem se poboljšava pristup digitalnim uslugama španjolske javne uprave i Španjolcima s boravištem u inozemstvu i stranim državljanima koji žive u Španjolskoj;

f) pilot-inicijativa u području sigurnosti i poljoprivrede.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

Ulaganje 3 (C11.I3) – Digitalna transformacija i modernizacija Ministarstva teritorijalne politike i javne službe te uprave autonomnih zajednica i lokalnih vlasti

Mjere u okviru ovog ulaganja slijede ista načela opisana u C11I1, usmjerene na regionalne i lokalne vlasti.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

Ulaganje 4 (C11.I4) – Plan energetske tranzicije u Općoj državnoj upravi

Mjerom se promiču uštede energije i energetska učinkovitost u zgradama i infrastrukturi središnje vlasti. Mjerom se u prosjeku postiže smanjenje potražnje za primarnom energijom od najmanje 30 % koje je potvrđeno energetskim certifikatima. Ulaganjem se pridonosi obnovi podne površine zgrada kako bi se povećao broj objekata s visokom energetskom učinkovitošću, a posebno zgrada približno nulte energije. Ulaganjem se promiče uvođenje solarnih fotonaponskih sustava ili drugih obnovljivih izvora energije u objektima središnje državne uprave. Mjerom se potiče i pretvaranje voznog parka javnih vozila u vozila s nultim ili niskim emisijama[13].

Očekuje se da se tom mjerom ne nanosi znatna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjere i olakšavajuće korake utvrđene u planu za oporavak i otpornost u skladu s Tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01). Konkretno, pretvorbom voznog parka javnih vozila podupiru se samo vozila s nultim ili niskim emisijama[14].

Ulaganje uključuje ulaganja u fiksni kapital (infrastruktura i javne zgrade) kao i u prirodni kapital (sve aktivnosti doprinose smanjenju emisija stakleničkih plinova).

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

Ulaganje 5 (C11.I5) – Preobrazba uprave za provedbu plana za oporavak i otpornost Španjolske

To je ulaganje povezano s reformom R5 te komponente. Prilagođava se funkcioniranje javne uprave kako bi se odgovorilo na izazove koje predstavljaju provedba i praćenje Plana za oporavak i otpornost. Mjerom se modernizira informacijski sustav i kanali komunikacije kako bi se informacije razmjenjivale na svim razinama vlasti te s građanima, poduzećima i potencijalnim korisnicima. Mjera obuhvaća i ciljana osposobljavanja za opće osoblje javne uprave za koje se procjenjuje da će doprijeti do najmanje 3 150 osoba tijekom provedbe Plana za oporavak i otpornost.

Provedba ulaganja dovršava se do 31. kolovoza 2026.

[13] Ispod 50 g CO2/km u skladu s kategorijom „čistih vozila” iz revidirane Direktive 2009/33/EZ o čistim vozilima.
[14] Ispod 50 g CO2/km u skladu s kategorijom „čistih vozila” iz revidirane Direktive 2009/33/EZ o čistim vozilima.

K.2. Ključne etape, ciljne vrijednosti, pokazatelji i vremenski raspored za praćenje i provedbu programa bespovratne financijske potpore

Vidjeti tablicu u nastavku. Polazni datum za sve pokazatelje jest 1. veljače 2020., osim ako je u opisu mjere navedeno drukčije. Iznosi u tablici ne uključuju PDV.

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
144.	C11.R1	M	Stupanje na snagu zakonodavnog akta za smanjenje broja privremenih radnih mjesta u javnim upravama	Odredba zakonodavnog akta o stupanju na snagu akta				Q2	2021.	Stupanje na snagu zakonodavnog akta kojim se utvrđuju mjere za smanjenje privremenog zapošljavanja u javnom sektoru i učinkovite odredbe za sprečavanje i kažnjavanje zlouporaba, uključujući obvezu objave svih poziva na postupke stabilizacije privremenog osoblja do 31. prosinca 2022. Ovaj se zakonodavni akt primjenjuje na državne, regionalne i lokalne javne uprave.
145.	C11.R1	M	Stupanje na snagu izmjena Zakona 40/2015 o jačanju međuteritorijalne suradnje	Odredba u pravnom aktu u kojoj se navodi stupanje na snagu reforme				Q4	2022.	Stupanje na snagu izmjena Zakona 40/2015 radi jačanja međuteritorijalne suradnje s ciljevima i. omogućivanja stvaranja višesektorskih konferencija, ii. razrađivanja postupaka donošenja odluka na sektorskim konferencijama, među ostalim i kada se njima stvaraju sporazumi o obveznoj usklađenosti; iii. jačanja Konferencije predsjednika osnivanjem stalnog tajništva; iv. osiguravanja obvezne pripreme, odobrenja i objavljivanja višegodišnjih ciljeva politike i pokazatelja rezultata, kao i transparentnih mehanizama praćenja i evaluacije; i v. uspostave digitalne međuadministrativne povezanosti i interoperabilnosti između IT platformi središnje i regionalne vlasti.
146.	C11.R1	M	Stupanje na snagu zakona za jačanje evaluacije javnih politika	Odredba zakona o stupanju na snagu zakona				Q4	2022.	Stupanje na snagu Zakona o evaluaciji s nizom mjera za jačanje javnih politika na temelju *ex ante* evaluacije. Ciljevi su sljedeći: i. jačanje režima sadašnjeg Nacionalnog instituta za evaluaciju (Instituto de Evaluación de Políticas Públicas) kako bi mu se dodijelila organizacijska i funkcionalna neovisnost; ii. osiguravanje kapaciteta i sredstava Institutu za izvršavanje njegovih funkcija; iii. uključivanje načela sustavne *ex ante* evaluacije politika; i iv. očuvanje mandata drugih tijela i agencija, uključujući AIReF.
147.	C11.R1	M	Stupanje na snagu reforme Zakona 7/1985 o lokalnim upravnim režimima	Odredba zakona o provedbi reforme kojom se upućuje na stupanje na snagu reforme				Q4	2022.	Stupanje na snagu reforme Zakona 7/1985 o lokalnim upravnim režimima. Time se želi i. ubrzati i proširiti uvođenje lokalnih javnih usluga, među ostalim digitalnim sredstvima kao što su aplikacije, ii. poduprijeti male gradove u pružanju javnih usluga. Reformi se prilaže procjena učinka, uključujući aspekte fiskalne održivosti.
148.	C11.R1	M	Stupanje na snagu zakona Ley de Función Pública de la Administración del Estado	Odredba zakona o provedbi reforme kojom se upućuje na stupanje na snagu reforme				Q4	2022.	Stupanje na snagu Zakona o javnoj službi središnje države (Ley de Función Pública de la Administración del Estado). Njima se jača sposobnost uprave da privuče i zadrži talente potrebne za obavljanje njezinih trenutačnih zadaća, uključujući u informacijskim i telekomunikacijskim područjima. Njime su obuhvaćeni sljedeći elementi: i. revitalizacija instrumenata za planiranje, organizaciju i upravljanje ljudskim resursima; ii. jamčenje učinkovitosti načela jednakosti, zasluga i

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
										sposobnosti u pristupu, kao i transparentnosti i prilagodljivosti postupaka odabira; iii. reguliranje procjene i uspješnosti u skladu s okvirom koji se temelji na kompetencijama, uključujući za novo zapošljavanje; i iv. pristup radnim mjestima viših državnih službenika (odnosno glavnim direktorima i njihovim zamjenicima) na temelju zasluga i natječaja.
149.	C11.R1	M	Statut novog javnog ocjenjivačkog tijela	Odredba kraljevskog dekreta o stupanju na snagu kraljevskog dekreta				Q3	2023.	Stupanje na snagu Kraljevskog dekreta statuta novog nacionalnog evaluacijskog javnog tijela. Ciljevi ovog kraljevskog dekreta su: i. nacionalnom evaluacijskom tijelu pružiti kapacitet i sredstva za izvršavanje svojih funkcija u pogledu metodološke standardizacije za *ex ante* evaluaciju javne politike; ii. provođenje evaluacija javnih politika; i iii. uključivanje sustavnog načela *ex ante* evaluacije politika, uz iznimke predviđene zakonom.
150.	C11.R1	T	Stabilizacija zapošljavanja u javnom sektoru		Broj	0	300 000	Q4	2024.	Završetak postupaka zapošljavanja za stabilizaciju zaposlenja (putem ugovora na neodređeno vrijeme ili radnih mjesta statutarnog osoblja) koja uključuju najmanje 300 000 radnih mjesta (uključujući ona koja proizlaze iz stabilizacijskih postupaka iz 2017. i 2018.)
151	C11.R2	M	Stupanje na snagu Zakona 3/2020 o postupovnim i organizacijskim mjerama u području pravosuđa	Odredba zakona o stupanju na snagu zakona				Q3	2020.	Stupanje na snagu Zakona 3/2020 od 18. rujna o postupovnim i organizacijskim mjerama za borbu protiv bolesti COVID-19 u području upravljanja pravosuđem.
152.	C11.R2	M	Stupanje na snagu zakona o poboljšanju učinkovitosti sudskih postupaka	Odredba zakona o stupanju na snagu zakona				Q4	2022.	Stupanje na snagu Zakona o poboljšanju učinkovitosti postupaka u nacionalnom pravosudnom sustavu (Ley de Eficiencia Procesal), uključujući i. intenzivnijom upotrebom tehnologije za pružanje učinkovite i visokokvalitetne javne usluge; ii. uvođenjem reformi u postupovno pravo kako bi se ubrzali postupci; iii. uvođenjem alternativnih načina rješavanja sporova; iv. uvođenjem reformi postupovnih zakona kojima se rješavaju sporovi prije nego što dođu do sudova; v. postizanjem učinkovitijeg upravljanja i bržeg odgovora na zahtjeve građana i poduzeća; vi. postizanjem bržeg, učinkovitijeg, pristupačnijeg, održivijeg i transparentnijeg upravljanja pravosuđem.
153	C11.R3	M	Stupanje na snagu Kraljevskog dekreta 937/2020 o uređenju općine Caja General de Depósitos	Odredba uredbe o stupanju na snagu uredbe				Q4	2020.	Stupanje na snagu Kraljevskog dekreta 937/2020 od 27. listopada kojim se odobrava Uredba Caja General de Depósitos o provedbi digitalnog upravljanja jamstvima i depozitima vraćenima u Caja, čime se uklanja fizička dokumentacija. Kraljevskim dekretom ažurira se postupak osnivanja, otkazivanja i izvršenja jamstava i novčanih obroka položenih u

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
										Caji. Također promiče provedbu elektroničkih postupaka u Caji, utvrđivanjem pravila i kanala za podnošenje elektroničkih dokumenata, te pruža potreban pravni okvir za digitalizaciju postupka.
154.	C11.R3	M	Stupanje na snagu kraljevskog dekreta o odobravanju Uredbe o provedbi Zakona 22/2015 od 20. srpnja o revizijama financijskih izvještaja	Odredba kraljevskog dekreta o stupanju na snagu kraljevskog dekreta				Q1	2021.	Stupanje na snagu kraljevskog dekreta o odobravanju Uredbe o provedbi Zakona 22/2015 od 20. srpnja 2015. o reviziji računa. Cilj je te reforme osigurati pravni okvir za revizijske aktivnosti s većom pravnom sigurnošću kako bi se postigla odgovarajuća kvaliteta revizije. Revizori, revizorska društva i svi subjekti na koje se odnosi ova Uredba stoga dobivaju veće jamstvo i veću sigurnost pri tumačenju i primjeni odredaba sadržanih u Zakonu o reviziji, što istodobno dovodi do bolje provedbe revizija i ispunjavanja obveza uključenih u zakonodavstvo.
155.	C11.R4	M	Stupanje na snagu ministarske odluke o osnivanju Nacionalnog ureda za evaluaciju	Odredba u ministarskoj odluci u kojoj se navodi stupanje na snagu odluke				Q4	2021.	Stupanje na snagu ministarske odluke o osnivanju Nacionalnog ureda za evaluaciju (Oficina Nacional de Evaluación) u okviru Neovisnog ureda za regulaciju i nadzor javne nabave (OIReScon). U skladu s člankom 333. Zakona 9/2017 o javnoj nabavi, ovaj Ured procjenjuje financijsku održivost ugovora o koncesiji, kako je utvrđeno u člancima 14. i 15. Zakona 9/2017 o javnoj nabavi. Ministarskom naredbom Uredu se dodjeljuju ovlasti i sredstva za izvršavanje njegovih zadaća.
156.	C11.R4	M	Nacionalna strategija nabave	Donošenje nacionalne strategije javne nabave od strane Neovisnog ureda za regulaciju i nadzor javne nabave				Q4	2022.	U skladu sa zahtjevima utvrđenima u članku 334. zakona Ley 9/2017, ciljevi nacionalne strategije javne nabave su poboljšanje učinkovitosti i održivosti javne nabave. Strategija uključuje sljedeće elemente: i. promicanje strateške javne nabave; ii. profesionalizaciju; iii. olakšavanje pristupa MSP-ova javnoj nabavi; iv. poboljšanje dostupnih podataka; v. poticanje učinkovitosti u javnoj nabavi; vi. potpunu digitalnu transformaciju javne nabave; vii. jačanje pravne sigurnosti; viii. poboljšanje nadzora i kontrole javne nabave, uključujući sprečavanje korupcije na temelju karte utvrđenih rizika.
157.	C11.R5	M	Stupanje na snagu Kraljevskog dekreta sa zakonskom snagom 36/2020 o provedbi Plana oporavka, transformacije i otpornosti	Odredba kraljevskog dekreta o stupanju na snagu kraljevskog dekreta				Q1	2021.	Stupanje na snagu Kraljevskog dekreta sa zakonskom snagom 36/2020 od 30. prosinca kojim se odobravaju hitne mjere za modernizaciju javne uprave i provedbu plana za oporavak i otpornost Španjolske, osiguravanje sredstava za javne uprave u Španjolskoj, uključujući pravne instrumente, za provedbu plana za oporavak i otpornost, pravodobno i u skladu s pravom EU-a, uključujući Uredbu o RRF-u. Kraljevskim dekretom sa zakonskom snagom uvode se regulatorne reforme kojima se ubrzava provedba projekata i omogućuje veća učinkovitost javne potrošnje, pri

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
										čemu se u svakom trenutku zadržavaju jamstva i kontrole koji se zahtijevaju regulatornim okvirom EU-a.
158.	C11.R5	M	Osnivanje novih tijela u okviru središnje vlade koja će pratiti provedbu, kontrolu i reviziju Plana.	Objava u SL-u				Q2	2021.	Osnivanje glavnog tajnika europskih fondova (Secretaría General de Fondos Europeos) i novih odjela Ureda za proračunsku informatiku (Oficina de Informática Presupuestaria) i Nacionalnog ureda za reviziju (Oficina Nacional de Auditoría) glavnog revizora Državne uprave (Intervención General de la Administración Presupuestaria) radi poticanja dugotrajnog planiranja na temelju rezultata i kontrole administrativne kulture posredstvom iskustva u upravljanju i kontroli Plana u skladu s odredbama Kraljevskog dekreta 1182/2020.
159.	C11.R5	M	Odluka o utvrđivanju postupaka i formata informacija koje se razmjenjuju za praćenje RRP-a i računovodstveno izvršenje rashoda	Odredba u odluci i u kojoj se navodi stupanje na snagu odluke				Q3	2021.	Stupanje na snagu odluke kojom se utvrđuju postupci i format informacija koje se razmjenjuju za praćenje RRP-a i računovodstveno izvršenje rashoda
160.	C11.I1	M	Međusobno povezivanje nacionalnih platformi za javnu nabavu	Središnje i regionalne javne uprave izdaju potpisane certifikate kojima potvrđuju funkcionalnosti platforme				Q4	2023.	Daljnja međusobna povezanost (razmjena podataka) među svim postojećim platformama za javnu nabavu (središnja i regionalna vlada): najmanje 142 otvorena polja i 52 agregirana podataka na središnjoj državnoj platformi. Broj agregiranih podataka na platformi središnje države u siječnju 2021.: 119 Broj agregiranih podataka na platformi središnje države u siječnju 2021.: 43
161	C11.I1	T	Dodjela projekata kojima se podupire digitalna transformacija središnje javne uprave		Milijuni EUR	0	960	Q4	2023.	Objava u SL-u ili platformi za javnu nabavu dodjele najmanje 960 000 000 EUR za projekte kojima su obuhvaćena sljedeća područja: – digitalna transformacija u smislu proaktivnosti, mobilnosti, korisničkog iskustva; – digitalna transformacija u smislu automatizacije i javne uprave usmjerene na podatke; – digitalna transformacija u smislu fizičkih, logičkih infrastruktura i softvera; – digitalna transformacija u pogledu kibersigurnosti.
162.	C11.I1	M	Završetak projekata kojima se podupire digitalna transformacija središnje javne uprave	Potvrde koje je potpisalo nadležno tijelo i kojima se potvrđuje da su				Q4	2025.	Završetak projekata koji su dodijeljeni u skladu s ciljem #161

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
				projekti završeni i operativni						
163.	C11.I2	M	Interoperabilne platforme za razmjenu podataka o socijalnoj sigurnosti i zdravstvu	Središnje i regionalne uprave za socijalno osiguranje izdaju potpisane potvrde kojima se potvrđuju funkcionalnosti platforme				Q3	2023.	Središnja uprava i regije imaju potpuno interoperabilne platforme koje omogućuju razmjenu podataka o socijalnoj sigurnosti i informacija o sljedećim područjima: i. primarna zdravstvena zaštita, ii. hospitalizacija, iii. zdravstveni djelatnici, propisivanje lijekova/dozvola
164.	C11.I2	T	Sudski postupak koji se provodi elektroničkim putem		%	0	70	Q4	2023.	Najmanje 70 % od 4 056 postojećih sudskih tijela mora imati potrebnu infrastrukturu kako bi se omogućilo elektroničko održavanje najmanje 30 % postupaka. To podrazumijeva provođenje telematskih sudskih postupaka u različitim pravosudnim tijelima s potpunom pravnom sigurnošću. Kako bi se postigao taj cilj, svi sudionici moraju imati pristup sudnicama putem videokonferencije. Osim toga, omogućuje stvaranje potpuno virtualnih sudnica kojima svi sudionici mogu pristupiti putem videokonferencije. Uspostavlja se izravna platforma kako bi se uspostavili novi modeli za odnose i obradu na udaljenost. Time će se poboljšati daljinski pristup građana uslugama koje pruža javna uprava.
165.	C11.I2	T	Dodjela projekata kojima se podupiru projekti središnje javne uprave koji pokreću digitalizaciju		Milijuni EUR	0	1 205	Q4	2023.	Objava u SL-u ili platformi za javnu nabavu dodjele projekata kojima su obuhvaćena sljedeća područja: – digitalna transformacija u zdravstvenom sektoru; – digitalna transformacija pravosuđa; – digitalna transformacija u pogledu zapošljavanja; – digitalna transformacija u pogledu uključivanja, socijalne sigurnosti i migracija; – konzularni plan digitalizacije; – digitalna transformacija u drugim područjima opće državne uprave.
166.	C11.I2	M	Završetak projekata kojima se podupiru projekti središnje javne uprave koji pokreću digitalizaciju	Potvrde koje je potpisalo nadležno tijelo i kojima se potvrđuje da su projekti završeni i operativni				Q4	2025.	Završetak projekata koji su dodijeljeni u skladu s ciljem #165

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
167.	C11.I3	M	Digitalizacija regionalnih i lokalnih tijela	Ministarstvo teritorijalne politike i javne službe izdaje potpisanu potvrdu kojom se potvrđuje da je cilj postignut				Q4	2023.	Autonomne zajednice i lokalne vlasti dovršile su projekte u okviru strateških smjernica Digitalne strategije 2025., Digitalizacijskog plana za javne uprave i ostalih mjera modernizacije planiranih za javni sektor. Konkretno: a) svaka je autonomna zajednica dovršila barem jedan projekt u jednoj od pet strateških linija (1. administracija usmjerena na građane, 2. pametne operacije, 3. vlada podataka, 4. digitalne infrastrukture i/ili 5. kibersigurnost); b) 60 % digitalnih postupaka regionalnih uprava (Comunidades Autónomas) dopušta njihovu upotrebu mobilnim uređajima (trenutno: 48 %).
168.	C11.I3	T	Dodjela projekata za potporu digitalnoj transformaciji regionalnih i lokalnih javnih uprava i Ministarstva teritorijalne politike i javne uprave		Milijuni EUR	0	1 000	Q2	2025.	Objava u SL-u ili platformi za javnu nabavu dodjele projekata kojima su obuhvaćena sljedeća područja: – digitalna transformacija u smislu proaktivnosti, mobilnosti, korisničkog iskustva; – digitalna transformacija u smislu automatizacije i javne uprave usmjerene na podatke; – digitalna transformacija u smislu fizičkih, logičkih infrastruktura i softvera; – digitalna transformacija u pogledu kibersigurnosti.
169.	C11.I3	M	Završetak svih projekata kojima se podupire digitalna transformacija regionalnih i lokalnih javnih uprava i Ministarstva teritorijalne politike i javne uprave	Potvrde koje je potpisalo nadležno tijelo i kojima se potvrđuje da su projekti završeni i operativni				Q2	2026.	Dovršetak svih projekata kojima su obuhvaćena sljedeća područja (u skladu s ciljem br. 168. – Digitalna transformacija u smislu proaktivnosti, mobilnosti, korisničkog iskustva – Digitalna transformacija u smislu automatizacije i javne uprave usmjerene na podatke – Digitalna transformacija u smislu fizičke, logičke infrastrukture i softvera). – digitalna transformacija u pogledu kibersigurnosti.
170.	C11.I4	T	Obnova vozila u javnoj upravi		Broj	0	7 000	Q3	2024.	Najmanje 7 000 vozila s nultim ili niskim emisijama CO2 (BEV, REEV, PHEV, FCEV) koja zamjenjuju vozila na temelju fosilnih goriva koja se upotrebljavaju u javnoj upravi.
171	C11.I4	T	Energetska obnova javnih zgrada (140 000 m²)		Broj (m²)	0	140 000	Q4	2024.	Najmanje 140 000 m² dovršenih energetskih obnova u javnim zgradama, čime se u prosjeku postiže smanjenje potražnje za primarnom energijom od najmanje 30 %.
172.	C11.I4	T	Energetske obnove u javnim zgradama (1 000 000 m²)		Broj (m²)	140 000	1 000 000	Q2	2026.	Najmanje 1 000 000 m² dovršenih energetskih obnova u javnim zgradama, čime se u prosjeku postiže smanjenje potražnje za primarnom energijom od najmanje 30 %. (polazni datum: 31. prosinca 2024.)
173.	C11.I5	M	Integrirani informacijski sustav mehanizma za oporavak i otpornost	Revizijsko izvješće				Q3	2021.	Provedba sustava kojim se omogućuje (a) učitavanje plana za oporavak i otpornost te informacija o provedbi i praćenju ostvarenja ključnih etapa i ciljnih vrijednosti; (b) pripremu izjava o upravljanju i sažetka revizije te

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
										zahtjeva za plaćanje i (c) prikupljanje i pohranu podataka o korisnicima, ugovarateljima, podugovarateljima i stvarnim vlasnicima u skladu s člankom 22. Uredbe o mehanizmu za oporavak i otpornost. Sastavlja se posebno revizijsko izvješće o sustavu koji se koristi. Ako se u izvješću utvrde nedostaci, u revizorskom izvješću preporučuju se korektivne mjere.
174.	C11.I5	T	Novi komunikacijski alati i aktivnosti		Broj	0	4	Q4	2022.	Najmanje 2 voditelja zajednice zaposlila su se kako bi povećala prisutnost na društvenim medijima, povećavajući broj potencijalnih sudionika i korisnika Plana kako bi postali svjesni mogućnosti koje nudi Plan; i 2 *web*-mjesta operativna su kako bi se maksimalno povećala apsorpcija resursa.
175.	C11.I5	T	Osposobljeno osoblje javne uprave		Broj	0	3 150	Q3	2026.	Najmanje 3 150 zaposlenika javne uprave osposobljeno je u područjima koja se odnose na provedbu, kontrolu i reviziju Plana za oporavak i otpornost.

L. KOMPONENTA 12.: INDUSTRIJSKA POLITIKA

Cilj je komponente 12. plana za oporavak i otpornost Španjolske potaknuti modernizaciju i produktivnost španjolskog industrijskog uslužnog ekosustava bržom prihvaćenošću digitalne i zelene tranzicije.

Ta komponenta plana za oporavak i otpornost Španjolske povezana je s preporukom za Španjolsku br. 3 iz 2019. o promicanju ulaganja u inovacije odnosno u energetsku učinkovitost. Usklađen je i s preporukom za Španjolsku br. 3 iz 2020. (promicanjem javnih i privatnih ulaganja) i poticanjem zelene tranzicije). Komponenta će pridonijeti i rješavanju preporuke za Španjolsku br. 2 iz 2019. o poticanju suradnje između poduzeća i obrazovanja radi pružanja vještina relevantnih za tržište rada te preporuke za Španjolsku br. 1 iz 2020. o jačanju otpornosti zdravstvenog sustava.

Cilj je mjere olakšati sudjelovanje španjolskih poduzeća u važnim projektima od zajedničkog europskog interesa.

Očekuje se da se nijednom mjerom u ovoj komponenti ne nanosi znatna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjera i mjere ublažavanja utvrđene u planu za oporavak i otpornost u skladu s Tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01).

L.1. Opis reformi i ulaganja za programe bespovratne financijske potpore

Reforma 1. (C12.R1) – Španjolska strategija za poticanje industrije 2030.

Cilj španjolske strategije za poticanje industrije 2030. jest prilagodba regulatornog okvira kako bi se industriji pomoglo u suočavanju s izazovima servitizacije, digitalizacije, ekološke održivosti i kružnog gospodarstva. Strategija posebno uključuje reformu Zakona o industriji iz 1992. godine. Cilj je mjere poboljšati mehanizme koordinacije između različitih razina vlasti u industrijskoj politici i poboljšati kvalitetu i sigurnost industrije ojačanim sustavom nadzora tržišta, u skladu s Uredbom (EU) 2019/1020 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o nadzoru tržišta i sukladnosti proizvoda i o izmjeni Direktive 2004/42/EZ i uredbi (EZ) br. 765/2008 i (EU) br. 305/2011[15]. Konačno, revidira se definicija prekršaja u zoni i ažurira se razina sankcija koje se mogu primijeniti.

Provedba mjere mora biti dovršena do 31. prosinca 2023.

Reforma 2. (C12.R2) – Politika otpada i poticanje kružnog gospodarstva

Cilj je mjere promicanje modela proizvodnje i potrošnje kojima se proizvodi, materijali i prirodni resursi čuvaju u gospodarstvu što je dulje moguće. Cilj je smanjiti stvaranje otpada na najmanju moguću mjeru i osigurati potpuno iskorištavanje otpada koji se ne može izbjeći. Ta reforma uključuje odobrenje španjolske strategije za kružno gospodarstvo u lipnju 2020.

Mjera uključuje i paket akata o kružnom gospodarstvu kojima se regulira otpremanje i odlaganje otpada te upravljanje otpadnim gumama te mjere za otpadna vozila. U tu su svrhu odobreni Kraljevski dekreti 553/2020, od 2. lipnja 2020., 646/2020, 7. srpnja 2020. i 731/2020 od 4. kolovoza 2020. te Kraljevski dekreti 27/2021 od 19. siječnja i 265/2021. od 13. travnja. Osim toga,

15 SL L 169, 25.6.2019., str. 1.–44.

reforma uključuje odobrenje regulatornih mjera o ambalaži i ambalažnom otpadu od strane Vijeća ministara tijekom 2022.

Naposljetku, mjera uključuje stupanje na snagu Zakona o otpadu i onečišćenom tlu do 31. prosinca 2022. Zakonom su obuhvaćeni:

a) provedba Okvirne direktive o otpadu i Direktive o plastici za jednokratnu uporabu, kao i prilagodba španjolskih propisa u svjetlu iskustva iz posljednjih deset godina;

b) uvođenje ciljeva EU-a u pogledu otpada i obveza u pogledu odvojenog prikupljanja koje proizlaze iz propisa EU-a, uz predviđanje njihove provedbe u biootpadu u općinama s više od 5 000 stanovnika. Nadalje, mjerom se uvode obveze odvojenog prikupljanja koje nadilaze zahtjeve utvrđene pravom Unije;

c) preispitivanje uredbe o proširenoj odgovornosti proizvođača kojom se uspostavlja novi regulatorni okvir (koji se zahtijeva uredbama EU-a i dodatnim propisima); i

d) uvođenje državnih poreza na otpad (uključujući oporezivanje otpada na odlagališta, spaljivanje i suspaljivanje te na plastične spremnike za jednokratnu upotrebu).

Provedba mjere mora biti dovršena do 31. prosinca 2022.

Ulaganja (C12.I1) – Sektorski podatkovni prostori za digitalizaciju strateških proizvodnih sektora

Cilj je ove mjere stvaranje sigurnih i velikih podatkovnih prostora u strateškim industrijskim sektorima, kao što su poljoprivredno-prehrambeni sektor, održiva mobilnost, zdravlje i komercijalni sektor. Inovacije, učinkovitost i ekonomije razmjera potiču se razvojem zajedničkih komponenti (temeljnih elemenata) i razmjenom zajedničkih infrastruktura i podataka (platforme u oblaku, superračunalne i skladišne mreže, analitika velikih podataka i umjetna inteligencija).

Upravljačke strukture ojačat će se radi oblikovanja javno-privatne suradnje u razvoju podatkovnih prostora. Osim toga, definiraju se mehanizmi za osiguravanje interoperabilnosti te se razvijaju odgovarajuća pravila i mehanizmi za promicanje razmjene podataka među poduzećima. Ulaganje će se provesti u skladu s Komunikacijom Europske komisije „Europska strategija za podatke” [16] i mjerama koje su u njoj predviđene, posebno predstojećim Zakonom o podacima i Uredbom o upravljanju podacima [17], kao i sa Savezom EU-a u oblaku. Sinergijama se osigurava komplementarnost s programom Digitalna Europa [18]. Ulaganje će biti usklađeno i s glavnim referentnim vrijednostima i standardima, kao što su oni koje promiče Međunarodno udruženje podatkovnih prostora (IDS).

Do 31. prosinca 2023. pružena je potpora za barem četiri sektorska i interoperabilna podatkovna prostora visoke vrijednosti, u poljoprivredno-prehrambenom sektoru, sektoru održive mobilnosti, zdravstvenom sektoru i trgovinskom sektoru.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

Ulaganje 2 (C12.I2) – Program za poticanje konkurentnosti i industrijske održivosti

Cilj je ove mjere promicati transformaciju strateških sektora koji su ključni za industrijsku tranziciju Španjolske, kao što su automobilska i električna vozila, poljoprivredno-prehrambeni,

16 COM/2020/66 final.

17 Vidjeti Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o europskom upravljanju podacima, 25.11.2020., COM/2020/767 final.

18 https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/activities/digital-programme.

zdravstveni, zrakoplovni i mornarički sektor, industrijski sektori povezani s obnovljivim izvorima energije i kapacitetima za projektiranje i proizvodnju procesora i tehnologija poluvodiča. Najmanje tri velika strateška projekta kojima pruža potpora u okviru ovog djelovanja (tzv. „PERTEs") koji obuhvaćaju cijeli vrijednosni lanac u relevantnom sektoru i uključuju potporu MSP-ovima.

Tom se mjerom financiraju i manji projekti, kao što su industrijske simulacije, napredni materijali, virtualna stvarnost te kolaborativna i kognitivna robotika. Mjerom se dodatno podupiru održive industrijske infrastrukture, kao što su industrijski parkovi ili logistička područja. Kao dio tog elementa mjere, planom za oporavak i otpornost Španjolske financira se najmanje 78 inovativnih projekata koji uključuju znatnu industrijsku transformaciju u smislu energetske učinkovitosti, održivosti i digitalne transformacije.

Nakon što ga Vijeće ministara odobri, nadležno ministarstvo objavljuje natjecateljski poziv s ciljem primanja posebnih prijedloga koji će se izraditi u okviru odobrenog centra. Provedba mjera potpore koje mogu predstavljati državnu potporu u skladu s člankom 107. UFEU-a i za koje se može zahtijevati prethodno obavješćivanje Komisije ne provodi se prije nego što je Španjolska dobila odobrenje državne potpore od Komisije.

Odluka Vijeća ministara o odobrenju PERTEs sadržava detaljne kriterije odabira kako bi se osigurala usklađenost s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu" (2021/C58/01). Kako bi se osiguralo da je mjera u skladu s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu" (2021/C58/01), kriteriji prihvatljivosti sadržani u opisu budućih poziva na podnošenje prijedloga za projekte isključuju sljedeći popis aktivnosti: i. aktivnosti povezane s fosilnim gorivima, uključujući silaznu uporabu[19]; ii. aktivnosti u okviru sustava EU-a za trgovanje emisijama (ETS) kojima se postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu niže od relevantnih referentnih vrijednosti[20]; iii. kompenzacija za neizravne troškove ETS-a; iv. aktivnosti povezane s odlagalištima otpada, spalionicama[21] i postrojenjima za mehaničku biološku obradu[22]; i v. djelatnosti u kojima dugoročno odlaganje otpada može naštetiti okolišu. Opis posla dodatno zahtijeva da se mogu odabrati samo aktivnosti koje su u skladu s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom o okolišu.

Smatra se da su sljedeće aktivnosti istraživanja, razvoja i inovacija u okviru ovog ulaganja u skladu s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu" (2021/C58/01): mjere u području istraživanja,

---

[19] Osim projekata u okviru ove mjere u području proizvodnje električne energije i/ili topline te povezane infrastrukture za prijenos i distribuciju, u kojima se upotrebljava prirodni plin, koji su u skladu s uvjetima iz Priloga III. tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu" (2021/C58/01).

[20] Ako se aktivnostima koje se podupiru postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu znatno niže od relevantnih referentnih vrijednosti, potrebno je objasniti razloge zašto to nije moguće. Referentne vrijednosti za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica za djelatnosti obuhvaćene područjem primjene sustava trgovanja emisijama, kako je utvrđeno u Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2021/447.

[21] To se izuzeće ne primjenjuje na mjere u okviru ove mjere u postrojenjima koja su namijenjena isključivo obradi opasnog otpada koji se ne može reciklirati i postojećim postrojenjima, ako su mjere u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti, hvatanju ispušnih plinova za skladištenje ili uporabu ili oporabi materijala iz pepela za spaljivanje, pod uvjetom da takve radnje u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

[22] To se izuzeće ne primjenjuje na mjere u okviru ove mjere u postojećim postrojenjima za mehaničko-biološku obradu, ako su mjere u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti ili naknadnoj ugradnji u postupke recikliranja odvojenog otpada radi kompostiranja biootpada i anaerobne razgradnje biološkog otpada, pod uvjetom da takve mjere u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

razvoja i inovacija u okviru ovog ulaganja koje su posvećene znatnom povećanju ekološke održivosti poduzeća (kao što su dekarbonizacija, smanjenje onečišćenja i kružno gospodarstvo) ako je glavni fokus mjera u području istraživanja, razvoja i inovacija u okviru ovog ulaganja razvoj ili prilagodba alternativa s najmanjim mogućim utjecajem na okoliš u tom sektoru.

Kriterijima odabira osigurava se da se najmanje 455 000 000 EUR pridonosi ciljevima u području klimatskih promjena s koeficijentom za klimu od 100 % i najmanje 1 500 000 000 EUR s koeficijentom za klimu od 40 %, u skladu s Prilogom VI. Uredbi (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. veljače 2021. o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost[23]. Alternativno, ako je to opravdano navođenjem razloga zašto alternativni pristup možda nije izvediv, kriterijima za odabir osigurava se da se najmanje 2 531 500 000 EUR pridonosi ciljevima u području klimatskih promjena s prosječnim koeficijentom za klimu od najmanje 40 %, u skladu s Prilogom VI. Uredbi (EU) 2021/241.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

Ulaganje 3 (C12.I3) – Plan za potporu provedbi zakonodavstva o otpadu i promicanju kružnog gospodarstva

Cilj je ove mjere pridonijeti poticanju kružnog gospodarstva u Španjolskoj financiranjem projekata osmišljenih za provedbu nacionalnog okvira za regulaciju otpada i postizanje ciljeva EU-a u području otpada, kao i inovativnih projekata kružnog gospodarstva u privatnom sektoru kako bi se olakšao prijelaz na kružno gospodarstvo.

Mjerom se podupire nadogradnja postojećih sustava odvojenog prikupljanja otpada i ulaganja u točke prikupljanja kako bi se poboljšalo recikliranje, izgradnja novih postrojenja za obradu otpada i povećanje učinkovitosti resursa u postojećim postrojenjima za mehaničko-biološku obradu, bez povećanja njihova životnog vijeka ili kapaciteta (provjerava se na razini postrojenja). Cilj mjere obuhvaća i digitalna rješenja u tom području te promicanje kružnog gospodarstva na razini poduzeća. Predloženi je cilj dovršiti najmanje 30 planiranih projekata. Mjerom se postiže najmanje 30 % odvojeno prikupljenog komunalnog otpada kao udio ukupnog komunalnog otpada nastalog 2024. (podaci iz 2024. će biti dostupni 2026.), u skladu s Direktivom 2008/98/EZ.

Kako bi se osiguralo da je mjera u skladu s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01), kriteriji prihvatljivosti sadržani u opisu budućih poziva na podnošenje prijedloga za projekte isključuju sljedeći popis aktivnosti: i. aktivnosti povezane s fosilnim gorivima, uključujući silaznu uporabu[24]; ii. aktivnosti u okviru sustava EU-a za trgovanje emisijama (ETS) kojima se postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu niže od relevantnih referentnih vrijednosti[25]; iii. aktivnosti povezane s odlagalištima otpada, spalionicama[26] i postrojenjima za

[23] SL L 57, 18.2.2021., str. 17.–75.

[24] Osim projekata u okviru ove mjere u području proizvodnje električne energije i/ili topline te povezane infrastrukture za prijenos i distribuciju, u kojima se upotrebljava prirodni plin, koji su u skladu s uvjetima iz Priloga III. tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01).

[25] Ako se aktivnostima koje se podupiru postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu znatno niže od relevantnih referentnih vrijednosti, potrebno je objasniti razloge zašto to nije moguće. Referentne vrijednosti za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica za djelatnosti obuhvaćene područjem primjene sustava trgovanja emisijama, kako je utvrđeno u Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2021/447.

[26] To se izuzeće ne primjenjuje na mjere u okviru ove mjere u postrojenjima koja su namijenjena isključivo obradi opasnog otpada koji se ne može reciklirati i postojećim postrojenjima, ako su mjere u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti, hvatanju ispušnih plinova za skladištenje ili uporabu ili oporabi materijala iz pepela za spaljivanje, pod uvjetom da takve radnje u okviru ove mjere ne dovode do

mehaničku biološku obradu[27]; i iv. aktivnosti u kojima dugoročno odlaganje otpada može naštetiti okolišu. Opis posla dodatno zahtijeva da se mogu odabrati samo aktivnosti koje su u skladu s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom o okolišu.

Provedba ulaganja bit će dovršena do 30. lipnja 2026.

L.2. Ključne etape, ciljne vrijednosti, pokazatelji i vremenski raspored za praćenje i provedbu programa bespovratne financijske potpore

Vidjeti tablicu u nastavku. Polazni datum za sve pokazatelje jest 1. veljače 2020., osim ako je u opisu mjere navedeno drukčije. Iznosi u tablici ne uključuju PDV.

povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

[27] To se izuzeće ne primjenjuje na mjere u okviru ove mjere u postojećim postrojenjima za mehaničko-biološku obradu, ako su mjere u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti ili naknadnoj ugradnji u postupke recikliranja odvojenog otpada radi kompostiranja biootpada i anaerobne razgradnje biološkog otpada, pod uvjetom da takve mjere u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv		Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
				Kvalitativni pokazatelji za ključne etape	Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
176.	C12.R1	M	Stupanje na snagu Zakona o industriji	Odredba zakona o stupanju na snagu zakona				Q4	2023.	Cilj je Zakona poboljšati mehanizme koordinacije između različitih razina vlasti u industrijskoj politici i poboljšati kvalitetu i sigurnost industrije ojačanim sustavom nadzora tržišta, u skladu s Uredbom (EU) 2019/1020 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o nadzoru tržišta i sukladnosti proizvoda te o izmjeni Direktive 2004/42/EZ i uredbi (EZ) br. 765/2008 i (EU) br. 305/2011. Konačno, revidira se definicija prekršaja u zoni i ažurira se razina sankcija koje se mogu primijeniti.
177	C12.R2	M	Španjolska strategija za kružno gospodarstvo (EEEC)	Odobrenje Vijeća ministara				Q2	2020.	Odobrenje španjolske strategije za kružno gospodarstvo (EEEC). Njime se utvrđuje osnova za promicanje novog modela proizvodnje i potrošnje u kojem se vrijednost proizvoda, materijala i resursa održava što je dulje moguće, pri čemu se stvaranje otpada svede na najmanju moguću mjeru, a otpad koji se ne može izbjeći u potpunosti iskorištava.
178.	C12.R2	M	Stupanje na snagu akata koji su dio paketa mjera za kružno gospodarstvo	Odredbe u kraljevskim dekretima o stupanju na snagu zakona				Q4	2022.	Paket mjera za kružno gospodarstvo uključuje: Kraljevski dekret 731/2020 od 4. kolovoza o izmjeni Kraljevskog dekreta 1619/2005 od 30. prosinca o upravljanju otpadnim gumama. Kraljevski dekret 646/2020 od 7. srpnja kojim se uređuje odlaganje otpada na odlagališta. Kraljevski dekret 553/2020 od 2. lipnja kojim se uređuje otpremanje otpada na državnom području. Kraljevski dekreti 27/2021 od 19. siječnja i 265/2021. od 13. travnja. Osim toga, reforma uključuje odobrenje regulatornih mjera o ambalaži i ambalažnom otpadu od strane Vijeća ministara tijekom 2022.
179.	C12.R2	M	Stupanje na snagu Zakona o otpadu i onečišćenom tlu	Odredba zakona o stupanju na snagu zakona				Q4	2022.	Zakonom su obuhvaćeni: i. provedba Okvirne direktive o otpadu i direktive o plastici za jednokratnu uporabu te se ažuriraju španjolski propisi s obzirom na iskustvo iz posljednjih deset godina; ii. uvođenje ciljeva EU-a u pogledu otpada i obveza u pogledu odvojenog prikupljanja koje proizlaze iz propisa EU-a, uz predviđanje njihove provedbe u biootpadu u općinama s više od 5 000 stanovnika. Nadalje, mjerom se uvode obveze odvojenog prikupljanja koje nadilaze zahtjeve utvrđene pravom Unije; iii. preispitivanje uredbe o proširenoj odgovornosti proizvođača kojom se uspostavljaju nove uredbe koje nadilaze ono što se zahtijeva pravom Unije; iv. uvođenje državnih poreza na otpad (uključujući oporezivanje otpada na odlagališta, spaljivanje i suspaljivanje te na plastične spremnike za jednokratnu upotrebu).
180.	C12.I1	T	Sektorski i interoperabilni podatkovni prostori visoke vrijednosti	-	Broj	0	4	Q2	2026.	Veliki sektorski i interoperabilni podatkovni prostori visoke vrijednosti stvoreni u strateškim sektorima. Najmanje četiri u poljoprivredno-prehrambenom sektoru, sektoru održive mobilnosti, zdravstvenom sektoru i trgovinskom sektoru, u skladu s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01) upotrebom popisa za isključenje i zahtjevom usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša. Izvršenje proračuna mobilizirano u tu svrhu iznosi najmanje 400 000 000 EUR.
181	C12.I2	M	Plan za poticanje vrijednosnog	Odobrenje Vijeća				Q2	2020.	Odobrenje od strane Vijeća ministara Plana za poticanje vrijednosnog lanca automobilske industrije za održivu i povezanu mobilnost.

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv		Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
				Kvalitativni pokazatelji za ključne etape	Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
			lanca automobilske industrije prema održivoj i povezanoj mobilnosti	ministara						
182.	C12.I2	M	PERTE u području električnih vozila	Odobrenje Vijeća ministara				Q3	2022.	Odobrenje strateškog projekta za gospodarski oporavak i transformaciju (PERTE) u strateškom području električnih vozila od strane Vijeća ministara i dodjela potpore u iznosu od najmanje 400 000 000 EUR. Odluka o odobrenju mora sadržavati detaljne kriterije odabira kako bi se osigurala usklađenost s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01) upotrebom popisa za isključenje i zahtjeva usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša. Kriteriji odabira dodatno odražavaju zahtjeve primjenjivih područja intervencije za ciljeve u području klimatskih promjena, u skladu s Prilogom VI. Uredbi (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. veljače 2021. o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost.
183.	C12.I2	M	PERTEs u strateškim područjima definiranima u planu	Odobrenje Vijeća ministara				Q4	2022.	Odobrenje Vijeća ministara za najmanje 2 PERTEs-a i ukupna dodijeljena sredstva u iznosu od najmanje 400 000 000 EUR pomoći za svakog od njih, u drugim strateškim područjima, kao što su poljoprivredno-prehrambeni sektor, zdravstvo, aeronautički i mornarički sektor te industrijski sektori povezani s obnovljivim izvorima energije, kao i u kapacitetima za projektiranje i proizvodnju procesora i tehnologija poluvodiča. Odluka o odobrenju mora sadržavati detaljne kriterije odabira kako bi se osigurala usklađenost s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01) upotrebom popisa za isključenje i zahtjeva usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša. Kriteriji odabira dodatno odražavaju zahtjeve primjenjivih područja intervencije za ciljeve u području klimatskih promjena, u skladu s Prilogom VI. Uredbi (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. veljače 2021. o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost.
184.	C12.I2	T	Inovativni projekti za transformaciju industrije u smislu energetske učinkovitosti, održivosti i digitalizacije	-	Broj	0	78	Q4	2022.	Ministar industrije dodijelio je najmanje 1 200 000 000 EUR za najmanje 78 inovativnih projekata, uključujući one povezane s odobrenim PERTEs-ima (najmanje 3), koji uključuju znatnu preobrazbu industrije u smislu energetske učinkovitosti, održivosti i digitalne transformacije. Odabir projekata na temelju poziva objavljenog u SL-u i na temelju kriterija za odabir usklađenosti s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01) upotrebom popisa za isključenje i zahtjeva usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša. Kriteriji odabira dodatno odražavaju zahtjeve primjenjivih područja intervencije za ciljeve u području klimatskih promjena, u skladu s Prilogom VI. Uredbi (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. veljače 2021. o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost.

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti				Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
				Kvalitativni pokazatelji za ključne etape	Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
185.	C12.I2	T	Izvršenje proračuna za putnike i inovativne projekte za transformaciju industrije	-	EUR	0	2 531 500 000	Q4	2024.	Izvršenje proračuna u iznosu od najmanje 2 531 500 000 EUR mobilizirano je u 210 inovativnih projekata, uključujući one povezane s PERTEs-ima (najmanje 3), koji uključuju stvarnu preobrazbu industrije u smislu energetske učinkovitosti, održivosti i digitalne transformacije, u skladu s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01) upotrebom popisa za isključenje i zahtjeva usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša. Kriterijima odabira osigurava se da se najmanje 455 000 000 EUR pridonosi ciljevima u području klimatskih promjena s koeficijentom za klimu od 100 % i najmanje 1 500 000 EUR s koeficijentom za klimu od 40 %, u skladu s Prilogom VI. Uredbi (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. veljače 2021. o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost. Alternativno, ako je to opravdano navođenjem razloga zašto alternativni pristup možda nije izvediv, kriterijima za odabir osigurava se da se najmanje 2 531 500 000 EUR pridonosi ciljevima u području klimatskih promjena s prosječnim koeficijentom za klimu od najmanje 40 %, u skladu s Prilogom VI. Uredbi (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. veljače 2021. o uspostavi Instrumenta za oporavak i otpornost. S pomoću fondova RRF mobilizirat će se najmanje 3 800 000 000 EUR privatnih ulaganja, a multiplikacijski učinak dodatnih sredstava za ta sredstva na privatna ulaganja bit će sličan do datuma ključne etape, također u skladu s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01) upotrebom popisa za isključenje i zahtjeva usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša. Taj se cilj ne smatra ispunjenim u slučaju da bilo koja od mjera za koje je odobren proračun čini državnu potporu u skladu s člankom 107. UFEU-a, da je potrebno obavijestiti Komisiju i da Komisija nije dobila odobrenje do 31. prosinca 2023.
186.	C12.I2	T	Završetak stupova i inovativnih projekata za preobrazbu industrije	-	Broj	0	3	Q2	2026.	Završetak 210 inovativnih projekata, uključujući one povezane s odobrenim PERTEs-ima (najmanje tri), koji uključuju stvarnu preobrazbu industrije u smislu energetske učinkovitosti, održivosti i digitalne transformacije, u skladu s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01) upotrebom popisa za isključenje i zahtjeva usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša.
187.	C12.I3	T	Završetak projekata za potporu provedbi zakonodavstva o otpadu i promicanje kružnog gospodarstva u	-	Broj	0	30	Q4	2023.	Završetak najmanje 30 projekata koje je MITERD odobrio za potporu provedbi zakonodavstva o otpadu i promicanje kružnog gospodarstva u poduzeću u skladu s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01) upotrebom popisa za isključenje i zahtjeva usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom o okolišu. Aktivnosti u okviru ovog ulaganja koje se odnose na postrojenja za mehaničko-biološku obradu provode se samo u postojećim postrojenjima za mehaničko-biološku obradu, ako su mjere u okviru ovog ulaganja usmjerene na povećanje učinkovitosti resursa ili naknadnu ugradnju u postupke recikliranja odvojenog otpada u kompost i anaerobnu razgradnju biološkog otpada, pod uvjetom da takve mjere u okviru ovog ulaganja

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv		Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
				Kvalitativni pokazatelji za ključne etape	Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
			poduzeću							ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja, verificiranih na razini postrojenja.
188.	C12.I3	T	Povećanje odvojeno prikupljenog komunalnog otpada	-	% odvojeno prikupljenog komunalnog otpada	21	30	Q2	2026.	Postići najmanje 30 % odvojeno prikupljenog komunalnog otpada kao udio ukupnog komunalnog otpada nastalog 2024. (podaci iz 2024. će biti dostupni 2026.), u skladu s Direktivom 2008/98/EZ. Odvojeno skupljanje znači skupljanje u kojem se tok otpada drži odvojeno po vrsti i prirodi kako bi se olakšala posebna obrada. Podaci se prikupljaju u skladu s raščlambom materijala u skladu s Prilogom V. Provedbenoj odluci Komisije 019/1004/EZ. (polazni datum: 31. prosinca 2018.)

M. KOMPONENTA 13.: POTPORA MSP-OVIMA

Mala i srednja poduzeća (MSP-ovi) imaju ključnu ulogu u gospodarstvu EU-a i Španjolske, posebno tamo gdje MSP-ovi daju veći doprinos nacionalnom BDP-u i u kojima je prosječna veličina poduzeća manja od prosjeka EU-a.

Ova komponenta plana za oporavak i otpornost Španjolske usmjerena je na izazove s kojima se suočavaju mala i srednja poduzeća (MSP-ovi) (uključujući samozaposlene osobe) u cilju jačanja konkurentnosti španjolskog gospodarstva i promicanja rasta i zapošljavanja. Ti su izazovi sljedeći: težak pristup financiranju za poduzetništvo, poslovni rast i inovacije; nedostatak digitalnih vještina i slabo usvajanje digitalnih tehnologija koje ometaju produktivnost i konkurentnost MSP-ova; mala veličina poduzeća, što otežava iskorištavanje ekonomije razmjera i internacionalizacije; te velika osjetljivost na vanjske šokove i niske ekonomije razmjera koje koče ulaganja i inovacije.

Ciljevi su ove komponente uvesti reforme i ulaganja u cilju olakšavanja osnivanja poduzeća, rasta i restrukturiranja, poboljšanja poslovne klime (posebno jačanjem funkcioniranja španjolskog unutarnjeg tržišta) te daljnjeg poticanja važnih procesa povećanja produktivnosti digitalizacijom, inovacijama i internacionalizacijom. Ta je komponenta znatno usmjerena na digitalizaciju s horizontalnim pristupom kako bi se osigurao osnovni paket za digitalizaciju znatnog postotka MSP-ova i vertikalni pristup za poticanje digitalizacije procesa i tehnoloških inovacija u određenim MSP-ovima.

Tom se komponentom djelomično uzimaju u obzir preporuke za Španjolsku o napretku u provedbi Zakona o jedinstvu tržišta (preporuka za Španjolsku br. 4 iz 2019.) i o osiguravanju učinkovite provedbe mjera usmjerenih na osiguravanje likvidnosti MSP-ova i samozaposlenih osoba, osobito izbjegavanjem zakašnjelih plaćanja (preporuka za Španjolsku br. 3 iz 2020.). U njemu se uzimaju u obzir i preporuke za Španjolsku o usmjeravanju ulaganja na digitalnu tranziciju (preporuka za Španjolsku br. 3 iz 2020.) i o poboljšanju pristupa digitalnom učenju (preporuka za Španjolsku br. 2 iz 2020.).

Očekuje se da se nijednom mjerom u ovoj komponenti ne nanosi znatna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjera i mjere ublažavanja utvrđene u planu za oporavak i otpornost u skladu s Tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01).

M.1. Opis reformi i ulaganja za programe bespovratne financijske potpore

Reforma 1. (C13.R1) – Poboljšanje poslovnih propisa i klime

Ciljevi su reforme poboljšati okvir u kojem se odvija gospodarska aktivnost osiguravanjem bolje regulative i poslovne klime kojima se olakšava osnivanje i rast poduzeća te, prema potrebi, njihovo restrukturiranje donošenjem niza mjera.

Reforma se sastoji od sljedećeg:

a) donošenja Zakona o stvaranju i rastu poduzeća. Cilj je tog zakonodavstva:

   i. pojednostavniti postupke za osnivanje poduzeća. To se postiže smanjenjem minimalnog potrebnog kapitala za osnivanje društva i jačanjem platformi za skupno financiranje i drugih instrumenata javnog financiranja.

   ii. pravne mjere za poticanje kulture ranog plaćanja. Tim se zakonom poboljšava učinkovitost provedbe Direktive (EU) 2011/7 o borbi protiv kašnjenja u plaćanju u poslovnim transakcijama. Očekuje se da će se tim zakonom skratiti prosječna razdoblja plaćanja u poslovnim transakcijama. Time bi se pomoglo u rješavanju problema s likvidnošću s kojima se suočavaju MSP-ovi vjerovnici koji nisu pravodobno plaćeni, što

bi imalo pozitivne učinke prelijevanja na njihove aktivnosti i rast. Primjeri mjera koje treba provesti kako bi se potaknula kultura ranog plaćanja uključuju smjernice o oglašavanju i transparentnosti rokova plaćanja, najbolje poslovne prakse i mehanizme za bolju provedbu, kao što je sustav izvansudskog rješavanja sporova.

iii. izmijeniti određene odredbe Zakona o jedinstvenom tržištu kako bi se dodatno pojasnila područja u kojima su nejasnoće dovele do problema u provedbi. Cilj je Zakona o jedinstvenom tržištu ukloniti nepotrebne, nerazmjerne ili diskriminirajuće prepreke pristupu gospodarskim djelatnostima i njihovu obavljanju te slobodi poslovnog nastana na cijelom državnom području. Cilj ove reforme je i povećanje učinkovitosti i transparentnosti mehanizama predviđenih Zakonom o jedinstvu tržišta kako bi se zaštitili gospodarski subjekti na čije su aktivnosti utjecale prepreke koje je uvela javna uprava. Osim toga, reformom se jača suradnja radi promicanja bolje regulative diljem zemlje.

b) nove Sektorske konferencije za poboljšanje regulative i poslovnu klimu. Njezin je cilj olakšati ispravnu primjenu načela dobre regulacije u svim javnim upravama i osigurati optimalnu koordinaciju različitih uprava, uključujući mjere koje prate oporavak. Sektorska konferencija pratit će rad u okviru drugih sektorskih konferencija koje omogućuje pojačanu koordinaciju, praćenje i promicanje bolje regulative, s horizontalnim i sektorskim fokusom;

c) reforme zakona o nesolventnosti za prenošenje Direktive (EU) 2019/1023 o okvirima za preventivno restrukturiranje, razrješenju od duga i zabranama te o mjerama za povećanje učinkovitosti postupaka u slučaju nesolventnosti i izmjeni Direktive (EU) 2017/1132 (Direktiva o restrukturiranju i nesolventnosti). Reforma uključuje uspostavu učinkovitijeg postupka druge prilike za fizičke osobe, kojim se omogućuje otpis duga bez prethodne likvidacije imovine insolventne stranke. Osim toga, planovi restrukturiranja propisani Direktivom (EU) 2019/1023 o nesolventnosti uvode se kao novi predstečajni instrument kojim se poboljšava učinkovitost trenutačno primjenjivih instrumenata predstečajnog postupka kako bi se spriječila nesolventnost i naknadni stečaj. Konačno, uvodi se poseban postupak za mikro MSP-ove, koji se u potpunosti obrađuje elektroničkim putem, kako bi se smanjili trajanje i troškovi postupka.

d) naposljetku, ta se reforma sastoji i od donošenja zakona o izmjeni triju zakonodavnih tekstova, posebno Zakona 34/2006, koji se odnose na odvjetničku djelatnost i procuradores. Novim sustavom osigurava se jedinstveni pristup odvjetničkoj profesiji i profesiji procuradres, s obzirom na to da ista kvalifikacija omogućuje pristup obavljanju obiju profesija. Multidisciplinarnim strukovnim društvima dopušteno je zajednički nuditi usluge pravne obrane i zastupanja na sudu. Tarifa koja se primjenjuje na usluge procuradoresa mijenja se: utvrđuju se maksimalne naknade, ali ne i minimalne, kako bi se osiguralo da primatelji usluga mogu imati pristup uslugama koje se nude po konkurentnim cijenama. Tom reformom Španjolska osigurava usklađenost zakonodavstva u tom području s člancima 15., 16. i 25. Direktive 2006/123/C Europskog parlamenta i Vijeća o uslugama na unutarnjem tržištu te s člancima 49. i 56. Ugovora o funkcioniranju Europske unije. U pogledu te reforme Vijeće ministara odobrilo je nacrt zakonodavnih prijedloga navedenih u rujnu 2020.

Ta će se reforma dopuniti i donošenjem zakona kojim se prenosi Direktiva o digitalizaciji (2019/1151), kojim se promiču inovacije i digitalizacija u administrativnom i poslovnom okruženju te omogućuje digitalizacija cijelog postupka osnivanja poduzeća. Taj je zakon jedan od regulatornih instrumenata potrebnih za provedbu komponente 11 (reforma C11.R2 za promicanje vladavine prava i učinkovitosti javne službe pravosuđa).

Provedba mjere mora biti dovršena do 31. prosinca 2022.

Reforma 2. (C13.R2) – Strategija Španjolska poduzetnička država

Cilj je mjere promicanje španjolske poduzetničke strategije. Reforma se sastoji od donošenja zakona o novoosnovanim poduzećima, stvaranja povoljnog okvira za stvaranje i rast visoko inovativnih novoosnovanih poduzeća te osnivanja javno-privatnog fonda NEXT-TECH za ekspanziju novoosnovanih poduzeća disruptivnih tehnologija.

Donošenjem Zakona o osnivanju do kraja 2022.: pruža se pravna definicija novoosnovanog poduzeća; utvrđuju porezni poticaji za poticanje njihova stvaranja i privlačenje talenta; utvrđuju mjere za olakšavanje privlačenja stranih ulagača i poduzetnika; i donosi mehanizam za olakšavanje provedbe zakona i njegova odnosa s mjerama povezanima s digitalnim poduzetničkim ekosustavom.

Provedba mjere mora biti dovršena do 31. prosinca 2022.

Ulaganje 1 (C13.I1) – Poduzetništvo

Cilj je ulaganja potaknuti poduzetnički ekosustav kako bi postao otporniji i konkurentniji svladavanjem izazova zelene i digitalne tranzicije.

Ulaganje se sastoji od četiriju glavnih mjera:

1. jačanje poduzetničkih vještina, uključujući vještine i prekvalifikaciju te podupiranje poduzetnika u skladu s prioritetima EU-a u pogledu zelene i digitalne tranzicije. U okviru te mjere najmanje 6 900 poduzetnika ima koristi od Programa poduzetničkih vještina, a najmanje 800 poduzetnika podupire se u okviru „Programa ženskih talenata”;

2. osiguranje alata za potporu osnivanju poduzeća i upravljanju poslovanjem te za jačanje MSP-ova, uključujući potporu najmanje 12 000 aktivnih korisnika virtualnog ONE-Nacionalnog ureda za poduzetništvo („ONE”) u okviru Strateškog okvira za politiku MSP-ova do 2030., španjolske poduzetničke strategije i Digitalnog programa Španjolske za 2025.;

3. kampanje širenja i komunikacijske kampanje za stvaranje, razvoj ili privlačenje međunarodnih događanja u Španjolskoj usmjerenih na inovativna poduzeća i program za privlačenje talentiranih žena. To uključuje najmanje 20 događanja o poduzetništvu koja su razvijena u okviru „Programa zastava”; i najmanje 260 komunikacijskih aktivnosti (200 medijskih priredbi i 60 događanja) u okviru „Brenda za poduzetništvo u Španjolskoj”; i

4. financiranje linije potpore poduzetništvu i malim i srednjim poduzećima u okviru programa za potporu poduzetništvu žena. To uključuje potporu najmanje 200 poduzetnica participativnim zajmovima koje je odobrio Empresa Nacional de Innovación, S.A.

Kad je riječ o financijskim instrumentima, kako bi se osiguralo da je mjera u skladu s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01), pravni sporazum između španjolskih tijela i ovlaštenog subjekta ili financijskog posrednika zaduženog za financijski instrument i naknadna investicijska politika financijskog instrumenta:

i. zahtijeva primjenu tehničkih smjernica Komisije o provjeri održivosti za fond InvestEU;

ii. isključuje sljedeći popis aktivnosti i imovine iz prihvatljivosti: i. aktivnosti i imovinu povezane s fosilnim gorivima, uključujući silaznu uporabu[28]; ii. aktivnosti i imovinu u

[28] Osim projekata u okviru ove mjere u području proizvodnje električne energije i/ili topline te povezane infrastrukture za prijenos i distribuciju, u kojima se upotrebljava prirodni plin, koji su u skladu s uvjetima iz Priloga III. tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01).

okviru sustava EU-a za trgovanje emisijama (ETS) kojima se postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu niže od relevantnih referentnih vrijednosti[29]; iii. aktivnosti i imovinu povezane s odlagalištima otpada, spalionicama[30] i postrojenjima za mehaničko-biološku obradu[31]; i iv. aktivnosti i imovinu kod kojih dugoročno odlaganje otpada može naštetiti okolišu; i

iii. zahtijeva da ovlašteni subjekt/financijski posrednik provjeri usklađenost projekata s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom o okolišu za sve transakcije, uključujući one izuzete od provjere održivosti.

Kad je riječ o natječajima, kako bi se osiguralo da je mjera u skladu s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu" (2021/C58/01), kriteriji prihvatljivosti sadržani u opisu zadataka za buduće pozive na podnošenje projekata isključuju sljedeći popis aktivnosti: i. aktivnosti povezane s fosilnim gorivima, uključujući silaznu uporabu[32]; ii. aktivnosti u okviru sustava EU-a za trgovanje emisijama (ETS) kojima se postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu niže od relevantnih referentnih vrijednosti[33]; iii. aktivnosti povezane s odlagalištima otpada, spalionicama[34] i postrojenjima za mehaničku biološku obradu[35]; i iv. aktivnosti u kojima dugoročno odlaganje otpada može naštetiti okolišu. Opis posla dodatno zahtijeva da se mogu odabrati samo aktivnosti koje su u skladu s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom o okolišu.

---

[29] Ako se aktivnostima koje se podupiru postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu znatno niže od relevantnih referentnih vrijednosti, potrebno je objasniti razloge zašto to nije moguće. Referentne vrijednosti za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica za djelatnosti obuhvaćene područjem primjene sustava trgovanja emisijama, kako je utvrđeno u Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2021/447.

[30] To se izuzeće ne primjenjuje na mjere u okviru ove mjere u postrojenjima koja su namijenjena isključivo obradi opasnog otpada koji se ne može reciklirati i postojećim postrojenjima, ako su mjere u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti, hvatanju ispušnih plinova za skladištenje ili uporabu ili oporabi materijala iz pepela za spaljivanje, pod uvjetom da takve radnje u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

[31] To se izuzeće ne primjenjuje na mjere u okviru ove mjere u postojećim postrojenjima za mehaničko-biološku obradu, ako su mjere u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti ili naknadnoj ugradnji u postupke recikliranja odvojenog otpada radi kompostiranja biootpada i anaerobne razgradnje biološkog otpada, pod uvjetom da takve mjere u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

[32] Osim projekata u okviru ove mjere u području proizvodnje električne energije i/ili topline te povezane infrastrukture za prijenos i distribuciju, u kojima se upotrebljava prirodni plin, koji su u skladu s uvjetima iz Priloga III. tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu" (2021/C58/01).

[33] Ako se aktivnostima koje se podupiru postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu znatno niže od relevantnih referentnih vrijednosti, potrebno je objasniti razloge zašto to nije moguće. Referentne vrijednosti za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica za djelatnosti obuhvaćene područjem primjene sustava trgovanja emisijama, kako je utvrđeno u Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2021/447.

[34] To se izuzeće ne primjenjuje na mjere u okviru ove mjere u postrojenjima koja su namijenjena isključivo obradi opasnog otpada koji se ne može reciklirati i postojećim postrojenjima, ako su mjere u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti, hvatanju ispušnih plinova za skladištenje ili uporabu ili oporabi materijala iz pepela za spaljivanje, pod uvjetom da takve radnje u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

[35] To se izuzeće ne primjenjuje na mjere u okviru ove mjere u postojećim postrojenjima za mehaničko-biološku obradu, ako su mjere u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti ili naknadnoj ugradnji u postupke recikliranja odvojenog otpada radi kompostiranja biootpada i anaerobne razgradnje biološkog otpada, pod uvjetom da takve mjere u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

Provedba ulaganja dovršava se do 31. prosinca 2023.

Ulaganje 2 (C13.I2) – Rast

Cilj je mjere promicanje rasta MSP-ova.

Ulaganje se sastoji od sljedećih aktivnosti:

1. potpora (11 000) pojedinačnih MSP-ova u okviru programa „Vještine za rast MSP-ova”. Cilj je ovog programa pružiti poduzećima potrebne vještine za rast i veću konkurentnost, mijenjajući svoje poslovne modele i doprinoseći dvostrukoj tranziciji;

2. dugoročna financijska potpora industrijskim projektima (1 500) koje su razvili MSP-ovi za mjere u okviru ovog ulaganja u nova industrijska postrojenja ili proširenje postojećih, uzimajući u obzir potencijal doprinosa ublažavanju klimatskih promjena.

3. poboljšanje pristupa financiranju za MSP-ove pružanjem potpore u obliku financijskih, komercijalnih i tehničkih jamstava jačanjem inicijative Compañia Española de Reafianzamiento SME S.A. (CERSA), u skladu s kriterijima prihvatljivosti iz Uredbe o Instrumentu za oporavak i otpornost kako je predviđeno u Smjernicama za države članice od 21. siječnja 2021. U okviru tog djelovanja CERSA regionalnim društvima za uzajamna jamstva pruža dugoročnu potporu putem pokrića protujamstava, podupirući rizik koji snose. CERSA promiče konkurentnost i otpornost MSP-ova i s pomoću tri nove namjenske linije kojima se omogućuje pristup dugoročnom financiranju i operacijama obrtnog kapitala za aktivnosti u okviru ovog ulaganja u području: digitalizacije; održivosti; rasta i oporavka (jačanje otpornosti, uglavnom za MSP-ove pogođene pandemijom bolesti COVID-19, koji su spremni poduzeti znatne planove za preobrazbu i rast).

Osim toga, za provedbu instrumenta financijskog jamstva potrebno je sastaviti sporazum između ministarstva odgovornog za ulaganja i partnera zaduženog za provedbu ili zaduženog subjekta. Sporazumom se u obveze prenose informacije uključene u <plan za oporavak i otpornost. Nadalje, sva vraćena sredstva (tj. kamate na zajam, povrat na vlasnički kapital ili otplaćenu glavnicu umanjena za povezane troškove) povezana s financijskim instrumentom trebala bi se ponovno uložiti za iste ciljeve politike, uključujući razdoblje nakon 2026. Kako bi se osiguralo da je mjera u skladu s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01), pravni sporazum između španjolskih tijela i zaduženog subjekta ili financijskog posrednika zaduženog za financijski instrument i naknadna investicijska politika financijskog instrumenta

i. zahtijeva primjenu tehničkih smjernica Komisije o provjeri održivosti za fond InvestEU;

ii. isključuje sljedeći popis aktivnosti i imovine iz prihvatljivosti: i. aktivnosti i imovinu povezane s fosilnim gorivima, uključujući silaznu uporabu[36]; ii. aktivnosti i imovinu u okviru sustava EU-a za trgovanje emisijama (ETS) kojima se postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu niže od relevantnih referentnih vrijednosti[37]; iii. aktivnosti i

[36] Osim projekata u okviru ove mjere u području proizvodnje električne energije i/ili topline te povezane infrastrukture za prijenos i distribuciju, u kojima se upotrebljava prirodni plin, koji su u skladu s uvjetima iz Priloga III. tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01).

[37] Ako se aktivnostima koje se podupiru postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu znatno niže od relevantnih referentnih vrijednosti, potrebno je objasniti razloge zašto to nije moguće. Referentne vrijednosti za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica za djelatnosti obuhvaćene područjem primjene sustava trgovanja emisijama, kako je utvrđeno u Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2021/447.

imovinu povezane s odlagalištima otpada, spalionicama[38] i postrojenjima za mehaničko-biološku obradu[39]; i iv. aktivnosti i imovinu kod kojih dugoročno odlaganje otpada može naštetiti okolišu; i

iii. zahtijeva da ovlašteni subjekt/financijski posrednik provjeri usklađenost projekata s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom o okolišu za sve transakcije, uključujući one izuzete od provjere održivosti.

Kad je riječ o natječajima, kako bi se osiguralo da je mjera u skladu s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu" (2021/C58/01), kriteriji prihvatljivosti sadržani u opisu zadataka za buduće pozive na podnošenje projekata isključuju sljedeći popis aktivnosti: i. aktivnosti povezane s fosilnim gorivima, uključujući silaznu uporabu[40]; ii. aktivnosti u okviru sustava EU-a za trgovanje emisijama (ETS) kojima se postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu niže od relevantnih referentnih vrijednosti[41]; iii. aktivnosti povezane s odlagalištima otpada, spalionicama[42] i postrojenjima za mehaničku biološku obradu[43]; i iv. aktivnosti u kojima dugoročno odlaganje otpada može naštetiti okolišu. Opis posla dodatno zahtijeva da se mogu odabrati samo aktivnosti koje su u skladu s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom o okolišu.

Provedba ulaganja dovršava se do 31. prosinca 2023.

Ulaganje 3 (C13.I3) Digitalizacija i inovacije

Cilj je ovog ulaganja MSP-ovima pružiti vještine i alate za doprinos digitalnoj tranziciji i za suočavanje s izazovima koji iz nje proizlaze. Usklađen je s Digitalnim programom Španjolske za

---

[38] To se izuzeće ne primjenjuje na mjere u okviru ove mjere u postrojenjima koja su namijenjena isključivo obradi opasnog otpada koji se ne može reciklirati i postojećim postrojenjima, ako su mjere u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti, hvatanju ispušnih plinova za skladištenje ili uporabu ili oporabi materijala iz pepela za spaljivanje, pod uvjetom da takve radnje u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

[39] To se izuzeće ne primjenjuje na mjere u okviru ove mjere u postojećim postrojenjima za mehaničko-biološku obradu, ako su mjere u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti ili naknadnoj ugradnji u postupke recikliranja odvojenog otpada radi kompostiranja biootpada i anaerobne razgradnje biološkog otpada, pod uvjetom da takve mjere u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

[40] Osim projekata u okviru ove mjere u području proizvodnje električne energije i/ili topline te povezane infrastrukture za prijenos i distribuciju, u kojima se upotrebljava prirodni plin, koji su u skladu s uvjetima iz Priloga III. tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu" (2021/C58/01).

[41] Ako se aktivnostima koje se podupiru postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu znatno niže od relevantnih referentnih vrijednosti, potrebno je objasniti razloge zašto to nije moguće. Referentne vrijednosti za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica za djelatnosti obuhvaćene područjem primjene sustava trgovanja emisijama, kako je utvrđeno u Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2021/447.

[42] To se izuzeće ne primjenjuje na mjere u okviru ove mjere u postrojenjima koja su namijenjena isključivo obradi opasnog otpada koji se ne može reciklirati i postojećim postrojenjima, ako su mjere u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti, hvatanju ispušnih plinova za skladištenje ili uporabu ili oporabi materijala iz pepela za spaljivanje, pod uvjetom da takve radnje u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

[43] To se izuzeće ne primjenjuje na mjere u okviru ove mjere u postojećim postrojenjima za mehaničko-biološku obradu, ako su mjere u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti ili naknadnoj ugradnji u postupke recikliranja odvojenog otpada radi kompostiranja biootpada i anaerobne razgradnje biološkog otpada, pod uvjetom da takve mjere u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

2025. i dopunjen je mjerama iz komponente 15 o povezivosti i komponente 19 o digitalnim vještinama.

Ulaganje je usmjereno na sljedeće različite mjere:

1. digitalni alati: To je glavna mjera u okviru ove mjere kojom će se potaknuti digitalizacija malih poduzeća (deset do 49 zaposlenika), mikropoduzeća (od jednog do devet zaposlenika) i samozaposlenih u bilo kojem sektoru gospodarske djelatnosti, čime će se povećati njihova razina digitalne zrelosti. Program se temelji na dodjeli bespovratnih sredstava za potporu integraciji digitalne tehnologije u cilju učinkovitog uvođenja e-trgovine, digitalizacije odnosa s javnom upravom i s klijentima, razvoja unutarnjih digitalnih postupaka te uvođenja elektroničkog fakturiranja i digitalnog marketinga; promicanje rješenja koja su posebno usmjerena na usluge. Programom se djelomično subvencioniraju troškovi donošenja paketa osnovnih digitalnih rješenja kao što su, među ostalim, prisutnost na internetu, elektronička prodaja, ured u oblaku, digitalni posao, osnovni procesi digitalizacije, upravljanje korisnicima, digitalni marketing, kibersigurnost. Svakom paketu za digitalizaciju DTK-a dodjeljuje se fiksni iznos bespovratnih sredstava koji se određuje u svakom pozivu u skladu s veličinom poduzeća i sektorom djelatnosti. Očekuje se da će potpora doprijeti do 1 000 000 MSP-ova.

2. program „Pokretači promjena”: tim se programom mora poduprijeti najmanje 15 000 malih i srednjih poduzeća (10–249 zaposlenika) u njihovim procesima digitalne transformacije.

3. program „Akceleratori MSP 2.0”: riječ je o mjeri u okviru ovog ulaganja kojom će se proširiti infrastruktura za potporu digitalizaciji MSP-ova savjetodavnim uslugama i uslugama osposobljavanja.

5. program „Inovativna potpora poslovnim klasterima”: ovom se mjerom podupiru projekti za digitalizaciju vrijednosnog lanca različitih industrijskih sektora s ciljem njihove modernizacije i uključivanja MSP-ova u lanac vrijednosti.

6. program digitalnoinovacijski centri (DIH): riječ je o programu za potporu razvoju digitalnoinovacijskih centara u Španjolskoj. Digitalnoinovacijski centri strukture su koje poduzećima pomažu da odgovore na digitalne izazove i postanu konkurentnija poboljšavanjem svojih poslovnih i proizvodnih procesa intenzivnom upotrebom digitalnih tehnologija. U okviru te podmjere podupire se 25 digitalnoinovacijskih centara.

Kako bi se osiguralo da je mjera u skladu s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01), kriteriji prihvatljivosti sadržani u opisu budućih poziva na podnošenje prijedloga za projekte isključuju sljedeći popis aktivnosti: i. aktivnosti povezane s fosilnim gorivima, uključujući silaznu uporabu[44]; ii. aktivnosti u okviru sustava EU-a za trgovanje emisijama (ETS) kojima se postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu niže od relevantnih referentnih vrijednosti[45]; iii. aktivnosti povezane s odlagalištima otpada, spalionicama[46] i postrojenjima za

[44] Osim projekata u okviru ove mjere u području proizvodnje električne energije i/ili topline te povezane infrastrukture za prijenos i distribuciju, u kojima se upotrebljava prirodni plin, koji su u skladu s uvjetima iz Priloga III. tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01).

[45] Ako se aktivnostima koje se podupiru postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu znatno niže od relevantnih referentnih vrijednosti, potrebno je objasniti razloge zašto to nije moguće. Referentne vrijednosti za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica za djelatnosti obuhvaćene područjem primjene sustava trgovanja emisijama, kako je utvrđeno u Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2021/447.

[46] To se izuzeće ne primjenjuje na mjere u okviru ove mjere u postrojenjima koja su namijenjena isključivo obradi opasnog otpada koji se ne može reciklirati i postojećim postrojenjima, ako su mjere u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti, hvatanju ispušnih plinova za skladištenje ili uporabu ili

mehaničku biološku obradu[47]; i iv. aktivnosti u kojima dugoročno odlaganje otpada može naštetiti okolišu. Opis posla dodatno zahtijeva da se mogu odabrati samo aktivnosti koje su u skladu s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom o okolišu.

Provedba ulaganja dovršava se do 31. prosinca 2025.

Ulaganje 4 (C13.I4) Potpora trgovini

Cilj je mjere pomoći malim poduzećima da se prilagode digitalizaciji trgovinskog sektora i promijenjenom ponašanju potrošača.

Ulaganje ima dva osnovna područja djelovanja.

1. Projekti u sektoru male trgovine usmjereni su na uvođenje novih tehnologija koje lokalnoj trgovini omogućuju da odgovori na nove potrošačke navike, u okviru „Tehnološkog fonda" (200 projekata). Prihvatljivi projekti u okviru ovog fonda uključuju sljedeće:
    a. projekti u području novih tehnologija usmjereni na poboljšanje komercijalne i komunikacijske strategije na internetu, poslovnih modela ili iskustva kupovine;
    b. projekti u području novih tehnologija za prilagodbu fizičkog iskustva kupnje novim potrebama i navikama potrošača te novi modeli upravljanja;
    c. projekti u području tehnoloških rješenja za poboljšanje učinkovitosti i održivosti logistike posljednje milje;
    d. projekti u provedbi tehnoloških rješenja za poboljšanje energetske učinkovitosti i učinkovitosti resursa.

Ulaganje se mora dovršiti stvaranjem digitalne platforme (Plataforma Comercio Conectado) kako bi se potaknula digitalizacija sektora.

2. Projekti koje su podnijele lokalne vlasti za poboljšanje modernizacije općinskih tržišta, komercijalnih područja, pokretnih tržnica i kratkih marketinških kanala, u okviru programa „Održiva tržišta" (130 projekata). Prihvatljivi projekti u okviru ovog programa uključuju sljedeće:
    a. projekti u kojima se usvajaju alati za informiranje potrošača koji se temelje na velikim količinama podataka ili drugim tehnologijama;
    b. projekti u digitalnoj transformaciji tržišta kojima se poboljšava višekanalno tržište i iskustvo u kupnji;
    c. projekti usmjereni na digitalnu transformaciju uličnе trgovine i kratke marketinške kanale;

---

oporabi materijala iz pepela za spaljivanje, pod uvjetom da takve radnje u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

[47] To se izuzeće ne primjenjuje na mjere u okviru ove mjere u postojećim postrojenjima za mehaničko-biološku obradu, ako su mjere u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti ili naknadnoj ugradnji u postupke recikliranja odvojenog otpada radi kompostiranja biootpada i anaerobne razgradnje biološkog otpada, pod uvjetom da takve mjere u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

d. projekti u području radova i obnove kako bi se poboljšali objekti, njihova dostupnost, oprema i prikladnost područja na kojima se nalaze općinska tržišta, komercijalna područja i pokretne tržnice te njihova susjedna područja;

e. projekti za smanjenje potrošnje ulaznih materijala u trgovini i njihova zamjena za ekološki prihvatljiva alternativna rješenja;

f. postavljanje pametnih točaka dostave;

g. projekti za poboljšanje energetske učinkovitosti;

h. mjere kojima se promiče recikliranje ili ponovna uporaba otpada;

i. Podizanje svijesti i osposobljavanje u području tehnoloških vještina.

Kako bi se osiguralo da je mjera u skladu s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu" (2021/C58/01), kriteriji prihvatljivosti sadržani u opisu budućih poziva na podnošenje prijedloga za projekte isključuju sljedeći popis aktivnosti: i. aktivnosti povezane s fosilnim gorivima, uključujući silaznu uporabu[48]; ii. aktivnosti u okviru sustava EU-a za trgovanje emisijama (ETS) kojima se postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu niže od relevantnih referentnih vrijednosti[49]; iii. aktivnosti povezane s odlagalištima otpada, spalionicama[50] i postrojenjima za mehaničku biološku obradu[51]; i iv. aktivnosti u kojima dugoročno odlaganje otpada može naštetiti okolišu. Opis posla dodatno zahtijeva da se mogu odabrati samo aktivnosti koje su u skladu s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom o okolišu.

Provedba ulaganja dovršava se do 31. prosinca 2024.

Ulaganje 5 (C13.I5) Internacionalizacija

Cilj je mjere jačanje kapaciteta i instrumenata španjolskog sustava za potporu izvozu, internacionalizaciju i strana ulaganja.

Ulaganje se sastoji od niza od 11 mjera, kako slijedi:

1. linije financiranja za studije izvedivosti, predizvedivosti te sektorske i institucionalne modernizacije;

---

[48] Osim projekata u okviru ove mjere u području proizvodnje električne energije i/ili topline te povezane infrastrukture za prijenos i distribuciju, u kojima se upotrebljava prirodni plin, koji su u skladu s uvjetima iz Priloga III. tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu" (2021/C58/01).

[49] Ako se aktivnostima koje se podupiru postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu znatno niže od relevantnih referentnih vrijednosti, potrebno je objasniti razloge zašto to nije moguće. Referentne vrijednosti za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica za djelatnosti obuhvaćene područjem primjene sustava trgovanja emisijama, kako je utvrđeno u Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2021/447.

[50] To se izuzeće ne primjenjuje na mjere u okviru ove mjere u postrojenjima koja su namijenjena isključivo obradi opasnog otpada koji se ne može reciklirati i postojećim postrojenjima, ako su mjere u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti, hvatanju ispušnih plinova za skladištenje ili uporabu ili oporabi materijala iz pepela za spaljivanje, pod uvjetom da takve radnje u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

[51] To se izuzeće ne primjenjuje na mjere u okviru ove mjere u postojećim postrojenjima za mehaničko-biološku obradu, ako su mjere u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti ili naknadnoj ugradnji u postupke recikliranja odvojenog otpada radi kompostiranja biootpada i anaerobne razgradnje biološkog otpada, pod uvjetom da takve mjere u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

2. program INNOVA Invest za potporu stranim ulaganjima u istraživanje i inovacije;
3. program VIVES za pružanje financijske potpore za zapošljavanje pripravnika u poduzećima uključenima u izvozne aktivnosti;
4. međunarodni program mentorstva;
5. program za jačanje komunikacijskih sustava, telematskih usluga i digitalizacije izvoznih udruženja, izvoznih saveza, španjolskih gospodarskih komora i njihovih saveza;
6. program proširenja temelja za izvoz, program za pružanje personaliziranog treninga za internacionalizaciju poduzeća, a posebno MSP-ova;
7. program za jačanje španjolskog poduzetničkog ekosustava brzog rasta;
8. potpora za otvaranje i konsolidaciju tržišta subvencijama za rashode povezane s inspekcijama i revizijama tijela trećih zemalja te za pravne i konzultantske rashode u području trgovinske zaštite;
9. Program financijskih poticaja COFIDES-a (financijska institucija u državnom vlasništvu koja pruža srednjoročno i dugoročno financiranje za potporu projektima internacionalizacije poduzeća) radi promicanja ulaganja s učinkom. Njegov je glavni cilj, uz financijsku dobit, ostvariti mjerljiv, socijalni i/ili ekološki učinak.
10. poticanje digitalizacije državnih usluga kako bi se podržala internacionalizacija;
11. digitalizacija ICEX-a (nacionalnih javnih poduzeća koja promiču internacionalizaciju španjolskih poduzeća).

Kako bi se osiguralo da je mjera u skladu s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01), kriteriji prihvatljivosti sadržani u opisu budućih poziva na podnošenje prijedloga za projekte isključuju sljedeći popis aktivnosti: i. aktivnosti povezane s fosilnim gorivima, uključujući silaznu uporabu[52]; ii. aktivnosti u okviru sustava EU-a za trgovanje emisijama (ETS) kojima se postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu niže od relevantnih referentnih vrijednosti[53]; iii. aktivnosti povezane s odlagalištima otpada, spalionicama[54] i postrojenjima za mehaničku biološku obradu[55]; i iv. aktivnosti u kojima dugoročno odlaganje otpada može naštetiti

[52] Osim projekata u okviru ove mjere u području proizvodnje električne energije i/ili topline te povezane infrastrukture za prijenos i distribuciju, u kojima se upotrebljava prirodni plin, koji su u skladu s uvjetima iz Priloga III. tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01).

[53] Ako se aktivnostima koje se podupiru postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu znatno niže od relevantnih referentnih vrijednosti, potrebno je objasniti razloge zašto to nije moguće. Referentne vrijednosti za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica za djelatnosti obuhvaćene područjem primjene sustava trgovanja emisijama, kako je utvrđeno u Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2021/447.

[54] To se izuzeće ne primjenjuje na mjere u okviru ove mjere u postrojenjima koja su namijenjena isključivo obradi opasnog otpada koji se ne može reciklirati i postojećim postrojenjima, ako su mjere u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti, hvatanju ispušnih plinova za skladištenje ili uporabu ili oporabi materijala iz pepela za spaljivanje, pod uvjetom da takve radnje u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

[55] To se izuzeće ne primjenjuje na mjere u okviru ove mjere u postojećim postrojenjima za mehaničko-biološku obradu, ako su mjere u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti ili naknadnoj ugradnji u postupke recikliranja odvojenog otpada radi kompostiranja biootpada i anaerobne razgradnje biološkog otpada, pod uvjetom da takve mjere u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

okolišu. Opis posla dodatno zahtijeva da se mogu odabrati samo aktivnosti koje su u skladu s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom o okolišu.

Kad je riječ o financijskim instrumentima, kako bi se osiguralo da je mjera u skladu s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu" (2021/C58/01), pravni sporazum između španjolskih tijela i ovlaštenog subjekta ili financijskog posrednika zaduženog za financijski instrument i naknadna investicijska politika financijskog instrumenta

i. zahtijeva primjenu tehničkih smjernica Komisije o provjeri održivosti za fond InvestEU; i

ii. isključuje sljedeći popis aktivnosti i imovine iz prihvatljivosti: i. aktivnosti i imovinu povezane s fosilnim gorivima, uključujući silaznu uporabu[56]; ii. aktivnosti i imovinu u okviru sustava EU-a za trgovanje emisijama (ETS) kojima se postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu niže od relevantnih referentnih vrijednosti[57]; iii. aktivnosti i imovinu povezane s odlagalištima otpada, spalionicama[58] i postrojenjima za mehaničko-biološku obradu[59]; i iv. aktivnosti i imovinu kod kojih dugoročno odlaganje otpada može naštetiti okolišu; i

iii. zahtijeva da ovlašteni subjekt/financijski posrednik provjeri usklađenost projekata s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom o okolišu za sve transakcije, uključujući one izuzete od provjere održivosti.

Provedba ulaganja dovršava se do 31. prosinca 2024.

M.2. Ključne etape, ciljne vrijednosti, pokazatelji i vremenski raspored za praćenje i provedbu programa bespovratne financijske potpore

Vidjeti tablicu u nastavku. Polazni datum za sve pokazatelje jest 1. veljače 2020., osim ako je u opisu mjere navedeno drukčije. Iznosi u tablici ne uključuju PDV.

[56] Osim projekata u okviru ove mjere u području proizvodnje električne energije i/ili topline te povezane infrastrukture za prijenos i distribuciju, u kojima se upotrebljava prirodni plin, koji su u skladu s uvjetima iz Priloga III. tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu" (2021/C58/01).

[57] Ako se aktivnostima koje se podupiru postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu znatno niže od relevantnih referentnih vrijednosti, potrebno je objasniti razloge zašto to nije moguće. Referentne vrijednosti za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica za djelatnosti obuhvaćene područjem primjene sustava trgovanja emisijama, kako je utvrđeno u Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2021/447.

[58] To se izuzeće ne primjenjuje na mjere u okviru ove mjere u postrojenjima koja su namijenjena isključivo obradi opasnog otpada koji se ne može reciklirati i postojećim postrojenjima, ako su mjere u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti, hvatanju ispušnih plinova za skladištenje ili uporabu ili oporabi materijala iz pepela za spaljivanje, pod uvjetom da takve radnje u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

[59] To se izuzeće ne primjenjuje na mjere u okviru ove mjere u postojećim postrojenjima za mehaničko-biološku obradu, ako su mjere u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti ili naknadnoj ugradnji u postupke recikliranja odvojenog otpada radi kompostiranja biootpada i anaerobne razgradnje biološkog otpada, pod uvjetom da takve mjere u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelj za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
189.	C13.R1	M	Stupanje na snagu Zakona o izmjeni Zakona 34/2006 o pristupu zanimanjima odvjetnika i procuradoresa	Odredba zakona o stupanju na snagu zakona				Q4	2021.	Stupanjem na snagu Zakona o izmjeni Zakona 34/2006 o pristupu zanimanjima odvjetnika i procuradoresa: – reformira se postojeći sustav minimalnih naknada u sustav maksimalnih naknada i uvodi nova obveza dostavljanja procjene troškova kupcu u obliku savjeta. — omogućiti multidisciplinarne djelatnosti odvjetničkih i procuradoresa unutar iste pravne osobe – jedinstveni pristup zanimanjima odvjetnika i procuradoresa.
190.	C13.R1	M	Stupanje na snagu Zakona o reformi Stečajnog zakona	Odredba zakona o stupanju na snagu zakona				Q2	2022.	Stupanje na snagu reforme Stečajnog zakona. Reformom Stečajnog zakona koja nadilazi zahtjeve Direktive: — uspostaviti učinkovitiji postupak pružanja druge prilike za fizičke osobe, kojim se omogućuje otpis duga bez prethodne likvidacije imovine insolventne stranke, – uspostaviti poseban postupak za mikro MSP-ove kojim se smanjuju trajanje i troškovi te koji će se u potpunosti obraditi elektroničkim putem.
191.	C13.R1	M	Stupanje na snagu Zakona o osnivanju i rastu poduzeća	Odredba zakona o stupanju na snagu zakona				Q4	2022.	Stupanje na snagu novog „Zakona o stvaranju i rastu poduzeća” kako bi se pojednostavnili postupci za osnivanje poduzeća i promicali diversificirani izvori financiranja za rast poslovanja. Zakon o osnivanju poduzeća i rastu također uključuje mjere za poticanje kulture ranog plaćanja, posebno kako bi se MSP-ovima i samozaposlenim osobama osigurala likvidnost izbjegavanjem zakašnjelih plaćanja. Mjere koje treba provesti za poticanje kulture ranog plaćanja uključuju smjernice o oglašavanju i transparentnosti rokova plaćanja, najboljoj poslovnoj praksi i mehanizmima za bolju provedbu, kao što je sustav izvansudskog rješavanja sporova. Zakon o osnivanju poduzeća i rastu također uključuje izmjene „Zakona o jedinstvu tržišta” kako bi se olakšala njegova provedba i ojačali mehanizmi dostupni tržišnim subjektima na koje utječu tržišne prepreke.
192.	C13.R2	M	Stupanje na snagu Zakona o novoosnovanim poduzećima	Odredba zakona o stupanju na snagu zakona				Q4	2022.	Stupanje na snagu Zakona o novoosnovanim poduzećima kojim se stvara povoljan okvir za stvaranje i rast visoko inovativnih novoosnovanih poduzeća. Zakonom o novoosnovanim poduzećima uvode se reforme poreza i doprinosa za socijalno osiguranje u obliku poticaja za poticanje i olakšavanje razvoja novoosnovanih poduzeća, kao i privlačenje stranih poduzetnika i ulagača, u skladu s ciljevima fiskalne konsolidacije.
193.	C13.I1	T	Poduzetnici ili MSP-ovi koji imaju koristi od mjera za jačanje poduzetničkog ekosustava	-	Broj	0	6 900	Q4	2023.	Najmanje 6 900 poduzetnika ili MSP-ova koji su završili program čiji je cilj jačanje poduzetničkog ekosustava, u okviru Strateškog okvira za politiku MSP-ova do 2030., španjolske strategije za poduzetništvo i španjolskog Digitalnog programa do 2025., uključujući najmanje 2 000 poduzetnica/MSP-ova pod vodstvom ili sudjelovanjem žena i u skladu s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu”

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelj za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
										(2021/C58/01) za transakcije koje primaju potporu u okviru te mjere upotrebom provjere održivosti, popisa isključenja i zahtjeva usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom o okolišu.
194.	C13.I1	T	Korisnici koji imaju koristi od mjera za jačanje poduzetničkog ekosustava	-	Broj	0	12 000	Q4	2023.	Najmanje 12 000 korisnika koji imaju koristi od mjera usmjerenih na jačanje poduzetničkog ekosustava, u okviru Strateškog okvira za politiku MSP-ova do 2030., španjolske poduzetničke strategije i Digitalnog programa Španjolske do 2025.; te u skladu s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01) za transakcije koje primaju potporu u okviru te mjere upotrebom provjere održivosti, upotrebom popisa za isključenje i zahtjevom usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša.
195.	C13.I1	T	Ostale aktivnosti širenja informacija te komunikacije i financiranja	-	Broj	0	480	Q4	2023.	Dovršeno je najmanje 480 aktivnosti za širenje i komunikacijske kampanje za stvaranje, razvoj ili privlačenje međunarodnih događanja u Španjolskoj usmjerenih na inovativna poduzeća i program za privlačenje talentiranih žena. To uključuje najmanje 20 događanja o poduzetništvu koja su razvijena u okviru „Programa zastava”; i najmanje 260 komunikacijskih aktivnosti (200 medijskih priredbi i 60 događanja) u okviru „Brenda za poduzetništvo u Španjolskoj”; financiranje linije potpore poduzetništvu i malim i srednjim poduzećima u okviru programa za potporu poduzetništvu žena. To uključuje potporu najmanje 200 poduzetnica participativnim zajmovima koje je odobrio Empresa Nacional de Innovación, S.A., u skladu s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01) za transakcije koje primaju potporu u okviru te mjere upotrebom provjere održivosti, popisa isključenja i zahtjeva usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom o okolišu.
196.	C13.I2	T	Jamstvo CERSA-e	-	EUR (milijuni)	0	1 000	Q4	2023.	Jamstvo CERSA-e: najmanje 1 000 000 000 EUR jamstava koja je odobrila CERSA i kojima se MSP-ovima omogućuje dobivanje jamstava za dugoročna ulaganja i obrtni kapital. Kriterijima za odabir osigurava se usklađenost s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01) za transakcije koje primaju potporu u okviru te mjere upotrebom provjere održivosti, popisa isključenja i zahtjeva usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom o okolišu.
197.	C13.I2	T	MSP-ovi koji primaju potporu iz programa „Vještine za rast MSP-ova”	-	Broj	0	11 000	Q4	2023.	Najmanje 11 000 MSP-ova završilo je program „Vještine za rast MSP-ova”. Kriterijima za odabir osigurava se usklađenost s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01) za transakcije koje primaju potporu u okviru te mjere upotrebom provjere održivosti, popisa isključenja i zahtjeva usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom o okolišu.

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelj za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
198.	C13.I2	T	Poduzetnici i MSP-ovi koji primaju potporu iz Programa potpore industrijskom poduzetništvu	-	Broj	0	1 500	Q4	2023.	Dugoročno financiranje pruža se poduzetnicima i MSP-ovima za projekte ulaganja u industriju u okviru Programa potpore industrijskom poduzetništvu. Financiranje se osigurava za osnivanje industrijskih poduzeća ili proširenje postojećih objekata. Najmanje 1 500 operacija dobilo je financiranje od 1. siječnja 2021. do 31. prosinca 2023. Kriterijima za odabir osigurava se usklađenost s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01) za transakcije koje primaju potporu u okviru te mjere upotrebom provjere održivosti, popisa isključenja i zahtjeva usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom o okolišu. (polazni datum: 1. siječnja 2021.)
199.	C13.I3	M	Plan za digitalizaciju MSP-ova za razdoblje 2021. 2025.	Objavljivanje				Q1	2021.	Odobrenje Vijeća ministara za Digitalizaciju MSP-ova za razdoblje 2021.–2025. kojim se predviđa niz instrumenata za uključivanje već dostupnih digitalnih alata u mikro i autonomna poduzeća, poticanje digitalizacije malih poduzeća i promicanje tehnoloških inovacija
200.	C13.I3	T	Proračunska sredstva izdvojena za program Digitalni skup alata	-	%	0	30	Q4	2022.	Najmanje 30 % dodijeljenog proračuna 3 067 000 000 EUR namijenjeno je mjerama za digitalizaciju MSP-ova u okviru programa Digitalni skup alata, u skladu s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01) upotrebom popisa za isključenje i zahtjeva usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša.
201	C13.I3	T	Proračunska sredstva dodijeljena za nositelje promjena	-	%	0	30	Q4	2022.	Najmanje 30 % izdvojenog iznosa od 300 000 000 EUR, namijenjeno MSP-ovima u programu „Agents of Change Programme”. Pozivi na podnošenje prijedloga s opisom poslova uključuju kriterije prihvatljivosti kojima se osigurava usklađenost odabranih projekata s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01) upotrebom popisa za isključenje i zahtjevom usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša.
202.	C13.I3	T	Proračunska sredstva izdvojena za program potpore inovativnom poslovnom klasteru	-	%	0	30	Q4	2022.	Najmanje 30 % izdvojenog iznosa od 115 000 000 EUR, namijenjeno MSP-ovima u „Programu potpore za inovativne poslovne klastere”. Pozivi na podnošenje prijedloga s opisom poslova uključuju kriterije prihvatljivosti kojima se osigurava usklađenost odabranih projekata s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01) upotrebom popisa za isključenje i zahtjevom usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša.
203.	C13.I3	T	Proračunska sredstva izdvojena za program	-	%	0	30	Q4	2022.	Najmanje 30 % izdvojenog iznosa od 37 590 000 EUR, namijenjeno MSP-ovima u okviru programa digitalnoinovacijski centri. Pozivi na podnošenje prijedloga s

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelj za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
			digitalnoinovacijskih centara							opisom poslova uključuju kriterije prihvatljivosti kojima se osigurava usklađenost odabranih projekata s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01) upotrebom popisa za isključenje i zahtjevom usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša.
204.	C13.I3	T	MSP-ovi koji primaju potporu iz programa Digitalni skup alata	-	Broj	0	800 000	Q4	2023.	Najmanje 800 000 MSP-ova dobilo je potporu iz programa „Digitalni alati”, u skladu s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01) upotrebom popisa za isključenje i zahtjevom usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša.
205.	C13.I3	T	Izvršenje proračuna za subjekte za promjene	-	%	30	100	Q4	2023.	100 % izdvojenog iznosa od 300 000 000 EUR, dodijeljeno MSP-ovima u okviru programa „Agents of Change Programme”. Riječ je o programu čiji je cilj poduprijeti najmanje 15 000 malih i srednjih poduzeća (10–249 zaposlenika) u njihovim procesima digitalne transformacije. Kriterijima za odabir osigurava se usklađenost s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01) upotrebom popisa za isključenje i zahtjeva usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom o okolišu. (polazni datum: 31. prosinca 2022.).
206.	C13.I3	T	Izvršenje proračuna programa potpore inovativni poslovnim klasterima	-	%	30	100	Q4	2023.	100 % izdvojenog iznosa od 115 000 000 EUR, namijenjeno MSP-ovima u „Programu potpore za inovativne poslovne klastere”. Cilj je ove mjere poduprijeti projekte za digitalizaciju vrijednosnog lanca različitih industrijskih sektora kako bi ih se moderniziralo i uključilo MSP-ove u lanac vrijednosti. Pozivi na podnošenje prijedloga s opisom poslova uključuju kriterije prihvatljivosti kojima se osigurava usklađenost odabranih projekata s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01) upotrebom popisa za isključenje i zahtjevom usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša. (polazni datum: 31. prosinca 2022.).
207.	C13.I3	T	Izvršenje proračuna programa digitalnoinovacijskih centara	-	%	30	100	Q4	2023.	100 % izdvojenog iznosa od 37 590 000 EUR, namijenjeno MSP-ovima u okviru programa digitalnoinovacijski centri. Riječ je o programu kojim se poduzećima pomaže da postanu konkurentnija poboljšavanjem poslovanja i proizvodnih postupaka intenzivnim korištenjem digitalnih tehnologija. U okviru te podmjere podupire se 25 digitalnoinovacijskih centara. Pozivi na podnošenje prijedloga s opisom poslova uključuju kriterije prihvatljivosti kojima se osigurava usklađenost odabranih projekata s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01) upotrebom popisa za isključenje i zahtjevom usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelj za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
										okoliša. (polazni datum: 31. prosinca 2022.).
208.	C13.I3	T	Završetak programa Digitalni skup alata	-	Broj	800 000	1 000 000	Q4	2024.	Najmanje 1 000 000 MSP-ova dobilo je potporu iz programa „Digitalni alati”, u skladu s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01) upotrebom popisa za isključenje i zahtjevom usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša. Program se temelji na dodjeli bespovratnih sredstava za potporu integraciji digitalne tehnologije u cilju učinkovitog uvođenja e-trgovine, digitalizacije odnosa s javnom upravom i s klijentima, razvoja unutarnjih digitalnih postupaka te uvođenja elektroničkog fakturiranja i digitalnog marketinga; promicanje rješenja koja su posebno usmjerena na usluge. Programom će se djelomično subvencionirati troškovi donošenja paketa osnovnih digitalnih rješenja kao što su prisutnost na internetu, e-prodaja, ured u oblaku, digitalni posao, osnovni procesi digitalizacije, upravljanje korisnicima, digitalni marketing i kibersigurnost. (polazni datum: 31. prosinca 2023.).
209.	C13.I3	T	MSP-ovi koji su dovršili mjere usmjerene na povećanje njihove uporabe digitalnih tehnologija (osim skupa digitalnih alata)	-	Broj	0	171 000	Q4	2025.	Najmanje 171 000 MSP-ova dovršilo je aktivnosti usmjerene na povećanje njihove uporabe digitalnih tehnologija, uz potporu sljedećih programa: „Programski subjekti promjena”, „Akceleratori za MSP 2.0”; „Program potpore inovativnim poslovnim klasterima” i „Program digitalnoinovacijskih centara”. Pozivi na podnošenje prijedloga s opisom poslova uključuju kriterije prihvatljivosti kojima se osigurava usklađenost odabranih projekata s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01) upotrebom popisa za isključenje i zahtjevom usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša. 1. program „Pokretači promjena”: tim se programom podupire najmanje 15 000 malih i srednjih poduzeća (10–249 zaposlenika) u njihovim procesima digitalne transformacije. 2. program „Akceleratori MSP 2.0” : riječ je o mjeri u okviru ovog ulaganja kojom će se proširiti infrastruktura za potporu digitalizaciji MSP-ova savjetodavnim uslugama i uslugama osposobljavanja. 3. program „Inovativna potpora poslovnim klasterima”: ovom se mjerom podupiru projekti za digitalizaciju vrijednosnog lanca različitih industrijskih sektora s ciljem njihove modernizacije i uključivanja MSP-ova u lanac vrijednosti. 4. program digitalnoinovacijski centri (DIH): riječ je o programu kojim se poduzećima pomaže da postanu konkurentnija poboljšavanjem poslovanja i proizvodnih postupaka intenzivnim korištenjem digitalnih tehnologija.

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelj za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
210.	C13.I4	T	MSP-ovi i poslovna udruženja koji su primili potporu iz tehnološkog fonda	-	Broj	0	200	Q4	2023.	Najmanje 200 MSP-ova ili poslovnih udruženja u komercijalnom sektoru primilo je bespovratna sredstva iz tehnološkog fonda, u skladu s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01) upotrebom popisa za isključenje i zahtjevom usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša. Projekti u sektoru male trgovine usmjereni su na uvođenje novih tehnologija koje lokalnoj trgovini omogućuju da odgovori na nove potrošačke navike, u okviru „Tehnološkog fonda” (200 projekata). Prihvatljivi projekti u okviru ovog fonda uključuju sljedeće: a. projekti u području novih tehnologija usmjereni na poboljšanje komercijalne i komunikacijske strategije na internetu, poslovnih modela ili iskustva kupovine b. projekti u području novih tehnologija za prilagodbu fizičkog iskustva kupnje novim potrebama i navikama potrošača te novi modeli upravljanja; c. projekti u području tehnoloških rješenja za poboljšanje učinkovitosti i održivosti logistike posljednje milje; d. projekti u provedbi tehnoloških rješenja za poboljšanje energetske učinkovitosti i učinkovitosti resursa. Ulaganje će se dovršiti stvaranjem digitalne platforme (Plataforma Comercio Conectado) kako bi se potaknula digitalizacija sektora.
211.	C13.I4	T	Aktivnosti modernizacije na općinskim tržnicama ili trgovačkim područjima	-	Broj	0	30	Q4	2024.	Završeno je najmanje 30 mjera obnove lokaliteta povijesne baštine, u skladu s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01) upotrebom popisa za isključenje i zahtjevom usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša. Projekti koje su podnijele lokalne vlasti za poboljšanje modernizacije općinskih tržišta, komercijalnih područja, pokretnih tržnica i kratkih marketinških kanala, u okviru programa „Održiva tržišta” (30 projekata). Prihvatljivi projekti u okviru ovog programa uključuju sljedeće: a. projekti u kojima se usvajaju alati za informiranje potrošača koji se temelje na velikim količinama podataka ili drugim tehnologijama; b. projekti u digitalnoj transformaciji tržišta kojima se poboljšava višekanalno tržište i iskustvo u kupnji; c. projekti usmjereni na digitalnu transformaciju ulične trgovine i kratke marketinške kanale; d. projekti u području radova i obnove kako bi se poboljšali objekti, njihova dostupnost, oprema i prikladnost područja na kojima se nalaze općinska tržišta, komercijalna područja i pokretne tržnice te njihova susjedna područja; e. projekti za smanjenje potrošnje ulaznih materijala u trgovini i njihova zamjena za ekološki prihvatljiva alternativna rješenja; f. postavljanje pametnih točaka dostave; g. projekti za poboljšanje energetske učinkovitosti općinskih tržišta, komercijalnih područja, pokretnih tržnica; h. mjere kojima se promiče recikliranje ili ponovna uporaba otpada; i. podizanje svijesti i osposobljavanje u području tehnoloških vještina na općinskim tržištima,

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelj za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
										komercijalnim područjima, pokretnim tržnicama.
212.	C13.I4	T	Modernizacija tržišne infrastrukture u malim općinama	-	Broj	0	100	Q4	2024.	Završeno je najmanje 100 mjera obnove lokaliteta povijesne baštine, u skladu s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu" (2021/C58/01) upotrebom popisa za isključenje i zahtjevom usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša Projekti koje su podnijele lokalne vlasti za poboljšanje modernizacije općinskih tržišta, komercijalnih područja, pokretnih tržnica i kratkih marketinških kanala, u okviru programa „Održiva tržišta" (30 projekata). Prihvatljivi projekti u okviru ovog programa uključuju sljedeće: a. projekti u kojima se usvajaju alati za informiranje potrošača koji se temelje na velikim količinama podataka ili drugim tehnologijama; b. projekti u digitalnoj transformaciji tržišta kojima se poboljšava višekanalno tržište i iskustvo u kupnji; c. projekti usmjereni na digitalnu transformaciju ulične trgovine i kratke marketinške kanale; d. projekti u području radova i obnove kako bi se poboljšali objekti, njihova dostupnost, oprema i prikladnost područja na kojima se nalaze općinska tržišta, komercijalna područja i pokretne tržnice te njihova susjedna područja; e. projekti za smanjenje potrošnje ulaznih materijala u trgovini i njihova zamjena za ekološki prihvatljiva alternativna rješenja; f. postavljanje pametnih točaka dostave; g. projekti za poboljšanje energetske učinkovitosti općinskih tržišta, komercijalnih područja, pokretnih tržnica; h. mjere kojima se promiče recikliranje ili ponovna uporaba otpada; i. podizanje svijesti i osposobljavanje u području tehnoloških vještina na općinskim tržištima, komercijalnim područjima, pokretnim tržnicama.
213.	C13.I5	T	Poduzeća koja sudjeluju u projektima kojima se podupire njihova internacionalizacija	-	Broj	0	3 000	Q4	2024.	Najmanje 3 000 poduzeća, od kojih je najmanje 2 500 MSP-ova, koja su sudjelovala i dovršila projekte kojima se podupire njihova internacionalizacija u okviru akcijskih planova za internacionalizaciju 2021. –2022. i 2023.–2024. Horizontalna djelovanja potpore digitalizaciji udruženja izvoznika, trgovačkih komora i upravnih usluga koriste svim izvoznicima i promiču internacionalizaciju novih trgovačkih društava, u skladu s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu" (2021/C58/01) upotrebom popisa za isključenje i zahtjeva usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša. Djelovanja u okviru ulaganja odabiru se sa sljedećeg popisa projekata/područja: 1. linije financiranja za studije izvedivosti, predizvedivosti te sektorske i institucionalne modernizacije; 2. program INNOVA Invest za potporu stranim ulaganjima u istraživanje i inovacije; 3. program VIVES za pružanje financijske potpore za zapošljavanje pripravnika u poduzećima uključenima u

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelj za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
										izvozne aktivnosti; 4. program za mentorstvo i osposobljavanje za internacionalizaciju; 5. program za jačanje komunikacijskih sustava, telematskih usluga i digitalizacije izvoznih udruženja, izvoznih saveza, španjolskih gospodarskih komora i njihovih saveza; 6. program proširenja temelja za izvoz, program za pružanje personaliziranog treninga za internacionalizaciju poduzeća, a posebno MSP-ova; 7. program za jačanje španjolskog poduzetničkog ekosustava brzog rasta; 8. potpora za otvaranje i konsolidaciju tržišta subvencijama za rashode povezane s inspekcijama i revizijama tijela trećih zemalja te za pravne i konzultantske rashode u području trgovinske zaštite; 9. program financijskih poticaja COFIDES-a (financijska institucija u državnom vlasništvu koja pruža srednjoročno i dugoročno financiranje za potporu projektima internacionalizacije poduzeća) radi promicanja ulaganja s učinkom; 10. poticanje digitalizacije državnih usluga kako bi se podržala internacionalizacija; 11. digitalizacija ICEX-a (nacionalnih javnih poduzeća koja promiču internacionalizaciju španjolskih poduzeća) i stvaranje virtualnih kampusa. Kriterijima za odabir osigurava se usklađenost s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01) za transakcije koje primaju potporu u okviru te mjere upotrebom provjere održivosti, popisa isključenja i zahtjeva usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom o okolišu.

N. KOMPONENTA 14.: TURIZAM

Komponentom plana za oporavak i otpornost Španjolske rješavaju se sljedeći izazovi:

- španjolski turistički sektor suočava se s vrlo osjetljivom situacijom zbog krize uzrokovane pandemijom bolesti COVID-19 te je potrebno hitno djelovati kako bi se povećala njegova održivost i konkurentnost;
- Kanarski otoci i Balearski otoci, koji su pokretači španjolske turističke industrije, trebaju posebno djelovati kako bi se ublažili vanjski učinci i njihova velika ovisnost o aktivnostima na odmoru;
- Španjolska zauzima 27. mjesto u informacijskoj i komunikacijskoj tehnologiji, što je spremnost prema Izvješću o konkurentnosti turizma Svjetskog gospodarskog foruma. Osim toga, javna i privatna ulaganja u istraživanje i inovacije relativno su niska. Osim toga, u mnogim se izvješćima turistički sektor ističe kao sektor s najvećim potencijalom za ostvarivanje koristi od umjetne inteligencije (128 % više dodane vrijednosti aktivnosti primjenom umjetne inteligencije).

Cilj je te komponente transformirati i modernizirati sektor turizma u Španjolskoj povećanjem njegove konkurentnosti i otpornosti.

Komponenta se odnosi na preporuke za Španjolsku za promicanje ulaganja u inovacije i energetsku učinkovitost te povećanje djelotvornosti politika kojima se podupiru istraživanja i inovacije (preporuka za Španjolsku br. 3 iz 2019.), održavanje gospodarstva (preporuka za Španjolsku br. 1 iz 2020.), podupiranje zapošljavanja mjerama za očuvanje radnih mjesta i razvoj vještina te poboljšanje pristupa digitalnom učenju (preporuka za Španjolsku br. 2 iz 2020.), promicanje javnih i privatnih ulaganja te poticanje zelene i digitalne tranzicije (preporuka za Španjolsku br. 3 iz 2020.) i poboljšanje koordinacije između različitih razina uprave (preporuka za Španjolsku br. 4 iz 2020.).

Očekuje se da se nijednom mjerom u ovoj komponenti ne nanosi znatna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjera i mjere ublažavanja utvrđene u planu za oporavak i otpornost u skladu s Tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01).

N.1. Opis reformi i ulaganja za programe bespovratne financijske potpore

Reforma 1. (C14.R1) – Kraljevski dekret o provedbi Državnog financijskog fonda za konkurentnost u turizmu (FOCIT)

Cilj je reforme poboljšati konkurentnost turističkog sektora poticanjem inovacija i podupiranjem energetske učinkovitosti i kružnog gospodarstva.

Reformom se izmjenjuju postojeći pravni akti kojima se uređuju ciljevi, priroda, djelovanje i prihvatljivi projekti Državnog financijskog fonda za konkurentnost u turizmu.

Izmijenjenim pravnim aktom omogućuje se državnom financijskom fondu za konkurentnost turizma da financira turistička poduzeća radi poboljšanja energetske učinkovitosti, smanjenja razine potrošnje resursa i proizvodnje otpada te povećanja ponovne uporabe i recikliranja otpada. U području energetske učinkovitosti i kružnog gospodarstva Fondom se financiraju projekti inovacija.

U okviru instrumenta financiranja mogu se upotrebljavati programi mješovitog financiranja u kojima se zajmovi kombiniraju s drugim vrstama potpore. Instrument se financira iz nacionalnog proračuna.

Reforma uključuje i sljedeće posebne mjere:

- plan za promicanje turističkog sektora u kojem se opisuju mjere za poticanje turističkog sektora i definira okvir za provedbu mjera povezanih s turizmom;
- pokretanje internetske stranice na kojoj se prikupljaju podaci iz različitih izvora statističkih podataka o turizmu, uključujući javna i privatna tijela kao što su INE, Turespaña, Španjolska središnja banka, AENA i RENFE.

Provedba reforme dovršava se do 31. prosinca 2021.

Ulaganje 1 (C14.I1) – Preobrazba turističkog modela prema održivosti

Cilj je ulaganja ojačati ekološku, socioekonomsku i teritorijalnu održivost turizma i usmjeriti se na turistička odredišta, socijalne partnere i privatne subjekte u tom sektoru.

Ulaganje se sastoji od četiri podmjere:

1. priprema strategije za održivi turizam u Španjolskoj do 2030., koja će predstavljati nacionalni turistički program za suočavanje s izazovima tog sektora u srednjoročnom i dugoročnom razdoblju, potičući tri stupa održivosti: društveno-gospodarski, okolišni i teritorijalni;
2. planovi održivosti turizma na destinacije: Te se podmjere provode sljedećim redoslijedom:
    a. priprema strategije održivosti turizma na odredištu, kojom će se osigurati temelj za strukturiranje, planiranje, razvoj i evaluaciju mjera uprave za turizam kako bi preobrazila odredišta, u skladu s održivim kriterijima i ciljevima održivog razvoja Programa održivog razvoja do 2030.
    b. priprema programa Plana održivosti za destinacijski turizam. Ovim se programom utvrđuju uvjeti za sudjelovanje autonomnih zajednica i lokalnih vlasti, područje primjene, minimalni investicijski pragovi, postupak za podnošenje prijedloga i pravila za njihovo odobravanje, provedbu i obrazloženje.
    c. priprema i provedba teritorijalnih planova za održivost turizma na destinaciji. Oni se razvijaju participativnim i zajedničkim procesom između triju nadležnih javnih uprava i različitih javnih i privatnih subjekata turističkog ekosustava odredišta. Njima se svakom području i odredištu omogućuje da u okviru svojih ovlasti planiranja turizma i u okviru Strategije održivosti turizma za odredišta koju je odobrila španjolska vlada odgovori na izazove održivosti turizma. Ti se planovi sastoje od mjera u sljedećim područjima:

        i. zelena tranzicija, uključujući mjere u okviru ovog ulaganja koje se odnose na obnovu okoliša, upravljanje javnom upotrebom u zaštićenim prirodnim područjima, provedbu sustava certificiranja u turizmu, provedbu mjera kružnog gospodarstva u javnim uslugama i izgradnju ruralnih putova koji se mogu reciklirati/ugrađivati;

        ii. energetska učinkovitost, uključujući mjere u okviru ovog ulaganja za smanjenje emisija CO2 u zgradama, javnoj infrastrukturi i uslugama, ublažavanje klimatskih promjena, uvođenje ekoloških tehnologija, dekarbonizaciju i promicanje održive mobilnosti ili poboljšanje urbanog okoliša;

        iii. digitalna transformacija, uključujući mjere u okviru ovog ulaganja za digitalizaciju usluga turistima na odredištima, razvoj digitalnog otiska odredišta ili istraživanje tržišta i upravljanje potražnjom za turizmom;

        iv. preobrazba konkurentnosti, uključujući mjere u okviru ovog ulaganja čiji je cilj proširenje pristupačnosti preko odredišta, poboljšanje lokalne javne turističke infrastrukture ili poticanje otvaranja radnih mjesta razvojem novih turističkih proizvoda kao što su kulturni, prirodni, gastronomski ili tradicionalni obrti i industrijski;
3. plan socijalne održivosti za turistički sektor;

4. preobrazba postojećeg španjolskog sustava kvalitete turizma za turistička odredišta (SICTED) u sveobuhvatni sustav održivosti turizma za turistička odredišta. To obuhvaća razvoj novog procesa i smjernica, nadogradnju postojeće IT platforme, osposobljavanje novih subjekata za održivost turizma i razvoj mehanizma za objedinjavanje podataka za analizu i praćenje tržišta turističkog stanovanja diljem Španjolske.

Djelovanja u okviru ovog ulaganja provode se između 1. siječnja 2021. i 30. lipnja 2026., a isplate lokalnim tijelima u razdoblju od 1. siječnja 2021. do 31. prosinca 2023., a provedba do 2026. Projekti kojima se promiče održivost turističkih destinacija u okviru ovog ulaganja moraju biti dovršeni do 30. lipnja 2026.

Kako bi se osiguralo da je mjera u skladu s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu" (2021/C58/01), kriteriji prihvatljivosti sadržani u opisu budućih poziva na podnošenje prijedloga za projekte isključuju sljedeći popis aktivnosti: i. aktivnosti povezane s fosilnim gorivima, uključujući silaznu uporabu[60]; ii. aktivnosti u okviru sustava EU-a za trgovanje emisijama (ETS) kojima se postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu niže od relevantnih referentnih vrijednosti[61]; iii. aktivnosti povezane s odlagalištima otpada, spalionicama[62] i postrojenjima za mehaničku biološku obradu[63]; i iv. aktivnosti u kojima dugoročno odlaganje otpada može naštetiti okolišu. Opis posla dodatno zahtijeva da se mogu odabrati samo aktivnosti koje su u skladu s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom o okolišu. Kriterijima odabira dodatno se osigurava da se mogu podupirati samo djelatnosti koje su u skladu s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom o okolišu. Kriterijima odabira osigurava se da se najmanje 511 milijuna EUR pridonosi ciljevima u području klimatskih promjena s koeficijentom za klimu od 100 % i najmanje 140 milijuna EUR s koeficijentom za klimu od 40 %, u skladu s Prilogom VI. Uredbi (EU) 2021/241 o Instrumentu za oporavak i otpornost.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

Ulaganje 2 (C14.I2) – Digitalizacija i obavještajni program za odredišta i turistički sektor

Cilj je mjera u okviru ovog ulaganja razviti platformu za pametne destinacije koja će turistima omogućiti interoperabilne javne i privatne usluge. To se mora dopuniti razvojem turističkog obavještajnog sustava i nizom inicijativa za poticanje španjolske mreže pametnih odredišta. Mjerama u okviru ovog ulaganja podupiru se i digitalna rješenja koja se temelje na umjetnoj

---

[60] Osim projekata u okviru ove mjere u području proizvodnje električne energije i/ili topline te povezane infrastrukture za prijenos i distribuciju, u kojima se upotrebljava prirodni plin, koji su u skladu s uvjetima iz Priloga III. tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu" (2021/C58/01).

[61] Ako se aktivnostima koje se podupiru postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu znatno niže od relevantnih referentnih vrijednosti, potrebno je objasniti razloge zašto to nije moguće. Referentne vrijednosti za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica za djelatnosti obuhvaćene područjem primjene sustava trgovanja emisijama, kako je utvrđeno u Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2021/447.

[62] To se izuzeće ne primjenjuje na mjere u okviru ove mjere u postrojenjima koja su namijenjena isključivo obradi opasnog otpada koji se ne može reciklirati i postojećim postrojenjima, ako su mjere u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti, hvatanju ispušnih plinova za skladištenje ili uporabu ili oporabi materijala iz pepela za spaljivanje, pod uvjetom da takve radnje u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

[63] To se izuzeće ne primjenjuje na mjere u okviru ove mjere u postojećim postrojenjima za mehaničko-biološku obradu, ako su mjere u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti ili naknadnoj ugradnji u postupke recikliranja odvojenog otpada radi kompostiranja biootpada i anaerobne razgradnje biološkog otpada, pod uvjetom da takve mjere u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

inteligenciji i drugim razvojnim tehnologijama u poduzećima u sektoru turizma te se osiguravaju financijska sredstva za razvoj industrijskih podatkovnih prostora i promicanje digitalnih inovacija u sektoru turizma.

Mjere u okviru ovog ulaganja provode se natječajima i izravnim ulaganjima. Najmanje 1 000 poduzeća ili klastera primilo je financijska sredstva iz ulagačkih projekata povezanih s umjetnom inteligencijom i drugim razvojnim tehnologijama i pokrenuta platforma za pametno odredište do 30. lipnja 2025.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2025.

Ulaganje 3 (C14.I3) – Strategije otpornosti turizma za područja koja se nalaze izvan poluotoka

Ulaganje je usmjereno na Balearske otoke, Kanarske otoke, Ceutu i Melillu s ciljem rješavanja posebnih izazova s kojima se turistička industrija suočava na tim područjima. Mjere poboljšavaju konkurentnost i sposobnost tih područja da se prilagode promjenama na međunarodnim tržištima i sastoje se od sljedećeg:

- javna infrastruktura, s posebnim naglaskom na poboljšanju javnih prostora za promicanje turizma, upravljanja okolišem i obrade otpada te na prekvalifikaciju zastarjele turističke infrastrukture;
- jačanje javnih usluga u područjima posebnog utjecaja turista: administrativne, sigurnosne i zdravstvene usluge;
- osposobljavanje, s posebnim naglaskom na osposobljavanje mladih povezano s turističkim sektorom;
- razvoj alternativnih turističkih proizvoda i modernizacija turističke ponude;
- poticaji za olakšavanje povezanosti s područjima i za turistička poduzeća da posluju izvan visoke sezone;
- promicanje nacionalnih i međunarodnih područja koja se nalaze izvan poluotoka kao turističkih odredišta od povijesnog kulturnog interesa; i
- sezonski prilagođena strateška promidžba, s posebnim naglaskom na internetskim marketinškim strategijama, dostupnosti jezika, proaktivnom kapacitetu u multimedijskim alatima i upravljanju odnosom institucijskih potrošača (CRM).

Najmanje 400 gospodarskih i socijalnih aktera imalo bi koristi od ulaganja u regije koje se nalaze izvan poluotoka do lipnja 2025.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2025.

Ulaganje 4 (C14.I4) – Posebne mjere u području konkurentnosti

Ulaganje uključuje niz mjera usmjerenih na poboljšanje konkurentnosti turističkog sektora. Posebne mjere koje će se podupirati u okviru ovog ulaganja uključuju sljedeće:

- razvoj turističkih proizvoda u skladu sa strategijom razvoja proizvoda održivog turizma i obuhvaćanjem sljedećih indikativnih kategorija: gastronomski turizam, kulturni turizam, urbani turizam, ekoturizam, poslovni turizam, sportski turizam kao što su biciklizam, baština i vjerski turizam;
- projekti usmjereni na smanjenje godišnje potrošnje otpada ili energije turističkih ustanova. Za smanjenje potrošnje energije posebne mjere uključuju ugradnju senzora za praćenje i optimizaciju potrošnje energije, promicanje uporabe sustava upravljanja energijom (kao što su sustavi certificirani u skladu s normom ISO 500001), upotrebu toplinski učinkovitih materijala, uporabu energetski učinkovitih tehnologija i upotrebu vanjskih elemenata kao što su sjenice ili vrtovi. Posebne mjere za smanjenje otpada uključuju planove za odvajanje otpada na izvoru i mjere za promicanje ponovne uporabe i recikliranja otpada. Daljnje mjere uključuju kampanje za podizanje svijesti i osposobljavanja o pitanjima energetske učinkovitosti i gospodarenja

otpadom usmjerene na osoblje u turističkim objektima te promicanje proizvodnje i kupnje lokalnih proizvoda;

- regeneracija i obnova povijesnih turističkih lokaliteta, uključujući i. smanjenje i kompenzaciju ugljičnog otiska izradom akcijskih planova za smanjenje emisija stakleničkih plinova, ii. ekološko obnavljanje lokacija, iii. poboljšanje energetske učinkovitosti zamjenom dizelskih kotlova ili kotlova na gorivo kotlovima na prirodni plin, iv. mjere za prilagodbu klimatskim promjenama, v. poboljšanja sustava za pročišćavanje sivih voda, vi. modernizaciju sustava gospodarenja otpadom, vii. obnovu i uporabu prostora pametnim tehnologijama, iv. mjere za prilagodbu klimatskim promjenama, v. poboljšanja sustava za pročišćavanje sivih voda, vi. modernizaciju sustava gospodarenja otpadom, vii. rehabilitaciju i upotrebu prostora s pametnim tehnologijama; i
- poboljšanja komercijalnih područja u lokalnim područjima s velikim priljevom turista, uključujući mjere u okviru tog ulaganja u nove tehnologije; provedba tehnoloških rješenja za poboljšanje energetske učinkovitosti; ekološki učinkoviti procesi te recikliranje i ponovna uporaba otpada; osposobljavanje osoblja; integrirani digitalni potpis prilagođen stranim posjetiteljima; te prilagodba javnih prostora kako bi se poboljšala pristupačnost i mobilnost.

Najmanje 60 projekata u komercijalnim područjima smještenima u lokalnim područjima s velikim priljevom turista dovršit će se do 31. prosinca 2024. Ulaganja provedena do 30. lipnja 2025. rezultiraju sljedećim: i. dostupno je najmanje 45 novih turističkih proizvoda i ii. najmanje 3 400 turističkih objekata mora završiti projekte za smanjenje njihove godišnje potrošnje otpada ili energije. Najmanje 50 projekata usmjerenih na lokalitete povijesne turističke baštine dovršava se do 30. lipnja 2026.

Kako bi se osiguralo da je mjera u skladu s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01), kriteriji prihvatljivosti sadržani u opisu budućih poziva na podnošenje prijedloga za projekte isključuju sljedeći popis aktivnosti: i. aktivnosti povezane s fosilnim gorivima, uključujući silaznu uporabu[64]; ii. aktivnosti u okviru sustava EU-a za trgovanje emisijama (ETS) kojima se postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu niže od relevantnih referentnih vrijednosti[65]; iii. aktivnosti povezane s odlagalištima otpada, spalionicama[66] i postrojenjima za mehaničku biološku obradu[67]; i iv. aktivnosti u kojima dugoročno odlaganje otpada može naštetiti

[64] Osim projekata u okviru ove mjere u području proizvodnje električne energije i/ili topline te povezane infrastrukture za prijenos i distribuciju, u kojima se upotrebljava prirodni plin, koji su u skladu s uvjetima iz Priloga III. tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01).

[65] Ako se aktivnostima koje se podupiru postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu znatno niže od relevantnih referentnih vrijednosti, potrebno je objasniti razloge zašto to nije moguće. Referentne vrijednosti za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica za djelatnosti obuhvaćene područjem primjene sustava trgovanja emisijama, kako je utvrđeno u Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2021/447.

[66] To se izuzeće ne primjenjuje na mjere u okviru ove mjere u postrojenjima koja su namijenjena isključivo obradi opasnog otpada koji se ne može reciklirati i postojećim postrojenjima, ako su mjere u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti, hvatanju ispušnih plinova za skladištenje ili uporabu ili oporabi materijala iz pepela za spaljivanje, pod uvjetom da takve radnje u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

[67] To se izuzeće ne primjenjuje na mjere u okviru ove mjere u postojećim postrojenjima za mehaničko-biološku obradu, ako su mjere u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti ili naknadnoj ugradnji u postupke recikliranja odvojenog otpada radi kompostiranja biootpada i anaerobne razgradnje biološkog otpada, pod uvjetom da takve mjere u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

okolišu. Opis posla dodatno zahtijeva da se mogu odabrati samo aktivnosti koje su u skladu s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom o okolišu.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

N.2. Ključne etape, ciljne vrijednosti, pokazatelji i vremenski raspored za praćenje i provedbu programa bespovratne financijske potpore

Vidjeti tablicu u nastavku. Polazni datum za sve pokazatelje jest 1. veljače 2020., osim ako je u opisu mjere navedeno drukčije. Iznosi u tablici ne uključuju PDV.

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
214	C14.R1	M	Plan za promicanje turističkog sektora	*Web*-stranica za publikacije				Q2	2020.	U planu se opisuju mjere za poticanje turističkog sektora i utvrđuje okvir za provedbu mjera povezanih s turizmom.
215	C14.R1	M	Pokretanje internetske stranice „DATAESTUR” na kojoj se prikupljaju podaci o turizmu	Poveznica na *web*-mjesto Dataestur				Q4	2020.	Na internetskoj stranici prikupljaju se podaci o turizmu u Španjolskoj iz različitih izvora statistika o turizmu, uključujući javna i privatna tijela kao što su INE, Turespaña, Španjolska središnja banka, AENA ili RENFE, te su operativne.
216.	C14.R1	M	Stupanje na snagu kraljevskog dekreta o provedbi Državnog financijskog fonda za konkurentnost u turizmu	Odredba kraljevskog dekreta o stupanju na snagu zakona				Q4	2021.	Kraljevskim dekretom o provedbi Državnog financijskog fonda za konkurentnost u turizmu poboljšat će se pristup poduzeća javnom financiranju u području kružnog gospodarstva i energetske učinkovitosti.
217.	C14.I1	T	Dodjela proračunskih sredstava za planove kojima se promiče održivost turizma na njihovu odredištu	-	EUR (milijuni)	0	561	Q4	2021.	Objava u SL-u dodjele potpore lokalnim vlastima za provedbu Teritorijalnih planova za održivost turizma na odredištu u iznosu od najmanje 561 000 000 EUR i 35 % sredstava za mjere u području zelene tranzicije, održivosti i energetske učinkovitosti/elektromobilnosti na odredištima. Kriterijima za odabir osigurat će se usklađenost s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01) upotrebom popisa za isključenje i zahtjeva usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša. Kriterijima odabira osigurava se da se od konačnog ukupnog proračuna dodijeljenog za mjeru najmanje 511 000 000 EUR mjere pridonosi ciljevima u području klimatskih promjena s koeficijentom za klimu od 100 % i najmanje 140 000 000 EUR s koeficijentom za klimu od 40 %, u skladu s Prilogom VI. Uredbi (EU) 2021/241 o Instrumentu za oporavak i otpornost.
218.	C14.I1	T	Dodjela proračunskih sredstava za planove kojima se promiče održivost turizma na njihovu odredištu	-	EUR (milijuni)	561	1 173	Q4	2022.	Objava u SL-u dodjele potpore lokalnim vlastima za provedbu Teritorijalnih planova za održivost turizma na odredištu u iznosu od najmanje 1 173 000 000 EUR (polazni datum: 31. prosinca 2021.) i s 35 % sredstava namijenjenih za mjere koje se odnose na zelenu tranziciju, održivost i energetsku učinkovitost/elektromobilnost na odredištima. Kriterijima za odabir osigurava se usklađenost s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01) upotrebom popisa za isključenje i zahtjeva usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom o

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
										okolišu. Kriterijima odabira osigurava se da se od konačnog ukupnog proračuna dodijeljenog za mjeru najmanje 511 000 000 EUR mjere pridonosi ciljevima u području klimatskih promjena s koeficijentom za klimu od 100 % i najmanje 140 000 000 EUR s koeficijentom za klimu od 40 %, u skladu s Prilogom VI. Uredbi (EU) 2021/241 o Instrumentu za oporavak i otpornost.
219	C14.I1	T	Dodjela proračunskih sredstava za planove kojima se promiče održivost turizma na njihovu odredištu	-	EUR (milijuni)	1 173	1 788,6	Q4	2023.	Objava u SL-u dodjele potpore lokalnim vlastima za provedbu Teritorijalnih planova za održivost turizma na odredištu u iznosu od najmanje 1 788 600 000 EUR (polazni datum: 31. prosinca 2022.) i s 35 % sredstava namijenjenih za mjere koje se odnose na zelenu tranziciju, održivost i energetsku učinkovitost/mobilnost električne energije na odredištima. Kriterijima za odabir osigurava se usklađenost s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01) upotrebom popisa za isključenje i zahtjeva usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom o okolišu. Kriterijima odabira osigurava se da se od konačnog ukupnog proračuna dodijeljenog za mjeru najmanje 511 000 000 EUR mjere pridonosi ciljevima u području klimatskih promjena s koeficijentom za klimu od 100 % i najmanje 140 000 000 EUR s koeficijentom za klimu od 40 %, u skladu s Prilogom VI. Uredbi (EU) 2021/241 o Instrumentu za oporavak i otpornost.
220.	C14.I1	M	Dovršetak planova kojima se promiče održivost turizma na njihovu odredištu	Izvješće Komisije za praćenje kojim se potvrđuje prag napretka				Q4	2024.	Komisija za praćenje osigurat će da sva odredišta kojima su dodijeljena sredstva ispunjavaju barem sljedeći postotak razina izvršenja svakog plana održivosti za turizam: – 75 % za odredišta kojima su dodijeljena sredstva 2021. – 50 % za odredišta kojima su dodijeljena sredstva 2022. – 25 % za odredišta kojima su dodijeljena sredstva 2023.
221.	C14.I1	M	Završetak projekata za promicanje održivosti turističkih odredišta	Potvrda o ispunjavanju				Q2	2026.	Završetak svih projekata uključenih u „Teritorijalne planove za održivost turizma na odredištu” koji su dodijeljeni u skladu s ciljevima 211, 212 i 2013, pri čemu se 35 % sredstava odnosi na mjere koje se odnose na zelenu tranziciju, održivost i energetsku učinkovitost/elektromobilnost na odredištima, u skladu s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01) upotrebom popisa za isključenje i zahtjeva usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša.
222.	C14.I2	M	Pokretanje platforme za pametno odredište turističkog sektora.	Poveznica na Platformu				Q2	2025.	Provedba i pokretanje potpuno operativne platforme za pametno odredište. Platforma turistima stavlja na raspolaganje interoperabilne javne i privatne usluge.
223.	C14.I2	T	Korisnici	-	Broj	0	1 000	Q2	2025.	Najmanje 1 000 korisnika (poduzeća ili klastera) koji su proveli inovativne

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
			inovativnih tehnoloških projekata povezanih s umjetnom inteligencijom i drugim razvojnim tehnologijama							tehnološke projekte za sektor turizma povezane s umjetnom inteligencijom i drugim razvojnim tehnologijama kao što su internet stvari, 5G, velika količina podataka, kibersigurnost, mobilne aplikacije.
224.	C14.I3	T	Korisnici u regijama koje se nalaze izvan poluotoka koji su dovršili projekte za poboljšanje njihove konkurentnosti i sposobnosti prilagodbe promjenama na međunarodnim tržištima.	-	Broj	0	400	Q2	2025.	Najmanje 400 korisnika u regijama koje se nalaze izvan poluotoka (Balearskim otocima, Kanarskim otocima, Ceuti i Melilli) koji su dovršili projekte za poboljšanje njihove konkurentnosti i sposobnosti prilagodbe promjenama na međunarodnim tržištima.
225.	C14.I4	T	Projekti usmjereni na komercijalna područja smještena u lokalnim područjima s velikim turističkim priljevom		Broj	0	60	Q4	2024.	Završeno je najmanje 60 projekata usmjerenih na komercijalna područja smještena u lokalnim područjima s velikim priljevom turista, u skladu s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01) upotrebom popisa za isključenje i zahtjeva usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša.
226.	C14.I4	T	Turistički proizvodi isporučeni su u skladu s turističkom strategijom	-	Broj	0	45	Q2	2025.	Najmanje 45 novih turističkih proizvoda isporučeno je u skladu sa strategijom razvoja proizvoda održivog turizma, u skladu s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01) upotrebom popisa za isključenje i zahtjevom usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša.

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
227.	C14.I4	T	Turističke ustanove koje smanjuju svoju godišnju potrošnju otpada ili energije	-	Broj	0	3 400	Q2	2025.	Najmanje 3 400 turističkih objekata dovršilo je projekte čiji je cilj smanjenje njihove godišnje potrošnje otpada ili energije, u skladu s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01) upotrebom popisa za isključenje i zahtjevom usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša
228.	C14.I4	T	Projekti obnove povijesnih lokaliteta baštine uz trenutačnu ili buduću uporabu u turizmu	-	Broj	0	50	Q2	2026.	Završeno je najmanje 50 mjera obnove lokaliteta povijesne baštine, u skladu s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01) upotrebom popisa za isključenje i zahtjevom usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša.

O. KOMPONENTA 15.: DIGITALNA POVEZIVOST

Digitalna povezivost ključan je čimbenik za razvoj gospodarske aktivnosti, povećanje produktivnosti, poticanje inovacija te teritorijalnu i socijalnu koheziju. Pristup digitalnim mrežama sve je potrebniji kako bi se omogućio pristup javnim uslugama, razvile gospodarske aktivnosti i aktivno sudjelovanje u društvu.

Tom komponentom plana za oporavak i otpornost Španjolske rješavaju se problemi povezani s povezivanjem pokrivenosti ultrabrzim fiksnim mrežama s brzinom većom od 100 Mbps/s i tržišnim nedostacima 5G u Španjolskoj, a posebno u ruralnim područjima i ključnim prekograničnim prometnim koridorima. Iz perspektive kibersigurnosti glavni je izazov kojim se komponenta bavi uspostava pouzdanog i sigurnog okruženja u kojem će građani i poduzeća moći pridonijeti procesu digitalizacije i hiperpovezivosti povezane s provedbom tehnologije 5G i uslugama koje će biti povezane s tom tehnologijom (kao što su aplikacije Internet of Things (IoT)).

Ciljevi ove komponente su usklađivanje telekomunikacijskog sektora sa zahtjevima europske digitalne strategije i jačanje gospodarske, socijalne i teritorijalne kohezije uklanjanjem digitalnih nedostataka i povećanjem pristupa vrlo brzoj pokrivenosti na cijelom državnom području. Komponenta podupire ubrzano uvođenje 5G tehnologije: 1. stavljanje na raspolaganje potrebnih resursa spektra u prioritetnim pojasevima 5G; 2. razvoj pouzdanog i sigurnog okruženja za uvođenje i 3. poticanje razvoja 5G tehnoloških aplikacija. Cilj mu je i podupiranje održive kulture kibernetičke sigurnosti za građane i poduzeća.

Komponenta se odnosi na preporuke za Španjolsku o usmjeravanju investicijske ekonomske politike na poticanje inovacija (preporuka za Španjolsku br. 3 iz 2019.) i o pojačanom financiranju zrelih projekata javnih ulaganja i usmjeravanju ulaganja na digitalnu tranziciju (preporuka za Španjolsku br. 3 iz 2020.).

Očekuje se da se nijednom mjerom u ovoj komponenti ne nanosi znatna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjera i mjere ublažavanja utvrđene u planu za oporavak i otpornost u skladu s Tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01).

O.1. Opis reformi i ulaganja za programe bespovratne financijske potpore

Reforma 1. (C15.R1) – Reforma regulatornog okvira za telekomunikacije: Opće pravo, regulatorni instrumenti i provedbeni instrumenti

Ciljevi su mjere prenošenje Direktive 2018/1972 Europskog zakonika elektroničkih komunikacija, razvoj najboljih praksi za uvođenje fiksnih i mobilnih mreža visokog kapaciteta te 5G fiksnih i mobilnih mreža te razvoj potrebnih mjera za provedbu paketa instrumenata koji proizlazi iz Preporuke Europske komisije o povezivosti C(2020) 6270 u nacionalnom okviru.

Paket instrumenata koji proizlazi iz provedbe Preporuke Europske komisije o povezivosti C(2020) 6270 ugrađuje se u španjolski pravni okvir u okviru općeg telekomunikacijskog prava u onim elementima za koje je potreban pravni status.

Provedba mjere mora biti dovršena do 30. lipnja 2022.

Reforma 2. (C15.R2) – Plan 5G: Upravljanje spektrom i dodjeljivanje spektra, smanjenje opterećenja u pogledu uvođenja, Akt o kibersigurnosti 5G i potpora lokalnim vlastima

Ciljevi su mjere sljedeći: 1. dovršiti „Drugu digitalnu dividendu” i postupak dražbe za frekvencijski pojas 700 MHz i frekvencijski pojas 26 GHz; 2. privremeno smanjiti oporezivanje radiofrekvencijskog spektra za telekomunikacijske operatore za 2022. i 2023. kako bi se ubrzalo uvođenje tehnologije 5G; 3. uključiti paket instrumenata EU-a za kibersigurnost 5G u nacionalno

zakonodavstvo; i 4. lokalnim javnim upravama širiti dobre prakse u području telekomunikacija i urbanističkog planiranja.

Kad je riječ o provedbi, utvrđeni su sljedeći koraci:

- završetak „Druge digitalne dividende”
- strategija za promicanje 5G tehnologije
- dražba za pojas 700 MHz
- poziv na podnošenje ponuda za pojas 26 GHz
- privremeno smanjenje oporezivanja radiofrekvencijskog spektra
- Zakon o kibersigurnosti 5G

Provedba mjere mora biti dovršena do 31. prosinca 2022.

Ulaganje 1 (C15.I1) – Promicanje teritorijalne kohezije uvođenjem mreža: Ekstremno brzo širokopojasno proširenje

Ciljevi su mjere sljedeći: 1. produbiti pokrivenost ultrabrzim širokopojasnim pristupnim mrežama u područjima u kojima nema pristupa kako bi se obuhvatilo 100 % stanovništva; i 2. provesti posebne mjere za proširenje pokrivenosti u povijesnim gradskim središtima sa statusom bijelog područja.

Ulaganje se sastoji od pružanja ultrabrze širokopojasne povezivosti (iznad 100 Mbps) tim područjima, uglavnom ruralnim područjima i područjima povijesne vrijednosti, koja trenutačno nemaju takvu povezivost. Detaljni izvršni plan donosi se do kraja 2021., a 100 % proračuna dodjeljuje se do kraja 2023. Planom se utvrđuju i konačni ciljevi (u smislu dodatne pokrivenosti u jedinicama) koje treba postići te se osigurava tehnološka neutralnost i održavanje mehanizama tržišnog natjecanja i pristupa svim operaterima unesenoj infrastrukturi. Interventna područja utvrđuju se u takvom planu. U planu provedbe utvrđuju se i potrebni pravni i regulatorni koraci, uključujući one koje treba poduzeti kako bi se osigurala usklađenost s relevantnim pravilima EU-a o državnim potporama. Cilj je osigurati simetrične brzine od 300 Mbps, koje se mogu simetrično (gigabit u sekundi) nadograditi na 1 Gbps u bijelim područjima i u sivim područjima.

Provedba ulaganja dovršava se do 31. prosinca 2025.

Ulaganje 2 (C15.I2) Jačanje povezivosti u referentnim centrima, socioekonomskim pokretačima i projektima sektorske digitalizacije

Ciljevi su mjere sljedeći: 1. poboljšati povezivost i opremu centara koji pružaju pristup osnovnoj skrbi i socijalnim uslugama kao što su bolnice, zdravstveni centri, centri za obrazovanje i osposobljavanje; i 2. osigurati ultrapovezanost glavnih socioekonomskih pokretača zemlje i područja visoke potražnje za kapacitetima (tehnološki otoci).

Ulaganje se sastoji od proširenja 1-gigabitne povezivosti na glavna središta socijalne i gospodarske aktivnosti diljem zemlje. Odabrane lokacije uključuju industrijske lokacije, podatkovne centre, poljoprivredno-industrijske lokacije, istraživačke centre, prijevozna čvorišta, logističke čvorove ili poduzeća s velikom količinom podataka, kao i zdravstvene centre kao što su bolnice, centri za osposobljavanje i zdravstveni centri.

Posebna djelovanja uključuju: (a) projekte za jačanje povezanosti u žarišnim točkama i javnim službama; (b) projekte 1-gigabitne povezivosti i potporu ključnim sektorima, uključujući inovativne sektorske projekte digitalizacije (zdravlje, poljoprivredno-prehrambeni sektor, mobilnost, turizam, industrija, trgovina itd.) i projekte povezivosti za industrijska i poslovna naselja u bijelim/sivim područjima.

Ulaganje se provodi do 31. prosinca 2023.

Ulaganje 3 (C15.I3) – Bonovi za povezivost za MSP-ove i ranjive skupine

Ulaganje se sastoji od pružanja:

- vaučera za MSP-ove za financiranje ulaganja u povezivost (uključujući osnovnu povezivost od najmanje 100 Mbps i usluge s dodanom vrijednošću kao što su VPN i kibersigurnost); i
- vaučera za ranjive pojedince ili obitelji za financiranje paketa širokopojasnih veza s najprikladnijom tehnologijom.

Ulaganje se provodi do 31. prosinca 2023.

Ulaganje 4 (C15.I4) – Obnova infrastrukture i održivost

Ulaganje se sastoji od opremanja postojećih zgrada infrastrukturom kako bi se olakšalo optimalno uvođenje mreža vrlo velikog kapaciteta u posljednjem kilometru pristupa. Očekuje se da će se tim ulaganjima, uz koordinaciju i optimizaciju održivog uvođenja pristupnih mreža sljedeće generacije, optimizirati potrošnja energije u postavljenim mrežama.

Provedba ulaganja dovršava se do 31. prosinca 2023.

Ulaganje 5 (C15.I5) – Uvođenje prekogranične digitalne infrastrukture

Ulaganje se sastoji od tri projekta.

1. poboljšanje povezivosti prekogranične digitalne infrastrukture: to bi podrazumijevalo sudjelovanje španjolskih poduzeća u konzorcijima poduzeća za projekte međusobne povezanosti podatkovne infrastrukture i podmorskih kabela Instrumenta za povezivanje Europe (CEF2 Digital) i nove Uredbe o općem skupnom izuzeću;

2. sudjelovanje u višedržavnim prekograničnim projektima digitalne infrastrukture: predloženi projekti bili bi planirani važni projekti od zajedničkog europskog interesa (IPCEI) za infrastrukturu i usluge u oblaku i obrazovanju nove generacije; i sudjelovanje u planiranom VPZEI-ju o naprednom izvršitelju obrade i poluvodiču. U slučaju da se ne stvore važni projekti od zajedničkog europskog interesa koji uključuju više zemalja, mogli bi se uspostaviti drugi programi kao što su programi u području istraživanja, razvoja i inovacija za jačanje sposobnosti u tim područjima.

3. ostali prekogranični projekti digitalne infrastrukture u području istraživanja, razvoja i inovacija, uključujući ulaganja u satelitske sigurne komunikacijske sustave i razvoj kvantnih komunikacijskih kapaciteta.

Detaljni izvršni plan za ta ulaganja dostavlja se do 31. prosinca 2022. s ciljem jasnog definiranja odabranih projekata i postizanja 100 % izvršenja proračuna do 30. lipnja 2023.

U planu se navode tehnički kriteriji (ključne značajke projekata i korisnika) te potrebni pravni i regulatorni koraci, uključujući potrebne korake za usklađivanje s kontrolom državnih potpora. Planom se utvrđuje i konačni cilj za četvrto tromjesečje 2025.

Ulaganje se mora dovršiti do 31. prosinca 2025.

Ulaganje 6 (C15.I6) – Uvođenje tehnologije 5G: mreže, tehnološke promjene i inovacije

Ulaganje se sastoji od četiri različita potprojekta:

1. uvođenje tehnologije 5G mora se povećati i ubrzati na glavnim prometnim koridorima (ceste i željeznice), kako nacionalnim (sekundarnim koridorima u određenim područjima) tako i prekograničnim (primarni koridori). Te su inicijative usklađene s 5G koridorima koje je definirala Europska komisija i njima se potiču koridori između Španjolske i Portugala te Španjolske i Francuske za ukupno najmanje 4 000 lokacija, uključujući posredničke veze. Ova mjera obuhvaća sekundarne trase koje ne smiju biti obuhvaćene obvezama nametnutim u ponudama za radiofrekvencijski spektar.

2. uvođenje tehnologije 5G u određenim područjima s ciljem postizanja pokrivenosti stanovništva od 75 % do 31. prosinca 2025. u pojasevima povlastica za 5G. Kako bi se olakšalo to uvođenje, poduzimaju se i mjere za povećanje kapaciteta postojeće mreže kako bi se moglo odgovoriti na veliku potražnju za pojasnom širinom i gustoćom baznih stanica za koje je potrebno uvođenje tehnologije 5G (najmanje 7 000 novih lokacija s potpornim kapacitetom i omogućenom tehnologijom 5G; i najmanje 3 500 postojećih lokacija s mjerama za povećanje kapaciteta njihove posredničke mreže i ugradnje 5G opreme). Ovom se mjerom osigurava pokrivenost za područja koja nisu obuhvaćena obvezama nametnutima u ponudama za radiofrekvencijski spektar.

3. uvođenje tehnologije 5G u ključnim gospodarskim djelatnostima (okruženjima industrijske proizvodnje u strateškim poduzećima u određenim ključnim proizvodnim sektorima s velikim utjecajem) i u ključnim uslugama (proizvodna okruženja u područjima obrazovanja, skrbi i sociozdravstva). Očekuju se najmanje 43 projekta povezivosti.

4. potpora istraživanjima i razvoju povezanima s mrežama 5G i 6G za inovacijske ekosustave (najmanje 200 projekata) i 5G kibersigurnosne ekosustave (osnivanje centra s kapacitetom za smještaj oko 300 inženjera za kibersigurnost 5G, isključujući troškove povezane s građevinskim/renovacijskim radovima).

Za sve navedene projekte do 30. lipnja 2022. dostavlja se detaljan izvršni plan s ciljem jasnog definiranja odabranih projekata i dodjele 100 % proračuna do 30. rujna 2023. te dovršetka projekta do 30. lipnja 2025.

Plan uključuje provedbeni plan za uvođenje 5G tehnologije s mjerama u sljedećim područjima: 1. 5G koridori; 2. obnavljanje pristupnih mreža 5G i mobilne posredničke mreže u drugim određenim područjima; 3. projekti uvođenja 5G tehnologije za povezivost i digitalizaciju ključnih gospodarskih aktivnosti i ključnih usluga; i 4. potpora inovativnim aplikacijama za ekosustav 5G i 6G. U planu se navode i tehnički kriteriji (ključne značajke obuhvaćenih projekata i područja, ako je relevantno) te potrebni pravni i regulatorni koraci, uključujući korake potrebne za usklađivanje s relevantnim pravilima EU-a o državnim potporama. Planom se utvrđuju i konačni ciljevi koje je potrebno ostvariti do 31. prosinca 2025.

Ulaganje se mora dovršiti do 31. prosinca 2025.

Ulaganje 7 (C15.I7) Kibersigurnost: Jačanje kapaciteta građana, MSP-ova i stručnjaka; poboljšanje ekosustava sektora

Ulaganje se sastoji od niza mjera usmjerenih na razvoj kibersigurnosnih kapaciteta građana i poduzeća te jačanje španjolskog kibersigurnosnog ekosustava. Aktivnosti se odnose na tri osi:

1. jačanje kibersigurnosnih kapaciteta građana, MSP-ova i stručnjaka. Osposobiti građane i poduzeća, osobito MSP-ove, da steknu vještine potrebne za utvrđivanje rizika u svakodnevnoj uporabi digitalnih tehnologija. Programi u tom području uključuju kampanju za podizanje svijesti za koju se očekuje da će doprijeti do što većeg broja ljudi putem komunikacijskih kampanja, aktivnosti u blizini i razvoja posebnih resursa u tu svrhu. To uključuje i povećanje mehanizama za odgovor putem koordiniranih usluga odgovora i djelovanja kao što je služba za podršku u području kibersigurnosti, kojima će se povećati njegov kapacitet na 20 000 poziva mjesečno.

2. jačanje industrijskog ekosustava kibersigurnosti. Taj dio mjere uključuje posebne aktivnosti u vezi sa sljedećim: nacionalna industrija kibersigurnosti za nastanak, rast i razvoj novih poduzeća u tom sektoru; istraživanje i inovacije u području kibersigurnosti; razvoj rješenja i usluga visoke dodane vrijednosti; osposobljavanje i razvoj talenata kako bi se zadovoljila neispunjena potražnja za stručnjacima u tom sektoru. Nadalje, njime se predviđa uspostava demonstracijskog centra za razvoj infrastrukture za kibersigurnost i stvaranje

novih kibersigurnosnih usluga, uključujući ispitne laboratorije i simulatore za kibernapade, te razvoj certifikacija kibersigurnosnih oznaka. 3. stvaranje međunarodnog centra za kibersigurnost kako bi se ojačao europski sektor aktivnim sudjelovanjem u Europskoj mreži centara za kibersigurnost. To uključuje pokretanje zrcalnog centra Europskog centra za stručnost (ERCC).

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

O.2. Ključne etape, ciljne vrijednosti, pokazatelji i vremenski raspored za praćenje i provedbu programa bespovratne financijske potpore

Vidjeti tablicu u nastavku. Polazni datum za sve pokazatelje jest 1. veljače 2020., osim ako je u opisu mjere navedeno drukčije. Iznosi u tablici ne uključuju PDV.

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
229.	C15.R1	M	Stupanje na snagu Zakona o telekomunikacijama	Zakonska odredba o stupanju na snagu zakona				Q2	2022.	Zakonom o telekomunikacijama također se prenosi Direktiva 2018/1972 Europskog zakonika elektroničkih komunikacija (EECC). U zakon se uključuju i preporuke o paketu instrumenata EU-a za povezivost koji moraju biti obuhvaćeni zakonom u skladu sa španjolskim pravnim okvirom. Osim prenošenja Direktive 2018/1972 Europskog zakonika elektroničkih komunikacija, zakon uključuje: i. odredbe za inventar podmorskih kabela i IXP/podatkovnih centara; ii. kao i pojednostavnjeni fiskalni sustav za lokalne poreze na uvođenje mreže; i iii. uvođenje jedinstvene kontaktne točke za primjenu dozvola koje su izdale različite razine vlasti za uvođenje mreža.
230	C15.R2	M	Plan i strategija Digitalna Španjolska za razdoblje do 2025. za promicanje 5G tehnologije	Objavljivanje				Q4	2020.	Objava Plana za razdoblje do 2025. Digitalna Španjolska i odobrenje Vijeća ministara za „Strategiju za promicanje 5G tehnologije”
231	C15.R2	M	Oslobađanje frekvencijskog pojasa 700 MHz	Obavijest Europskoj Komisiji				Q4	2020.	Završetak postupka puštanja frekvencijskog pojasa 700 MHz u skladu s Odlukom (EU) 2017/899 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. svibnja 2017. o uporabi pojasa 470–790 MHz u Uniji
232.	C15.R2	M	Dodjela frekvencijskog pojasa 700 MHz	Objava u Službenom listu				Q4	2021.	Objava dodjele frekvencijskog pojasa 700 MHz u Službenom listu kao rezultat dražbe
233.	C15.R2	M	Stupanje na snagu pravnog akta o smanjenju oporezivanja spektra za 5G	Odredba u pravnom aktu o stupanju na snagu				Q4	2021.	Donošenje pravnog akta za smanjenje oporezivanja 5G spektra kako bi se ubrzalo uvođenje 5G mreže, kojim se definira korespondentno ubrzanje uvođenja 5G mreže koje se očekuje od svakog korisnika. Pravnim aktom utvrđuju se potrebni pravni i regulatorni koraci za provedbu projekta.
234.	C15.R2	M	Dodjela radiofrekvencijskog pojasa 26 GHz	Objava u Službenom listu				Q4	2022.	Objava dodjele frekvencijskog pojasa 26 GHz u Službenom listu kao rezultat dražbe
235.	C15.R2	M	Stupanje na snagu Zakona o kibersigurnosti 5G mreža	Odredba u Zakonu o kibersigurnosti 5G mreža stupanjem na				Q4	2022.	Zakon o kibersigurnosti 5G mreže uključuje i provodi preporuku o paketu instrumenata EU-a za kibersigurnost 5G mreža Zakon sadržava barem sljedeće značajke: – procjenu sigurnosnog rizika i obveze upravljanja telekomunikacijskim operaterima; – obveze diversifikacije opskrbnog lanca kako bi se izbjegla tehnološka ovisnost; – sredstva za utvrđivanje

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
				snagu						visokorizičnih i srednje rizičnih prodavatelja i moguća ograničenja njihove upotrebe.
236.	C15.I1	M	Uvođenje ultrabrze širokopojasne mreže: dodjela	Dodjela projekata				Q4	2023.	Dodjela svih ugovora i bespovratnih sredstava (ukupni proračun od 812 000 000 EUR) i prijenos sredstava za provedbu mjera za osiguravanje ultrabrze širokopojasne povezivosti u bijelim i sivim područjima simetričnim brzinama od 300 Mbps, koje se može nadograditi na simetrične brzine od 1 Gbps, osim u udaljenim ruralnim područjima kojima su potrebni posebni projekti, u kojima bi se jamčilo najmanje brzine od 100 Mbit/s.
237.	C15.I1	M	Uvođenje ultrabrze širokopojasne mreže: Završetak projekta	Završetak dodijeljenih projekata				Q4	2025.	Završetak projekata za uvođenje ultrabrzog širokopojasnog interneta u skladu s kriterijima utvrđenima u dodjeli programa (ključna etapa #236).
238.	C15.I2	T	Poboljšanje povezanosti u ključnim središtima i sektorima	—	Broj	0	16 100	Q4	2023.	Broj subjekata koji su unaprijeđeni na brzinu 1-gigabitne povezivosti: – najmanje 9 000 javnih centara i usluga kao što su centri za javno zdravstvo, centri za obrazovanje i osposobljavanje te centri za istraživanje i inovacije; – najmanje 1 600 malih industrijskih i poslovnih lokacija; – najmanje 5 500 projekata digitalizacije (zdravlje, poljoprivredno-prehrambeni sektor, mobilnost, turizam, industrija, trgovina itd.).
239.	C15.I3	T	Vaučeri za povezivost za MSP-ove i ranjive skupine	—	Broj	0	136 000	Q4	2023.	Najmanje 125 000 vaučera za povezivost za pojedince ili obitelji za koje je utvrđeno da su „ranjive” (za stjecanje paketa za širokopojasnu vezu s najprikladnijom tehnologijom) i najmanje 11 000 vaučera za povezivost za MSP-ove (dobavljači se sastoje od dva različita elementa, povezivosti na 100 Mbps i skupa usluga s dodanom vrijednošću, VPN-a, kibersigurnosti).
240.	C15.I4	T	Prilagodba telekomunikacijske infrastrukture u zgradama	—	Broj	0	13 600	Q4	2023.	Radovi na najmanje 13 600 zgrada dovršeni su radi poboljšanja zajedničke mrežne infrastrukture za povezivost na razini mreža vrlo velikog kapaciteta.
241.	C15.I5	M	Poboljšanje prekogranične digitalne infrastrukture: dodjela	Službena objava dodjele projekata				Q2	2023.	Dodjela svih ugovora i bespovratnih sredstava za projekte (ukupni proračun za poziv na podnošenje projekata u iznosu od 500 000 000 EUR) i prijenos sredstava za provedbu aktivnosti za: (a) za podmorske kabele i međusobno povezivanje infrastrukture oblaka/podatkovne infrastrukture; (b) o projektima

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
										za novu generaciju infrastruktura i usluga u oblaku i na rubu mreže; (c) o projektima za napredne procesore i poluvodiče; i (d) o projektima u području istraživanja, razvoja i inovacija za jačanje kapaciteta kvantne komunikacije i sigurne satelitske komunikacije
242.	C15.I5	M	Poboljšanje prekogranične digitalne infrastrukture: završetak projekta	Završetak dodijeljenih projekata				Q4	2025.	Završetak projekata za (dodijeljena ključna etapa #241) (a) za podmorske kabele i međupovezanost infrastrukture oblaka/podatkovne infrastrukture; (b) o projektima nove generacije infrastruktura i usluga u oblaku i na rubu mreže; (c) o projektima za napredne procesore i poluvodiče; i (d) o projektima u području istraživanja, razvoja i inovacija za jačanje kapaciteta kvantne komunikacije i sigurne satelitske komunikacije
243.	C15.I6	M	Uvođenje 5G tehnologije: dodjela	Službena objava dodjele projekata				Q4	2023.	Dodjela svih ugovora i bespovratnih sredstava za projekte (ukupni proračun projekata u iznosu od 1 405 000 000 EUR) i prijenos sredstava za provedbu aktivnosti za: (a) uvođenje tehnologije 5G na glavnim nacionalnim (u određenim područjima) i prekograničnim prometnim koridorima (4 000 lokacija); (b) uvođenje tehnologije 5G u određenim područjima s ciljem postizanja pokrivenosti stanovništva od 75 % do 2025. u preferencijalnim pojasevima 5G (7 000 novih 5G lokaliteta i 3 500 lokacija unaprijeđenih za 5G povezivost); (c) uvođenje tehnologije 5G u ključne gospodarske aktivnosti osnovne usluge (43 projekta povezivosti); i (d) potpora istraživanjima i razvoju povezanima s mrežama 5G i 6G za inovacijske ekosustave (200 projekata) i 5G ekosustave kibernetičke sigurnosti.
244.	C15.I6	M	Uvođenje 5G tehnologije: završetak projekta	Završetak dodijeljenih projekata				Q4	2025.	Završetak projekata za (a) uvođenje tehnologije 5G na glavnom državnom području (u određenim područjima) i prekograničnim prometnim koridorima (4 000 lokacija); (b) uvođenje tehnologije 5G u određenim područjima s ciljem postizanja pokrivenosti stanovništva od 75 % do 2025. u preferencijalnim pojasevima 5G (7 000 novih 5G lokaliteta i 3 500 lokacija unaprijeđenih za 5G povezivost); (c) uvođenje tehnologije 5G u ključne gospodarske aktivnosti osnovne usluge (43 projekta povezivosti); i (d) potpora istraživanjima i razvoju povezanima s mrežama 5G i 6G za inovacijske ekosustave (200 projekata) i 5G

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
										ekosustave kibernetičke sigurnosti. Projekti se dovršavaju u skladu s kriterijima utvrđenima u dodjeli programa (ključna etapa 243).
245	C15.I7	M	Pokretanje nacionalnog programa za potporu industriji kibersigurnosti, Globalnog programa za inovacije u području sigurnosti i povezanih aktivnosti.	Objava programâ				Q4	2022.	Pokretanje nacionalnog programa za potporu industriji kibersigurnosti i Globalnog programa za inovacije u području sigurnosti te drugih povezanih mjera (s ukupnim dodijeljenim sredstvima u iznosu od 418 000 000 EUR), koji djeluju u području ključnih aspekata industrije, kao što su poticanje nacionalne industrije kibersigurnosti za nastanak, rast i razvoj poduzeća u tom sektoru – razvoj rješenja i usluga visoke dodane vrijednosti u području kibersigurnosti – osposobljavanje i razvoj talenta specijaliziranih u području kibersigurnosti – djelovanja internacionalizacije u području kibersigurnosti – uspostava centra za demonstraciju za razvoj infrastrukture za kibersigurnost i stvaranje novih ispitnih uređaja za kiberincidente – testiranje kibersigurnosti.
246.	C15.I7	T	Jačanje i poboljšanje kapaciteta za kibersigurnost: sredstva	—	Broj	0	100	Q4	2023.	Jačanje i poboljšanje kapaciteta za kibersigurnost osiguravanjem najmanje 100 resursa za aktivnosti podizanja svijesti i komunikacijskih aktivnosti u području kibersigurnosti. Digitalne vještine u području kibersigurnosti razvijaju se na svim obrazovnim razinama razvojem posebnih resursa, alata i materijala. Nadalje, uspostavlja se međunarodno čvorište za kibersigurnost koje sudjeluje u Europskoj mreži centara za kibersigurnost.
247.	C15.I7	T	Jačanje i poboljšanje kapaciteta za kibersigurnost: linija za pomoć u području kibersigurnosti		Broj	5 000	20 000	Q4	2023.	Jačanje kapaciteta za kibersigurnost poboljšanjem linije za pomoć u području kibersigurnosti Nacionalnog instituta za kibersigurnost (INCIBE), s mjesečnim kapacitetom od najmanje 20 000 obrađenih poziva mjesečno. Tom se telefonskom službom također podupire uklanjanje materijala o seksualnom zlostavljanju djece iz internetskih izvora (CSAM).
248.	C15.I7	M	Završetak projekata u okviru nacionalnog programa potpore industriji kibersigurnosti, Globalnog programa za inovacije u području sigurnosti i povezanih aktivnosti.	Obavijest o završetku investicijskih projekata				Q2	2026.	Završetak projekata u okviru nacionalnog programa potpore industriji kibersigurnosti, Globalnog programa za inovacije u području sigurnosti i povezanih aktivnosti (dodijeljena ključna etapa 245): —poticanje nacionalne industrije kibersigurnosti za stvaranje, rast i razvoj poduzeća u tom sektoru – razvoj rješenja i usluga visoke dodane vrijednosti u području kibersigurnosti –

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
										osposobljavanje i razvoj talenata u području kibersigurnosti – mjere internacionalizacije u području kibersigurnosti – uspostava demonstracijskog centra za razvoj infrastrukture za kibersigurnost i stvaranje novih kibersigurnosnih usluga, uključujući ispitne laboratorije i simulatore kibernapada – razvoj certifikacija kibersigurnosnih oznaka

P. KOMPONENTA 16.: UMJETNA INTELIGENCIJA

Umjetna inteligencija ima znatan potencijal za preobrazbu s tehnološkog, gospodarskog i socijalnog stajališta s obzirom na njezinu međusektorski prodor, snažan učinak, brzi rast i doprinos poboljšanju produktivnosti i konkurentnosti.

Glavni izazovi kojima se bavi ova komponenta plana za oporavak i otpornost Španjolske odnose se na sljedeće: i. ograničena upotreba umjetne inteligencije u poduzećima, posebno u MSP-ovima, ii. stvaranje široko dostupnih repozitorija podataka i iii. promicanje javnih i privatnih ulaganja u inovacije u području umjetne inteligencije. Komponenta je strukturirana oko Nacionalne strategije za umjetnu inteligenciju (ENIA), koja je jedan od glavnih planova digitalne agende španjolske vlade (España Digital 2025.). Tom komponentom pridonosi se i rješavanju društvenih izazova, posebno smanjenju rodnog jaza (s pomoću mjera usmjerenih na žene), digitalnom jazu, ekološkoj tranziciji i teritorijalnoj koheziji.

Iz te perspektive, cilj je ove komponente:

a) postaviti Španjolsku kao vodeću zemlju u pogledu znanstvene izvrsnosti i inovacija u području umjetne inteligencije na interdisciplinaran način;

b) globalno vodstvo u razvoju alata, tehnologija i aplikacija za projekciju i uporabu španjolskog jezika u umjetnoj inteligenciji;

c) promicati otvaranje kvalificiranih radnih mjesta, poticanje osposobljavanja i obrazovanja, poticanje španjolskih talenata i privlačenje globalnih talenata;

d) uvesti umjetnu inteligenciju kao čimbenik u poboljšanje produktivnosti španjolskog privatnog sektora, učinkovitosti javne uprave i pokretača održivog i uključivog gospodarskog rasta;

e) stvoriti okruženje povjerenja u vezi s umjetnom inteligencijom u pogledu tehnološkog razvoja, regulacije i društvenog učinka;

f) potaknuti globalnu raspravu o tehnološkom humanizmu stvaranjem foruma i sudjelovanja u njima te aktivnostima informiranja radi razvoja etičkog okvira kojim se jamče individualna i kolektivna prava građana;

g) osnažiti umjetnu inteligenciju kao međusektorski vektor za rješavanje velikih društvenih izazova, a posebno za smanjenje rodnog jaza, digitalnog jaza, potpore ekološkoj tranziciji i teritorijalnoj koheziji.

Ova se komponenta odnosi na preporuke po državama članicama za promicanje ulaganja u inovacije (preporuka za Španjolsku br. 3 iz 2019.), poboljšanje pristupa digitalnom učenju (preporuka za Španjolsku br. 2 iz 2020.) i promicanje javnih i privatnih ulaganja te poticanje digitalne tranzicije (preporuka za Španjolsku br. 3 iz 2020.).

Očekuje se da se nijednom mjerom u ovoj komponenti ne nanosi znatna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjera i mjere ublažavanja utvrđene u planu za oporavak i otpornost u skladu s Tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01).

P.1. Opis reformi i ulaganja za programe bespovratne financijske potpore

Reforma 1. (C16.R1) – Nacionalna strategija umjetne inteligencije

Cilj je te sveobuhvatne mjere uspostaviti okvir za provedbu pouzdane transparentne i uključive nacionalne strategije za umjetnu inteligenciju kojom se osigurava usklađenost s temeljnim načelima i vrijednostima te uzimaju u obzir kolektivne težnje građana. U tu svrhu mjera uključuje tri

zakonodavne reforme za utvrđivanje regulatornog i etičkog okvira za umjetnu inteligenciju i devet projekata ulaganja za potporu razvoju i usvajanju tehnologija koje se temelje na umjetnoj inteligenciji u španjolskom gospodarstvu i društvu, kao što su projekti u području vještina, talenata i infrastrukture.

Te su mjere podijeljene u pet poluga politike:

- regulatorni i etički okvir (pravni akti):
  a) nacionalna strategija umjetne inteligencije (ENIA): nacionalni plan djelovanja i reformi za uvođenje i proširenje tehnologija temeljenih na umjetnoj inteligenciji u španjolskom gospodarstvu i društvu osnivanjem Savjetodavnog vijeća za umjetnu inteligenciju;
  b) regulatorna sigurna okruženja: izrada potrebnih zakonodavnih akata kako bi se omogućila regulatorna sigurna okruženja za primjenu umjetne inteligencije. Sigurna okruženja ili regulatorna sigurna okruženja upotrebljavaju se za uvođenje novih postupaka i usluga koji se temelje na podacima, i u javnoj i u privatnoj sferi. Sigurna okruženja i regulatorna sigurna okruženja mogu iskorištavati vladine agencije, korisnici umjetne inteligencije i stvaratelji repozitorija podataka, po mogućnosti kao dio mreže digitalnoinovacijskih centara za uvođenje i reguliranje novih proizvoda i aplikacija;
  c) opservatorij za umjetnu inteligenciju i certificiranje povjerenja: uključujući i. razvoj plana zaštite za ranjive skupine u području umjetne inteligencije, uključujući radnička i socijalna prava te potrebe žena, ii. plan za podizanje svijesti i povjerenja u umjetnu inteligenciju, iii. promatračke skupine za etički i regulatorni učinak algoritama koji uključuju umjetnu inteligenciju, iv. pouzdanu certifikaciju umjetne inteligencije i arhitekturu za proizvode i usluge umjetne inteligencije te v. izradu i promicanje Povelje o digitalnim pravima.
- poticanje istraživanja, razvoja i inovacija u području umjetne inteligencije (projekti):
  d) aktivnosti u području istraživanja, razvoja i inovacija: financiranje projekata industrijskog istraživanja ili eksperimentalnog razvoja u području umjetne inteligencije radi suočavanja s glavnim društvenim izazovima ili misijama zemalja iz ENIA-e (tj. rodni jaz, ekološka tranzicija, teritorijalna struktura i digitalni jaz) u sektorima od velike važnosti i visokog kapaciteta za poremećaje i učinke (tj. energetika, mobilnost, biomedicina, klima, poljoprivredno-prehrambeni, zdravstveni, turistički i ugostiteljski sektor);
  e) multidisciplinarni institut za umjetnu inteligenciju: stvaranje multidisciplinarnog istraživačkog centra koji integrira umjetnu inteligenciju zajedno s drugim znanostima, s posebnim naglaskom na neurotehnologije;
  f) mreža izvrsnosti u umjetnoj inteligenciji: stvaranje španjolske mreže izvrsnosti u području umjetne inteligencije s programima interdisciplinarnog osposobljavanja i visokom specijalizacijom te mehanizmima za zapošljavanje i zadržavanje talenata koji djeluju integrirano radi koordinacije istraživanja na nacionalnoj razini.
- privlačenje talenata (projekti):
  g) Španjolski centra talenta: stvaranje informacijskog čvora kako bi se privukli i zadržali talenti u području umjetne inteligencije, Španjolskog centra talenta, od kojeg se očekuje da će biti središnja točka za zapošljavanje i poboljšanje talenata i stranih ulaganja, s posebnim naglaskom na potrebe žena i ulaganja s društvenim učinkom;
  h) akademske katedre: financiranje osnivanja 10–15 privremenih akademskih katedri u razdoblju od 1. siječnja 2021. do 31. prosinca 2023., s naglaskom na ključnim temama kao što su utjecaj umjetne inteligencije na demokraciju, novi trendovi umjetne inteligencije, procjene sustava umjetne inteligencije, hibridizacija mozga umjetne inteligencije i biomedicinska umjetna inteligencija;
- podatkovna i tehnološka infrastruktura (projekti):
  i) Plan za tehnologiju prirodnog jezika: cilj je razviti industriju obrade prirodnog jezika te sustave strojnog prevođenja i razgovora u Španjolskoj, posebno na španjolskom jeziku i drugim službenim jezicima;

j) jačanje strateških kapaciteta superračunalstva: razvoj programa za olakšavanje pristupa MSP-ovima i poslovnim strukturama superračunalnih centara u različitim regijama (kao što su Extremadura, Galicija i Aragon) i njihova korištenja, kao i usvajanje kvantnog računalstva u projekte različitih tema, uključujući mobilnost i klimatske promjene.

- integracija umjetne inteligencije u lance vrijednosti (projekte):
  k) poziv na dodjelu bespovratnih sredstava za integraciju umjetne inteligencije u lance vrijednosti: program potpore kojim se financiraju projekti eksperimentalnog razvoja čija tehnološka zrelost odgovara razinama TRL 6., 7. i 8. Financiranje projekata na tim razinama tehnološke zrelosti predstavlja snažnu potporu proizvodima koji bi mogli biti blizu prihvaćanja na tržištu i time prenijeti u lanac vrijednosti;
  l) Nacionalni program zelenih algoritama: program potpore za razvoj zelenih algoritama kako bi se maksimalno povećala energetska učinkovitost i smanjio utjecaj modela umjetne inteligencije na okoliš, uz istodobno podupiranje upotrebe te tehnologije kako bi se odgovorilo na različite izazove u području okoliša.

Reforme i ulaganja provode se putem i. poziva na dodjelu bespovratnih sredstava, istraživanja, razvoja i inovacija te integracije umjetne inteligencije u vrijednosne lance; ii. konvencije za podatkovne i tehnološke infrastrukture; iii. nabavu, za regulatorni i etički okvir, Nacionalni program zelenih algoritama i Plan za prirodni jezik; i iv. konzorcija, za multidisciplinarni institut za umjetnu inteligenciju.

Provedba reforme dovršava se do 31. ožujka 2026.

P.2. Ključne etape, ciljne vrijednosti, pokazatelji i vremenski raspored za praćenje i provedbu programa bespovratne financijske potpore

Vidjeti tablicu u nastavku. Polazni datum za sve pokazatelje jest 1. veljače 2020., osim ako je u opisu mjere navedeno drukčije. Iznosi u tablici ne uključuju PDV.

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
249	C16.R1	M	Nacionalna strategija za umjetnu inteligenciju	Objava u SL-u				Q3	2020.	Objava nacionalne strategije za umjetnu inteligenciju. Ciljevi Strategije su: 1. pozicioniranje Španjolske kao zemlje posvećene promicanju znanstvene izvrsnosti i inovacija u području umjetne inteligencije; 2. projekcija španjolskog jezika u umjetnoj inteligenciji; 3. stvaranje kvalificirane radne snage, poticanje i privlačenje talenata, s posebnim naglaskom na žene; 4. uključivanje umjetne inteligencije u proizvodni sustav radi poboljšanja produktivnosti španjolskog poduzeća; 5. stvaranje pouzdanog okruženja u vezi s umjetnom inteligencijom; 6. razvoj etičkog okvira kojim se građanima jamče individualna i kolektivna prava u području umjetne inteligencije; 7. jačanje uključive i održive umjetne inteligencije; posebno kako bi se premostio jaz među spolovima i digitalni jaz te pružila potpora ekološkoj tranziciji i teritorijalnoj koheziji.
250.	C16.R1	M	Povelja o digitalnim pravima	Objava u SL-u				Q4	2021.	Donošenje od strane španjolske vlade i objava na službenoj internetskoj stranici Povelje o digitalnim pravima. Povelja nije normativna, ali joj je cilj prepoznati nove izazove primjene i tumačenja koje predstavlja prilagodba prava digitalnom okruženju te predložiti načela i politike povezane s time u tom kontekstu. Uz to, predlaže i referentni okvir za djelovanje javnih tijela, iskorištavajući i razvijajući sve potencijale i mogućnosti trenutačnog digitalnog okruženja, izbjegavajući pritom njegove rizike.
251.	C16.R1	M	Potpora projektima u području umjetne inteligencije	Objava i financiranje bespovratnih sredstava programa				Q4	2023.	Najmanje 500 000 000 EUR izdvojeno je za bespovratna sredstva za projekte istraživanja i razvoja umjetne inteligencije, španjolskog centra za talente umjetne inteligencije, istraživačkih stipendija umjetne inteligencije, multidisciplinarnih instituta za umjetnu inteligenciju, opservatorija, kvantnog računalstva i nacionalnog programa zelenih algoritama. Bespovratna sredstva dodjeljuju se putem konkurentnih poziva na podnošenje ponuda.
252.	C16.R1	T	Misije u državama članicama	-	Broj	0	7	Q1	2026.	Najmanje 7 projekata financiranih za rješavanje posebnih misija u pojedinim zemljama s inovativnim rješenjima koja se temelje na umjetnoj inteligenciji kako bi se riješili utvrđeni problemi u tim misijama: zdravstvo, industrija, okoliš, društvo, energetika, poljoprivreda i gospodarstvo. Projekti se provode uz financiranje projekata suradnje u iznosu od oko 10 000 000EUR do 15 000 000 EUR.
253.	C16.R1	M	Završetak projekata o umjetnoj inteligenciji	Obavijest o završetku investicijskih				Q1	2026.	Završetak projekata istraživanja i razvoja umjetne inteligencije, Španjolskog centra za talente umjetne inteligencije, istraživačkih stipendija umjetne inteligencije, multidisciplinarnih instituta za procjenu učinka, opservatorija,

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
				projekata						kvantnog računalstva i nacionalnog programa zelenih algoritama, u skladu s kriterijima utvrđenima u pozivima na podnošenje ponuda (ključna etapa #251).

Q. KOMPONENTA 17.: ZNANOST, TEHNOLOGIJA I INOVACIJE

U Španjolskoj se u okviru strategije za znanost, tehnologiju i inovacije za razdoblje 2021.–2027. predviđa znatan rast ulaganja u istraživanje, razvoj i inovacije u Španjolskoj, koja će u 2027. dosegnuti 2,12 % BDP-a. U tom kontekstu glavni je cilj ove komponente plana za oporavak i otpornost Španjolske poboljšati španjolski sustav znanosti, tehnologije i inovacija reformom njegova upravljanja, poboljšanjem koordinacije među dionicima, poboljšanjem njegove učinkovitosti i ubrzanjem ulaganja u istraživanje, razvoj i inovacije pomoću sljedećih elemenata:

e) razvoj jasnog i predvidljivog regulatornog okvira kojim se jača upravljanje sektorom, povećava učinkovitost javnih politika za istraživanje, razvoj i inovacije, poboljšava prijenos znanja i promiču ulaganja u istraživanje, razvoj i inovacije;

f) ulaganje u infrastrukturu, opremu i ljudski kapital;

g) ulaganje u prijenos znanja, regionalno istraživanje, razvoj i inovacije, nacionalni projekti istraživanja, razvoja i inovacija i javno-privatna partnerstva; i

h) ulaganje u istraživanje, razvoj i inovacije u strateškim sektorima zdravstva, okoliša, klimatskih promjena i energetike, održive automobilske industrije i svemirske industrije.

Ova komponenta odnosi se na preporuke po državama članicama za promicanje ulaganja u inovacije i energetsku učinkovitost te za povećanje djelotvornosti politika kojima se podupiru istraživanja i inovacije (preporuka za Španjolsku br. 3 iz 2019.), promicanje javnih i privatnih ulaganja te istraživanja i inovacija (preporuka za Španjolsku br. 3 iz 2020.) i poboljšanje koordinacije na svim razinama vlasti (preporuka za Španjolsku br. 4 iz 2020.).

Očekuje se da se nijednom mjerom u ovoj komponenti ne nanosi znatna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjera i mjere ublažavanja utvrđene u planu za oporavak i otpornost u skladu s Tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01).

Q.1. Opis reformi i ulaganja za programe bespovratne financijske potpore

Reforma 1. (C17.R1): Reforma zakona o znanosti, tehnologiji i inovacijama

Cilj je ove mjere ojačati regulatorni okvir za sektor znanosti, tehnologije i inovacija kako bi se poboljšalo upravljanje i koordinacija sektora, stvorila privlačna znanstvena karijera i poboljšao prijenos znanja s istraživanja na primijenjene proizvode/usluge za društvo. Španjolska posebno ažurira Zakon 14/2011 o znanosti, tehnologiji i inovacijama, poboljšava koordinaciju znanstvenih, istraživačkih i inovacijskih politika, poboljšava upravljanje španjolskim sustavom znanosti, tehnologije i inovacija i koordinira ga, uvodi novu znanstvenu karijeru i poboljšava prijenos znanja.

Ova je mjera povezana s ulaganjima navedenima pod C17.I1, C17.I4 i C17.I5 opisanima u nastavku.

Provedba mjere mora biti dovršena do 30. lipnja 2022.

Reforma 2. (C17.R2): Španjolska strategija za znanost, tehnologiju i inovacije za razdoblje 2021.–2027. i Napredni razvoj informacijskog sustava za znanost, tehnologiju i inovacije

Ta mjera uključuje donošenje španjolske strategije za znanost, tehnologiju i inovacije za razdoblje 2021.–2027. od strane španjolske vlade. Strategijom se utvrđuju opći ciljevi za taj sektor u razdoblju 2021.–2027. Kako bi se poboljšao prijenos znanja, strategijom su objedinjene prethodno odvojene strategije u području znanosti i tehnologije te strategija za inovacije. Strategija pruža krovni okvir za usmjeravanje i nacionalnih i regionalnih planova istraživanja, razvoja i inovacija. U tu je svrhu Španjolska donijela strategiju „Strategija pametne specijalizacije Španjolske” u okviru

Europskog fonda za regionalni razvoj (EFRR), kojom se osigurava struktura za predstojeće regionalne strategije pametne specijalizacije.

Strategiju je razvilo Vijeće za znanost, tehnologiju i inovacijsku politiku, pod predsjedanjem Ministarstva znanosti i inovacija, u kojem su zastupljena ključna ministarstva i regije. O strategiji se savjetovalo s ključnim dionicima, uključujući privatni sektor, javne istraživačke organizacije i civilno društvo. Kako bi se pratila i ocjenjivala strategija, osnovan je odbor u kojem su sudjelovali država, regije, gospodarski i socijalni akteri, znanstvena i inovativna zajednica i civilno društvo.

Strategijom se predviđaju godišnja izvješća o praćenju, evaluacija u sredini razdoblja (do prosinca 2023.) i konačna evaluacija strategije objavljuju se. U evaluacijama će se razmotriti i napredak prema ispunjenju preporuka za Španjolsku u području istraživanja i razvoja. Osim toga, ovom se mjerom posebno nastoji poboljšati informacijski sustav za znanost, tehnologiju i inovacije kako bi se poboljšalo prikupljanje i analiza podataka za praćenje španjolske strategije za znanost, tehnologiju i inovacije.

Provedba mjere mora biti dovršena do 31. prosinca 2023.

Reforma 3. (C17.R3): Reorganizacija javnih istraživačkih organizacija i racionalizacija njihove strukture i rada

Cilj je ove mjere povećati učinkovitost javnih istraživačkih organizacija (PRO), nakon analize izazova, reorganizacijom organizacija proizvođača, uključujući njihovu upravljačku strukturu. Početkom 2021. stručni odbor proveo je analizu PRO-ova i zaključio da veće, neovisne i fleksibilne istraživačke agencije imaju bolje strukture za tržišno natjecanje.

Nakon te analize Španjolska integrira u španjolsko Nacionalno istraživačko vijeće (Centro Superior de Investigaciones Científicas, CSIC) tri PRO-a: Nacionalni institut za istraživanje poljoprivrede i hrane (Instituto Nacional de Investigación y Tecnología Agraria, INIA), Španjolski institut za oceanografiju (Instituto Español de Oceanografía, IEO) i Španjolski institut za geologiju i rudarstvo (Instituto Geológico Minero de España, IGME). Tom reorganizacijom jačaju se kapaciteti stručnjaka u Španjolskoj u području ribarstvene politike, poljoprivredno-prehrambene i ekološke tranzicije. Tri PRO-a imaju pravni režim državne agencije, koji omogućuje veću fleksibilnost i okvir koji se temelji na uspješnosti, a uspostavljen je višegodišnjim ugovorom o upravljanju. Nadalje, Španjolska uvodi izradu proračuna na temelju uspješnosti. Reformom se jača upravljanje, evaluacija uspješnosti i kontrola subjekata koji iz toga proizlaze.

Provedba mjere mora biti dovršena do 31. prosinca 2022.

Ulaganje 1 (C17.I1): Dodatni istraživački i razvojni planovi s autonomnim zajednicama

Cilj je ove mjere poticati koordinaciju državne razine s regijama u području istraživanja, razvoja i inovacija uspostavom dodatnih planova istraživanja, razvoja i inovacija, koje će sufinancirati RRF i regije. Tim novim instrumentom također se nastavlja suradnja među regijama jer one uspostavljaju zajedničke prioritete u okviru svojih regionalnih strategija pametne specijalizacije (RIS3).

U skladu sa španjolskom strategijom za znanost, tehnologiju i inovacije za razdoblje 2021.–2027., dodatnim planovima poboljšat će se stvaranje znanja i tehnološke inovacije, koordinacija različitih razina vlasti i potaknuti teritorijalna gospodarska preobrazba u sljedećim strateškim područjima: kvantna komunikacija, energija i zeleni vodik, poljoprivredno-prehrambeni sektor, biološka raznolikost, astrofizika i visokoenergetska fizika, znanost o moru, znanost o materijalima i biotehnologija primijenjena na zdravlje. Kako bi se izgradile teritorijalne sinergije, u dodatnim planovima razmatra se sudjelovanje nekoliko regija u programu, uz mogućnost sudjelovanja u nekoliko programa. Stoga je moguće uključiti i iskoristiti posebne regionalne kapacitete u nekoliko planova. Planovi traju dvije ili tri godine i zahtijevaju obveze sufinanciranja od regija.

Aktivnosti u okviru ovog ulaganja uključuju potpisivanje osam financijskih sporazuma između Ministarstva znanosti i inovacija i regija.

Provedba ulaganja dovršava se do 31. prosinca 2025.

Ulaganje 2 (C17.I2): Jačanje kapaciteta, infrastrukture i opreme Državnog sustava za znanost, tehnologiju i inovacije

Ta se ulaganja usmjeravaju na osiguravanje, poboljšanje i ažuriranje tehničke znanstvene opreme i infrastrukture sustava istraživanja, razvoja i inovacija kako bi se olakšalo izvrsno istraživanje i poboljšala konkurentnost sustava.

Ovim se ulaganjem podupire infrastruktura i oprema sektora znanosti, tehnologije i inovacija putem poziva na podnošenje prijedloga. Ulaganjem se financira i obnova, ažuriranje ili nova strateška nacionalna infrastruktura kao što su: infrastruktura za objekt razine biološke sigurnosti 3. za suočavanje s novim izazovima prenosivih patogena, izgradnja novog fitogenetičkog postrojenja, osnivanje novog Centra za napredne optike i nadogradnju infrastrukture Centro de Investigaciones Energéticas, Medioambientales y Tecnológicas (CIEMAT) s infrastrukturom potrebnom za provođenje istraživanja o obnovljivoj energiji. Posebne mjere u okviru ovog ulaganja koje će se podupirati uključuju velike znanstvene infrastrukture sa sjedištem u Španjolskoj, posebno one uključene u „Map of Unique scientific and Technical Infrastructures" (ICTS) (Mapa de Infraestructuras Científicas y Técnicas Singulares). Nadalje, ulaganjem će se podupirati europske i međunarodne infrastrukture kao što su, među ostalim, CERN i Deep Underground Neutrino Experiment.

Osim toga, ulaganje uključuje niz poziva na dodjelu bespovratnih sredstava kako bi se povećao kapacitet za internacionalizaciju španjolskog sustava istraživanja, razvoja i inovacija, uključujući: poziv na podnošenje prijedloga za europsko upravljanje projektima, poziv na podnošenje prijedloga za istraživanje Europe 2020., poziv na sudjelovanje u programu Europa Excellence 2020., 2022. i 2023. Ulaganjem se predviđa i digitalizacija upravljanja istraživanjem i razvojem.

Potpora u okviru ovog ulaganja ima oblik potpore za ulaganje i izravnih javnih ulaganja. Mjere u okviru ovog ulaganja provode se pozivima na podnošenje prijedloga i izravnim javnim ulaganjima.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

Ulaganje 3 (C17.I3): Novi privatni, interdisciplinarni, javni projekti u području istraživanja i inovacija, projekti istraživanja, razvoja i inovacija, konceptualni testovi i dodjela potpore kao rezultat međunarodnih konkurentnih poziva. Najsuvremenije istraživanje i inovacije usmjereni na društvene izazove. Pretkomercijalna javna nabava

Cilj je mjera u okviru ovog ulaganja ojačati stvaranje znanja, prijenos znanja i javno-privatna partnerstva u istraživanju, razvoju i inovacijama. Mjerama u okviru ovog ulaganja jača se aktivnost istraživanja i inovacija u privatnom sektoru te se jača suradnja između javnih istraživačkih organizacija i privatnog sektora. Mjerom se također želi povećati aktivnosti istraživanja i inovacija u strateškim područjima kao što su zelena i digitalna tranzicija te povećati internacionalizacija španjolskih istraživačkih skupina.

U okviru tog ulaganja predviđeno je sedam poziva na podnošenje prijedloga: 1. pozivom za provjeru koncepta financiraju se projekti u ranim fazama pretkonkurentskog razvoja kako bi se ubrzala transformacija znanstvenog znanja u proizvode ili usluge; 2. pozivom za interdisciplinarne projekte financirat će se javno-privatni konzorciji koji jačaju konkurentnost španjolskog istraživanja, razvoja i inovacija, 3. poziv na podnošenje prijedloga za projekte istraživanja, razvoja i inovacija povezane sa zelenom i digitalnom tranzicijom 4. poziv za projekte javno-privatnog partnerstva za financiranje projekata s većom razinom tehnološke spremnosti usmjerenih na postizanje rezultata bliskih tržištu, 5. poziv za projekte međunarodne suradnje za financiranje

projekata španjolskih javnih istraživača koji su dio projekata odabranih za financiranje u okviru Obzora 2020. i partnerstva Obzor Europa, 6. poziv za istraživanje i razvoj s ciljem rješavanja društvenih problema kao što je sigurna, učinkovita i čista energija ili kibersigurnost i 7. poziv za financiranje pretkomercijalne javne nabave *Alliance for Innovation*.

Ulaganja u okviru te mjere odvija se u razdoblju 2020.–2026., pri čemu bi pozivi na podnošenje prijedloga i pretkomercijalna javna nabava bili koncentrirani u razdoblju 2020.–2023., a provedba nekih složenijih ulaganja trajala bi do 2026. U okviru tog ulaganja moglo bi se do prve polovice 2024. financirati najmanje 3 000 istraživačkih i razvojnih projekata.

Kako bi se osiguralo da je mjera u skladu s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu" (2021/C58/01), kriteriji prihvatljivosti sadržani u opisu budućih poziva na podnošenje prijedloga za projekte isključuju sljedeći popis aktivnosti: i. aktivnosti povezane s fosilnim gorivima, uključujući silaznu uporabu[68]; ii. aktivnosti u okviru sustava EU-a za trgovanje emisijama (ETS) kojima se postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu niže od relevantnih referentnih vrijednosti[69]; iii. aktivnosti povezane s odlagalištima otpada, spalionicama[70] i postrojenjima za mehaničku biološku obradu[71]; i iv. aktivnosti u kojima dugoročno odlaganje otpada može naštetiti okolišu. Opis posla dodatno zahtijeva da se mogu odabrati samo aktivnosti koje su u skladu s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom o okolišu.

Smatra se da su sljedeće aktivnosti istraživanja, razvoja i inovacija u okviru ovog ulaganja u skladu s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu" (2021/C58/01): i. aktivnosti u području istraživanja, razvoja i inovacija u okviru ovog ulaganja koje rezultiraju tehnološki neutralnim ishodima na razini njihove primjene; ii. aktivnosti u području istraživanja, razvoja i inovacija u okviru ovog ulaganja kojima se podupiru alternative s niskim utjecajem na okoliš za koje one postoje; ili iii. mjere u području istraživanja, razvoja i inovacija u okviru ovog ulaganja koje su prvenstveno usmjerene na razvoj alternativa s najmanjim mogućim utjecajem na okoliš u sektoru za one aktivnosti za koje ne postoji tehnološki i ekonomski izvediva alternativa niskog učinka.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

---

[68] Osim projekata u okviru ove mjere u području proizvodnje električne energije i/ili topline te povezane infrastrukture za prijenos i distribuciju, u kojima se upotrebljava prirodni plin, koji su u skladu s uvjetima iz Priloga III. tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu" (2021/C58/01).

[69] Ako se aktivnostima koje se podupiru postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu znatno niže od relevantnih referentnih vrijednosti, potrebno je objasniti razloge zašto to nije moguće. Referentne vrijednosti za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica za djelatnosti obuhvaćene područjem primjene sustava trgovanja emisijama, kako je utvrđeno u Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2021/447.

[70] To se izuzeće ne primjenjuje na mjere u okviru ove mjere u postrojenjima koja su namijenjena isključivo obradi opasnog otpada koji se ne može reciklirati i postojećim postrojenjima, ako su mjere u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti, hvatanju ispušnih plinova za skladištenje ili uporabu ili oporabi materijala iz pepela za spaljivanje, pod uvjetom da takve radnje u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

[71] To se izuzeće ne primjenjuje na mjere u okviru ove mjere u postojećim postrojenjima za mehaničko-biološku obradu, ako su mjere u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti ili naknadnoj ugradnji u postupke recikliranja odvojenog otpada radi kompostiranja biootpada i anaerobne razgradnje biološkog otpada, pod uvjetom da takve mjere u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

Ulaganje 4 (C17.I4): Nova znanstvena karijera

Cilj je ovog ulaganja promicanje stabilne znanstvene karijere. Povezan je s C17.R1. Ažurirani Zakon o znanosti uključuje novu znanstvenu karijeru u Španjolskoj, koja pruža okvir za sve istraživačko osoblje, uključujući sveučilišno osoblje. Sustav osigurava transparentnost u imenovanju osoblja, fleksibilnost, mobilnost i stabilnost u istraživačkoj karijeri.

Potpora ima oblik bespovratnih sredstava koja se dodjeljuju putem konkurentnih poziva u sljedećim programima: 1. stipendija za doktorske studije, četverogodišnji program za doktorske studente u poduzeću (50 mjesta), 2. stipendija Torres Quevedo, trogodišnji program za doktorskog istraživača u poduzeću (170 mjesta), 3. stipendija Juan de la Cierva Training, dvogodišnji program za doktorske studije u akademskim ustanovama, uključuje bespovratna sredstva za mobilnost (1 200 mjesta) i 4. stipendija Juan de la Cierva Incorporation, trogodišnji program za doktorske studije u sveučilišnim ustanovama, uključuje bespovratna sredstva za istraživanje (650 mjesta). Ta mjera uključuje i paket za novoosnovana istraživačka poduzeća za 750 istraživača sa stabilnim ugovorima u akademskim ustanovama ili javnim istraživačkim organizacijama.

Aktivnosti u okviru ovog ulaganja provode se uz konkurentne pozive na dodjelu bespovratnih sredstava.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

Ulaganje 5 (C17.I5): Prijenos znanja

Cilj je ovog ulaganja promicati prijenos tehnologije i podupirati prijenos rezultata istraživanja o inovativnim tehnologijama. To je ulaganje povezano s reformom C17.R1; ažuriranim Zakonom o znanosti podupire se prijenos znanja poticanjem mobilnosti istraživača, stvaranjem fleksibilnog pravnog sredstva za zajedničko ulaganje u novoosnovana tehnološka poduzeća i preoblikovanjem poticajne strukture kako bi se prijenos znanja na odgovarajući način prepoznao u naknadama istraživača, zajedno s tradicionalnim istraživačkim aktivnostima.

Te mjere obuhvaćaju šest posebnih aktivnosti za poboljšanje prijenosa znanja: 1. poziv „inovacijskim ekosustavima koji se temelje na mrežama izvrsnosti Cervera”, 2. poboljšanje kapaciteta i orijentacije ureda za prijenos rezultata istraživanja, 3. poziv na dodjelu bespovratnih sredstava Cervera tehnološkim centrima, istraživačkim centrima i MSP-ovima te poduzećima srednje tržišne kapitalizacije kako bi provodili istraživanje i inovacije u prioritetnim tehnologijama, 4. poziv na potporu španjolskim MSP-ovima s pomoću europskog pečata izvrsnosti, 5. potporu rizičnom kapitalu za zajednička ulaganja i ulaganja u poduzeća sa strateškim tehnologijama s pomoću fonda za prijenos tehnologije i potporu za tehnologiju, 6. potporu NEOTEC-u, aktualnom okvirnom programu za istraživanje i razvoj u potpori osnivanja i konsolidacije poduzeća koja se temelje na tehnologiji.

Aktivnosti u okviru ovog ulaganja odvijaju se uglavnom s pozivima na podnošenje prijedloga.

Kako bi se osiguralo da je mjera u skladu s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01), kriteriji prihvatljivosti sadržani u opisu budućih poziva na podnošenje prijedloga za projekte isključuju sljedeći popis aktivnosti: i. aktivnosti povezane s fosilnim gorivima, uključujući silaznu uporabu[72]; ii. aktivnosti u okviru sustava EU-a za trgovanje emisijama (ETS) kojima se postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu niže od relevantnih referentnih

[72] Osim projekata u okviru ove mjere u području proizvodnje električne energije i/ili topline te povezane infrastrukture za prijenos i distribuciju, u kojima se upotrebljava prirodni plin, koji su u skladu s uvjetima iz Priloga III. tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01).

vrijednosti[73]; iii. aktivnosti povezane s odlagalištima otpada, spalionicama[74] i postrojenjima za mehaničku biološku obradu[75]; i iv. aktivnosti u kojima dugoročno odlaganje otpada može naštetiti okolišu. Opis posla dodatno zahtijeva da se mogu odabrati samo aktivnosti koje su u skladu s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom o okolišu.

Smatra se da su sljedeće aktivnosti istraživanja, razvoja i inovacija u okviru ovog ulaganja u skladu s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu" (2021/C58/01): i. aktivnosti u području istraživanja, razvoja i inovacija u okviru ovog ulaganja koje rezultiraju tehnološki neutralnim ishodima na razini njihove primjene; ii. aktivnosti u području istraživanja, razvoja i inovacija u okviru ovog ulaganja kojima se podupiru alternative s niskim utjecajem na okoliš za koje one postoje; ili iii. mjere u području istraživanja, razvoja i inovacija u okviru ovog ulaganja koje su prvenstveno usmjerene na razvoj alternativa s najmanjim mogućim utjecajem na okoliš u sektoru za one aktivnosti za koje ne postoji tehnološki i ekonomski izvediva alternativa niskog učinka.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

Ulaganje 6 (C17.I6): Zdravlje

Cilj je ove mjere poticanje razvoja istraživanja i inovacija u zdravstvenom sektoru. Mjera uključuje četiri posebna područja djelovanja: 1. ulaganje u područje naprednih terapija, lijekova u nastajanju i personalizirane medicine, 2. mjere za jačanje strateških kapaciteta i internacionalizacije nacionalnog zdravstvenog sustava, 3. djelovanja za potporu kapaciteta za borbu protiv zaraznih bolesti i globalnih prijetnji Instituto de Salud Carlos III, posebno Nacionalni centar za mikrobiologiju, Nacionalni centar za epidemiologiju i Nacionalna škola za medicinu rada i Nacionalna škola za zdravlje, 4. sudjelovanje u istraživačkom projektu koji obuhvaća više zemalja „Generativni centar za mikrobiologiju", Nacionalni centar za epidemiologiju i Nacionalne škole za medicinu i nacionalne zdravstvene škole, 5. mjere jačanja kapaciteta povezane s istraživanjem zaraznih bolesti, ostalih globalnih zdravstvenih prijetnja i starenja.

Mjere u okviru ovog ulaganja odvijaju se pozivima na podnošenje prijedloga, javnim i privatnim rizičnim kapitalom te izravnim javnim ulaganjima.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

Ulaganje 7 (C17.I7): Okoliš, klimatske promjene i energija

---

[73] Ako se aktivnostima koje se podupiru postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu znatno niže od relevantnih referentnih vrijednosti, potrebno je objasniti razloge zašto to nije moguće. Referentne vrijednosti za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica za djelatnosti obuhvaćene područjem primjene sustava trgovanja emisijama, kako je utvrđeno u Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2021/447.

[74] To se izuzeće ne primjenjuje na mjere u okviru ove mjere u postrojenjima koja su namijenjena isključivo obradi opasnog otpada koji se ne može reciklirati i postojećim postrojenjima, ako su mjere u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti, hvatanju ispušnih plinova za skladištenje ili uporabu ili oporabi materijala iz pepela za spaljivanje, pod uvjetom da takve radnje u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

[75] To se izuzeće ne primjenjuje na mjere u okviru ove mjere u postojećim postrojenjima za mehaničko-biološku obradu, ako su mjere u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti ili naknadnoj ugradnji u postupke recikliranja odvojenog otpada radi kompostiranja biootpada i anaerobne razgradnje biološkog otpada, pod uvjetom da takve mjere u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

Cilj je ove mjere poticanje razvoja istraživanja i inovacija u sektoru okoliša, klimatskih promjena i energije. Mjerom se podupiru: 1. projekti u području istraživanja, razvoja i inovacija u vezi s održivom plastikom u kružnom gospodarstvu, proizvodnjom alternativne plastike i održivim gospodarenjem plastičnim otpadom, 2. projekt o klimatskim promjenama i utjecaju na zalihe vode, 3. projekt o visokotehnološkim komponentama u energetskoj tranziciji, posebno u pogledu skladištenja energije i razvoja prototipa postrojenja za hvatanje CO2 iz industrijskih procesnih emisija u energetski intenzivnim industrijama Consejo Superior de Investigaciones Científicas (CSIC). Ako su uključena postrojenja u okviru sustava EU-a za trgovanje emisijama, njima se postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje su barem niže od relevantnih referentnih vrijednosti[76], a isključene su aktivnosti povezane s fosilnim gorivima[77], uključujući silaznu uporabu, 4. istraživački projekt o strateškim metalima za energetsku tranziciju i 5. stvaranje centra za istraživanje i razvoj skladištenje energije u Ekstremaduri s ciljem poticanja tehnološkog i znanstvenog odgovora na upravljanje proizvodnjom zelene energije, posebno u pogledu industrijske proizvodnje vodika, kao i proizvodnje vodika i primjene vodika. Mjerom se podupire i izgradnja kapaciteta koja će se u centru isporučiti za osposobljavanje znanstvenika i istraživača u području energetske industrije i industrije skladištenja energije.

Aktivnosti u okviru ovog ulaganja provode se pozivima na podnošenje ponuda.

Kako bi se osiguralo da je mjera u skladu s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01), kriteriji prihvatljivosti sadržani u opisu budućih poziva na podnošenje prijedloga za projekte isključuju sljedeći popis aktivnosti: i. aktivnosti povezane s fosilnim gorivima, uključujući silaznu uporabu[78]; ii. aktivnosti u okviru sustava EU-a za trgovanje emisijama (ETS) kojima se postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu niže od relevantnih referentnih vrijednosti[79]; iii. aktivnosti povezane s odlagalištima otpada, spalionicama[80] i postrojenjima za mehaničku biološku obradu[81]; i iv. aktivnosti u kojima dugoročno odlaganje otpada može naštetiti

[76] Ako se aktivnostima koje se podupiru postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu znatno niže od relevantnih referentnih vrijednosti, potrebno je objasniti razloge zašto to nije moguće. Referentne vrijednosti za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica za aktivnosti i postrojenja obuhvaćene područjem primjene sustava trgovanja emisijama, kako je utvrđeno u Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2021/447.

[77] Osim projekata u okviru ove mjere u području proizvodnje električne energije i/ili topline te povezane infrastrukture za prijenos i distribuciju, u kojima se upotrebljava prirodni plin, koji su u skladu s uvjetima iz Priloga III. tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01).

[78] Osim projekata u okviru ove mjere u području proizvodnje električne energije i/ili topline te povezane infrastrukture za prijenos i distribuciju, u kojima se upotrebljava prirodni plin, koji su u skladu s uvjetima iz Priloga III. tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01).

[79] Ako se aktivnostima koje se podupiru postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu znatno niže od relevantnih referentnih vrijednosti, potrebno je objasniti razloge zašto to nije moguće. Referentne vrijednosti za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica za djelatnosti obuhvaćene područjem primjene sustava trgovanja emisijama, kako je utvrđeno u Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2021/447.

[80] To se izuzeće ne primjenjuje na mjere u okviru ove mjere u postrojenjima koja su namijenjena isključivo obradi opasnog otpada koji se ne može reciklirati i postojećim postrojenjima, ako su mjere u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti, hvatanju ispušnih plinova za skladištenje ili uporabu ili oporabi materijala iz pepela za spaljivanje, pod uvjetom da takve radnje u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

[81] To se izuzeće ne primjenjuje na mjere u okviru ove mjere u postojećim postrojenjima za mehaničko-biološku obradu, ako su mjere u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti ili naknadnoj ugradnji u postupke recikliranja odvojenog otpada radi kompostiranja biootpada i anaerobne razgradnje biološkog otpada, pod uvjetom da takve mjere u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

okolišu. Opis posla dodatno zahtijeva da se mogu odabrati samo aktivnosti koje su u skladu s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom o okolišu.

Smatra se da su sljedeće aktivnosti istraživanja, razvoja i inovacija u okviru ovog ulaganja u skladu s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu" (2021/C58/01): i. aktivnosti u području istraživanja, razvoja i inovacija u okviru ovog ulaganja koje rezultiraju tehnološki neutralnim ishodima na razini njihove primjene; ii. aktivnosti u području istraživanja, razvoja i inovacija u okviru ovog ulaganja kojima se podupiru alternative s niskim utjecajem na okoliš za koje one postoje; ili iii. mjere u području istraživanja, razvoja i inovacija u okviru ovog ulaganja koje su prvenstveno usmjerene na razvoj alternativa s najmanjim mogućim utjecajem na okoliš u sektoru za one aktivnosti za koje ne postoji tehnološki i ekonomski izvediva alternativa niskog učinka.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do lipnja 2026.

Ulaganje 8 (C17.I8): Istraživanje, razvoj i inovacije za održivu automobilsku industriju

Cilj je ove mjere poticanje razvoja istraživanja i inovacija u održivom automobilskom sektoru. Cilj je ove mjere: 1. podupiranje razvoja sastavnih dijelova i platformi isključivo za električna i hibridna vozila te vozila s pogonom na vodik, 2. poticanje istraživanja i razvoja u autonomnoj vožnji i povezane mobilnosti razvojem nove arhitekture hardverskih i softverskih vozila i 3. prilagodba proizvodnih područja sastavnih dijelova i sustava isključivo za električna i punjiva hibridna vozila te vozila s pogonom na vodik. Projekte provode poslovni konzorciji od tri do osam poduzeća (barem jedan mora biti MSP), i to najviše tri godine.

Aktivnosti u okviru ovog ulaganja provode se s pozivima na podnošenje prijedloga.

Kako bi se osiguralo da je mjera u skladu s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu" (2021/C58/01), kriteriji prihvatljivosti sadržani u opisu budućih poziva na podnošenje prijedloga za projekte isključuju sljedeći popis aktivnosti: i. aktivnosti povezane s fosilnim gorivima, uključujući silaznu uporabu[82]; ii. aktivnosti u okviru sustava EU-a za trgovanje emisijama (ETS) kojima se postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu niže od relevantnih referentnih vrijednosti[83]; iii. aktivnosti povezane s odlagalištima otpada, spalionicama[84] i postrojenjima za mehaničku biološku obradu[85]; i iv. aktivnosti u kojima dugoročno odlaganje otpada može naštetiti

[82] Osim projekata u okviru ove mjere u području proizvodnje električne energije i/ili topline te povezane infrastrukture za prijenos i distribuciju, u kojima se upotrebljava prirodni plin, koji su u skladu s uvjetima iz Priloga III. tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu" (2021/C58/01).

[83] Ako se aktivnostima koje se podupiru postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu znatno niže od relevantnih referentnih vrijednosti, potrebno je objasniti razloge zašto to nije moguće. Referentne vrijednosti za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica za djelatnosti obuhvaćene područjem primjene sustava trgovanja emisijama, kako je utvrđeno u Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2021/447.

[84] To se izuzeće ne primjenjuje na mjere u okviru ove mjere u postrojenjima koja su namijenjena isključivo obradi opasnog otpada koji se ne može reciklirati i postojećim postrojenjima, ako su mjere u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti, hvatanju ispušnih plinova za skladištenje ili uporabu ili oporabi materijala iz pepela za spaljivanje, pod uvjetom da takve radnje u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

[85] To se izuzeće ne primjenjuje na mjere u okviru ove mjere u postojećim postrojenjima za mehaničko-biološku obradu, ako su mjere u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti ili naknadnoj ugradnji u postupke recikliranja odvojenog otpada radi kompostiranja biootpada i anaerobne razgradnje biološkog otpada, pod uvjetom da takve mjere u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

okolišu. Opis posla dodatno zahtijeva da se mogu odabrati samo aktivnosti koje su u skladu s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom o okolišu.

Smatra se da su sljedeće aktivnosti istraživanja, razvoja i inovacija u okviru ovog ulaganja u skladu s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu" (2021/C58/01): i. aktivnosti u području istraživanja, razvoja i inovacija u okviru ovog ulaganja koje rezultiraju tehnološki neutralnim ishodima na razini njihove primjene; ii. aktivnosti u području istraživanja, razvoja i inovacija u okviru ovog ulaganja kojima se podupiru alternative s niskim utjecajem na okoliš za koje one postoje; ili iii. mjere u području istraživanja, razvoja i inovacija u okviru ovog ulaganja koje su prvenstveno usmjerene na razvoj alternativa s najmanjim mogućim utjecajem na okoliš u sektoru za one aktivnosti za koje ne postoji tehnološki i ekonomski izvediva alternativa niskog učinka.

Provedba ulaganja dovršava se do 30. lipnja 2024.

Ulaganje 9 (C17.I9): Svemir

Cilj je ove mjere poticanje razvoja istraživanja i inovacija u sektoru zrakoplovstva, s glavnim naglaskom na mjere u okviru ovog ulaganja povezane sa zrakoplovno-svemirskim tehnologijama s niskom ili nultom razinom emisija ugljika i aeronautici. Mjerom se nastoje poboljšati industrijski kapaciteti povezani s budućim zrakoplovima s niskim i nultim emisijama, ključnim tehnološkim razvojem povezanim s bespilotnim letjelicama, sustavima ukrcaja, višenamjenskim zrakoplovima i naprednim proizvodnim sustavima koji uključuju stvaranje digitalnih blizanaca, promicanje učinkovitosti i smanjenje potrošnje resursa ili manji utjecaj na okoliš. Mjerom se podupiru i područja svemirske tehnologije kao što su pristup svemiru, promatranje Zemlje te optički i sigurni komunikacijski sustavi. Projekte provode konzorciji od dva do šest poduzeća (najmanje jedan MSP) u trajanju od dvije do četiri godine.

Mjere u okviru ovog ulaganja provode se pozivima na podnošenje prijedloga i javnom nabavom.

Kako bi se osiguralo da je mjera u skladu s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu" (2021/C58/01), kriterijima prihvatljivosti sadržanima u opisu poslova za buduće pozive za projekte ili natječaje za javnu nabavu isključuje se sljedeći popis aktivnosti: i. aktivnosti povezane s fosilnim gorivima, uključujući silaznu uporabu[86]; ii. aktivnosti u okviru sustava EU-a za trgovanje emisijama (ETS) kojima se postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu niže od relevantnih referentnih vrijednosti[87]; iii. aktivnosti povezane s odlagalištima otpada, spalionicama[88] i postrojenjima za mehaničku biološku obradu[89]; i iv. aktivnosti u kojima dugoročno odlaganje

[86] Osim projekata u okviru ove mjere u području proizvodnje električne energije i/ili topline te povezane infrastrukture za prijenos i distribuciju, u kojima se upotrebljava prirodni plin, koji su u skladu s uvjetima iz Priloga III. tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu" (2021/C58/01).

[87] Ako se aktivnostima koje se podupiru postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu znatno niže od relevantnih referentnih vrijednosti, potrebno je objasniti razloge zašto to nije moguće. Referentne vrijednosti za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica za djelatnosti obuhvaćene područjem primjene sustava trgovanja emisijama, kako je utvrđeno u Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2021/447.

[88] To se izuzeće ne primjenjuje na mjere u okviru ove mjere u postrojenjima koja su namijenjena isključivo obradi opasnog otpada koji se ne može reciklirati i postojećim postrojenjima, ako su mjere u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti, hvatanju ispušnih plinova za skladištenje ili uporabu ili oporabi materijala iz pepela za spaljivanje, pod uvjetom da takve radnje u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

[89] To se izuzeće ne primjenjuje na mjere u okviru ove mjere u postojećim postrojenjima za mehaničko-biološku obradu, ako su mjere u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti ili naknadnoj ugradnji u postupke recikliranja odvojenog otpada radi kompostiranja biootpada i anaerobne razgradnje biološkog otpada,

otpada može naštetiti okolišu. Opis posla dodatno zahtijeva da se mogu odabrati samo aktivnosti koje su u skladu s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom o okolišu.

Smatra se da su sljedeće aktivnosti istraživanja, razvoja i inovacija u okviru ovog ulaganja u skladu s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu" (2021/C58/01): i. aktivnosti u području istraživanja, razvoja i inovacija u okviru ovog ulaganja koje rezultiraju tehnološki neutralnim ishodima na razini njihove primjene; ii. aktivnosti u području istraživanja, razvoja i inovacija u okviru ovog ulaganja kojima se podupiru alternative s niskim utjecajem na okoliš za koje one postoje; ili iii. mjere u području istraživanja, razvoja i inovacija u okviru ovog ulaganja koje su prvenstveno usmjerene na razvoj alternativa s najmanjim mogućim utjecajem na okoliš u sektoru za one aktivnosti za koje ne postoji tehnološki i ekonomski izvediva alternativa niskog učinka.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 30. lipnja 2026.

Q.2. Ključne etape, ciljne vrijednosti, pokazatelji i vremenski raspored za praćenje i provedbu programa bespovratne financijske potpore

Vidjeti tablicu u nastavku. Polazni datum za sve pokazatelje jest 1. veljače 2020., osim ako je u opisu mjere navedeno drukčije. Iznosi u tablici ne uključuju PDV.

pod uvjetom da takve mjere u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
254.	C17.R1	M	Stupanje na snagu izmjene Zakona 14/2011 od 1. lipnja o znanosti, tehnologiji i inovacijama.	Odredba Zakona o stupanju na snagu				Q2	2022.	Stupanje na snagu izmjene Zakona o znanosti, tehnologiji i inovacijama, poboljšanje koordinacije među različitim razinama upravljanja znanstvenim, istraživačkim i inovacijskim politikama, poboljšanje upravljanja i koordinacije španjolskog sustava znanosti, tehnologije i inovacija, uvođenje nove znanstvene karijere i poboljšanje prijenosa znanja.
255	C17.R2	M	Objava španjolske strategije za znanost, tehnologiju i inovacije za razdoblje 2021.–2027.	Objava španjolske strategije za znanost, tehnologiju i inovacije za razdoblje 2021.–2027.				Q4	2020.	Španjolskom strategijom za znanost, tehnologiju i inovacije (EECTI) utvrđuje se opća strategija koju u području istraživanja i inovacija trebaju slijediti sve javne uprave, uključujući regionalnu i lokalnu razinu. Strategija je strategija pametne specijalizacije za Španjolsku. Osniva se odbor za praćenje strategije koji će uključivati predstavnike države, regija, gospodarskih i socijalnih dionika te znanstvene zajednice. Strategija se temelji na načelu koordinacije različitih razina uprave i osmišljena je kako bi se osigurala rodna perspektiva u istraživanju i inovacijama. Cilj mu je ojačati javno-privatnu suradnju, promicati prijenos znanja, zadržati znanstveni talent i razviti znanstvenu karijeru, osigurati odgovarajuće porezne poticaje za potporu istraživanja, razvoja i inovacija u privatnom sektoru i uključiti rodnu perspektivu.
256.	C17.R2	M	Evaluacija u sredini programskog razdoblja španjolske strategije za znanost, tehnologiju i inovacije za razdoblje 2021.–2027.	Ugovor u Consejo de Política Científica, Tecnológica y de Innovación i objava evaluacije na internetskim stranicama Ministarstva znanosti i inovacija.				Q4	2023.	Evaluacija u sredini programskog razdoblja koju provodi Odbor za praćenje španjolske strategije za znanost, tehnologiju i inovacije za razdoblje 2021.–2027. objavljuje se u prosincu 2023. Pokazatelji koji će se upotrebljavati u evaluaciji dogovoreni su u Consejo de Política Científica, Tecnológica y de Innovación (u kojem je zastupljeno 17 autonomnih zajednica), u španjolskoj strategiji za znanost, tehnologiju i inovacije za razdoblje 2021.–2027. utvrđen je okvirni popis tih pokazatelja i istraživanja podataka. Sustav znanosti, tehnologije i inovacija upotrebljava se za prikupljanje podataka o napretku ostvarenom u provedbi Strategije.
257.	C17.R3	M	Stupanje na snagu kraljevskog dekreta o reorganizaciji javnih istraživačkih organizacija.	Odredba kraljevskog dekreta o stupanju na snagu				Q1	2021.	Stupanje na snagu kraljevskog dekreta o reorganizaciji javnih istraživačkih organizacija (PRO). Time se nastoji poboljšati sposobnost upravljanja i znanstvenog savjetovanja triju organizacija proizvođača sa smanjenom kritičnom masom integracijom u veći PRO, i to: i. poboljšanjem konkurentnog položaja proizašlog programa, ii. povećanjem njihove učinkovitosti i iii. osiguravanjem administrativne fleksibilnosti.

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
258.	C17.I1	T	Sporazumi koje je potpisalo Ministarstvo znanosti i inovacija s autonomnim zajednicama radi provedbe „dopunskih planova istraživanja i razvoja”.	-	Broj	0	4	Q4	2021.	Četiri sporazuma koja je potpisalo Ministarstvo znanosti i inovacija s autonomnim zajednicama radi provedbe „dopunskih planova istraživanja i razvoja” u iznosu od najmanje 140 000 000 EUR. Sporazumi omogućuju stratešku koordinaciju i sinergije između regionalnih i nacionalnih strategija pametne specijalizacije.
259.	C17.I2	T	Dodjela ugovora za projekte kojima se jačaju nacionalne znanstvene infrastrukture i kapaciteti španjolskog sustava za znanost, tehnologiju i inovacije te bilateralni sporazumi potpisani s međunarodnim subjektima i drugi instrumenti za financiranje projekata europske i međunarodne infrastrukture.	-	EUR (milijuni)	0	300,2	Q4	2022.	Objava u nacionalnoj bazi podataka o subvencijama u iznosu od najmanje 255 155 000 EUR dodijeljenih projektima za jačanje nacionalne znanstvene infrastrukture, kapaciteta španjolskog sustava za znanost, tehnologiju i inovacije te sporazuma potpisanih s međunarodnim subjektima i drugi instrumenti radi financiranja projekata europske i međunarodne infrastrukture u vrijednosti od najmanje 45 000 000 EUR (CERN, DUNE, HKK, ESS-lund, Harmony i SKA).
260.	C17.I2	T	Završetak svih projekata za jačanje znanstvene infrastrukture i kapaciteta španjolskog sustava za znanost, tehnologiju i inovacije, uključujući projekte o europskoj i međunarodnoj infrastrukturi.	-	%		100	Q2	2026.	100 % projekata istraživanja i inovacija dovršenih (ukupna sredstava 439 000 000 EUR) u skladu s ciljem jačanja znanstvene infrastrukture i kapaciteta španjolskog sustava za znanost, tehnologiju i inovacije obnavljanjem znanstvene opreme, modernizacijom postrojenja BSL3, stvaranjem nove fitogene infrastrukture, opremanjem CIEMAT-a (Centro de Investigaciones Energéticas, Medioambientales y Tecnológicas) nužnom infrastrukturom za provedbu istraživanja energije iz obnovljivih izvora (uključujući vodik i skladištenje), osnivanje Centra za naprednu optiku i infrastrukture za istraživanje i razvoj u skladu s „Planes Estratégicos de Infrastructuras científicas y Técnicas Singulares” i projekti za potporu europske i međunarodne infrastrukture (CERN, DUNE, HKK, ESS-lund, Harmony and SKA).
261	C17.I3	T	Dodjela novih privatnih, interdisciplinarnih, javnih projekata u području istraživanja i inovacija, konceptualnih testiranja, međunarodnih konkurentnih poziva i najsuvremenijeg istraživanja i inovacija usmjerenih na društvene izazove		EUR (milijuni)	0	897	Q4	2022.	Objava u SL-u dodjele najmanje 897 000 000 EUR na temelju sljedećih poziva: poziv na podnošenje prijedloga za projekte provjere koncepta (80 000 000 EUR), poziv za interdisciplinarne projekte u strateškim linijama (73 000 000 EUR), poziv na podnošenje prijedloga za projekte u području istraživanja i inovacija povezane sa zelenom i digitalnom tranzicijom (296 000 000 EUR), poziv za projekte javno-privatne suradnje (140 000 000 EUR), poziv na istraživanje i razvoj usmjeren na društvene izazove (230 000 000 EUR) i poziv na projekte međunarodne suradnje (78 000 000 EUR). Kriterijima odabira za poziv osigurava se usklađenost s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01),

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
										aktivnostima koje nisu odabrane i koje nisu financirane te s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša.
262.	C17.I3	T	Odobrenje projekata istraživanja i inovacija koji su najmanje 35 % povezani sa zelenom i digitalnom tranzicijom	-	Broj	0	3 000	Q2	2024.	Odobreno je najmanje 3 000 projekata istraživanja i inovacija, od kojih je najmanje 35 % povezano sa zelenom i digitalnom tranzicijom, s kriterijima odabira kojima se osigurava usklađenost s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01), neodabranim i nefinanciranim aktivnostima te relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša.
263.	C17.I4	T	Potpora karijerama u području znanstvenog istraživanja stipendijama i bespovratnim sredstvima	-	Broj	0	2 070	Q2	2024.	Španjolska karijera znanstvenih istraživanja pojačana je potporom najmanje 2 070 istraživača putem inkorporacijskog programa Juan de la Cierva, programa osposobljavanja Juan de la Cierva, programa industrijskog doktorata i programa Torres Quevedo. Nadalje, najmanje 750 istraživača dobilo je „paket za novoosnovana istraživačka poduzeća” u okviru stabilnog ugovora sličnog Tenure Tracku
264.	C17.I4	T	Završetak stipendije i bespovratnih sredstava za potporu španjolskoj karijeri u području znanstvenog istraživanja	-	Broj	0	2 070	Q2	2026.	Španjolska karijera znanstvenih istraživanja unaprjeđuje najmanje 2 070 istraživača koji su završili inkorporacijski program Juan de la Cierva, program osposobljavanja Juan de la Cierva, program industrijskog doktorata i program Torres Quevedo.
265.	C17.I5	T	Inovativna i tehnološka poduzeća primila su kapital u okviru programa Innvierte kako bi pojačala svoje istraživačke aktivnosti u ranoj fazi	-	Broj	0	45	Q4	2023.	Kako bi se promicao prijenos tehnologije i pomoglo stvaranju inovativne poslovne strukture utemeljene na inovativnim tehnologijama, najmanje 45 inovativnih poduzeća koja se temelje na tehnologiji dobilo je kapital u okviru programa Innvierte kako bi ojačalo svoje istraživačke aktivnosti u ranoj fazi. Sva su ta društva primila ulaganja i iz privatnog sektora. U skladu s kriterijima odabira, projektima u okviru ovog ulaganja osigurava se usklađenost s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01), aktivnostima koje nisu odabrane i koje nisu financirane te s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša.
266.	C17.I5	T	Potpora mladim poduzećima koja se temelje na tehnologiji da nastave provoditi svoj poslovni plan.	-	Broj	0	348	Q2	2024.	Poziva na dodjelu bespovratnih sredstava NEOTEC-a kako bi se promicao prijenos tehnologije i pomoglo u stvaranju novih poduzeća koja se temelje na inovativnim tehnologijama: najmanje 348 poduzeća koja se temelje na novim tehnologijama ovlaštena su za provedbu svojeg poslovnog plana. Ta bi poduzeća trebala imati tri ili manje godina i trebala bi biti inovativna poduzeća kako su definirana u Uredbi o općem skupnom izuzeću. U skladu s kriterijima odabira, projektima se osigurava usklađenost s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
										štetu" (2021/C58/01), aktivnostima koje nisu odabrane i koje nisu financirane te s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša.
267	C17.I6	T	Potpora projektima za jačanje strateških kapaciteta i internacionalizacije nacionalnog zdravstvenog sustava i projektima povezanima sa strategijom za precizno personaliziranu medicinu.	-	EUR (milijuni)	0	351,2	Q2	2023.	Objava dodijeljenih sredstava u SL-u u iznosu od najmanje 351 185 000 EUR: * 174 000 000 EUR u projektima za jačanje strateških kapaciteta i internacionalizacije nacionalnog zdravstvenog sustava, uključujući: – 80 000 000 EUR za strateške mjere u području zdravlja – 75 000 000 EUR bespovratnih sredstava za povećanje znanstvenih kapaciteta istraživačkih centara povezanih s nacionalnim zdravstvenim sustavom i bespovratna sredstva za prijedloge povezane s financiranjem znanstvene i tehničke opreme, uključujući obnovu znanstvene i tehničke opreme u zastarijevanju, – 6 000 000 EUR bespovratnih sredstava za Pečat izvrsnosti Instituto de Salud Carlos III; – 13 000 000 EUR bespovratnih sredstava za javno-privatna partnerstva za uključivanje GMP-a/UNP-a u istraživačke skupine SNS-a, tj. bespovratna sredstva za internacionalizaciju nacionalnog zdravstvenog sustava *140 500 000 EUR za projekte povezane sa Strategijom za personaliziranu medicinu, uključujući: – opći poziv za personaliziranu medicinu u iznosu od 29 500 000 EUR – poziv na podnošenje posebnih programa za personaliziranu medicinu u iznosu od 91 500 000 EUR – poziv u okviru Plana za personalizirane i napredne terapije u iznosu od 15 000 000 EUR – poziv u iznosu od 4 500 000 EUR za španjolsku internacionalizaciju mjera za internacionalizaciju zdravstvenog sustava podupire položaj Španjolske u europskom zdravstvenom sektoru poticanjem sudjelovanja Španjolske u programu EU-a HEALTH i Obzoru Europa. Njime se omogućuje financiranje istraživačkih i inovacijskih klastera koji su dio zajedničkih prekograničnih programskih projekata odabranih za financiranje u okviru partnerstava Obzor Europa i Obzor 2020., kao što su program sufinanciranja ERA-net, europske zajedničke programske inicijative ili međunarodne inicijative za zajedničku izradu programa, inicijative uspostavljene u skladu s člancima 187. i 185. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) i partnerstva uspostavljena okvirnim programom Obzor Europa. *I najmanje jedan doprinos u iznosu od 36 685 000 EUR za instrument javnog i privatnog ulaganja u naprednim terapijama.
268.	C17.I6	T	Dovršetak svih projekata za jačanje razvoja istraživanja i inovacija u zdravstvenom sektoru.		%	0	100	Q2	2026.	Završetak svih projekata u ukupnom iznosu od 527 126 000 EUR. Projekti koji su dodijeljeni, uključujući sljedeće pozive: * U pogledu jačanja strateških kapaciteta i internacionalizacije nacionalnog zdravstvenog sustava: – strateške

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
										mjere u području zdravlja – projekti za povećanje znanstvenih kapaciteta istraživačkih centara povezanih s nacionalnim zdravstvenim sustavom, – prijedlozi povezani s financiranjem znanstvene i tehničke opreme, uključujući obnovu znanstvene i tehničke opreme u zastarijevanju, – projekti za Pečat izvrsnosti Instituto de Salud Carlos III; i – javno-privatna partnerstva za uključivanje GMP-a/UNP-a u istraživačke skupine SNS-a. * U pogledu strategije o personaliziranoj medicini: – projekti općeg poziva na personaliziranu medicinu – projekti iz poziva na Plan za personalizirane i napredne terapije – projekti poziva na španjolsku internacionalizaciju personalizirane medicine * Najmanje 2 povećanja kapitala za provođenje kliničkih ispitivanja (faza II. i III.) lijekova za napredne terapije
269.	C17.I7	M	Centar za istraživanje i razvoj skladištenja energije	Centar izgrađen i opremljen				Q4	2023.	Centar za istraživanje i razvoj skladištenja energije izgrađen je i opremljen u Ekstremaduri s ciljem poticanja tehnološkog i znanstvenog odgovora na upravljanje proizvodnjom zelene energije, posebno u pogledu primjene industrijskog vodika, kao i na proizvodnju, skladištenje i prijevoz zelenog vodika. Centar uključuje eksperimentalne demonstracijske objekte za ispitivanje i validaciju rješenja za skladištenje energije. Opremljen je potrebnom znanstvenom i tehničkom opremom. U skladu s kriterijima odabira, projektima u okviru ovog ulaganja osigurava se usklađenost s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01), aktivnostima koje nisu odabrane i koje nisu financirane te s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša.
270.	C17.I8	T	Potpora projektima istraživanja, razvoja i inovacija u području održive automobilske industrije	-	Broj	0	35	Q2	2022.	Najmanje 35 poduzeća dobilo je projekte istraživanja i inovacija u području održive automobilske industrije kako bi se povećali tehnološki kapaciteti poduzeća u područjima povezanima s razvojem sustava za skladištenje energije s vrlo niskim razinama emisija i visoke mogućnosti recikliranja, visokoučinkovitim sustavima mobilnosti vodika, autonomnom vožnjom i povezanom mobilnošću ili prilagodbom produktivnih okruženja sa sigurnim i pouzdanim sustavima za interakciju čovjeka i stroja u pametnom proizvodnom okruženju. Projektima se osigurava usklađenost s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01), aktivnostima koje nisu odabrane i koje nisu financirane te s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša. Projekti se provode u sljedećim područjima: – razvoj sastavnih dijelova i platformi za električna vozila, hibridna vozila punjiva na punjenje i vodik – autonomna vožnja i povezana mobilnost, razvoj nove arhitekture hardvera i

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
										softverskih vozila – prilagodba proizvodnih područja sastavnih dijelova i sustava za električna vozila, punjiva hibridna vozila i vozila s pogonom na vodik. Projekte provode poslovni konzorciji od tri do osam poduzeća (barem jedan mora biti MSP), i to najviše tri godine s minimalnim proračunom od 5 000 000 EUR.
271.	C17.I9	T	Potpora projektima istraživanja, razvoja i inovacija u području zrakoplovstva i istraživanja svemira, s naglaskom na niskim i nultim emisijama	-	Broj	0	65	Q4	2023.	Najmanje 65 poduzeća dobilo je potporu iz Aeronautičkog plana, uključujući ulaganja povezana sa zrakoplovno-svemirskim tehnologijama i zrakoplovno-tehnološkim projektima u području istraživanja i inovacija, s naglaskom na niskoj i nultoj razini emisija, uključujući ulaganja povezana sa zrakoplovno-svemirskim tehnologijama i aeronautikom. Projekte provode poslovni konzorciji od 3 do 6 poduzeća (barem jedan mora biti MSP) i trajati najviše 3 godine. U skladu s kriterijima odabira, projektima se osigurava usklađenost s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01), aktivnostima koje nisu odabrane i koje nisu financirane te s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša.
272	C17.I9	T	Završetak projekata istraživanja, razvoja i inovacija u području zrakoplovstva i istraživanja svemira, s naglaskom na niskim i nultim emisijama	-	Broj	0	65	Q2	2026.	Najmanje 65 poduzeća dovršilo je svoje projekte istraživanja, razvoja i inovacija u području zrakoplovstva i istraživanja svemira, s naglaskom na niskim i nultim emisijama, uključujući ulaganja povezana sa zrakoplovno-svemirskim tehnologijama i aeronautici, uz potporu iz plana Aeronáutica. U skladu s kriterijima odabira, projektima se osigurava usklađenost s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01), aktivnostima koje nisu odabrane i koje nisu financirane te s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša.

R. KOMPONENTA 18.: OBNOVA I PROŠIRENJE KAPACITETA NACIONALNOG ZDRAVSTVENOG SUSTAVA

Zdravstvena kriza pokazala je snagu španjolskog nacionalnog zdravstvenog sustava, ali je razotkrila i poteškoće s kojima se suočava u situacijama koje zahtijevaju predviđanje, brz odgovor i koordinaciju, kao i potrebu za ispravljanjem postojećih strukturnih problema i odgovaranjem na nove zdravstvene izazove povezane s demografskim, socijalnim, tehnološkim ili gospodarskim trendovima. Ovom komponentom plana za oporavak i otpornost Španjolske rješavaju se sljedeći izazovi: i. osjetljivost na svjetsku zdravstvenu krizu, ii. preobrazba zdravstvenog sustava zbog starenja stanovništva, iii. rodna ravnopravnost i iv. dugoročna održivost i otpornost sustava.

Ciljevi ove komponente su:

- pripremiti zdravstveni sustav za sprečavanje i uklanjanje mogućih globalnih prijetnji zdravlju kao što je aktualna pandemija bolesti COVID-19 povećanjem kapaciteta javnog zdravstva i sustava epidemiološkog nadzora;
- pružiti zdravstvene usluge najveće brzine, kvalitete i sigurnosti, neovisno o resursima pacijenata, njihovu mjestu boravišta, spolu, podrijetlu ili dobi;
- zadržati ljude u središtu zdravstvenog sustava, poboljšati njihovo sudjelovanje i preoblikovati zdravstvenu skrb u smjeru potreba ljudi i zajednica;
- osigurati informacijske sustave kojima se mjere ne samo rezultati aktivnosti nego i konačni zdravstveni rezultati;
- aktivno promicati zdravlje i dobrobit te spriječiti bolesti i ovisnost tijekom cijelog života;
- privući i zadržati najbolje stručnjake koji im nude individualne i kolektivne mogućnosti razvoja;
- prijeći na digitalizirani nacionalni zdravstveni sustav koji stvara informacije i znanje i kojim se jačaju istraživanja i inovacije u području zdravstva, kao pokretač otvaranja radnih mjesta, rasta, produktivnosti i inovacija;
- osigurati dostatno i održivo financiranje za suočavanje s novim zdravstvenim izazovima modernog i razvijenog društva te osigurati učinkovitost potrošnje;
- jačati i razvijati koordinaciju i višerazinsko upravljanje u upravljanju nacionalnim zdravstvenim sustavom te jačanje teritorijalne kohezije; aktivno promicati strategije za postizanje rodne ravnopravnosti u zdravstvenom sustavu.

Ovom komponentom plana za oporavak i otpornost Španjolske podupire se rješavanje preporuka za Španjolsku koje se odnose na učinkovitu borbu protiv pandemije i jačanje kapaciteta i otpornosti zdravstvenog sustava u pogledu zdravstvenih radnika i osnovnih medicinskih proizvoda i infrastrukture (preporuka za Španjolsku br. 1 iz 2020.) te podupiranje zapošljavanja mjerama za očuvanje radnih mjesta, poticaje za učinkovito zapošljavanje i razvoj vještina (preporuka za Španjolsku br. 2 iz 2020.).

Očekuje se da se nijednom mjerom u ovoj komponenti ne nanosi znatna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjera i mjere ublažavanja utvrđene u planu za oporavak i otpornost u skladu s Tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01).

R.1. Opis reformi i ulaganja za programe bespovratne financijske potpore

Reforma 1. (C18.R1) – Jačanje primarne skrbi i skrbi u zajednici

Jačanje primarne zdravstvene zaštite jedan je od najvažnijih zdravstvenih izazova s kojima se Španjolska suočava u nadolazećim godinama. Cilj je te reforme ponuditi bolje odgovore na nove zdravstvene probleme, poboljšati individualno iskustvo skrbi za sve i spriječiti bolesti te povećati kapacitet za sanaciju primarne zdravstvene zaštite.

Reforma se sastoji od pripreme i provedbe akcijskog plana za razvoj strateškog okvira za jačanje primarne skrbi i skrbi u zajednici koji su 2019. donijele Središnja vlada i autonomne zajednice. Akcijski plan strukturiran je oko područja djelovanja u kojima se mora utvrditi regionalna provedba projekata. To uključuje poboljšanje postupaka kliničkog upravljanja, širenje i obnovu dijagnostičke opreme u zdravstvenim centrima, razvoj informacijske tehnologije, osposobljavanje stručnjaka ili poboljšanje infrastrukture zdravstvenih centara te zdravstvenih i hitnih službi. Akcijski plan odobrava Međuteritorijalno vijeće. Njegova provedba neće se financirati iz Plana za oporavak i otpornost.

Provedba mjere mora biti dovršena do 31. prosinca 2023.

Reforma 2. (C18.R2) – Reforma sustava javnog zdravstva

Cilj je reforme uspostaviti opći i integrirani okvir za pružanje javnog zdravlja. Sastoji se od razvoja ambicioznijeg, integriranijeg i bolje razrađenog sustava javnog zdravstva sljedećim mjerama:

- Strategija javnog zdravlja kojom se uspostavlja opći i integrirani okvir koji će se uzeti u obzir u svim politikama javnog zdravstva i koji traje pet godina, s privremenim evaluacijama svake dvije godine u kojima se analizira stupanj provedbe. Strategiju odobrava Međuteritorijalno vijeće nacionalnog zdravstvenog sustava.
- Mreža za nadzor javnog zdravlja i novi Državni centar za javno zdravstvo, koji se osniva zakonom ili kraljevskim dekretom vlade.

Provedba mjere mora biti dovršena do 31. prosinca 2023.

Treća reforma (C18. R3) – Jačanje kohezije, jednakosti i univerzalnosti

Cilj je te reforme dodatno poboljšati pristup univerzalnoj zdravstvenoj skrbi u Španjolskoj, jednakost u pristupu zdravstvenoj skrbi i koheziju u zdravstvenoj skrbi među različitim državnim područjima te zemlje. Reforma se sastoji od tri stupa:

- Zakon o pravičnosti, univerzalnosti i koheziji nacionalnog zdravstvenog sustava Ciljevi zakona su: i. svima osigurati pristup zdravstvenoj skrbi, ii. uključiti predstavnike pacijenata u upravljačka tijela španjolskog nacionalnog zdravstvenog sustava, iii. ograničiti upotrebu novih participacija, iv. izmijeniti definiciju socijalnih i zdravstvenih naknada u portfelju usluga nacionalnog zdravstvenog sustava, v. osigurati koordinaciju između zdravstvenih i socijalnih tijela, vi. uvesti procjenu učinka za sve regulatorne promjene u tom području i vii. reformirati upotrebu farmaceutskih proizvoda u nacionalnom zdravstvenom sustavu. Taj zakon popraćen je dubinskom procjenom učinka kojom se istražuju i njegovi učinci na dugoročnu održivost javnih financija te se objavljuje.
- preusmjeravanje vrlo složene skrbi u zdravstvenom sustavu konsolidacijom i razvojem mreže kontaktnih točaka (CSUR-ova) i preraspoređivanjem vrlo složene skrbi koja nije povezana s CSUR-om.
- povećati zajednički portfelj usluga javnog zdravstva. Tom se reformom proširuju i poboljšavaju usluge zajedničkog portfelja s usnom skrbi, genomskom medicinom, ortotehnološkom skrbi i ranom skrbi.

Provedba mjere mora biti dovršena do 31. prosinca 2023.

Reforma 4. (C18. R4) – Jačanje stručnih vještina i smanjenje broja zaposlenih na određeno vrijeme

Svrha je reforme ojačati medicinske resurse i resurse za zdravstvenu njegu, smanjiti njihovu privremenu prirodu, poboljšati njihove radne uvjete te poboljšati njihovo osposobljavanje i profesionalni razvoj.

Reforma obuhvaća dva područja:

1. izmjena zakona o zdravstvenim radnicima u Španjolskoj (Okvirni statut) kako bi se smanjilo privremeno zapošljavanje, osiguralo popunjavanje radnih mjesta u određenim geografskim područjima koja nisu dostatno iskorištena poticajnim mjerama, poboljšao okoliš i radni uvjeti mjerama koje pridonose profesionalnom razvoju i zadržavanju talenta u španjolskom sustavu, uz poboljšanja ne samo u gospodarskim uvjetima, već i otvaranjem mogućnosti podučavanja i istraživanja. U postupku izmjene Zakona sastavljaju se izvješća o njegovu gospodarskom učinku, a osobito o dugoročnim učincima Zakona o održivosti javnih financija.
2. stupanje na snagu kraljevskog dekreta sa zakonskom snagom za poboljšanje sustava specijaliziranog zdravstvenog osposobljavanja. Zakonom se uređuje međusektorsko osposobljavanje u području zdravstvene znanosti, posebna područja osposobljavanja i postupak za stvaranje specijalističkih kvalifikacija u području znanosti u području zdravstva.

Ta se reforma odnosi na 1. reformu iz komponente 11. (C11.R1).

Provedba mjere mora biti dovršena do 31. prosinca 2023.

Reforma br. 5 (C18.R5) – Reforma regulacije lijekova i poboljšanje pristupa lijekovima

Glavni je cilj te reforme ažurirati španjolski regulatorni okvir za lijekove i medicinske proizvode izmjenom Zakona o jamstvima i racionalnoj uporabi lijekova i medicinskih proizvoda (Kraljevski dekret sa zakonodavnom snagom 1/2015 od 24. srpnja), odnosno zakonodavstvo kojim se uspostavlja odgovarajući regulatorni okvir u Španjolskoj. Konkretno, sustav se mora prilagoditi kako bi se mogao nositi s novim disruptivnim znanstvenim dostignućima, produbiti mjere za racionalizaciju potrošnje na farmaceutske proizvode, potaknuti racionalnu uporabu lijekova i uvesti promjene s obzirom na iskustvo stečeno tijekom pandemije. U postupku izrade nacrta zakona sastavljaju se izvješća o njegovu gospodarskom učinku, a posebno o dugoročnim učincima Zakona o održivosti javnih financija.

Provedba mjere mora biti dovršena do 31. prosinca 2022.

Ulaganje 1 (C18.I1) – Plan ulaganja za visokotehnološku opremu u nacionalnom zdravstvenom sustavu

Španjolska ima razinu zastarijevanja opreme višu od europskog prosjeka i nižu prosječnu gustoću opreme po stanovniku, ali uz neke iznimke kao što su skeneri MRI-ja. Zemljopisna raspodjela opreme također je neuravnotežena. Cilj je tog ulaganja obnoviti postojeću opremu i Španjolskoj osigurati dodatnu visokotehnološku medicinsku opremu.

Ulaganje obuhvaća:

- obnovu opreme zbog zastarijevanja;
- proširenje zaliha opreme kako bi se uravnotežile međuregionalne razlike i postupno dosegnuo prosjek Europske unije u pogledu broja stanovnika na milijun stanovnika, s

posebnim naglaskom na područja španjolskog teritorija koja su po stanovniku manje opskrbljena u usporedbi s nacionalnim prosjekom.

Plan uključuje sljedeće vrste opreme: linearni akceleratori, računalna aksijalna tomografija (CAT), uključujući akceleratore planiranja; magnetska rezonancija, pozitronska emisijska tomografija (PET), pozitronska emisijska tomografija i CAT (PET-CAT), komora gama, oprema za digitalnu brahiterapiju, vaskularna angiografija, neuroradiološka angiografija i hemodinamične prostorije.

Provedba ulaganja dovršava se do 31. prosinca 2023.

Ulaganje 2 (C18.I2) – Mjere za jačanje prevencije i promicanja zdravlja

Cilj je tog ulaganja jačanje preventivne skrbi. Posebno je usmjerena na promicanje zdravog načina života i okoliša. Obuhvaća područja kao što su: borba protiv pušenja, prevencija konzumacije alkohola, prevencija mentalnog zdravlja, promicanje zdravog životnog okruženja i načina života, plan antimikrobne rezistencije i prevencija raka, uključujući širenje europskog kodeksa protiv raka.

Provedba ulaganja dovršava se do 31. prosinca 2023.

Ulaganje 3 (C18.I3) – Povećani kapaciteti za odgovor na zdravstvene krize

Pandemija je istaknula potrebu za jačanjem kapaciteta za nadzor, rano otkrivanje i brz odgovor na kritične situacije, kao i potrebu za jačanjem kapaciteta laboratorija i zdravstvenih ustanova. To ulaganje sastoji se od niza mjera usmjerenih na povećanje kapaciteta za odgovor na buduće zdravstvene krize:

1. oprema za novi Državni centar za javno zdravstvo;

2. informacijski sustav javnog zdravstva kojim se proširuju, poboljšavaju i integriraju postojeći informacijski sustavi za zarazne i nezarazne bolesti u Španjolskoj;

3. završetak Sveučilišne bolnice u Melilli i izgradnja nove zgrade Nacionalnog centra za dozimetriju;

4. povećanje kapaciteta laboratorija za ispitivanje osobne zaštitne opreme u Nacionalnom centru za zaštitnu opremu;

5. jačanje Nacionalnog centra za hranu i laboratorija za biotoksine;

6. tehnološka ulaganja u Agenciju za lijekove i nacionalnu organizaciju za transplantaciju;

7. procjena učinkovitosti nacionalnog zdravstvenog sustava tijekom pandemije.

Provedba ulaganja dovršava se do 31. prosinca 2023.

Ulaganje 4 (C18.I4) – Osposobljavanje zdravstvenih djelatnika i resursi za razmjenu znanja

Cilj je tog ulaganja jačanje vještina i kompetencija zdravstvenih djelatnika, s posebnim naglaskom na osposobljavanje povezano s reformama i ulaganjima te komponente plana za oporavak i otpornost Španjolske. Cilj joj je i promicanje alata koji zdravstvenim djelatnicima omogućuju razmjenu znanja kako bi se poboljšala koordinacija i kvaliteta zdravstvene skrbi, među ostalim u prioritetnim područjima obuhvaćenima ovom komponentom.

Ulaganje obuhvaća četiri područja:

- kontinuirano osposobljavanje u sljedećim područjima: upotreba zdravstvenih tehnologija i informacijskih sustava, nadzor javnog zdravlja i epidemiologije, sigurnost pacijenata i stručnjaka, racionalna uporaba dijagnostičkih i terapeutskih resursa, rano otkrivanje raka, mentalno zdravlje, okolišno zdravlje, prevencija čimbenika rizika, rano otkrivanje rodno uvjetovanog nasilja, rano otkrivanje zlostavljanja djece, bioetika, skrb o kraju životnog vijeka, klinička komunikacija, timski rad, metodologija istraživanja, razvoj upravljačkih

vještina osoba odgovornih za centre za zdravlje, osposobljavanje mentora u području specijaliziranog zdravstvenog osposobljavanja i osposobljavanje za ocjenjivače;
- uspostava sustava za procjenu i akreditiranje nereguliranih vještina koje su stekli stručnjaci nacionalnog zdravstvenog sustava;
- alati za suradnju u rješavanju vrlo složenih uvjeta;
- Razvoj računalnog mapiranja radi vizualizacije zajedničkih resursa i usluga za ranu skrb i genomsku medicinu u Španjolskoj.

Provedba ulaganja dovršava se do 31. prosinca 2023.

Ulaganje 5 (C18.I5) – Plan za racionalizaciju potrošnje farmaceutskih proizvoda i promicanje održivosti

To ulaganje sastoji se od provedbe plana za racionalizaciju uporabe lijekova i medicinskih proizvoda. Planom se nastoje postići sljedeći ciljevi:

- koristiti lijekove samo ondje gdje su potrebni i, ako se koriste, koristiti one koji su najisplativiji;
- smanjenje politerapije (više od pet lijekova) i nepotrebne uporabe lijekova;
- smanjiti kliničku nesigurnost povezanu s novim lijekovima povećanjem znanstvenih spoznaja, poboljšanjem dostupnih informacija i smanjenjem financijske nesigurnosti.

Plan uključuje stvaranje ili daljnji razvoj triju sustava za poboljšanje ocjenjivanja lijekova i zdravstvenih tehnologija u Španjolskoj:

1. stvaranje Mreže za ocjenjivanje lijekova u nacionalnom zdravstvenom sustavu: razvija se tehnološka platforma za upravljanje i razmjenu izvješća o procjeni i položaju lijekova (u kojima se analizira dodana vrijednost novih lijekova na temelju njihove troškovne učinkovitosti) u njihovim različitim fazama razvoja;
2. proširenje sustava lijekova visokog učinka (VALTERMED). Taj se alat temelji na registru administrativnih, kliničkih i terapijskih podataka za praćenje i analizu početnog stanja i razvoja bolesnika nakon početka farmakološke terapije. Cilj tog novog alata integrira se u informacijske sustave autonomnih zajednica i uključuje informacije o utjecaju lijekova na kvalitetu života pacijenata.
3. uspostava španjolske mreže zdravstvenih tehnologija i skrbi (REDETS). Ta mreža ima ključnu ulogu u pružanju znanstvenih i tehničkih savjeta za donošenje odluka o uključivanju zdravstvenih tehnologija i usluga u javno financiranje. Tehnološka platforma omogućuje upravljanje različitim proizvodima REDETS-a i njihovo dijeljenje u različitim fazama razvoja među agencijama/jedinicama koje čine mrežu te praćenje poštovanja rokova utvrđenih za svaku fazu.

Ulaganje će uključivati projekte koji se odnose na: promicanje uporabe generičkih i biosličnih lijekova, razvoj i modernizacija ortopedskih i protetičkih usluga i proizvoda, osposobljavanje zdravstvenih djelatnika o racionalnoj uporabi lijekova i rješenja za poticanje inovacija u lijekovima. Provedba ulaganja dovršava se do 31. prosinca 2023.

Ulaganje 6 (C18.I6) – Baza zdravstvenih podataka

To ulaganje sastoji se od stvaranja baze zdravstvenih podataka koje prikuplja informacije iz različitih informacijskih sustava, uključujući regionalne sustave, s ciljem olakšavanja analize masovnih podataka u stvarnom vremenu radi podupiranja i poboljšanja dijagnostike i liječenja, utvrđivanja čimbenika rizika, analize trendova, utvrđivanja uzoraka, predviđanja situacija zdravstvenih rizika i programiranja resursa za njihovo rješavanje, uključujući upotrebu algoritama

umjetne inteligencije, novih prilagodljivih struktura sustava i novih alata za obradu i identifikaciju modela.

Provedba ulaganja dovršava se do 31. prosinca 2023.

R.2. Ključne etape, ciljne vrijednosti, pokazatelji i vremenski raspored za praćenje i provedbu programa bespovratne financijske potpore

Vidjeti tablicu u nastavku. Polazni datum za sve pokazatelje jest 1. veljače 2020., osim ako je u opisu mjere navedeno drukčije. Iznosi u tablici ne uključuju PDV.

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelj za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
273.	C18.R1	M	Akcijski plan za primarnu skrb i skrb u zajednici	Odobrenje Consejo Interterritorial				Q4	2021.	Glavni je cilj Akcijskog plana ojačati primarnu zdravstvenu zaštitu u nacionalnom zdravstvenom sustavu kako bi se ponudili bolji odgovori na nove zdravstvene probleme, poboljšalo individualno iskustvo skrbi za sve, spriječile bolesti i povećala sposobnost primarne zdravstvene skrbi za rješavanje zdravstvenih problema.
274.	C18.R2	M	Odobrenje španjolske strategije javnog zdravstva	Odobrenje Consejo Interterritorial Sanidad				Q2	2022.	Strategijom javnog zdravstva utvrđuju se strateške smjernice za javnozdravstvene aktivnosti diljem Španjolske. Cilj je strategije poboljšati zdravlje španjolskog stanovništva utvrđivanjem ključnih linija i prioriteta kojih se sve zdravstvene uprave trebaju pridržavati u svojim politikama promicanja, prevencije i zaštite javnog zdravlja, u mjerama usmjerenima na ciljne skupine stanovništva, u informiranju građana, u osposobljavanju stručnjaka i zadovoljavanju njihovih potreba. Strategijom se osigurava da se javno zdravlje i jednak pristup zdravstvenoj skrbi uzimaju u obzir u svim javnim politikama te se olakšava međusektorsko djelovanje u tom području. Traje pet godina, s privremenim evaluacijama svake dvije godine u kojima se analizira stupanj provedbe. Ona uključuje mjere i aktivnosti u vezi sa svim područjima javnog zdravlja koje se provode u politikama, planovima i programima svih zdravstvenih uprava u Španjolskoj tijekom trajanja Strategije, unutar rokova utvrđenih u Strategiji.
275.	C18.R3	M	Zakon o pravičnosti, univerzalnosti i koheziji nacionalnog zdravstvenog sustava	Stupanje na snagu zakona				Q4	2023.	Ciljevi su zakona i sastavnih dijelova sljedeći: osigurati pristup zdravstvenoj skrbi za sve, uključiti predstavnike pacijenata u upravljačka tijela španjolskog nacionalnog zdravstvenog sustava, ograničiti upotrebu novih participacija, izmijeniti definiciju socijalnih i zdravstvenih naknada u portfelju nacionalnog zdravstvenog sustava, osigurati koordinaciju između zdravstvenih i socijalnih tijela te uvesti procjenu učinka za sve regulatorne promjene u tom području i, naposljetku, reformirati upotrebu farmaceutskih proizvoda u nacionalnom zdravstvenom sustavu. Zakon će biti popraćen dubinskom procjenom učinka koja će biti objavljenja i u kojoj će se istražiti i njegovi učinci na dugoročnu održivost javnih financija.
276.	C18.R4	M	Zakon o Okvirnom statutu o obveznom zdravstvenom osoblju.	Stupanje na snagu izmjene zakona				Q4	2023.	Okvirni statut osnovna je norma kojom se uređuje pristup statusu zdravstvenog službenika i uređuje zapošljavanje, napredovanje i mobilnost te radni uvjeti. Ciljevi su amandmana sljedeći: – smanjiti broj ugovora na određeno vrijeme; –

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelj za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
										osigurati raspoređivanje stručnjaka u određenim geografskim područjima koji ne služe dovoljno poticajnim mjerama; – poboljšati okruženje i radne uvjete mjerama kojima se doprinosi profesionalnom razvoju i zadržavanju talenta u španjolskom sustavu, uz poboljšanja ne samo u gospodarskim uvjetima, već i otvaranjem mogućnosti u području zdravstva, poučavanja i istraživanja. Zakon će biti popraćen dubinskom procjenom učinka kojom se istražuju i njegovi učinci na dugoročnu održivost javnih financija.
277.	C18.R5	M	Zakon o jamstvima i racionalnoj uporabi medicinskih proizvoda	Stupanje na snagu zakona				Q4	2023.	Stupanje na snagu zakona o jamstvima i racionalnoj uporabi medicinskih proizvoda. Neki od glavnih ciljeva te pravne reforme su: – izmijeniti sustav referentnih cijena uvođenjem elemenata kojima se povećava tržišno natjecanje; – konsolidirati daljinsku distribuciju lijekova; – omogućiti povezivanje skladišta za lijekove u društveno-sanitarnim centrima s uslugama primarne zdravstvene zaštite; – izmijeniti sustav kako bi se izračunao tromjesečni doprinos proizvođača, uvoznika i dobavljača lijekova i zdravstvenih proizvoda nacionalnom zdravstvenom sustavu koji se financira iz javnih sredstava; – pojasniti nadležnosti u pogledu kontrole oglašavanja lijekova; – izmijeniti stope koje primjenjuje Agencija za lijekove; – izmijeniti i ažurirati postupak sankcioniranja i prekršaje. Zakon će biti popraćen dubinskom procjenom učinka u kojoj će se istražiti i njegovi učinci na dugoročnu održivost javnih financija.
278.	C18.I1	M	Odobrenje plana ulaganja za opremu i raspodjela sredstava	Odobrenje Consejo Interterritorial Sanidad				Q4	2021.	Međuteritorijalno odobrenje plana i raspodjele sredstava u Conseju, kojim se utvrđuju mehanizmi za dodjelu bespovratnih sredstava u iznosu od 796 100 000 eura.
279.	C18.I1	T	Ugradnja/obnova/proširenje opreme	-	Broj	0	750	Q4	2023.	Staviti u rad najmanje 750 novih uređaja opreme obnavljanjem, proširenjem ili novim instalacijama diljem zemlje.
280.	C18.I2	T	Kampanje i djelovanja u području javnog zdravlja	-	Broj	0	11	Q4	2023.	Provedeno je najmanje 11 kampanja širenja ili probira javnog zdravlja u područjima kao što su sljedeća: borba protiv pušenja, prevencija konzumacije alkohola, prevencija mentalnog zdravlja, promicanje zdravog životnog okruženja i načina života, plan antimikrobne rezistencije i prevencija raka, uključujući širenje europskog kodeksa protiv raka. Kampanje se provode diljem zemlje. Širenje se provodi putem radija, tiskanih medija, interneta,

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelj za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
										izravnog marketinga i vanjskog djelovanja.
281.	C18.I3	M	Informacijski sustav mreže nadzora javnog zdravlja	Potvrda o početku rada				Q4	2023.	Sustav praćenja za državu i autonomne zajednice (informacijski sustav mreže za nadzor javnog zdravlja) mora biti operativan kako bi se omogućilo rano upozoravanje i brz odgovor, kako bi se otkrili problemi koji mogu predstavljati rizik za zdravlje, širile informacije nadležnih tijela i olakšala provedba kontrolnih mjera.
282.	C18.I4	T	Zdravstveni djelatnici osposobljeni u okviru planova trajnog obrazovanja	-	Broj	0	90 000	Q4	2023.	Najmanje 90 000 zdravstvenih djelatnika ima ukupno 360 000 bodova za stalno obrazovanje (CEC), što ukupno iznosi 3,6 milijuna sati osposobljavanja u okviru planova trajnog obrazovanja osmišljenih u skladu s prioritetima utvrđenima u definiciji C18.I4. Osposobljavanje obuhvaća sljedeće elemente: korištenje zdravstvenih tehnologija i informacijskih sustava, javnozdravstveni nadzor i epidemiologija, sigurnost pacijenata i stručnjaka, racionalna uporaba dijagnostičkih i terapeutskih resursa, rano otkrivanje raka, mentalno zdravlje, okolišno zdravlje, prevencija čimbenika rizika, rano otkrivanje rodno uvjetovanog nasilja, rano otkrivanje zlostavljanja djece, bioetika, klinička komunikacija, klinička komunikacija, klinička medicina, rad s drugima, metode istraživanja, razvoj upravljačkih kompetencija voditelja zdravstvenih ustanova i osposobljavanje mentora u specijaliziranoj zdravstvenoj izobrazbi. Osposobljavanje je provedeno u obliku osposobljavanja u učionici, internetskih i kombiniranih formata za učenje, a završili su ih kvalificirani zdravstveni djelatnici i stručnjaci u području zdravstvene zaštite u području stručnog osposobljavanja.
283.	C18.I5	M	VALTERMED sustav i platforma za procjenu zdravstvenih tehnologija i koristi nacionalnog zdravstvenog sustava	Potvrda o početku rada				Q4	2023.	Mreža Ministarstva zdravstva i autonomnih regija za procjenu lijekova operativna je, sustav VALTERMED je operativan te je uspostavljena platforma za španjolsku mrežu agencija za procjenu zdravstvenih tehnologija i koristi nacionalnog zdravstvenog sustava (SNS REDETS).
284.	C18.I6	T	Baza zdravstvenih podataka operativna	-	Broj	0	17	Q4	2023.	Baza zdravstvenih podataka mora biti operativna za državu i obuhvaćati najmanje 17 autonomnih regija ili gradova s ciljem omogućavanja analize masovnih podataka za utvrđivanje i poboljšanje dijagnoze i liječenja.

S. KOMPONENTA 19.: DIGITALNE VJEŠTINE

Glavni je cilj ove komponente plana za oporavak i otpornost Španjolske povećati razinu digitalnih vještina (osnovnih i naprednih) mjerama namijenjenima različitim skupinama stanovništva. Stjecanje tih vještina ključno je kako bi Španjolska iskoristila mogućnosti koje nudi povećana digitalizacija gospodarstva i društva.

Ciljanim mjerama za digitalizaciju MSP-ova dopunjuju se mjere predviđene u komponenti 13. Plana (potpora MSP-ovima). Mjere za povećanje broja visokokvalificiranih osoba u području IKT-a nadopunjuju aktivnosti u komponenti 15. (digitalna povezivost). Konačno, mjerama za digitalizaciju škola trebalo bi ojačati mjere iz komponente 21 (obrazovanje) i povećati učinak mjera predviđenih u komponenti 23 (tržište rada).

Komponenta se odnosi na preporuke o poticanju inovacija (preporuka za Španjolsku br. 3 iz 2019.), o pristupu digitalnom učenju (preporuku za Španjolsku br. 2 iz 2020.) i o pojačanom financiranju zrelih projekata javnih ulaganja, promicanju privatnih ulaganja radi poticanja gospodarskog oporavka i ulaganjima u zelenu i digitalnu tranziciju (preporuka za Španjolsku br. 3 iz 2020.)

Očekuje se da se nijednom mjerom u ovoj komponenti ne nanosi znatna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjera i mjere ublažavanja utvrđene u planu za oporavak i otpornost u skladu s Tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01).

S.1. Opis reformi i ulaganja za programe bespovratne financijske potpore

Reforma 1. (C19.R1) – Nacionalni plan digitalnih kompetencija

Ta se mjera sastoji od strateškog plana čiji su ciljevi: i. pružanje osposobljavanja u području digitalnih vještina za opću populaciju; ii. premošćivanje rodnog digitalnog jaza; iii. digitalizacija obrazovnog sustava i razvoj digitalnih vještina za učenje; iv. pružanje digitalnih vještina za bolju zapošljivost privatnih radnika i nezaposlenih, v. potpora digitalnim vještinama javnih radnika; vi. razvoj digitalnih vještina u MSP-ovima; i vii. povećanje broja stručnjaka za IKT. Ulaganja u komponentu pomažu u postizanju ciljeva strateškog plana.

Provedba mjere mora biti dovršena do 31. siječnja 2021.

Ulaganje 1 (C19. I1) – Transverzalne digitalne vještine

Cilj je te mjere poboljšati razinu digitalnih vještina stanovništva. Mjerom se predviđa: (a) razvoj mreže centara za potporu za osposobljavanje u području osnovnih i naprednih digitalnih vještina, (b) aktivnosti e-uključenosti s ciljem osnaživanja starijih osoba ili olakšavanja osposobljavanja ugrožene djece, (c) razne kampanje za podizanje svijesti, (d) aktivnosti za povećanje digitalnih sposobnosti opće populacije i (e) razvoj digitalnih resursa za širenje i podučavanje španjolskog jezika. Mjerom se promiče i digitalno osnaživanje žena te se potiču znanstvena i tehnološka zanimanja u školi.

Provedba mjere mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

Ulaganje 2 (C19. I2) – Digitalna transformacija obrazovanja

Cilj je te mjere poboljšati pristup digitalnom učenju osiguravanjem prijenosnih uređaja za najmanje 300 000 učenika iz ranjivih skupina u javnim ili javno subvencioniranim školama. U okviru mjere također se instalira, ažurira i održava interaktivne digitalne sustave (IDS) u najmanje 240 000 učionica u javnim i javno subvencioniranim školama kako bi se omogućilo učenje na daljinu i kombinirano učenje. Mjerom se podupire i priprema ili revizija digitalne strategije u najmanje 22

000 javnih školskih centara i javno subvencioniranih školskih centara te uključuje digitalno osposobljavanje 700 000 nastavnika.

Tom se mjerom podupire i provedba plana za digitalno strukovno obrazovanje i osposobljavanje. To će se postići digitalnim alatom za upravljanje akreditacijom za stručne vještine stečene radnim iskustvom (za koje se očekuje da će služiti za akreditaciju 3 500 000 osoba) i stvaranjem digitalnih alata za upravljanje SOO-om za zapošljavanje u skladu s Nacionalnim katalogom kvalifikacija i registrom života stručnog osposobljavanja. Naposljetku, mjerom se podupire stvaranje simulatora, digitalnih blizanaca i tehnoloških središta.

Provedba mjere mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

Ulaganje 3 (C19. I3) – Digitalne vještine za zapošljavanje

Cilj je ove mjere ojačati digitalne vještine zaposlenih i nezaposlenih, osobito mladih, kako bi se poboljšala njihova zapošljivost. Osposobljavanje je namijenjeno i javnoj upravi (među ostalim zdravstvenim djelatnicima, postrojbama i pomorcima u oružanim snagama i pričuvnicima posebne dostupnosti, osoblju koje radi u područjima socijalne sigurnosti i financija). Naposljetku, mjerom se podupire digitalizacija MSP-ova mjerama koje su usmjerene na određene sektore gospodarstva i osposobljavanjem osoba koje mogu djelovati kao katalizatori promjena, uključujući stručnjake i rukovoditelje poduzeća.

Cilj je ovog ulaganja doprijeti do radne snage s vrlo ograničenim digitalnim vještinama. Na temelju podataka Nacionalnog instituta za statistiku (INE) iz 2019. taj dio stanovništva čini 3,62 % ukupne radne snage, što je približno 832 600 osoba. Cilj je te mjere doprijeti do 60 % te skupine, što odgovara cilju od nešto manje od 500 000 ljudi.

Provedba mjere mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

Ulaganje 4 (C19. I4) – Digitalni stručnjaci

Cilj je ove mjere prilagoditi postojeću ponudu strukovnog osposobljavanja o naprednim digitalnim vještinama te privući i zadržati talente u tim područjima. Njime se stvaraju i otvoreni obrazovni resursi za digitalno poučavanje u području umjetne inteligencije i kibersigurnosti na različitim razinama.

Mjera uključuje posebno osposobljavanje za približno 20 000 stručnjaka u području IT-a, s naglaskom na kibersigurnost, kao i financiranje četverogodišnjih stipendija kako bi se privukli i zadržali talenti u naprednim digitalnim vještinama.

Provedba mjere mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

S.2. Ključne etape, ciljne vrijednosti, pokazatelji i vremenski raspored za praćenje i provedbu programa bespovratne financijske potpore

Vidjeti tablicu u nastavku. Polazni datum za sve pokazatelje početak je djelovanja, osim ako je u opisu mjere navedeno drukčije. Iznosi u tablici ne uključuju PDV.

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
285.	C19.R1	M	Odobrenje nacionalnog plana digitalnih kompetencija od strane Vijeća ministara	Upućivanje Vijeća ministara				Q1	2021.	Vijeće ministara odobrilo je Nacionalni plan digitalnih kompetencija. Ciljevi su Plana sljedeći: 1. pružanje osposobljavanja u području digitalnih vještina za opću populaciju; 2. premošćivanje rodnog digitalnog jaza; 3. digitalizacija obrazovnog sustava i razvoj digitalnih vještina za učenje; 4, 5 pružanje digitalnih vještina za bolju zapošljivost privatnih i javnih radnika; 6. razvoj digitalnih vještina u MSP-ovima; i 7. povećanje broja stručnjaka za IKT, što nije obvezujuće za regije i lokalna tijela.
286.	C19.I1	T	Osposobljavanje građana o digitalnim vještinama.	-	%	0	75	Q4	2023.	Najmanje 75 % proračuna izdvojeno je za mjere u okviru ulaganja za osposobljavanje građana o digitalnim vještinama.
287.	C19.I1	M	Završetak aktivnosti za poboljšanje digitalnih sposobnosti	Svjedodžba o stručnoj osposobljenosti nacionalnih digitalnih centara za osposobljavanje				Q4	2024.	Stvaranje nacionalne mreže digitalnih vještina (uključujući reformu 1 500 centara za stručno osposobljavanje) i provedba kampanja za podizanje svijesti i komunikacijskih planova
288	C19.I1	T	Osposobljavanje građana o digitalnim vještinama.	-	Broj	0	2 600 000	Q4	2025.	2 600 000 građana osposobljeno je za stjecanje digitalnih vještina u skladu s mjerama u okviru mjere. Osposobljavanje mora biti najmanje 10 ECTS-a.
289.	C19.I2	M	Program za opremanje škola digitalnim alatima javnim i javno subvencioniranim školama	Objava u Službenom listu				Q4	2021.	Odobrenje programa za opremanje najmanje 240 000 učionica, osposobljavanje 700 000 nastavnika i pripremu ili reviziju digitalne strategije za najmanje 22 000 javnih i javno subvencioniranih školskih centara te osiguravanje 300 000 povezanih digitalnih uređaja (prijenosna računala, tableti) u javnim i javno subvencioniranim školama u suradnji s autonomnim zajednicama. Program je obvezujući za autonomne zajednice.
290.	C19.I2	M	Završetak aktivnosti za digitalnu transformaciju obrazovanja	Potvrda državne i regionalne uprave				Q3	2024.	Završetak aktivnosti za digitalnu transformaciju obrazovanja, uključujući certifikaciju digitalnih vještina za najmanje 80 % od 700 000 nastavnika osposobljenih za digitalne vještine; a najmanje 22 000 centara dobilo je potporu u pripremi i reviziji njihovih digitalnih strategija.
291.	C19.I2	T	Osiguravanje povezanih digitalnih uređaja u javnim i javno subvencioniranim školama kako bi se premostio „digitalni jaz” i	-	Broj	0	540 000	Q4	2025.	Dovršeno pružanje povezanih i interaktivnih digitalnih uređaja za najmanje 300 000 učenika i opreme za najmanje 240 000 učionica u javnim i javno subvencioniranim školama kako bi se premostio „digitalni jaz”. Potvrde državnih i regionalnih uprava o nabavi i isporuci opreme.

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
			opremilo najmanje 240 000 učionica							
292.	C19.I3	T	Digitalno osposobljavanje za zapošljavanje	-	Broj	0	450 000	Q4	2025.	Najmanje 450 000 osoba sudjelovalo je u osposobljavanju o digitalnim vještinama. Svako osposobljavanje mora imati najmanje 15 ECTS-a.
293.	C19.I4	T	Stipendijski programi za digitalne talente	-	Broj	0	300	Q4	2024.	Najmanje 300 primatelja dobilo je programe stipendiranja za privlačenje i zadržavanje digitalnih talenata (kumulativno razdoblje 2021.–2024.). Svaki program mora imati najmanje 240 ECTS-a.
294.	C19.I4	T	Osposobljavanje stručnjaka u području IT-a		Broj	0	18 000	Q4	2025.	Najmanje 18 000 stručnjaka u području IT-a koji su osposobljeni za specijalizirane tečajeve u trajanju od najmanje 250 sati.

T. KOMPONENTA 20.: STRATEŠKI PLAN ZA POTICANJE STRUKOVNOG OSPOSOBLJAVANJA

Cilj je plana za oporavak i otpornost Španjolske preobraziti i modernizirati sustav strukovnog obrazovanja i osposobljavanja (SOO) te ga prilagoditi promjenama u proizvodnim sektorima gospodarstva. U tu svrhu tom se komponentom nastoji doprinijeti poboljšanju zapošljivosti i mobilnosti radnika, a time i povećanju produktivnosti i konkurentnosti.

Riješit će se postojeće neusklađenosti vještina kako bi se poboljšala ravnoteža između razine obrazovanja i osposobljavanja stanovništva i potreba tržišta rada, posebno podupiranjem usavršavanja niskokvalificiranih osoba radi stjecanja više posredničkih vještina i prekvalifikacije. Posebna pozornost posvetit će se tehničkim i digitalnim vještinama, uklanjanju razlika u vještinama među spolovima i povećanju privlačnosti viših programa strukovnog obrazovanja i osposobljavanja kako bi se poboljšao upis. Tom se komponentom predviđa i priznavanje postojećih vještina s ciljem otvaranja pristupa novim mogućnostima osposobljavanja i novim kvalifikacijama u integriranijem sustavu strukovnog obrazovanja i osposobljavanja koji prati osobe u obveznom obrazovanju, čime se doprinosi smanjenju ranog napuštanja školovanja, i tijekom cijelog radnog vijeka.

Komponenta pridonosi rješavanju preporuka za Španjolsku koje se odnose na smanjenje ranog napuštanja školovanja (preporuka za Španjolsku br. 2 iz 2019.); povećanje suradnje između obrazovanja i poduzeća u cilju poboljšanja pružanja vještina i kvalifikacija relevantnih za tržište rada, posebno u području informacijskih i komunikacijskih tehnologija (preporuka za Španjolsku br. 2 iz 2019.); podupiranje zapošljavanje mjerama za očuvanje radnih mjesta, učinkovitim poticajima za zapošljavanje i razvoj vještina (preporuka za Španjolsku br. 2 iz 2020.); poboljšati pristup digitalnom učenju (preporuka za Španjolsku br. 2 iz 2020.).

Očekuje se da se nijednom mjerom u ovoj komponenti ne nanosi znatna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjera i mjere ublažavanja utvrđene u planu za oporavak i otpornost u skladu s Tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01).

T.1. Opis reformi i ulaganja za programe bespovratne financijske potpore

Reforma 1. (C20.R1) – Plan za modernizaciju strukovnog osposobljavanja

Ta se reforma sastoji od donošenja i provedbe Plana za modernizaciju strukovnog osposobljavanja. Plan je predstavljen 22. srpnja 2020. Njegov je cilj osigurati da sustav strukovnog osposobljavanja odgovara na tržište rada za koje su potrebne srednje kvalifikacije, čime će se zadovoljiti potrebe proizvodnog sektora (posebno tehničara/viših tehničara) i osigurati da strukovno osposobljavanje i kvalifikacije poboljšaju izglede za zapošljavanje. U njemu se strukovno osposobljavanje utvrđuje kao ključni element za poticanje gospodarskog i socijalnog pokretača nakon pandemije.

Plan je usmjeren na uspostavu jedinstvenog integriranog sustava strukovnog obrazovanja i osposobljavanja koji pruža osposobljavanje i stručne kvalifikacije cjelokupnom stanovništvu, uključujući polaznike SOO-a u obrazovnom sustavu i strukovno obrazovanje i osposobljavanje u svrhu zapošljavanja. Program strukovnog obrazovanja i osposobljavanja standardni je element profesionalnog razvoja koji se ponavlja za sve radnike tijekom njihova radnog vijeka.

Glavni je instrument plana nacionalni katalog stručnih kvalifikacija koji se revidira i ažurira, među ostalim integriranjem primjene digitalne i zelene tranzicije. On uključuje osmišljavanje novih strukovnih kvalifikacija u svim sektorima, ali s naglaskom na dvanaest strateških sektora u kojima se strukovno osposobljavanje treba poboljšati, uzimajući u obzir regionalne potrebe.

Plan se provodi donošenjem nekoliko zakona o kraljevskom dekretu sa zakonskom snagom koji odgovaraju uspostavi novih akademskih programa. Predviđa se da će se u razdoblju od 2021. do 2023. postupno uspostaviti otprilike 42 nova stupnja obrazovanja koji obuhvaćaju srednje, više i specijalističke stupnjeve. Reforma također podrazumijeva periodično preispitivanje stupnjeva strukovnog osposobljavanja, osmišljavanje novih stupnjeva strukovnog osposobljavanja koje odgovaraju potrebama proizvodnih sektora, s posebnim naglaskom na sektore koji su u strateškom planu za strukovno osposobljavanje prioritet.

Druge prioritetne linije plana uključuju inovacije, primijenjeno istraživanje, poduzetništvo, digitalizaciju i održivost kao temeljne elemente strukovnog osposobljavanja; te smještanje poduzeća kao sastavnog dijela strukovnog osposobljavanja i promičući javno-privatnu suradnju u sustavu, posebno promičući dvostruku prirodu strukovnog osposobljavanja. U tu svrhu reforma se temelji na zajedničkom radu ministarstava, poduzeća i socijalnih partnera kako bi se utvrdile vještine potrebne gospodarstvu.

Provedba mjere mora biti dovršena do 31. prosinca 2020.

Reforma 2. (C20.R2) – Zakon kojim se uređuje integrirani sustav strukovnog obrazovanja i osposobljavanja povezan s nacionalnim kvalifikacijskim sustavom

U skladu s ciljevima plana modernizacije strukovnog osposobljavanja i u skladu s okvirom nacionalnog kvalifikacijskog sustava Španjolska će predstaviti i donijeti zakon kojim se uređuje integrirani sustav strukovnog osposobljavanja (SOO). Novim će se zakonom u jedinstveni sustav ugraditi dva postojeća zasebna sustava strukovnog osposobljavanja, jedan u obrazovnom sustavu i onaj čiji je cilj osposobljavanje za zapošljavanje. Njime se utvrđuje integrirani sustav cjeloživotnog učenja za stanovništvo bilo koje dobi i u bilo kojoj osobnoj ili radnoj situaciji, nudeći komplementarne i kumulativne tečajeve koji dovode do novih kvalifikacija. Bit će popraćena i procesom orijentacije tijekom cijelog života.

U prvoj fazi pripreme nacrt zakona priprema Ministarstvo obrazovanja i strukovnog osposobljavanja konsenzusom socijalnih partnera i regionalnih vlada. Očekuje se da će Vijeće ministara nacrt zakona odobriti prije 31. prosinca 2021., a donošenje u Parlamentu do 30. lipnja 2022.

Konačno donesenim zakonom i ujedinjavanjem dvaju prethodno postojećih sustava strukovnog osposobljavanja nastoji se modernizirati sustav, posebno:

a) usmjerenost na usavršavanje niskokvalificiranih radnika i poboljšanje njihove zapošljivosti;
b) rješavanje pitanja neodgovarajućih stručnih vještina;
c) ažuriranje nacionalnog kataloga stručnih kvalifikacija, prilagođavajući ga budućim potrebama gospodarstva, uključujući potporu zelenoj i digitalnoj tranziciji; i
d) povećanje privlačnosti viših programa strukovnog obrazovanja i osposobljavanja s ciljem poboljšanja upisa.

Provedba mjere mora biti dovršena do 30. lipnja 2022.

Ulaganje 1 (C20.I1) – Prekvalificiranje i usavršavanje radne snage povezano sa stručnim kvalifikacijama

To ulaganje uključuje četiri mjere usmjerene na održavanje i poboljšanje profesionalnih vještina aktivnog stanovništva starijeg od 16 godina (zaposleno ili nezaposleno):

a) procjena i formalna akreditacija profesionalnih vještina stečenih radnim iskustvom i neformalnim osposobljavanjem. U tu svrhu cilj mu je osigurati formalno priznavanje postojećih vještina i omogućiti pristup daljnjem osposobljavanju i novim kvalifikacijama. Planom se ulaže u registraciju, evaluaciju i akreditaciju ukupno 3 000 000 jedinica nadležnosti tijekom četiri godine.

b) digitalna modularna ponuda za zaposlenike povezana s jedinicama kompetencija nacionalnog kataloga stručnih kvalifikacija. Mjera je usmjerena na zaposlene osobe i njome se osigurava da najmanje 300 000 radnika prođe digitalno osposobljavanje za stručno napredovanje koje im omogućuje stjecanje viših vještina.

c) učiniti strukovno osposobljavanje fleksibilnijim i pristupačnijim stvaranjem programa „Aulas Mentor”. Mjerom se osigurava neformalno osposobljavanje u skladu s Nacionalnim katalogom stručnih kvalifikacija za osobe u ruralnim područjima ili osobe kojima prijeti opasnost od depopulacije. Cilj je omogućiti pristup osposobljavanju u tim područjima, koja su još uvijek neformalna akreditirana izobrazba. Poseban naglasak stavlja se na žene s ciljem otvaranja novih mogućnosti za učenje, stvaranje radnih mjesta i poboljšanje lokalnog gospodarstva.

d) modularno usavršavanje i prekvalifikacija za zaposlene i nezaposlene osobe. Mjerom se nudi osposobljavanje za nove vještine usmjerene na budućnost koje se brzo razvijaju i za koje se očekuje da će u budućnosti stvoriti radna mjesta, uključujući zelenu tranziciju, gospodarstvo skrbi i druge strateške sektore utvrđene u planu modernizacije. Prednost se daje najranjivijim skupinama i nudi se osposobljavanje u cilju prekvalifikacije i usavršavanja najmanje 700 000 zaposlenih i nezaposlenih osoba.

Provedba mjere mora biti dovršena do 31. prosinca 2024.

Ulaganje 2 (C20.I2): Digitalna transformacija strukovnog osposobljavanja

Cilj je tog ulaganja preobrazba i modernizacija strukovnog osposobljavanja radi potpore digitalizaciji svakog proizvodnog sektora, ali i davanje prioriteta ekološkoj održivosti kao ključnoj kompetenciji. Uključuje četiri mjere:

a) digitalno i zeleno osposobljavanje nastavnika u području strukovnog osposobljavanja, čime im se omogućuje da djeluju kao ključni stup u procesu osposobljavanja i kao poluge digitalne i ekološke tranzicije koja se primjenjuje na odgovarajuće proizvodne sektore za strukovno osposobljavanje. Cilj je osigurati tehničke, stručne i pedagoške vještine nastavnika kako bi se poduprla kvaliteta sustava obrazovanja i osposobljavanja.

b) prenamjena učionica u primijenjene tehnološke prostore u kojima se ponovno stvara radno okruženje s pomoću tehnoloških resursa i omogućuje učenicima da pristupe tehnologijama koje će kasnije pronaći u poduzećima. Ulaganjem se omogućuje uspostava najmanje 600 „tehnoloških” učionica.

c) stvaranje učionica „poduzetništva” u javnim centrima za strukovno osposobljavanje, čime se studentima omogućuje razumijevanje poduzetništva kao sastavnog dijela stručne osposobljenosti i postavljanje temelja za pokretanje ili osnivanje poduzeća. Španjolska osigurava da djelovanje bude fiskalno održivo nakon završetka Instrumenta za oporavak i otpornost, među ostalim oslanjajući se na druge izvore financiranja EU-a.

d) stvaranje mreže od 50 centara izvrsnosti, stimuliranje istraživanja i inovacija u strukovnom osposobljavanju.

Ulaganja u tehnološke i poduzetničke učionice, zajedno s centrima izvrsnosti usmjerenima na istraživanje i inovacije, imaju važnu ulogu u modernizaciji strukture poduzeća, podupiranju transformacije gospodarstva i poboljšanju konkurentnosti. Osim toga, smatra se da pridonose poticanju osnivanja poduzeća u strateškim sektorima te povećanju veličine i produktivnosti MSP-ova.

Provedba mjere mora biti dovršena do 31. prosinca 2024.

Ulaganje 3 (C20.I3): Inovacije i internacionalizacija strukovnog osposobljavanja

Cilj je tog ulaganja povećati ukupnu ponudu strukovnog osposobljavanja stvaranjem ukupno 135 000 novih mjesta (u usporedbi s krajem 2020.) do 2024., ponovnom uspostavom ravnoteže ponude s potrebama poduzeća i učinkovitim odgovorom na regionalne i lokalne nedostatke. Naglasak je na zadovoljavanju potražnje tržišta rada za privremenim kvalifikacijama. Teritorijalna raspodjela novih mjesta za SOO temelji se na procjeni potreba i nastavlja se na raspravu s relevantnim dionicima kako bi se osiguralo da ponuda učinkovito odgovara regionalnim/lokalnim nedostacima. Očekuje se da će se dogovor postići u okviru konferencija o obrazovnom sektoru s autonomnim regijama.

S ciljem promicanja komunikacije na stranom jeziku kao ključnog elementa profesionalne uspješnosti u pogledu dvojezične ponude strukovnog osposobljavanja, u području strukovnog obrazovanja i osposobljavanja promiče se dvojezičnost kao strateški cilj. U okviru formativnog ciklusa naglasak će biti na obrazovanju nastavnika i učenika na stranom jeziku pretvaranjem 3 700 ciklusa u dvojezičnu ponudu.

Nadalje, cilj je ulaganja razvoj inovacijskih projekata i projekata prijenosa znanja između centara za strukovno obrazovanje i osposobljavanje i poduzeća kako bi postali ključni element novog modela strukovnog osposobljavanja. Cilj je ulaganja i pretvaranje ciklusa osposobljavanja na srednjoj i visokoj razini u dvojezične cikluse kao odgovor na sve veću internacionalizaciju poduzeća i globalizaciju gospodarstava.

Španjolska osigurava da djelovanje bude fiskalno održivo nakon završetka Instrumenta za oporavak i otpornost, među ostalim oslanjajući se na druge izvore financiranja EU-a.

Provedba mjere mora biti dovršena do 31. prosinca 2024.

T.2. Ključne etape, ciljne vrijednosti, pokazatelji i vremenski raspored za praćenje i provedbu programa bespovratne financijske potpore

Vidjeti tablicu u nastavku. Polazni datum za sve pokazatelje jest 1. veljače 2020., osim ako je u opisu mjere navedeno drukčije. Iznosi u tablici ne uključuju PDV.

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
295	C20.R1	M	Plan modernizacije strukovnog osposobljavanja i povezani kraljevski dekreti sa zakonskom snagom	Publikacija na internetskim stranicama MGFP-a i prezentacija predsjednika vlade				Q4	2020.	Izlaganje premijera o planu modernizacije strukovnog osposobljavanja i objava u Službenom listu 8 kraljevskih dekreta sa zakonskom snagom o provedbi Plana, koji odgovara 5 stručnjaka, 2 srednjeg i 1 višeg stupnja kurikuluma
296.	C20.R2	M	Donošenje zakona o jedinstvenom integriranom sustavu strukovnog osposobljavanja s ciljem modernizacije sustava.	Objava u Službenom listu				Q2	2022.	Donošenje zakona o jedinstvenom integriranom sustavu strukovnog osposobljavanja s ciljem modernizacije sustava. Zakonom se ujedinjuju dva prethodno postojeća sustava strukovnog osposobljavanja i moderniziraju ih: i. usmjerenost na usavršavanje niskokvalificiranih radnika i poboljšanje njihove zapošljivosti; ii. rješavanje problema neusklađenosti postojećih i traženih vještina; iii. ažuriranje nacionalnog kataloga stručnih kvalifikacija, prilagođavajući ga budućim potrebama gospodarstva, uključujući potporu zelenoj i digitalnoj tranziciji; iv. povećanje privlačnosti viših programa strukovnog obrazovanja i osposobljavanja s ciljem poboljšanja upisa.
297.	C20.I1	T	Novi odjeli za nadležnost nacionalnog kataloga stručnih kvalifikacija	-	Broj	0	3 000 000	Q4	2024.	Registracija, evaluacija i akreditacija 3 000 000 jedinica kompetencija iz nacionalnog kataloga stručnih kvalifikacija stečenih radnim iskustvom i rutama neformalnog osposobljavanja.
298.	C20.I1	T	Modularno osposobljavanje za usavršavanje i prekvalifikaciju zaposlenih i nezaposlenih	-	Broj	0	1 000 000	Q4	2024.	Pružanje modularnog digitalnog osposobljavanja za usavršavanje i prekvalifikaciju (od čega je najmanje 300 000 radnika osposobljeno) te modularnog osposobljavanja u cilju prekvalifikacije i usavršavanja zaposlenih i nezaposlenih osoba (najmanje 700 000 osposobljenih pojedinaca).
299.	C20.I2	T	Centri izvrsnosti i inovacija u strukovnom osposobljavanju	-	Broj	0	50	Q4	2024.	Osnivanje najmanje 50 centara izvrsnosti i inovacija u strukovnom osposobljavanju
300.	C20.I3	T	Najmanje 50 000 novih mjesta u SOO-u u usporedbi s krajem 2020.	-	Broj	934 204	984 204	Q4	2022.	Akumulirano stvaranje najmanje 50 000 novih mjesta u SOO-u u usporedbi s krajem 2020. Teritorijalna raspodjela novih mjesta za SOO temelji se na procjeni potreba i nastavlja se na raspravu s relevantnim dionicima kako bi se osiguralo da ponuda učinkovito odgovara regionalnim/lokalnim nedostacima. Polazni datum: 31. prosinca 2020.

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
301.	C20.I3	T	Dvojezični ciklusi strukovnog osposobljavanja	-	Broj	0	3 700	Q4	2024.	Najmanje 3 700 ciklusa strukovnog osposobljavanja (srednji i visoki) pretvorenih u dvojezičnu ponudu
302.	C20.I3	T	Nova mjesta u SOO-u u usporedbi s krajem 2020.	-	Broj	934 204	1 069 204	Q4	2024.	Najmanje 135 000 novih mjesta u SOO-u u usporedbi s krajem 2020. Polazni datum: 31. prosinca 2020.

U. KOMPONENTA 21.: MODERNIZACIJA I DIGITALIZACIJA OBRAZOVANJA, UKLJUČUJUĆI RANO OBRAZOVANJE 0–3

Ova komponenta plana za oporavak i otpornost Španjolske usmjerena je na modernizaciju obrazovnog sustava i poboljšanje obrazovne infrastrukture. Cilj mu je fleksibilniji i uključiviji sustav koji je bolje prilagođen potrebama svakog učenika te uvođenje novih tehnika poučavanja i učenja, uključujući digitalne. Glavni ciljevi u svakoj obrazovnoj fazi su:

a) Rani i predškolski odgoj i obrazovanje (ECEC). Cilj je komponente postupno povećati upis u rani i predškolski odgoj i obrazovanje davanjem prednosti osiguravanju novih javnih mjesta za djecu u područjima s većim rizikom od siromaštva ili socijalne isključenosti i ruralnim područjima. Naglasak je na djeci od 0 do 3 godine, a pozornost se posvećuje i pristupu i cjenovnoj pristupačnosti, posebno poticanju integracije žena na tržište rada i postavljanju temelja za poboljšanje obrazovnih rezultata i sprečavanje ranog napuštanja školovanja u kasnijim fazama.
b) Osnovnoškolsko i srednjoškolsko obrazovanje. Komponenta je usmjerena na poboljšanje obrazovnih rezultata smanjenjem stope ranog napuštanja školovanja i visoke stope ponavljanja, pružanjem dodatne potpore učenicima koji postižu slabe rezultate te razvojem novog kurikuluma za ključne kompetencije (uključujući digitalne kompetencije) u ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju, obveznom osnovnoškolskom i srednjoškolskom obrazovanju te bakalaureatu.
c) Sveučilišni sustav. Komponenta je usmjerena na modernizaciju sveučilišnog sustava prilagodbom organizacije sveučilišnih tečajeva današnjim društvenim potrebama, poboljšanjem relevantnosti visokog obrazovanja za tržište rada i podupiranjem tehnološke transformacije. Cilj mu je i povećati pristup visokom obrazovanju i njegovu cjenovnu pristupačnost.

Komponenta pridonosi rješavanju preporuka za Španjolsku koje se odnose na smanjenje ranog napuštanja školovanja i poboljšanje obrazovnih rezultata, uzimajući u obzir regionalne razlike (preporuke za Španjolsku br. 2 iz 2019.) i poboljšanje pristupa digitalnom učenju (za Španjolsku br. 2 iz 2020.). Njime se pridonosi i rješavanju prethodnih preporuka za Španjolsku koje se odnose na bolju potporu osposobljavanju studenata i nastavnika te na poboljšanje potpore obiteljima (preporuka za Španjolsku br. 2 iz 2019.), uključujući pristup kvalitetnoj skrbi za djecu.

Očekuje se da se nijednom mjerom u ovoj komponenti ne nanosi znatna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjera i mjere ublažavanja utvrđene u planu za oporavak i otpornost u skladu s Tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01).

U.1. Opis reformi i ulaganja za programe bespovratne financijske potpore

Reforma 1. (C21.R1) – Novi organski zakon o obrazovanju

Tom se reformom potiče donošenje novog zakona o obrazovanju kojim su obuhvaćeni rani i predškolski odgoj i obrazovanje, obvezno osnovnoškolsko i srednjoškolsko obrazovanje te bakalaureat. Njome se uspostavlja temelj za povećanje mogućnosti obrazovanja i osposobljavanja za cjelokupno stanovništvo, među ostalim poboljšanjem obrazovnih rezultata i ranim otkrivanjem poteškoća te jačanjem autonomije škola. Naglasak je na smanjenju segregacije prema podrijetlu učenika i poboljšanju uključivog kapaciteta sustava. Nadalje, cilj je ojačati digitalne kompetencije na svim obrazovnim razinama, čime bi se odgovorilo na sve digitaliziranije gospodarstvo. Novi zakon (LOMLOE) donesen je 29. prosinca 2020.

Regulatorni razvoj Zakona o obrazovanju provodi se na sljedeće načine:

a) reguliranje novog kurikuluma koji se temelji na kompetencijama;
b) evaluacija, posebno opća evaluacija obrazovnog sustava i dijagnostičke evaluacije;
c) razvoj nastavničke struke; i
d) reguliranje priznavanja i potvrđivanja stranih nesveučilišnih svjedodžbi i studija.

U tu svrhu njime se postavljaju temelji za reformu br. 2 i različita ulaganja uključena u komponentu.

Naposljetku, očekuje se da će se reformom potaknuti integracija učenika s posebnim obrazovanjem u redovne škole te će se ona popratiti 10-godišnjim kontinuiranim planom dogovorenim s regionalnim vlastima kojim će se osigurati dodatna sredstva za potporu školama koje udomljavaju učenike s posebnim potrebama.

Provedba mjere mora biti dovršena do 31. ožujka 2021.

Reforma 2. (C21.R2) – Novi model kurikuluma za ključne kompetencije, temeljno učenje i uključivo akademsko planiranje

Na temelju donošenja novog zakona o obrazovanju (LOMLOE) iz reforme 1., ta reforma uključuje donošenje dekreta sa zakonskom snagom o minimalnim zahtjevima za osnovnoškolsko, obvezno srednjoškolsko obrazovanje i bakalaureate. Uključuje i uvođenje metodoloških smjernica za poučavanje i učenje koje se temelje na kurikulumu temeljenom na kompetencijama i uključuju „meke vještine" uzimajući u obzir Preporuku Vijeća od 22. svibnja 2018. o ključnim kompetencijama za cjeloživotno učenje. Dekreti sa zakonskom snagom uključuju evaluacijski okvir razvijen u skladu s kurikulumom i usmjeren na razinu stjecanja kompetencija i na ocjenjivanje mjera kojima se potiče napredak učenika. Cilj je osmisliti fleksibilniji i otvoreniji model obrazovanja kojim se promiče temeljito učenje primjenom suradničkih metodologija, čime se doprinosi poboljšanju obrazovnih rezultata. U novom kurikulumu pozornost se posvećuje obrazovanju za održivi razvoj i građanstvo. Razvoj digitalnih kompetencija uključuje se na svim razinama, i s pomoću posebnog sadržaja i u međusektorskoj perspektivi.

U toj reformi najmanje 100 vanjskih stručnjaka sudjeluje u izradi kurikuluma područja i predmeta obrazovnih faza te okvira za evaluaciju, koji će biti temelj za izradu kraljevskih dekreta novog nastavnog plana i zajedničkog okvira za ocjenjivanje.

Reforma uključuje i pripremu materijala za potporu, usmjeravanje i podučavanje te osposobljavanje nastavnika kako bi se osiguralo da oni mogu učinkovito provoditi novi kurikulum. Materijali se objavljuju na internetu za sve nastavnike zajedno sa širenjem dobrih praksi. Najmanje 4 000 stručnjaka mora završiti osposobljavanje za prijavu novog kurikuluma.

Oblikovanje i provedba reforme provodi se uz savjetovanje sa savjetodavnim tijelima za obrazovanje i stručnjacima te s autonomnim zajednicama.

Provedba mjere mora biti dovršena do 30. rujna 2024.

Reforma 3. (C21.R3) – Sveobuhvatna reforma sveučilišnog sustava

Reforma je usmjerena na novi zakon o sveučilišnom sustavu čiji je cilj sveobuhvatna reforma sustava koja se temelji na četiri ključna cilja:

a) promicanje pristupa visokom obrazovanju. Stipendije se povećavaju uzimajući u obzir socioekonomske uvjete, a jednake mogućnosti osiguravaju se poboljšanjem stipendija za studente s invaliditetom. Sustav stipendija reformiran je 2020., ali će se nastaviti razvijati 2021. i 2022. Smanjuju se i javne sveučilišne naknade, među ostalim utvrđivanjem pragova i smanjivanjem velikih regionalnih razlika.

b) usvajanje organizacije sveučilišnih studija. Donosi se dekret sa zakonskom snagom o reformi organizacije sveučilišnih studija te osiguravanju njihove kvalitete i relevantnosti za tržište rada. U tu svrhu potiče se sveučilišna suradnja s poduzećima u tercijarnom obrazovanju reguliranjem dvojnog preddiplomskog i diplomskog studija, uključujući programe osposobljavanja u poduzećima koja su pod nadzorom sveučilišta. U skladu s ciljevima europskog prostora obrazovanja osigurava se automatsko priznavanje diploma. Ojačat će se i postupci provjere, praćenja i akreditacije za poučavanje koje nije izravno ili je djelomično izravno, kombiniranjem osiguranja kvalitete ponude sveučilišnog obrazovanja i smanjenja birokracije u uključenim postupcima. Također će se promicati inovativno poučavanje.

c) osiguravanje dobrog upravljanja sveučilišnim institucijama i promicanje istraživanja, premještaja i mobilnosti nastavnog i istraživačkog osoblja. Cilj je osigurati djelotvornost, učinkovitost i autonomiju sveučilišta u svakodnevnom upravljanju sveučilištima, povećati sudjelovanje dionika u upravljanju te poticati transparentnost i odgovornost. Također osigurava da sveučilišta imaju visokokvalificirane učitelje kako bi njihova karijera bila predvidljivija te da se ojača veza između poučavanja i istraživanja.

d) Osiguravanje kvalitete sveučilišnih ustanova. Donosi se dekret sa zakonskom snagom kojim se utvrđuju kriteriji akademske kvalitete za osnivanje, priznavanje, odobrenje i akreditaciju sveučilišta i pridruženih centara, uključujući sveučilišta na daljinu i poluizravno sveučilišno obrazovanje. Cilj je da sveučilišta imaju minimalnu formativnu ponudu akademske zajednice, istodobno osiguravajući mogućnost specijalizacije sveučilišta; minimalni broj studenata preddiplomskih studija; najmanje 5 % svojeg proračuna namjenjuju istraživačkim programima; te imaju interne sustave osiguranja kvalitete.

U tu svrhu reformom se uzimaju u obzir preporuke Konferencije španjolskih rektora sveučilišta (CRUE). Doprinosi povećanju relevantnosti visokog obrazovanja za tržište rada, među ostalim promicanjem suradnje s poduzećima i uvođenjem modela financiranja koji se temelje na rezultatima na javnim sveučilištima.

Provedba mjere mora biti dovršena do 30. lipnja 2023.

Ulaganje 1 (C21.I1) – Promicanje ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja (ECEC)

U okviru te mjere Španjolska ulaže u izgradnju novih objekata ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja, rehabilitaciju i obnovu postojeće zgrade te opremu za uspostavu najmanje 60 000 novih mjesta za rani i predškolski odgoj i obrazovanje u javnom vlasništvu za djecu mlađu od tri godine. Naglasak je na osiguravanju pristupačnih javnih mjesta za djecu u područjima s većim rizikom od siromaštva ili socijalne isključenosti i ruralnim područjima, posebno za dobne skupine od 1 do 2 godine. Zgrade su u vlasništvu regionalnih ili lokalnih tijela ili Ministarstva obrazovanja i strukovnog osposobljavanja u slučaju Ceute i Melille.

Očekuje se da će se ulaganjem pokriti i operativni rashodi, uključujući plaće nastavnika tijekom uvođenja ulaganja u cilju poticanja regionalnih i lokalnih vlasti za do 40 000 novih mjesta za školovanje. Španjolska osigurava da djelovanje bude fiskalno održivo nakon završetka Instrumenta za oporavak i otpornost, među ostalim oslanjajući se na druge izvore financiranja EU-a.

Provedba mjere mora biti dovršena do 31. prosinca 2024.

Ulaganje 2 (C21.I2): Program za orijentaciju, napredak i obogaćivanje u obrazovanju („PROA+”)

U cilju pružanja potpore i smjernica učenicima s lošim rezultatima te smanjenja stope napuštanja školovanja i ranog napuštanja školovanja, Španjolska ulaže u proširenje postojećeg programa za orijentaciju, napredak i obogaćivanje u obrazovanju (PROA+).

Program je usmjeren na aktivnosti kojima se osiguravaju minimalni uvjeti za obrazovanje svih učenika, uvode mjere jačanja za one koji imaju više poteškoća u učenju, uglavnom u osnovnim vještinama, traže nove oblike organizacije i upravljanja u obrazovnom centru te pružaju dodatna potpora i osposobljavanje za nastavnike. Te bi aktivnosti trebale biti usmjerene na poboljšanje uspjeha svih učenika u tim školama.

Program je usmjeren na škole s posebnom obrazovnom složenošću, uključujući u ruralnim područjima, sa znatnim postotkom ranjivih učenika koji imaju poteškoće u učenju u redovnim učionicama. Odabir centara provode obrazovne uprave. Ciljne škole nalaze se posebno u područjima koja se sastoje od učenika i obitelji niskog socioekonomskog i obrazovnog podrijetla. Potporu mora dobiti ukupno najmanje 2 700 škola.

Ulaganje se razvija u suradnji s autonomnim zajednicama u okviru sektorskih konferencija, a teritorijalna raspodjela sredstava temelji se na posebnim kriterijima dogovorenima kako bi se odrazile potrebe i doprinijelo smanjenju regionalnih razlika.

Provedba mjere mora biti dovršena do 31. prosinca 2024.

Ulaganje 3 (C21.I3) – Potpora ugroženim studentima i obiteljima

Španjolska ulaže u uspostavu najmanje 1 000 jedinica potpore za ugrožene studente, usmjeravanja i psihopedagoških službi u školskim okruzima. Njime se olakšava potpora učenicima i njihovim obiteljima kako bi se prevladale obrazovne prepreke za smanjenje izostajanja i ranog napuštanja školovanja. Podupire se suradnja s različitim okvirima učenja (formalnim i neformalnim) kako bi se poboljšao razvoj ključnih interpersonalnih, komunikacijskih i kognitivnih vještina. Ulaganje se razvija putem teritorijalne suradnje s autonomnim zajednicama u okviru sektorskih konferencija u kojima se utvrđuju kriteriji za teritorijalnu raspodjelu sredstava.

Provedba mjere mora biti dovršena do 31. prosinca 2024.

Ulaganje 4 (C21.I4) – Osposobljavanje nastavnog i istraživačkog osoblja

Ta mjera uključuje ulaganja u bespovratna sredstva za javna sveučilišta u cilju promicanja prekvalifikacije španjolskog sveučilišnog sustava i promicanja profesionalnog razvoja nastavnog osoblja, kao i pružanja prilika osobama koje su nedavno diplomirale na doktorskom studiju da se u budućnosti uključe u sustav visokog obrazovanja. Bespovratnim sredstvima financiraju se postdoktorska istraživanja čiji su domaćini prestižna strana sveučilišta i istraživački centri, kao i na španjolskim sveučilištima i drugim javnim subjektima španjolskog sustava znanosti, tehnologije i inovacija. U tu se svrhu očekuje da će se bespovratnim sredstvima pridonijeti privlačenju međunarodnih talenata i riješiti problem niske stope internacionalizacije na španjolskim sveučilištima.

Bespovratna sredstva dodjeljuju se u okviru tri različita programa, primjenjujući posebne kriterije ovisno o ciljnoj skupini, s naglaskom na i. osposobljavanju mladih doktorata; ii. stipendijama za sveučilišne predavače – stalni profesori i stariji stalno zaposleni predavači; i iii. bespovratna sredstva namijenjena privlačenju međunarodnih talenata, financiranju postdoktorskog osposobljavanja čiji su domaćini prestižna španjolska sveučilišta i drugi javni službenici španjolskog sustava znanosti, tehnologije i inovacija. Programi traju od jedne do tri godine, ovisno o programu i ciljnoj skupini.

Sva ta bespovratna sredstva izvršavaju se u razdoblju 2021.–2023., od čega koristi ima najmanje 2 600 kandidata. Svakom sveučilištu izravno se dodjeljuju proračunska sredstva Ministarstva sveučilišta na temelju objektivnih kriterija, uključujući broj nastavnog i istraživačkog osoblja te povijest doktora dentalne medicine. Na temelju prijava kandidate ocjenjuje stručno povjerenstvo s međunarodnim prestižom koje imenuje svako sveučilište i koje uključuje najmanje tri člana i većinu vanjskih stručnjaka.

Provedba mjere mora biti dovršena do 31. prosinca 2023.

Ulaganje 5 (C21.I5) – Poboljšanje digitalne infrastrukture, opreme, tehnologija, poučavanja i evaluacije sveučilišta

To ulaganje uključuje niz mjera usmjerenih na poboljšanje tehnoloških i digitalnih kapaciteta i vještina sveučilišta. To uključuje ulaganja u digitalne nastavne resurse i infrastrukturu kao što su mreže poslužitelja za pohranu podataka u oblaku, kibersigurnost i učionice za internetske tečajeve; i ulaganja u digitalno osposobljavanje akademskog osoblja i studenata.

Mjerama ulaganja poboljšava se tehnološki razvoj i poboljšavaju digitalni resursi za potporu digitalnim nastavnim uslugama. Potpora se pruža centraliziranim infrastrukturama i uslugama IKT-a, s naglaskom na svjetlovodne mreže i učinkovito uvođenje IKT usluga na temelju ekonomije razmjera i interoperabilnosti. Ključni je cilj usmjeriti ulaganja u smanjenje digitalnog jaza između akademskog osoblja i studenata kako bi se poboljšale usluge i oprema za poučavanje na daljinu. Drugi ciljevi, među ostalim, ulaganje u poticanje međusveučilišnih projekata u području digitalnih inovacija, koji se mogu proširiti i reproducirati u većem opsegu, te pružanje potpore nacionalnom sveučilištu za obrazovanje na daljinu (UNED) kako bi se poboljšale mogućnosti visokog obrazovanja u siromašnim područjima.

Cilj će biti praćenje i širenje, na internetskim stranicama Ministarstva sveučilišta, razvoja „Digitalnog indeksa sveučilišta” s ciljem povećanja indeksa za najmanje 10 % za sveučilišni sustav u cjelini u 2023. u usporedbi s 2019. Taj indeks obuhvaća različite dimenzije, uključujući upravljanje (kao što su broj učionica opremljenih za digitalno poučavanje, broj profesora koji se koriste digitalnim sustavima, broj internetskih postupaka i razina povezivosti na kampusima itd.); inovacije (kao što su međusveučilišni digitalni sporazumi, aktivnosti analitike učenja, multimedijski repozitoriji, digitalne kompetencije u nastavnom osoblju i personalizirani itinerari itd.); i upravljanje (kao što je plan digitalne transformacije, portfelji projekata digitalizacije i planovi osposobljavanja u području digitalnih kompetencija itd.).

Sveučilišta svake godine dostavljaju dodatne informacije certificiranjem svojeg područja unutarnje kontrole.

Provedba mjere mora biti dovršena do 31. prosinca 2023.

U.2. Ključne etape, ciljne vrijednosti, pokazatelji i vremenski raspored za praćenje i provedbu programa bespovratne financijske potpore

Vidjeti tablicu u nastavku. Polazni datum za sve pokazatelje jest 1. veljače 2020., osim ako je u opisu mjere navedeno drukčije. Iznosi u tablici ne uključuju PDV.

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
303.	C21.R1	M	Stupanje na snagu Organskog zakona o obrazovanju	Odredba zakona o stupanju na snagu Organskog zakona				Q1	2021.	Cilj je Organskog zakona o obrazovanju (LOM LOE) uspostaviti obnovljeni pravni sustav kojim se, u skladu s načelima kvalitete, jednakosti i uključenosti, povećavaju mogućnosti za obrazovanje i osposobljavanje studenata te pridonosi poboljšanju obrazovnih rezultata.
304.	C21.R2	M	Stupanje na snagu kraljevskog dekreta o minimalnim zahtjevima za poučavanje u području obrazovanja	Odredba kraljevskog dekreta o stupanju na snagu kraljevskih odluka				Q1	2022.	Kraljevski dekreti o minimalnim uvjetima podučavanja za osnovnoškolsko obrazovanje, obvezno srednjoškolsko obrazovanje i bakalaureate uključuju uvođenje metodoloških smjernica za poučavanje i učenje na temelju kurikuluma temeljenog na kompetencijama, uključujući „meke vještine”; okvir za evaluaciju stjecanja kompetencija; fleksibilniji i otvoreniji model kojim se promiče temeljito učenje; te pripremu nastavnih materijala, potpore, usmjeravanja i osposobljavanja nastavnika kako bi se osiguralo da oni mogu učinkovito provoditi novi kurikulum.
305.	C21.R2	M	Materijali za usmjeravanje i potporu nastavnika u provedbi novog kurikuluma i osposobljavanju stručnjaka	Potvrde o objavljenim materijalima i osposobljavanje				Q3	2024.	Dovršena priprema vodiča za podršku i nastavnih materijala. Svi materijali objavljuju se na internetu za 100 % nastavnika. Najmanje 4 000 stručnjaka mora završiti osposobljavanje za prijavu novog kurikuluma. U toj reformi najmanje 100 vanjskih stručnjaka sudjeluje u izradi kurikuluma područja i predmeta obrazovnih faza te okvira za evaluaciju, koji će biti temelj za izradu kraljevskih dekreta novog nastavnog plana i zajedničkog okvira za ocjenjivanje.
306.	C21.R3	M	Stupanje na snagu kraljevskih dekreta za organizaciju sveučilišta	Odredba kraljevskih dekreta o stupanju na snagu kraljevskih odluka				Q3	2021.	Kraljevski dekreti za organizaciju sveučilišta: – Kraljevska uredba o organizaciji sveučilišnih studija i postupku osiguravanja njihove kvalitete – Kraljevska uredba o sustavu osnivanja, priznavanja, odobrenja i akreditacije sveučilišta i pridruženih centara.
307.	C21.R3	M	Stupanje na snagu Organskog zakona o sveučilišnom sustavu	Odredba zakona o stupanju na snagu				Q2	2023.	Novi organski zakon usmjeren je na promicanje pristupa visokom obrazovanju, prilagodbu organizacije sveučilišnih studija, osiguravanje dobrog upravljanja sveučilišnim ustanovama te promicanje istraživanja, premještaja i mobilnosti nastavnog i

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
				Organskog zakona						istraživačkog osoblja. Reformom se povećava relevantnost visokog obrazovanja za tržište rada, uključujući promicanje suradnje s privatnim institucijama i institucijama trećeg sektora te uvođenje financiranja javnih sveučilišta na temelju rezultata.
308.	C21.I1	T	Proračunska potpora za promicanje prvog ciklusa ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja		EUR	0	670 990 000	Q4	2023.	Dodjela proračunskih sredstava regionalnim/lokalnim tijelima u iznosu od 670 990 000 EUR za promicanje prvog ciklusa ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja stvaranjem novih mjesta u javnom vlasništvu.
309.	C21.I1	T	Nova mjesta za prvi ciklus ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja	-	Broj	0	60 000	Q4	2024.	Promicanje prvog ciklusa ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja dovršenjem novih mjesta u javnom vlasništvu (nova izgradnja i/ili reforma/rehabilitacija i oprema na najmanje 60 000 mjesta u usporedbi s krajem 2020. i tih operativnih rashoda za do 40 000 mjesta do 2024.).
310.	C21.I2	T	Potpora školama u okviru programa PROA+	-	Broj	0	2 700	Q4	2024.	Najmanje 2 700 škola koje se podupiru programom PROA+ diljem zemlje, u skladu sa zahtjevima programa
311.	C21.I3	T	Odjeli za praćenje i usmjeravanje ranjivih studenata	-	Broj	0	1 000	Q4	2024.	U cijeloj zemlji djeluje najmanje 1 000 jedinica za pratnju i usmjeravanje ranjivih studenata.
312.	C21.I4	T	Stipendije i stipendije za studente poslijediplomskog studija, asistente i istraživače	-	Broj	0	2 600	Q4	2023.	Dodjela stipendija i stipendija za studente poslijediplomskog studija, asistente i istraživače za najmanje 2 600 kandidata. Ciljevi tih bespovratnih sredstava uključuju promicanje profesionalnog razvoja nastavnog osoblja koje bi u budućnosti moglo biti uključeno u sustav. Bespovratnim sredstvima financiraju se istraživanja koja su smještena na prestižnim stranim sveučilištima i istraživačkim centrima, kao i na španjolskim sveučilištima i drugim javnim akterima. U tu svrhu bespovratna sredstva doprinose privlačenju međunarodnih talenata. Bespovratna sredstva dodjeljuju se u okviru tri različita programa, primjenjujući posebne kriterije ovisno o cilju i ciljnoj skupini, a traju od jedne do tri godine, ovisno o programu i ciljnoj skupini.
313.	C21.I5	M	Povećanje „Digitalnog indeksa sveučilišta”	Objava izvješća na *web*-mjestu Ministarstva				Q4	2023.	Ostvarenje povećanja „Digitalnog indeksa sveučilišta” od najmanje 10 % od 2019. za sveučilišni sustav u cjelini i obuhvaća različite dimenzije zrelosti: Upravljanje, inovacije i vlada. Prihvatljivi projekti pokrenuti su od veljače 2020. „Digitalni indeks za

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
				financija.						sveučilišta" skraćena je verzija „modela digitalnog zrelosti sveučilišta" (MD4U), okvira pokazatelja kojima se koristi CRUE-TIC (IT sektor Konferencije kancelara španjolskih sveučilišta) za svoju godišnju anketu kako bi se opisala razina digitalizacije španjolskih sveučilišta u područjima inovacija i upravljanja. „Digitalni indeks za sveučilišta" predstavlja „kontrolnu ploču" za praćenje razvoja digitalne razine sveučilišta. Polazna vrijednost za učinak programa vrijednosti su stupnjevi digitalizacije sveučilišnog sustava u 2019., s polaznim datumom 31. prosinca 2019.

V. KOMPONENTA 22.: AKCIJSKI PLAN ZA EKONOMIJU SKRBI, JAČANJE POLITIKA RAVNOPRAVNOSTI I UKLJUČENOSTI

Glavni je cilj ove komponente plana za oporavak i otpornost Španjolske modernizacija i jačanje socijalnih usluga i politika socijalne uključenosti. Poseban naglasak stavlja se na model dugotrajne skrbi (LTC) kako bi se odgovorilo na rastuću potražnju za različitim uslugama dugotrajne skrbi zbog starenja stanovništva, promičući inovacije i model skrbi usmjeren na ljude usmjeren na strategiju deinstitucionalizacije.

U području drugih socijalnih usluga i socijalne uključenosti ciljevi uključuju modernizaciju i jačanje socijalnih usluga promicanjem inovacija i novih tehnologija kako bi se osiguralo pružanje usluga na cijelom području, bolje utvrdile potrebe i poboljšala njihova kvaliteta. U području potpore obiteljima cilj je mjera poboljšati pravnu zaštitu i materijalnu potporu (u gotovini i u naravi) za obitelji kako bi se smanjilo siromaštvo djece. Drugi je cilj komponente modernizirati druge nedoprinosne socijalne naknade kako bi se poboljšale njihove uloge u zaštiti i aktivaciji. Posebnim ciljanim mjerama nastoji se pružiti potpora žrtvama rodno uvjetovanog nasilja, promicati dostupnost javnih usluga i poboljšati kapacitet sustava za prihvat podnositelja zahtjeva za međunarodnu zaštitu.

Tom se komponentom pridonosi rješavanju preporuka za Španjolsku koje se odnose na osiguravanje kapaciteta službi za zapošljavanje i socijalnih službi za pružanje učinkovite potpore (preporuka za Španjolsku br. 2 iz 2019.); poboljšanju potpore obiteljima (preporuka za Španjolsku br. 2 iz 2019.); smanjenju rascjepkanost nacionalnog sustava pomoći u slučaju nezaposlenosti i uklanjanju nedostataka u pokrivenosti regionalnim programima minimalnog dohotka (preporuka za Španjolsku br. 2 iz 2019.); i poboljšanju pokrivenosti i primjerenosti minimalnog dohotka i programa potpore obitelji (preporuka za Španjolsku br. 2 iz 2020.).

Očekuje se da se nijednom mjerom u ovoj komponenti ne nanosi znatna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjera i mjere ublažavanja utvrđene u planu za oporavak i otpornost u skladu s Tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01).

V.1. Opis reformi i ulaganja za programe bespovratne financijske potpore

Reforma 1. (C22.R1) – Jačanje dugotrajne skrbi i promicanje promjene modela potpore i dugotrajne skrbi

Cilj je reforme model potpore koji je usmjeren na ljude i koji se temelji na pravima. Očekuje se da će se sustav autonomije i skrbi za uzdržavane osobe (SAAD) poboljšati uvođenjem reformi kojima će se pojednostavniti administrativni postupci, ubrzati obrada zahtjeva i smanjiti lista čekanja za uzdržavane osobe koje ne primaju usluge na koje imaju pravo te smanjiti razlike na cijelom državnom području. Usmjerena je i na jačanje kvalitete profesionalnih usluga, poboljšanje radnih uvjeta i povećanje pokrivenosti različitih vrsta financijskih naknada. U srednjoročnom razdoblju reforma je usmjerena na provedbu nacionalne strategije deinstitucionalizacije, modela usmjerenog na skrb u zajednici koji zadovoljava potrebe i preferencije ljudi kojima je potrebna potpora, osiguravajući pritom isplativost i podupirući obitelji koje brinu za njih.

Osnova reforme dugotrajne skrbi temelji se na evaluaciji SAAD-a tijekom 2021. kako bi se stekao dubinsko razumijevanje napretka procesa reforme dugotrajne skrbi pokrenutog 2020. i njegovih učinaka. Zaključci te evaluacije predstavit će se teritorijalnom vijeću u prvoj polovici 2022.

Provedba mjere mora biti dovršena do 30. lipnja 2022.

Reforma 2. (C22.R2) – Modernizacija javnih socijalnih usluga i davanje novog regulatornog okvira tim uslugama

Reformom se nastoji ojačati javni sustav socijalnih usluga donošenjem zakonodavstva kako bi se zajamčili minimalni portfelj zajedničkih usluga i zajednički standardi za njihovo pružanje na cijelom državnom području, čime se jamči jednakost svih Španjolaca u ostvarivanju njihovih prava, kako je predviđeno člankom 149. stavkom 1. španjolskog Ustava. U tu svrhu doprinosi smanjenju razlika i nejednakosti povezanih s vrstom, razinom i kvalitetom pruženih usluga. Regulatorni okvir dogovara se s regijama i lokalnim korporacijama te obuhvaća i organizaciju javnog sustava, uključujući njegovu unutarnju koordinaciju i koordinaciju s drugim sustavima socijalne zaštite (obrazovanje, zdravstvo, pravosuđe, stanovanje i urbanističko planiranje, zapošljavanje itd.); sudjelovanje socijalnih poduzeća u pružanju socijalnih usluga; sustav ovlasti i financiranja. Cilj mu je, osim toga, promicati inovacije, poboljšati vještine socijalnih radnika i uspostaviti novi informacijski sustav socijalnih usluga.

Provedba mjere mora biti dovršena do 30. lipnja 2023.

Reforma 3. (C22.R3) – Donošenje novog zakona o zaštiti obitelji i priznavanju njihove raznolikosti

Donosi se novi zakon o zaštiti obitelji i priznavanju njihove raznolikosti kako bi se odgovorilo na demografske i društvene promjene koje su se dogodile posljednjih desetljeća. Cilj je tog novog zakona pravno priznati različite vrste obiteljskih struktura te utvrditi naknade i usluge na koje imaju pravo ovisno o njihovim značajkama i razinama dohotka. U tu svrhu reforme uključuju sistematizaciju, ažuriranje i poboljšanje pravnog okvira i zaštitne mjere koje Opća državna uprava priznaje za obitelji, uzimajući u obzir njihovu raznolikost, kako u pogledu socijalne zaštite (naknade, socijalnih usluga) tako i u pogledu pravne zaštite (reforme građanskog prava za određene skupine: nevjenčane parove, rekonstituirane obitelji) i gospodarske (oporezivanje, bespovratna sredstva itd.). Također uključuje preispitivanje Zakona o velikim obiteljima.

Glavni je cilj reforme smanjiti siromaštvo djece. Stoga se poseban naglasak stavlja na smanjenje nejednakosti pružanjem zaštite obiteljima s posebnim potrebama ili u ranjivim situacijama, kao što su kućanstva sa samohranim roditeljem ili osobe kojima prijeti siromaštvo ili socijalna isključenost. Nadalje, zakonom se utvrđuju zajednička načela i ciljevi kako bi se osigurala usklađenost i komplementarnost s drugim javnim politikama, uključujući oporezivanje i poboljšanje zaštite na temelju subjektivnih prava.

Provedba mjere mora biti dovršena do 30. lipnja 2023.

Reforma 4. (C22.R4) – Reforma sustava prihvata migranata i podnositelja zahtjeva za međunarodnu zaštitu

Postojeći sustav prihvata migranata i podnositelja zahtjeva za međunarodnu zaštitu u Španjolskoj ojačat će se kako bi se poboljšao njegov kapacitet, prilagodio ga postojećim i procijenjenim budućim potrebama i pridonio njegovoj većoj učinkovitosti. Naglasak je posebno na smanjenju dugog vremena čekanja i niskim stopama priznavanja podnositelja zahtjeva za međunarodnu zaštitu. S jačim i funkcionalnijim sustavom očekuje se da će upravljanje budućim migracijskim krizama biti jednostavnije.

Politike prihvata prilagođene su potrebama ranjivih osoba i tražitelja azila te ciljevima integracije EU-a, čime se cijeli sustav čini otpornijim. U njima će se također utvrditi razina naknada za osnovne usluge za podnositelje zahtjeva kojima nedostaju financijska sredstva i za podnositelje zahtjeva s ranjivijim profilom kojima je potrebna pojačana zaštita kako bi se pružanje uvjeta prihvata u obliku financijskih povlastica svelo na najmanju moguću mjeru. Osim toga, mora se prilagoditi sustav koji obuhvaća prateće usluge i putove. On se bavi organizacijom sustava prihvata s teritorijalnog stajališta čiji je cilj ubrzati preuzimanje ovlasti autonomnih zajednica, kako je

utvrđeno sudskom praksom, putem nekoliko pilot-projekata. Konačno, parametri teritorijalne distribucije za podnositelje zahtjeva u suradnji dogovaraju se s autonomnim zajednicama.

Kako bi se osigurala provedba, sustav pokazatelja koji uključuje elemente kao što su državljanstvo, spol, etnička pripadnost, ranjivost, uvjeti u zemlji podrijetla itd. koristi se u ponderiranoj formuli koja omogućuje objektivan izračun vjerojatnosti dodjele zaštite. Dok se zahtjevi obrađuju, rezultat formule omogućuje tijelima nadležnima za prihvat da podnositelje upute na osnovni ili poboljšani način prihvata. To se primjenjuje i na odgovarajuća davanja. Time će se omogućiti primjena osnovnih uvjeta prihvata za sve tražitelje azila i bolji uvjeti prihvata za one s velikom vjerojatnošću priznavanja.

Provedba mjere mora biti dovršena do 31. ožujka 2022.

Reforma 5. (C22.R5) – Poboljšanje sustava nedoprinosnih financijskih povlastica opće državne uprave

Ta reforma uključuje odobrenje novog programa minimalnog dohotka (MVI) u svibnju 2020., uspostavu jedinstvenog nacionalnog sustava za nedoprinosne financijske naknade i minimalnu razinu nedoprinosnih financijskih naknada za najugroženija kućanstva.

Uzimajući program MVI kao početnu točku, donosi se plan reorganizacije i pojednostavljenja sustava nedoprinosnih financijskih povlastica Opće državne uprave. Cilj je plana integrirati i racionalizirati nedoprinosne naknade na temelju programa MVI kako bi se poboljšala djelotvornost i učinkovitost javnih sredstava te kako bi ih se usmjerilo na ranjive osobe i osobe kojima prijeti siromaštvo ili socijalna isključenost. Naglasak je na osiguravanju odgovarajuće pokrivenosti ovisno o okolnostima koje dovode do ranjivosti i osiguravanju odgovarajuće potpore dohotku, čime se doprinosi smanjenju siromaštva. U tu svrhu uzima u obzir strukturne potrebe kućanstava, posebno obitelji s djecom i osoba s invaliditetom. Osim toga, potpora dohotku povezuje se s aktivnim traženjem posla kako bi se potaknula socioekonomska integracija i izbjegla „zamka siromaštva”.

Provedba mjere mora biti dovršena do 31. prosinca 2023.

Ulaganje 1 (C22.I1): Dugotrajna skrb i plan potpore: deinstitucionalizacija, oprema i tehnologija

U skladu s reformom 1 iz ove komponente Španjolska ulaže u šest područja djelovanja.

i. dugoročni plan potpore u kojem se analizira trenutačno stanje politika skrbi i čiji je cilj utvrditi potrebe za poboljšanjem i izraditi prijedlog reforme postojećeg zakona o osobnoj autonomiji i skrbi za osobe u situaciji ovisnosti. Također ocjenjuje situaciju i tekuće projekte na različitim područjima;
ii. nacionalna strategija deinstitucionalizacije, uključujući provedbu kampanja za podizanje svijesti i širenje informacija;
iii. četiri pilot-projekta čiji je cilj poticanje deinstitucionalizacije i izvlačenje pouka za preobrazbu potpore i dugotrajne skrbi, među ostalim za potporu i dugotrajnu skrb za osobe s intelektualnim invaliditetom;
iv. izgradnja i obnova stambenih, nestambenih i dnevnih centara za skrb te investicijske opreme za poboljšanje kvalitete usluga skrbi. Te ulagačke projekte provode autonomne zajednice na temelju procjene teritorijalnih potreba; te osiguravanje usklađenosti novih i obnovljenih stambenih prostora s Konvencijom UN-a o pravima osoba s invaliditetom.
v. Reforma centara za dnevnu njegu integriranih u zajednicu, uključujući ruralna područja, koju provodi IMSERSO (Instituto de Mayores y Servicios Social, u okviru Ministarstva socijalnih prava i Programa održivog razvoja do 2030.). Jedanaest centara reformira se i prilagođava novom modelu dugotrajne skrbi usmjerenom na osobe s tjelesnim invaliditetom, što odgovara 1 209 mjesta. Ulaganja su namijenjena i inovativnim projektima u istim centrima; i

vi. ulaganje u nove tehnologije za poboljšanje skrbi na daljinu s ciljem promicanja osobne autonomije, pružanja skrbi i okruženja za uključivu skrb. Najmanje 90 % osoba u sustavu autonomije i skrbi za uzdržavane osobe (SAAD) mora imati na raspolaganju minimalni popis usluga kućne njege na daljinu kao rezultat tog ulaganja. To uključuje usluge telefonskom linijom i posebnom komunikacijskom i IT opremom koja se nalazi u centru za skrb i u domovima korisnika.

Provedba mjere mora biti dovršena do 31. prosinca 2023.

Ulaganje 2 (C22.I2): Plan za modernizaciju socijalnih usluga – tehnološka transformacija, inovacije, osposobljavanje i jačanje skrbi o djeci

U skladu s reformom 2 iz ove komponente Španjolska ulaže u pet područja djelovanja.

i. nove tehnologije za poboljšanje učinkovitosti socijalnih usluga (kraće čekanja) i njihove kvalitete (bolji rezultati socijalnih intervencija), uključujući promicanje integrirane skrbi;
ii. tehnološki alati za poboljšanje upravljanja socijalnim uslugama i informacijskih sustava, uključujući internetsku platformu za centralizaciju informacija dostupnih u nacionalnim i regionalnim upravama. To posebno uključuje potpunu provedbu španjolskog informacijskog sustava socijalnih službi (SIESS). Očekuje se da će se tim novim informacijskim sustavom omogućiti interoperabilnost s drugim sustavima (zapošljavanje, zdravstvo, treći sektor). Uključuje i internetski alat za analizu projekata koje su razvile organizacije trećeg sektora za upravljanje raznim proračunskim programima povezanima sa socijalnim uslugama i skrbi za obitelji, djecu i određene ranjive skupine te internetsku platformu za centralizaciju informacija o skrbi dostupnih u Općoj državnoj upravi i autonomnim zajednicama;
iii. pilot-projekti za promicanje inovacija u socijalnim uslugama;
iv. osposobljavanje osoblja u sustavu javnih socijalnih službi koje sudjeluje u provedbi i podupiranju novog modela dugotrajne skrbi;
v. poboljšanje stambene infrastrukture i drugih aspekata centara za skrb o djeci i adolescenata, bolje zadovoljavanje emocionalnih, osobnih i obrazovnih/profesionalnih potreba.

Većina ulaganja sastoji se od projekata koje provode regionalne vlade za tehnološku transformaciju socijalnih usluga i modernizaciju infrastrukture i usluga povezanih sa zaštitom stambenih prostora i udomiteljskim obiteljima.

Provedba mjere mora biti dovršena do 31. prosinca 2023.

Ulaganje 3 (C22.I3): Španjolska – Plan za zemlju s pristupom

Španjolska ulaže u poboljšanje dostupnosti javnih usluga osobama s invaliditetom, s naglaskom na poboljšanje kognitivne pristupačnosti u komunikaciji s javnim tijelima (uključujući internetske stranice) i fizičkog pristupa javnim zgradama i javnim prostorima; prikladnost fizičkih prostora za zdravstvene usluge; dostupnost u obrazovnim centrima; te prilagodbu javnog prijevoza, uključujući pristupačnost između urbanih i ruralnih područja. Općinama se osigurava financijska potpora za izvođenje radova i kupnju opreme, posebno u ruralnim područjima. Ulaganja su namijenjena i komunikacijskim kampanjama i kampanjama za podizanje svijesti, kao i istraživačkim projektima istraživanja, razvoja i inovacija u području kognitivne pristupačnosti.

Provedba mjere mora biti dovršena do 31. ožujka 2023.

Ulaganje 4 (C22.I4): Plan Španjolska štiti od rodno uvjetovanog nasilja

Španjolska ulaže u telefonske i internetske usluge za potporu žrtvama nasilja nad ženama, uključujući žrtve trgovanja ljudima i seksualnog iskorištavanja. Uključuje 24-satne centre za pomoć

u kriznim situacijama u svim pokrajinama, uključujući Ceutu i Melillu, uzimajući u obzir izazove povezane s osiguravanjem anonimnosti i demografskih aspekata. Osnivanje tih centara dio je predanosti Španjolske Konvenciji Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji, koja je 2014. ratificirana za Španjolsku. Ulaganjem se također pružaju različite vrste usluga, uključujući pravno savjetovanje, psihološku i emocionalnu potporu te se pomaže integraciji na tržište rada. Pomoć na daljinu uključuje i zaštitu žrtava, uključujući uređaje za praćenje mjera ograničavanja kontakata.

Provedba mjere mora biti dovršena do 31. prosinca 2023.

Ulaganje 5 (C22.I5): Povećanje kapaciteta i učinkovitosti sustava za prihvat migranata i podnositelja zahtjeva za međunarodnu zaštitu

Španjolska ulaže u povećanje kapaciteta sustava za prihvat povećanjem izravnog sudjelovanja države u sredstvima mreže za prihvat. Time se doprinosi većoj stabilnosti pruženih usluga smještaja i prihvata. Ulaganje uključuje procjenu potreba sustava tijekom sljedeće tri godine, potporu obnovi i obnovi postojećih centara te administrativne postupke za kupnju, izgradnju novih zgrada i moguću obnovu postojećih zgrada, čime se osigurava energetska učinkovitost. Na temelju procjene dobrih praksi Španjolska definira i upravljanje prihvatnim centrima od strane trećih strana. Naposljetku, ulaganjima će se obuhvatiti digitalizacija centara i razvoj nove digitalne arhitekture kako bi se poboljšalo njihovo upravljanje i olakšala raspodjela mjesta podnositelja zahtjeva među autonomnim zajednicama.

Provedba mjere mora biti dovršena do 31. prosinca 2024.

V.2. Ključne etape, ciljne vrijednosti, pokazatelji i vremenski raspored za praćenje i provedbu programa bespovratne financijske potpore

Vidjeti tablicu u nastavku. Polazni datum za sve pokazatelje jest 1. veljače 2020., osim ako je u opisu mjere navedeno drukčije. Iznosi u tablici ne uključuju PDV.

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
314.	C22.R1	M	Odobrenje teritorijalnog vijeća za evaluaciju sustava autonomije i skrbi za uzdržavane osobe (SAAD).	Objava evaluacije				Q2	2022.	Evaluacija će se provesti tijekom 2021. kako bi se steklo dubinsko razumijevanje napretka procesa reforme dugotrajne skrbi započetog 2020. i njegovih učinaka. Zaključci te evaluacije predstavit će se teritorijalnom vijeću u prvoj polovici 2022.
315.	C22.R2	M	Stupanje na snagu Zakona o socijalnim uslugama i ministarskih propisa	Odredba zakona i ministarskih uredbi o njihovu stupanju na snagu				Q2	2023.	Nakon donošenja Zakona o socijalnoj skrbi uslijedit će donošenje potrebnih ministarskih propisa. Cilj je Zakona poboljšati postojeći sustav pružanja usluga i urediti osnovne uvjete pod kojima se socijalne usluge pružaju u Španjolskoj.
316.	C22.R3	M	Stupanje na snagu zakona o raznolikosti obitelji	Zakonska odredba o stupanju na snagu zakona				Q2	2023.	Cilj Zakona o obiteljskoj raznolikosti jest i. pravno priznavanje različitih vrsta postojećih obiteljskih struktura; ii. određivanje naknada i usluga na koje imaju pravo u skladu sa svojim obilježjima i razinama dohotka; i iii. smanjenje siromaštva djece uzimajući u obzir nalaze procjene učinka preraspodjele.
317.	C22.R4	M	Stupanje na snagu zakonodavne reforme sustava prihvata migranata i podnositelja zahtjeva za međunarodnu zaštitu u Španjolskoj	Odredba u odluci i u kojoj se navodi stupanje na snagu odluke				Q1	2022.	Središnjom ministarskom odlukom reformirat će se sustav prihvata migranata i podnositelja zahtjeva za međunarodnu zaštitu u Španjolskoj koji je donijelo Ministarstvo uključenosti, socijalne sigurnosti i migracija. Ciljevi su reforme razvoj novih postupaka prihvata za sve centre u mreži prihvata i priznavanje osnovnih uvjeta prihvata za sve tražitelje azila i poboljšanje uvjeta prihvata za osobe s velikom vjerojatnošću priznavanja.
318	C22.R5	M	Stupanje na snagu Kraljevskog dekreta sa zakonskom snagom 20/2020 od 29. svibnja kojim se odobrava minimalni vitalni dohodak	Zakonska odredba o stupanju na snagu zakona				Q2	2020.	Stupanje na snagu minimalnog stvarnog dohotka (Kraljevska uredba sa zakonskom snagom 20/2020 od 29. svibnja).
319.	C22.R5	M	Objava „Plana za reorganizaciju i pojednostavnjenje sustava nedoprinosnih financijskih pogodnosti opće državne uprave”.	Objava Plana u Službenom listu				Q3	2022.	Donošenje „Plana za reorganizaciju i pojednostavnjenje sustava nedoprinosnih financijskih pogodnosti opće državne uprave” (objava u Službenom listu). Cilj je plana integrirati i racionalizirati nedoprinosne naknade na temelju programa MVI kako bi se poboljšala djelotvornost i učinkovitost javnih sredstava te kako bi ih se usmjerilo na ranjive osobe i osobe kojima prijeti siromaštvo ili socijalna isključenost. Taj je plan usmjeren na primjereno pokrivanje

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
										različitih okolnosti koje dovode ljude u ranjivost, kao i na primjerenost potpore dohotku. U tu svrhu uzima u obzir, s jedne strane, strukturne potrebe kao što su kućanstva s djecom i osobama s invaliditetom i, s druge strane, povezuje dohodovnu potporu s aktivnim radnim mjestima kojima se traži uključivanje i izbjegava „zamke siromaštva". Planom se uzimaju u obzir svi postojeći nedoprinosni doprinosi kako bi ih se postupno i tijekom vremena integriralo u jedinstveni nacionalni sustav kako bi se osiguralo da je cilj plana u potpunosti ostvaren.
320.	C22.R5	M	Stupanje na snagu zakonodavstva za reorganizaciju i pojednostavljenje sustava nedoprinosnih financijskih naknada	Zakonska odredba o stupanju na snagu zakona				Q4	2023.	Reformom se reorganizira i pojednostavnjuje sustav nedoprinosnih novčanih davanja. Cilj je reforme u instrument za pokriće koji se temelji na programu minimalnog ključnog dohotka (IMV) uključiti glavne nedoprinosne naknade koje pruža opća državna uprava, reorganizirati i pojednostaviti sustav nedoprinosnih financijskih naknada u skladu s ciljevima „Plana reorganizacije i pojednostavljenja sustava nedoprinosnih financijskih naknada opće državne uprave".
321.	C22.I1	T	Projekti koje provodi Ministarstvo socijalnih prava i Programa održivog razvoja do 2030.		Broj	0	4	Q2	2023.	Završetak četiriju pilot-projekata o deinstitucionaliziranoj skrbi, od kojih je jedan usmjeren na potporu i skrb osobama s intelektualnim teškoćama te na reformu centara koji odgovaraju najmanje 1 100 mjesta IM SERSO-a.
322.	C22.I1	T	Usluge kućne njege na daljinu u sustavu autonomije i skrbi za uzdržavane osobe (SAAD)		%	26	90	Q4	2023.	Najmanje 90 % osoba u sustavu autonomije i skrbi za uzdržavane osobe (SAAD) iskoristit će minimalni popis usluga kućne njege na daljinu, posebno putem telefonskih linija te s posebnom komunikacijskom i informatičkom opremom, koja se nalazi u centru za skrb i u domovima korisnika. Polazni datum: 31. ožujka 2020.
323.	C22.I1	T	Mjesta za smještaj, nestambenu i dnevnu njegu.		Broj		22 360	Q4	2023.	Domovi, nestambeni centri i centri za dnevnu skrb, obnovljeni i/ili izgrađeni, kako bi se 22 360 mjesta prilagodilo novom modelu dugotrajne skrbi
324.	C22.I2	M	Uvođenje posebnih tehnoloških alata za poboljšanje informacijskih i upravljačkih sustava socijalnih usluga.	Vanjska evaluacija svih faza i konačni rezultati projekta.				Q3	2023.	Razvoj i provedba posebnih tehnoloških alata za poboljšanje informacijskih i upravljačkih sustava socijalnih službi obuhvaća: i. Španjolski informacijski sustav socijalnih službi (Siess); ii. internetski alat za analizu projekata koji su razvili subjekti iz trećeg sektora; iii. računalne alate za upravljanje različitim proračunskim programima povezanima sa socijalnim uslugama i skrbi za obitelj,

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
										djecu i određene ranjive skupine; i iv. internetsku platformu za centralizaciju informacija o skrbi dostupnoj u zemlji.
325.	C22.I2	M	Završetak projekata za tehnološku transformaciju socijalnih usluga i modernizaciju infrastrukture i usluga povezanih sa zaštitom stambenih prostora i udomiteljskim obiteljima	Kontrola sporazuma potpisanih sa svakom od autonomnih regija				Q4	2023.	Završetak tehnološke transformacije socijalnih usluga od strane regionalnih vlada, čime se omogućuje interoperabilnost s drugim sustavima koji su u interakciji sa socijalnim uslugama (zapošljavanje, zdravstvo, treći sektor i modernizacija infrastrukture i usluga povezanih sa zaštitom domova za djecu i adolescente, među ostalim boljim rješavanjem potreba za personaliziranom potporom (uključujući emocionalnu i obrazovnu/profesionalnu) te obiteljima u svrhu osposobljavanja, uz ukupno izvršenje proračuna od najmanje 450 000 000 EUR.
326.	C22.I3	T	Projekti za poboljšanje pristupačnosti		Broj	0	277	Q1	2023.	Završetak najmanje 277 projekata regionalne vlade i središnje vlasti za poboljšanje pristupačnosti i uklanjanje prepreka.
327.	C22.I4	T	Centre za žrtve seksualnog nasilja.		Broj	19	52	Q4	2023.	Najmanje jedan sveobuhvatni centar za skrb o žrtvama seksualnog nasilja u funkciji po pokrajini i jedan u autonomnim španjolskim gradovima Ceuti odnosno Melilli. Polazni datum: 1. veljače 2020.
328.	C22.I5	T	Kapaciteti sustava za prihvat migranata i podnositelja zahtjeva za međunarodnu zaštitu		Broj	400	6 100	Q4	2024.	Povećati prihvatni kapacitet sustava za prihvat podnositelja zahtjeva za međunarodnu zaštitu tražitelja azila u centrima Ministarstva uključivanja, socijalne sigurnosti i migracija za najmanje 5 700 mjesta u odnosu na 2019. Najmanje 176 000 000 EUR troši se na izgradnju i obnovu zgrada, čime se osigurava energetska učinkovitost. Polazni datum: 31. prosinca 2019.

W. KOMPONENTA 23.: NOVE JAVNE POLITIKE ZA DINAMIČNO, OTPORNO I UKLJUČIVO TRŽIŠTE RADA

Komponentom plana za oporavak i otpornost Španjolske rješavaju se važni strukturni izazovi na španjolskom tržištu rada. Njezini su glavni ciljevi smanjiti strukturnu nezaposlenost i nezaposlenost mladih, smanjiti raširenu primjenu ugovora na određeno vrijeme i ispraviti dvojnost tržišta rada, povećati ulaganja u ljudski kapital, modernizirati instrumente kolektivnog pregovaranja i povećati djelotvornost i učinkovitost aktivnih politika tržišta rada.

Komponenta uključuje relevantna ulaganja, komplementarna onima koja se financiraju iz strukturnih fondova (posebno Europskog socijalnog fonda), čiji je cilj maksimalno povećati učinak reformi na otvaranje kvalitetnih radnih mjesta, povećanje produktivnosti i smanjenje socijalnih, teritorijalnih i rodnih razlika.

Mjere uključene u komponentu općenito su usmjerene na rješavanje dugotrajnih izazova na španjolskom tržištu rada i predstavljaju niz ambicioznih i dosljednih reformi, od kojih većina treba biti provedena do kraja 2021. O nekim prijedlozima reformi trenutačno se raspravlja sa socijalnim partnerima u okviru procesa socijalnog dijaloga. Stoga su neki detalji izričito ostavljeni otvorenima kako bi se ostavilo dovoljno prostora za dogovor i prihvaćanje od strane socijalnih partnera.

Komponenta se odnosi na preporuke za Španjolsku o prijelazima na ugovore na neodređeno vrijeme i poticajima za zapošljavanje, javnim službama za zapošljavanje, aktivnim politikama tržišta rada i obrazovanju odraslih, zaštiti nezaposlenosti, programima minimalnog dohotka i očuvanju radnih mjesta (preporuka za Španjolsku br. 2 iz 2019. i br. 2 iz 2020.).

Očekuje se da se nijednom mjerom u ovoj komponenti ne nanosi znatna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjera i mjere ublažavanja utvrđene u planu za oporavak i otpornost u skladu s Tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01).

W.1. Opis reformi i ulaganja za programe bespovratne financijske potpore

Reforma 1. (C23.R1) – Reguliranje rada na daljinu

Tom se reformom uspostavlja regulatorni okvir za pružanje rada na daljinu s ciljem poboljšanja zaštite i fleksibilnosti radnika uz očuvanje produktivnosti poduzeća. Sastoji se od odobrenja dvaju Kraljevskih dekreta sa zakonskom snagom:

- Kraljevskim dekretom sa zakonskom snagom 28/2020 od 22. rujna predviđa se regulatorni okvir kojim se potiče uvođenje rada na daljinu u privatnom sektoru, uz istodobno očuvanje poslovne produktivnosti i osiguravanje zaštite i fleksibilnosti radnicima. Njime se jamče jednaki radni uvjeti kao i onima koji rade na daljinu i na licu mjesta, kao i dobrovoljna priroda rada na daljinu, kako za radnika tako i za poslodavca. Uspostavljeni okvir pogoduje mješovitim oblicima rada na daljinu i rada na licu mjesta.
- Kraljevskim dekretom sa zakonskom snagom 29/2020 od 29. rujna o radu na daljinu u javnoj upravi utvrđuje se regulatorni okvir za javne službenike kojim se priznaje mogućnost pružanja te vrste rada na dobrovoljnoj i reverzibilnoj osnovi uz prethodno odobrenje.

Ta je reforma povezana s reformom br. 1 u 11. dijelu o javnoj upravi.

Provedba mjere mora biti dovršena do 31. prosinca 2020.

Reforma 2. (C23.R2) – Mjere za uklanjanje razlika među spolovima

Cilj je te reforme ukloniti razlike u plaćama između spolova. Sastoji se od dva podzakonska akta:

- Kraljevskim dekretom 901/2020 od 13. listopada uređuje se obveza poslodavaca da izrade i registriraju planove za ravnopravnost u pogledu transparentnosti plaća. Sva poduzeća s više od 150 zaposlenika obvezna su izraditi i registrirati takve planove, a u 2022. obvezna su i sva poduzeća s više od 50 radnika. Kraljevskim dekretom utvrđuju se postupak pregovaranja o planovima, zahtjevi koje treba slijediti dijagnoza i značajke njihova ocjenjivanja i praćenja.
- Kraljevskim dekretom 902/2020 od 13. listopada o jednakoj plaći za muškarce i žene jamči se načelo transparentnosti plaća kako bi se utvrdile diskriminirajuće situacije zbog netočnih procjena radnih mjesta (tj. niže plaće za rad jednake vrijednosti). Dekretom se definiraju situacije u kojima se rad smatra jednako vrijednim. Na snazi je od travnja 2021., nakon šestomjesečnog razdoblja koje poslodavci imaju za uspostavu potrebnih provedbenih mehanizama.

Provedba mjere mora biti dovršena do 30. lipnja 2021.

Reforma 3. (C23.R3) – Regulativa rada distributera doma na digitalnim platformama (riders)

Cilj je reforme urediti uvjete rada takozvanih ridera koji se bave aktivnostima distribucije trećim stranama s pomoću tehnoloških sredstava. Kraljevskim dekretom sa zakonskom snagom tim se radnicima jamči pravo na pošteno i jednako postupanje u pogledu uvjeta rada, kao i pravo na pristup socijalnoj zaštiti i osposobljavanju, zakonskom pretpostavkom radnog odnosa između društva i ridera. Njime se također omogućuje da pravni zastupnici radnika budu obaviješteni o pravilima sadržanima u algoritmima i sustavima umjetne inteligencije koja mogu utjecati na radne uvjete, uključujući pristup zapošljavanju i održavanje radnih mjesta te izradu profila.

Provedba mjere mora biti dovršena do 30. rujna 2021.

Reforma 4. (C23.R4) – Pojednostavljenje ugovora: generalizacija ugovora na neodređeno vrijeme, razlozi za korištenje ugovora na određeno vrijeme i reguliranje ugovora o osposobljavanju/naukovanju.

Ta se reforma sastoji od izmjene uredbe o ugovorima utvrđene u Zakonu o radu (Zakonodavna uredba 2/2015) kako bi se uredila primjena ugovora o radu na određeno vrijeme kao isključivo uzročnog podrijetla i kako bi se ujednačila primjena ugovora na neodređeno vrijeme. Reforma uključuje sljedeće elemente:

- pojednostavnjenje i reorganizacija izbornika ugovora, s tri glavne vrste: na neodređeno vrijeme, na određeno vrijeme i osposobljavanje/naučničku praksu. Cilj je nacrta novih vrsta ugovora ograničiti valjane uzroke uporabe ugovora na određeno vrijeme, čime se ugovori na neodređeno vrijeme smatraju općim pravilom;
- preispitivanje primjene ugovora o osposobljavanju/naukovanju kako bi se osigurao odgovarajući okvir za ulazak mladih na tržište rada;
- jačanje primjene ugovora o sezonskim odnosima, što je posebna vrsta ugovora na neodređeno vrijeme koji se upotrebljava u sezonskim aktivnostima;
- reformom se jača kontrola pri korištenju ugovora s nepunim radnim vremenom kako bi se spriječilo neredovito radno vrijeme;
- jačanje borbe protiv prijevara u području rada, među ostalim ažuriranjem sustava sankcioniranja.

Reforma je usko povezana s reformom br. 1 iz 11. komponente, kojom se uvode druge pravne promjene u Statut javnih radnika kako bi se smanjila primjena ugovora o radu na određeno vrijeme u javnom sektoru. Povezana je i s reformom 6 (unutarnji mehanizam fleksibilnosti i stabilnosti) u toj komponenti.

Provedba mjere mora biti dovršena do 31. prosinca 2021.

Reforma br. 5 (C23.R5) – Modernizacija aktivnih politika tržišta rada (ALMP)

Cilj je te reforme modernizirati provedbu aktivne politike tržišta rada u Španjolskoj, uzimajući u obzir zaključke iz revizija rashoda koje je provelo neovisno fiskalno tijelo (AIReF). Reforma se sastoji od više elemenata, kao što su razvoj pojedinačnih putova za savjetovanje, sprečavanje zlouporaba u osposobljavanju temeljenom na radu (kao što su ugovori o stažiranju i osposobljavanju), jačanje sustava obrazovanja odraslih i priznavanje kompetencija, uspostava jedinstvene kontaktne točke za mlade, poboljšanje koordinacije između službi za zapošljavanje i socijalnih službi i s regijama te poboljšanje suradnje s privatnim sektorom.

Ta će se reforma dopuniti dvjema drugim reformama u toj komponenti, odnosno reformom 7 (stimulativni poticaji) i reformom 11 (digitalizacija javnih službi za zapošljavanje). Neki elementi reforme (kao što je jačanje programa prekvalifikacije i pomoći starijim radnicima) predstavljaju sinergije s reformom br. 2 u komponenti 30 (usklađivanje stvarne dobi umirovljenja sa zakonskom dobi za umirovljenje).

Reforma uključuje niz zakonodavnih koraka u 2021. i 2022.:

a) Akcijskim planom za razdoblje 2021.–2027. rješava se nezaposlenost mladih prilikom provedbe Jamstva EU-a za mlade plus. Akcijski plan uključuje pregled ugovora o stažiranju/naukovanju i odobrenje Statuta stažista. Te mjere moraju biti usklađene s obrazovnim politikama kako bi se riješio problem ranog napuštanja školovanja (kako je utvrđeno u komponenti 21). Provedba ovog elementa mora biti dovršena do 30. lipnja 2021.
b) Španjolska strategija za aktivaciju zapošljavanja za razdoblje 2021.–2024., nakon procesa socijalnog dijaloga. Glavni ciljevi nove strategije su:
    - pristup usmjeren na ljude i usmjeren na poduzeća: očekuje se da će se osmišljavanje aktivne politike tržišta rada usmjeriti na posebne okolnosti svake osobe i poduzeća,
    - usklađenost s proizvodnom transformacijom: aktivne politike tržišta rada trebale bi omogućiti profesionalne prijelaze uz prijelaz proizvodnog modela na zeleno i digitalno gospodarstvo,
    - usmjerenost na rezultate: očekuje se da će se aktivne politike tržišta rada ocjenjivati, pratiti i poticati postizanje rezultata,
    - poboljšanje kapaciteta javnih službi za zapošljavanje njihovom digitalizacijom i modernizacijom,
    - upravljanje nacionalnim sustavom zapošljavanja i njegova kohezija radi poboljšanja koordinacije na nacionalnoj i regionalnoj razini te dionika uključenih u aktivne politike tržišta rada,

    Provedba ovog elementa mora biti dovršena do 31. prosinca 2021.
c) Reforma Zakona o zapošljavanju sa sljedećim ciljevima: i. jačati instrumente politike i koordinacije nacionalnog sustava zapošljavanja; ii. reformirati aktivne politike tržišta rada; iii. preispitati upravljanje sustavom; iv. jačati lokalnu dimenziju politike zapošljavanja; i v. ispuniti zahtjeve za provedbu različitih mjera predviđenih u okviru Nacionalnog plana za aktivne politike zapošljavanja. U tom kontekstu glavni elementi zakonodavnih promjena uključuju:
    - jačanje aktivnih i pasivnih politika zapošljavanja uzimajući u obzir raspodjelu nadležnosti između države i autonomnih zajednica,

- jačanje sustava posredovanja i javno-privatnih partnerstava,
- portfelj zajedničkih usluga nacionalnog sustava zapošljavanja,
- preispitivanje modela financiranja,
- suradnju sa socijalnim službama,
- lokalnu i europsku dimenziju,
- tehnološki razvoj za zapošljivost,
- upotrebu IKT-a i velikih podataka,
- poboljšanje zapošljivosti.

Provedba ovog elementa mora biti dovršena do 31. prosinca 2022.

Reforma 6. (C23.R6) – Stalni mehanizam za unutarnju fleksibilnost, stabilnost radnih mjesta i prekvalifikaciju radnika u tranziciji.

Cilj je te reforme uspostaviti trajni sustav za prilagodbu cikličkim i strukturnim šokovima, obuhvaćajući obustavu ili smanjenje radnog vremena planom uredbe o zapošljavanju koji uključuje zahtjev za poboljšanje ili prekvalifikaciju radnika u vještinama za koje je utvrđeno da su u potražnji. Program se temelji na iskustvu stečenom u programima skraćenog radnog vremena (tzv. „ERTE-ovi") koji su uvedeni tijekom krize uzrokovane bolešću COVID-19 kako bi se očuvala radna mjesta tijekom razdoblja ograničenja kretanja i drugih ograničenja aktivnosti uzrokovanih pandemijom.

Reforma se sastoji od dva nova mehanizma prilagodbe:

- mehanizam gospodarske stabilizacije kojim se poduzećima osigurava unutarnja fleksibilnost i stabilnost radnicima suočenima s prijelaznim ili cikličkim šokovima, s posebnim naglaskom na osposobljavanju radnika;
- mehanizam koji se podupire prekvalifikacija i usavršavanje za potporu radnicima i poduzećima u tranziciji pomaže im u suočavanju s tehnološkim inovacijama ili inovacijama potražnje te olakšava dobrovoljnu mobilnost radnika unutar poduzeća i među njima.

Reforma se provodi izmjenom Zakona o radu. Uključuje stvaranje tripartitnog fonda koji će se financirati doprinosima poslodavaca i radnika za socijalno osiguranje, a dopunit će ga država. Njime se srednjoročno i dugoročno osigurava fiskalna održivost uzimajući u obzir različite opcije i scenarije. O konkretnom funkcioniranju tog fonda pregovara se sa socijalnim partnerima.

Provedba mjere mora biti dovršena do 31. prosinca 2021.

Reforma 7. (C23.R7) – Revizija poticaja za zapošljavanje

Cilj je reforme pojednostavniti sustav poticaja za zapošljavanje i povećati njegovu učinkovitost boljim usmjeravanjem, uzimajući u obzir analizu rashoda koju je provelo neovisno fiskalno tijelo (AIReF). Njome se posebno nastoji poboljšati zapošljivost vrlo određenih skupina s niskom razinom sudjelovanja na tržištu rada promicanjem kvalitetnih radnih mjesta i ugovora na neodređeno vrijeme. Smanjuje se broj poticaja, a zahtjevi za poduzeća korisnike standardiziraju se. Predviđeno je stalno praćenje i evaluacija sustava poticaja za zapošljavanje.

Reforma se provodi izmjenom Zakona o radu 43/2006. Usko je povezana s drugim mjerama u ovoj komponenti, kao što su reforma 5 (ukupna reforma aktivnih politika tržišta rada) i ulaganje 7 (način aktivacije za korisnike programa minimalnog dohotka).

Provedba mjere mora biti dovršena do 31. prosinca 2022.

Reforma 8. (C23.R8) – Modernizacija kolektivnog pregovaranja

Cilj je te reforme poboljšati funkcioniranje kolektivnog pregovaranja izmjenom relevantnih pravnih pravila u Zakonu o radu (glava III. Kraljevskog dekreta sa zakonodavnom snagom 2/2015) nakon procesa socijalnog dijaloga. Zbog toga predviđene regulatorne promjene nisu u potpunosti detaljno

opisane u planu. Promjenama se poboljšavaju pravni propisi kojima se uređuje kolektivno pregovaranje.

Modernizacija kolektivnog pregovaranja uključuje promjene same pregovaračke strukture s ciljem jačanja reprezentativnosti pregovaračkih strana, obogaćivanja sadržaja dijaloga i jačanja pravne sigurnosti u njegovoj provedbi i učincima. Promjene ne smiju dovesti do nerazmjernih prepreka za poduzeća u prilagodbi ciklusu i reagiranju na razvoj produktivnosti.

Provedba reforme dovršava se do 31. prosinca 2021.

Reforma 9. (C23.R9) – Modernizacija aktivnosti podugovaranja

Cilj je te reforme poboljšati uvjete rada i prava osoba koje rade u podugovornim trgovačkim društvima izmjenom članka 42. Zakona o radu (Zakonodavna uredba 2/2015) kako bi se osiguralo njegovo pravilno korištenje u slučajevima u kojima poboljšava produktivnu djelatnost i odvraća je od onih u kojima se radi samo o načinu smanjenja troškova.

Tom se reformom osigurava odgovarajuća razina zaštite radnika u podugovaranju i približava se ravnopravnim uvjetima između podugovorenih radnika i radnika u poduzećima. Također jača odgovornost ugovaratelja ili podugovaratelja i sprečava eksternalizaciju usluga putem podugovaranja u slučajevima u kojima je to učinjeno u svrhu snižavanja radnih standarda za osobe koje rade za podugovaratelje.

Provedba reforme dovršava se do 31. prosinca 2021.

Reforma 10. (C23.R10) – Pojednostavnjenje i poboljšanje pomoći u slučaju nezaposlenosti

Ta se zakonodavna reforma odnosi na nedoprinosnu pomoć u slučaju nezaposlenosti i provodi se izmjenom Kraljevskog dekreta sa zakonskom snagom 8/2015. Usko je povezana s reformom 5 u komponenti 22, u kojoj se opisuje općenitija reforma nedoprinosnih socijalnih naknada.

Reforma uključuje sljedeće ciljeve:

i. proširiti zaštitu u slučaju nezaposlenosti popunjavanjem nekih nedostataka u području obuhvaćenosti trenutačnog sustava i produljenjem maksimalnog trajanja;
ii. pojednostaviti sustav, koji je trenutačno rascjepkan u nekoliko programa;
iii. povezati korist s personaliziranim planom aktivacije;
iv. olakšati prijelaz na socijalnu zaštitu kada se korisnik ne vrati na posao i nalazi se u ranjivom položaju.

U pravilu, ciljna skupina novog sustava mora biti ista kao i u sadašnjem sustavu, tj. nezaposleni radnici koji ne ispunjavaju uvjete za davanja za nezaposlenost, bilo zbog toga što su predugo nezaposleni i iscrpljuju svoja prava ili zato što je njihov doprinos prekratak (manje od 12 mjeseci, ali više od šest mjeseci). Mjesečni iznos davanja ostaje na 80 % IPREM-a (pokazatelj višestrukih učinaka na javni dohodak).

Provedba mjere mora biti dovršena do 31. prosinca 2022.

Reforma 11 (C23.R11) – Digitalizacija javnih službi za zapošljavanje radi njezine modernizacije i učinkovitosti.

Cilj je te reforme preobraziti pružanje usluga javnih službi za zapošljavanje i poboljšati njihovu učinkovitost za građane i poduzeća. Reforma se sastoji od sljedećih elemenata:

- poboljšanje unutarnjeg upravljanja: modernizacija informacijskih sustava kojima se podupire sustav naknada za nezaposlene, kao i onih kojima se podupiru aktivne politike tržišta rada,

- digitalizacija svih javnih usluga za građane i poduzeća te poboljšanje usluge za korisnike, uključujući ponudu novih usluga (mobilna aplikacija i poboljšani sustav prethodnog imenovanja te internetske usluge),
- statistika i upravljanje podacima: uključivanje odgovarajućeg upravljanja podacima, čime se potiče donošenje odluka, kao i objavljivanje informacija visoke vrijednosti za društvo
- poboljšanje sustava za borbu protiv prijevara s pomoću sustava umjetne inteligencije i velikih podataka,
- modernizacija radnih mjesta i infrastruktura kako bi se olakšao rad na daljinu za osoblje JSZ-ova.

Reforma javnih službi za zapošljavanje obuhvaćena je općenitijim naporima za modernizaciju i digitalizaciju javnih uprava (komponenta 11. RRP-a). Reforma JSZ-ova financirat će se ugovaranjem i izvršenjem ulaganja 2 u C11.

Provedba reforme dovršava se do 31. prosinca 2023.

Ulaganje 1 (C23.I1) – Zapošljavanje mladih

To ulaganje obuhvaća skup programa aktivacije i osposobljavanja za mlade tražitelje zaposlenja (16–29 godina) kako bi se poduprla njihova integracija na tržište rada. Sastoji se od sljedećih aktivnosti:

1. Program Tandem. Pruža osposobljavanje na radnom mjestu za mlade u dobi od 16 do 29 godina u javnim školskim radionicama, s naglaskom na vještinama potrebnima za dvostruku tranziciju, socijalnu skrb i teritorijalnu koheziju. Javna tijela središnje uprave nadležne za provedbu primaju bespovratna sredstva.
2. Prvo radno iskustvo u javnoj upravi. Nudi početno radno iskustvo u javnom sektoru (središnjim i teritorijalnim upravama) nezaposlenim mladim osobama koje su završile formalno obrazovanje. Stječu meke vještine radom na radnim mjestima povezanima s dvostrukom tranzicijom, socijalnom skrbi i teritorijalnom kohezijom. Bespovratna sredstva dodjeljuju se javnim tijelima središnjih i teritorijalnih uprava koja su zadužena za provedbu.
3. Program Investigo. Obuhvaća zapošljavanje mladih istraživača u javnim istraživačkim tijelima, javnim sveučilištima, tehnološkim centrima i drugim javnim i privatnim subjektima koji sudjeluju u istraživačkom projektu.

Provedba ulaganja dovršava se do 31. prosinca 2025.

Ulaganje 2 (C23.I2) – Zapošljavanje žena i rodno osviještena politika u aktivnim politikama tržišta rada

Cilj je ovog ulaganja poboljšati integraciju žena na tržište rada, što je u skladu s mnogim drugim mjerama iz Plana za promicanje rodne ravnoteže. Sastoji se od sljedećih aktivnosti:

1. linija potpore za žene u ruralnim i urbanim područjima. Njime su obuhvaćene aktivnosti osposobljavanja u području digitalne, zelene, dugoročne skrbi, poduzetništva i socijalne ekonomije. Pozivi na podnošenje prijedloga za dodjelu bespovratnih sredstava organiziraju se za javne i privatne subjekte zadužene za osposobljavanje.
2. linija potpore za žene žrtve nasilja ili trgovine ljudima. Obuhvaća integracijske putove za te žene, u dvije faze. U prvih šest mjeseci sudionici slijede personalizirane načine socijalne uključenosti, a sljedećih šest mjeseci pohađaju osposobljavanje temeljeno na radu uz obvezu poslodavca da ih nakon toga zaposli.
3. rodno osviještena politika u aktivnim politikama tržišta rada. Odnosi se na uključivanje rodno osviještene politike u sve elemente godišnjih planova zapošljavanja javnih službi za zapošljavanje (središnjih i regionalnih) u razdoblju 2021.–2023. U tu se svrhu unajmljuju konzultantske usluge.

Provedba ulaganja dovršava se do 31. prosinca 2025.

Ulaganje 3 (C23.I3) – Nove vještine za zelenu, digitalnu i produktivnu tranziciju

To ulaganje obuhvaća različite inicijative za osposobljavanje s ciljem prekvalifikacije radnika izloženih riziku od raseljavanja. Sastoji se od sljedećih linija djelovanja:

1. poziv na podnošenje prijedloga za dodjelu bespovratnih sredstava za stjecanje novih vještina za digitalnu, zelenu i produktivnu transformaciju. Namijenjen je radnicima u turističkom sektoru, nezaposlenima i osobama koje podliježu ERTE-ovima. Aktivnosti osposobljavanja traju u prosjeku 65 sati.
2. vaučeri za osposobljavanje za stjecanje novih vještina za digitalnu, zelenu i produktivnu transformaciju. Usmjerena je na iste vrste radnika kao i prethodna linija djelovanja, ali u ovom slučaju korisnik prima izravnu subvenciju za potrebe osposobljavanja u pogledu vještina relevantnih za zeleni, digitalni i drugi strateški sektor.
3. otkrivanje potreba za vještinama. Istraživanjem koje se temelji na istraživanju provedenom u najmanje 23 produktivna sektora pružaju se učinkoviti odgovori na zahtjeve za osposobljavanje i prekvalifikaciju na tržištu rada, uključujući vještine u digitalnoj tranziciji i zelenoj tranziciji. Također će predvidjeti promjene i odgovoriti na potencijalnu potražnju za kvalificiranom radnom snagom.

Provedba ulaganja dovršava se do 31. prosinca 2025.

Ulaganje 4 (C23.I4) – Novi teritorijalni projekti za uravnoteženje i vlasnički kapital

Tim se ulaganjem financira najmanje 68 novih teritorijalnih projekata u cilju rješavanja demografskih izazova i olakšavanja proizvodne preobrazbe, posebno prema zelenom i digitalnom gospodarstvu. Najmanje četiri projekta provode se u svakoj autonomnoj regiji zemlje.

Sastoji se od dvije vrste projekata:

1. teritorijalni projekti za ranjive skupine. Ti su projekti usmjereni na dugotrajno nezaposlene osobe koje prate personalizirane i individualizirane planove u koje se integriraju različita djelovanja, kao što su: usmjeravanje i praćenje, orijentacijski programi, briga timova za traženje posla, stipendije za osposobljavanje i mirenje, pomoć pri zapošljavanju i praćenje aktivnosti.
2. poduzetništvo i mikropoduzeće. Ti projekti bave se demografskim izazovima i olakšavaju produktivnu transformaciju, posebno prema zelenom i digitalnom gospodarstvu. Inicijative koje će se financirati uključuju, među ostalim, agrarne projekte osposobljavanja, održivi lokalni razvoj, inicijative socijalne ekonomije za kulturne i umjetničke aktivnosti, ekološku tranziciju, inicijative lokalnog razvoja, ruralni turizam i umjetničku baštinu. Projektom se mogu financirati aktivnosti kao što su: socijalno poduzetništvo i vanjski suradnici, studije tržišta rada, lokalni posrednici za promicanje i razvoj, pomoć pri osnivanju zadruga ili mikropoduzeća, umrežavanje, sudjelovanje na konferencijama i aktivnosti širenja informacija.

Provedba ulaganja dovršava se do 31. prosinca 2023.

Ulaganje 5 (C23.I5) – Upravljanje i poticanje politika za potporu aktivaciji

Cilj je te mjere jačanje javnih službi za zapošljavanje i poboljšanje učinkovitosti aktivnih politika tržišta rada. U tu svrhu predviđa stvaranje mreže od 20 centara za usmjeravanje, poduzetništvo i inovacije za zapošljavanje. Razdvojit će se po cijeloj zemlji (jedan centar na razini središnje vlasti i drugi na svakom autonomnom području, uključujući Ceutu i Melillu) sa zadaćom poboljšanja koordinacije javnih službi za zapošljavanje diljem regija.

Osim toga, predviđen je niz mjera trajnog osposobljavanja za zaposlenike javnih službi za zapošljavanje, čime im se osigurava prosječno 14 000 aktivnosti osposobljavanja godišnje.

Osposobljavanje se organizira u modulima prosječnog trajanja od 30 sati, a svaki zaposlenik u prosjeku sudjeluje u modulu godišnje tijekom razdoblja 2021.–2023.

Provedba ulaganja dovršava se do 31. prosinca 2023.

Ulaganje 6 (C23.I6) – Sveobuhvatni plan za poticanje socijalne ekonomije

Ovom se mjerom podupiru inovativni projekti socijalnog gospodarstva s ciljem stvaranja uključivije i održivije gospodarske strukture.

Sastoji se od razvoja najmanje 30 projekata socijalne ekonomije od 2021. do 2023. u sljedećim područjima:

- stvaranje i održavanje radnih mjesta održivih poduzeća u teškoćama ili bez generacijske obnove pretvaranjem u poslovne formule socijalne ekonomije (zadruge i radnička poduzeća) kojima upravljaju njihovi radnici,
- stvaranje i konsolidacija inovativnih subjekata socijalne ekonomije s učinkom na generacijsku obnovu i poduzetništvo mladih,
- digitalizacija poduzeća socijalne ekonomije stvaranjem digitalnih platformi usmjerenih na poboljšanje dobrobiti građana u ruralnim područjima,
- umrežavanje zadruga, radničkih poduzeća i drugih oblika socijalne ekonomije popraćeno mjerama izgradnje kapaciteta i osposobljavanja za pružanje novih sveobuhvatnih usluga društvu,
- poticanje održive i uključive tranzicije ugroženih poduzeća i skupina.

Provedba ulaganja dovršava se do 31. prosinca 2023.

Ulaganje 7 (C23.I7) – Promicanje uključivog rasta povezivanjem politika socijalne uključenosti s nacionalnim sustavom minimalnog dohotka (IMV)

Cilj je ovog ulaganja poboljšati djelotvornost načina integracije za korisnike nacionalnog programa minimalnog dohotka provedbom najmanje 18 pilot-projekata. Nakon njihova dovršetka provodi se evaluacija kako bi se procijenilo obuhvaćenost, učinkovitost i uspjeh programa minimalnog dohotka. Ta evaluacija uključuje posebne preporuke za povećanje omjera prihvaćanja i poboljšanje učinkovitosti politika socijalne uključenosti. Ta je mjera usko povezana s reformom 5. iz komponente 22.

Za provedbu pilot-projekata Ministarstvo socijalne uključenosti potpisuje sporazume o partnerstvu s predmetnom regionalnom i lokalnom javnom upravom, kao i sa subjektima trećeg sektora socijalnog djelovanja. Ti sporazumi o partnerstvu imaju za cilj: i. poboljšanje stope korištenja IMV-a; ii. povećanje učinkovitosti IMV-a putem integracijskih putova. Svakom sporazumu o partnerstvu prilaže se akcijski plan kojim se utvrđuju barem sljedeće stavke:

- korisnici IMV-a koji sudjeluju u pilot-projektu,
- najprikladniji putevi (koje treba utvrditi na temelju stečenih iskustava) i povezani ishod/rezultati uključivanja koji se trebaju postići intervencijom,
- zahtjev za podatkovnu infrastrukturu: potrebni su ne samo korisnici IMV-a, već i drugi korisnici regionalnih programa kako bi mogli računati na dobre kontrolne skupine,
- jedinični troškovi intervencije,
- plan praćenja za Ministarstvo uključenosti radi procjene ostvarenja različitih ključnih etapa utvrđenih u planu,
- objavljivanje evaluacije nakon završetka pilot-projekta s rezultatima i stečenim lekcijama.

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. ožujka 2024.

W.2. Ključne etape, ciljne vrijednosti, pokazatelji i vremenski raspored za praćenje i provedbu programa bespovratne financijske potpore

Vidjeti tablicu u nastavku. Polazni datum za sve pokazatelje jest 1. veljače 2020., osim ako je u opisu mjere navedeno drukčije. Iznosi u tablici ne uključuju PDV.

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
329	C23.R1	M	Stupanje na snagu dvaju Kraljevskih dekreta sa zakonskom snagom kojima se uređuje rad na daljinu u privatnom sektoru i u javnoj upravi	Odredbe kraljevskog dekreta sa zakonskom snagom o stupanju na snagu				Q4	2020.	Dvama Kraljevskim dekretima sa zakonskom snagom uređuje se rad na daljinu u privatnom sektoru i u javnoj upravi. Ciljevi su zakona sljedeći: i. osigurati regulatorni okvir (RDL 28/2020) kojim se potiče uvođenje rada na daljinu, uz istodobno očuvanje poslovne produktivnosti i pružanje zaštite i fleksibilnosti radnicima; i ii. reguliranje rada na daljinu u svim javnim upravama (RDL 29/2020) kao novi način organizacije i strukturiranja rada kako bi se bolje služilo općim interesima i osiguralo normalno funkcioniranje javnih uprava.
330.	C23.R2	M	Stupanje na snagu dvaju podzakonskih akata o jednakoj plaći za žene i muškarce te o planovima za ravnopravnost i njihovoj registraciji	Odredbe statuta o stupanju na snagu				Q2	2021.	Ta se dva podzakonska akta primjenjuju na jednake plaće za žene i muškarce te na planove za ravnopravnost i njihovu registraciju. Ciljevi uredaba su: i. osigurati načelo transparentnosti plaća kako bi se utvrdila diskriminacija zbog netočnih procjena radnih mjesta; i ii. izraditi planove za ravnopravnost i osigurati njihovu registraciju u javnom registru.
331.	C23.R3	M	Stupanje na snagu kraljevskog dekreta sa zakonskom snagom o zaštiti radnika koji obavljaju djelatnosti distribucije trećim stranama koristeći se tehnološkim sredstvima	Odredbe kraljevskog dekreta sa zakonskom snagom o stupanju na snagu				Q3	2021.	Kraljevska uredba sa zakonskom snagom odnosi se na zaštitu radnika koji obavljaju djelatnosti distribucije trećim stranama koristeći se tehnološkim sredstvima. Ciljevi su zakona tim osobama zajamčiti pravo na pošteno i jednako postupanje u pogledu radnih uvjeta, pravo na pristup socijalnoj zaštiti i osposobljavanju te omogućiti da pravno zastupanje radnika bude obaviješteno o pravilima sadržanima u algoritmima umjetne inteligencije i sustavima koji mogu utjecati na radne uvjete kojima se uređuju platforme, uključujući pristup zapošljavanju i njihovo održavanje te profiliranje.
332.	C23.R4	M	Izmjena Statuta radnika radi potpore smanjenju broja privremenih radnih mjesta racionalizacijom vrsta ugovora	Odredbe u izmjeni nakon stupanja na snagu				Q4	2021.	Poštovanje socijalnog dijaloga i kao dio sveobuhvatnog pristupa kojim se uravnotežuje potreba za fleksibilnošću i sigurnošću na tržištu rada, stupanje na snagu izmjene odredbi Kraljevskog dekreta sa zakonodavnom snagom 2/2015 od 23. listopada kojom se odobrava preinačeni tekst Zakona o radu radi potpore smanjenju broja privremenih radnih mjesta racionalizacijom vrsta ugovora.
333.	C23.R5	M	Stupanje na snagu Akcijskog plana za borbu protiv nezaposlenosti mladih	Odredbe akcijskog plana o stupanju na snagu				Q2	2021.	Akcijskim planom rješava se nezaposlenost mladih prilikom provedbe Jamstva EU-a za mlade plus. Cilj je Garancije za mlade poboljšati i produbiti međuinstitucijsku koordinaciju, ojačati odnos s privatnim sektorom i lokalnim vlastima, poboljšati kvalitetu i primjerenost osposobljavanja, tražiti nove mogućnosti zapošljavanja u sektorima s potencijalom za rast, smanjiti rano napuštanje školovanja, održati i poboljšati sustav evaluacije i praćenja te dodatno ojačati personalizirane programe usmjeravanja.

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
334.	C23.R5	M	Kraljevski dekret za novu španjolsku strategiju zapošljavanja za razdoblje 2021.–2024.	Odredbe kraljevskog dekreta o stupanju na snagu				Q4	2021.	Poštovanje socijalnog dijaloga i kao dio sveobuhvatnog pristupa kojim se uravnotežuje potreba za fleksibilnošću i sigurnošću na tržištu rada, odobrenje Vijeća ministara i stupanje na snagu Kraljevskog dekreta za novu španjolsku aktivnu strategiju zapošljavanja za razdoblje 2021–2024. Glavni ciljevi nove strategije su: i. pristup usmjeren na ljude i usmjeren na poslovanje: aktivne politike zapošljavanja usmjerene su na posebne okolnosti svake osobe i poduzeća, ii. usklađenost s proizvodnom transformacijom: aktivnim politikama zapošljavanja omogućuje se profesionalni prijelaz uz prijelaz na zeleno i digitalno gospodarstvo, očekuje se da će se aktivne politike tržišta rada ocjenjivati, pratiti i poticati postizanje rezultata iv. poboljšanje kapaciteta javnih službi za zapošljavanje: njihovom digitalizacijom i modernizacijom, iv. upravljanje i kohezija nacionalnog sustava zapošljavanja radi poboljšanja koordinacije na nacionalnoj i regionalnoj razini te dionika uključenih u aktivne politike rada.
335.	C23.R5	M	Stupanje na snagu izmjene Zakona o zapošljavanju (Kraljevski dekret sa zakonodavnom snagom 3/2015)	Odredba u izmjeni o stupanju na snagu				Q4	2022.	Izmjenom Zakona o radu (Kraljevski dekret sa zakonodavnom snagom 3/2015) postiže se: i. jačanje instrumenata politike i koordinacije nacionalnog sustava zapošljavanja; ii. reforma aktivne politike tržišta rada; iii. preispitivanje upravljanja sustavom; iv. jačanje lokalne dimenzije politike zapošljavanja; i v. ispunjenje zahtjeva za provedbu različitih mjera predviđenih u okviru Nacionalnog plana za aktivne politike zapošljavanja.
336.	C23.R6	M	Izmjena Statuta radnika kako bi se uspostavio sustav prilagodbe cikličkim i strukturnim šokovima, uključujući sustav koji poduzećima pruža unutarnju fleksibilnost i stabilnost za radnike	Odredbe u izmjeni nakon stupanja na snagu				Q4	2021.	Poštovanje socijalnog dijaloga i kao dio sveobuhvatnog pristupa kojim se uravnotežuje potreba za fleksibilnošću i sigurnošću na tržištu rada te osiguravanje srednjoročne i dugoročne fiskalne održivosti, stupanje na snagu izmjena odredbi Kraljevskog dekreta sa zakonodavnom snagom 2/2015 od 23. listopada kojim se odobrava preinačeni tekst Zakona o radu kako bi se uspostavio program prilagodbe cikličkim i strukturnim šokovima, uključujući sustav kojim se poduzećima pruža unutarnja fleksibilnost i stabilnost za radnike, podupiranje usavršavanja i prekvalifikacije zaposlenika u poduzećima i sektorima u tranziciji te olakšavanje dobrovoljne mobilnosti radnika u poduzećima i sektorima.
337.	C23.R7	M	Stupanje na snagu reforme Zakona 43/2006 radi pojednostavnjenja i povećanja učinkovitosti sustava poticaja za zapošljavanje uzimajući	Odredba reforme o stupanju na snagu				Q4	2022.	Reformom Zakona 43/2006 pojednostavnjuje se i povećava učinkovitost sustava poticaja za zapošljavanje, uzimajući u obzir preporuke koje je izdalo španjolsko neovisno tijelo za fiskalnu odgovornost (AIReF) u svojem izvješću o pregledu potrošnje za 2019.: „Poticaji na zapošljavanje”

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
			u obzir preporuke koje je izdao AIReF							
338.	C23.R8	M	Izmjena Statuta radnika radi poboljšanja pravnih pravila o kolektivnom pregovaranju	Odredbe u izmjeni nakon stupanja na snagu				Q4	2021.	Poštovanje socijalnog dijaloga i kao dio sveobuhvatnog pristupa kojim se uravnotežuje potreba za fleksibilnošću i sigurnošću na tržištu rada, stupanje na snagu izmjena određenih odredbi Kraljevskog dekreta sa zakonodavnom snagom 2/2015 od 23. listopada kojim se odobrava preinačeni tekst Zakona o radu kako bi se poboljšala pravna pravila kojima se uređuje kolektivno pregovaranje.
339.	C23.R9	M	Izmjena Statuta radnika radi poboljšanja prava osoba koje rade u podugovornim poduzećima	Odredbe u izmjeni nakon stupanja na snagu				Q4	2021.	Poštovanje socijalnog dijaloga i kao dio sveobuhvatnog pristupa kojim se uravnotežuje potreba za fleksibilnošću i sigurnošću na tržištu rada, stupanje na snagu izmjene odredbi Kraljevskog dekreta sa zakonodavnom snagom 2/2015 od 23. listopada kojom se odobrava preinačeni tekst Zakona o radu kako bi se poboljšala prava osoba koje rade u podugovornim poduzećima.
340.	C23.R10	M	Stupanje na snagu izmjene Kraljevskog dekreta sa zakonskom snagom 8/2015 o reformi propisa o nedoprinosnoj potpori za nezaposlene	Odredba u izmjeni o stupanju na snagu				Q4	2022.	Reforma Kraljevskog dekreta sa zakonskom snagom 8/2015 odnosi se na regulaciju nedoprinosne potpore za nezaposlene, uključujući sljedeće ciljeve: i. proširiti zaštitu u slučaju nezaposlenosti; ii. pojednostavniti sustav; iii. povezati korist s personaliziranim planom aktivacije; iv. olakšati prijelaz na socijalnu zaštitu kada se korisnik ne vrati na posao i nalazi se u ranjivom položaju.
341.	C23.R11	M	Potvrde o izvršenju usluga na temelju ugovora o modernizaciji Državnog zavoda za zapošljavanje	Potvrde o izvršenju usluga iz ugovora (administrativni akti)				Q4	2023.	Potvrde o dovršetku usluga na temelju ugovora (administrativni akti) za modernizaciju Državne javne službe za zapošljavanje poboljšanjem unutarnjih sustava upravljanja, modernizacijom radnih mjesta i digitalizacijom službe za skrb građana. Program će uključivati: – poboljšanje unutarnjeg upravljanja: poboljšanje informacijskih sustava kojima se podupire sustav naknada za nezaposlene, kao i onih kojima se podupiru politike zapošljavanja, – digitalizaciju javnih službi za zapošljavanje digitalizacija javnih usluga koje se pružaju građanima i poduzećima i poboljšanje usluga za korisnike, – statistiku i upravljanje podacima: uključivanje odgovarajućeg upravljanja podacima, čime se potiče donošenje odluka, kao i objavljivanje informacija visoke vrijednosti za društvo, – modernizaciju radnih mjesta i infrastrukture.
342.	C23.I1	T	Osobe koje su završile programe za mlade.	-	Broj	0	18 300	Q4	2025.	Najmanje 18 300 osoba završilo je programe za mlade, pri čemu je upisano 21 900 osoba. Taj se cilj temelji na trima programima: • Program tandem. Cilj: stjecanje stručne osposobljenosti osposobljavanjem naizmjenično zapošljavanjem. Najmanje 25 % programa usmjereno je na vještine povezane s

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
										klimom, a 25 % programa na digitalne vještine. • Program prvog iskustva. Cilj: olakšati prvo radno iskustvo povezano s kvalifikacijom. Najmanje 20 % programa usmjereno je na vještine povezane s klimom, a 20 % programa na digitalne vještine. • Program Investigo. Cilj: pružanje radova povezanih s razvojem istraživačkog projekta.
343.	C23.I2	T	Osobe koje su završile program Plan Empleo Mujer, ruralna i urbana područja i žrtve rodno uvjetovanog nasilja i prometa ljudi	-	Broj	0	23 200	Q4	2025.	Barem 23 200 osoba koje su završile program Plan Empleo Mujer, ruralna i urbana područja i žrtve rodno uvjetovanog nasilja i prometa ljudi od 29 000 upisanih. Taj program uključuje osobni i integrirani plan djelovanja usmjerenja, savjetovanja i osposobljavanja prilagođen profilu zapošljivosti žena koje sudjeluju u programu. Pruženo osposobljavanje povezano je s poslovima s dobrim teritorijalnim izgledima, koje proizlazi iz potreba ruralnog i urbanog tržišta rada na kojem se program razvija, a cilj mu je stjecanje kvalifikacije kojom se povećava zapošljivost sudionika i njihove mogućnosti pristupa dostojanstvenom radu, uz istodobno jačanje produktivnog razvoja ruralnih područja, borbu protiv rodnog jaza i jačanje zadržavanja žena na tom području. Najmanje 35 % programa usmjereno je na vještine povezane s klimom, a 35 % programa na digitalne vještine.
344.	C23.I3	T	Osobe koje su završile programe osposobljavanja za stjecanje vještina za digitalnu, ekološku i proizvodnu transformaciju	-	Broj	0	825 000	Q4	2025.	Najmanje 825 000 osoba završilo je programe osposobljavanja za stjecanje vještina za digitalnu, ekološku i proizvodnu transformaciju, uzimajući u obzir 975 000 upisanih osoba. Osposobljavanje je usmjereno na turistički sektor, druge strateške sektore od nacionalnog interesa, radnike koji podliježu ERTE-ovima i radnike koji imaju koristi od osposobljavanja za mikrokredite. Najmanje 30 % programa usmjereno je na vještine povezane s klimom, a 30 % programa na digitalne vještine.
345.	C23.I4	M	Odobrenje regionalne dodjele sredstava teritorijalnim projektima za ranjive skupine, poduzetništvo i mikropoduzeća.	Referentni zapisnik sa Sektorske konferencije o zapošljavanju				Q3	2021.	Odobrenje regionalne dodjele sredstava za teritorijalne projekte za ranjive skupine i teritorijalne projekte za poduzetništvo i mikropoduzeća na Sektorskoj konferenciji za zapošljavanje, kao što su razvoj projekata kojima se promiče poduzetništvo, inicijative lokalnog razvoja, inicijative socijalne ekonomije i novi teritorijalni projekti kojima se olakšava transformacija proizvodnje, posebno prema zelenom i digitalnom gospodarstvu.
346.	C23.I4	T	Dovršeni su teritorijalni projekti za ranjive skupine, poduzetništvo i mikropoduzeća koji uključuju	-	Broj	0	68	Q4	2023.	Dovršeno je 68 teritorijalnih projekat za ranjive skupine, poduzetništvo i mikropoduzeća koji uključuju najmanje 39 000 radnika i 64 000 poduzeća. Teritorijalni projekti za ugrožene skupine razvijaju se putem personaliziranih i

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
			najmanje 39 000 radnika i 64 000 poduzeća.							individualiziranih planova u kojima se integriraju različita djelovanja, kao što su: usmjeravanje i praćenje, orijentacijski programi, briga timova za traženje posla, stipendije za osposobljavanje i mirenje, pomoć pri zapošljavanju i praćenje aktivnosti. Projekti poduzetništva i mikropoduzeća rješavaju demografski izazov i olakšavaju produktivnu preobrazbu, posebno prema zelenom i digitalnom gospodarstvu, putem agrarnih projekata osposobljavanja, održivog lokalnog razvoja, inicijativa socijalnog gospodarstva za kulturne i umjetničke aktivnosti, ekološke tranzicije, lokalnih razvojnih inicijativa, ruralnog turizma i umjetničke baštine. Ti projekti, među ostalim, uključuju sljedeće elemente: socijalno poduzetništvo i vanjski suradnici, studije tržišta rada, lokalni posrednici za promicanje i razvoj, pomoć pri osnivanju zadruga ili mikropoduzeća, umrežavanje, sudjelovanje na konferencijama, aktivnosti širenja informacija.
347.	C23.I5	T	Javni centri za usmjeravanje, poduzetništvo, potporu i inovacije za nova radna mjesta u potpunosti su operativni.	-	Broj	0	20	Q4	2023.	Najmanje 20 javnih centara za usmjeravanje, poduzetništvo, potporu i inovacije za nova radna mjesta u potpunosti je operativno.
348.	C23.I5	T	Aktivnosti osposobljavanja za osoblje JSZ-ova		Broj	0	42 000	Q4	2023.	Dovršeno je najmanje 42 000 aktivnosti osposobljavanja za osoblje JSZ-ova u cilju unapređenja njihovih vještina i pružanja učinkovitije potpore tražiteljima zaposlenja.
349.	C23.I6	T	Dovršeni projekti socijalne ekonomije	-	Broj	0	30	Q4	2023.	Dovršeno je najmanje 30 projekata socijalne ekonomije kojima se podupiru: (a) stvaranje i održavanje zaposlenosti održivih poduzeća u teškoćama ili bez generacijske obnove pretvaranjem u poslovne formule socijalne ekonomije (zadruge i radnička poduzeća) kojima upravljaju njihovi radnici i radnice; (b) stvaranje i konsolidaciju inovativnih subjekata socijalne ekonomije, s učinkom na generacijsku obnovu i poduzetništvo mladih; (c) digitalizaciju poduzeća socijalne ekonomije stvaranjem digitalnih platformi usmjerenih na poboljšanje dobrobiti građana u ruralnim područjima; (d) umrežavanje zadruga, radničkih poduzeća i drugih oblika socijalne ekonomije popraćeno mjerama izgradnje kapaciteta i osposobljavanja za pružanje novih sveobuhvatnih usluga društvu; i (e) poticanje održive i uključive tranzicije ugroženih poduzeća i skupina.
350.	C23.I7	M	Poboljšanje stope korištenja minimalnog stvarnog dohotka i povećanje njegove učinkovitosti	Objava sporazuma o partnerstvu				Q1	2022.	Podupirati društveno-gospodarsku uključenost korisnika IMV-a s pomoću sljedećih načina: potpisano je osam sporazuma o partnerstvu s podnacionalnim javnim upravama i subjektima trećeg sektora za socijalno djelovanje u cilju

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
			politikama uključivanja	(„Convenio”)						provedbe tih postupaka. Ti sporazumi o partnerstvu imaju sljedeće ciljeve: i. poboljšanje stope korištenja IMV-a; ii. povećanje učinkovitosti IMV-a politikama uključivanja.
351.	C23.I7	M	Evaluacija za procjenu pokrivenosti, djelotvornosti i uspješnosti programa minimalnog dohotka	Objava evaluacije				Q1	2024.	Nakon dovršetka najmanje 18 pilot-projekata, objava evaluacije za procjenu pokrivenosti, djelotvornosti i uspješnosti programa minimalnog dohotka, uključujući posebne preporuke za povećanje stope iskorištenosti i poboljšanje učinkovitosti politika socijalne uključenosti

X. KOMPONENTA 24.: KULTURNA INDUSTRIJA

Kulturna industrija ima važnu ulogu u španjolskom gospodarstvu te čini 3,2 % BDP-a zemlje i 3,6 % ukupne zaposlenosti te zemlje prije pandemije bolesti COVID-19. Osim toga, ona ima neophodnu vrijednost za društvo, što pokazuje visoka razina sudjelovanja španjolskog stanovništva u kulturi prije pandemije. Međutim, industrija je suočena s nizom strukturnih obilježja zbog kojih nije mogla ostvariti svoj puni potencijal i zbog kojih je posebno osjetljiva u kriznim vremenima.

U tom kontekstu, komponenta 24 plana za oporavak i otpornost Španjolske uključuje reforme i ulaganja kojima je cilj reformirati radni okvir umjetnika te ojačati i modernizirati kulturnu poslovnu strukturu.

Komponenta se odnosi na preporuke za Španjolsku o promicanju ulaganja u cilju održavanja gospodarstva i oporavka nakon pandemije bolesti COVID-19 (preporuka za Španjolsku br. 1 iz 2020.) te o podupiranju zapošljavanja, jačanju zaštite nezaposlenih i poboljšanju pristupa digitalnom učenju (preporuka za Španjolsku br. 2 iz 2020.).

Očekuje se da se nijednom mjerom u ovoj komponenti ne nanosi znatna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjera i mjere ublažavanja utvrđene u planu za oporavak i otpornost u skladu s Tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01).

X.1. Opis reformi i ulaganja za programe bespovratne financijske potpore

Reforma 1. (C24.R1) – Razvoj statusa umjetnika i promicanje ulaganja, kulturnog sponzorstva i sudjelovanja

Tom se reformom nastoji riješiti izazov koji proizlazi iz činjenice da se postojećim propisima o radu i porezima ne uzimaju u obzir posebnosti kulturnog sektora (kao što su neredoviti prihodi i obrasci rada) te potreba za privlačenjem privatnih financijskih sredstava izvan okvira javne potpore.

Reformom se razvija odgovarajući pravni, fiskalni i radni okvir za kulturni sektor kako bi se poboljšala socijalna zaštita različitih aktera u tom sektoru i povećala privlačnost privatnih ulaganja.

Tom se reformom odobravaju regulatorne promjene za provedbu statuta umjetnika, uključujući regulatorne promjene u sljedećim aspektima:

a) primjerenost PDV-a i poreza na osobni dohodak;

b) sindikalna zastupljenost;

c) zdravlje i posebni radni odnosi umjetnika u javnim karijerama;

d) reguliranje sponzorstava;

e) sustav poreznih poticaja.

Te se promjene provode osnivanjem Međuministarskog odbora za Statut umjetnika i sastavljanjem zakonodavnih prijedloga 2021., a pravni instrument stupa na snagu do 31. prosinca 2022. Mjere za poticanje privatnih ulaganja u kulturni sektor provode se i u razdoblju 2021.–2023.

Provedba mjere mora biti dovršena do 31. prosinca 2022.

Reforma 2. (C24.R2) – Plan jačanja autorskih i srodnih prava

Cilj je te reforme ojačati autorska prava i druga prava intelektualnog vlasništva sljedećim mjerama:

a) donošenje zakona o pravima intelektualnog vlasništva na europskom jedinstvenom digitalnom tržištu kojim se prenose direktive 2019/789 SatCab i 2019/790 o autorskim pravima na jedinstvenom digitalnom tržištu;

b) donošenje kraljevskog dekreta kojim se odobrava nova Uredba o registru intelektualnog vlasništva kako bi se to tijelo prilagodilo novoj digitalnoj stvarnosti;

c) donošenje Kraljevskog dekreta o izmjeni Kraljevskog dekreta 1889/2011 od 30. prosinca 2006. kojim se uređuje funkcioniranje odjeljka II. Komisije za intelektualno vlasništvo kako bi se olakšala borba protiv novih oblika povrede intelektualnog vlasništva na internetu; i

d) odobrenje odgovarajućeg normativnog instrumenta i statuta španjolskog ureda za autorska prava.

Provedba mjere mora biti dovršena do 31. prosinca 2023.

Ulaganje 1 (C24.I1) – Jačanje konkurentnosti kulturnih industrija

Cilj je ovog ulaganja riješiti izazove u pogledu konkurentnosti kulturnog sektora poboljšanjem otpornosti poslovne strukture kulturnih i kreativnih industrija te doprinosom njihovoj digitalnoj tranziciji.

U tu svrhu mjere u okviru ovog ulaganja razvrstane su u sljedeće tri kategorije projekata:

a) konkurentnost i profesionalizacija kulturnih i kreativnih industrija: i. jačanjem poduzetničkih i financijskih vještina kulturnih djelatnika putem programa stipendiranja; ii. specijaliziranim osposobljavanjem o rukovođenju za stručnjake u scenskim i glazbenim umjetnostima; i iii. potporom kulturnim akceleratorima za razvoj kulturnih projekata s velikim potencijalom rasta;

b) digitalizacija sustava za upravljanje intelektualnim vlasništvom: i. potporom projektima za digitalizaciju subjekata za upravljanje pravima intelektualnog vlasništva; i ii. potporom digitalnoj transformaciji administrativnih tijela koja upravljaju pravima intelektualnog vlasništva;

c) internacionalizacija sektora kulturnih i kreativnih industrija: i. promidžbom i digitalizacijom sektora knjiga, ii. potporom modernizaciji i nadogradnji upravljanja izvedbenim umjetnostima i glazbenim sektorom; i iii. mjerama za potporu poduzećima i stručnjacima u kulturnim i kreativnim industrijama kako bi se povećala njihova prisutnost na nacionalnim i međunarodnim tržištima.

Kako bi se osiguralo da je mjera u skladu s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01), kriteriji prihvatljivosti sadržani u opisu budućih poziva na podnošenje prijedloga za projekte isključuju sljedeći popis aktivnosti: i. aktivnosti povezane s fosilnim gorivima, uključujući silaznu uporabu[90]; ii. aktivnosti u okviru sustava EU-a za trgovanje emisijama (ETS) kojima se postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu niže od relevantnih referentnih

[90] Osim projekata u okviru ove mjere u području proizvodnje električne energije i/ili topline te povezane infrastrukture za prijenos i distribuciju, u kojima se upotrebljava prirodni plin, koji su u skladu s uvjetima iz Priloga III. tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01).

vrijednosti[91]; iii. aktivnosti povezane s odlagalištima otpada, spalionicama[92] i postrojenjima za mehaničku biološku obradu[93]; i iv. aktivnosti u kojima dugoročno odlaganje otpada može naštetiti okolišu. Opis posla dodatno zahtijeva da se mogu odabrati samo aktivnosti koje su u skladu s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom o okolišu.

Provedba ulaganja dovršava se do 31. prosinca 2023.

Ulaganje 2 (C24.I2) – Poticanje kulture na cijelom državnom području

Cilj je tog ulaganja poboljšati teritorijalnu i socijalnu koheziju olakšavanjem pristupa kulturi te poduprijeti održivost i konsolidaciju kulturnog sektora diljem teritorija. Posebne mjere u okviru ovog ulaganja razvrstane su u sljedeće četiri kategorije projekata:

a) potpora modernizaciji i održivom upravljanju infrastrukturom izvedbenih i glazbenih umjetnosti, kao i promicanje međuteritorijalnih distribucijskih kanala: i. prijenosom sredstava autonomnim zajednicama radi potpore modernizaciji izvedbenih i glazbenih infrastruktura i održivog upravljanja njima te ii. olakšavanjem koordinacije kulturnih izvedbi u autonomnim zajednicama;

b) mjere za očuvanje, obnovu i unapređenje španjolske kulturne baštine putem mjera koje se odnose na: i. utvrđivanje baštine koja je proglašena kulturnim interesom i ii. vrednovanje baštine pod nadležnošću Ministarstva kulture i sporta, posebno sveobuhvatnom obnovom zgrade Tabacalera u Madridu;

c) dotacija knjižnica: i. kupnjom licencija za digitalne knjige i ii. kupnjom knjiga u papirnatom obliku; i

d) potpore za širenje i diversifikaciju kulturne ponude u neurbanim područjima: i. promicanjem kulturnih inovacija i poduzetništva u neurbanim područjima; ii. osiguravanjem jednakog pristupa kulturi; i iii. promicanje odgovornog i održivog korištenja prirodnih resursa putem kulture.

Kako bi se osiguralo da je mjera u skladu s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01), kriteriji prihvatljivosti sadržani u opisu budućih poziva na podnošenje prijedloga za projekte isključuju sljedeći popis aktivnosti: i. aktivnosti povezane s fosilnim gorivima, uključujući

[91] Ako se aktivnostima koje se podupiru postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu znatno niže od relevantnih referentnih vrijednosti, potrebno je objasniti razloge zašto to nije moguće. Referentne vrijednosti za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica za djelatnosti obuhvaćene područjem primjene sustava trgovanja emisijama, kako je utvrđeno u Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2021/447.

[92] To se izuzeće ne primjenjuje na mjere u okviru ove mjere u postrojenjima koja su namijenjena isključivo obradi opasnog otpada koji se ne može reciklirati i postojećim postrojenjima, ako su mjere u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti, hvatanju ispušnih plinova za skladištenje ili uporabu ili oporabi materijala iz pepela za spaljivanje, pod uvjetom da takve radnje u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

[93] To se izuzeće ne primjenjuje na mjere u okviru ove mjere u postojećim postrojenjima za mehaničko-biološku obradu, ako su mjere u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti ili naknadnoj ugradnji u postupke recikliranja odvojenog otpada radi kompostiranja biootpada i anaerobne razgradnje biološkog otpada, pod uvjetom da takve mjere u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

silaznu uporabu[94]; ii. aktivnosti u okviru sustava EU-a za trgovanje emisijama (ETS) kojima se postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu niže od relevantnih referentnih vrijednosti[95]; iii. aktivnosti povezane s odlagalištima otpada, spalionicama[96] i postrojenjima za mehaničku biološku obradu[97]; i iv. aktivnosti u kojima dugoročno odlaganje otpada može naštetiti okolišu. Opis posla dodatno zahtijeva da se mogu odabrati samo aktivnosti koje su u skladu s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom o okolišu.

Provedba ulaganja dovršava se do 31. prosinca 2023.

Ulaganje 3 (C24.I3) – Digitalizacija i promicanje glavnih kulturnih usluga

Cilj je te mjere digitalizacija i promicanje velikih kulturnih ustanova. Cilj je posebnih ulaganja u okviru ove mjere poduprijeti:

a) Nacionalni muzej Prado: i. poboljšanjem njegove dostupnosti i integracije u gradsku strukturu, ii. integracijom svih senzora u jedinstveni nadzirani sustav, iii. razvojem uključivog iskustva kako bi muzej postao dostupan većem broju posjetitelja, iv. razvojem interoperabilne digitalne platforme među muzejima, v. poboljšanjem digitalnih alata za administraciju i vi. stvaranjem multimedijalnog sadržaja;

b) Nacionalni muzej Centro de Arte Reina Sofia tako što se nude stipendije i istraživačke rezidencije mladim umjetnicima i misliocima s naglaskom na razvoj mjera digitalizacije kulturne baštine;

c) Španjolsku nacionalnu knjižnicu promicanjem upotrebe i ponovne uporabe njezinih digitalnih podataka i zbirki za potporu poučavanju, istraživanju, kulturnoj industriji i tehnološkom razvoju;

d) plan digitalizacije i pristupa bibliografskoj baštini druge knjižnične imovine iz državnih uprava ili privatnih subjekata, s ciljem da se ona stavi na raspolaganje građanima putem digitalnih repozitorija;

e) digitalizaciju, proširenje kapaciteta i interoperabilnost svih vrsta arhivskih sustava, inventara i evidencija povijesne baštine, uključujući audiovizualnu baštinu; i

---

[94] Osim projekata u okviru ove mjere u području proizvodnje električne energije i/ili topline te povezane infrastrukture za prijenos i distribuciju, u kojima se upotrebljava prirodni plin, koji su u skladu s uvjetima iz Priloga III. tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01).

[95] Ako se aktivnostima koje se podupiru postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu znatno niže od relevantnih referentnih vrijednosti, potrebno je objasniti razloge zašto to nije moguće. Referentne vrijednosti za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica za djelatnosti obuhvaćene područjem primjene sustava trgovanja emisijama, kako je utvrđeno u Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2021/447.

[96] To se izuzeće ne primjenjuje na mjere u okviru ove mjere u postrojenjima koja su namijenjena isključivo obradi opasnog otpada koji se ne može reciklirati i postojećim postrojenjima, ako su mjere u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti, hvatanju ispušnih plinova za skladištenje ili uporabu ili oporabi materijala iz pepela za spaljivanje, pod uvjetom da takve radnje u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

[97] To se izuzeće ne primjenjuje na mjere u okviru ove mjere u postojećim postrojenjima za mehaničko-biološku obradu, ako su mjere u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti ili naknadnoj ugradnji u postupke recikliranja odvojenog otpada radi kompostiranja biootpada i anaerobne razgradnje biološkog otpada, pod uvjetom da takve mjere u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

f) mjere za modernizaciju alata javnog upravljanja i provedbu integriranog sustava digitalizacije i katalogiziranja resursa, imovine, struktura i infrastrukture INAEM-a (Instituto Nacional de las Artes Escénicas y de la Música), uključujući mjere kao što su provedba različitih naprednih alata za planiranje, upravljanje i procjenu učinka programa javne potpore za izvedbeni i glazbeni sektor, kao i uvođenje digitalnog integriranog sustava (INAEM DIGITAL) za strukture za planiranje i kategorizaciju infrastrukture te dokumentiranje i kategorizaciju infrastrukture.

Kako bi se osiguralo da je mjera u skladu s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu" (2021/C58/01), kriteriji prihvatljivosti sadržani u opisu budućih poziva na podnošenje prijedloga za projekte isključuju sljedeći popis aktivnosti: i. aktivnosti povezane s fosilnim gorivima, uključujući silaznu uporabu[98]; ii. aktivnosti u okviru sustava EU-a za trgovanje emisijama (ETS) kojima se postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu niže od relevantnih referentnih vrijednosti[99]; iii. aktivnosti povezane s odlagalištima otpada, spalionicama[100] i postrojenjima za mehaničku biološku obradu[101]; i iv. aktivnosti u kojima dugoročno odlaganje otpada može naštetiti okolišu. Opis posla dodatno zahtijeva da se mogu odabrati samo aktivnosti koje su u skladu s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom o okolišu.

Provedba ulaganja dovršava se do 31. prosinca 2023.

X.2. Ključne etape, ciljne vrijednosti, pokazatelji i vremenski raspored za praćenje i provedbu programa bespovratne financijske potpore

Vidjeti tablicu u nastavku. Polazni datum za sve pokazatelje jest 1. veljače 2020., osim ako je u opisu mjere navedeno drukčije. Iznosi u tablici ne uključuju PDV.

[98] Osim projekata u okviru ove mjere u području proizvodnje električne energije i/ili topline te povezane infrastrukture za prijenos i distribuciju, u kojima se upotrebljava prirodni plin, koji su u skladu s uvjetima iz Priloga III. tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu" (2021/C58/01).

[99] Ako se aktivnostima koje se podupiru postižu predviđene emisije stakleničkih plinova koje nisu znatno niže od relevantnih referentnih vrijednosti, potrebno je objasniti razloge zašto to nije moguće. Referentne vrijednosti za besplatnu dodjelu emisijskih jedinica za djelatnosti obuhvaćene područjem primjene sustava trgovanja emisijama, kako je utvrđeno u Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2021/447.

[100] To se izuzeće ne primjenjuje na mjere u okviru ove mjere u postrojenjima koja su namijenjena isključivo obradi opasnog otpada koji se ne može reciklirati i postojećim postrojenjima, ako su mjere u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti, hvatanju ispušnih plinova za skladištenje ili uporabu ili oporabi materijala iz pepela za spaljivanje, pod uvjetom da takve radnje u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

[101] To se izuzeće ne primjenjuje na mjere u okviru ove mjere u postojećim postrojenjima za mehaničko-biološku obradu, ako su mjere u okviru ove mjere namijenjene povećanju energetske učinkovitosti ili naknadnoj ugradnji u postupke recikliranja odvojenog otpada radi kompostiranja biootpada i anaerobne razgradnje biološkog otpada, pod uvjetom da takve mjere u okviru ove mjere ne dovode do povećanja kapaciteta postrojenja za obradu otpada ili produljenja životnog vijeka postrojenja; za koje postoje dokazi na razini postrojenja.

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
352.	C24.R1	M	Stupanje na snagu statuta umjetnika, sponzorstva i režima poreznih poticaja.	Odredbe Uredbe o stupanju na snagu				Q4	2022.	Stupanje na snagu regulatornih izmjena za provedbu Statuta umjetnika i uređivanje sljedećih aspekata u cilju poboljšanja radnih uvjeta umjetnika: primjerenost PDV-a; porez na osobni dohodak; reprezentativnost sindikata, zdravstveni i posebni radni odnos umjetnika u javnim karijerama; bolja regulacija sponzorstva i režima poreznih poticaja.
353.	C24.R2	M	Stupanje na snagu zakonodavnih i regulatornih mjera za jačanje autorskih i srodnih prava	Odredbe u pravnim aktima o stupanju na snagu				Q4	2023.	1. donošenje zakona o pravima intelektualnog vlasništva na europskom jedinstvenom digitalnom tržištu uz potpuno prenošenje direktiva 2019/789 SatCab i 2019/790; 2. Kraljevski dekret o odobravanju Uredbe o registru intelektualnog vlasništva; 3. Kraljevski dekret o izmjeni Kraljevskog dekreta 1889/2011 od 30. prosinca 2006. kojim se uređuje rad Povjerenstva za intelektualno vlasništvo; i 4. odobrenje odgovarajućeg normativnog instrumenta i Statuta španjolskog ureda za autorska prava
354.	C24.I1	T	Jačanje konkurentnosti kulturnih industrija	-	Broj	0	1 216	Q4	2023.	Broj subjekata i projekata koji primaju financijska sredstva iz programa potpore za: – poduzetničke i financijske vještine stručnjaka u kulturnim i kreativnim industrijama (najmanje 900 subjekata); – provedeno planiranje digitalizacije i alate stvorene za raspravu o digitalnoj transformaciji (najmanje 16 projekata); – internacionalizaciju kulturnih i kreativnih industrija (najmanje 300 subjekata). Kriterijima za odabir osigurava se usklađenost s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01) upotrebom popisa za isključenje i zahtjeva usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom o okolišu.
355.	C24.I2	T	Modernizacija i održivo upravljanje infrastrukturom izvedbene i glazbene umjetnosti	-	Broj	0	200	Q4	2023.	Modernizacija i održivo upravljanje infrastrukturom izvedbene i glazbene umjetnosti koja stari: Najmanje 200 mjera provedenih u najmanje 17 regija u skladu s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01) upotrebom popisa za isključenje i zahtjeva usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša.
356.	C24.I2	T	Očuvanje, obnova i unapređenje španjolske kulturne baštine	-	Broj	0	20	Q4	2023.	Kulturni lokaliteti podržani mjerama za očuvanje, obnovu i unapređenje španjolske kulturne baštine: najmanje 20 lokacija u najmanje 15 regija, u skladu s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01) upotrebom popisa za isključenje i zahtjeva usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša.
357	C24.I2	T	Dozvole za e-knjige za knjižnice	-	Broj	0	300 000	Q4	2023.	Dozvole za e-knjige kupljene i pružene javnim knjižnicama (najmanje 300 000)
358	C24.I2	T	Kupovina knjiga za knjižnice	-	Broj	0	450 000	Q4	2023.	Papirnate knjige kupljene i prenesene u javne knjižnice (najmanje 450 000)
359	C24.I2	T	Poticanje kulturnih i kreativnih inicijativa	-	Broj	0	400	Q4	2023.	Poticanje kulturne aktivnosti profitnih i neprofitnih organizacija u neurbanim područjima (najmanje 400 inicijativa).

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
360.	C24.I3	T	Digitalizacija i promicanje glavnih kulturnih usluga		EUR (milijuni)	0	40	Q2	2022.	Kumulativni odobreni proračun u iznosu od najmanje 40 000 000 EUR za doprinos sljedećem: (a) – poticanje i digitalizacija Nacionalnog muzeja Prado i muzeja Reina Sofia; – mjere za povećanje godišnjih korisnika digitalne zbirke španjolske nacionalne knjižnice – digitalizacija druge bibliografske baštine [digitalizirane bibliografske zbirke baštine]; – digitalni pristup bibliografskoj baštini i interoperabilnost svih vrsta javnih arhivskih sustava te proširenje kapaciteta pohrane podataka španjolskog povijesnog inventara baštine i arhivskih sustava; – dovršavanje integriranog sustava za digitalizaciju i katalogizaciju resursa, imovine, struktura i infrastrukture INAEM-a
361.	C24.I3	T	Završetak digitalizacije i promicanje glavnih kulturnih usluga	-	Broj	0	200	Q4	2023.	Kriterijima za odabir najmanje 200 projekata osigurat će se usklađenost s tehničkim smjernicama „ne nanosi znatnu štetu” (2021/C58/01) upotrebom popisa za isključenje i zahtjeva usklađenosti s relevantnim zakonodavstvom EU-a i nacionalnim zakonodavstvom u području okoliša. – poticanje i digitalizacija Nacionalnog muzeja Prado i muzeja Reina Sofia; – mjere za povećanje godišnjih korisnika digitalne zbirke španjolske nacionalne knjižnice – digitalni pristup bibliografskoj baštini i interoperabilnost svih vrsta javnih arhivskih sustava te proširenje kapaciteta pohrane podataka španjolskog povijesnog inventara baštine i arhivskih sustava; – dovršavanje integriranog sustava za digitalizaciju i katalogizaciju resursa, imovine, struktura i infrastrukture INAEM-a.
362.	C24.I3	T	Završetak digitalizacije bibliografske baštine		Broj (u milijunima)	10	12	Q4	2023.	Digitalizacija bibliografske baštine (javne i privatne zbirke) (ukupno 12 milijuna digitaliziranih zbirki baštine)

Y. KOMPONENTA 25.: ŠPANJOLSKI AUDIOVIZUALNI CENTAR

Ta komponenta plana za oporavak i otpornost Španjolske objedinjuje niz ulaganja i reformi usmjerenih na revitalizaciju i jačanje audiovizualnog sektora. Cilj mu je poboljšati ulagačko okruženje, konsolidirati Španjolsku kao međunarodnu platformu za audiovizualna ulaganja te uputiti Španjolsku na izvoz audiovizualnih proizvoda, uključujući videoigre i digitalno stvaralaštvo. Ta komponenta uključuje i mjere za poticanje internacionalizacije poduzeća, poboljšanje inovacija u sektoru i provedbu bolje regulative.

U skladu s planom „Španjolska Digital 2025." i s nedavno odobrenim planom „Plan Spain Audiovizualni centar Europe" očekuje se da će se tom komponentom pružiti potpora otvaranju radnih mjesta, posebno među mladima, turističkom industrijom te uključuje mjere za smanjenje rodnog jaza.

Komponenta se odnosi na preporuke za Španjolsku za poticanje ulaganja u inovacije (preporuka za Španjolsku br. 3 iz 2019.) i usmjeravanje ulaganja na zelenu i digitalnu tranziciju (preporuka za Španjolsku br. 3 iz 2020.).

Očekuje se da se nijednom mjerom u ovoj komponenti ne nanosi znatna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjera i mjere ublažavanja utvrđene u planu za oporavak i otpornost u skladu s Tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01).

Y.1. Opis reformi i ulaganja za programe bespovratne financijske potpore

Reforma 1. (C25.R1): Reforma audiovizualnog regulatornog okvira

Reforma audiovizualnog regulatornog okvira uključuje donošenje dvaju zakona i odobrenje sektorskog plana:

1. stupanje na snagu Općeg zakona o audiovizualnoj komunikaciji koji ima različite ciljeve. Prvo, prilagodba i modernizacija pravnog okvira za audiovizualne medijske usluge i usluge razmjene videozapisa na platformi u Španjolskoj. Kao drugo, uspostaviti mehanizme kojima se jamče prava korisnika, kao što je zaštita maloljetnika i javnosti od određenih vrsta sadržaja. Treće, promicati europski audiovizualni rad udvostručenjem potpore neovisnoj audiovizualnoj produkciji. Četvrto, poboljšati integraciju osoba s invaliditetom. Zakon stupa na snagu do kraja prvog tromjesečja 2022.
2. reforma Zakona 55/2007 o kinematografiji, čiji je cilj i. ažurirati odredbe zakona s obzirom na novu stvarnost u tom sektoru; ii. uskladiti regulatorni okvir s europskim pravnim okvirom, uključujući pravila o državnim potporama; i iii. ažurirati i izmijeniti mehanizam za pružanje financijske potpore audiovizualnom sektoru. To se unosi do 31. prosinca 2023.
3. donošenje i provedba plana „Španjolski audiovizualni centar za Europu", čiji je cilj učiniti Španjolsku globalnom platformom za ulaganja, privlačenjem stranih ulaganja i izvozom audiovizualnih proizvoda. Taj je plan donijelo Vijeće ministara u ožujku 2021. Uključuje ulaganja za poboljšanje cijelog vrijednosnog lanca audiovizualne industrije na temelju komparativnih prednosti Španjolske u tom sektoru, uključujući uvriježenu audiovizualnu industriju, dobro osposobljen ljudski kapital i globalno priznat kreativni kapacitet. Plan uključuje sve oblike audiovizualnog sektora (kao što su kinematografija, serije, oglašavanje, videoigre i animiranje). Cilj je „Španjolskog audiovizualnog centra za Europu" uspostaviti sinergije s drugim sektorima kao što su kultura i turizam. Uključene mjere temelje se na četiri prioriteta: i. pretvoriti Španjolsku u stup privlačnosti audiovizualne produkcije, ii. smanjiti administrativne i regulatorne troškove povezane sa sektorom, iii.

poboljšati konkurentnost poduzeća u tom sektoru ulaganjem u njihovu digitalizaciju i iv. stvoriti talente i smanjiti razliku među spolovima.

Provedba mjere mora biti dovršena do 31. prosinca 2023.

Ulaganje 1 (C25.I1): Program za promicanje, modernizaciju i digitalizaciju audiovizualnog sektora

Cilj je tog ulaganja poboljšati konkurentnost i otpornost poslovnog i kreativnog sektora audiovizualnog sektora te promicati njegovu internacionalizaciju i privući strana ulaganja. Kako bi se to postiglo, u okviru ulaganja postoje tri različita programa.

1. Program za promicanje, modernizaciju i digitalizaciju audiovizualnog sektora radi poboljšanja konkurentnosti i otpornosti poduzeća i kreativne strukture audiovizualnog sektora. Programom se podupire i provedba i integracija digitalnih tehnologija u proizvodnju i promicanje audiovizualnog sadržaja te digitalizacija alata za naknadu stvaratelja.
2. Program za promicanje internalizacije audiovizualnog sektora sudjelovanjem na audiovizualnim poslovnim konferencijama, platformama te laboratorijima i sajmovima za razvoj projekata. Cilj je uspostaviti različite mehanizme kako bi se iskoristio puni potencijal španjolske audiovizualne industrije i promicao lokalni talent u globalnom okruženju.
3. Program za privlačenje izravnih stranih ulaganja u audiovizualni sektor uspostavom privlačnog okruženja za ulaganja, smanjenjem administrativnog opterećenja i olakšavanjem raznih administrativnih postupaka (uključujući veze s javnom upravom na općoj, regionalnoj i lokalnoj razini).

To se ulaganje provodi sporazumima s javnim i privatnim subjektima, pozivima na podnošenje prijava za potporu uključivanju digitalnih tehnologija u audiovizualne proizvode i usluge, pozivima na pomoć za inovacije u stvaranju i razvoju audiovizualnih i digitalnih sadržaja u različitim formatima, digitalizacijom i analizom podataka audiovizualnog sektora, novim instrumentima za međunarodnu promidžbu i digitalnim marketingom audiovizualnih sadržaja kao što su internetski alati B2B i B2C.

Ta su ulaganja usmjerena na poduzeća, stručnjake i aktere u cijelom audiovizualnom vrijednosnom lancu, a posebno su usmjerena na MSP-ove koji proizvode audiovizualni sadržaj, MSP-ove specijalizirane za upravljanje naknadama za stvaratelje i pružatelje tehnoloških savjetovanja koji mogu razviti platforme otvorene za sve dionike.

Provedba mjere mora biti dovršena do 31. prosinca 2023.

Y.2. Ključne etape, ciljne vrijednosti, pokazatelji i vremenski raspored za praćenje i provedbu programa bespovratne financijske potpore

Vidjeti tablicu u nastavku. Polazni datum za sve pokazatelje početak je djelovanja, osim ako je u opisu mjere navedeno drukčije. Iznosi u tablici ne uključuju PDV.

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
363.	C25.R1	M	Plan „Španjolska, audiovizualni centar Europe”	Odobrenje Vijeća ministara				Q1	2021.	Odobrenje plana „Španjolska, audiovizualni centar Europe” od strane Vijeća ministara. Planom se kombiniraju javna ulaganja i reforme čiji je cilj i. internacionalizacija sektora i povećanje privlačnosti Španjolske kao odredišta stranih ulaganja; ii. smanjenje regulatornih i administrativnih troškova; iii. poboljšanje konkurentnosti svih poduzeća primjenom novih tehnologija kako bi se poduzeću omogućilo da se natječe na digitalnom tržištu; i iv. promicanje ljudskog kapitala smanjenjem rodnog jaza.
364.	C25.R1	M	Stupanje na snagu općeg zakona o audiovizualnim komunikacijama.	Odredbe zakona o stupanju na snagu				Q1	2022.	Stupanje na snagu Općeg zakona o audiovizualnoj komunikaciji. Ovim se zakonom uređuje pravni okvir za pružanje audiovizualnih komunikacijskih usluga u Španjolskoj i učinkovito se prenosi Direktiva 2018/1808 o audiovizualnim komunikacijskim uslugama u nacionalni pravni sustav. Svrha mu je prilagoditi i ažurirati pravni okvir koji se primjenjuje na audiovizualne komunikacijske usluge i usluge platformi za razmjenu videozapisa u Španjolskoj. Zakonom se također nastoje zajamčiti jednaki uvjeti za sve različite sudionike prisutne na tržištu. Naposljetku, Zakon uključuje određeni mehanizam kojim se jamče prava korisnika (kao što je zaštita maloljetnika i javnosti od određenih vrsta sadržaja).
365.	C25.R1	M	Stupanje na snagu zakona o kinematografiji.	Odredbe zakona o stupanju na snagu				Q4	2023.	Parlament je odobrio Zakon o kinematografiji i stupio na snagu. Ovim se zakonom pravni okvir ažurira s obzirom na novu stvarnost i potrebe audiovizualnog sektora, usklađujući nacionalne propise s europskim pravnim okvirom.
366.	C25.I1	T	Potpora MSP-ovima u audiovizualnom sektoru	-	Broj	0	100	Q4	2023.	Potpora MSP-ovima u audiovizualnom sektoru u njihovoj digitalizaciji, promicanju rodne ravnopravnosti, internacionalizaciji i privlačenju izravnih stranih ulaganja u okviru cjelokupnog programa, s ukupnim dodijeljenim proračunom od 200 milijuna EUR (potpora najmanje 100 MSP-ova).

Z. KOMPONENTA 26.: PROMICANJE SPORTA

Prema španjolskom planu za oporavak i otpornost sportski sektor čini 3,1 % BDP-a Španjolske i izravno ili neizravno osigurava 2,1 % ukupne zaposlenosti u zemlji.

Glavni je cilj ove komponente plana za oporavak i otpornost Španjolske poboljšati preobrazbu sportskog sektora digitalizacijom sportskih organizacija i nadogradnjom sportskih objekata kako bi se osigurala njihova okolišna održivost i dostupnost. Također podupire promicanje sporta u zdravstvene svrhe, posebno boljim pristupom tjelesnoj aktivnosti u područjima izloženima riziku od depopulacije, kao i istraživanjem u tom području. Naposljetku, komponenta uključuje ciljana ulaganja za poticanje sudjelovanja žena u profesionalnom i amaterskom sportu.

Komponenta se odnosi na preporuke za Španjolsku za promicanje ulaganja u inovacije i energetsku učinkovitost (preporuka za Španjolsku br. 3 iz 2019.), promicanje javnih i privatnih ulaganja i poticanje zelene tranzicije (preporuka za Španjolsku br. 3 iz 2020.) te jačanje otpornosti zdravstvenog sustava (preporuka za Španjolsku br. 1 iz 2020.).

Tom se komponentom podupiru i dopunjuju djelovanja predviđena u drugim dijelovima plana, kao što su mjere za promicanje zdravog načina života u komponenti 18. (Reforma zdravstvenog sustava). Optimizacijom i nadogradnjom postojeće sportske infrastrukture dopunjuje se i mjere poduzete u okviru komponente 2. (Obnova) te se podupire transformacija turističkog sektora u Španjolskoj u skladu sa komponentom 14. (Turizam).

Očekuje se da se nijednom mjerom u ovoj komponenti ne nanosi znatna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjera i mjere ublažavanja utvrđene u planu za oporavak i otpornost u skladu s Tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01).

Z.1. Opis reformi i ulaganja za programe bespovratne financijske potpore

Reforma 1. (C26.R1) – Zakon o sportu

Cilj je ove zakonodavne mjere osigurati zdravlje i sigurnost u sportu na svim razinama, uključiti aspekte rodne ravnopravnosti, pristupačnosti i socijalne kohezije u regulaciju sporta, modernizirati sportske organizacije i infrastrukture digitalizacijom i njihovom ekološkom preobrazbom te promicati internacionalizaciju sektora. Zakonodavstvo prilagođava organizacijske strukture sporta trenutačnim izazovima s kojima se suočava, uzimajući u obzir pouke izvučene iz pandemije.

Provedba mjere mora biti dovršena do 31. prosinca 2022.

Reforma 2. (C26.R2) – Zakon o sportskim stručnjacima

Cilj je ove zakonodavne mjere osigurati da regulacija novih sportskih zanimanja ne dovede do prepreka za uspostavu i pružanje usluga na španjolskom državnom području. Mjerom se rješavaju izazovi koji proizlaze iz regulatorne heterogenosti na regionalnoj razini (uključujući različite zahtjeve u pogledu pristupa u različitim regijama). Mjerom se osigurava usklađenost s pravom EU-a, posebno s načelima nužnosti i proporcionalnosti.

Provedba mjere mora biti dovršena do 31. prosinca 2023.

Reforma 3. (C26.R3) – Nacionalna strategija za promicanje sporta

Cilj je ove strategije promicati bavljenje sportom kako bi se izbjegle negativne posljedice koje sjedilački način života i tjelesna neaktivnost mogu imati na zdravlje i dobrobit. Mjera, među

ostalim, uključuje sljedeće: (a) aktivnosti za uvođenje dobrih praksi i zdravih navika; (b) analitički alat za mjerenje i poboljšanje učinka strategije.

Provedba mjere mora biti dovršena do 31. prosinca 2023.

Ulaganje 1 (C26.I1) – Digitalni plan za sport

Cilj je ove mjere digitalizacija sportskih saveza, uključujući upravljanje njihovim proračunom i postupke za izdavanje sportskih licencija. Također poboljšava analizu podataka koji proizlaze iz sportske prakse, među ostalim za promicanje zdravog načina života i u istraživačke svrhe. Naposljetku, njime se potiče digitalizacija javnih centara za sportsku medicinu i borba protiv dopinga.

Provedba reforme dovršava se do 31. prosinca 2023.

Ulaganje 2 (C26.I2) – Plan za ekološku tranziciju sportskih objekata

Cilj je ove mjere nadogradnja postojećih sportskih objekata, uključujući sportske objekte koji mogu privući turizam i sportske centre visokih performansi. To se postiže njihovom digitalizacijom za optimalno korištenje i poboljšanjem njihove energetske učinkovitosti za koju se očekuje da će ostvariti uštedu od najmanje 30 % potražnje za primarnom energijom. Mjerom se promiče i sport u ruralnim područjima stvaranjem mreže promatrača za poticanje tjelesne aktivnosti.

Kriterijima odabira za ulaganja koja se provode u okviru ove komponente osigurava se usklađenost s oznakom od 100 % za klimu u iznosu od najmanje 106 000 000 EUR. Korišteni pokazatelji poboljšanja energetske učinkovitosti akreditiraju se odgovarajućim energetskim certifikatom u okviru Direktive 2010/31/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 19. svibnja 2010. o energetskoj učinkovitosti zgrada.[102]

Provedba ulaganja mora biti dovršena do 31. prosinca 2025.

Ulaganje 3 (C26.I3) – Socijalni plan za sport

Cilj je ove mjere dvojak. S jedne strane, cilj mu je unaprijediti postojeće sportske objekte poboljšanjem njihove digitalizacije, energetske učinkovitosti i pristupačnosti kako bi se Španjolskoj omogućilo da podnosi ponude za domaćinstvo međunarodnih sportskih natjecanja. S druge strane, cilj mu je promicati sudjelovanje žena u profesionalnim sportovima mjerama za povećanje njihove prisutnosti i vidljivosti, osposobljavanja i omogućavanja profesionalizacije ženskih sportova, posebno nogometa.

Kriterijima odabira za ulaganja koja se provode u okviru ove komponente osigurava se usklađenost sa 100 % klimatskih oznaka za najmanje 27 500 000 milijuna EUR od ukupnog ulaganja. Korišteni pokazatelji poboljšanja energetske učinkovitosti akreditiraju se odgovarajućim energetskim certifikatom u okviru Direktive 2010/31/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 19. svibnja 2010. o energetskoj učinkovitosti zgrada.

Provedba ulaganja dovršava se do 31. prosinca 2023.

---

102 SL L 153, 18.6.2010.

Z.2. Ključne etape, ciljne vrijednosti, pokazatelji i vremenski raspored za praćenje i provedbu programa bespovratne financijske potpore

Vidjeti tablicu u nastavku. Polazni datum za sve pokazatelje jest 1. veljače 2020., osim ako je u opisu mjere navedeno drukčije. Iznosi u tablici uključuju PDV.

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelj za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Osnovna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
367.	C26.R1	M	Stupanje na snagu zakona o sportu	Odredba Zakona o njezinu stupanju na snagu				Q4	2022.	Zakonom se potiče zdravlje i sigurnost u sportu na svim razinama, rodna ravnopravnost, socijalna uključenost i dostupnost, promicanje međunarodne dimenzije modela i modernizacija organizacija te infrastruktura poštovanjem okoliša i digitalizacijom.
368.	C26.R2	M	Stupanje na snagu Zakona o reguliranju određenih sportskih zanimanja	Odredba zakona u kojoj se navodi njezino stupanje na snagu				Q4	2023.	Donošenje Zakona o reguliranju određenih sportskih zanimanja kako bi se riješili izazovi regulatorne heterogenosti i uzimajući u obzir načela nužnosti i proporcionalnosti.
369.	C26.R3	M	Nacionalna strategija za promicanje sporta protiv sjedilačkog načina života i tjelesne neaktivnosti	Objava na internetskoj stranici				Q4	2023.	Odobrenje španjolske vlade za provedbu Nacionalne strategije za promicanje sporta protiv sjedilačkog načina života i tjelesne neaktivnosti. Ciljevi strategije su: (a) primjena trajnog alata za analizu radi analize, mjerenja i poboljšanja učinka strategije; (b) provedba aktivnosti čiji je cilj uspostava dobre prakse i zdravih navika nakon analize. Strategija je obvezujuća za regionalna i lokalna tijela.
370.	C26.I1	M	Digitalizacija sportskog sektora	Objava u SL-u				Q4	2023.	Izvršenje proračuna od najmanje 75,6 milijuna EUR, što bi trebalo rezultirati znatnim poboljšanjem digitalizacije sektora, konkretno: (a) digitalizacija sportskog saveza (uključujući upravljanje proračunom i licencijama) s novim IT sustavom; (b) informatički sustav za analizu podataka; (c) internet stvari (IoT) u centrima visokih performansi; (d) sustavi za određivanje obrazaca natjecatelja ili optimizaciju obuke svakog sportaša; (e) objava 10 istraživačkih projekata u području tjelesne aktivnosti korisne za zdravlje (HEPA); (f) testiranje informatičkog sustava u Nacionalnom centru za sportsku medicinu; (g) osnivanje elektroničkog ureda za upravljanje borbom protiv dopinga, uključujući uvođenje sustava „bez papira” za kontrole AD; i (h) studija o potrebama digitalizacije (kao što su aplikacije, sportski

										savezi, sportska medicina, tjelesne aktivnosti korisne za zdravlje i antidoping) za digitalizaciju sportskog sektora.
371.	C26.I1	T	Centri za sportsku medicinu	-	Broj		20	Q4	2023.	Najmanje 20 od 23 centra za sportsku medicinu koristi novu IT tehnologiju.
372.	C26.I1	M	Završetak informatičkih projekata u centrima visoke učinkovitosti i u upravi za borbu protiv dopinga	Prikupljanje podataka iz centara visokih performansi; početak ispitivanja AD kontrolne aplikacije				Q4	2023.	Završetak razvoja informatičkog sustava (uključujući internet stvari) u centrima visoke učinkovitosti. Osnivanje elektroničkog ureda za upravljanje borbom protiv dopinga, uključujući uvođenje sustava „bez papira” za kontrole AD
373.	C26.I2	T	Obnova i poboljšanje tehničkih centara za sportske i sportske objekte		Broj	0	95	Q4	2025.	Obnovit će se najmanje 40 tehničkih centara i 45 sportskih objekata i postići poboljšana energetska učinkovitost i/ili optimizacija upotrebe putem digitalizacije i/ili poboljšana pristupačnost. Sredstvo provjere završetka radova je potvrda o završetku radova. Intervencijama u području energetske učinkovitosti u prosjeku se postiže smanjenje potražnje za primarnom energijom od najmanje 30 %. Popis objekata se objavljuje.
374.	C26.I3	M	Projekti za promicanje ravnopravnosti u sportu	Objava u SL-u				Q2	2022.	CSD (Nacionalno vijeće za sport) dodjeljuje poziv na podnošenje prijedloga u Službenom listu, za koji se očekuje da će odabrati najmanje 15 projekata korisnika za promicanje ravnopravnosti u sportu, posebno osposobljavanjem, profesionalizacijom ženskih sportova i vidljivosti ženskih sportova. Kumulativni proračun poziva iznosi 11 700 000 EUR.
375.	C26.I3	T	Završetak aktivnosti u okviru Socijalnog plana za sport		Broj	0	40	Q4	2023.	Završetak aktivnosti u okviru Socijalnog plana za sport, uključujući obnovu najmanje 40 sportskih objekata i aktivnosti za promicanje prisutnosti žena u profesionalnim sportovima (programi osposobljavanja, marketinške kampanje i studije). Intervencijama u području energetske učinkovitosti u prosjeku se postiže smanjenje potražnje za primarnom energijom od najmanje 30 %. Popis objekata se objavljuje.

AA. KOMPONENTA 27.: MJERE I MJERE ZA SPREČAVANJE I SUZBIJANJE POREZNIH PRIJEVARA

Ova komponenta plana za oporavak i otpornost Španjolske usmjerena je na izazove sprečavanja i suzbijanja poreznih prijevara i utaje poreza. Cilj je komponente povećati poreznu disciplinu i prikupiti više poreznih prihoda. Komponenta se, među ostalim, odnosi na preporuke za Španjolsku za jačanje fiskalnih okvira i okvira javne nabave na svim razinama vlasti (preporuka za Španjolsku br. 1 iz 2019.) i, kada to gospodarski uvjeti dopuštaju, provedbu fiskalnih politika usmjerenih na postizanje razboritih srednjoročnih proračunskih stanja i osiguravanje održivosti duga, uz istodobno poticanje ulaganja (preporuka za Španjolsku br. 1 iz 2020.).

Očekuje se da se nijednom mjerom u ovoj komponenti ne nanosi znatna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjera i mjere ublažavanja utvrđene u planu za oporavak i otpornost u skladu s Tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01).

AA.1. Opis reformi i ulaganja za programe bespovratne financijske potpore

Reforma 1. (C27.R1) – Donošenje Zakona o borbi protiv prijevara

Cilj je te reforme ojačati pravila protiv praksi izbjegavanja poreza koje izravno utječu na funkcioniranje unutarnjeg tržišta te izmijeniti neizravno i izravno oporezivanje, određene poreze lokalne uprave i propise o igrama na sreću. Reformom se uvode promjene u uredbu čiji je cilj uspostava parametara porezne pravde i olakšavanje mjera usmjerenih na sprečavanje prijevara i borbu protiv njih jačanjem porezne kontrole.

Reforma se sastoji od donošenja i stupanja na snagu Zakona protiv utaje poreza i poreznih prijevara kojim se:

- povećava opseg transakcija u kojima su e-plaćanja odobrena (potpisi i stručnjaci) i određuje zakonski prag za gotovinska plaćanja;
- ažurira popis poreznih oaza u skladu s kriterijima transparentnosti, nepostojanja oporezivanja i štetnih poreznih režima;
- provodi izmjene pravila za osobe s neplaćenim poreznim obvezama;
- uvodi zabranu „softvera za dvostruku uporabu”;
- uvodi referentna vrijednost za poreznu osnovicu pri oporezivanju nekretnina.

Zakon se donosi do 30. lipnja 2021. Zakon stupa na snagu do 30. lipnja 2022. Reformom se predviđa privremena ocjena zakona do 31. prosinca 2022., a na temelju te procjene moguće su izmjene 2023.

Reforma 2. (C27.R2) – Modernizacija porezne uprave

Poreznoj upravi povjerena je provedba državnog poreznog sustava i carinskog sustava te obavlja svoje aktivnosti u okviru strateškog plana za razdoblje 2020.–2023. Strateški plan, koji se uvelike oslanja na upotrebu informatičkih rješenja, revidira se svake godine kako bi se osigurala njegova prilagodba razvoju nove porezne politike, izvorima informacija, ponašanju poreznih obveznika i tehnološkom razvoju. Cilj je te reforme poduprijeti provedbu i godišnje preispitivanje strateškog plana za razdoblje 2020.–2023., čiji je cilj modernizirati pružanje usluga agencije kako bi se smanjile porezne prijevare i utaje poreza. Reforma br. 2 usko je povezana s drugim reformama u toj komponenti. Reforma uključuje:

- povećanje ljudskih resursa u poreznoj upravi u skladu s njezinim srednjoročnim potrebama i
- provođenje pregleda zgrada Agencije radi modernizacije tehnologije i povećanja energetske učinkovitosti.

Reforma se provodi do 31. prosinca 2023.

Reforma 3. (C27.R3) – Pojačana pomoć poreznim obveznicima

Ciljevi su te reforme poboljšanje pomoći poreznim obveznicima. Ključni element strategije porezne uprave za razdoblje 2020.–2023. jest poboljšanje usluga za porezne obveznike povećanom uporabom elektroničkih platformi (tzv. „API”, integrirana digitalna uprava). Reforma se sastoji od pružanja novih usluga kako bi se olakšalo oporezivanje dobiti i osobnog dohotka te oporezivanje PDV-a. Nove usluge trebaju uključivati poboljšane komunikacijske metode, službe za pomoć i uvid u podatke korisnika, kao i porezne prijave i obradu prijava. Planira se da će se pružanje takvih usluga tijekom razdoblja 2021.–2023. povećati u tri vala kako bi postupno sve više korisnika biralo elektroničke usluge umjesto da posjećuju lokalne porezne urede. Tim mjerama Agencija nastoji svojim klijentima olakšati usklađivanje s poreznim zakonikom, a time i povećati porezne prihode.

Provedba reforme dovršava se do 31. prosinca 2023.

Reforma 4. (C27.R4) – Međunarodna dimenzija

Cilj je te reforme povećati i optimizirati upotrebu informatičkih sustava u međunarodnoj suradnji u borbi protiv poreznih prijevara i utaje poreza. Ta reforma, koja je uslijedila nakon međunarodnih sporazuma u tom području politike, sastoji se od poduzimanja mjera za olakšavanje ispunjavanja poreznih obveza poreznih obveznika (uključujući podatke o porezu na osobni dohodak), jačanja borbe protiv neprijavljenih aktivnosti i sive ekonomije te preispitivanja kvalitete i korisnosti informacija dobivenih od različitih zemalja. Očekuje se da će se ti ciljevi ostvariti većom upotrebom sofisticiranijih IT sustava i uvođenjem internetskih usluga za porezne obveznike.

Reforma se provodi do 31. prosinca 2021.

Reforma 5. (C27.R5) – Model suradnje

Cilj je te reforme poboljšati odnose porezne uprave s njezinim dionicima kao što su velike korporacije, MSP-ovi, samozaposlene osobe i relevantne udruge te pravosudni sustav kao način postizanja boljeg ispunjavanja poreznih obveza. Kad je riječ o poreznim obveznicima, cilj je Agencije bolja suradnja i viša razina usklađenosti s pomoću dobrovoljnih izvješća o poreznoj transparentnosti. Očekuje se da će se povećanjem poreznih istraga povećati suradnja sa sucima, tužiteljima i sudovima.

Reforma se provodi do 31. prosinca 2021.

AA.2. Ključne etape, ciljne vrijednosti, pokazatelji i vremenski raspored za praćenje i provedbu programa bespovratne financijske potpore

Vidjeti tablicu u nastavku. Polazni datum za sve pokazatelje jest 1. veljače 2020., osim ako je u opisu mjere navedeno drukčije. Iznosi u tablici ne uključuju PDV.

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelj za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
376.	C27.R1	M	Stupanje na snagu Zakona protiv utaje poreza i poreznih prijevara	Odredba zakona o njezinu stupanju na snagu				Q2	2022.	Stupanje na snagu Zakona protiv utaje poreza i porezne prijevare („Ley de medidas de prevención y lucha contra el fraude fiscal”) kojim se: – proširi opseg transakcija u kojima su e-plaćanja obvezna (trgovačka društva i stručnjaci) i postavljaju zakonske pragove za gotovinska plaćanja – ažurira popis poreznih oaza u skladu s kriterijima transparentnosti, nepostojanja oporezivanja i štetnih poreznih režima. – provodi izmjene pravila za osobe s neplaćenim poreznim obvezama; – uvodi zabranu „softvera za dvostruku uporabu”; – uvodi referentna vrijednost za poreznu osnovicu pri oporezivanju nekretnina.
377.	C27.R1	M	Privremena ocjena učinaka Zakona protiv utaje poreza i porezne prijevare.	Objava izvješća na *web*-mjestu Ministarstva financija.				Q4	2022.	Ministarstvo financija provodi privremenu procjenu Zakona protiv utaje poreza i porezne prijevare. Ta procjena s mogućim preporukama za poboljšanja bit će objavljena na internetskim stranicama Ministarstva financija.
378.	C27.R2	T	Modernizacija porezne uprave – broj zaposlenika u poreznoj upravi		Broj	25 325	26 320	Q4	2021.	Povećati broj zaposlenika Porezne uprave na najmanje 26 320 zaposlenika. Polazni datum: 31. prosinca 2020.
379.	C27.R2	T	Modernizacija porezne uprave – porezne istrage		Broj	5 743	6 591	Q4	2021.	Tijela provode 6 591 poreznu istragu (broj poreznih istraga provedenih tijekom 2021.) kako bi otkrila neprijavljene oporezive aktivnosti. Polazni datum: 31. prosinca 2020.
380.	C27.R3	T	Pružanje pojačane pomoći poreznim obveznicima – unaprjeđenje mreže Sociedades i dostupno najmanje 1 666 123 poreznih obveznika.		Broj	0	1 666 123	Q4	2021.	Sociedades Web, usluga usmjerena na obveznike poreza na dobit, unaprijedit će se i automatski prezentirati porezne informacije koje su poduzeća prethodno prijavila javnoj upravi, a koje su relevantne za poreznu prijavu. Po završetku te nadogradnje usluga se stavlja na raspolaganje na 1 666 123 obveznika poreza na dobit. Polazni datum: 31. prosinca 2020.
381.	C27.R3	T	Pružanje pojačane pomoći poreznim obveznicima – Renta Web unaprijeđena i dostupna za najmanje 1 779 505		Broj	0	1 779 505	Q4	2021.	Renta Web je softver namijenjen porezu na osobni dohodak kojim će se omogućiti izravan uvoz „libros registra” u prijave poreza na osobni dohodak. Bit će dostupan za 1 779 505 poreznih obveznika osobnog

			poreznih obveznika							dohotka. Polazni datum: 31. prosinca 2020.
382.	C27.R3	M	Uspostava četiriju platformi za digitalnu potporu	Objava izvješća porezne uprave				Q4	2023.	Porezna uprava uspostavlja i stavlja u funkciju četiri platforme za poreznu digitalnu potporu kako bi poboljšala usluge koje se pružaju poreznim obveznicima. Pružatelji digitalnih usluga djeluju kao virtualni internetski šalteri koji poreznim obveznicima pružaju širu uslugu pomoći, omogućujući im da stupe u kontakt s poreznom upravom na različitim jezicima kako bi na internetu proveli postupke potpore koji su dostupni u tradicionalnom uredu kao što su opće informacijske usluge, pomoć u različitim postupcima i pomoć pri podnošenju poreznih prijava.
383.	C27.R4	T	Međunarodna dimenzija – utvrđeni registrirani strani porezni obveznici		Broj %	0	85	Q4	2021.	Kako bi se poboljšala porezna disciplina, posebno onih poreznih obveznika koji se nalaze u registru kao strani porezni obveznici, porezna uprava provodi projekt u okviru kojeg će se koristiti novim informacijama o poreznim obveznicima iz različitih međunarodnih izvora kao što su FATCA i CRS. Po završetku projekta primljene međunarodne informacije prikladne su za analizu rizika. Cilj je projekta utvrditi barem porezne podatke od 85 % registriranih stranih poreznih obveznika od kojih je porezna uprava primila informacije 2019. i provjeriti njezine porezne podatke kako bi ih se upotrijebilo u analizi rizika do 31. prosinca 2021. Polazni datum: 31. prosinca 2020.
384.	C27.R5	T	Model suradnje – izvješća o transparentnosti		Broj	0	20	Q4	2021.	Porezna uprava provodi projekt 2021. kojim se multinacionalna poduzeća potiče da objave informacije o svojem poslovanju. Te objave mogu imati posljedice na oporezivanje tih trgovačkih društava. Cilj je 20 izvješća o transparentnosti podnesena 2021.

AB. KOMPONENTA 28.: PRILAGODBA POREZNOG SUSTAVA REALNOSTI 21. STOLJEĆA

Mjere iz komponente 28. plana za oporavak i otpornost Španjolske obuhvaćaju različite porezne mjere, kao što su hitne mjere o kojima je odlučeno u teškoj fazi gospodarske krize 2020., uvođenje novih poreza u kontekstu državnog proračuna za 2021. i srednjoročni projekti za preispitivanje i razvoj poreznog sustava koji je primjereniji svojoj svrsi. Reformom španjolskog poreznog sustava nastoji se postići da postane pravedniji, progresivniji, održiviji i pravedniji, uz istodobno produbljivanje koncepta zelenog oporezivanja, uključivanje rodne perspektive i jačanje javnih politika od općeg interesa, kao što je zaštita zdravlja. Cilj je reformi i pozitivan doprinos gospodarskom rastu, otvaranju radnih mjesta, gospodarskoj otpornosti i međuteritorijalnoj koheziji. Budući da je ukupni omjer poreznih prihoda i BDP-a u Španjolskoj niži nego u usporedivim gospodarstvima, ima prostora za povećanje prihoda i poticanje srednjoročne i dugoročne održivosti javnih financija.

Komponenta se, među ostalim, odnosi na preporuke za Španjolsku za jačanje fiskalnih okvira i okvira javne nabave na svim razinama vlasti (preporuka za Španjolsku br. 1 iz 2019.) i, kada to gospodarski uvjeti dopuštaju, provedbu fiskalnih politika usmjerenih na postizanje razboritih srednjoročnih proračunskih stanja i osiguravanje održivosti duga, uz istodobno poticanje ulaganja (preporuka za Španjolsku br. 1 iz 2020.).

Očekuje se da se nijednom mjerom u ovoj komponenti ne nanosi znatna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjera i mjere ublažavanja utvrđene u planu za oporavak i otpornost u skladu s Tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01).

AB.1. Opis reformi i ulaganja za programe bespovratne financijske potpore

Reforma 1. (C28.R1) – Mjere poduzete 2020. i 2021. radi ublažavanja posljedica pandemije bolesti COVID-19

Španjolska je u 2020. i 2021. uvela nekoliko poreznih mjera za ublažavanje negativnih posljedica gospodarske krize uzrokovane izbijanjem bolesti COVID-19. Te su mjere uključivale odgodu poreznih i carinskih dugova, suspenziju i produljenje rokova za plaćanje poreza, mogućnosti za pojednostavljeni porez na osobni dohodak, režime poreza na dobit i PDV-a za MSP-ove, privremeno smanjenje stope PDV-a za određenu robu koja je potrebna za borbu protiv zdravstvene krize i stvaranje Fonda za slučaj insolventnosti za nefinancijske korporacije. Cilj tih mjera bio je ublažiti gospodarske i socijalne posljedice pandemije. Te su mjere stupaju na snagu 1. veljače 2020., a neke od njih nastavljaju se 2021.

Provedba mjere mora biti dovršena do 31. ožujka 2021.

Reforma 2. (C28.R2) – Analiza poreznih olakšica

Analizom rashoda koju je provelo neovisno fiskalno tijelo (Autoridad Independiente de Responsabilidad Fiscal, AIReF) o poreznim olakšicama u vezi s porezom na osobni dohodak, trošarinama i PDV-om utvrđene su mogućnosti za izmjenu određenih poreznih olakšica. U 2020. izmijenjene su porezne olakšice sustava poreza na osobni dohodak i snižena stopa PDV-a za bezalkoholna pića i sokove te određena pića s dodanim šećerom i/ili sladilima. Provedba daljnjih regulatornih reformi do 31. ožujka 2023. temelji se na preporukama radne skupine osnovane radi procjene 15 poreznih olakšica. Cilj je te radne skupine dati preporuke o tome kako u narednim godinama dodatno izmijeniti ili ukinuti porezne olakšice kako bi porezni sustav bio učinkovitiji, kako bi se povećali prihodi, podržala zelena tranzicija i promicala pravednost.

Provedba mjere mora biti dovršena do 31. ožujka 2023.

Reforma 3. (C28.R3) – Osnivanje odbora stručnjaka za poreznu reformu

Nadležna tijela osnivaju Odbor stručnjaka 12. travnja 2021. kako bi ispitala značajke optimalnog poreznog sustava i izradila preporuke o tome kako na koherentan način modernizirati i prilagoditi postojeće oporezivanje. Odbor stručnjaka posebno obraća pozornost na sljedeća područja:

- ekološko oporezivanje;
- oporezivanje dobiti;
- oporezivanje digitalnog gospodarstva;
- oporezivanje bogatstva, uključujući oporezivanje imovine i konkretnu provedbu usklađivanja u tom području;
- oporezivanje novih gospodarskih djelatnosti; i
- ravnopravnost spolova.

Reforma je popraćena analizom njihova distribucijskog učinka, s posebnim naglaskom na obitelji s djecom. Analiza uključuje barem sljedeće elemente: i. učinak na ukupnu fiskalnu progresivnost poreznog sustava; ii. učinak na ranjive skupine; iii. učinak na obitelji s djecom; iv. oporezivanje velikih korporacija; i v. raspodjelu oporezivanja između oporezivanja rada i oporezivanja kapitala.

Odbor stručnjaka objavljuje svoje izvješće u veljači 2022. Izmjene poreznog sustava na temelju preporuka iz izvješća stupaju na snagu do 31. ožujka 2023.

Provedba mjere mora biti dovršena do 31. ožujka 2023.

Reforma 4. (C28.R4) – Reforma poreznih mjera kojima se doprinosi ekološkoj tranziciji

Ta reforma sadržava porezne mjere kojima se nastoji poduprijeti zelena tranzicija. Te mjere uključuju:

- utvrđivanje poreza na odlaganje otpada na odlagališta i spalionice;
- uvođenje poreza na plastičnu ambalažu koja se ne može ponovno upotrijebiti;
- izmjenu poreza na fluorirane stakleničke plinove;
- poreze ili plaćanja povezana s mobilnošću kao što su cestarine i porezi na registraciju vozila; i
- reviziju subvencija za mineralna ulja koja se koriste kao gorivo.

Provedba mjera mora biti dovršena do 30. lipnja 2022.

Reforma 5. (C28.R5) – Odobrenje poreza na digitalne usluge

Tom se reformom uvodi pristojba na temelju prometa poduzeća s neto prometom većim od 750 000 000 EUR i prihoda od pružanja određenih digitalnih usluga kao što su usluge internetskog oglašavanja i posredovanja u Španjolskoj. Pristojba je neovisna o tome je li društvo rezident ili nije na španjolskom državnom području. Pristojba stupa na snagu u prvom tromjesečju 2021. Reforma uključuje i izvješće o procjeni učinka mjere, koje se objavljuje do 31. ožujka 2022. i 2023.

Provedba mjere mora biti dovršena do 31. ožujka 2021.

Reforma 6. (C28.R6) – Odobrenje poreza na financijske transakcije

Tom se mjerom uvodi pristojba koja se temelji na kupovnoj vrijednosti udjela španjolskih trgovačkih društava uvrštenih na burzu s tržišnom kapitalizacijom većom od 1 000 000 000 EUR. Provedba reforme stupila je na snagu u prvom tromjesečju 2021. Reforma uključuje i izvješće o procjeni učinka mjere, koje se objavljuje do 31. ožujka 2022. i 2023.

Provedba mjere mora biti dovršena do 31. ožujka 2021.

Reforma 7. (C28.R7) – Kratkoročne porezne mjere za poreze na dohodak

Reformom će se povećati progresivnost i preraspodjela poreza na osobni dohodak izmjenama Zakona o porezu na dohodak i Zakona o porezu na dohodak. Konkretno, stopa na općoj nacionalnoj ljestvici povećava se za 2 postotna boda s 300 000 EUR kao općom osnovom za procjenu, a ušteda za 3 postotna boda od 200 000 EUR. Osim toga, smanjuje se ograničenje smanjenja pojedinačnih mirovinskih doprinosa s 8 000 EUR na 2 000 EUR, a trenutačno ograničenje doprinosa koje društvo uplaćuje svojem zaposleniku povećava se s 8 000 EUR na 10 000 EUR. Osim toga, u pogledu poreza na bogatstvo, reformom će se stopa koja se primjenjuje na posljednju tarifu povećati za 1 postotni bod, s 2,5 % na 3,5 % (za imovinu veću od 10 000 000 EUR). Provedba reforme trebala je biti dovršena do 1. siječnja 2021.

Provedba mjere mora biti dovršena do 31. ožujka 2021.

Reforma 8. (C28.R8) – Kratkoročno donošenje poreznih mjera u području poreza na dobit

Reformom će se izmijeniti Zakon o porezu na dobit kako bi se povećao doprinos tog poreza potpori javne potrošnje, istovremeno uvodeći pojednostavljenja izuzeća i odbitaka kako bi se poreznim obveznicima osigurala minimalna stopa od 15 %. S druge strane, oslobođenje dividendi i kapitalnih dobitaka ostvarenih njihovim udjelima u društvima kćerima, kako rezidentnim tako i nerezidentima na španjolskom državnom području, smanjuje se za 5 %.

Provedba mjere mora biti dovršena do 31. ožujka 2021.

Reforma 9. (C28.R9) – Kratkoročne porezne mjere u neizravnim porezima

Reformom se proširuje primjena standardne stope PDV-a od 21 % na bezalkoholna pića, sokove i gazirana pića s dodanim šećerom. Takva mjera predstavlja društvenu obvezu promicanja odgovorne konzumacije tih kategorija pića i u skladu je s ciljem financiranja vanjskih troškova socijalne države Španjolske, što u ovom slučaju proizlazi iz nezdrave prehrane. Osim toga, porezna stopa premija osiguranja povisuje se za dva postotna boda, na 8 %, ali ostaje u srednje niskom rasponu u odnosu na susjedne zemlje.

Provedba mjere mora biti dovršena do 31. ožujka 2021.

AB.2. Ključne etape, ciljne vrijednosti, pokazatelji i vremenski raspored za praćenje i provedbu programa bespovratne financijske potpore

Vidjeti tablicu u nastavku. Polazni datum za sve pokazatelje jest 1. veljače 2020., osim ako je u opisu mjere navedeno drukčije. Iznosi u tablici ne uključuju PDV.

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
385.	C28.R1	M	Fiskalne mjere donesene 2020. i 2021. za ublažavanje učinaka pandemije bolesti COVID-19.	Odredbe zakona i kraljevskih dekreta sa zakonskom snagom o njihovu stupanju na snagu				Q1	2021.	Stupanje na snagu poreznih mjera donesenih 2020. i 2021. radi ublažavanja negativnih gospodarskih i socijalnih posljedica pandemije bolesti COVID-19: 1. prijelazne uredbe: razni kraljevski dekreti sa zakonskom snagom koje je vlada odobrila od početka pandemije bolesti COVID-19. 2. izmjena državnih propisa: – Kraljevski dekret sa zakonodavnom snagom 1/1993 od 24. rujna kojim se odobrava pročišćeni tekst Zakona o porezu na prijenos plaća i dokumentiranih pravnih akata, – Zakon 37/1992 od 28. prosinca o porezu na dodanu vrijednost, – Zakon 49/2002, od 23. prosinca, o poreznom režimu neprofitnih subjekata i poreznim poticajima za pokroviteljstvo, – Zakon 58/2003 od 17. prosinca, Opći porez, – Zakon 35/2006 od 28. studenoga o porezu na dohodak
386.	C28.R2	M	Preispitivanje i izmjene poreznih olakšica	Odredbe reformi u kojima se navodi njihovo stupanje na snagu i objava preporuka radne skupine na internetskim stranicama o financijama				Q1	2023.	Stupanje na snagu regulatornih reformi potrebnih za provedbu preporuka radne skupine o izmjeni ili ukidanju 15 poreznih olakšica. Porezne olakšice moraju biti odabrane s obzirom na njihovu kvantitativnu i kvalitativnu važnost i procijenjene u skladu s metodologijom AIReF. Regulatorne reforme usmjerene su na povećanje učinkovitosti poreznog sustava, povećanje prihoda, potporu zelenoj tranziciji i promicanje pravednosti.
387.	C28.R3	M	Ministar financija imenuje Odbor stručnjaka.	Objava na internetskoj stranici				Q2	2021.	Imenovanje stručnog odbora za usmjeravanje reforme poreznog sustava. Odbor je odgovoran za provedbu tehničke analize potrebnih reformi, uzimajući u obzir trenutačni scenarij i očekivano srednjoročno i dugoročno stanje, s posebnim naglaskom na sljedeća područja: ekološko oporezivanje, oporezivanje trgovačkih društava, oporezivanje digitalnog gospodarstva, oporezivanje bogatstva i konkretno usklađivanje u tom području,

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
										oporezivanje novih gospodarskih djelatnosti, distributivni učinak.
388.	C28.R3	M	Stupanje na snagu reformi koje proizlaze iz preporuka Odbora	Odredbe reformi u kojima se navodi njihovo stupanje na snagu				Q1	2023.	Stupanje na snagu reformi proizašlih iz preporuka Odbora stručnjaka koje se odnose na različite elemente španjolskog poreznog sustava kako bi se španjolski udio prihoda i BDP-a približio prosjeku EU-a, osiguralo minimalno oporezivanje dobiti, porezni sustav učinio učinkovitijim, modernizirao i prilagodio novim trendovima, uključujući rodnu perspektivu, s naglaskom na područja oporezivanja okoliša, oporezivanja dobiti, oporezivanja digitaliziranog gospodarstva, usklađivanja oporezivanja bogatstva i oporezivanja novih gospodarskih djelatnosti. Reforme su popraćene analizom njihova distribucijskog učinka, s posebnim naglaskom na obitelji s djecom.
389.	C28.R4	M	Porezi na plastiku i otpad za jednokratnu upotrebu	Odredba zakona o njezinu stupanju na snagu				Q3	2021.	Stupanje na snagu Zakona kojim se uređuju porezi na plastiku te odlaganje i spaljivanje otpada radi promicanja kružnog gospodarstva i smanjenja upotrebe plastike za jednokratnu upotrebu.
390.	C28.R4	M	Analiza poreza na registraciju vozila i poreza na promet	Objava na internetskoj stranici				Q1	2022.	Reformom se predviđa analiza poreza na registraciju vozila, poreza na promet ili plaćanja kao što su cestarine. Na temelju te analize razmotrit će se revizija zakona kako bi se promicao održiviji cestovni promet i smanjile emisije stakleničkih plinova.
391.	C28.R4	M	Stupanje na snagu reforme poreza na fluorirane plinove	Odredba zakona o njezinu stupanju na snagu				Q2	2022.	Stupanje na snagu reforme poreza na fluorirane plinove kako bi se obeshrabrilo njihovo korištenje i smanjilo izbjegavanje plaćanja poreza.
392.	C28.R5	M	Porez na digitalne usluge	Odredba zakona o njezinu stupanju na				Q1	2021.	Stupanje na snagu Zakona o određenom porezu na digitalne usluge (Ley 4/2020, de 15 de octubre, del Impuesto sobre Determinados Servicios Digitales) kako bi se vladi stvorili novi izvori prihoda na temelju poslovnih sektora u nastajanju uz dosljedan razvoj poreznog sustava i, prema potrebi, u međunarodnom kontekstu.

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
				snagu						
393	C28.R6	M	Porez na financijske transakcije	Odredba zakona o njezinu stupanju na snagu				Q1	2021.	Stupanje na snagu Zakona o porezu na financijske transakcije (Ley 5/2020, de 15 de octubre, del Impuesto sobre las Transacciones Financieras) kako bi se vladi stvorili novi izvori prihoda uz dosljedan razvoj poreznog sustava i, prema potrebi, u međunarodnom kontekstu.
394.	C28.R7	M	Izmjene poreza na osobni dohodak i poreza na bogatstvo 2021.	Odredba Zakona o proračunu u kojoj se navodi njegovo stupanje na snagu				Q1	2021.	Stupanje na snagu izmjena Zakona o proračunu za 2021. i razvojnih propisa povezanih s porezom na osobni dohodak i porezom na dobit kako bi se smanjio državni deficit i progresivno oporezivanje osobnog dohotka.
395.	C28.R8	M	Izmjene poreza na dobit 2021.	Odredba Zakona o proračunu u kojoj se navodi njegovo stupanje na snagu				Q1	2021.	Stupanje na snagu izmjena Zakona o proračunu za 2021. i razvojnih propisa povezanih s porezom na dobit radi povećanja prihoda od poreza na dobit.
396.	C28.R9	M	Izmjene neizravnih poreza u 2021.	Odredba Zakona o proračunu u kojoj se navodi				Q1	2021.	Stupanje na snagu izmjena Zakona o proračunu za 2021. i razvojnih propisa povezanih s neizravnim porezima radi promicanja zdravije prehrane smanjenjem potrošnje određenih slatkih pića i povećanja prihoda središnje države povećanjem poreza na premije osiguranja.

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
				njegovo stupanje na snagu						

AC. KOMPONENTA 29.: POBOLJŠANJE UČINKOVITOSTI JAVNE POTROŠNJE

Cilj reformi u komponenti 29. plana za oporavak i otpornost Španjolske jest i. poboljšati učinkovitost javne potrošnje jačanjem okvira i praksi za revizije rashoda te ii. uskladiti proračun središnje države s ciljevima održivog razvoja i načelima zelenog proračuna.

Cilj je komponente plana poboljšati kvalitetu javnih rashoda, posebno preispitivanjem njegova sastava i preusmjeravanjem njegove uporabe, podupirati gospodarski rast i otvaranje radnih mjesta te u konačnici povećati održivost javnih financija i javnog duga u srednjoročnom razdoblju. Reformama se rješavaju i izazovi koje predstavlja nova gospodarska i socijalna stvarnost.

Komponenta se odnosi na preporuku za Španjolsku o – kada to gospodarski uvjeti dopuštaju – provedbi fiskalnih politika usmjerenih na postizanje razboritih srednjoročnih proračunskih stanja i osiguravanje održivosti duga, uz istodobno poticanje ulaganja (Preporuka za Španjolsku br. 1 iz 2020.).

Očekuje se da se nijednom mjerom u ovoj komponenti ne nanosi znatna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjera i mjere ublažavanja utvrđene u planu za oporavak i otpornost u skladu s Tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01).

AC.1. Opis reformi i ulaganja za programe bespovratne financijske potpore

Reforma 1. (C29.R1) – Postupak revizije i evaluacije javne potrošnje

Cilj je te reforme uspostaviti trajni okvir kojim će se osigurati poboljšanja u kvaliteti javne potrošnje, ojačati fiskalna stabilnost i održivost financija opće države. Ta reforma sadržava četiri podelementa:

- uključivanje preporuka iz revizije potrošnje za razdoblje 2018.–2020. u postupak donošenja odluka (faza I. i faza II.): Kako bi se postiglo učinkovito praćenje preporuka iz prve i druge faze, proračunskim odjelima kojima su dane preporuke daje se rok za odgovor na te preporuke u skladu s načelom „poštuj ili objasni”. Očekuje se da će Ministarstvo financija biti zaduženo za praćenje daljnjeg postupanja i izradu godišnjeg izvješća o odgovoru na preporuke.
- pokretanje faze III. revizije potrošnje za 2021.: planira se da će se treća faza revizije potrošnje usredotočiti na financijske instrumente i gospodarenje komunalnim otpadom;
- novi postupak revizije i evaluacije javne potrošnje (za razdoblje 2022.–2026.): buduće revizije potrošnje u tom ciklusu provelo bi neovisno fiskalno tijelo (Autoridad Independiente de Responsabilidad Fiscal, AIReF). O usmjerenosti, obuhvatu i vremenskom okviru tih budućih preispitivanja odlučuje Vijeće ministara nakon savjetovanja s AIReF-om. Cilj je godišnje objaviti izvješće u razdoblju 2022.–2026.;
- jačanje sposobnosti ocjenjivača (AIReF): statut AIReF-a mijenja se kako bi se stvorio novi odjel odgovoran za revizije javne potrošnje.

Može se smatrati da se reformom 1. podupire usklađenost i druge reforme u planu za oporavak i otpornost Španjolske, posebno u komponentama 6, 17, 18, 21, 23 i 28, u kojima su preporuke koje se temelje na prvoj i drugoj fazi revizije potrošnje uključene u te prioritete reformi.

Očekuje se da će ta reforma biti dovršena do 30. lipnja 2023.

Reforma 2. (C29.R2) – Usklađivanje proračuna središnje države s ciljevima održivog razvoja Programa održivog razvoja do 2030.

Cilj je te reforme uskladiti državni proračun s ciljevima održivog razvoja na kojima se temelji cijeli plan. Reforma se sastoji od objave izvješća u kontekstu postupka državnog proračuna koje, u skladu s unaprijed definiranom metodologijom, odražava usklađivanje javnih ulaganja s ciljevima održivog razvoja. Ta se reforma temelji na metodologiji i okviru za praćenje koji se trenutačno oblikuje uz potporu instrumenta EU-a za tehničku potporu.

Provedba mjere mora biti dovršena do 30. rujna 2021.

Reforma 3. (C29.R3) – Usklađivanje proračuna središnje države sa zelenim proračunom

Cilj je te reforme srednjoročno uskladiti državni proračun s referentnim okvirom EU-a za zeleni proračun. Njime se jačaju 2. reforma i općenito zelene težnje plana. Reforma se sastoji od objave dvaju izvješća, u kontekstu proračunskog postupka središnje države, u kojima se prikazuju zeleni i smeđi troškovi u skladu sa zakonima o godišnjem proračunu za 2023. i 2024. Ta se reforma temelji na metodologiji i okviru za praćenje koji se trenutačno oblikuje uz potporu instrumenta EU-a za tehničku potporu.

Provedba mjere mora biti dovršena do 30. rujna 2023.

AC.2. Ključne etape, ciljne vrijednosti, pokazatelji i vremenski raspored za praćenje i provedbu programa bespovratne financijske potpore

Vidjeti tablicu u nastavku. Polazni datum za sve pokazatelje jest 1. veljače 2020., osim ako je u opisu mjere navedeno drukčije. Iznosi u tablici ne uključuju PDV.

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
397.	C29.R1	M	Osnivanje stalnog tima u Ministarstvu financija za aktivno praćenje provedbe rezultata revizija rashoda i odobrenje Odluke o izradi godišnjeg proračunskog zakona	Odredbe zakonodavstva u kojima se navodi njegovo stupanje na snagu. Odluka o izradi godišnjeg proračunskog zakona				Q2	2021.	Stupanje na snagu i. uspostave stalnog tima u Ministarstvu financija (u državnom tajništvu za proračun i rashode) za aktivno praćenje provedbe rezultata revizija rashoda, promičući načelo „poštuj ili objasni”; i ii. obveze Ministarstva financija da objavi godišnje izvješće s odgovorima na sve preporuke za reviziju potrošnje koje je izdao AIReF. Odluka o izradi godišnjeg proračunskog zakona uključuje obvezu središnje uprave i socijalne sigurnosti da kroz proračunski ciklus prate preporuke revizija rashoda, uključujući mjere koje su provedene ili bi se trebale provesti sljedeće godine.
398.	C29.R1	M	Faza III. revizije potrošnje	Odobrenje Vijeća ministara				Q2	2021.	Vijeće ministara odlučuje o pokretanju treće faze revizije potrošnje u 2021. Treća faza revizije potrošnje odnosi se na najmanje dva područja: financijski instrumenti i gospodarenje komunalnim otpadom. Reviziju potrošnje provodi AIReF.
399.	C29.R1	M	Osnivanje stalne jedinice u okviru AIReF-a odgovorne za provedbu revizija potrošnje koje je ovlastila vlada.	Odredbe RD-a kojima se označuje njezino stupanje na snagu				Q2	2021.	Stupanje na snagu izmjene Kraljevskog dekreta 215/2014, ekološkog statuta AIReF-a, osnivanjem stalne jedinice zadužene za provedbu revizija rashoda koje je naručila vlada.
400.	C29.R1	M	Odobrenje Vijeća ministara za novi ciklus (2022.–26.) analiza rashoda koje će se naručiti od AIReF-a.	Odredba sporazuma Vijeća ministara o njegovu stupanju na snagu				Q4	2021.	Novi višegodišnji ciklus revizije javne potrošnje obuhvaća razdoblje 2022.–2026. Kako bi pravilno planiralo primjenu i prikupilo potrebne informacije za svaku fazu revizije potrošnje, nakon savjetovanja s AIReF-om Vijeće ministara odlučuje i objavljuje barem područja politike, dotična javna tijela i razdoblja koja će biti obuhvaćena analizom te relevantne metodološke aspekte.

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
401.	C29.R1	T	Objava izvješća o praćenju	Objava na internetskoj stranici Ministarstva financija				Q1	2022.	Godišnja objava izvješća o praćenju. U izvješću se navode preporuke koje je izdao AIReF i navode se regulatorne promjene ili druge mjere poduzete za njihovo rješavanje. Ako se centri potrošnje kojima su preporuke upućene ne slažu s njima, prilaže se odgovarajuće obrazloženje.
402.	C29.R1	M	Faza III. revizije potrošnje	Objava izvješća na internetskoj stranici AIReF-a				Q2	2023.	Objava izvješća iz treće faze revizije potrošnje koju je proveo AIReF.
403.	C29.R2	M	Izvješće o usklađivanju proračuna s ciljevima održivog razvoja	Objava kao komplementarna dokumentacija u godišnjem proračunskom zakonu				Q3	2021.	Objava izvješća uz nacrt zakona o proračunu za 2022. o njegovoj usklađenosti s ciljevima održivog razvoja.
404.	C29.R3	M	Izvješće o usklađivanju zelenog proračuna	Objava kao komplementarna dokumentacija u godišnjem proračunskom zakonu				Q3	2022.	Izvješće o zelenom proračunu (zelena dimenzija) uz Zakon o godišnjem proračunu za 2023. Izvješće prikazuje zelene troškove u zakonu o godišnjem proračunu i priprema se u skladu s metodologijom i okvirom za praćenje osmišljenim uz potporu instrumenta EU-a za tehničku potporu.
405.	C29.R3	M	Izvješće o usklađivanju zelenog proračuna	Objava kao komplement				Q3	2023.	Izvješće o zelenom proračunu (smeđa dimenzija) uz Zakon o godišnjem proračunu za 2024. Izvješće prikazuje smeđe troškove u zakonu o godišnjem proračunu i

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
				arna dokumentacija u godišnjem proračunskom zakonu						priprema se u skladu s metodologijom i okvirom za praćenje osmišljenim uz potporu Instrumenta EU-a za tehničku potporu.

AD. KOMPONENTA 30.: MIROVINE

Cilj je komponente plana za oporavak i otpornost Španjolske reformirati mirovinski sustav kako bi se i. osigurala financijska održivost sustava u kratkoročnom, srednjoročnom i dugoročnom razdoblju, ii. održala kupovna moć mirovina, iii. očuvala primjerenost mirovina, iv. umirovljenici zaštitili od siromaštva i v. osigurala međugeneracijska pravednost. Reformske mjere temelje se na općem parlamentarnom konsenzusu o donošenju preporuka Pakta iz Toleda[103]. Mjere, koje su još uvijek predmet socijalnog dijaloga, uključuju: i. odvajanje izvora financiranja, ii. revidirani mehanizam indeksacije mirovinskih primanja, iii. poticaje za kasno umirovljenje i regulatorne promjene u pogledu prijevremenog umirovljenja, iv. promjene razdoblja doprinosa za izračun starosne mirovine, v. novi sustav doprinosa za samozaposlene na temelju realnog dohotka i vi. razvoj strukovnih mirovinskih sustava putem kolektivnog pregovaranja.

Komponenta se odnosi na preporuke za Španjolsku o očuvanju održivosti mirovinskog sustava (preporuka za Španjolsku br. 1 iz 2019.) i provedbi fiskalnih politika, kada to gospodarski uvjeti dopuste, čiji je cilj postizanje razboritih srednjoročnih proračunskih stanja i osiguravanje održivosti duga, uz istodobno poticanje ulaganja (preporuka za Španjolsku br. 1 iz 2020.).

Očekuje se da se nijednom mjerom u ovoj komponenti ne nanosi znatna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, uzimajući u obzir opis mjera i mjere ublažavanja utvrđene u planu za oporavak i otpornost u skladu s Tehničkim smjernicama DNSH-a (2021/C58/01).

AD.1. Opis reformi i ulaganja za programe bespovratne financijske potpore

Reforma 1. (C30.R1) – Razdvajanje izvora financiranja socijalne sigurnosti

Cilj je reforme promijeniti financiranje mirovinskog sustava u skladu s preporukama Pakta iz Toleda kako bi se doprinosna davanja financirala iz socijalnih doprinosa, a nedoprinosna davanja iz državnog proračuna. Reforma se sastoji od toga da država preuzme financiranje niza stavki rashoda koje su trenutačno pokrivene socijalnim doprinosima. Reformom se jača veza između doprinosa i prava te poboljšati financijska održivost sustava doprinosa.

Stavke rashoda koje su prethodno financirane socijalnim doprinosima, ali u okviru ove reforme smatraju se nedoprinosnima i financiraju se iz državnog proračuna i sastoje se od i. dijela nedoprinosnih politika zapošljavanja, ii. smanjenja doprinosa za socijalno osiguranje radi poticanja zapošljavanja, iii. naknada za rođenje djeteta i doplatka za skrb o djeci, iv. rashoda povezanih s prijevremenim umirovljenjem, v. dodatka za majčinstvo, v. mirovina za članove obitelji, vi. mjera potpore („implicitni doprinosi”) za posebne programe i vii. troška premošćivanja jaza u doprinosima za izračun starosne mirovine.

Reforma je započela odredbama općeg državnog proračuna za 2021. i postupno će se provoditi prijenosima iz državnog proračuna u proračun za socijalno osiguranje.

Mjera mora biti provedena do 31. prosinca 2023.

Reforma 2. (C30.R2) – Održavanje kupovne moći mirovina, usklađivanje stvarne dobi umirovljenja sa zakonskom dobi za umirovljenje, prilagodba razdoblja izračuna starosne mirovine novim karijerama i zamjena faktora održivosti međugeneracijskim mehanizmom vlasničkog kapitala

[103] Preporuke Pakta iz Toleda objavljene su u Službenom listu 10. studenoga 2020.: https://www.congreso.es/public_oficiales/L14/CONG/BOCG/D/BOCG-14-D-175.PDF.

Ciljevi su reforme i. jamčenje kupovne moći umirovljenika, ii. povećanje sudjelovanja na tržištu rada u dobi koja je blizu zakonske dobi za umirovljenje, iii. odgoda umirovljenja, iv. jačanje progresivnosti sustava doprinosa, v. prilagodba postojeće uredbe prekidima karijere i drugim oblicima netipičnog rada i vi. rješavanje posljedica budućih demografskih promjena bez pogoršanja primjerenosti trenutačnih i budućih mirovina. Reforma se sastoji od četiriju odvojenih regulatornih reformi u skladu s preporukama Pakta iz Toleda koje će se donijeti u dva koraka.

Reforme koje stupaju na snagu do 31. prosinca 2021. su sljedeće:

i. novi mehanizam indeksacije kojim se mirovinske naknade povezuju s inflacijom kako bi se zajamčila trajna kupovna moć umirovljenika,
ii. usklađivanje stvarne dobi za umirovljenje sa zakonskom dobi za umirovljenje s ciljem povećanja sudjelovanja u radu u dobi koja je blizu zakonske dobi za umirovljenje i odgode umirovljenja. Mjera se sastoji od sljedećih regulatornih promjena:
    a. stvaranje novih poticaja za odgodu umirovljenja (povećani gospodarski poticaji za odgodu umirovljenja i promicanje kompatibilnosti između rada i mirovine). Konkretno, radnici koji odgode umirovljenje imaju pravo birati između: povećanje iznosa mirovine za svaku punu dodatnu godinu doprinosa koja se priznaje u razdoblju između zakonske dobi umirovljenja i stvarnog umirovljenja; paušalno plaćanje; i kombinaciju dvaju prethodnih.
    b. jačanje mjera kojima se destimulira reguliranje elemenata prijevremenog umirovljenja postojeće uredbe o prijevremenom umirovljenju. Stopa smanjenja za prijevremeno umirovljenje mijenja se kako bi se povećala stvarna dob za umirovljenje i uklonio povlašteni tretman tih umirovljenika s najvišom osnovicom doprinosa. Zabranjuju se odredbe o kolektivnom pregovaranju kojima se nalaže pristup mirovini u redovnoj dobi za umirovljenje.

Reforme koje stupaju na snagu do 31. prosinca 2022. su sljedeće:

iii. prilagodba razdoblja uplate doprinosa za izračun starosne mirovine s ciljem jačanja progresivnosti sustava i prilagodbe postojeće uredbe prekidima karijera i drugim oblicima netipičnog rada,
iv. zamjena faktora održivosti mehanizmom kojim se jamči međugeneracijska jednakost i proračunska održivost. Cilj je mjere ublažiti učinak nadolazećih demografskih promjena bez pogoršanja primjerenosti trenutačnih i budućih mirovina.

Mjera mora biti provedena do 31. prosinca 2022.

Reforma br. 3 (C30.R3) – Reforma sustava doprinosa za socijalno osiguranje samozaposlenih osoba

Cilj je reforme izjednačiti postupanje prema radnicima i samozaposlenim osobama, povećati doprinose mirovinskom sustavu i osigurati da samozaposlene osobe primaju odgovarajući mirovinski dohodak. Reformom se mijenja režim doprinosa samozaposlenih osoba. U skladu s preporukama Pakta iz Toleda, reforma se temelji na stvarnom dohotku, a ne na samoodabranoj osnovici doprinosa. Konačni doprinos izračunava se na temelju profesionalnog dohotka od samozapošljavanja koji osiguravaju porezna tijela. Reforma se provodi postupno povećavanjem minimalne osnovice doprinosa kako bi se omogućila prilagodba novom režimu.

Mjera mora biti provedena do 30. lipnja 2022.

Reforma 4. (C30.R4) – Pojednostavljenje dodataka za majčinstvo

Cilj je reforme nadoknaditi roditeljima, prvenstveno majkama, troškove rođenja i skrbi o djeci kako bi se smanjila razlika u mirovinama muškaraca i žena. Reformom se preoblikuje dodatak za majčinstvo i već je donesena (Kraljevski dekret sa zakonskom snagom 3/2021 od 2. veljače). Prethodni dodatak za majčinstvo koji je na snazi od 2016. Sud Europske unije proglasio je

diskriminirajućim za muškarce u svojoj presudi od 12. prosinca 2019. Očekuje se da će reformirani dodatak za rodiljni dopust biti u skladu sa sudskom odlukom i spriječiti diskriminaciju. Novi dodatak temelji se na analizi smjerova doprinosa kako bi se utvrdilo koji je od dvaju roditelja bio u najnepovoljnijem položaju u njihovoj razvojnoj karijeri zbog rođenja djeteta, pod uvjetom da se majci, u odsutnosti roditelja u posebno nepovoljnom položaju, odobri dodatak.

Mjera mora biti provedena do 31. ožujka 2021.

Reforma 5. (C30.R5) – Revizija postojećeg dopunskog mirovinskog sustava

Reformom se revidira regulatorni okvir za dopunski mirovinski sustav s ciljem povećanja pokrivenosti strukovnih mirovinskih programa dogovorenih kolektivnim pregovaranjem, po mogućnosti na sektorskoj razini. Novi pravni okvir za strukovne mirovinske sustave namijenjen je pokrivanju radnika bez strukovnih mirovinskih programa u njihovim poduzećima i samozaposlenih osoba koje trenutačno nemaju pristup tim programima drugog stupa.

Posebne mjere reforme uključuju sljedeće:

i. stvaranje javno promicanih fondova za strukovno mirovinsko osiguranje kojima upravlja privatni sektor,
ii. poticaji i regulatorne promjene za povećanje pokrivenosti strukovnih mirovinskih programa dogovorenih kolektivnim pregovaranjem,
iii. pojednostavnjenje postupaka mirovinskih sustava,
iv. regulatorne promjene za promicanje mobilnosti radnika između različitih poduzeća i sektora,
v. porezni poticaji za promicanje sudjelovanja u kolektivnim strukovnim programima,
vi. ograničavanje troškova upravljanja za programe kolektivnog zapošljavanja ispod 0,30 % imovine kojom se upravlja.

Provedba reforme započela je odredbama općeg državnog proračuna za 2021. kojima su porezni poticaji prethodno povezani s pojedinačnim mirovinskim sustavima u korist kolektivnih programa (mjera v.) i javnim promicanjem fondova za strukovno mirovinsko osiguranje (prethodna mjera i.).

Mjera mora biti provedena do 30. lipnja 2022.

Reforma 6. (C30.R6) – Prilagodba maksimalne osnovice doprinosa

Reformom se povećava maksimalna osnovica doprinosa mirovinskog sustava i prilagođava maksimalna mirovina kako bi se proširila osnovica za doprinose, povećala progresivnost mirovinskog sustava i povećali ukupni prihodi. Mjere su u skladu s preporukama Pakta iz Toleda. Prilagodba sustava je postupna kako bi se subjektima koji pridonose utvrđivanju omogućilo da se prilagode promjenama. Maksimalne mirovine i maksimalne osnovice doprinosa povećavaju se u skladu s tim kako bi se zadržala doprinosna priroda sustava. Reforma se provodi postupno tijekom sljedećih trideset godina.

Zakon mora stupiti sna snagu do 31. prosinca 2022.

AD.2. Ključne etape, ciljne vrijednosti, pokazatelji i vremenski raspored za praćenje i provedbu programa bespovratne financijske potpore

Vidjeti tablicu u nastavku. Polazni datum za sve pokazatelje jest 1. veljače 2020., osim ako je u opisu mjere navedeno drukčije. Iznosi u tablici ne uključuju PDV.

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
406	C30.R1	M	Odvajanje financiranja za socijalnu sigurnost	Odredba zakona o njezinu stupanju na snagu				Q4	2020.	Stupanje na snagu Zakona 11/2020 od 30. prosinca o općem državnom proračunu za 2021. o razdvajanju izvora financiranja socijalne sigurnosti. Država jednom godišnje u sustav socijalne sigurnosti prenosi iznos jednak nedoprinosnim elementima rashoda. Time će se omogućiti smanjenje deficita socijalne sigurnosti i njegov prijenos u središnju upravu, koja ima odgovarajuće alate za njegovo rješavanje. Također uklanja sumnje u pogledu solventnosti sustava kojim se poboljšavaju uvjeti za rješavanje srednjoročnih i dugoročnih izazova. Zakonom o državnom proračunu za 2021. predviđa se prvi i značajan korak u tom smjeru.
407.	C30.R2	M	Održavanje kupovne moći mirovina i usklađivanje stvarne dobi za umirovljenje i zakonske dobi za umirovljenje	Odredba zakonodavstva kojom se označava njegovo stupanje na snagu				Q4	2021.	Stupanje na snagu zakonodavstva objavljenog u Službenom listu čiji je cilj: a) održavanje kupovne moći mirovina: razvit će se novi mehanizam revalorizacije kojim se mirovine povezuju s inflacijom kako bi se osiguralo trajno jamčenje kupovne moći umirovljenika, b) usklađivanje stvarne dobi umirovljenja i zakonske dobi za umirovljenje: pružanje poticaja za odgodu umirovljenja, uključujući veće gospodarske poticaje i promicanje usklađivanja između rada i umirovljenja kako bi se povećalo sudjelovanje na tržištu rada u dobi koja je blizu zakonske dobi za umirovljenje i odgodila mirovina.
408.	C30.R2	M	Prilagodba razdoblja izračuna starosne mirovine	Odredba zakonodavstva kojom se označava njegovo stupanje na snagu				Q4	2022.	Stupanje na snagu zakonodavstva o prilagodbi razdoblja izračuna, kojim se produžuje razdoblje izračuna za izračun starosne mirovine.
409.	C30.R2	M	Zamjena čimbenika održivosti međugeneracijskim mehanizmom vlasničkog kapitala	Odredba zakonodavstva kojom se označava njegovo				Q4	2022.	Stupanje na snagu zakonodavstva kojim se postojeći čimbenik održivosti koji povezuje mirovine s očekivanim životnim vijekom zamjenjuje mehanizmom kojim se jamči međugeneracijska jednakost i proračunska održivost prilagodbom demografskim promjenama.

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
				stupanje na snagu						
410.	C30.R2	M	Ažurirana predviđanja koja pokazuju kako mirovinske reforme provedene 2021. i 2022. osiguravaju dugoročnu fiskalnu održivost	Objava izvješća na internetskoj stranici o socijalnoj sigurnosti				Q4	2022.	Objava ažuriranih predviđanja o tome kako se mirovinskim reformama poduzetima u 2021. i 2022. osigurava dugoročna fiskalna održivost, uzimajući u obzir i učinak drugih strukturnih reformi, kao što su reforme tržišta rada.
411.	C30.R3	M	Reforma sustava doprinosa za socijalno osiguranje samozaposlenih osoba	Odredba zakonodavstva kojom se označava njegovo stupanje na snagu				Q2	2022.	Stupanje na snagu zakonodavstva o reformi sustava doprinosa za socijalno osiguranje samozaposlenih osoba, postupno mijenjajući sustav doprinosa kako bi se on temeljio na stvarnim prihodima.
412.	C30.R4	M	Racionalizacija dodataka za majčinstvo	Odredba RDL-a kojom se označava njegovo stupanje na snagu				Q1	2021.	Stupanje na snagu Kraljevskog dekreta sa zakonskom snagom 3/2021 od 3. veljače 2021. o usklađivanju rodiljnih dodataka. Kako bi se postupilo u skladu s presudom Suda Europske unije od 12. prosinca 2019., dodaci za mirovine usklađuju se i usmjeravaju na smanjenje rodnog jaza. Uvodi se fiksna naknada za roditelje čiji je radni vijek promijenjen odmah nakon roditeljstva.
413.	C30.R5	M	Revizija poreznih olakšica povezanih s postojećim dopunskim mirovinskim sustavom	Odredba zakona o stupanju na snagu završne				Q4	2020.	Stupanje na snagu Zakona 11/2020 od 30. prosinca o općem državnom proračunu za 2021. o reviziji poreznih olakšica povezanih s postojećim dopunskim mirovinskim sustavom. Pravo na porezne olakšice prenosi se iz pojedinačnih privatnih mirovinskih fondova u strukovne mirovinske sustave na temelju kolektivnih ugovora o radu. Relevantne odredbe Zakona o proračunu za uvođenje novog okvira jesu završna odredba 11 UNPE-a i članak 62.

Broj	Mjera	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv	Kvalitativni pokazatelji za ključne etape	Kvantitativni pokazatelji za ciljne vrijednosti			Vrijeme		Opis svake ključne etape i ciljne vrijednosti
					Jedinica	Polazna vrijednost	Cilj	Q	Godina	
				odredbe 11. i članka 62.						
414.	C30.R5	M	Revizija postojećeg sustava dopunskih mirovina	Odredba zakonodavstva kojom se označava njegovo stupanje na snagu				Q2	2022.	Stupanje na snagu zakonodavstva o reviziji postojećeg sustava dopunskih mirovina radi promicanja mirovinskih programa osnivanjem od strane uprave mirovinskih fondova koji su otvoreni svim poduzećima i radnicima.
415.	C30.R6	M	Prilagodba maksimalne osnovice doprinosa	Odredba zakonodavstva kojom se označava njegovo stupanje na snagu				Q4	2022.	Stupanje na snagu zakonodavstva o prilagodbi maksimalne osnovice doprinosa: postupno povećavanje maksimalne osnovice doprinosa sustava i prilagođavanje maksimalnih mirovina kako bi se proširila osnovica za doprinose i progresivnost sustava te povećali ukupni prihodi.

2. Procijenjeni ukupni troškovi plana za oporavak i otpornost

Procijenjeni ukupni troškovi plana za oporavak i otpornost Španjolske iznose 69 528 050 000 EUR.

DIO 2.: FINANCIJSKA POTPORA

1. Financijski doprinos

Obroci iz članka 2. stavka 2. organizirani su na sljedeći način:

1.1. Prvi obrok (bespovratna potpora)

Broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv
1.	C1.R1	M	Odluka TMA/178/2020 i Kraljevski dekret sa zakonskom snagom 23/2020
21	C2.R1	M	Stupanje na snagu španjolskog Plana za gradove. i dugoročne strategije obnove za energetsku obnovu u građevinskom sektoru u Španjolskoj
39	C3.R1	M	Stupanje na snagu Kraljevskog zakonskog dekreta 5/2020 o hitnim mjerama u vezi s poljoprivredom i hranom i Zakona 8/2020 o izmjeni Zakona 12/2013 o mjerama za poboljšanje funkcioniranja prehrambenog lanca
63.	C4.R2	M	Donošenje nacionalne strategije za zelenu infrastrukturu, povezanost i ekološku obnovu
82	C6.R1	M	Strategija održive, sigurne i povezane mobilnosti (javno savjetovanje)
102	C7.R1	M	Stupanje na snagu Kraljevskog dekreta 23/2020 (energetske mjere)
103	C7.R1	M	Stupanje na snagu Kraljevskog dekreta 960/2020 (gospodarski režim za energiju iz obnovljivih izvora)
104	C7.R1	M	Stupanje na snagu Kraljevskog dekreta 1183/2020 (priključivanje obnovljivih izvora energije na elektroenergetsku mrežu)
105.	C7.R1	M	Stupanje na snagu Zakona o klimatskim promjenama i energetskoj tranziciji.
121.	C8.R1	M	Odobrenje dugoročne strategije dekarbonizacije („ELP2050”).
122.	C8.R2	M	Stupanje na snagu planskih, zakonodavnih i regulatornih reformi za promicanje razvoja rješenja za skladištenje energije.
129	C9.R1	M	Plan za vodik
137	C10.R1	M	Osnivanje Instituta za Fond za pravednu tranziciju
144.	C11.R1	M	Stupanje na snagu zakonodavnog akta za smanjenje broja privremenih radnih mjesta u javnim upravama
151	C11.R2	M	Stupanje na snagu Zakona 3/2020 o postupovnim i organizacijskim mjerama u području pravosuđa
153	C11.R3	M	Stupanje na snagu Kraljevskog dekreta 937/2020 o uređenju općine Caja General de Depósitos
154.	C11.R3	M	Stupanje na snagu kraljevskog dekreta o odobravanju Uredbe o provedbi Zakona 22/2015 od 20. srpnja o revizijama financijskih izvještaja
157.	C11.R5	M	Stupanje na snagu Kraljevskog dekreta sa zakonskom snagom 36/2020 o provedbi Plana oporavka, transformacije i otpornosti
158.	C11.R5	M	Osnivanje novih tijela u okviru središnje vlade koja će pratiti provedbu, kontrolu i reviziju Plana.
159.	C11.R5	M	Odluka o utvrđivanju postupaka i formata informacija koje se razmjenjuju za praćenje RRP-a i računovodstveno izvršenje rashoda
173.	C11.I5	M	Integrirani informacijski sustav mehanizma za oporavak i otpornost
177	C12.R2	M	Španjolska strategija za kružno gospodarstvo (EEEC)
181	C12.I2	M	Plan za poticanje vrijednosnog lanca automobilske industrije prema održivoj i povezanoj mobilnosti
199.	C13.I3	M	Plan za digitalizaciju MSP-ova za razdoblje 2021. 2025.
214	C14.R1	M	Plan za promicanje turističkog sektora
215	C14.R1	M	Pokretanje internetske stranice „DATAESTUR” na kojoj se prikupljaju podaci o turizmu
230	C15.R2	M	Plan i strategija Digitalna Španjolska za razdoblje do 2025. za promicanje 5G tehnologije
231	C15.R2	M	Oslobađanje frekvencijskog pojasa 700 MHz
249	C16.R1	M	Nacionalna strategija za umjetnu inteligenciju

Broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv
255	C17.R2	M	Objava španjolske strategije za znanost, tehnologiju i inovacije za razdoblje 2021.–2027.
257.	C17.R3	M	Stupanje na snagu kraljevskog dekreta o reorganizaciji javnih istraživačkih organizacija.
285.	C19.R1	M	Odobrenje nacionalnog plana digitalnih kompetencija od strane Vijeća ministara
295	C20.R1	M	Plan modernizacije strukovnog osposobljavanja i povezani kraljevski dekreti sa zakonskom snagom
303.	C21.R1	M	Stupanje na snagu Organskog zakona o obrazovanju
318	C22.R5	M	Stupanje na snagu Kraljevskog dekreta sa zakonskom snagom 20/2020 od 29. svibnja kojim se odobrava minimalni vitalni dohodak
329	C23.R1	M	Stupanje na snagu dvaju Kraljevskih dekreta sa zakonskom snagom kojima se uređuje rad na daljinu u privatnom sektoru i u javnoj upravi
330.	C23.R2	M	Stupanje na snagu dvaju podzakonskih akata o jednakoj plaći za žene i muškarce te o planovima za ravnopravnost i njihovoj registraciji
333.	C23.R5	M	Stupanje na snagu Akcijskog plana za borbu protiv nezaposlenosti mladih
363.	C25.R1	M	Plan „Španjolska, audiovizualni centar Europe”
385.	C28.R1	M	Fiskalne mjere donesene 2020. i 2021. za ublažavanje učinaka pandemije bolesti COVID-19.
387.	C28.R3	M	Ministar financija imenuje Odbor stručnjaka.
392.	C28.R5	M	Porez na digitalne usluge
393.	C28.R6	M	Porez na financijske transakcije
394.	C28.R7	M	Izmjene poreza na osobni dohodak i poreza na bogatstvo 2021.
395.	C28.R8	M	Izmjene poreza na dobit 2021.
396.	C28.R9	M	Izmjene neizravnih poreza u 2021.
397.	C29.R1	M	Osnivanje stalnog tima u Ministarstvu financija za aktivno praćenje provedbe rezultata revizija rashoda i odobrenje Odluke o izradi godišnjeg proračunskog zakona
398.	C29.R1	M	Faza III. revizije potrošnje
399.	C29.R1	M	Osnivanje stalne jedinice u okviru AIReF-a odgovorne za provedbu revizija potrošnje koje je ovlastila vlada.
406	C30.R1	M	Odvajanje financiranja za socijalnu sigurnost
412.	C30.R4	M	Racionalizacija dodataka za majčinstvo
413	C30.R5	M	Revizija poreznih olakšica povezanih s postojećim dopunskim mirovinskim sustavom
		Iznos obroka	11 494 252 874 EUR

1.2. Drugi obrok (bespovratna potpora)

Broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv
24.	C2.R5	M	Stupanje na snagu kraljevskog dekreta o uredima za obnovu („sve na jednom mjestu”)
26.	C2.I1	M	Stupanje na snagu kraljevskog dekreta o regulatornom okviru za provedbu programa obnove i kraljevskog dekreta sa zakonskom snagom kojim se uređuju poticaji za porez na dohodak za potporu programu
30.	C2.I2	M	Stupanje na snagu kraljevskog dekreta o definiranju regulatornog okvira za provedbu Programa energetski učinkovitih socijalnih stanova za najam u skladu s kriterijima energetske učinkovitosti
40.	C3.R1	M	Stupanje na snagu druge izmjene Zakona 12/2013 o mjerama za poboljšanje funkcioniranja prehrambenog lanca

Broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv
46.	C3.I1	T	Stupanje na snagu ugovornog sporazuma između Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i hrane (MAPA) i SEIASA-e za potporu poboljšanju i održivosti navodnjavanih područja (faza I.)
56.	C3.I7	M	Sporazumi s javnim istraživačkim tijelima
74.	C5.R1	M	Stupanje na snagu izmjena Uredbe o hidrološkom planiranju
83.	C6.R1	M	Strategija održive, sigurne i povezane mobilnosti (odobrenje)
108.	C7.R2	M	Nacionalna strategija za vlastitu potrošnju
112.	C7.R4	M	Plan za energiju vjetra na moru i drugu energiju mora
139.	C10.I1	M	Program potpore za osposobljavanje u okviru „pravednog prijelaza” i potpora za gospodarski razvoj pravednih tranzicijskih područja
155.	C11.R4	M	Stupanje na snagu ministarske odluke o osnivanju Nacionalnog ureda za evaluaciju
189.	C13.R1	M	Stupanje na snagu Zakona o izmjeni Zakona 34/2006 o pristupu zanimanjima odvjetnika i procuradoresa
216.	C14.R1	M	Stupanje na snagu kraljevskog dekreta o provedbi Državnog financijskog fonda za konkurentnost u turizmu
217.	C14.I1	T	Dodjela proračunskih sredstava za planove kojima se promiče održivost turizma na njihovu odredištu.
232.	C15.R2	M	Dodjela frekvencijskog pojasa 700 MHz
233.	C15.R2	M	Stupanje na snagu pravnog akta o smanjenju oporezivanja spektra za 5G
250.	C16.R1	M	Povelja o digitalnim pravima
258.	C17.I1	T	Sporazumi koje je potpisalo Ministarstvo znanosti i inovacija s autonomnim zajednicama radi provedbe „dopunskih planova istraživanja i razvoja”.
273.	C18.R1	M	Akcijski plan za primarnu skrb i skrb u zajednici
278.	C18.I1	M	Odobrenje plana ulaganja za opremu i raspodjela sredstava
289.	C19.I2	M	Program za opremanje škola digitalnim alatima javnim i javno subvencioniranim školama
306.	C21.R3	M	Stupanje na snagu kraljevskih dekreta za organizaciju sveučilišta
331.	C23.R3	M	Stupanje na snagu kraljevskog dekreta sa zakonskom snagom o zaštiti radnika koji obavljaju djelatnosti distribucije trećim stranama koristeći se tehnološkim sredstvima
332.	C23.R4	M	Izmjena Statuta radnika radi potpore smanjenju broja privremenih radnih mjesta racionalizacijom vrsta ugovora
334.	C23.R5	M	Kraljevski dekret za novu španjolsku strategiju zapošljavanja za razdoblje 2021.–2024.
336.	C23.R6	M	Izmjena Statuta radnika kako bi se uspostavio sustav prilagodbe cikličkim i strukturnim šokovima, uključujući sustav koji poduzećima pruža unutarnju fleksibilnost i stabilnost za radnike
338.	C23.R8	M	Izmjena Statuta radnika radi poboljšanja pravnih pravila o kolektivnom pregovaranju
339.	C23.R9	M	Izmjena Statuta radnika radi poboljšanja prava osoba koje rade u podugovornim poduzećima
345.	C23.I4	M	Odobrenje regionalne dodjele sredstava teritorijalnim projektima za ranjive skupine, poduzetništvo i mikropoduzeća.
378.	C27.R2	T	Modernizacija porezne uprave – broj zaposlenika u poreznoj upravi
379.	C27.R2	T	Modernizacija porezne uprave – porezne istrage
380.	C27.R3	T	Pružanje pojačane pomoći poreznim obveznicima – unaprjeđenje mreže Sociedades i dostupno najmanje 1 666 123 poreznih obveznika.
381.	C27.R3	T	Pružanje pojačane pomoći poreznim obveznicima – Renta Web unaprijeđena i dostupna za najmanje 1 779 505 poreznih obveznika
383.	C27.R4	T	Međunarodna dimenzija – utvrđeni registrirani strani porezni obveznici
384.	C27.R5	T	Model suradnje – izvješća o transparentnosti
389.	C28.R4	M	Porezi na plastiku i otpad za jednokratnu upotrebu
400.	C29.R1	M	Odobrenje Vijeća ministara za novi ciklus (2022.–26.) analiza rashoda koje će se naručiti od AIReF-a.

Broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv
403.	C29.R2	M	Izvješće o usklađivanju proračuna s ciljevima održivog razvoja
407.	C30.R2	M	Održavanje kupovne moći mirovina i usklađivanje stvarne dobi za umirovljenje i zakonske dobi za umirovljenje.
		Iznos obroka	13 793 103 448 EUR

1.3. Treći obrok (bespovratna potpora)

Broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv
2	C1.R1	M	Izmjene Kodeksa o tehničkoj zgradi (još nije potvrđeno), propisa o niskonaponskoj elektrotehnici (LVER) i odobrenje kraljevskog dekreta o reguliranju javnih usluga punjenja
45.	C3.R6	M	Stupanje na snagu kraljevskog dekreta o upravljanju nacionalnim ribolovnim područjima
51.	C3.I4	T	Plan ulaganja za promicanje održivosti i konkurentnosti poljoprivrede i stoke
57.	C3.I7	T	Nabava akustičnih sondi za istraživanje u ribarstvu
61.	C3.I11	T	Financiranje investicijskih projekata u sektoru ribarstva
65.	C4.I1	M	Dodjela ugovora za zrakoplove posebne namjene za gašenje požara i uspostava sustava praćenja znanja o bioraznolikosti i upravljanja njime
110.	C7.R3	M	Pilot-projekt za energetske zajednice
115.	C7.I1	M	Natječaj za potporu ulaganjima za inovativan kapacitet ili obnovljivi kapacitet s dodanom vrijednošću.
124.	C8.R4	M	Stupanje na snagu mjera za promicanje regulatornih sigurnih okruženja za poticanje istraživanja i inovacija u sektoru električne energije.
130.	C9.R1	M	Stupanje na snagu uredbe o uspostavi jamstava o podrijetlu za obnovljive plinove
190.	C13.R1	M	Stupanje na snagu Zakona o reformi Stečajnog zakona
229.	C15.R1	M	Stupanje na snagu Zakona o telekomunikacijama
254.	C17.R1	M	Stupanje na snagu izmjene Zakona 14/2011 od 1. lipnja o znanosti, tehnologiji i inovacijama.
270.	C17.I8	T	Potpora projektima istraživanja, razvoja i inovacija u području održive automobilske industrije
274.	C18.R2	M	Odobrenje španjolske strategije javnog zdravstva
296.	C20.R2	M	Donošenje zakona o jedinstvenom integriranom sustavu strukovnog osposobljavanja s ciljem modernizacije sustava.
304.	C21.R2	M	Stupanje na snagu kraljevskog dekreta o minimalnim zahtjevima za poučavanje u području obrazovanja
314.	C22.R1	M	Odobrenje teritorijalnog vijeća za evaluaciju sustava autonomije i skrbi za uzdržavane osobe (SAAD).
317.	C22.R4	M	Stupanje na snagu zakonodavne reforme sustava prihvata migranata i podnositelja zahtjeva za međunarodnu zaštitu u Španjolskoj
350.	C23.I7	M	Poboljšanje stope korištenja minimalnog stvarnog dohotka i povećanje njegove učinkovitosti politikama uključivanja
360.	C24.I3	T	Digitalizacija i promicanje glavnih kulturnih usluga
364.	C25.R1	M	Stupanje na snagu općeg zakona o audiovizualnim komunikacijama.
374.	C26.I3	M	Projekti za promicanje ravnopravnosti u sportu
376.	C27.R1	M	Stupanje na snagu Zakona protiv utaje poreza i poreznih prijevara
390.	C28.R4	M	Analiza poreza na registraciju vozila i poreza na promet

Broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv
391.	C28.R4	M	Stupanje na snagu reforme poreza na fluorirane plinove
401.	C29.R1	T	Objava izvješća o praćenju
411.	C30.R3	M	Reforma sustava doprinosa za socijalno osiguranje samozaposlenih osoba
414.	C30.R5	M	Revizija postojećeg sustava dopunskih mirovina
		Iznos obroka	6 896 551 724 EUR

1.4. Četvrti obrok (bespovratna potpora)

Broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv
4.	C1.I1	T	Proračun potrošen u kupovini ili proračun koji dodjeljuju općine u cilju promicanja održive mobilnosti
22.	C2.R3	M	Stupanje na snagu Zakona o stanovanju, uključujući mjere za podupiranje povećanja stambene ponude u skladu sa zgradom gotovo nulte energije
23.	C2.R4	M	Stupanje na snagu Zakona o kvaliteti arhitekture i građevnog okoliša
25.	C2.R6	M	Stupanje na snagu izmjena Zakona o pravu vlasništva nad stanom kako bi se olakšalo financiranje sanacije
38.	C2.I6	T	Akcijski planovi u okviru španjolskog Plana za gradove
41.	C3.R2	M	Stupanje na snagu regulatornog okvira za razvoj općeg registra najboljih raspoloživih tehnika na poljoprivrednim gospodarstvima radi informiranja o onečišćivačima i emisijama stakleničkih plinova te reforma zakonodavstva o planiranju s kriterijima za poljoprivredna gospodarstva u svim sektorima
43.	C3.R4	M	Stupanje na snagu kraljevskog dekreta o mehanizmu upravljanja za poboljšanje španjolskog sustava navodnjavanja.
44.	C3.R5	M	Objava drugog akcijskog plana strategije digitalizacije poljoprivredno-prehrambenog sektora i ruralnih područja.
47.	C3.I1	T	Provedba sporazuma između Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i hrane (MAPA) i SEIASA-e za potporu poboljšanju i održivosti navodnjavanih područja (faza II.)
55.	C3.I6	M	Nabava opreme IKT-a za morske pričuve ribolovnih interesa i ugovori za nabavu plovila posebne namjene za morske rezerve
60.	C3.I10	M	Nabava laganih ophodnih brodova i patrolnih plovila na otvorenom moru za borbu protiv nezakonitog, neprijavljenog i nereguliranog ribolova
62.	C4.R1	M	Strateški plan za prirodnu baštinu i biološku raznolikost i Plan o mreži zaštićenih morskih područja
64.	C4.R3	M	Odobrenje španjolske strategije za šume i plana potpore za šume
77.	C5.I2	M	Obnova riječnih obala zaštite od poplavnih rizika
80.	C5.I4	T	Obnova narušenih područja i ekosustava na najmanje 50 kilometara obale
84.	C6.R2	M	Indikativna strategija za željeznice
85.	C6.I1	M	Osnovna mreža TEN-T: dodjela projekata
88.	C6.I2	M	Različiti načini prijevoza (željeznica i cesta) mreže TEN-T: djelomična dodjela proračunskih sredstava
95.	C6.I3	M	Intermodalna i logička infrastruktura: djelomična dodjela proračunskih sredstava
99.	C6.I4	M	Potpora programu održivog i digitalnog prometa.
140.	C10.I1	T	Potpora okolišnim, digitalnim i socijalnim infrastrukturnim projektima.
145.	C11.R1	M	Stupanje na snagu izmjena Zakona 40/2015 o jačanju međuteritorijalne suradnje
146.	C11.R1	M	Stupanje na snagu zakona za jačanje evaluacije javnih politika
147.	C11.R1	M	Stupanje na snagu reforme Zakona 7/1985 o lokalnim upravnim režimima

Broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv
148.	C11.R1	M	Stupanje na snagu zakona Ley de Función Pública de la Administración del Estado
152.	C11.R2	M	Stupanje na snagu zakona o poboljšanju učinkovitosti sudskih postupaka
156.	C11.R4	M	Nacionalna strategija nabave
174.	C11.I5	T	Novi komunikacijski alati i aktivnosti
178.	C12.R2	M	Stupanje na snagu akata koji su dio paketa mjera za kružno gospodarstvo
179.	C12.R2	M	Stupanje na snagu Zakona o otpadu i onečišćenom tlu
182.	C12.I2	M	PERTE u području električnih vozila
183.	C12.I2	M	PERTEs u strateškim područjima definiranima u planu
184.	C12.I2	T	Inovativni projekti za transformaciju industrije u smislu energetske učinkovitosti, održivosti i digitalizacije
191.	C13.R1	M	Stupanje na snagu Zakona o osnivanju i rastu poduzeća
192.	C13.R2	M	Stupanje na snagu Zakona o novoosnovanim poduzećima
200.	C13.I3	T	Proračunska sredstva izdvojena za program Digitalni skup alata
201.	C13.I3	T	Proračunska sredstva dodijeljena za nositelje promjena
202.	C13.I3	T	Proračunska sredstva izdvojena za program potpore inovativnom poslovnom klasteru
203.	C13.I3	T	Proračunska sredstva izdvojena za program digitalnoinovacijskih centara
218.	C14.I1	T	Dodjela proračunskih sredstava za planove kojima se promiče održivost turizma na njihovu odredištu.
234.	C15.R2	M	Dodjela radiofrekvencijskog pojasa 26 GHz
235.	C15.R2	M	Stupanje na snagu Zakona o kibersigurnosti 5G mreža
245.	C15.I7	M	Pokretanje nacionalnog programa za potporu industriji kibersigurnosti, Globalnog programa za inovacije u području sigurnosti i povezanih aktivnosti.
259.	C17.I2	T	Dodjela ugovora za projekte kojima se jačaju nacionalne znanstvene infrastrukture i kapaciteti španjolskog sustava za znanost, tehnologiju i inovacije te bilateralni sporazumi i drugi instrumenti potpisani s međunarodnim subjektima za financiranje projekata europske i međunarodne infrastrukture.
261.	C17.I3	T	Dodjela novih privatnih, interdisciplinarnih, javnih projekata u području istraživanja i inovacija, konceptualnih testiranja, međunarodnih konkurentnih poziva i najsuvremenijeg istraživanja i inovacija usmjerenih na društvene izazove
300.	C20.I3	T	Najmanje 50 000 novih mjesta u SOO-u u usporedbi s krajem 2020.
319.	C22.R5	M	Objava „Plana za reorganizaciju i pojednostavnjenje sustava nedoprinosnih financijskih pogodnosti opće državne uprave”.
335.	C23.R5	M	Stupanje na snagu izmjene Zakona o zapošljavanju (Kraljevski dekret sa zakonodavnom snagom 3/2015)
337.	C23.R7	M	Stupanje na snagu reforme Zakona 43/2006 radi pojednostavnjenja i povećanja učinkovitosti sustava poticaja za zapošljavanje uzimajući u obzir preporuke koje je izdao AIReF
340.	C23.R10	M	Stupanje na snagu izmjene Kraljevskog dekreta sa zakonskom snagom 8/2015 o reformi propisa o nedoprinosnoj potpori za nezaposlene
352.	C24.R1	M	Stupanje na snagu statuta umjetnika, sponzorstva i režima poreznih poticaja.
367.	C26.R1	M	Stupanje na snagu zakona o sportu
377.	C27.R1	M	Privremena ocjena učinaka Zakona protiv utaje poreza i porezne prijevare.
404.	C29.R3	M	Izvješće o usklađivanju zelenog proračuna
408.	C30.R2	M	Prilagodba razdoblja izračuna starosne mirovine
409.	C30.R2	M	Zamjena čimbenika održivosti međugeneracijskim mehanizmom vlasničkog kapitala
410.	C30.R2	M	Ažurirana predviđanja koja pokazuju kako mirovinske reforme provedene 2021. i 2022. osiguravaju dugoročnu fiskalnu održivost
415.	C30.R6	M	Prilagodba maksimalne osnovice doprinosa
		Iznos	11 494 252 874 EUR

Broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv
		obroka	

1.5. Peti obrok (bespovratna potpora)

Broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv
11.	C1.I2	T	Dodjela inovativnih projekata za promicanje elektromobilnosti
21bis	C2.R2	M	Objava preporuka radnih skupina za provedbu dugoročne strategije obnove u Španjolskoj
42.	C3.R3	M	Stupanje na snagu normativnog okvira za održivu prehranu u poljoprivrednim tlima.
53.	C3.I5	T	Potpisivanje ugovornih sporazuma između Ministarstva poljoprivrede, ribarstva (MAPA) i hrane i ENISA-e
70.	C4.I3	T	Sanacija bivših rudarskih lokacija (najmanje 20 bivših rudnika)
73.	C4.I4	M	Mjere za održivo gospodarenje šumama
75.	C5.R1	M	Stupanje na snagu izmjene Zakona o vodama i nove uredbe kojom se zamjenjuje Kraljevski dekret 1620/2007
76.	C5.I1	T	Poboljšana infrastruktura za pročišćavanje vode i otpadnih voda
109.	C7.R2	M	Završetak mjera u okviru nacionalne strategije za vlastitu potrošnju
113.	C7.R4	M	Stupanje na snagu regulatornih mjera utvrđenih na karti za energiju vjetra na moru i drugu energiju mora.
131.	C9.I1	T	Financiranje MSP-ova za jačanje vrijednosnog lanca vodika
138.	C10.R1	T	Protokoli za pravednu tranziciju
241.	C15.I5	M	Poboljšanje prekogranične digitalne infrastrukture: dodjela
267.	C17.I6	T	Potpora projektima za jačanje strateških kapaciteta i internacionalizacije nacionalnog zdravstvenog sustava i projektima povezanima sa strategijom za precizno personaliziranu medicinu.
307.	C21.R3	M	Stupanje na snagu Organskog zakona o sveučilišnom sustavu
315.	C22.R2	M	Stupanje na snagu Zakona o socijalnim uslugama i ministarskih propisa
316.	C22.R3	M	Stupanje na snagu zakona o raznolikosti obitelji
321.	C22.I1	T	Projekti koje provodi Ministarstvo socijalnih prava i Programa održivog razvoja do 2030.
326.	C22.I3	T	Projekti za poboljšanje pristupačnosti
386.	C28.R2	M	Preispitivanje i izmjene poreznih olakšica
388.	C28.R3	M	Stupanje na snagu reformi koje proizlaze iz preporuka Odbora
402.	C29.R1	M	Faza III. revizije potrošnje
		Iznos obroka	8 045 977 011 EUR

1.6. Šesti obrok (bespovratna potpora)

Broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv

Broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv
3	C1.R2	M	Donošenje zakona o održivoj mobilnosti i financiranju prometa
5.	C1.I1	T	Proračun potrošen na kupnju ili ga dodjeljuju autonomne zajednice u iznosu od najmanje 900 milijuna EUR s ciljem promicanja održive mobilnosti
6.	C1.I1	T	Dovršeni projekti kojima se promiče održiva mobilnost, među ostalim u urbanim i velegradskim područjima
12.	C1.I2	T	Električna vozila i instalirana mjesta za punjenje
14.	C1.I3	T	Željezničke pruge kratke udaljenosti (Cercanías)
15.	C1.I3	T	Kolodvori su poboljšani zahvaljujući digitalizaciji
16.	C1.I3	T	Poboljšane postaje „Cercanías”
27.	C2.I1	T	Završetak aktivnosti obnove stambenih zgrada, čime se u prosjeku postiže smanjenje potražnje za primarnom energijom od najmanje 30 % (231 000 aktivnosti u najmanje 160 000 jedinstvenih stambenih objekata)
32	C2.I3	M	Dovršetak obnove stambenih i nestambenih zgrada, čime se u prosjeku postiže smanjenje potražnje za primarnom energijom od najmanje 30 %
49.	C3.I2	T	Puštanje u rad objekta za životinje, laboratorija s razinom biološke sigurnosti 3 i Nacionalnog laboratorija za biljno zdravstvo
50.	C3.I3	T	Poboljšani centri za čišćenje i dezinfekciju te centri za proizvodnju biljnog reprodukcijskog materijala s pojačanim osposobljavanjem i sustavima biosigurnosti
54.	C3.I5	T	Poljoprivredno-prehrambeni MSP-ovi koji provode inovativne i digitalne poslovne projekte s primljenom potporom
58.	C3.I8	T	Istraživački razvoj i inovacijski projekti za potporu otpornosti i održivosti sektora ribarstva i akvakulture
59.	C3.I9	M	Digitalno jačanje španjolskog informacijskog sustava za ribarstvo (SIPE) i sustava za nadzor ribolova
67.	C4.I2	T	Zaštićena morska područja
78.	C5.I2	T	Smanjenje volumena vode ekstrahirane iz vodonosnika
79.	C5.I3	M	Uvođenje alata za poboljšanje znanja i uporabe vodnih resursa te za praćenje padalina i drugih meteoroloških podataka
81.	C5.I4	T	Obnova narušenih područja i ekosustava na najmanje 100 kilometara obale
106.	C7.R1	T	Dodatni proizvodni kapacitet za energiju iz obnovljivih izvora
107.	C7.R1	T	Kumulativni dodatni kapacitet za energiju iz obnovljivih izvora instaliran u Španjolskoj
111.	C7.R3	T	Završetak pilot-projekata povezanih s energijom u lokalnim zajednicama.
114.	C7.R4	M	Završetak mjera utvrđenih u planu za bioplin.
116.	C7.I1	M	Novi projekti, tehnologije ili instalacije morske infrastrukture za obnovljivu energiju.
118.	C7.I2	M	Ured za čistu energiju i pametne projekte za otoke
123.	C8.R3	M	Stupanje na snagu regulatornih mjera za integraciju fleksibilnosti i upravljanja potrošnjom.
125.	C8.I1	T	Dodjela inovativnih projekata skladištenja
127.	C8.I2	T	Inovativni projekti digitalizacije za distribuciju električne energije
128.	C8.I3	T	Projekti za promicanje novih poslovnih modela za energetsku tranziciju
132.	C9.I1	T	Tehnološki razvoj vrijednosnog lanca vodika iz obnovljivih izvora
133.	C9.I1	T	Pogoni za proizvodnju vodika iz obnovljivih izvora (ili doline)
134.	C9.I1	T	Pionirski projekti u području vodika
135.	C9.I1	T	Objekti za ispitivanje ili novi proizvodni vodovi.
141.	C10.I1	T	Pomoć pri traženju posla i prekvalifikacija nezaposlenih osoba
142.	C10.I1	T	Investicijski projekti za prilagodbu industrijskih postrojenja za zeleni vodik i skladištenje energije.
149.	C11.R1	M	Statut novog javnog ocjenjivačkog tijela
160.	C11.I1	M	Međusobno povezivanje nacionalnih platformi za javnu nabavu

Broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv
161.	C11.I1	T	Dodjela projekata kojima se podupire digitalna transformacija središnje javne uprave
163.	C11.I2	M	Interoperabilne platforme za razmjenu podataka o socijalnoj sigurnosti i zdravstvu
164.	C11.I2	T	Sudski postupak koji se provodi elektroničkim putem
165.	C11.I2	T	Dodjela projekata kojima se podupiru projekti središnje javne uprave koji pokreću digitalizaciju
167.	C11.I3	M	Digitalizacija regionalnih i lokalnih tijela
176.	C12.R1	M	Stupanje na snagu Zakona o industriji
187.	C12.I3	T	Završetak projekata za potporu provedbi zakonodavstva o otpadu i promicanje kružnog gospodarstva u poduzeću
193.	C13.I1	T	Poduzetnici ili MSP-ovi koji imaju koristi od mjera za jačanje poduzetničkog ekosustava
194.	C13.I1	T	Korisnici koji imaju koristi od mjera za jačanje poduzetničkog ekosustava
195.	C13.I1	T	Ostale aktivnosti širenja informacija te komunikacije i financiranja
196.	C13.I2	T	Jamstvo CERSA-e
197.	C13.I2	T	MSP-ovi koji primaju potporu iz programa „Vještine za rast MSP-ova”
198.	C13.I2	T	Poduzetnici i MSP-ovi koji primaju potporu iz Programa potpore industrijskom poduzetništvu
204.	C13.I3	T	MSP-ovi koji primaju potporu iz programa Digitalni skup alata
205.	C13.I3	T	Izvršenje proračuna za subjekte za promjene
206.	C13.I3	T	Izvršenje proračuna programa potpore inovativnim poslovnim klasterima
207.	C13.I3	T	Izvršenje proračuna programa digitalnoinovacijskih centara
210.	C13.I4	T	MSP-ovi i poslovna udruženja koji su primili potporu iz tehnološkog fonda
219.	C14.I1	T	Dodjela proračunskih sredstava za planove kojima se promiče održivost turizma na njihovu odredištu.
236.	C15.I1	M	Uvođenje ultrabrze širokopojasne mreže: dodjela
238.	C15.I2	T	Poboljšanje povezanosti u ključnim središtima i sektorima
239.	C15.I3	T	Vaučeri za povezivost za MSP-ove i ranjive skupine
240.	C15.I4	T	Prilagodba telekomunikacijske infrastrukture u zgradama
243.	C15.I6	M	Uvođenje 5G tehnologije: dodjela
246.	C15.I7	T	Jačanje i poboljšanje kapaciteta za kibersigurnost: sredstva
247.	C15.I7	T	Jačanje i poboljšanje kapaciteta za kibersigurnost: linija za pomoć u području kibersigurnosti
251.	C16.R1	M	Potpora projektima u području umjetne inteligencije
256.	C17.R2	M	Evaluacija u sredini programskog razdoblja španjolske strategije za znanost, tehnologiju i inovacije za razdoblje 2021.–2027.
265.	C17.I5	T	Inovativna i tehnološka poduzeća primila su kapital u okviru programa Innvierte kako bi pojačala svoje istraživačke aktivnosti u ranoj fazi
269.	C17.I7	M	Centar za istraživanje i razvoj skladištenja energije
271.	C17.I9	T	Potpora projektima istraživanja, razvoja i inovacija u području zrakoplovstva i istraživanja svemira, s naglaskom na niskim i nultim emisijama
275.	C18.R3	M	Zakon o pravičnosti, univerzalnosti i koheziji nacionalnog zdravstvenog sustava
276.	C18.R4	M	Zakon o Okvirnom statutu o obveznom zdravstvenom osoblju.
277.	C18.R5	M	Zakon o jamstvima i racionalnoj uporabi medicinskih proizvoda
279.	C18.I1	T	Ugradnja/obnova/proširenje opreme
280.	C18.I2	T	Kampanje i djelovanja u području javnog zdravlja
281.	C18.I3	M	Informacijski sustav mreže nadzora javnog zdravlja
282.	C18.I4	T	Zdravstveni djelatnici osposobljeni u okviru planova trajnog obrazovanja

Broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv
283.	C18.I5	M	VALTERMED sustav i platforma za procjenu zdravstvenih tehnologija i koristi nacionalnog zdravstvenog sustava
284.	C18.I6	T	Baza zdravstvenih podataka operativna
286.	C19.I1	T	Osposobljavanje građana o digitalnim vještinama.
308.	C21.I1	T	Proračunska potpora za promicanje prvog ciklusa ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja
312.	C21.I4	T	Stipendije i stipendije za studente poslijediplomskog studija, asistente i istraživače
313.	C21.I5	M	Povećanje „Digitalnog indeksa sveučilišta”
320.	C22.R5	M	Stupanje na snagu zakonodavstva za reorganizaciju i pojednostavljenje sustava nedoprinosnih financijskih naknada
322.	C22.I1	T	Usluge kućne njege na daljinu u sustavu autonomije i skrbi za uzdržavane osobe (SAAD)
323.	C22.I1	T	Mjesta za smještaj, nestambenu i dnevnu njegu.
324.	C22.I2	M	Uvođenje posebnih tehnoloških alata za poboljšanje informacijskih i upravljačkih sustava socijalnih usluga.
325.	C22.I2	M	Završetak projekata za tehnološku transformaciju socijalnih usluga i modernizaciju infrastrukture i usluga povezanih sa zaštitom stambenih prostora i udomiteljskim obiteljima
327.	C22.I4	T	Centre za žrtve seksualnog nasilja.
341.	C23.R11	M	Potvrde o izvršenju usluga na temelju ugovora o modernizaciji Državnog zavoda za zapošljavanje
346.	C23.I4	T	Dovršeni su teritorijalni projekti za ranjive skupine, poduzetništvo i mikropoduzeća koji uključuju najmanje 39 000 radnika i 64 000 poduzeća.
347.	C23.I5	T	Javni centri za usmjeravanje, poduzetništvo, potporu i inovacije za nova radna mjesta u potpunosti su operativni.
348.	C23.I5	T	Aktivnosti osposobljavanja za osoblje JSZ-ova
349.	C23.I6	T	Dovršeni projekti socijalne ekonomije
353.	C24.R2	M	Stupanje na snagu zakonodavnih i regulatornih mjera za jačanje autorskih i srodnih prava
354.	C24.I1	T	Jačanje konkurentnosti kulturnih industrija
355.	C24.I2	T	Modernizacija i održivo upravljanje infrastrukturom izvedbene i glazbene umjetnosti
356.	C24.I2	T	Očuvanje, obnova i unapređenje španjolske kulturne baštine
357.	C24.I2	T	Dozvole za e-knjige za knjižnice
358.	C24.I2	T	Kupovina knjiga za knjižnice
359.	C24.I2	T	Poticanje kulturnih i kreativnih inicijativa
361.	C24.I3	T	Završetak digitalizacije i promicanje glavnih kulturnih usluga
362.	C24.I3	T	Završetak digitalizacije bibliografske baštine
365.	C25.R1	M	Stupanje na snagu zakona o kinematografiji.
366.	C25.I1	T	Potpora MSP-ovima u audiovizualnom sektoru
368.	C26.R2	M	Stupanje na snagu Zakona o reguliranju određenih sportskih zanimanja
369.	C26.R3	M	Nacionalna strategija za promicanje sporta protiv sjedilačkog načina života i tjelesne neaktivnosti
370.	C26.I1	M	Digitalizacija sportskog sektora
371.	C26.I1	T	Centri za sportsku medicinu
372.	C26.I1	M	Završetak informatičkih projekata u centrima visoke učinkovitosti i u upravi za borbu protiv dopinga
375.	C26.I3	T	Završetak aktivnosti u okviru Socijalnog plana za sport
382.	C27.R3	M	Uspostava četiriju platformi za digitalnu potporu
405.	C29.R3	M	Izvješće o usklađivanju zelenog proračuna

Broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv
		Iznos obroka	9 195 402 299 EUR

1.7. Sedmi obrok (bespovratna potpora)

Broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv
7.	C1.I1	T	Proračun potrošen u kupovini ili proračun koji dodjeljuju općine u cilju promicanja održive mobilnosti
8.	C1.I1	T	Dodjela sredstava za projekte za poboljšanje novih oblika mobilnosti na državnim cestama
17.	C1.I3	T	Kumulativni proračun dodijeljen za ulaganja u željezničke linije na kratkim udaljenostima
36.	C2.I5	T	Dovršetak javne obnove zgrada, čime se u prosjeku postiže smanjenje potražnje za primarnom energijom od najmanje 30 % (najmanje 290 000 m²)
71.	C4.I3	T	Mjere obnove ekosustava
86.	C6.I1	T	Osnovna mreža TEN-T: napredak radova
89.	C6.I2	T	Sporedna mreža TEN-T: napredak u željezničkim radovima
90.	C6.I2	T	Jedinstveno europsko nebo: dodijeljeni projekt i napredak u završetku projekata
91.	C6.I2	M	Digitalizacija Ministarstva prometa, mobilnosti i Plana za gradove
96.	C6.I3	M	Izvršenje proračuna za intermodalnu i logističku infrastrukturu
100.	C6.I4	M	Održiv i digitalni promet: početak radova
119.	C7.I2	T	Završetak projekata za potporu energetskoj tranziciji na otocima
150.	C11.R1	T	Stabilizacija zapošljavanja u javnom sektoru
170.	C11.I4	T	Obnova vozila u javnoj upravi
171.	C11.I4	T	Energetska obnova javnih zgrada (140 000 m²)
185.	C12.I2	T	Izvršenje proračuna za putnike i inovativne projekte za transformaciju industrije
208.	C13.I3	T	Završetak programa Digitalni skup alata
211.	C13.I4	T	Aktivnosti modernizacije na općinskim tržnicama ili trgovačkim područjima
212.	C13.I4	T	Modernizacija tržišne infrastrukture u malim općinama
213.	C13.I5	T	Poduzeća koja sudjeluju u projektima kojima se podupire njihova internacionalizacija
220.	C14.I1	M	Dovršetak planova kojima se promiče održivost turizma na njihovu odredištu.
225.	C14.I4	T	Projekti usmjereni na komercijalna područja smještena u lokalnim područjima s velikim turističkim priljevom
262.	C17.I3	T	Odobrenje projekata istraživanja i inovacija koji su najmanje 35 % povezani sa zelenom i digitalnom tranzicijom
263.	C17.I4	T	Potpora karijerama u području znanstvenog istraživanja stipendijama i bespovratnim sredstvima
266.	C17.I5	T	Potpora mladim poduzećima koja se temelje na tehnologiji da nastave provoditi svoj poslovni plan.
287.	C19.I1	M	Završetak aktivnosti za poboljšanje digitalnih sposobnosti
290.	C19.I2	M	Završetak aktivnosti za digitalnu transformaciju obrazovanja
293.	C19.I4	T	Stipendijski programi za digitalne talente
297.	C20.I1	T	Novi odjeli za nadležnost nacionalnog kataloga stručnih kvalifikacija
298.	C20.I1	T	Modularno osposobljavanje za usavršavanje i prekvalifikaciju zaposlenih i nezaposlenih

Broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv
299.	C20.I2	T	Centri izvrsnosti i inovacija u strukovnom osposobljavanju
301.	C20.I3	T	Dvojezični ciklusi strukovnog osposobljavanja
302.	C20.I3	T	Nova mjesta u SOO-u u usporedbi s krajem 2020.
305.	C21.R2	M	Materijali za usmjeravanje i potporu nastavnika u provedbi novog kurikuluma i osposobljavanju stručnjaka
309.	C21.I1	T	Nova mjesta za prvi ciklus ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja
310.	C21.I2	T	Potpora školama u okviru programa PROA+
311.	C21.I3	T	Odjeli za praćenje i usmjeravanje ranjivih studenata
328.	C22.I5	T	Kapaciteti sustava za prihvat migranata i podnositelja zahtjeva za međunarodnu zaštitu
351.	C23.I7	M	Evaluacija za procjenu pokrivenosti, djelotvornosti i uspješnosti programa minimalnog dohotka
		Iznos obroka	3 995 348 232 EUR

1.8. Osmi obrok (bespovratna potpora)

Broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv
9.	C1.I1	T	Dovršeni projekti kojima se promiče održiva mobilnost, među ostalim u urbanim i velegradskim područjima
10.	C1.I1	T	Poboljšane državne ceste u urbanim područjima radi promicanja novih oblika mobilnosti
13.	C1.I2	T	Završetak inovativnih projekata za promicanje elektromobilnosti
18.	C1.I3	T	Modernizirane željezničke pruge na kratkim udaljenostima (Cercanías)
19.	C1.I3	T	Kolodvori su poboljšani zahvaljujući digitalizaciji
20.	C1.I3	T	Poboljšane postaje „Cercanías”
28	C2.I1	T	Hektari zemljišta u dovršenim područjima ili četvrtima koje podliježu obnovi, uz prosječno smanjenje potražnje za primarnom energijom od najmanje 30 %
29	C2.I1	T	Završetak aktivnosti obnove stambenih zgrada, čime se u prosjeku postiže smanjenje potražnje za primarnom energijom od najmanje 30 % (510 000 aktivnosti u najmanje 355 000 jedinstvenih stambenih objekata)
31.	C2.I2	T	Novi stambeni objekti izgrađeni za socijalno stanovanje ili po pristupačnim cijenama u skladu s kriterijima energetske učinkovitosti
33.	C2.I3	M	Dovršetak obnove stambenih i nestambenih zgrada, čime se u prosjeku postiže smanjenje potražnje za primarnom energijom od najmanje 30 %
34.	C2.I4	T	Dovršena obnova stambenih objekata u općinama s manje od 5 000 stanovnika, čime se u prosjeku postiže smanjenje potražnje za primarnom energijom od najmanje 30 %
35.	C2.I4	T	Projekti čiste energije u općinama s manje od 5 000 stanovnika
37.	C2.I5	T	Dovršetak javne obnove zgrada, čime se u prosjeku postiže smanjenje potražnje za primarnom energijom od najmanje 30 % (najmanje 1 230 000 m²)
48.	C3.I1	T	Modernizacija sustava navodnjavanja moderniziranih u smislu uštede vode i energetske učinkovitosti
52.	C3.I4	T	Dovršeni projekti za preciznu poljoprivredu, energetsku učinkovitost, kružno gospodarstvo i uporabu obnovljive energije
66.	C4.I1	M	Završetak ažuriranja i modernizacije vatrogasnih zrakoplova te operacionalizacija sustava praćenja znanja o bioraznolikosti i upravljanja njime
68.	C4.I2	T	Zaštićena morska područja
69.	C4.I2	T	Mjere očuvanja biološke raznolikosti

Broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv
72.	C4.I3	T	Završetak sanacije bivših rudnika (30 lokacija)
87.	C6.I1	T	Osnovna mreža TEN-T: završetak radova
92.	C6.I2	T	Nova ili nadograđena mreža TEN-T, drugi radovi
93.	C6.I2	T	Jedinstveno europsko nebo: završetak projekta
94.	C6.I2	M	Državna cestovna mreža prilagođena trenutačnoj regulativi
97.	C6.I3	T	Intermodalna i logistička infrastruktura
98.	C6.I3	T	Završetak projekata za pristupačnost željeznica i projekata održivosti u lukama
101.	C6.I4	M	Održiv i digitalni promet: završetak radova
117.	C7.I1	T	Dodatni proizvodni kapacitet za inovativnu energiju ili energiju iz obnovljivih izvora s dodanom vrijednošću.
120.	C7.I2	T	Dodatni proizvodni kapacitet za obnovljivu energiju na otocima.
126.	C8.I1	T	Inovativni projekti skladištenja u funkciji
136.	C9.I1	T	Odobreni kapacitet elektrolizatora
143.	C10.I1	T	Sanirana zemljišta u zatvorenim rudnicima ugljena ili područjima koja graniče s elektranama.
162.	C11.I1	M	Završetak projekata kojima se podupire digitalna transformacija središnje javne uprave
166.	C11.I2	M	Završetak projekata kojima se podupiru projekti središnje javne uprave koji pokreću digitalizaciju
168.	C11.I3	T	Dodjela projekata za potporu digitalnoj transformaciji regionalnih i lokalnih javnih uprava i Ministarstva teritorijalne politike i javne uprave
169.	C11.I3	M	Završetak svih projekata kojima se podupire digitalna transformacija regionalnih i lokalnih javnih uprava i Ministarstva teritorijalne politike i javne uprave
172.	C11.I4	T	Energetske obnove u javnim zgradama (1 000 000 m²)
175.	C11.I5	T	Osposobljeno osoblje javne uprave
180.	C12.I1	T	Sektorski i interoperabilni podatkovni prostori visoke vrijednosti
186.	C12.I2	T	Završetak stupova i inovativnih projekata za preobrazbu industrije
188.	C12.I3	T	Povećanje odvojeno prikupljenog komunalnog otpada
209.	C13.I3	T	MSP-ovi koji su dovršili mjere usmjerene na povećanje njihove uporabe digitalnih tehnologija (osim skupa digitalnih alata)
221.	C14.I1	M	Završetak projekata za promicanje održivosti turističkih odredišta
222.	C14.I2	M	Pokretanje platforme za pametno odredište turističkog sektora.
223.	C14.I2	T	Korisnici inovativnih tehnoloških projekata povezanih s umjetnom inteligencijom i drugim razvojnim tehnologijama
224.	C14.I3	T	Korisnici u regijama koje se nalaze izvan poluotoka koji su dovršili projekte za poboljšanje njihove konkurentnosti i sposobnosti prilagodbe promjenama na međunarodnim tržištima.
226.	C14.I4	T	Turistički proizvodi isporučeni su u skladu s turističkom strategijom.
227.	C14.I4	T	Turističke ustanove koje smanjuju svoju godišnju potrošnju otpada ili energije
228.	C14.I4	T	Projekti obnove povijesnih lokaliteta baštine uz trenutačnu ili buduću turističku uporabu.
237.	C15.I1	M	Uvođenje ultrabrze širokopojasne mreže: završetak projekta
242.	C15.I5	M	Poboljšanje prekogranične digitalne infrastrukture: završetak projekta
244.	C15.I6	M	Uvođenje 5G tehnologije: završetak projekta
248.	C15.I7	M	Završetak projekata u okviru nacionalnog programa potpore industriji kibersigurnosti, Globalnog programa za inovacije u području sigurnosti i povezanih aktivnosti.
252.	C16.R1	T	Misije u državama članicama
253.	C16.R1	M	Završetak projekata o umjetnoj inteligenciji
260.	C17.I2	T	Završetak svih projekata za jačanje znanstvene infrastrukture i kapaciteta španjolskog

Broj	Povezana mjera (reforma ili ulaganje)	Ključna etapa / ciljna vrijednost	Naziv
			sustava za znanost, tehnologiju i inovacije, uključujući projekte o europskoj i međunarodnoj infrastrukturi.
264.	C17.I4	T	Završetak stipendije i bespovratnih sredstava za potporu španjolskoj karijeri u području znanstvenog istraživanja
268.	C17.I6	T	Dovršetak svih projekata za jačanje razvoja istraživanja i inovacija u zdravstvenom sektoru.
272.	C17.I9	T	Završetak projekata istraživanja, razvoja i inovacija u području zrakoplovstva i istraživanja svemira, s naglaskom na niskim i nultim emisijama
288.	C19.I1	T	Osposobljavanje građana o digitalnim vještinama.
291.	C19.I2	T	Osiguravanje povezanih digitalnih uređaja u javnim i javno subvencioniranim školama kako bi se premostio „digitalni jaz” i opremilo najmanje 240 000 učionica
292.	C19.I3	T	Digitalno osposobljavanje za zapošljavanje
294.	C19.I4	T	Osposobljavanje stručnjaka u području IT-a
342.	C23.I1	T	Osobe koje su završile programe za mlade.
343.	C23.I2	T	Osobe koje su završile program Plan Empleo Mujer, ruralna i urbana područja i žrtve rodno uvjetovanog nasilja i prometa ljudi
344.	C23.I3	T	Osobe koje su završile programe osposobljavanja za stjecanje vještina za digitalnu, ekološku i proizvodnu transformaciju
373.	C26.I2	T	Obnova i poboljšanje tehničkih centara za sportske i sportske objekte
		Iznos obroka	4 597 701 149 EUR

DIO 3.: DODATNI ARANŽMANI

1. Aranžmani za praćenje i provedbu plana za oporavak i otpornost

Praćenje i provedba plana za oporavak i otpornost Španjolske utvrđeni su Kraljevskim dekretom sa zakonskom snagom 36/2020 od 30. prosinca kojom se odobravaju hitne mjere za modernizaciju javne uprave i provedbu Plana za oporavak („RDL 36/2020”). One se odvijaju u skladu sa sljedećim dogovorima:

- Uspostavljeno je Povjerenstvo za oporavak, transformaciju i otpornost, koje okuplja sve ministre nadležne za plan, a njime će predsjedati predsjednik vlade. Ta je Komisija utvrdila opće smjernice politike za razvoj i provedbu plana oporavka i prati njegovu provedbu. Radu će pomagati Tehnički odbor od 20 članova javne uprave kojim predsjeda Glavno tajništvo za europske fondove.
- Novouspostavljeno Glavno tajništvo za europske fondove u okviru Ministarstva financija bit će odgovorno tijelo za plan u odnosu na Europsku komisiju. To će tijelo biti ključno za praćenje podnošenja zahtjeva za plaćanje, koji će se temeljiti na ostvarenju ključnih etapa i ciljnih vrijednosti.
- Plan uključuje 416 ključnih etapa i ciljnih vrijednosti, od kojih se većina odnosi na razdoblje 2021.–2023. Predložene ključne etape i ciljne vrijednosti jasne su i realistične, a predloženi pokazatelji relevantni, prihvatljivi i pouzdani.
- Dok će ministarstvo nadležno za svaku mjeru biti zaduženo za poduzimanje mjera za postizanje povezanih ključnih etapa i ciljeva u skladu s proračunskim sredstvima, Glavno tajništvo za europske fondove bit će tijelo koje sastavlja zahtjeve za plaćanje Europskoj komisiji. Svakom zahtjevu za plaćanje prilaže se izjava o upravljanju koja se temelji na izvješćima koja izdaju tijela odgovorna za komponente. Osim toga, glavni revizor državne uprave (Intervención General de la Administración del Estado – IGAE) provodit će provjere kako bi potvrdio ostvarenje ključnih etapa i ciljeva te postignute rezultate. Sredstva dodijeljena za provedbu plana uključit će se u proračun središnje države.
- Uspostavljeni su mehanizmi za uključivanje ključnih aktera u provedbu plana. Uspostavlja se nova sektorska konferencija za plan s ciljem usmjeravanja suradnje između regija, lokalnih tijela i središnje vlasti u provedbi plana. Kad je riječ o parlamentarnom nadzoru, člankom 22. Kraljevskog dekreta sa zakonskom snagom 36/2020 predviđa se da vlada svaka tri mjeseca izvješćuje Zajednički parlamentarni odbor Europske unije o napretku Plana oporavka, transformacije i otpornosti.

2. Aranžmani kojima se Komisiji pruža potpun pristup osnovnim relevantnim podacima

Glavno tajništvo za europske fondove (Ministarstvo financija), kao koordinator plana za oporavak i otpornost Španjolske, odgovorno je za sveukupnu provedbu planova za oporavak i otpornost, za osiguravanje koordinacije s drugim relevantnim tijelima u zemlji (uključujući osiguravanje usklađenosti u pogledu upotrebe drugih fondova EU-a), za praćenje napretka u pogledu ključnih etapa i ciljeva, za nadzor i osiguravanje provedbe mjera kontrole i revizije te za dostavljanje svih potrebnih izvješća i zahtjeva za plaćanje te popratne izjave o upravljanju. Od Glavnog tajništva za europske fondove očekuje se da se oslanja na informatički sustav kojim se ministarstvima i drugim provedbenim, kontrolnim i revizijskim tijelima omogućuje unos svih relevantnih informacija, uključujući izvješćivanje o ključnim etapama i ciljevima te pokazateljima praćenja, izvješća o kontroli i reviziji te izvješća o upravljanju provedbenih tijela koja bi trebala poslužiti kao osnova za izjave o upravljanju koje će biti priložene zahtjevima za plaćanje. Sustav omogućuje i bilježenje kvalitativnih financijskih informacija i drugih podataka, kao što su podaci o krajnjim primateljima, izvođačima, podizvođačima i stvarnim vlasnicima.

U skladu s člankom 24. stavkom 2. Uredbe (EU) 2021/241, nakon završetka relevantnih dogovorenih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti iz odjeljka 2.1. ovog Priloga, Španjolska Komisiji podnosi valjano obrazložen zahtjev za plaćanje financijskog doprinosa. Španjolska osigurava da Komisija na zahtjev ima potpuni pristup osnovnim relevantnim podacima kojima se potkrepljuje propisno obrazloženje zahtjeva za plaćanje, kako za procjenu zahtjeva za plaćanje u skladu s člankom 24. stavkom 3. Uredbe (EU) 2021/241 tako i za potrebe revizije i kontrole.